

Přehled zpráv

TTIP: obava ze snížení standardů	8
1.6.2016 Haló noviny ~ str. 02 ~ Z domova (mh)	
Komentář: Proč Stropnický míří pouze na okraj terče	9
1.6.2016 euro.e15.cz ~ str. 00 ~ Blogy Jan Novotný	
Občanští demokraté zvou voliče do letního kina a na řecké ohně	10
1.6.2016 Mladá fronta DNES ~ str. 16 ~ Střední Čechy Eva Havelková	
„Pokud je to pravda, je to alarmující“. RRTV analyzuje Primu	11
1.6.2016 echo24.cz ~ str. 00 ~ Domov, Krátké zprávy, Homepage Tereza Vilímová	
Německý spolkový sněm označil masakry Arménů Osmanskou říší v roce 1915 za genocidu	13
2.6.2016 ČRo Plus ~ str. 01 ~ 17:10 Den podle...	
Jiráskův Hronov se pomalu blíží	16
2.6.2016 Náchodský deník ~ str. 03 ~ Náchodsko (vr)	
Dalík udělal byznys s právníkem Berdycha a Špotákové	17
2.6.2016 e15.cz ~ str. 00 ~ Domácí události	
Hnutí náměstka porušilo zákon, poslanci mu chtěli zatrhnout činnost	18
3.6.2016 usti.iDNES.cz ~ str. 00 ~ Ústí / Ústí - zprávy MF DNES, Jan Horák	
Burleska: Erotika i satira v peří, korzetech a flitrech	19
3.6.2016 vlasta.cz ~ str. 00 ~	
Nebudeme rozdávat tituly ve vrátnici, říká šéfka institutu žurnalistiky na FSV UK	22
4.6.2016 novinky.cz ~ str. 00 ~ Věda a školy Filip Šára	
Mladí vědci ukázali, jak ČR přichází o miliony kvůli vědeckým predátorům	26
4.6.2016 technet.cz ~ str. 00 ~ Technet.cz / Věda Technet.cz, Pavel Kasík	
Telička (ANO): TTIP je kompromis, který pomůže připraveným	28
5.6.2016 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ Politici voličům PV	
Hrozí nám levicoví teroristé? Místo Sítě revolučních buněk jde k soudu případ vojenského vlaku	29
5.6.2016 iHNed.cz ~ str. 00 ~ Čápková Hana	

Bezpečnost na blížícím se Euru 2016	33
6.6.2016 ČT 24 ~ str. 14 ~ 20:00 90' ČT24	
PARTNEŘI před (nejen)kamerou	36
6.6.2016 Tv Pohoda ~ str. 03 ~	
„DRZE ODMLOUVÁ!“	37
6.6.2016 Rodina a škola ~ str. 06 ~ Rozhovor <i>Jan Nejedlý</i>	
CHLAPI nejsou idioti	40
6.6.2016 Ona DNES ~ str. 10 ~ Rozhovor <i>LENKA VRTIŠKOVÁ NEJEZCHLEBOVÁ</i>	
A najednou naše hry bavily miliony lidí...	44
6.6.2016 Reportér ~ str. 76 ~ <i>Kristýna Kašpárková</i>	
Hrozí nám levicoví teroristé?	47
6.6.2016 Respekt ~ str. 36 ~ Fokus - kontext <i>HANA ČÁPOVÁ</i>	
„Právě jsme přišli o 60 % území,“ řekl Deloires po vystoupení Grónska z Evropského společenství	51
7.6.2016 ČRo - radiozurnal.cz ~ str. 00 ~ zajímavosti <i>Filip Nerad, Dominika Perlinová</i>	
S LÁSKOU, VAŠI ROBOTI	52
7.6.2016 Hospodářské noviny ~ str. 02 ~ Speciál <i>Luboš Kreč</i>	
Clintonová ohlásila své vítězství v boji o demokratickou nominaci do prezidentských voleb	58
8.6.2016 ČRo Plus ~ str. 02 ~ 17:10 Den podle...	
Bulhaři torpédují pravoslavný koncil	63
8.6.2016 ČRo Plus ~ str. 05 ~ 18:10 Názory a argumenty	
Svátost akademického bláznovství. Divadla při Univerzitě Karlově	63
8.6.2016 ČRo - wave.cz ~ str. 00 ~ tyjatr <i>Martin Macho Macháček</i>	
Politolog Josef Mlejnek: V prezidentské volbě by komunistický kandidát Zemana vyřadil	64
8.6.2016 reflex.cz ~ str. 00 ~ Rozhovory	
Game Over	66
9.6.2016 Reflex ~ str. 72 ~ Á propos <i>KATEŘINA KADLECOVÁ</i>	
Game over	67

9.6.2016 reflex.cz ~ str. 00 ~ Hlavní články

Konference o konfliktech	67
10.6.2016 ČT 24 ~ str. 04 ~ 08:30 Zprávy	
Konference o konfliktech	68
10.6.2016 ČT 24 ~ str. 04 ~ 06:30 Zprávy	
Konference o konfliktech	68
10.6.2016 ČT 24 ~ str. 04 ~ 07:00 Zprávy	
Agentura Phoenix avizuje úspěchy ČSSD i Primy, odborníci průzkumy zpochybňují	68
10.6.2016 Hospodářské noviny ~ str. 04 ~ Události <i>Radek Bartoníček</i>	
Mohlo (a nemělo by) vám uniknout: Predátorské deníky	69
11.6.2016 ČRo - wave.cz ~ str. 00 ~ kultura <i>Robert Candra</i>	
Mohlo (a nemělo by) vám uniknout: Predátorské deníky	70
11.6.2016 ČRo - wave.cz ~ str. 00 ~ kultura <i>Robert Candra</i>	
Seminář o volebním zpravodajství	71
12.6.2016 ČT 24 ~ str. 09 ~ 22:05 Newsroom ČT24	
Brexit by byl výhrou pro Rusko, míní experti	71
12.6.2016 e15.cz ~ str. 00 ~ Zahraniční politika	
Odchod Británie z EU by potěšil Rusko, míní experti	72
12.6.2016 novinky.cz ~ str. 00 ~ Domácí	
Odchod Británie z EU probudí novou vlnu nacionalismu, varuje politoložka	73
12.6.2016 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ Monitor <i>mp</i>	
Fenomén Fejsbuková matka	74
12.6.2016 Nedělní Blesk ~ str. 32 ~ Rozhovor <i>Bohumil Křeček</i>	
Majetek státu	76
12.6.2016 ČT 24 ~ str. 03 ~ 13:05 Otázky Václava Moravce II.	
Vyšetřování orlanského masakru	85
13.6.2016 ČT 24 ~ str. 08 ~ 20:00 90' ČT24	

Inkasní agentura Cash Collectors má nového výkonného ředitele.....	86
13.6.2016 personalista.com ~ str. 00 ~	
Mediální gramotnost.....	87
13.6.2016 ČRo Plus ~ str. 01 ~ 12:30 Radioforum	
Expert: Odchod Británie z EU by potěšil Rusko.....	97
13.6.2016 denik.cz ~ str. 00 ~ Z domova	
Expert: Odchod Británie z EU by potěšil Rusko.....	97
13.6.2016 tyden.cz ~ str. 00 ~ Domáci ČTK	
Kongres Evropské účetní asociace v Maastrichtu.....	98
13.6.2016 Auditor ~ str. 35 ~ Ze zahraničí Libuše Müllerová a Michal Šindelář	
Přestupy.....	99
13.6.2016 Euro ~ str. 61 ~ Light - Lidé a podniky - Přestupy RED	
Jdeme DO FINÁLE!.....	101
13.6.2016 Ona DNES ~ str. 38 ~ Fejeton	
Cena F. L. Riegra byla udělena prvním studentům.....	102
14.6.2016 psp.cz ~ str. 00 ~	
Z MONITORU NA PLÁTNO.....	102
14.6.2016 Hospodářské noviny ~ str. 12 ~ Panorama Tomáš Stejskal	
Rodinné sledování televize je pro Čechy už ztráta času, zprávám věří nejvíc v rádiu.....	105
15.6.2016 aktualne.cz ~ str. 00 ~ Domáci Eliška Mainclová	
U hypoték chceme zavést limity, kolik bude možné půjčit klientovi vzhledem k jeho příjmům.....	106
15.6.2016 Hospodářské noviny ~ str. 17 ~ Podniky a trhy Martin Jašminský	
Zvyšme důchody, jinak nás to přijde draho.....	108
15.6.2016 Mladá fronta DNES ~ str. 10 ~ Rozhovor Jitka Vlková	
Uprchlíci, brexit a Německo. Expert na čísla předkládá fakta, o kterých se nemluví.....	110
15.6.2016 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ Rozhovory Daniela Černá	

Zachraňují „ošklivou“ zeleninu	114
16.6.2016 Pražský deník ~ str. 03 ~ Praha <i>VÁCLAVA BURDOVÁ</i>	
Tisíc let se nedokázali sejít vrcholní zástupci pravoslavných církví	116
16.6.2016 ČRo Plus ~ str. 06 ~ 17:10 Den podle...	
Transatlantická dohoda o obchodu a investicích mezi EU a USA (TTIP)	117
16.6.2016 businessinfo.cz ~ str. 00 ~ Společná obchodní politika EU, rozvojová pomoc <i>Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO)</i>	
Šokovaná Británie přerušila kampaň.....	158
17.6.2016 ČT 24 ~ str. 12 ~ 20:00 90' ČT24	
Snažím se přemýšlet jako host a předvídat jeho odpovědi.....	161
17.6.2016 Českokrumlovský deník ~ str. 02 ~ jižní čechy <i>KLÁRA SKÁLOVÁ</i>	
Snažím se přemýšlet jako host a předvídat jeho odpovědi.....	164
17.6.2016 Tábořský deník ~ str. 02 ~ jižní čechy <i>KLÁRA SKÁLOVÁ</i>	
Ester Janečková: Neumím být jen sama se sebou	167
17.6.2016 novinky.cz ~ str. 00 ~ Žena - Styl <i>Klára Říhová</i>	
Pyšný Pavel Soukup: Dcera se potatila!	172
18.6.2016 ahaonline.cz ~ str. 00 ~ Žhavé drby	
Dcera se potatila!	172
18.6.2016 Aha! ~ str. 10 ~ Aktuálně <i>(hřh)</i>	
Hamáček (ČSSD): Cílem nové soutěže je přiblížit význam parlamentarismu mladým lidem	172
18.6.2016 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ Politici voličům <i>PV</i>	
Zaorálkův stratég zvažuje konec.....	173
18.6.2016 Lidové noviny ~ str. 03 ~ Domov <i>BLAHOSLAV HRUŠKA</i>	
Banky čtou vaše myšlenky	174
20.6.2016 Euro ~ str. 14 ~ Fokus - Facebook <i>Daniel Deyl Markéta Žižková</i>	
Jen tak si přivydělat.....	177
20.6.2016 Euro ~ str. 44 ~ Report - Predátoři <i>Jan Novotný</i>	
Ďábel se skrývá ve Photoshopu.....	180
20.6.2016 Respekt ~ str. 40 ~ Fokus - kontext	

PETR TŘEŠŇÁK

Humanitní vzdělání se hodí i v byznysu	182
21.6.2016 Lidové noviny ~ str. 15 ~ Akademie IVA VOKURKOVÁ	
Sociolog k brexitu: Obě strany cítí důležitost každého hlasu	184
22.6.2016 roklen24.cz ~ str. 00 ~ Ekonomika, Homepage, Zprávy Top Jaroslav Průcha	
Nejúspěšnější uchazeči o studium: chodí pozdě spát i do školy a netuší, čím se budou živit	187
23.6.2016 aktualne.cz ~ str. 00 ~ Domáci Kristýna Svrdlínová	
Británie je rozdělená na dvě země, které na sebe zírají přes politickou propast.....	188
23.6.2016 ČRo Plus ~ str. 01 ~ 17:10 Den podle...	
Za pět dní práce tři sta tisíc	196
23.6.2016 Mladá fronta DNES ~ str. 13 ~ Praha Martin Bajtler	
Opozice v Praze 3: Radnice si objednala podivné zakázky za stovky tisíc	197
23.6.2016 praha.iDNES.cz ~ str. 00 ~ Praha / Praha - zprávy MF DNES, Martin Bajtler	
Zvyšují se po brexitu bezpečnostní rizika na starém kontinentě, hlavně ze strany Ruska?	198
24.6.2016 ČRo Radiožurnál ~ str. 02 ~ 18:10 Ozvěny dne - publicistika	
Ideální adept pro VŠ? Nemá vizi, ponocuje	200
24.6.2016 Lidové noviny ~ str. 05 ~ Domov MICHAELA KABÁTOVÁ	
„Fotbal jsem s kluky hrával u Nové radnice“	202
25.6.2016 Mladá fronta DNES ~ str. 18 ~ Moravskoslezský kraj Martin Jiroušek	
Bud' chytrý na FB, pozvou tě do televize	203
25.6.2016 Lidové noviny ~ str. 22 ~ Orientace - rozhovor ZUZANA VÁLKOVÁ	
Proces vystoupení Velké Británie z EU	206
26.6.2016 ČT 24 ~ str. 10 ~ 21:05 Horizont	
Ťukněte si s celebritou! Ondřej Neff dnes slaví 71!	207
26.6.2016 ahaonline.cz ~ str. 00 ~ Žhavé drby	
Hrozí, že odejdou z nemocnic do Německa za kasu	208
27.6.2016 Mladá fronta DNES ~ str. 12 ~ Rozhovor Pavel P. Novotný	

Za servis přímým klientům skupiny Nova zodpovídá Lukáš Polák z Burdy.....	211
28.6.2016 MaM.cz ~ str. 00 ~ <i>Martin Štěřba</i>	
Lukáš Polák nově řídí přímý obchod televizní skupiny Nova	211
28.6.2016 marketingsales.cz ~ str. 00 ~ Rubriky <i>luc</i>	
Lukáš Polák nastoupil do obchodu skupiny Nova.....	211
28.6.2016 mediaguru.cz ~ str. 00 ~ Personálie <i>Mediaguru</i>	
Lukáš Polák nastoupil do obchodu skupiny Nova.....	212
28.6.2016 mediaguru.cz ~ str. 00 ~ TV <i>Mediaguru</i>	
Za prodej komerčního prostoru TV Nova nově zodpovídá Lukáš Polák	212
28.6.2016 mediahub.cz ~ str. 00 ~ Mediahub, Média	
Lukáš Polák nově řídí přímý obchod televizní skupiny Nova	213
28.6.2016 mediamania.cz ~ str. 00 ~ Rubriky <i>luc</i>	
Co nám způsobí BREXIT? Ptejte se ekonomů Michla a Kovandy	213
28.6.2016 tnbiz.cz ~ str. 00 ~	
Ekonomové: Brexit je problémem pro Evropu. Británie to ustojí.....	214
28.6.2016 tn.cz ~ str. 00 ~ TN.CZ/TV archiv/Vaše téma	
AUTOŘI	215
29.6.2016 Xantypa ~ str. 03 ~	

Plné znění zpráv

TTIP: obava ze snížení standardů

1.6.2016 Haló noviny str. 02 Z domova
(mh)

Na otázku, jak výhodný je - a zdali pro obě strany - volný obchod Evropské unie s USA, se snažila odpovědět konference o Transatlantickém obchodním a investičním partnerství (TTIP), pořádaná europoslancem Pavlem Teličkou (ANO) a děkanem **Fakulty sociálních věd** UK Jakubem Končelíkem v pražském Karolinu. Předvedla názory především zastánců smlouvy.

Panelisté, většina ze zahraničí, nastínili různé aspekty transatlantické dohody EU-USA, jež se teprve v posledních týdnech pomalu dostává do vyššího zájmu médií a občanů. »Stěžujeme si na málo informací, ale když se něco uspořádá, nepřijdou zájemci,« popíchl v úvodu Telička, a musíme mu dát za pravdu. Místa pro účastníky nebyla ani zdaleka obsazena.

Telička souhlasí, že je nutná veřejná debata a veřejná kampaň o TTIP, a ačkoli je velkým podporovatelem TTIP, vnímá i určitá rizika smlouvy. Osobně se domnívá, že smlouvy nebude dosaženo dříve, než bude zvolena nová hlava USA. Doporučuje postupovat pomalu.

Většina řečníků obhajovala projekt TTIP. Jejich argumenty směřovaly k údajnému zlepšení ekonomických ukazatelů, jež po nastartování smlouvy a jejím uvedení do praxe možno očekávat. »Osmdesát procent obchodu mezi EU a USA jde přes prostředníky, proto je zájem o snížení rozdílů mezi tarifními systémy,« uvedl Koen Berden ze Světového obchodního institutu, jenž zdůrazňoval, že pozitivní důsledky TTIP pocítí i malé a střední podniky. Ještě v lepších barvách smlouvu líčil hostující profesor **Fakulty sociálních věd** UK Sherman Katz z USA. I ředitelka Odboru obchodní politiky a mezinárodních ekonomických organizací MPO ČR Lucie Vondráčková pokračovala ve velmi obdobném duchu. USA jsou pro ČR nejdůležitějším partnerem mezi státy mimo Evropskou unii. »Vyvážíme do USA a naše exporty mají vysokou přidanou hodnotu.

Vyvážíme výzkum, služby, produkty leteckého průmyslu, biotechnologie, IT,« uvedla. Podle ní dokládají provedené studie dopadů TTIP na českou ekonomiku, že smlouva bude přínosem, i když »jsme si vědomi rizik«, za něž považuje dodržení standardů v potravinářství, chemickém průmyslu, životním prostředí, ochraně spotřebitelů, v otázce možných žalob a arbitráží na státy od korporací. Rozdíly jsou také mezi USA a EU v ochraně duševního vlastnictví, zmínila. ČR se tyto problematické okruhy prý snaží řešit.

Plán TTIP obhajoval také hlavní právník pro Evropu zastupující Americkou obchodní komoru při EU Hendrik Bourgeois, který vidí prakticky jen pozitiva, jak také jinak...

Stinné stránky globalizace

Jediný, kdo z řečníků »v předsednictvu« přednesl kritické argumenty, byl z Vídně dorazivší Peter Havlik. »Opozice vůči TTIP v EU narůstá,« konstatoval, a i oba američtí prezidentští kandidáti ohlásili, že jsou proti. »Liberalizace obchodu a globalizace

mají své stinné stránky, vše není narůžovo nalakované,« poznamenal a uvedl příklad: v Rakousku kritici TTIP varují např. před nebezpečím chlorování kuřat, což je standard v USA; v EU platí princip předběžné opatrnosti, v USA nikoli... Pozice jsou daleko od sebe, odtušil, a domnívá se, že opozice proti TTIP bude narůstat jak v EU, tak v USA.

Z máločetného publika padlo několik dotazů. Pohříchu byly k TTIP příznivé. Kritický dotaz vznesl Jiří Šteg z Ekumenické akademie, který např. zdůraznil, že USA jsou kompaktním státem na rozdíl od různorodé EU. Již to vidí jako nerovnost vyjednávacích stran. Zpravodajka našeho listu poznamenala, že občany především trápí riziko snížení sociálních, zdravotních, environmentálních či pracovněprávních standardů – to dopadne na každého člověka. Telička odpověděl, že »nepřistoupíme na snížení standardů«, a není prý pravdou, že jsme pod tlakem vyjednávačů USA, abychom je snižovali. Zpochybil také informaci, která padla v nedělním pořadu ČTOtázky Václava

Moravce, že Evropská komise již ustoupila od zákazu jistého pesticidu způsobujícího vážné zdravotní problémy - a to právě pod nátlakem amerických vyjednávačů. Na tomto druhu tlaků americké strany, které se dějí a snižují dosaženou evropskou laťku, trvá europoslankyně KSČM Kateřina Konečná, dlouhodobá kritička TTIP.

»Jsme si vědomi, že je to nejrozšířenější obava v mandátu EK,« potvrdila všeobecné občanské obavy z ohrožení stávajících evropských standardů Vondráčková, a Telička si »nedovede představit, že by dokument s

nějakým omezením standardů mohl projít«. Europoslanec ANO ubezpečil, že prý i frakce ALDE, jíž je členem, je proti jakémukoli snižování evropské úrovně.

Máme různé kulturní přístupy, zaznělo na konferenci několikrát. Že jsou mnohé hodnoty opravdu vnímány různě na obou stranách Atlantiku, dokázal Berden. Americká kuřata prý mají méně bakterií než evropská. V EU jsou přísné kontroly od výroby »po vidličku«, v USA se »jen« opláchnou kuřata v chloru. Ale když prý se ponoříme do evropského bazénu, tak kolik toho chloru tam je?... Taková pozoruhodná srovnání našel tento zahraniční expert.

Komentář: Proč Stropnický míří pouze na okraj terče

1.6.2016 euro.e15.cz str. 00 Blogy

Jan Novotný

Před několika lety jsem se zaujetím listoval v oranžové bakalářské práci s názvem Krize sdělovacích prostředků veřejné služby v demokratické společnosti a její odraz v českém denním tisku. Šlo o jednu z nejlepších prací na téma veřejnoprávních médií ve své kategorii.

Autor v ní inspirativně vykreslil, co současným médiím veřejné služby chybí a jak jsou tyto nedostatky vnímané českou veřejností. Zároveň doložil, proč jsou veřejnoprávní média v demokratické společnosti nenahraditelná. Trefil se přímo do černého, říkal jsem si tehdy.

O téměř deset let později však musím s Matějem Stropnickým polemizovat. Dnes už není studentem pražské **fakulty sociálních věd**, ale předsedou Strany zelených. Ačkoli vnímám jeho snahu o posunutí lidstva na vyšší vývojový stupeň sympaticky, tentokrát se v mnohém trefuje pouze na okraj terče.

V rozhovoru pro Euro TV se Stropnický znovu vyjadřoval k tomu, jak chce donutit lidi cestovat vlakem místo letadlem. Použil přitom příklad trasy Praha-Brusel a české úředníky a politiky cestující do sídel Evropské unie. Přál by si, aby tito lidé nasedli večer na vlak, přespali v něm a ráno se probudili v Bruselu místo toho, aby použili dvouhodinovou leteckou linku.

Podívejte se, co Stropnický v Euro TV říkal:

Je přitom už dávno prokázáno, že letecká doprava na určité vzdálenosti skutečně s vlakem prohrává. Ale ne na vzdálenost Praha-Brusel. Dnes už málokdo létá například z Bruselu do Paříže nebo z Paříže do Londýna. Let a doprava na letiště totiž trvá déle než cesta vlakem přímo do centra města. V Česku jsme v situaci, kdy se bohužel nevyplatí cestovat vlakem ani po zastaralých tratích z Prahy do Berlína, Vídně, ale ani do Bratislavy a možná ani do Brna. Přitom zejména díky penězům z Evropské unie se už dá na některých našich tratích jezdit alespoň 160 km/h a ne 100 km/h jako před pár lety. Z východoněmeckého Erfurtu do Lipska se přitom od konce loňského roku dá jezdit až 300kilometrovou rychlostí. Ve vývoji vlakové dopravy se prostě Česko ostudně zaseklo. Argumentovat v tomto okamžiku trasou Praha-Brusel je absurdní sci-fi.

Stropnický se dotýká nesmírně důležitých témat, které je nutné v české politice prosazovat, ale přitom sám sebe z nich obratem diskvalifikuje. Chaoticky popisuje i svůj nápad na vyšší zdanění škodlivých automobilů. Jen těžko lze stanovit hranici pro ekologickou daň podle objemu motoru. Vozy s vyšším výkonem dnes mnohdy disponují kvalitnějšími motory s nižší spotřebou a exhalacemi. Hranice stanovená podle stáří vozu zase neúměrně zatíží nízkopříjmové vrstvy. Přestárlý český vozový park přesto potřebuje nějakou infuzi. Proč předseda Strany zelených nenavrhuje třeba vyšší úlevu vozům s alternativním pohonem v porovnání s ostatními vozidly?

Celá tato debata však ztrácí smysl, pokud se současně nezabýváme i dalšími velkými zdroji znečištění atmosféry, například chovem dobytka. Metan, který krávy vylučují, je pro atmosféru mnohokrát nebezpečnější než kyslíčnick uhlíčitý. Ale na negativní externality produkce masa či mléka zřejmě žádný z českých politiků nikdy neupozorní. Ani zelený spasitel Matěj Stropnický. I proto zůstáváme v debatě o ochraně životního prostředí stále na okraji terče.

Přečtěte si další komentář autora:

Jan Novotný: Inkluze narušuje sociální inženýrství českých škol

Na emise z dobytka již v Číně zřejmě přišli. Čtěte:

Čínská cesta k omezení emisí? Méně masa na talíři

URL| <http://www.euro.cz/blogy/komentar-proc-stropnickyy-miri-pouze-na-okraj-terce-1292538>

Občanští demokraté zvou voliče do letního kina a na řecké ohně

1.6.2016 Mladá fronta DNES str. 16 Střední Čechy

Eva Havelková

Krajská ODS v dalším díle seriálu MF DNES představuje, čím chce oslovit voliče. Kritickým happeningem zahájila kampaň před informačním centrem kraje v Husově ulici v Praze. To svou funkci dávno neplní.

STŘEDNÍ ČECHY Vyvolávat diskuse a besedovat, to je podle lídra krajské kandidátky ODS Martina Kupky, který kdysi pět let působil jako mluvčí někdejšího hejtmana Petra Bendla (ODS) a nyní je již šest let starostou Líbeznic u Prahy, hlavní náplní předprázdninové části předvolební kampaně strany.

„Od května objíždíme města a debatujeme s odbornou veřejností na téma krajské školství, bezpečnost a migrace. Chystáme se ještě do Brandýsa nad Labem. Už se také účastním řady akcí po kraji,“ říká Kupka.

Právě on je kandidátem ODS na hejtmana. Strana mu dala přednost před exhejtmanem Petrem Bendlem, byť ten MF DNES potvrdil, že by i letos případnou kandidaturu přijal. Bendl tak půjde do podzimních krajských voleb překvapivě až z 12. místa kandidátky. „Já se věnuji především poslancecké práci a také zastupitelstvu v Bratronicích. Na kraji mi záleží, mám zkušenosti a mohu být užitečný, proto kandiduji do krajského zastupitelstva. Ale mladí jdou zkrátka dopředu, takto jsme se rozhodli,“ komentoval svou pozici Bendl. Sám je připraven byvalému mluvčímu pomoci.

„Nejsem rychlokvaška“

Kandidátka ODS je ryze stranická. „Vsadili jsme na zkušené a úspěšné starosty a místostarosty i lidi, kteří mají zkušenosti s krajskou politikou. Je tam třeba krajský zastupitel Jan Skopeček, bývalý kladenský primátor Dan Jiránek, benátecký starosta Jaroslav Král nebo místostarosta Sedlčan Miroslav Hölzel,“ představil kandidátku Kupka. Svě působení na kraji považuje za výhodu. „Dalo mi průřezovou znalost témat, která kraj řeší. Za mnou je i několik let starostování. Nebudu patřit mezi rychlokvašené politiky,“ konstatoval absolvent **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Prázdninovou část kampaně rozjede krajská ODS v srpnu. „Nebudeme nikoho zatěžovat dramatickou diskusí. Chceme organizovat letní kina na náměstích, kde budou i country večery. Při nich si chceme s lidmi povídat,“ plánuje lídr.

Intenzivní část kampaně krajská organizace nechává na zář. Na podzimních mítincích nebudou žádná pódia, ODS zvolila lidovější přístup – na veřejných prostranstvích měst se rozhoří řecké ohně v otevřených koších, pravicoví politici si tu budou povídat s celými rodinami a lidé si budou opékat špekáčky.

Podle ODS chybí v kraji ve školství desítky milionů, v okresních nemocnicích by se měli lépe odměňovat nejkvalitnější lékaři a sestry, aby neodcházeli a kraj by měl zajistit, aby se lidé dostali veřejnou dopravou všude do práce.

S KSČM by Kupka podle ODS nešla, spolupráci s ostatními stranami nevyloučil.

***

V dalším díle předvolebního seriálu si přečtete: čím chce před volbami zaujmout voliče STAN.

Fakta ODS do krajských voleb * Martin Kupka, starosta Líbeznic * Jana Poláková, starostka Byšic * Jan Skopeček, ekonom * Dan Jiránek, předseda Svazu měst a obcí * Jaroslav Král, starosta Benátek nad Jizerou * Michael Pánek, místostarosta Dobřichovic * Tomáš Havlíček, ředitel sekce investic v podniku Povodí Vltavy *

Miroslav Hölzel, místostarosta Sedlčan * Libor Lesák, místostarosta Kralup nad Vltavou * Václav Michl, podnikatel ODS do senátu

Mělnicko – post senátorky, který získala v roce 2010, obhájí zastupitelka obce Přezletice Veronika Vreclonová. Berounsko – post senátora, který získal v roce 2004 a obhájil v roce 2010, bude obhajovat místostarosta města Králův Dvůr Jiří Oberfalzer.

O autorovi| Eva Havelková, redaktorka MF DNES
Regionální mutace| Mladá fronta DNES - střední Čechy

„Pokud je to pravda, je to alarmující“. RRTV analyzuje Primu

1.6.2016 echo24.cz str. 00 Domov, Krátké zprávy, Homepage

Tereza Vilímová

Skandálem kolem televize Prima, která měla svým redaktorům nařídít, aby o uprchlické krizi referovali účelově negativně, se bude zabývat Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (RRTV). Ta zjištění označila za alarmující, nicméně už dříve si nechala zpracovat analýzu zpravodajství, která ukázala, že situace není zcela v pořádku. TV Prima, ačkoliv se jedná o soukromou televizi, musí dodržovat zákon o vysílání, ve kterém je požadavek na objektivitu. O tom, zda její stanice porušila, se ale rozhodne až na podzim tohoto roku.

Skandálem kolem televize Prima, která měla svým redaktorům nařídít, aby o uprchlické krizi referovali účelově negativně, se bude zabývat Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (RRTV). Ta zjištění označila za alarmující, nicméně už dříve si nechala zpracovat analýzu zpravodajství, která ukázala, že situace není zcela v pořádku. TV Prima, ačkoliv se jedná o soukromou televizi, musí dodržovat zákon o vysílání, ve kterém je požadavek na objektivitu. O tom, zda její stanice porušila, se ale rozhodne až na podzim tohoto roku.

„Pokud je pravdou, že jsou zaměstnanci konkrétní televize instruováni k tomu, aby postupovali v rozporu se zásadami objektivit a vyváženosti, respektive aby vysílali v rozporu se zákonem o vysílání, je taková situace alarmující,“ uvedl na dotaz serveru ECHO24.cz předseda Rady pro rozhlasové a televizní vysílání Ivan Krejčí.

Server HlídacíPes.org už v pondělí přinesl informaci, že vedení zpravodajství v čele s Jitkou Obzinovou a místopředsedou představenstva stanice Lubošem Jetmarem mělo nařídít redaktorům, aby zpravodajství o uprchlické krizi rámovali vždy jako hrozbu nebo krizi. Televize označila pro server ECHO24.cz informaci za spekulaci a odmítla ji komentovat. V úterý server HlídacíPes.org zveřejnil dokonce nahrávku z porady, kde mělo nařízení padnout a kde mimo jiné Obzinová řekla, že komu se nelíbí, co chce vedení, nemusí v televizi pracovat.

Čtete také: Uniklá nahrávka z TV Prima: Komu se to nelíbí, nemusí tu pracovat

Přestože je TV Prima soukromou televizí a mohlo by se tak zdát, že si může vysílat co chce bez větších omezení a v rámci chodu redakce určovat obsah a vyznění zpráv, není to pravda. Prima, stejně jako další české televize, mohou fungovat díky licenci, kterou jim udělila Rada. Televize se tak zavazuje dodržovat Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání. Právě v něm je požadavek na objektivitu. „Provozovatel vysílání poskytuje objektivní a vyvážené informace nezbytné pro svobodné vytváření názorů,“ píše se v zákoně.

Vyjádření TV Prima

Zpravodajství televize Prima pracuje s redakčním přístupem založeným na nezávislém popisu událostí. Dne 7/9/2015 se jednalo o redakční poradou, jejímž cílem bylo nastavit pro diváka srozumitelný a konzistentní redakční přístup k tematice probíhající uprchlické otázky. Na této poradě zazněly v rámci standardní diskuze různé názory. Luboš Jetmar, člen představenstva FTV Prima, byl pozvaný ředitelkou zpravodajství Jitkou Obzinovou pouze jako člověk s osobní zkušeností z několikaletého života v arabském světě.

Po této poradě zpravodajství televize Prima pokračovalo v každodenní redakční práci, kdy jedním z témat byla i tzv. uprchlická otázka. Jeho vyváženost potvrdila i Rada pro rozhlasové a televizní vysílání svou analýzou monitoringu zveřejněnou dne 15. 12. 2015 a následně i svým rozhodnutím o reportáži týkající se iráckých uprchlíků ze dne 19. 4. 2016.

Zpravodajství televize Prima bude i nadále informovat nezávisle o uprchlické krizi i jiných zásadních problémech naší společnosti.

Zda TV Prima porušila zákon ve chvíli, kdy vedení zpravodajství nařídilo svým redaktorům, jak o uprchlické krizi referovat, zatím není jasné. Podle Rady to musí ukázat až podrobná analýza. „Zda v důsledku takovýchto pokynů dochází k reálnému porušování zákona je ovšem možné ověřit výhradně monitoringem a analytickým vyhodnocením odvysílaného zpravodajského a publicistického obsahu, nikoli šetřením či ověřováním toho, co zaznělo na jakési interní poradě provozovatele,“ vysvětlil Krejčí. Podle analýzy bylo vysílání Primy na hranici

Už loni v září si RRTV zadala analýzu, která měla ukázat jakým způsobem česká média informují o uprchlické krizi. Monitoring se přitom týkal celoplošně vysílaných programů ČT1, ČT24, Nova, Prima, Televize Barrandov a Českého rozhlasu – Radiožurnál, Rádía Impuls a Frekvence 1. Monitoring sledoval období od konce srpna do poloviny září loňského roku a zatímco například u České televize a televize Nova nezaznamenal žádné pochybení, u Primy určité problémy byly.

Výsledek byl takový, že vysílání Primy příliš nedbalo na perspektivu samotných uprchlíků a vykreslovalo je jako zdroj problémů pro Evropany, což může posilovat protiuprchlické postoje české veřejnosti. Přístup sám o sobě podle analýzy pravděpodobně nebyl porušením zákona, jako problematické s ohledem na zákon byly hodnoceny dva specifické momenty ve vysílání.

Čtěte také: Skandál TV Prima: nařídila redaktorům negativně informovat o uprchlících

V současné době podle Krejčího probíhá další monitoring, který by měl ukázat, jakým způsobem program Prima o migrační krizi informuje. Výstupy z analýz bude ale Rada řešit až na jejím zasedání v září nebo v říjnu. „Pokud by analýza odhalila, že došlo k porušení zákona, například tím, že by bylo informováno v rozporu se zásadami objektivit a vyváženosti, byl by provozovatel buď upozorněn na porušení zákona či by mu v rámci správního řízení byla uložena pokuta,“ dodal předseda Rady.

Vedení Primy chtělo asi přitáhnout víc diváků, míní odborník na média

Média mají přitom sama tendenci vytvářet samoregulační nástroje, tedy dobrovolně přijímají různá pravidla, která nejsou dána žádným zákonem. Řada médií tak má vnitřní etické kodexy, které se zavazují dodržovat. Například veřejnoprávní ČT má v rámci vnitřního fungování ustanoveno několik panelů. „Na dodržování žurnalistických zásad a standardů dohlíží Editoriální panel složený z volených členů redakce zpravodajství, dále pak Etický panel jako poradní orgán generálního ředitele ČT. Veškerá důležitá a případně sporná editorská a redaktorská rozhodnutí jsou probírána také na každodenních poradách redakce a vedení zpravodajství,“ popsala pro server ECHO24.cz některé samoregulační nástroje mluvčí ČT Alžběta Plívová.

Problematická je situace kolem televize Prima proto, že média mají při nastolování témat veřejné diskuze velkou moc. „Média v tématech, která jsou nám vzdálená a se kterými nemáme přímou zkušenost, hrají poměrně důležitou úlohu. Nejsou sice schopna určovat, co si máme myslet, ale určují důležitá témata, tedy o čem máme přemýšlet a v jakých kontextech,“ vysvětluje Vlastimil Nečas, který působí na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Pokud se vedení zpravodajství Primy skutečně rozhodlo rámovat události účelově negativně, tak zřejmě z ekonomických nikoli ideologických důvodů. „Cílem komerčních médií je vydělávat, tedy získat čtenáře a diváky. Vedení Primy zřejmě nabylo dojmu, že tímto přitáhne více diváků,“ myslí si Nečas. Pokud Prima neporušila zákon, je to podle Nečase jen otázka novinářské etiky, která není vymahatelná. „Průšvih“ s reportáží o irácké rodině

Není to nicméně poprvé, kdy se v souvislosti se zpravodajstvím televize Prima hovořilo o manipulaci. Velký rozruch byl kolem reportáže o irácké rodině, která si měla stěžovat na nevyhovující bydlení a byty, které jim město nabídlo, měla přirovnat k přemalovanému kravínu. Později se ale ukázalo, že se jednalo o ne zcela přesný překlad a že věta zazněla ve zcela jiném kontextu.

Kvůli reportáží obdržela RRTV řadu podnětů a zabývala se jimi několik měsíců. Nakonec požádala Primu o vysvětlení a celá situace se měla vyřešit na zasedání 19. dubna. Ze zápisu z jednání je zřejmé, že Prima podle

Rady v reportáži manipulovala a porušila tak zákon. Rozhodnutí ale nakonec Rada neodhlasovala, protože z dvanácti členů bylo přítomných právě při jednání o tomto bodě pouze šest z nich a hlasování tak bylo neplatné. Čtete také: Prima prý zmanipulovala reportáž a vyvolala bouři proti uprchlíkům

URL| <http://echo24.cz/a/iArVC>

Německý spolkový sněm označil masakry Arménů Osmanskou říší v roce 1915 za genocidu

2.6.2016 ČRo Plus str. 01 17:10 Den podle...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Vítám vás u pořadu Den podle ... Co jsem si pro vás nachystal? Jedině ten, kdo se přizná k chybám vlastní minulosti, je může překonat. To prohlašovali němečtí poslanci, když přijímali rezoluci o arménské genocidě. Na jak úrodnou půdu padl jejich apel v Turecku? A nebude tím naopak ohrožená i evropsko - turecká dohoda o uprchlících? Pokusíme se vysvětlit, proč se nad Evropou už několik dnů točí mraky, ze kterých se na různých místech ždímul rekordní přívaly vody v různém skupenství. Měla by ombudsmanka podávat sama žaloby kvůli diskriminaci a zastávat se obětí přímo u Ústavního soudu? A dál? Kdybychom zrušili dopravní značky, jezdilo by se bezpečněji? Co se asi tak fotbalistům honí hlavou, když jdou na penaltu? No, a na závěr si užijeme obyčejnej svět. Jak se vyvíjel posledních čtyřicet let s kapelou Abraxas.

Měla to být podaná ruka. Anebo pomoc, Turecko aby urovnalo historické křivdy s Armény. Zatím to ale spíš poslalo turecko - německé vztahy ke dnu. Německý spolkový sněm označil masakry Arménů Osmanskou říší v roce 1915 za genocidu. Příslušnou rezoluci podpořila drtivá většina přítomných poslanců. Odpovědi z Ankary byla studená sprcha. Turecko odvolalo z Berlína velvyslance ke konzultacím. Turecký premiér uvedl, že chybné rozhodnutí německého parlamentu má na svědomí, a to citují: "Rasistická arménská lobby." Naším hostem je odborník na Německo Robert Schuster. Dobrý den.

Robert SCHUSTER, odborník na Německo

Dobrý den.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Proč vlastně němečtí poslanci cítili potřebu se k těm více než sto let starým událostem vyjádřit? A právě tímhle způsobem.

Robert SCHUSTER, odborník na Německo

No, tak je třeba říct, že německá Bundestag, německý parlament už chtěl podobnou rezoluci schválit loni na jaře, to bylo zrovna při příležitosti stého výročí události z roku 1915. Nicméně tenkrát to nakonec poslanci vlastně odložili, nebo dalo by se říct uložili k ledu právě pod tlakem Turecka. A letos už vlastně se, řekněme, těmto tlakům, které se objevovaly už také teda v minulých týdnech a měsících, vlastně nepodlehli. A snažili se teda dokázat nakonec vlastně tuhle tu rezoluci prosadit.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, mě právě zajímalo, jestli tohle je místo, kde by se taková otázka měla řešit. Proč si to myslí němečtí poslanci. Protože dokonce i český ministr kultury Daniel Herman, který je dost vstřícný například vůči sudetským Němcům, prostě otázka minulosti, tak říká, že v tomhle případě prostě je to možná spíš otázka pro historiky, než pro politiky.

Robert SCHUSTER, odborník na Německo

Víte co, ono to zase zapadá trochu do kontextu právě těch debat, které se v Německu posledních deset, patnáct let vedou právě o, o těch různých exodech, vyhnáních, odsunech. Protože nezapomínejme, že to byl právě německý parlament, který před několika lety schválil vznik takzvané vlastně nadace, která má dokumentovat právě podobné případy, jako je genocida na Arménech. Mimochodem také třeba ale vyhnání sudetských Němců z Československa, nebo, nebo prostě německých menšin z jiných zemí střední a východní Evropy po roce 1945. A právě cílem vlastně toho bylo zdokumentovat vlastně všechny tyto případy, aby se na ně nezapomnělo, aby bylo možné se k nim vrátet, jako vlastně i k historickým faktům. A zároveň aby z toho vzniklo jakési poučení. To znamená, že to, že dneska vlastně armén..., že, pardon, německý Bundestag se takto jasně velkou většinou rozhodl ve věci Arménie, nebo ve věci teda té genocidy, tak si myslím, že to zapadá právě do kontextu těchto těch snah skutečně dokumentovat tu minulost. I když třeba samozřejmě byla nepříjemná, nebo i když jsou s ní spojeny negativní aspekty.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, a z druhé strany to tedy vůbec nebylo pochopeno. Turecko, jak jsme řekli, kvůli rezoluci odvolalo velvyslance. Jaký dopad může mít právě ta rezoluce na, a můžeme říct rovnou na další pošramocení vztahů. Protože oni už teď nebyly příliš dobré.

Robert SCHUSTER, odborník na Německo

Já bych řekl, že to má dvě roviny. Ta první rovina je samozřejmě ta mezistátní, Turecko - Německo. To, že se Ankara k tomuto relativně ostrému kroku odhodlala, to znamená, že povolala svého velvyslance, to se asi dalo očekávat. Už to, že de facto tuším v pondělí to bylo, co nový turecký premiér, když Angela Merkelová, německá kancléřka gratulovala k tomu, že se stal premiérem, tak vlastně hned, aniž by poděkoval, tak okamžitě jí vmetl do tváře teda svůj kritický postoj právě k té připravované rezoluci německého parlamentu. A snažil se ještě touto cestou to její přijetí zhatit. Takže to je jedna rovina. A to se dalo očekávat. A ta druhá rovina je možná trochu zajímavější, a to je to, co vlastně udělá s tou tureckou komunitou v Německu.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, na to jsem se právě chtěl zeptat. Protože ona je docela dost početná.

Robert SCHUSTER, odborník na Německo

Jednak je početná, jsou to zhruba tři miliony lidí, pokud se nepletu. Z toho zhruba polovina má již turecké občanství. To znamená, je tam vlastně přímá vazba na, na Turecko. Mohou volit a také tito lidé třeba v prezidentských volbách z šedesáti, sedmdesáti procent volili. Například prezidenta Erdogana. To jenom tak na okraj. Ale ještě je tam jedna věc. Totiž to třeba v těch, i v tom německém parlamentu je řada poslanců, které, kteří mají právě, řekněme, minulost, nebo kteří pocházejí z rodin tureckých migrantů. A tito poslanci třeba by byli v posledních týdnech velmi masivně, řekněme, tlačeni k tomu, nebo dokonce jim bylo vyhrožováno k tomu, že, tím, že pokud budou hlasovat pro tuto rezoluci, tak se jim prostě něco stane, jo. Takže to, to mělo i tenhle ten jako relativně silný aspekt, který hrozí, že dojde k jakémusi vnitřnímu neklidu v Německu, že dojde k rozbíjení, že se budou konat třeba demonstrace, protesty. Zástupci tureckých skupin. De factem je, že už dlouho nic, řekněme, tu tureckou komunitou v Německu nesjednotilo tak, jako právě tahle ta plánovaná rezoluce. A v té komunitě jsou jak stoupci třeba prezidenta Erdogana, to znamená islamisté, nebo potom umírněného islamismu, tak třeba i přesvědčení kamalisté, kteří prostě za normálních okolností by nikdy, řekněme, na společnou demonstraci se stoupci prezidenta Erdogana nešli. Jo, to je vlastně sjednotilo. A teďka bude zajímavé sledovat, co, jak se to bude vyvíjet dál.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tolik odborník na Německo Robert Schuster. Já vám děkuji, na shledanou.

Robert SCHUSTER, odborník na Německo

Děkuji, na shledanou.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, a na lince je analytička z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Lucia Najšlová, která se věnuje Turecku, dobrý den.

Lucia NAJŠLOVÁ, analytička, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

-----
Dobrý den.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak, němečtí poslanci tvrdí, že tou rezolucí se chtějí zasadit o důsledné zpracování tehdejších událostí. A podle nich by se na tom měly podílet obě strany, jak Turecko, tak Arménie. Zůstává podle vás Turecko v tomhle směru hodně dlužné?

Lucia NAJŠLOVÁ, analytička, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

-----
Tak, ta otázka, ta otázka je i sto let po událostech hodně, hodně citlivá. Jak už bylo zmiňováno dříve. A, a, a jeden z důvodů je, že dlouho se o ní, o tom, co se vlastně v roce 1915 a chvíli před tím a chvíli po tom dělo. Tak o tom se dlouho mlčelo. Máte generace Turků, kteří vyrůstali bez toho, aby se ve škole vůbec cokoliv o tom dověděli. A vlastně ta situace se začala ...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Hm. A teď se to mění? Mění se to nějak?

Lucia NAJŠLOVÁ, analytička, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

-----
Ta situace se začala měnit relativně nedávno. Právě současná, současná vláda udělala několik vstřícných kroků tímto směrem. A tam samozřejmě byly dlouhý proces mezistátního smiřování mezi Tureckem a Arménií. A je ale, je to samozřejmě ještě neuzavřeta, neuzavřená minulost. Tam je, je ještě co dotahovat. Ale právě pokud se bavíme o těchto, těchto rezolucích, nebo zákonech, o paměti, o tom se vede velká akademická debata nejen v souvislosti s Tureckem a, a Arménií. Ale v souvislosti s dalšími případy. O tom, do jaké míry vlastně ty, ty zákony o paměti fungují. Jo, jako co má být jejich cílem. A pokud jejich cílem má být usmíření, tak, tak, tak ten efekt úplně tam není.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, asi, asi, promiňte, že vás přerušuji, ale asi když slyší Turci, i kdyby třeba chtěli postupně nějak to usmíření dotáhnout, tak když jim někdo zvenčí, tedy z Německa tentokrát říká, co by měli udělat a jak, co to vlastně bylo, co se tam stalo, tak to se asi vzbudí taková nějaká národní hrdost, ne?

Lucia NAJŠLOVÁ, analytička, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

-----
No, já už, jak už zmiňoval pan, pan Schuster, je to jedna z mála otázek, na kterých se sjednotí i vláda i, stoupenci vlády i opozice. Protože nejenom, když se díváte na reakce Turků v Německu, ale i na reakce Turků, Turků v Turecku, tak, tak ta rezoluce potěšila málokoho. A když se podíváte třeba na, na arménskou komunitu, tak jistě pro část Arménů je takováhle rezoluce, takovýhle zákon zadostiučiněním. Způsobem, jak si uctít památku předků. Ale pro část arménské komunity to tak vůbec není. A když si třeba vezmete Hrant Dinka, to byl jeden z největších bojovníků za usmíření mezi Turky a Armény. A Dink byl, byl turecký Armén. Zastřelil, zastřelen bohužel před necelými deseti, deseti lety. Tak v době, kdy právě francouzský parlament jednal o obdobné rezoluci, tak, tak Dink docela jasně řekl, že to považuje za projev imperialismu. A, a odsuzuje zneužívání minulosti jeho země k prosazování jiných, jiných záměrů. A právě tohle je, tohle je, jestli můžu dokončit tuhle věc, to, tohle je jedna z, tohle je jeden z důležitých aspektů, že, že vždycky, když nějaký Evropský parlament, nebo třeba samozřejmě probírá se to i v Americe, když, když přijde na, na debatu zákon nebo rezoluce o arménské genocidě, tak řada Turků se ptá, proč? Proč zákon, proč tato rezoluce? Co je cílem? A je samozřejmě ... /Souzvuk hlasů/

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak, to jsem se právě ptal na začátku také pana Schustera. Ale vás se chci ještě zeptat na závěr našeho rozhovoru, jestli si myslíte, že tohle může mít dopad, dejme tomu, na tu dohodu Evropské unie s Tureckem o uprchlících. Jestli skutečně to je tak velký kalibr, že by to mohlo vést až k jejímu vypovězení, anebo tam o tom rozhodnou úplně jiné faktory?

Lucia NAJŠLOVÁ, analytička, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

-----
Diplomatickou dohodu to určitě, to určitě bude mít. A turecko - německé vztahy na tom nebudou nejlíp v nejbližší době. Ale pokud jde o migrační nebo uprchlickou dohodu, tak ta, pokud, pokud zlíhá, tak zlíhá z úplně jiných důvodů.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Říká analytička **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a odbornice na Turecko Lucia Najšlová. Já vám mockrát děkuji. Hezký den.

Lucia NAJŠLOVÁ, analytička, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

-----
Hezký den.

Jiráskův Hronov se pomalu blíží...

2.6.2016 Náchodský deník str. 03 Náchodsko
(vr)

Pořadatelé nyní rozhodují o budoucí podobě Jiráskova Hronova.

Letošní festival má nabídnout další herní prostor, více ubytovacích možností, upravit se mají i ceny za semináře. Hronov – Letošní 86. ročník festivalu amatérského divadla Jiráskův Hronov se má v Hronově uskutečnit mezi 30. červencem a 6. srpnem 2016. Organizační výbor pracuje na jeho přípravách průběžně po celý rok.

HLAVNÍ POŘADATELÉ SI UJASNILI KOMPETENCE

Důležitým dokumentem akce je jeho organizační řád. Od 1. ledna letošního roku existuje v nové podobě – zcela jasně vymezuje kompetence obou hlavních pořadatelů festivalu, jimiž jsou město Hronov a NIPOS.

„Vztah vždy stojí na jasně stanovených pravidlech a dnes jsme udělali důležitý krok k vymezení kompetencí a povinností,“ poznamenala po podpisu dokumentu hronovská starostka Hana Nedvěďová.

LONI SE UKÁZALY LIMITY INFRASTRUKTURY

Na jednání festivalového výboru bezprostředně po festivalu v srpnu 2015 zaznělo, že Jiráskův Hronov narazil na limity své infrastruktury a že je třeba hledat nová východiska. Na pomoc proto přispěchaly Institut managementu a ekonomiky Katedry arts managementu Fakulty podnikohospodářské

VŠE a Institut sociologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Jejich odborníci festivalovému výboru doporučili vypracovat strategický rozvojový plán akce, zvýšit poplatky za semináře, prověřit ekonomickou efektivnost poskytovaných služeb, dále také snížit náklady na produkci a propagaci či zavést efektivní rezervační systém. Důraz kladli i na lepší spolupráci obou pořadatelů, navrhli rovněž rozšířit management.

V neposlední řadě vyzvali i k realizaci veřejné diskuse obyvatel s divadelníky.

Na základě těchto doporučení navrhla ředitelka NIPOS Lenka Lázňovská ustavit pracovní skupinu, která se bude zabývat strategií rozvoje festivalu: „Bude složena ze zástupců střešových divadelních spolků a odborných divadelních rad NIPOS. Výsledky musí být hotovy na podzim tak, aby mohly ovlivnit i propozice festivalu na rok 2017.“

Hana Nedvěďová za Hronov uvedla, že město uvažuje o vytvoření pracovního místa pro osobu, která by se festivalu věnovala celoročně. Zmínila se i o tom, že se na akci mají zájem sponzorsky podílet i některé státní firmy či firmy se státní účastí.

NOVINKY V ORGANIZACI FESTIVALU

86. ročník se blíží – co nás na něm tedy čeká? Zatím to vypadá, že by tu měl vzniknout nový hrací prostor – komorní kukátko. Ve hře je i stan pro večerní setkávání účastníků. Co se ubytování týče: nově bude možné v době akce nocovat na místním zimním stadionu, objednány jsou prý už i internáty v Poříčí a Náchodě, a to včetně kyvadlové dopravy. Jako v předchozích letech i letos proběhnou osmidenní semináře, přičemž účastníci za ně zaplatí o pár korun více než tomu bylo vloni. Stravování pro ně bude obstarávat nájemce restaurace Radnice. Semináře se ovšem budou nabízet i v levnější cenové variantě, v níž nebude strava zahrnuta.

86. ročník festivalu amatérského divadla Jiráskův Hronov se uskuteční 30. 7. – 6. 8. 2016

Foto autor| Foto: archiv Deníku

Foto popis| LETOŠNÍ Jiráskův Hronov začne 30. července.

Region| Východní Čechy

Dalík udělal byznys s právníkem Berdycha a Špotákové

2.6.2016 e15.cz str. 00 Domácí události

Lobbista Marek Dalík těsně před pravomocným odsouzením na čtyři roky do vězení za korupci při nákupu obrněných vozidel Pandur pro českou armádu prodal poloviční podíl v tenisovém areálu VIS Teniscentrum. Na transakci se kromě jeho dosavadních společníků podílela také brněnská společnost Bramley, informoval deník Právo.

Server E15.cz následně z obchodního rejstříku zjistil, že firmu Bramley ovládá přes společnost Accordo Brno elitní advokát Jan Štovíček. Spolupracovník vrcholových sportovců typu Tomáše Berdycha, Romana Kreuzigera nebo Barbory Špotákové.

Přečtěte si: Dalík dostal za korupci při nákupu pandurů čtyři roky

Současně je prvním viceprezidentem Autoklubu České republiky. Od začátku letošního roku je Štovíček navíc jedním z rozhodců Mezinárodní sportovní arbitráže.

Aktuálně má Štovíček v nekdější Dalíkově firmě pětinový podíl. Není to přitom poprvé, co se právník dostal do Dalíkova okolí. Loni si od advokáta pořídil nemovitostní firmu Eliášova 922 bývalý premiér Mirek Topolánek. Jeho poradcem byl právě Dalík.

Marek Dalík - vlivný muž z éry vlády Mirka Topolánka

Datum narození: 14. ledna 1975

Vzdělání: bakalářské studium politologie a mezinárodních vztahů na **Fakultě sociálních věd** UK

Praxe: profesní dráhu začal v 19 letech jako úředník na Hradě (za prezidenta Václava Havla), kde působil přes tři roky; od února 2002 do května 2014 byl předsedou představenstva PR agentury New Deal Communications (v srpnu 2009 Hospodářské noviny napsaly, že firma má obraty v řádu desítek milionů korun); podle obchodního rejstříku byl do letošního května společníkem firmy VIS Teniscentrum ve Vestci u Prahy.

Ostatní:

- Byl pravou rukou někdejšího předsedy ODS Mirka Topolánka, který byl v letech 2006 až 2009 premiérem, a podle informací v médiích měl výrazný podíl na jeho politické strategii. Seznámili se v roce 1999, kdy byl Topolánek senátorem za Ostravsko a Dalík se pohyboval v oblasti public relations. Během Topolánkovy vlády byl Dalík často po jeho boku, dokonce si koupil byt ve stejném domě.

- Dalíkovo jméno se více začalo objevovat v médiích v srpnu 2004 v souvislosti s kauzou údajného uplácení exposlance US-DEU Zdeňka Kořistky. Dalík byl jedním z emisarů ODS, které Kořistka obvinil, že mu nabízeli deset milionů korun, když nepodpoří tehdejší vládu Stanislava Grosse (ČSSD). Policie obvinila Dalíka a lobbistu Jana Večerka z podplácení, obvinění se ale neprokázalo, případ byl odložen.

- V době Topolánkovy éry nebyl Dalík v ODS příliš populární. V rozhovoru pro MfD použil příměr se spolupracovníkem Adolfa Hitlera Martinem Bormannem: „Když si čtete memoáry nebo biografie nacistických pohlavárů, tak tam se jako červená nit táhne nenávisť všech k Martinu Bormannovi. A proč? Protože byl blízko k Hitlerovi, protože mu Hitler věřil, takový člověk je vždycky neoblíbený.“

- Pro média se Dalík stal symbolem údajných vazeb vedení ODS na podnikatele a lobbyisty, jejichž záměry často vzbuzovaly pochybnosti. „Dalík byl spojkou do byznysu i k regionálním bossům, s nimiž dohadoval, jak si obchody rozdělí a jak se kdo má chovat ve stranických záležitostech,“ napsal v květnu 2012 týdeník Euro.

- Tyto vazby ODS dlouhodobě poškozovaly - příkladem je známá kauza Toskánsko, která vznikla v létě 2009 po zveřejnění tajně pořízených fotografií z Topolánkovy dovolené v Itálii, kde byl zachycen ve společnosti lobbyistů a podnikatelů.

- Na přelomu let 2006 a 2007 se Dalík podle médií podílel na vyjednávání podpory koaliční Topolánkové vládě, kterou nakonec podpořili dva sociální demokraté Miloš Melčák a Michal Pohanka.

- V roce 2009 se Dalík údajně pokoušel jménem premiéra přesvědčit redaktora České televize, aby stáhl reportáž o policejním vyšetřování bývalého poslance ČSSD Petra Wolfa.

- V květnu 2011 média informovala o tom, že Dalík podle výpovědi někdejšího zaměstnance firmy Steyr v roce 2007 žádal 18 milionů eur (480 milionů korun) za to, že česká vláda bude pokračovat v nákupu transportérů Pandur. Dalík to popřel.

- Dalíka v souvislosti s údajnými úplatky v kauze pandurů obvinila policie v říjnu 2012. V květnu 2014 byl obžalován z pokusu o podvod; podle vyšetřovatelů slíbil pomoc při sjednání zakázky, i když na ni neměl ve skutečnosti vliv. Letos v únoru soud lobbyistu poslal na pět let do vězení za korupci a vyměřil mu též peněžitý trest pět milionů korun. Dalík se odvolal, dnes pražský vrchní soud o rok zmínil původní rozsudek; snížil i pokutu, a to na čtyři miliony korun. Pokud je Dalík nezaplátí, stráví ve vězení o dva roky víc.

- Milovník umění Dalík je znám svým luxusním stylem života, často investuje do nemovitostí. Časopis Týden letos uvedl, že jeho majetek, dohledatelný ve veřejně přístupných databázích, přesahuje 50 milionů korun. V roce 2009 Dalík řekl: „... Většinu peněz jsem vydělal buď ve své firmě, nebo jako živnostník na IČO.“
Zdroj: čtk

Čtěte také:

Soud poslal Dalíka na pět let do vězení za korupci, má také zaplatit pokutu

Soud: Dalík chtěl úplatek za nákup pandurů pro někoho z vlády

Čtěte také:

URL| <http://zpravy.e15.cz/domaci/udalosti/dalik-udelal-byznys-s-pravnikem-berdycha-a-spotakove-1299720>

Hnutí náměstka porušilo zákon, poslanci mu chtěli zatrhnout činnost

3.6.2016 [usti.iDNES.cz](http://www.idnes.cz) str. 00 Ústí / Ústí - zprávy

MF DNES, Jan Horák

Poslanecká sněmovna vyzvala vládu, aby podala k soudu návrh na pozastavení činnosti hnutí Ústecké fórum občanů (UFO). Hnutí totiž neodevzdalo výroční finanční zprávu podle zákona. Jeho lídr a zároveň první náměstek primátorky Ústí nad Labem tvrdí, že nemohli sehnat auditora. Zprávu předložili dodatečně.

„Poslanecká sněmovna žádá vládu, aby podala návrh k Nejvyššímu správnímu soudu na pozastavení činnosti politických stran a politických hnutí, jejichž činnost je v rozporu se zákonem o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, neboť své výroční finanční zprávy za rok 2015 nepředložily,“ stojí v usnesení, které Sněmovna schválila. V seznamu vyjmenovaných subjektů figuruje i hnutí UFO (usnesení [zde](#)).

Zákon politickým subjektům ukládá, aby výroční zprávu za uplynulý kalendářní rok předložily kontrolnímu výboru Sněmovny do 1. dubna.

„Nesehnali jsme auditora, nikdo u nás nechce dělat politické strany,“ vysvětlil první náměstek primátorky a lídr hnutí Jiří Madar. Přitom 126 dalších stran a hnutí auditora sehnalo bez potíží a zprávu dodalo včas.

Výroční finanční zpráva za daný rok musí mimo jiné zahrnovat zprávu auditora o ověření účetní závěrky, přehled o příjmech a výdajích politického subjektu či výkaz o finančních darech. Jde o zákonný nástroj, který Poslanecké sněmovně umožňuje dohlížet na to, zda politické strany a hnutí fungují transparentně. Zprávu nakonec hnutí dodalo, potvrdil šéf výboru

Hnutí UFO nakonec auditora našlo a zprávu kontrolnímu výboru Poslanecké sněmovny doručilo dodatečně. „Všechny materiály tam mají, vše je v pořádku,“ podotkl Madar.

MF DNES u předsedy výboru Vladimíra Koníčka ověřila, že výroční zpráva od UFO skutečně dorazila. „Pamatuju si, že UFO tam je, zprávu jsem viděl,“ potvrdil. Z usnesení Sněmovny plyne, že UFO dodalo zprávu až po 12. květnu.

Výzvu poslanců už má na stole ministerstvo vnitra, které ji podle mluvčího vlády Martina Ayrera předloží kabinetu zřejmě do konce září. Je to problém, lidé také musí platit daně včas, míní politolog

Protože UFO zprávu nakonec odeslalo, resort ho ze seznamu pro vládu vyškrtne. Co ale hrozí politickému subjektu, kterému NSS pozastaví činnost? „Znamená to, že se nemůže zúčastnit voleb, než zprávu doručí,“ přiblížil šéf kontrolního výboru Koníček. Zajímá vás dění v krajích?

Za cenu jednoho vydání získáte všechny regionální přílohy.

Nic z toho hnutí UFO v tuto chvíli neriskuje. Přesto je zřejmé, že nesplnilo svou zákonnou povinnost. Zákon jasně praví, že zpráva se má odeslat do 1. dubna. Nicméně legislativa na sankce za pozdní dodání nepamatuje. „Ne, podle současného zákona za toto jednání subjektu nic nehrozí,“ uvedl Koníček.

„Že politický subjekt výroční zprávu nedodá včas, je špatně. Když budete jako občan platit daně o týden později, tak vám začnou naskakovat penále a nikdo se s vámi moc bavit nebude,“ míní o poklesku UFO politolog a pedagog **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Kamil Švec.

„Těch termínů politická strana nemá tolik, aby si nemohla účetnictví dát do pořádku k dubnu, když o tom ví celý rok,“ dodal. Podotkl však, že takové jednání u lokálního hnutí není tak závažný problém jako u zavedené velké partaje.

URL| http://usti.idnes.cz/ufo-porusilo-zakon-0ah-/usti-zpravy.aspx?c=A160602_164809_usti-zpravy_hrk

---

Burleska: Erotika i satira v peří, korzetech a flitrech

3.6.2016 vlasta.cz str. 00

Starý kabaretní žánr, pojmenovaný burleska, zažívá v posledních letech ohromný boom nejen ve světě, ale

i u nás. Burleska totiž oslavuje ženskou krásu elegantním způsobem. Představení, která odkazují na dekadenci let dvacátých až padesátých, zaujmou muže lehkou erotikou a ženy krásnými šaty. Ovšem nejdůležitější na burlesce je humor a satira, kterou musí mít každá z tanečnic v krvi.

Možná se vám také při slově burleska vybaví slavný americký film se zpěvačkami Cher a Christinou Aguilero, ve kterém se to jen hemží tanečnicemi v krásných retro kostýmech s peřím, perlami, kožešinami, korzety a čelenkami s diadémem. A právě s očekáváním této luxusní podívané přichází jednoho pátečního večera do vinohradského divadla Royal i náš tým z Vlasty. U vchodu do nádherného prostoru z roku 1929 nás očekává Robert, přítel jedné z hlavních tanečnic burlesky, která vystupuje pod pseudonymem Lady Mousellyca. Robert nejdříve svou přítelkyni na představení pouze vozil, ale i jeho omámilo umění svádění, a tak nyní v divadle vypomáhá se vším, co je potřeba. Na svou přítelkyni, se kterou studuje i stejný obor na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy, při vystoupení nežárlí. Naopak je na ni velmi hrdý a svou lásku doprovází i během zahraničních turné.

Ideální míry neexistují

Po našem příchodu nás Robert provádí po divadle a ukazuje nám šatnu, do které za pár okamžiků vchází David N. Jahn alias Sonny Vargas. Ředitel souboru Prague Burlesque a zároveň zpěvák nám prozrazuje, že on sám se s burleskou poprvé setkal v Mnichově a zcela ho ohromila kombinace hudby, vtipu, tance, kostýmů a krásných žen. Přičemž mluví-li Sonny o krásných ženách, nemyslí tím klasické prvoplánové krásky s mírami 90–60–90. „Často potkám na ulici dívku, která si je evidentně vědoma svých půvabů. Pro mě je ale mnohdy tato dívka nezajímavá, protože je vidět, že atraktivní je na ní jen její tělesná schránka. Taková žena by se nemohla stát burleskou. Tou mohou být jen dámy, které mají smysl pro vtip a nesmí se bát přiznat vlastní nedokonalost. Rozhodně si nevybírám představitelky burlesky jen podle vzhledu. V Čechách se tato umělecká tvorba teprve rozvíjí, proto naše tanečnice patří mezi nejmladší. Ve světě je naprosto běžné, že polovina souboru burlesek má přes padesát let. Burleska je pro muže s fantazií, tanečnice se nikdy úplně nesvléknou a právě to je na tom nejzábavnější. Nesmíme zapomínat, že burleska je hlavně divadelní žánr,“ říká Sonny. V jeho souboru se tak každá z hlavních hvězd show specializuje na jiný druh umění. Angelina Angelic je zpěvačkou, Lady Mousellyca zase do svých vystoupení přidává baletní čísla a Miss Cool Cat na jevišti předvádí akrobatické prvky. „Burleska tak, jak ji děláme my, má kořeny ve 20. letech 20. století, kdy se přesunula z Británie do Ameriky a získala typický kabaretní charakter. Já jsem si vlastně tuhle show vymyslel proto, abych si mohl někde zazpívat před publikem. Zároveň v tom představení funguji jako jakási spojovací linka,“ říká se smíchem Sonny.

Burleska je životní styl

Po krátkém povídání se Sonnym do zákulisí přicházejí děvčata z průvodní taneční skupiny, která je od října v show novinkou. Čtveřice děvčat vzešla z castingu, a jak samy přiznaly, umění burlesky se teprve učí. Hodinu a půl před oficiálním začátkem show šatnu postupně zaplní také hlavní představitelky programu. I kdybych jejich tváře neznala z fotografií, pečlivě pěstěný vzhled prvorepublikových div z plakátů by mi rázem napověděl, že hvězdy večera právě dorazily. Dámy přicházejí již nalíčené s elegantně uvázanými šátky na vlasech a s obrovským cestovním kufrem na kolečkách. Vzájemně se vřelými polibky na tváře vítají s každým členem štábu. Z kufru začínají pomalu vytahovat nádherné kostýmy a zasedají před stolečky se zrcadlem, aby se pustily do závěrečných úprav zevnějšku. Překvapí mě, že pod efektně uvázanými šátky se skrývají natáčky. „Vlasy si natočím už doma několik hodin předem. A nalíčená přicházím, protože bez make-upu bych nevyšla ani s košem. Odmalička miluji filmy pro pamětníky a to, jak v nich ženy, byly opravdovými dámami. Líbí se mi líčení, účesy i oblečení ve stylu třicátých let. Ale já sama mám několik tetování a celkově se vzhledem spíše stylizuji do tradiční pin up girl z éry padesátých let v Americe,“ říká Miss Cool Cat, jež je dlouholetou přítelkyní ředitele Sonnyho. Naopak Lady Mousellyca už z dálky vypadá, jako by se právě chystala na milostnou filmovou scénu s Oldřichem Novým. Ke svému na dnešní dobu neobvyklému vzhledu dodává: „Já chodím ve stylu retro i normálně. Mám to hrozně ráda a snažím se co nejvíc v tomto stylu oblékat a většinou nosím i nějaký složitější účes.“ Garderobu složenou výhradně

ze sukní a šatů má ve své skříni i blondýnka Angelina Angelic. „Moje postava dokazuje, že každá žena může být divou. I ta, která má několik kil navíc. Krásné šaty nemusí nosit jen ženy malých velikostí. K tomu, abyste ale měli

opravdový glanc, musíte ovšem přidat i vybrané chování,“ míní studentka vysoké školy s plnými ženskými tvary. Do šatny v tu chvíli dorazí i inspicient, který dohlíží na představení. Pod jeho taktovkou osvětlovači řídí světla na scéně, pouští se hudba, upravuje výstup mima a Robert během vystoupení na jevišti mění rekvizity.

Oslava ženskosti

„Dívky si navrhují svá čísla i kostýmy samy. Přijdou za mnou s určitým konceptem a já doladím zbytek, aby to vše krásně zapadalo. Navíc nechci, aby diváci, kteří na nás byli před rokem, viděli tu samou show i dnes. Snažím se proto dbát na to, aby každá z tanečnic co půl roku obměnila alespoň jedno číslo,“ říká Sonny. Všechny tři hlavní umělkyně spolupracují s jinou módní návrhářkou, která jim šije kostýmy na míru. „Dát dohromady kompletní burleskní vystoupení je běh na dlouhou trať. Především co se týče kostýmů a hudby. Příprava jednoho čísla může zabrat až půl roku. Inspiraci čerpám hlavně ze starých filmů, fotografií, historie a umění obecně. Vždycky své návrháře vysvětlím, jaká je idea čísla, a ona poté navrhne kostým. Často používám korzety, které si nechávám šít na míru. Ale rekvizity se snažím vyrábět doma sama. Například s přítelem jsme malovali kulisy pro několik mých čísel nebo jsem si ručně navlíkala korálky na zlaté kalhotky a podprsenku, ve kterých vystupuji při scéně s vějíři,“ říká éterická rudovláska Lady Mousellyca, ze které ženskost sálá na metry.

Trénink několikrát týdně

V průměru děvčata investují do jednoho kostýmu 15 až 20 tisíc korun. Ostatně právě modely, dobové líčení i účesy jsou tím důvodem, proč na burlesku chodí i tolik žen. „Někdy si nás dokonce zvou nevěsty na loučení se svobodou. A pořádně také akademii burlesky, kde ženy učíme pravému šarmu,“ přibližuje Miss Cool Cat, která ve dne pracuje v marketingu magazínu o designu. Mezitím již v šatně finišují přípravy na poslední pražské vystoupení před dvouměsíčním mezinárodním turné. Dívky ještě doladují make-up a vzájemně si pomáhají s náročnými účesy. Lady Mousellyca se sice snaží plně soustředit, ale Angelina Angelic začíná zpívat a postupně se k ní přidávají další dívky a šatnou se nese rozpustilá nálada. Angelina ještě s inspicientem doladuje technické detaily svého vystoupení a radí se, kam si přesně při zpěvu stoupnout a jakým signálem dá najevo ztlumení hudby. Miss Cool Cat mi vysvětluje, že každá z dívek proti trémě bojuje jinak. „Já jsem ze všech holek nejvíce nervózní. Před každým představením se celá klepu, i když mám vše natrénováno na workshopech u cirkusových akrobatů. Naštěstí po prvních minutách na jevišti mě to přejde,“ vypráví drobná zrzka mezi rozcvičováním. Vtom přímo před mýma očima vystřihne několik ukázkových gymnastických provazů. A protahuje se i Lady Mousellyca. Ta za nejtěžší vystoupení považuje to, ve kterém tančí na baletních špičkách. K jeho přípravě dodává: „Dvakrát týdně cvičím, abych se udržela v kondici a pravidelně chodím na hodiny baletu.“ Poslední loknutí ze skleničky šampaňského a dámy jsou připravené vyjít na pódium.

Dámské publikum často převažuje

Je půl desáté večer, Sonny vítá diváky a představuje celou skupinu Prague Burlesque. V týdnu, kdy jsme i my navštívili vystoupení burlesky, zrovna zemřel legendární zpěvák David Bowie. A protože součástí burlesky je jak satira, parodie, tak i reflexe společenských událostí, přichází na pódium mim s nakresleným bleskem přes obličej jako vyjádření pocty tomuto slavnému umělci. Po chvíli mima střídá Sonny se slavnou písní Hotel Ritz. Program, ve kterém nemá navrch ani jedno pohlaví, se dynamicky rozjíždí a Sonny se snaží do děje zapojit i publikum.

U předních stolečků zjišťuje, odkud návštěvníci přijeli a dostává se mu odpovědi, že kromě České republiky, také z Izraele nebo třeba z Kanady. Další hudební číslo má na starosti Angelina Angelic, jež v nádherných šatech zpívá lehce provokativní píseň před oponou a vybízí diváky, aby známý refrén zpívali s ní. I následující vystoupení se nesou ve swingovém a jazzovém duchu, ve kterých se nejen tančí, ale i odhazují svršky. Na plátně na pozadí scény jsou promítány dobové záběry z černobílých filmů jako doprovodná vizuální ilustrace atmosféry. Během první přestávky mám větší šanci si pořádně prohlédnout osazenstvo stovacetičlenného publika. Tvoří ho většinou páry mezi třiceti až šedesáti lety. Jedna z návštěvnic mi prozrazuje, že vstupenky na představení koupila manželovi k Vánocům, protože dostala tip od kamarádů. „Ti na tom byli před čtvrt rokem a moc si to pochvalovali. S manželem se nám zatím nejvíce líbilo akrobatické číslo, ve kterém slečna předváděla neuvěřitelné cviky na zavěšeném kruhu. A kdyby moderátor mluvil více česky, tak bychom si asi lépe vychutnali i ty humorné scénky a vtípky, ale na druhou stranu chápu, že většinou na takováto představení chodí hlavně cizinci,“ říká divačka z první řady.

Jako z filmu pro pamětníky

Po přestávce následují čísla, ve kterých se dámy představí například v rolích rytíře Zera nebo bílé i černé labutě ze slavného baletu Labutí jezero. Scénkám nechybí vtip ani propracovaná choreografie. Při humorném čísle zpěvačky Angeliny Angelic se publikum dostává do varu, když tato blondýnka krev a mléko odkládá část oděvu

s nevinným výrazem ve tváři, který jako by říkal, „Ó, copak mi to zase náhodou spadlo?“ Ostatně s mrkáním a stydlivým zakrýváním úst se svléká každá z účinkujících burlesek. U žádné z nich nevidíte při odhazování punčošek, rukaviček a dalších částí oděvu sebevědomí, či dokonce divokost. A i když je kostým odložen, části těla musí zůstat skryty, například střípci či vějíři. I sebevzývavější vystoupení nikdy nesklouzne k vulgárnosti. Vyvrcholením večera je číslo Miss Cool Cat, která se koupe ve velké skleničce na vysoké nožičce. Rozverně si polévá tělo a stříká vodu všude okolo. Na hvězdě večera je patrné, že si vystoupení opravdu užívá, a vybízí k hravosti i publikum. To se k jejímu nadšení přidává a téměř po celou dobu poslední produkce tleská. Na adresu Miss Cool Cat zní obdivné ohlasy a uznalé pískání. Její vystoupení ukončuje show plnou třpytek, peří a filitrů. I když večer u konce zdaleka není. Po skončení programu se bavím s dalším párem, který na burlesku dorazil. „Tanečnice byly na našem vánočním firemním večírku, na kterém jsem chyběla, ale viděla jsem fotky, které mě nadchly, a tak jsem věděla, že to musím vidět na vlastní oči. A opravdu se tady cítíme jako ve filmu pro pamětníky. Je to taková lehká zábava s pozlátkem, ale v tom dobrém slova smyslu. Jen podle našeho názoru by těch tanečnic mohlo být mnohem více. Ale i tak je to skvělá podívaná. Osobně si pak při pohledu na slečny říkám, že některé pózy a výrazy bych měla zkusit i doma. Třeba to, jak nevinně koulí očima, by mohlo na mého muže zabrat, aby sám od sebe uvažil večeri,“ směje se návštěvnice. Ještě mi prozrazuje, že by si pro sebe ráda pořídila ten zlatý komplet kalhotek a podprsenky s řetízkem a kamínky, který na sobě měla Lady Mousellyca. A její manžel dodává, že jedinečný zážitek z retro zábavy umocňuje i interiér královského paláce s původní vitráží v oknech a zachovalou dřevořezbou. Ano, i ono dekadentní prostředí je jedním z důvodů, proč se ani po ukončení show nikdo z diváků nehrne domů. Když z podniku po půlnoci odcházíme, zhruba necelá polovina hostů ještě zůstává, aby s již převlečenými burleskami diskutovali nad programem. „Zpětná vazba od hostů je pro nás nesmírně důležitá, pomáhá nám se při dalších vystoupeních na diváky více napojit,“ loučí se první dámy burlesky.

Fotogalerii Hřích a krása burleskních tanečnic si můžete prohlédnout [zde](#).

URL| <http://vlasta.kafe.cz/clanky/zabava/2016/6/3/burleska-erotika-i-satira-v-i-korzetech-flitrech/>

Nebudeme rozdávat tituly ve vrátnici, říká šéfka institutu žurnalistiky na FSV UK

4.6.2016 novinky.cz str. 00 Věda a školy
Filip Šára

Čeští studenti žurnalistiky, budoucí novináři, si stále úplně nezvykli zapojovat se při hodinách do diskuzí. Někdy si také stěžují na náročnost teoretického studia. V rozhovoru pro Novinky to řekla Alice Němcová Tejkalová, ředitelka Institutu komunikačních studií a žurnalistiky (IKSŽ) na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy (**FSV UK**).

Vyjádřila se i k nově akreditované žurnalistice na zmíněné fakultě a k práci při studiu. Za největší problém českých médií považuje úbytek seniorních novinářů.

V čem se po nové akreditaci oboru Žurnalistika liší bakalářský studijní program od magisterského?

Bakalářská žurnalistika nyní nabízí možnost ukončit studium praktickou prací. Hodně o to stáli jak vyučující, tak studenti. Bude tam i teoretická stať, ale hlavním výstupem může být třeba soubor televizních medailonů nebo fotokniha. Lze to pak ukázat také budoucímu zaměstnavateli, že student fakt něco umí. Že dokáže vyfotit tak skvělé fotky, že může být fotoreportér.

V bakaláři bude nově také bloková výuka specializací ve druhém ročníku. Dříve byla výuka praktických předmětů poněkud roztržštěná. Student by se měl naučit v bakaláři víc praktických dovedností, zatímco v magisterském studiu by měl získat víc teoretických znalostí. Magistr už není profesní titul, ale titul za kompletní ukončení vysoké školy, v našem případě dokonce univerzity.

V Česku moc lidí neumí diskutovat tak, aby to byla neosobní kritika nebo neosobní negativita. Jak se liší tedy bakalář od magistra?

Bakalář je zaměřen praktičtěji, v magistru je to výrazně teoretičtější. A když si studenti někdy stěžují, že je teorie v magistru moc a že je náročná, tak já říkám: „My tady nebudeme rozdávat tituly ve vrátnici. Jste na univerzitě, máte studovat, číst knížky, když se vám to nelíbí, můžete studovat nějakou méně náročnou školu.“

Proč si myslíte, že jsou teoretické znalosti důležité i pro praktikujícího novináře?

Protože mu umožní nahlížet práci v širším kontextu. Není pak tak manipulovatelný, protože ví, že existují nějaké možné tlaky ze strany marketingu či politiky, a ví, z čeho vyplývají.

Kromě toho se snažíme vzdělat studenty v jednotlivých specializacích. V bakaláři se studenti dělí podle typu média, v magistru podle oboru. Existuje třeba politická, kulturní nebo sportovní specializace.

Palác Hollar na Smetanově nábřeží v Praze, jedna z budov **Fakulty sociálních věd** a sídlo katedry žurnalistiky

FOTO: archiv **FSV UK**

Obecně ale může vypadat logičtěji se nejprve věnovat poskytnutí teoretického základu, a teprve poté v magisterském studiu se postupně věnovat výhradně praxi. Co si o tom myslíte?

Vyplývá to z rozdělení, které úplně nedefinujeme my, ale státní vysokoškolská politika, potažmo politika Evropské unie. Bakalářský titul je pro lidi, kteří chtějí jít dřív do praxe, je to nižší vzdělání. A když tam pošleme lidi, kteří budou znát jenom teorii, tak k čemu jim to bude? Na tomhle stupni se očekává, že ten člověk bude víc praktik.

V našem magistru jsou také praktické předměty, ale je jich méně než v tom bakalářském stupni, aby měl člověk větší vzdělanostní bázi, která se očekává od někoho, kdo studuje pět let na vysoké škole. Většinou ale platí, že naši studenti v magisterském cyklu už s nějakým médiem spolupracují a nabírají své praktické zkušenosti někde jinde než ve škole, což je ale naprosto správně. Ti, kteří praxi mají, dostanou lepší zaměstnání.

Je rozdíl oproti technickým oborům, kde lidé často potřebují ten druhý magisterský stupeň, tedy inženýrský titul, aby se vůbec k nějaké profesi dostali?

Tady lze po bakaláři odejít. Máme základní teoretickou přípravu. Mně by se líbil systém dlouhých studií, tedy pětileté kontinuální studium, kdy bychom věděli, že nám student po třech letech neodejde, čímž by se lépe rozložila teorie a praxe.

Celkově jste s podobou nových akreditací spokojená? Co byste chtěla zlepšit?

V nových předmětech probíhá výuka zatím stále první roky, takže zpracováváme připomínky studentů k předmětům a ke způsobu jejich zakončení. Bereme to jako podnětnou zpětnou vazbu, jak předměty případně ještě vylepšit. Já přednáším Teoretické koncepty ke studiu žurnalistiky, které považuju za hodně důležité. Ne všichni studenti ho mají rádi, protože se jim zdá hodně náročný, nicméně z náročnosti kurzu rozhodně ustupovat nechci.

Alice Němcová Tejkalová

FOTO: Filip Láb

Změnila jsem ale způsob přednášek, aby více vyhovovaly potřebám studentů, protože chci, aby látku pochopili. Je to pro mě důležitá zpětná vazba - když někdo řekne, že něčemu nerozumí, tak podle toho upravuju přednášku na příště.

Platí stále, že největším problémem pro přednášející je přinutit studenty, aby také něco řekli?

To je typicky česká záležitost. Když to srovnám se svými zkušenostmi z jiných zemí, tak američtí studenti jsou v tomto hodně aktivní, někdy až příliš. Loni v květnu jsem byla přednášet na univerzitě ve Vídni, tam studenti kladli mně jako cizí přednášející podstatně víc otázek, než kolik otázek dostanou zahraniční kolegové, které přivezu sem, od českých studentů.

Je to komplikované, často se studenti stydí a nejsou tady k tomu úplně vždy od začátku povzbuzováni, aby vyjadřovali vlastní názor, když se jim něco nelíbí, a aby ho i přijímali. V Česku moc lidí neumí diskutovat tak, aby to byla neosobní kritika nebo neosobní negativita. Když něco někomu chtějí říct, tahají do toho osobní emoce.

Říkala jste, že váš předmět není úplně oblíbený, ale z hlasů studentů vím, že více sporů vzbudily Duchovní kořeny evropské kultury. Antické báje byly něčím, co studenti nevnímali jako věc úzce související s žurnalistikou. Jak se k tomu stavíte?

U duchovních kořenů záleží na tom, jak jsou vyučovány, stojí za to dotáhnout ten filozofický přesah do současnosti. Na obsahu předmětu pracujeme. Je ale pravda, že řada interkulturních střetů v současnosti má kořeny v minulosti, o kterých často bohužel naši studenti nevědí nic a dovzdělat v tom potřebují, aby byli kvalitními novináři.

Není možné čekat od vysoké školy, že stoprocentně připraví na práci tak, aby do ní každý vplul a pak už se nic naučit nepotřeboval.

Když jsme mluvili o teoretičtěji zaměřené magisterské žurnalistice, v čem se liší od magisterského oboru Mediální studia, který je rovněž na vaší fakultě?

Je to víc zaměřené na žurnalistiku samotnou, je tam více praktických předmětů. Mediální studia připravují jiný typ absolventů, připravují budoucí mediální analytiky. Samozřejmě můžete z mediálních studií dělat novináře.

Nepochybně sledujete současné světové trendy ve výuce žurnalistiky. Jaké jsou nejaktuálnější poznatky, co především předat studentům?

Nejvíce se mi líbí nejrůznější multimediální projekty. Snažíme se je přenášet i do svých praktických předmětů. Mým snem je společná práce studentů na multimediálním projektu během druháku na bakaláři a pak na konci prváku magistra, kdy se zapojí studenti ve skupinkách.

Mimochodem kolektivní práce studentům taky vadí, nechtějí spolu táhnout ty méně schopné nebo si neumí rozdělit práci, ale takhle to je nastaveno schválně, protože chceme, aby spolupracovali a nebyli zavřeni ve svých ulitách. Cílem je připravovat studenty na to, co se skutečně děje v praktickém životě, kde máte v on-line žurnalistice dohromady tisk, fotku a video.

Před několika lety jste prohlásila, že „bez praxe nejste nic“, ale zároveň jste před rokem zmínila, že „nechceme posílat studenty na několik měsíců na praxi do médií“...

Ale ty výroky se nevyklučují... Myslím, že je úplně v pořádku, když říkám, že bez praxe nejste nic, protože studenti by se měli v době svého studia snažit získat praxi. Máme tu praktické předměty, chodí sem nejlepší novináři v republice, na našem institutu přednáší Václav Moravec nebo Robert Záruba. Dělají tu se studenty také praktické věci. Jsou to velmi populární pedagogové. Zároveň mají studenti v bakaláři povinnost absolvovat třítydenní praxi.

FOTO: archiv **FSV UK**

Proč tedy říkáte, že nebudete studenty posílat na několik měsíců do médií?

Kdyby to bylo jako u lékařských fakult, které mají své fakultní nemocnice, kde je kontrola nad tím, co se v nemocnicích odehrává. Nemocnice velmi dobře spolupracují a škola ví, co tam studenta čeká. Kdyby bylo nějaké fakultní médium, kde bych věděla, že bude spoleh, že se budou studentům věnovat, tak by to šlo. Ale není úplně šťastné, aby studenta vzdělával někdo, kdo je třeba jen o tři roky starší.

Máme v ročníku 70 studentů. Takový objem studentů, abychom navíc vždy věděli, co se s nimi děje, naše média nepojmou.

Z toho důvodu si myslím, že je daleko lepší získat kontakt v rámci té třítydenní praxe, kterou studenti získají, kde si vyberou. A když si sami najdou takovou redakci, kde se cítí dobře a spolupracují s ní v průběhu studia tak, aby to nezasahovalo do studijních povinností, aby za mnou nechodili se slovy „já musím být v práci, takže nemůžu dodělat seminárku,“ tak je to naprosto ideální. Sama jsem pracovala od prvního ročníku na bakaláři, takže vím, že to jde.

Student tak prokáže, že je životaschopný, že ho nikdo nemusí vodit za ruku do nějakého média. Jde o to, aby ho oni chtěli. To je pro profesní rozvoj studenta daleko lepší a cennější.

Nepřijde mi vůbec šťastné, když je někdo novinář, pak PR a pak zase novinář...

Co si obecně myslíte o práci při studiu, když studenti argumentují svým zaměstnáním, které navíc často ani nemá vazbu na studovaný obor?

Česká republika má obrovskou výhodu: pokud se nestuduje příliš dlouho, tak se studuje zadarmo. Studenti by si toho měli vážit a chodit do školy už proto, že když si každý zadá své datum narození do důchodové kalkulačky, zjistí, kolik let bude pracovat. Využít komfort, že chodíte do školy, můžete číst věci, ke kterým se už pak v životě nedostanete, protože na ně nebudete mít čas, a můžete se něco dozvědět od zajímavých lidí.

Nebo to nedělat, nestudovat, chodit do práce, a pak za deset let zjistit, že až se bude chtít posunout na vedoucí pozici, tak tam musí mít vysokoškoláka. Tak bude člověk v pětatřiceti rychle dostudovávat nějakou soukromou školu za peníze.

Uchazečům bych řekla: „Vyberte si takovou školu, která vás bude bavit, ale chodte do ní, nevymlouvejte se, že chodíte do práce. Když tam chodit nechcete, tak nezabírejte místo těm, kteří čekají na to, aby do té školy chodit mohli, protože my sem bereme jen každého osmého člověka. Sedm lidí za vámi by sem chodilo rádo, a vy tady říkáte, že máte spoustu práce v práci, tím dáváte najevo hlubokou nedůvěru ke svojí škole, protože tím říkáte, že my vás tu nic nenaučíme, tak potřebujete vydělávat peníze.“

Často se navíc setkávám s tím, že naši absolventi mají pocit, že když přijdou do praxe, a z té školy toho neumí tolik, kolik by potřebovali. Ale na to je třeba se podívat i z jiné perspektivy. Když vyjdete z jakékoli školy, tak pokud nemáte kontakt s praxí v průběhu studia, tak nedokážete nic, protože ten svět venku neznáte. To není věc jen žurnalistiky. Když půjdete po ekonomce někam ven, tak když budete mít jen to z vysoké školy, taky z vás hned nebude manažer.

Musíte se zacvičit, spoustu práce se musíte naučit v té praxi samotné. Není možné čekat od vysoké školy, že stoprocentně připraví na práci tak, aby do ní každý vplul a pak už se nic nového naučit nepotřeboval.

Co si myslíte o současném trendu, že spousta studentů medií nebo i dlouholetých novinářů odchází pracovat do PR?

Jde o celosvětový trend. Někomu více vyhovuje takový způsob práce, nebo tam dostane lepší finanční podmínky. Nemám s tím problém, pokud se lidé rozhodnou přejít na druhou stranu. Nepřijde mi ale vůbec šťastné, když je někdo novinář, pak PR, pak zase novinář... A ještě k tomu novinář ve stejném oboru, ve kterém byl dříve jako PR.

Na druhou stranu by někdo poznamenal, že je to velká výhoda, protože pak mají lidé informace i z druhé strany. Ale já se domnívám, že není správné vracet se zpátky, minimálně do stejného oboru.

U politiky by bylo děsivé, kdyby seriózní novinář, co každý týden „myje hlavu“ politikům na televizní obrazovce, byl najednou tiskový mluvčí nějakého politika, a pak o té politické straně znovu, když se vrátí zpátky, něco točil, psal... Ale to jsou extrémní.

A jakými hlavními nedostatky podle vás trpí současná česká média?

Hlavním nedostatkem současných médií, i když pochopitelně ne všech redakcí, je málo seniorních novinářů. Rovněž přílišná rychlost, se kterou pracují s informací, aniž by si ji média pořádně ověřila.

URL| <https://www.novinky.cz/veda-skoly/405462-nebudeme-rozdavat-tituly-ve-vratnici-rika-sefka-institutu-zurnalistiky-na-fsv-uk.html>

Mladí vědci ukázali, jak ČR přichází o miliony kvůli vědeckým predátorům

4.6.2016 technet.cz str. 00 Technet.cz / Věda

Technet.cz, Pavel Kasík

Český stát posílá vědcům a jejich univerzitám milióny korun i za články publikované v podvodných nebo neetických časopisech, které se tváří jako vědecké. Výzkumníci z Karlovy univerzity úspěšně prošli schvalovacím procesem takového predátorského časopisu se smyšlenou, podezřelou a po všech stránkách „zpackanou“ studií.

„Tento článek je úmyslně plný chyb, a to jak metodických, tak koncepčních, a je napsaný mizernou angličtinou,“ píše čeští vědci v článku, který přijal k otištění vědecký časopis. „Chceme tím ukázat, že články publikované v tomto časopise jsou často prezentovány jako seriózní vědecké publikace, přestože tento časopis nezajišťuje standardní recenzní řízení ani základní editorské služby. Články nejsou kontrolovány ani z hlediska akademické přesnosti, ani z hlediska jazykového stylu. Samotný fakt, že čtete tyto věty, potvrzuje, že jsou pravdivé.“

Článek, který uprostřed obsahoval tento kompromitující odstavec, přijal k publikaci magazín *Mediterranean Journal of Social Sciences* se sídlem v Římě. „Ovšem bankovní údaje ukazují spíše na Albánii,“ upozornil Jaroslav Švelch, odborný asistent **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze (**FSV UK**).

Spolu s kolegyně Tereziou Krobovou a Janem Švelchem si tento časopis vybrali proto, že je uveden na seznamu tzv. predátorských časopisů. V tomto časopise bylo také zveřejněno osmnáct článků, které jsou uvedeny v aktuálním českém hodnocení vědy (RIV). Podle tohoto hodnocení (tzv. „kafemlejnku“) český stát přiděluje univerzitám peníze. Z diskuzí v rámci platformy *DeRIVace*, povzbuzující debatu o systému financování české vědy, podle Švelcha vzešel také nápad otestovat, jak predátorské časopisy fungují v praxi. Za peníze publikuje predátorský časopis cokoli

Autoři „podvrženého článku“, kteří poukázali na absenci recenzního řízení u vědeckého časopisu MJSS (zleva): Jaroslav Švelch, Tereza Krobová a Jan Švelch

„Jako téma jsme si vybrali ukrajinské události kolem hnutí Majdan a v našem článku jsme rozebírali, jak byly tyto události prezentovány v českém tisku,“ řekla Krobová, spoluautorka experimentu, na konferenci Akademie věd ČR věnované právě parazitickým vztahům v akademickém publikování. „Paradoxně bylo v lecčems mnohem těžší napsat zpackaný článek, než kdybychom psali článek skutečný.“ Čeští autoři si dali záležet na tom, aby jejich studie měla přehršel nedostatků, od mírných až po nepřehlédnutelné. „Přidávali jsme další a další nedostatky a chyby, aby bylo zcela jasné, že jde o podvrh.“

„Vymysleli jsme si třeba novou metodu analýzy obsahu, tzv. wording, který se názvem podobá běžně používanému framingu,“ uvádí příklad Jan Švelch, třetí z trojice autorů působících na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. „Zvolili jsme také fiktivní jména autorů - Babinský a Krejčíř - podle českých loupežníků a také fiktivní univerzitu.“ (Technet.cz zjistil, že univerzita podobného jména skutečně existuje a je dokonce zapsaná

na Beallově seznamu. Podle autorů jde ale jen o náhodu: „O univerzitě jsme nevěděli. Opakovaně se ale při výzkumu predátorských časopisů stává, že realita předčí i tu nejbujnější fantazii.“)

Smyslené byly i všechny články, které výzkumníci „analyzovali“. Pokud by tedy kdokoli provedl sebemenší pokus o ověření, bylo by okamžitě jasné, že se jedná o podvrh.

Kompromitující odstavec zůstal i v závěrečné verzi článku po údajném recenzním řízení

A konečně zlatý hřeb - inkriminující odstavec textu, který citujeme v úvodu článku: „This article was produced as an experiment intended to verify suspected unethical publishing practices of so-called predatory or junk journals...“ Tento odstavec jako jeden z mála neobsahuje žádné gramatické ani stylistické chyby. Jinak se jich ale autoři pokusili nasekat co nejvíce. Nechybí ani chyby v elementární argumentaci: „Tento závěr je pravdivý, a proto je pravdivý,“ stojí třeba na konci práce. Jak predátorský časopis přijal zpackanou studii

Trojice pak poslala hotové dílko redakci Mediterranean Journal of Social Sciences. Obratem obdrželi velmi pozitivní hodnocení a pouze minimum připomínek. Ty se týkaly především abstraktu a dalších částí, na které nejspíše editory upozornila kontrola pravopisu a gramatiky programu Word. Výzkumníci také dostali velmi obecnou radu, aby „ujasnili, proč použili danou metodu“. Nepadlo ani slovo o tom, že tato metoda neexistuje, nebo o inkriminujícím odstavci vloženém do textu.

Takto vypadaly navržené změny před publikací. Podle autorů byly změny provedeny pouze v abstraktu a pak tam, kde změny navrhla i automatická kontrola pravopisu a gramatiky

Podle Jeffreyho Bealla, amerického univerzitního knihovníka a autora slavného seznamu predátorských časopisů, který na konferenci rovněž dorazil, je to typické chování predátorského časopisu: vyvolá zdání recenzního řízení, ale ve skutečnosti jen autorům pošle obecnou připomínku, která by se mohla vztahovat ke každému textu, jako „ujasnit závěr“ nebo „lépe zdůvodnit použitou metodu“.

Švelch a jeho kolegové opravili vyznačené připomínky a zaplatili poplatek 200 eur za publikaci (přibližně 5 400 Kč). Mediterranean Journal of Social Sciences jim poté potvrdil, že peníze dorazily a článek byl přijat k publikaci v červencovém čísle.

Časopis Mediterranean Journal of Social Sciences přijal „zpackaný“ článek k publikování v červencovém čísle 2016

Nutno dodat, že článek zatím nebyl publikován. Švelch a jeho kolegové prezentovali výsledek na konferenci ještě před zveřejněním v on-line verzi časopisu. Nicméně i kdyby nakonec článek nevyšel, jde podle nich o dostatečný důkaz: „Znamenalo by to, že vydavatele na náš experiment někdo upozornil. Vyřazení článku by také znamenalo, že české instituce jsou pro vydavatele zajímavý zdroj příjmu, a proto se tu snaží dále si nezhoršovat svou reputaci. Každopádně bychom se v takovém případě dožadovali navrácení 200 eur a byli bychom zvědaví, jak vydavatel s naší žádostí naloží.“

Po prezentaci na konferenci AV ČR a konzultaci s hosty konference Jeffreyem Beallem a Katjou Mayer také autoři uvažují o publikaci procesu v odborném časopise se skutečným recenzním řízením. Větší problém, než se zdá

Cílem experimentu bylo poukázat na nedostatky současného způsobu hodnocení vědeckých výstupů v ČR. „Nelze spoléhat výlučně na komerční databáze jako SCOPUS a Web of Science,“ uvedl pro Technet.cz Jaroslav Švelch. „Slepá víra v tyto databáze umožňuje systémové zneužívání „kafemlejnku“ k získávání bodů za články, jejichž kvalita nikdy nebyla ověřena v recenzním řízení.“

Tereza Stöcklová z Akademie věd ocenila, že tento experiment ukázal na systémový problém. Za jeden článek publikovaný v tomto časopise by instituce, pro niž autor pracuje, získala odhadem 20.000 korun ročně po dobu pěti let.

Antipredátor - nástroj pro odhalování článků, které vyšly v pochybných časopisech a dostaly se do databáze RIV, podle které český stát přiděluje peníze univerzitám

Jaký je rozsah tohoto problému, to se pokusil zmapovat Michael Kromm z fóra Věda žije . Vytvořil nástroj pro odhalování článků v predátorských časopisech nebo knih vydaných v pochybných nakladatelstvích . Jeho Antipredátor monitoruje databázi článků v systému RIV (Rejstřík informací o výsledích, vyhledávání nyní mimo provoz kvůli vypršení smlouvy).

Celkem našel zatím 672 podezřelých záznamů, což odpovídá 6767 bodů v systému „kafemlejek“. Jeden bod odpovídá přibližně dvěma tisícům korun rozložených do pěti let. Různé instituce si tak přišly na milióny korun. Na konferenci zazněly pochyby organizátorů o tom, zda by bylo možné tyto finance institucím odebrat, přestože by se prokázalo, že jde o neetické publikace.

Podle Jeffreyho Bealla je potřeba vnímat, jak jsou nastavené pobídky a kde se vědci i vydavatelé dostávají do střetu zájmů: „Provozovatelé databází mají zájem na tom, aby zahrnovaly co nejvíce časopisů, protože to je jejich konkurenční výhoda. Vědci jsou často tlačeni k tomu, aby publikovali a publikovali, počítá se počet článků, nikoli kvalita. A z toho těží vydavatelé predátorských časopisů, kteří účtují poplatek za vydání a jsou tak motivováni k tomu, aby skoro žádný článek neodmítali. Je to velmi nebezpečné pro vědeckou práci jako takovou.“ Rozsáhlý rozhovor s Jeffrey Beallem, autorem uznávaného seznamu , přineseme příští týden.

Podle Jaroslava Švelcha i Michaela Kromma není výčet pochybných publikací v Antipredátorovi zdaleka kompletní a celkový počet nekvalitních článků může být mnohem větší. Spoléhat na databáze vědeckých časopisů je zrádné, protože tyto databáze neměly sloužit k přerozdělování peněz. „Seznam Jeffreyho Bealla nám tento nedostatek pomáhá kompenzovat,“ dodal Švelch. „Alespoň částečně.“

URL http://technet.idnes.cz/predatorske-casopisy-scopus-experiment-bealluv-seznam-pjl-veda.aspx?c=A160603_140135_veda_pka

---

Telička (ANO): TTIP je kompromis, který pomůže připraveným

5.6.2016 parlamentnilisty.cz str. 00 Politici voličům

PV

Konference s názvem Volný obchod s USA: výhodný pro obě strany, kterou 30. května v Praze zorganizoval Pavel Telička ve spolupráci s **Fakultou sociálních věd** Univerzity Karlovy, se zaměřila na stav a vyhlídky vyjednávání o dohodě TTIP mezi USA a EU.

Pavel Telička se v úvodním projevu pozastavil nad relativně malou účastí, která je v rozporu s často zmiňovanou kritikou údajného nedostatku informací o vyjednávání dohody.

Koen Berden z institutu WTI při univerzitě v Bernu na konferenci představil dopadovou studii, kterou institut WTI vypracoval pro Americkou obchodní komoru (AmCham) při EU. Dohoda TTIP podle této studie povede ke snížení rozdílů mezi regulačními systémy obou stran, nikoli ke snížení regulačních standardů.

Přínosy TTIPu spočívají především ve snížení nákladů na vývoz a dovoz zboží a služeb mezi USA a EU. Z toho budou v EU těžit zejména malé a střední podniky, které se na celkovém vývozu do EU podílejí 29 procenty. Zjednodušení vývozu díky snížení nákladů povede také k poklesu cen, což se podle Koena Berdena bude v případě České republiky týkat zejména automobilového průmyslu.

Lucie Vonráčková z Ministerstva průmyslu a obchodu ve svém vystoupení zmínila některé příležitosti a rizika plynoucí z budoucí dohody. USA je podle ní pro ČR mnohem důležitějším obchodním partnerem a investorem, než co vyplývá ze statistik. Odstranění celní tarifů proto bude pro některé sektory velmi výhodné.

Pokud jde o rizika, Lucie Vonráčková uvedla, že dohoda nepovede ke snížení standardů a k odstranění zásady předběžné opatrnosti, kterou se řídí regulace v EU. TTIP podle ní také nezmění demokratické standardy a dohoda o řešení sporů mezi investorem a státem bude respektovat právo EU a členských států na regulace.

Expert na mezinárodní obchodní právo a hostující profesor na **FSV UK** Sherman Katz upozornil, že do letní přestávky ve vyjednávání se USA a EU budou zabývat méně komplikovanými otázkami. Problematika energetiky, ochrana investic a řešení sporů mezi investory a státem a spolupráci v regulační oblasti přijdou na řadu až později. Dohodu se však podle Shermana Katze v důsledku rozdílných názorů a prezidentských voleb v USA nepodaří uzavřít dříve než ve druhé polovině roku 2017.

Petr Havlík z Vídeňského institutu pro mezinárodní hospodářská srovnání prohlásil, že podle řady studií budou ekonomické dopady TTIPu převážně pozitivní, přesto ale na obou stranách paradoxně sílí opozice vůči dohodě.

V debatě došlo na řadu otázek včetně rozdílného stupně integrace mezi USA a EU a možných dopadů této skutečnosti na vzájemný obchod po uzavření dohody TTIP, institucionální krize EU, jednotlivých kapitol vyjednávání, atd.

Pavel Telička v závěrečném slově zdůraznil, že TTIP nebude stoprocentně výhodný pro všechny.

“Bude záležet na konkurenceschopnosti jednotlivých odvětví i členských států. TTIP bude založen na kompromisu, který musí být rozumný a přijatelný pro všechny členské státy EU. Jestliže se to podaří, musíme z dohody vytěžit maximum,“ uzavřel Pavel Telička.

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1410&clanek=438997>

Hrozí nám levicoví teroristé? Místo Sítě revolučních buněk jde k soudu případ vojenského vlaku

5.6.2016 iHNed.cz str. 00

Čápová Hana

Státní zástupce Martina Ignačáka nedávno obžaloval z toho, že spolu s dalšími čtyřmi lidmi - dva byli policejní agenti - plánoval útok zápalnými lahvemi na vlak s vojenskou technikou. Ignačák jako jediný zůstává třináctý měsíc ve vazbě a soud teď zamítl jeho další žádost o propuštění. Nyní v pankrácké vazbě zahájil hladovku, píše týdeník Respekt v novém čísle.

Hladovku se v pankrácké vazbě rozhodl zahájit anarchista Martin Ignačák (30). Státní zástupce jej nedávno obžaloval z toho, že spolu s dalšími čtyřmi lidmi – dva byli policejní agenti – plánoval útok zápalnými lahvemi na vlak s vojenskou technikou. Ignačák jako jediný zůstává třináctý měsíc ve vazbě a soud teď zamítl jeho další žádost o propuštění. Od masivního policejního zásahu proti radikální levici, operace Fénix, uběhl víc než rok. Spustilo ho několik útoků zápalnými lahvemi, k nimž se přihlásila Sít' revolučních buněk s cílem "zničit kapitalismus". Navzdory nasazení agentů a zatčení 11 lidí policie žádného žháře neusvědčila, síť je stále tajuplná. K soudu zato míří úplně nová kauza, příprava teroristického útoku na vlak, na níž se podíleli nasazení agenti.

Doly a zahrádka

Třicátník s dredy jde Ztracenou ulicí v centru Olomouce do oblíbené čajovny. Cestou se zastaví v proluce mezi domy, na kousku navezené hlíny tu kvetou macešky a sedmikrásky. Muž se na chvíli posadí do křesla v rohu a pochlubí se, že tahle "partyzánská zahrádka" byla jeho nápad. Radikální ekolog Tomáš Zelený žije v maringotce za městem, nedávno získal doktorát za práci o skleníkových plynech a pracuje hned pro několik neziskových organizací. Kromě toho je jedním z 11 lidí, které policie zatkla během operace Fénix. Zelený není jeho pravé jméno, ale pseudonym, který užívá pro veřejné rozhovory o Fénixu. "Ti, kdo mě znají, o mém zatčení samozřejmě vědí," vysvětluje. "Nechci ale, aby si mě s teroristickým útokem na vlak spojovali lidé, se kterými přicházím do styku třeba pracovně."

Ve volném čase se Zelený pouští i do dobrodružnějších akcí, než je zahrádka. Nedávno strávil dva dny na rypadle v největším německém hnědouhelném dole Welzow-Süd, byl jedním z více než tří tisíc aktivistů v bílých

mundúrech, kteří protestovali proti pálení hnědého uhlí a tomu, že majitel – švédská společnost Vattenfall – chce důl místo útlumu prodat Danielu Křetínskému.

Aktivisté obsadili německý důl i elektrárnu, které nedávno koupili Křetínský s Kellnerem - čtěte ZDE

Na akci Zelený vyrazil ve čtyřčlenné "afinitní skupině". "Lidé ve skupině na sebe navzájem dávají pozor," přibližuje její smysl. "Kdyby mi policisté čapli kamaráda, snažím se jim ho vytrhnout, nebo aspoň nahlásím jeho zatčení přítomným právníkům." Do akce se totiž vyrazí bez dokladů. "Loni v Porýní nás pozatýkali 800 a nevěděli, co s námi, zjistit totožnost tolika lidí nebylo v jejich silách," popisuje ekolog účinnou protipolicejní strategii a způsob, jak se vyhnout pokutám za neoprávněné vniknutí na pozemek. "Panovala celkem dobrá nálada, zpívali jsme, nakonec nás rozvezli v několika autobusech po okolí."

V novém Respektu 23/2016 si dále přečtěte:

Paul McCartney: Slavnější než Beatles

Severní Morava: Jak přežít extrémní sucho

Brexit je špatný nápad

Prodej chalup a chat v Česku stoupá

Proč je tak těžké mluvit o menstruaci

Bienále architektury v Benátkách

Pátrání po vraku lodi kapitána Cooka

Jeden účet – operaci Fénix – má však Zelený s policií stále otevřený. Loni na jaře jeho maríngotku obklíčily dvě desítky těžkooděnců, policisté se psy a policisté z ÚOOZ. "Sjeli se sem ze tří krajů," říká Zelený. "Mysleli, že ke mně naběhnou a něco protizákonného najdou. Nenašli ale opravdu nic." Policie mu zabavila počítač, telefon, noc strávil v cele a čekaly ho dva výsledky. Nebyl sice z ničeho obviněn, zároveň však policie jeho kauzu ani neodložila, je pořád v takzvaném prověřování.

Strach vrháme zpět

Počáteční logika operace Fénix byla jasná. Potřít nebezpečné radikály z nového spolku, který se v Česku zjevil počátkem roku 2014 a nazval se Síť revolučních buněk. Za zmíněný rok se jeho členové přihlásili k celkem šesti útokům zápalnými lahvemi na zaparkovaná policejní auta, k zapálení mýtné brány na dálnici D1 a k pokusu zapálit prodejnu kamerové techniky v Praze, celková škoda je kolem čtyř milionů korun.

Komuniké, jimiž Síť revolučních buněk o jednotlivých útocích dávala vědět, jsou psaná vypjatým jazykem. "Policie je instituce, která používá represí, aby utlumila odpor utlačovaných a stabilizovala kapitalistickou normalitu," píše se v prvním, zveřejněném po útoku na policejní vůz v Litvínově.

"Naším záměrem není kapitalismus reformovat! Hodláme ho totálně zničit a na jeho troskách začít stavět zcela odlišný svět." Jde prý také o solidaritu s těmi, jichž se "dotkla policejní represe", třeba během odporu proti neonacistickým pochodům či blokády těžby dřeva na Šumavě. Zároveň chce vzkaz sítě povzbudit další, aby od "neškodných protestů" přešli k radikálnějším akcím, cílem je totiž vyvolat strach. "Strach, co státníci, fízlové a jejich byrokratičtí poskoci zaseli v dělnické třídě, jim vrháme zpět, abychom šířili paniku v jejich řadách," píše se v komuniké. "Možná se právě teď sami sebe ptají: Kdy přijde další útok? Co nebo koho zasáhne a jak silně?"

Praha 3 podá trestní oznámení kvůli squatům z Kliniky. Obává se o bezpečnost občanů - čtěte ZDE

"Překvapilo mě to," komentuje útoky Jan Charvát, odborník na extremismus z pražské **fakulty sociálních věd**. "Povstalecký anarchismus, směr, který je významný třeba v Itálii, Řecku nebo Španělsku, se u nás do té doby neprojevoval. Pro českou anarchistickou scénu je spíš typický squatting, akce proti koncertům a shromážděním pravicových extremistů, aktivita v různých neziskových organizacích či neuposlechnutí policie."

První komuniké Sítě revolučních buněk přišlo e-mailem také serveru radikálních ekologů Green Action, se kterým spolupracuje Tomáš Zelený, a server jej zveřejnil. "S ideologií komuniké nesouhlasím a s tím útokem prokazatelně nic společného nemám, v té době jsem byl ve Skotsku," říká Zelený. "Ale zastávali se tam ekologických aktivistů ze Šumavy. Navíc policajty nemám rád. Útoky na jejich auta sice neschvaluji, ale po pravdě, škodolibě jim to přeji." Další komuniké sítě už Green Action nezveřejňovala, mezi lidmi kolem webu totiž převážil názor, že s tímhle nechtějí mít nic společného.

Policisté začali Síť revolučních buněk rozplétat právě od webů, jež komuniké zveřejnily, a lidí kolem nich. Kromě Tomáše Zeleného zatklí dalších sedm lidí, mezi nimi úvodem zmíněného hladovkáře Ignačáka, mosteckého anarchistu Lukáše Borla a "anarchopacifistu" z Berouna Petra Sovu. Všichni byli původně prošetřováni kvůli podezření z podpory a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka, poškození cizí věci a násilí proti orgánu veřejné moci. Stejně jako Zelený nebyl ani nikdo další za tyto skutky obviněn, celá kauza sítě je stále v takzvaném přípravném řízení.

Žít šťastněji a svobodněji

Zelený, Borl i Sova patří v kruzích radikální levice ke známým osobnostem. Například Borl založil před čtyřmi lety v Mostu komunitní centrum Ateneo (loni v létě kvůli nedostatku peněz na nájem skončilo), kde si zájemci jednou týdně společně vařili veganskou večeři, pořádali sousedské slavnosti a bazar – neboli "dočasnou bezpečnostní zónu" –, kde si lidé vyměňovali nepotřebné věci, promítali se filmy. A jeden z nich – dokument o solidární síti Seattle Solidarity Network – přivedl před třemi roky Borla k další aktivitě.

"Po filmu jsme se bavili o tom, jak si mohou lidé v obtížné situaci pomoci sami a nespoléhat, že se jich zastanou soudy nebo úřady," vzpomíná někdejší zaměstnanec Člověka v tísní Marek Vimr na vznik Mostecké solidární sítě, svépomocné organizace, která krátce po svém vzniku dosáhla prvního úspěchu.

Tehdy si vzala za svůj případ ženy, jež pracovala pro firmu Zepter a za prodané hrcce nedostala provizi. Šlo jen o necelých deset tisíc korun, ale aktivisté se do jejich vymáhání pustili plnou parou. "Zepter seje útlak, sklízí náš hněv," hlásaly plakáty v rukou demonstrantů před obchody firmy Zepter a vousatý charismatický mladík Borl volal megafonem na kolemjdoucí: "Nepodporujte firmu, která neplatí provize. Jako jednotlivci jsme zranitelní, ale když se za svá práva budeme bít kolektivně, můžeme něčeho dosáhnout."

Zmatení jazyků na žižkovské Klinice - čtěte ZDE

Zepteru tahle ostuda nestála za to a peníze ženě vyplatil. Vimra to osnilo. V Člověku v tísní měl na starost pracovní poradenství a s lidmi, kteří nedostali zapláceno podle dohody, se setkával často, pomoci jim však neuměl. "Obvykle závěr úřadů zněl: Došlo k pochybení, ale je třeba se obrátit na soud," říká. "Na to ti lidé neměli ani sílu, ani prostředky."

Lukáš Borl patřil podle odborníka na extremismus Charváta k dnes už zaniklé Federaci sociálních anarchistů (FSA), jejíž členové nebrali anarchismus jen jako životní styl, ale měli politické ambice. "FSA má představu postupného vzniku malých propagandistických skupin na pracovišti nebo v bydlišti, předpokladem úspěchu je získat pro projekt samosprávné a beztřídní společnosti co nejvíce lidí," uvádí zpráva ministerstva vnitra o extremismu z roku 2002.

Zdá se, že Lukáš Borl argumentovat a získávat umí. Když si ho před pěti roky na besedu o squattingu pozvalo kutnohorské gymnázium, zástupce ředitele Jiří Posselt jeho vystoupení shrnul: "Zapůsobil klidem a trpělivostí při představování svých, řekněme, velmi netradičních názorů. Představil squatting jako zaměstnání, které nás chce upozornit na nešvary kolem nás stejně pobuřujícím způsobem jako některá umělecká díla. Je jenom na nás, jestli posloucháme – že lze žít podstatně skromněji, než žijeme, svobodněji a šťastněji."

Momentálně je Borl na útěku, policie po něm pátrá od loňského prosince. Na webu Asociace Alerta oznámil: "Nevím, z čeho jsem obviněn a co mi hrozí. Je mi ale jasné, že zatím se těším volnému pohybu a policie by mě raději viděla v kleci pod krycím názvem vězení. Rozhodně nejsem zalezlý v díře, na rozdíl od mých nepřátel se celkem volně pohybují v různých zemích a městech."

Lepší Klinika než duše v klinické smrti - čtěte ZDE

Glosoval taky policejní zprávu, podle níž je "nebezpečný a ozbrojený". "Jsem nebezpečný, pro stabilitu kapitalismu, který menšině zajišťuje extrémní bohatství a většinu odsuzuje k chudobě a sociální nejistotě. Jsem ozbrojený, solidaritou, touhou po svobodě, odvahou i jinými zbraněmi. Neváhám je použít k obraně sebe i zájmů ostatních neprivilegovaných." A svým kolegům vzkázal: "Pokud jste mě kdekoli zahlédli, tvařte se, jako byste mě neviděli, a nikde o tom nemluvte. Nikde znamená opravdu nikde!"

Obviněný Lukáš Borl z ničeho není, byť mu to zřejmě hrozí. Podle mosteckého státního zástupce Václava Richtera, který jeho případ – v přípravném řízení – dozoruje, je Borl "důvodně podezřelý" ze založení a podpory Sítě revolučních buněk. Víc žalobce Richter říct nechce. "Přípravné řízení sice není tajné, ale je neveřejné," sděluje. "Záleží na nás, zda chceme informovat. Rozhodli jsme se, že konkrétní informace dávat nebudeme."

Upovídaný muzikant

Petr Sova (45), vedoucí posunu na nádraží v Berouně, byl mezi anarchisty známý hlavně jako zpěvák punk-hardcorové kapely V.A.P. (Voice of Anarchopacifism) a později zakladatel stejnojmenné webové stránky. Žádnou výraznější aktivitu s ním však znalci anarchistické scény spojenou nemají, má spíš pověst planého mluvky. "Stránky V.A.P. jsou hodně neprofesionální," říká Tomáš Zelený. "Není z nich cítit žádný názor, jen stylizace – do drsňáků a konspirátorů."

Právě Sova se nakonec stal nejviditelnější tváří operace Fénix. Hned po prvních komuniké Sítě revolučních buněk totiž policie do prostředí radikální levice vyslala dva agenty VO 0101 a VO 0105 s krycími jmény Petr a Robert. Na letních sousedských slavnostech, které pořádalo Borlovo Ateneo, se skamarádili se Sovou a domluvili se, že se zase uvidí. Po krátkém oťukávání začali agenti pravidelně jednou či dvakrát týdně za Sovou chodit do pražského bytu jeho tehdejší přítelkyně Radky (dělá sociální pracovníci v celkem renomované neziskové organizaci na pomoc rodinám v nouzi, o případu se ale nechce bavit, dokud neproběhne soud). Ženatý otec dvou dětí Sova sem za Radkou jezdil z Berouna, na podnájmu v jejím bytě žil ještě Martin Ignačák a jeho přítelkyně Alexandra.

Agenti si schůzky nahrávali, odposlechy od listopadu 2014 jsou součástí spisu. Sova na nich potvrzuje pověst mluvky, který se rád poslouchá, ale nic moc nedělá. Většinou vede monolog, co chvíli má nějaký plán, z něhož však pro jeho komplikovanost později sejde. Martin Ignačák, původem z Jesenicka, který přišel do Prahy za prací, většinou ve skladu, mu jen přizvukuje. Mladé ženy se do povídání skoro vůbec nezapojují.

Ivan Brezina: Cesta do otroctví v hospodě a kdo slyší kytky růst - čtěte ZDE

Namátkou, Sova plánuje "zrušit" koncert pravicových extremistů v brněnském klubu tak, že vyřadí z provozu trafostanici. Spolu s Ignačákem vyrazí do terénu, ale akci odpíská, protože šance na úspěch je malá. Jindy se chce připojit k mezinárodnímu anarchistickému protestu proti firmě Amazon (kvůli špatným pracovním podmínkám a krácení mezd). Jde na obhlídku, vybere nákladní auto vhodné pro útok zápalnou lahví, ale pak dospěje k závěru, že bude stačit "nějaká menší akce proti reklamním plochám".

Největším bojovým vzrušením je tak cesta do Vídně, na demonstraci proti plesu nacionalistické Svobodné strany Rakouska. Policie zadržela Sovu, Ignačáka a oba agenty před Vídní, a protože u nich našla vystřelovací nůž a boxer, strávili noc v cele. Po propuštění Sova zářil. "To je reklama, to je plárko," jásal podle odposlechů v autě, když na svém mobilu sledoval česká média, jež o ozbrojené partě referovala. "Jsme za teroristy evropského formátu. To má větší dopad než zapálit policejní auto."

To ještě Sova netušil, že se teroristou opravdu stane. Na schůzkách, nahraných agenty, se totiž opakovaně mluvilo o hození zápalných lahví na vlak, který bude převážet vojenský materiál či auta značky Hyundai. Ignačák se vydal spolu s agenty najít vhodné místo na trati Radotín–Beroun. Koncem loňského dubna pak čtveřice Sova, Ignačák a agenti vyrazila do lomu zkoušet vhodnou zápalnou směs, vyhrál benzin, stolní olej a polystyren, ve stejný den Ignačák, agenti a Alexandra zajeli k chuchelskému tunelu a dva plné pětilitrové demžony tu zakopali. O osm dní později pro Sovu, Ignačáka, Alexandru, Radku a Sovovu kamarádku Katarínu, bydlící ve squatu Cibulka, přišla policie. První tři obvinila ze zvlášť závažného zločinu teroristického útoku ve stadiu přípravy, Radku a Katarínu pak z toho, že o plánu věděly a nepřekazily jej.

Fénix zatím neví

Sova od samého začátku tvrdil, že žádný vlak zapálit nechtěl. Měl prý podezření, že Petr a Robert mohou být provokatéři. Celá věc s údajným terorem se zrodila při předloňském fotbalovém mistrovství v Brazílii. Sovova parta chtěla v rámci anarchistických protestů vyvěsit nějaké plakáty, ale jeden z agentů přišel s tím, že to chce "nějakou radikální akci namířenou proti sponzorům", třeba útok na autosalon Hyundai. "To bylo mimo rámec, který je v našem kolektivu běžný" řekl při výslechu Sova.

Zároveň prý ale nechtěl návrh rovnou zamítnout, protože se bál, že by agenti mohli za jeho zády k neuváženosti vyprovokovat nějaké mladší a méně zkušené anarchisty. Aby záležitost odsunul na neurčito, zmínil, že vozy Hyundai se převážejí vlakem a dalo by se zaútočit na něj. A když se nápad agentům zalíbil, přišel prý s dalším úhybným manévrem – ještě lepší cíl by byl vlak s vojenskou technikou. "Pohyb těchto vlaků je minimální a neví se, kdy a kudy pojedou, proto je nereálné útok provést," vypověděl Sova po zatčení.

Naopak agent Petr uvedl, že Sova s Ignačákem zapálení vlaku plánovali už před tím, než se s nimi blíž poznal, a jeho a Roberta chtěli do akce vtáhnout: "Slyšel jsem, jak si mezi sebou říkají: To bychom mohli kluky přibrat na tu naši akci s vlakem."

Pravda a láska, prezident na prodej. Aktivisté promítali na Hrad nápisy kritizující čínskou návštěvu - čtěte ZDE

Tenhle rozpor je ale klíčový. Agenti totiž mohou na činnosti, kterou rozkrývají, spolupracovat. Nesmějí ji však provokovat. Pomoci rozřešit tuhle nejasnost by mohly starší nahrávky, zatím jsou ale v policejním sejfů. Agenti totiž nahrávali schůzky hned od začátku, od léta, tehdy operovali podle zákona o policii. Ve spisu jsou však až nahrávky od listopadu, kdy jejich nasazení povolil soud a stali se tím agenty podle trestního řádu. "Chceme, aby do spisu zařadili i starší nahrávky," říká advokát Kataríny Pavel Uhl i za advokáty dalších obžalovaných. "Policie se však tomu zuby nehty brání, argumentuje tím, že nahrávky podle zákona o policii nejsou použitelné jako důkaz." Advokáti se o zveřejnění starších odposlechnů budou zřejmě znovu ucházet během hlavního líčení.

Rozpaky nicméně budí operace Fénix ještě z jiného důvodu. Jejím cílem a důvodem nasazení agentů bylo odhalit pachatele útoků pod vlajkou Síť revolučních buněk, ale přesto, že k původním šesti útokům přibýlo dalších deset – na policejní auta a na auta pražské "vykořisťovatelské" restaurace Řízkárna –, policie jejich pachatele nemá. "Operace Fénix je absurdní," říká advokát Uhl. "Policie nerozkrýla ani neobjasnila žádný útok sítě, zato se objevil skutek úplně nový, údajný plán zapálit vlak, a dva z pětičlenné skupiny, která ho měla plánovat, byli policejní agenti."

Absurdní je také to, že Sova, o kterém obžaloba říká, že byl hlavní "organizátor a iniciátor" plánovaného útoku na vlak a chtěl "poškodit dopravní systém a ohrozit jeho bezpečnost", se hned po propuštění z vazby vrátil na místo vedoucího posunu na berounském nádraží. Naopak skladník Ignačák, který byl ve vleku dominantního Sovy, zůstává ve vazbě. Jeho o devět let starší sestra, administrativní pracovnice Pavla Baďurová, nabídla, že za něj převezme záruku. Městský soud jí vyhověl, státní zástupce se ale odvolal a vrchní soud její záruku "důvěryhodné osoby" nepřijal. Vycházel z názoru Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu: ten z Baďurové kvůli tomu, že spolu s anarchisty několikrát přišla bratra podpořit pod okna věznice, udělal "hlavní organizátorku a iniciátorku neohlášených protestů".

Minulý pátek se ozvala neznámá buňka Black June a přihlásila se k hrozbám bombou, kvůli kterým policie vyklidila sněmovnu, vrchní soud, televizi a kriminalistický ústav. Buňka tvrdila, že hrozbami chtěla upozornit právě na případ Martina Ignačáka.

URL| <http://domaci.ihned.cz/c1-65319040-hrozi-nam-levicovi-teroriste-misto-site-revolucnich-bunek-jde-k-soudu-pripad-vojenskeho-vlaku>

Bezpečnost na blížícím se Euru 2016

6.6.2016 ČT 24 str. 14 20:00 90' ČT24

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Plné znění zpráv

Ukrajinská bezpečnostní služba podle svého šéfa zabránila teroristickým útokům na nadcházejícím fotbalovém šampionátu ve Francii. Zadržela muže, který se údajně snažil získat větší množství zbraní a výbušnin. Policisté se domnívají, že měly posloužit k útokům na muslimské a židovské modlitebny i administrativní budovy. Podle dostupných informací šlo o francouzského nacionalistu. Sama Paříž je ale k věci skeptická.

Andor ŠÁNDOR, bývalý náčelník, vojenská zpravodajská služba

Mistrovství má hlídat na 90 tisíc policistů, vojáků a pracovníků bezpečnostních služeb. Tak si poměrně dost dobře neumím představit, jak s takovýmto arzenálem zbraní by byli skutečně schopni dosáhnout úspěchu, ale nechci to podceňovat. Jde mi jenom o to, jako jestli se tu nevytvořila jenom, přece jenom nějaká konjunkturální bublina ze strany Ukrajinců ukázat, jak skutečně dobře jejich tajná služba funguje.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Ve spojení už jsme s Karlem Svobodou z Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Hezký večer.

Karel SVOBODA, Institut mezinárodních studií, **FSV UK** v Praze

Dobrý večer.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

O co jde, podle vás? Francouzští policisté prý člověka, tohoto Francouze neznali, tajné služby také ne. Jsou k tomu skeptičtí. O co jde Ukrajině?

Karel SVOBODA, Institut mezinárodních studií, **FSV UK** v Praze

Tak ono, bohužel, problém tajných služeb je, že jsou tajné, takže i ty informace jsou velmi, velmi jako kusé. Co se týče toho mého podezření, tam samozřejmě pokud by někdo chtěl tedy získávat, nakupovat zbraně, tak současná Ukrajina je pravděpodobně ideálním místem. Otázkou je, jestli vůbec k něčemu takovému došlo. Já souhlasím se svým předřečníkem, že tam těch otázek je prostě spousta a je velmi těžké něco konkrétního k tomu říct.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Jak moc je tedy uvěřitelná ta ukrajinská verze? I včetně toho, že například k zadržení došlo už před 14 dny, ale celou informaci chtěli zveřejnit až po šampionátu. Proč?

Karel SVOBODA, Institut mezinárodních studií, **FSV UK** v Praze

Neumím si představit, proč by chtěli zveřejnit až po šampionátu. Dokážu docela dobře pochopit, že se ta informace nezveřejňuje okamžitě, že jaksi po zadržení se ještě, ještě dejme tomu, dejme tomu dá zkoumat jestli, nebo dá hledat, jestli neměl nějaké spojence a tak dále a tak dále, než dojde k úplnému zveřejnění a bude, je tam snaha určitým způsobem rozkrýt tu síť. Ale proč až po šampionátu, to si nejsem, to nedokážu říct.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Ukrajina zároveň přišla s poměrně velmi rychlým obviněním Ruska, že do toho mělo být zapojeno. Proč? Proč by mělo mít Rusko na jakýkoliv teroristických útocích ve Francii zájem?

Karel SVOBODA, Institut mezinárodních studií, **FSV UK** v Praze

Tak já budu, já budu odpovídat čistě hypoteticky. Rusko dlouhodobě podporuje francouzské nacionalisty, řekněme. Další věc je ta, že by se dalo jakoby poukazovat na Ukrajinu jako zdroj mezinárodního terorismu. Nicméně, tady opět musím říct, je to jakýmsi způsobem nepodložené obvinění. Oni argumentují nějakými penězi nebo čím, ale zase já si nedělám žádnou iluzi o ruských tajných službách. To není, to nejsou žádné rychlé šípy,

ale na druhou stranu ta obvinění jsou velmi vágní a přijde mi to, že přesně, jak říkal předřečník, že velmi často se shazuje na ruské tajné služby úplně všechno.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Názor Karla Svobody z Institutu mezinárodních studií. Děkuju za něj. Přeju hezký zbytek večera. A my už jsme teď ve spojení také s naším zpravodajem ve Francii Petrem Zavadilem. Petře, i tobě hezký večer.

Petr ZAVADIL, redaktor

Dobrý večer.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

My už jsme říkali, že francouzské bezpečnostní složky jsou k celému případu skeptické. Proč? Máš nějaké nové informace?

Petr ZAVADIL, redaktor

Zatím platí, že francouzské úřady a konkrétně prokuratura zahájila vlastní vyšetřování a nechce vyloučit žádnou možnost, dokud nedostane do rukou nějaké přesvědčivé důkazy o zapojení toho mladíka do nějakých případných teroristických plánů na území Francie. Z některých náznaků se spíš dá vyčíst, že Francouzi se mírně přiklánějí k jiné verzi, protože případ zatím nedali na starost protiteroristickým vyšetřovatelům a také tvrdí, že nic nepotvrzuje, ovšem ani nevyvrací tu teorii o plánování útoků. Ta varianta, ke které se údajně Francouzi přiklánějí je taková, že mladík se spíš snažil ty zbraně propašovat do západní Evropy pro nějakou síť organizovaného zločinu, ale samozřejmě je možné, že ten svůj náhled změní, když dostanou důkazy do rukou o opaku. Každopádně už francouzští vyšetřovatelé prohledali mladíkovo bydliště v obci, kde žije 80 obyvatel a všichni tam na něj pějí jenom samou chválu a nenašli tam nic zásadně podezřelého až na jedno tričko se znakem jednoho z krajně pravicových uskupení.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Čili, ta informace, která, si myslím, o víkendu objevila na francouzské televizní stanici M6, že při domovní prohlídce v jeho obydlí v Lotrinsku policie našla materiál na přípravu náloží, ta je nepotvrzená.

Petr ZAVADIL, redaktor

Ta je nepotvrzená zatím, ano.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Jak jsou připraveny bezpečnostní složky před Eurem, blížícím se, začínajícím v pátek. Může tohle ještě něco změnit?

Petr ZAVADIL, redaktor

Bezpečnostní složky posilují už dlouho a trvale a tahle ta věc na tom asi nic moc nezmění. Respektive to posilování by vypadalo nepochybně stejně, i kdyby se nic takového nestalo. Vláda najímá na ochranu Eura kromě policejních složek a armády i soukromé bezpečnostní firmy, v čemž ovšem někteří bezpečnostní experti vidí velký problém, protože se obávají, že tito lidé nemají dostatečný výcvik na to, aby něčemu zabránili. Pokud se opravdu přihodí něco vážného. Dnes se dokonce objevila zpráva, že francouzská tajná služba prověřila 3,5 tisíce zaměstnanců těchto soukromých bezpečnostních agentur a zjistila, že 82 z nich figuruje na takzvaném seznamu Kristina, který shromažďuje informace o lidech schopných nějakým způsobem ohrozit bezpečnost státu, což samozřejmě není příliš uklidňující informace s ohledem na to, že se celkem mobilizuje 12 tisíc soukromých bezpečnostních agentů a není to nic jednoduchého, že některé agentury práci odmítají s tím, že chránit například ty fanouškovské zóny je příliš riskantní a tak se /nesrozumitelné/ tak trochu na poslední chvíli. Co se týče klasických policistů, tak například jen v Paříži je kvůli zajištění bezpečnosti mobilizováno 80 % všech pořádkových sil. Celkem nějakých 10 tisíc lidí, ke kterým je potřeba připočítat dalších 1200 vojáků. Pro představu

to vychází tak, že by fanouškovské zóně pod Eiffelovou věží bude dohlížet jeden policista na každých zhruba 60 lidí, přičemž původní plán počítal spíš s jedním strážcem pořádku na 100 fanoušků.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Petře, jak se tedy Francie po dobu Eura změní, jak se změní pro občany, jak se změní pro fanoušky?

Petr ZAVADIL, redaktor

Co se týče bezpečnosti, tak to samozřejmě bude především ta zmiňovaná ohromná mobilizace policistů, vojáků a dalších agentů. Ti samozřejmě budou mít na starost hlavně to, aby všechno probíhalo co nejnorněji, řekněme, v uvozovkách. Ale riziku tu je, všichni jsou si ho vědomi a nepochybně bude viset nad celým šampionátem, který navíc můžou narušit další věci, jako jsou avizované stávky pilotů, železničářů nebo plánovaná velká demonstrace odborářů v Paříži hned čtvrtý den šampionátu. To jsou všechno věci, které také budou vyžadovat policejní přítomnost. Obrázek Francie kvůli tomu všemu v minulých docela dost utrpěl a například pařížští hoteliéři si stěžují na výrazný propad návštěvnosti.

Michala HERGETOVÁ, moderátorka

Petr Zavadil vše sleduje přímo v Paříži. Petře, díky a hezký večer.

Petr ZAVADIL, redaktor

Hezký večer.

PARTNEŘI před (nejen)kamerou

6.6.2016 Tv Pohoda str. 03

Byli spolu 41 let. Brali se po tříměsíční známosti v roce 1969 a příběh velké lásky Jaroslavy Tvrzníkové a Martina Štěpánka skončil tragickou smrtí partnera, který volil dobrovolný odchod. Během manželství prožili jak chvíle šťastné, tak čas, kdy byli na dně, což bylo způsobeno Martinovým vyhazovem z divadel i emigrací, kde to zpočátku nebylo lehké.

Poznali se při zkoušení hry Strakonický dudák v Národním divadle v roce 1969, Jarka zde byla od roku 1965 v angažmá a Martin právě po studiu na DAMU nastoupil. Ona hrála Dorotku a on Švandu. Za tři měsíce byla svatba a v roce 1970 se jim narodil syn Jan a v roce 1977 dcera Josefína. Martin musel ale Národní divadlo z politických důvodů v roce 1973 opustit. Uchytil se v Činoherním klubu, ale i toto divadlo musel po třech sezonách ze stejných důvodů opustit. V roce 1977 získal angažmá v Divadle na Vinohradech, ale kvůli neustálému nátlaku ke vstupu do KSČ se rozhodl pro emigraci.

„Šel jsem po představení domů a povídám, Jarunko, asi to sbalíme,“ přiznal v pořadu 13. komnata. Jaroslava zůstala v angažmá v ND do emigrace. V roce 1981 na dovolené v Rakousku požádali manželé o politický azyl. Ve Vídni se jim moc nedařilo, Martin hrál deset měsíců ve vídeňském divadle Die Komödianten a Jaroslava dělala uklízečku. Po dvou letech se dostali do Mnichova, kde Martin získal místo hlasatele ve Svobodné Evropě, které po něm pak převzala Jaroslava, a Martin se věnoval komentářům. Psal do exilových časopisů a Svobodné Evropě zůstal věrný, i když v roce 1994 přesídlila do Prahy, a pracoval v ní až do roku 2002.

Manželé se v Mnichově prosadili i v divadle, kde hráli v Theater Ensemble V. M., Theater 44, Franz Werfel Theater a vyučovali herectví.

Šestnáctého září 2010 našla Jaroslava svého manžela doma mrtvého, zastřelil se legálně drženou zbraní. Jeho sebevražda ji velice zasáhla, jak přiznala, nečekala to, i když byl velice nemocný a trpěl silnými bolestmi. „Martin byl odjakživa velký optimista. Zvláště když se ocitl ve společnosti přátel. A ještě jednu vlastnost jsem na něm obdivovala – byl to silný chlap.“

VÍTE, ŽE...

*Jaroslava (17. 4. 1940 Praha) chtěla být archeoložkou. Jenomže vše se změnilo, když ve třinácti debutovala před kamerou ve filmu Můj přítel Fabián. V 16 si zahrála hlavní roli ve filmu Robinsonka. Herecké vzdělání získala ve Studiu E. F. Buriana a pak na DAMU. Po škole v roce 1962 nastoupila do Realistického divadla a od roku 1965 byla v Národním divadle. Jen roli Myšky v legendární Kočičí hře hrála ve čtyřech stovkách repríz. Zahrála si i v řadě filmů a dabovala. *Martin pocházel z umělecké rodiny. Narodil se 11. 1. 1947 v Praze jako syn Zdeňka Štěpánka a jeho druhé ženy Soni. Vyrůstal s bratrem Petrem a sestrou, režisérkou Kristýnou Taberyovou. Z manželství s hercem Erikem Taberym se narodil syn, také Erik Tabery, který je novinář. Získal cenu Novinářská křepelka a Cenu F. Peroutky, jeho kniha Vládneme, nerušit – opoziční smlouva byla nominována na cenu Magnesia Litera za rok 2006. Martinovou nevlastní sestrou z otcova prvního manželství je herečka Jana Štěpánková.

* Zdeněk Štěpánek (1896–1968) měl pověst lamače ženských srdcí. „Paradoxně o sobě vždy tvrdil, že je na ženské hloupý. I když neměl pověst záletníka, ženy ho prostě měly rády,“ řekl o něm Martin. „Moje matka, která byla o hodně mladší než on, chránila jeho tvůrčí svět. Když se otec na něco připravoval, musel v rodině panovat posvátný klid.“ *Martin netoužil po herectví. Po gymnáziu šel na medicínu, ale po roce přešel na DAMU. Před kamerou debutoval v dramatu Obžalovaný. Ztvárnil velkána francouzské literatury Alexandra Dumase st. ve filmu Karla Kachyni Tajemství velkého vypravěče a jeho syna, rovněž literáta, ztělesnil jeho bratr Petr. Věnoval se fotografování a olejomalbě. Poprvé se veřejnosti představil na výstavě Herci malují v roce 1980.

*Jaroslava od roku 1996 působí na DAMU, kde mj. jako režisérka dohlíží na studentská představení, pedagogické práci se věnuje i na Vyšší odborné škole herecké.

*Když se Martin narodil, ve stejné době se narodila Zdeňkově první manželce, herečce Heleně Hálkové, ve druhém manželství dcera Kateřina. Maminka Soňa neměla pro Martina dost mléka, a tak Elena, která jej měla až moc, ho odsávala a posílala Martinovi. „Takže vlastně tátovi odkojila nového syna,“ vzpomíná Jana Štěpánková. *Martinův syn Jan Štěpánek je uznávaným scénografem, který obor vystudoval na DAMU v Praze a v Brně na JAMU jej vyučuje. Je otcem čtyř dětí. Dcera Josefína, která vystudovala mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** UK má jednoho syna.

*Od 4. 9. 2006 do 8. 1. 2007 byl Martin ministrem kultury ve vládě Mirka Topolánka a před svou smrtí pracoval jako Topolánkův externí poradce. Byl svobodný zednář, člen Lóže U tří Hvězd.

Veronika Pechová (foto ČT)

Foto popis| Martin a Petr ve filmu Tajemství velkého vypravěče

Foto popis| Jaroslava Tvrzníková a Josef Somr v TV filmu Travis

„DRZE ODMLOUVÁ!“

6.6.2016 Rodina a škola str. 06 Rozhovor
Jan Nejedlý

JAK SE Z LUPIČE ŠKOLNÍHO RAZÍTKA STANE ŠPRT A (MOŽNÁ) BUDOUCÍ PREZIDENT.

Michal Horáček je mužem mnoha řemesel. V první třídě si napsal na štítek sešitu „Michal Horáček – spisovatel“ a celý život se tomuto krédu blíží a současně vzdaluje. Kromě psaní knih, písňových textů a novinových článků se totiž stal také bookmakerem, politickým vyjednavcem, majitelem sázkové kanceláře, hudebním producentem či kulturním antropologem.

Nejnověji se hovoří i o jeho možné kandidatuře na prezidenta. I z tohoto důvodu není od věci se dozvědět, jaké jsou jeho názory na školství a vzdělávání.

* Všiml jsem si, že mnozí učitelé ze základek potajmu sázejí sportku. Při jejich platu je to jediná naděje na zbohatnutí. Je to naděje reálná?

To se dá stanovit docela přesně. Šance, že trefíte těch šest čísel plus jedno dodatkové z devětačtyřiceti, je asi třináct milionů k jedné. Jako kdybych napsal na papírek třeba 7 218 514 a řekl bych vám, trefte to. Šance tedy velká není, ale člověk si s tiketem kupuje hlavně naději a sen. Výhra je nepravděpodobná, i když určitým způsobem reálná, protože jednou za čas to vždycky někdo vyhraje. Jen mě zarazí, že náš stát tuto loterii pustil z rukou. Loterie nejsou riskantní kurzové sázky, nelze na ní prodělat a ve světě se z jejich zisků financuje státní rozpočet, tělovýchova, zdravotnictví apod.

* Váš syn učí na Fakultě humanitních studií, takže předpokládám, že platové podmínky ve školství znáte. Proč společnost tento stav dopustila?

To je velká otázka, kterou si také kladu. Naše země není bohatá na přírodní zdroje, nemáme rozsáhlá ropná pole, platinové doly ani moře. Jediný přírodní zdroj, který máme, je lidská tvořivost. Ačkoli se to nezdá, oproti jiným národům jsme také dost pracovití. Jsme schopni inovací a hlavně improvizace. Malý příklad: Když v Americe stojí něco 82 dolarů a 14 centů, vyndám stodolarovku a přiložím k tomu dva dolary a 14 centů, aby mi mohli vrátit dvacku. Prakticky nikdo to ještě nepochopil. Drobné dají stranou, vezmou jen tu stovku a zmáčknou knoflík pokladny, kde jim vyjede, že mají vrátit 17 dolarů, 86 centů. Pracně to odpočítávají a zdržují se. Tady by to pochopil každý. Za socialismu jsme měli auta, ke kterým nebyly náhradní díly. Amerika by taková auta stáhla z prodeje, ale Československo jezdilo. Češi si dokázali všechno dovyrobit a opatřit.

* Učitel může být sebelepší improvizátor, ale na jeho výdělek to vliv mít nebude.

Jestliže jsem uvedl, že tvořivost je náš hlavní přírodní zdroj, nemůže tento zdroj zůstat bez kultivace a podpory. Potřebujeme náš talent zkvalitňovat vzděláváním. Je smutné, že péče o náš nejdůležitější zdroj je tak zanedbaná. Moje tchyně učí celý život na gymnáziu a bůhví, jestli někdy dosáhla aspoň na průměrný plat. Ale ono se to dlouho ví a hezky se o tom mluví. Každá vláda má ve svém programu vzdělání, ale výsledky nejsou moc povzbudivé. Domnívám se, že bychom na školství měli věnovat nejen větší finanční a materiální zdroje, ale i citovou investici, abychom společnost přesvědčili, že podpora vzdělání je dobrá úplně pro všechny, že by se měla stát naší prioritou. A to se u nás neděje.

* Mám pocit, jako by si sami Češi někdy nevážili vzdělání. Svůj titul někdo neuvádí ani na návštěvce, s oslovením „pane magistře“ se setkávám jedině u doktora.

Naše etnikum je zvláštní v tom, že historicky nemělo mnoho šlechty. Když začalo národní obrození, tedy křesťanství a vůbec vzdělanosti, bylo k tomu potřeba nejen velkých inspirátorů, jako byli Čelakovský nebo Erben, ale i učitelů ve všelijakých těch jednotřídkách, aby to fakticky provedli. A ti všichni pocházeli ze skromných poměrů. Česká inteligence 19. století pochází až na výjimky z neintelektuálních a rozhodně nešlechtických rodin. Univerzitní titul se stal něčím jako aristokratickým titulem. Dříve to byl pan hrabě, teď pan doktor. Naši šlechtou se stali vzdělanci. Tehdejší úctu k aristokracii ducha, přičinlivosti a talentu byste jinde těžko hledali. U nás se to tak vžilo, že i když komunisti věšeli doktorku Horákovou, pořád říkali „zrádkyně doktorka Horáková“.

* Kam se tedy úcta ke vzdělání vytratila?

Úctu k akademickým titulům podrylo období komunismu i naše současnost. Za bolševika dostal kdejaký moula titul RSDr., dnes si potentáti kupují tituly někde ve Sládkovičovu, což je úplně šmé. Ale přes to se musíme přenést a postarat se, aby tituly bylo obtížné získat a aby měly respekt, který jim náleží. Osobně si titul ke jménu vždycky píšu, protože si myslím, že jsem si ho vysloužil a že by mohl být inspirací i pro jiné.

* To jste jeden z mála. Celebrity se dnes chlubí tím, že ve škole propadaly a měly dvojky z mravů.

Lhal bych, kdybych tvrdil, že jsem byl dobrý žák. Měl jsem dokonce trojky z chování, ale nechlubím se tím. Spíš jsem se to snažil odčinit tak, že jsem ve vysokém věku šel studovat a byl jsem naopak žákem nejlepším. Všechno jsem přečetl, neměl jsem žádné absence. Když si někdo projde moji účast na Fakultě humanitních studií, vidí úplného šprta. A udělal jsem moc dobře, že jsem do toho šel, protože jsem se hodně dozvěděl. Nejde jen o doktorský titul, ale hlavně o to, aby člověk sám sebe pozvedl a naučil se lépe myslet.

* Jak vzpomínáte na léta strávená na základce?

Byl jsem divný, těžko zvladatelný individualista, což se ve školství 50.–60. let vůbec nepřipouštělo. Když jsem něco řekl, dostal jsem razítko „Drze odmlouvá!“. To razítko jsem pak ukradl. Už tenkrát mi to přišlo jako něco, co člověk musí ze světa stáhnout.

* Umíte z té doby nějakou básničku o Leninovi?

Nevzpomínám si.

* Tedy vás nezasáhla ideologická indoktrinace režimu?

Záleželo na rodinném prostředí. Můj tatínek byl bojovný komunista, který přečetl Leninovy spisy a byl bytostně přesvědčen o blahodárnosti komunismu. Maminka zas byla militantní antikomunistka, podstrkávala mi úplně opačné věci. Nahlédl jsem tedy skutečnost z různých stran. A vzpomínám si, jak mi nějaká paní Richterová z Platnéřské ulice přinesla sešity brakové literatury s názvem Nobody. To bylo něco fantastického! Tady byl samý Pavlík Morozov a já měl Nobodyho. Zatímco všichni chodili v tepláčkách a jedli trojúhelníčky taveného sýra, já jsem s Nobodým snil o zaoceánských lodích, doutnicích, cestách a svobodě. Mě režim nemohl indoktrinovat.

* V poslední době se setkávám s projevy bagatelizace doby komunismu. Učebnice dějepisu pro devátáky doslova píše, že kdo se tehdy nestaral o politiku, žil v klidu a bezpečí.

Bezpečí znamenalo nemožnost jakékoliv iniciativy. Už jen to, že jste se občas přestěhoval, že jste opustil jednu fabriku a šel do jiné, z vás dělalo tzv. fluktuanta. Dali jsme tě přece tamhle k ponku, tak tam vydrž do důchodu a pak co nejdřív zhebni, ať ti nemusíme platit důchod. „Dědeček a babička ujidají chlebička,“ to se tehdy zpívalo. Zmiňované bezpečí byla jistota pracovního lágru doslova obehnaného ostnatým drátem. Tam jste skutečně v bezpečí. Když se něco semele, bachaři narušitele pořádku sejmou a je klid. Máte svůj trojúhelníček a večer kolínka, tutovka! Tohle bezpečí bylo to nejstrašnější, co se mohlo našemu národu stát, protože se odnaučil používat tu svou vrozenou, po generace kultivovanou tvořivost a improvizaci. Anebo ji uplatňoval jen na to, aby si palec rozdělovače k trabantu udělal z víčka od piva. To nás strašně poškodilo.

* Čtyřicetiletí komunismu jako by bylo zapomenuto. Spouště lidem nevadí, že Zemanův mluvčí byl redaktorem Haló novin, o Šloufovi nemluvě...

Podle mě je to složitější. Takzvaná pravice, která řídila v první polovině 90. let transformaci, na jakoukoli kritiku odpovídala: Vy chcete zpátky komunismus! Komunismus se používal jako alibi k zakrytí prasáren nových mocenských struktur. Lidi už nechtějí slyšet o tom, že komunismus byl tak strašný, protože se bojí, že se tím zase budou omlouvat dnešní problémy. A my potřebujeme dnešní problémy řešit, ne omlouvat!

* Je tedy teoreticky možné, že za dva roky bude nad katedrou ve třídě viset váš prezidentský portrét?

Ačkoli jsem kandidaturu vůbec neplánoval, celá idea vznikla vlastně náhodou v médiích, domnívám se, že by to možná nebyl špatný krok. Strašně rád bych se zbavil atmosféry, v níž nyní žijeme. Problém je v tom, že se čeká na nějakého Antizemana. Ale my nejsme Zemanistán! Potřebujeme kandidáta, který přijde s vlastním pozitivním programem, čím chce v té funkci zemi prospět. A jestli chcete vzít v úvahu mě, vezte, že nabízím program respektu ke každému člověku. Ne to, co jsme v poslední době slyšeli, že být vozíčkářem či vůbec handicapovaným je nedůstojné, že ženy je potřeba znásilňovat, aby byli zemaní geneticky dobří, že třetina lidí jsou hlupáci, že noviny jsou žumpa. Není možné připouštět, abychom pořád na někoho ukazovali, že je podřadný, pitomý, darebák, případně vlastizrádce. Toho se musíme zbavit. To je dostatečně dobrý důvod k tomu, aby člověk kandidoval. Jen by bylo potřeba, abych netříštil síly s podobně smýšlející lidmi, kteří by měli větší šanci to dokázat. Ale jestli naopak já budu shledán nadějnějším, bude přímo občanskou povinností kandidovat.

* Současný prezident svého času zmátl české žáky vulgárním projevem v rozhlase. Jako by porušil odvěká pravidla hry...

Každá hra má svoje pravidla. Abychom ji mohli hrát, musíme je ctít. Všichni máme několik registrů řeči. V jednom registru jsem syn, ve druhém otec, nadřizený, podřizený, jinak se chovám v přítomnosti dam. Můžete říct sebevulgárnější věc, když jste s chlapy v hospodě, a je to v pořádku. Během svého života jsem si osvojil takový slovník, že by se z toho Zemanovi srolovaly ponožky. Ale nepoužívám ho na veřejnosti. Užívám ho v příslušném registru. Pro děti je zásadně důležitá enkulturace, tedy vstup do kultury, která je tvořena určitými schémata. A teď přijde hlava státu, sídlící na přenádherném mystickém Pražském hradě, a ta odvěká schémata naruší. Dětem to úplně pomotá registry a zpochybní jejich enkulturaci. To je na hranici zločinu.

* Zmínil jste handicapované spoluobčany. Jak nahlížíte na myšlenku inkluzivního vzdělávání?

Víte, u nás každý mluví o všem. Zdráhám se mluvit o něčem, co nemám dobře nastudované. Ale ptáte-li se na můj pocit, myslím, že jsme pořád součástí křesťanské společnosti, i když nečteme Bibli a nechodíme do kostela. A Kristus praví: „To, co jste učinili poslednímu a nejmenšímu z vás, mně jste učinili.“ To znamená, že úplně všichni lidé jsou cenní. Aby společnost mohla fungovat a mít smysl, musí ctít i ty nejslabší. Handicapované děti bych tedy rozhodně nezavíral jako za bolševika někam za zdi. Myšlenka inkluze sama o sobě je dobrá, záleží na jejím praktickém uskutečnění. Nesmí se stát, aby handicapované děti ve škole trpěly, ani aby se ostatní děti nemohly v klidu učit. Pokud je však handicap lehčího rázu a při troše trpělivosti a vstřícnosti lze dítě začlenit mezi ostatní, přimlouval bych se za to. Jde o tu hranici, kterou musejí posoudit speciální pedagogové, ne nějaký textař.

* Jaký je podle vás smysl vzdělání, či lépe řečeno filozofie učení? Přemístit nějaké penzum vědomostí z učebnice do hlavy, nebo tu hlavu otevřít, aby si dokázala vědomosti nalézt sama?

V tomhle směru jsem docela konzervativní. Myslím si, že některé věci se člověk prostě musí nadřít. To se nedá nic dělat. Takové to „najdu si to na Googlu“, to je, jako když máte kalkulačku, ale neumíte malou násobilku. Někjaké penzum věcí je potřeba si osvojit a uložit hluboko do paměti. Ale kdybychom se zase věnovali pouze znalostem letopočtů, pouček a definic, taky by to nestačilo, protože v životě budeme konfrontováni se situacemi, kde musíme uplatnit svou tvořivost. Je potřeba udělat rozumný kompromis, stejně jako u té inkluze. Přimlouvám se tedy za oba přístupy najednou. Vždyť ono není špatné se naučit nazpaměť ani nějaké ty básně. Když ve vás zůstane balada z Erbenovy Kytice, úryvek z Máje, básnička Nezvala, Seiferta nebo Villona, případně text od Dylana či Cohena, to je přece krásné. To je dobrá investice, dokonce bych jako hráč řekl dobrá trefa.

***

Michal Horáček, PhD.

Spisovatel, esejista, novinář, textař, básník a producent Michal Horáček (1952) si cestu ke vzdělání musel vydobýt. Po maturitě byl přijat na **Fakultu sociálních věd** a publicistiky (později Fakulta žurnalistiky) Univerzity Karlovy. Roku 1974 jej po sedmi semestrech ze studia vyloučili, a za padělání souhlasu Socialistického svazu mládeže na žádosti o výjezd do USA dokonce uvěznil. O deset let později se mu podařilo absolvovat roční stáž na Macalester College v Minnesotě. Po sametové revoluci začal studovat obecnou antropologii na Fakultě humanitních studií UK, kde nakonec roku 2011 na prahu svých šedesátin získal doktorský titul.

Naší šlechtou se stali vzdělanci. Tehdejší úctu k aristokracii ducha, přičinlivosti a talentu byste jinde těžko hledali. Během svého života jsem si osvojil takový slovník, že by se z toho Zemanovi srolovaly ponožky. Ale nepoužívám ho na veřejnosti.

Foto autor| foto: Daniela Dostálková, Herbert Slavík, Martin Pinkas a archiv

Foto popis| Davová scéna z představení lyrikálu Michala Horáčka Kudykam

Foto popis| Michal Horáček vystudoval kulturní antropologii na Fakultě humanitních studií.

CHLAPI nejsou idioti

6.6.2016 Ona DNES str. 10 Rozhovor
LENKA VRTIŠKOVÁ NEJEZCHLEBOVÁ

Je feministka od čtrnácti let a je na to hrdá. Socioložka Marcela Linková je expertka na nerovnosti žen a mužů ve vědě, ale o této problematice umí věcně a chytře argumentovat na úrovni kuchyně, ložnice, pískoviště i společnosti. Upřímně mluví i o tom, proč se s manželem rozhodli nemít děti.

Původně vystudovala anglistiku a amerikanistiku. Jak sama říká, mohla být největší evropskou expertkou na básně Emily Dickinson, ale rozhodla se z oken vysoké poezie skočit šipku do nepoetických a nepřilíživých oblíbených vod řeky jménem „gender“. Udělala si doktorát ze sociologie. Pracuje v Akademii věd a věnuje se především problematice nerovnosti žen a mužů ve světě bádání. Ale u poezie přece jen trochu zůstala. Vzala si básníka a spisovatele s undergroundovými kořeny Tobiáše Jirouse, syna signatářky Charty 77 Věry Jirousové.

* Z jakého prostředí pocházíte vy?

Moji rodiče jsou nejlepší lidi na světě. Máma zdravotní sestra a táta, který chtěl studovat historii a anglistiku, ale protože nesouhlasil se vstupem vojsk v roce 1968, pracoval v Tesle. Vyrůstali jsme s bráchou v super prostředí, naši nás podporovali v tom, že můžeme dělat, co budeme chtít, když odpovědnost vezmeme do svých rukou. Vychovali mě k samostatnosti a jsem za to totálně vděčná. Když jsem dostala první pětku, nějakou dobu jsem to tajila, pak už to nešlo. Táta otevřel žákajdu a začal se smát. Vždycky mi říkali, že se neučím pro známky, ale pro sebe, což je vlastně mnohem větší záhu!...

* Říkáte o sobě, že jste feministkou od čtrnácti let. Jak jste to v sobě objevila?

Naši mě vychovávali k silnému smyslu pro spravedlnost a během puberty jsem si začala uvědomovat první nerovnosti. I když jsme s bráchou měli systém dělby domácích prací, všimla jsem si nepoměru v tom, co dělá on, co já, co táta a co máma. Jedna věc je péče o děti, kde můj táta už v osmdesátých letech dost splňoval představy o tom, čemu dneska říkáme nový otec. Druhá věc jsou každodenní práce doma jako stlaní, praní, uklízení, vaření, nákupy, v tom to u nás bylo „tradiční“. Přitom oba pracovali na plný úvazek. Pořád mě zaráží, jak je těžký lidem vysvětlit, že rovnost je něco normálního, co jsme oprávněni požadovat. Během revoluce jsem si myslela, že tohle půjde ruku v ruce s politickou svobodou.

* A ideály jste ztrácela po cestě?

Pořád si je držím, věřím, že je možné na tom pracovat a něco pro to dělat. Ale děsí mě, jaká nevraživost se občas objeví, když se o tom začne mluvit nahlas.

* Tak pojďme mluvit nahlas. Pro začátek si obléknu talár dáblovy advokátky: Co vlastně z emancipace žen mají muži, když jim „tradice“ hraje do karet? Můžou se realizovat bez potíží v práci a mít k tomu pohodlí doma. Proč by měli oni chtít změnu?

Určitě by se například uvolnily představy o tom, co může zvládnout otec malého dítěte. Kdyby nebyla tak vychýlená dělba práce v domácnosti a v péči o děti, nebyly by děti tak často svěřovány po rozvodu matkám. Vždyť my se nyní tváříme, jako kdyby otcové takové péče ani nebyli schopni a ženy se snad rodily s nějakým patentem. To není fér. Ženy se musí s prvním dítětem spoustu věcí naučit, stejně jako tátové. Mužům by to také mohlo ulevit od šíleného tlaku, který na ně klade představa macho muže, hlavního živitele a soutěživého samce. Tlak na výkon zdaleka nevyhovuje každému, ani ženám, ani mužům, i když muži o tom moc nemluví. Když budou ženy rovnoprávnější, získají muži pro sebe mnohem víc svobody. A zcela jistě i šťastnější partnerky.

* Mnohé ženy jsou ale šťastné a spokojené jako mámy kvočny – v tom nejlepším slova smyslu.

Jistě. Já říkám, že bychom ve společnosti měli uznávat všechny role a nekritizovat ženy, že třeba pečující hospodyňkou být nechťejí. A naopak, uznat péči o děti a o domácnost jako seriózní, hodnotnou práci, která má svoji cenu. A vysokou. Pořád slyšíme, že mateřství je nejdůležitější hodnota v životě ženy, přitom na trhu práce je to strašný handicap. Žena s malými dětmi je „nestabilní pracovní síla“.

* Neděláme si tak život vlastně svým způsobem komplikovanější?

Znamená snad příjemný život zásadní kompromisy mezi tím, co chci, co mě naplňuje a co jsem nucená dělat? Proč se vzdát profese, která mě baví a kde jsem něčeho dosáhla? Proč se upozadovat ve vztahu, stavět se do submisivní role a mlčet jen proto, aby se partner nenaštval? To byste přece páchala mnohem víc násilí sama na sobě, ne? Ženy se mnohdy neprojevují, nedávají najevo svůj názor ze strachu z konfliktu s partnerem, a jestli je něco nepříjemné, tak je to tohle. Člověk si musí udržet pocit důstojnosti.

* V mém okolí jsou partnerství, kde to funguje docela férově, ale i ta, kde je to jen naoko. Už jsem i slyšela: „Víš, on děti tento týden jednou hlídal, tak se moc netváří, že bych šla v pátek do kina.“

Ano. Protože ženy chtějí děti a chtějí mít u dětí i jejich tátu, dělají často velké kompromisy. Kdyby si to mohly nastavit podle svých představ, chtěly by to mít doma jinak, ve výzkumech mnohem častěji než muži uvádějí, že o domácí práce by se měli dělit partneři fifty fifty.

* Tatínkovská role se ale docela posunula, ne?

Chlapi přece nejsou žádní idioti! Mají děti a mají je rádi, děti mají rády je. Kdybychom upravili svoje zjeté představy, mohlo by se leccos změnit. Jenže k tomu je potřeba, aby si o to začali říkat i muži. A nejen o to hraní s dětmi, ale vzít na sebe i každodenní práci doma.

* Vy jste s manželem dospěli k velmi zásadnímu a jistě nelehkému rozhodnutí, že nebudete mít děti. Co všechno hrálo roli?

Trvalo to asi pět let. Nejdřív jsme to brali automaticky: „Jasně že když jsme stvoření jeden pro druhého, tak z toho musí vzniknout geniální dítě, kombinace nás obou!“ Ale když jsme se pak o tom začali bavit vážně a konkrétně, začaly vyplouvat na povrch „proti“. Zprv máme rádi to, co děláme, a ani jeden by se toho nechtěl vzdát, ale ještě důležitější je to, jak je nám spolu dobře, že nám to emocionálně stačí a nechtěli bychom ve vztahu žádnou další osobu, žádného třetího člověka.

* Až tak?

Jo. Pak náhle zemřela Tobova máma, strašně nás to zasáhlo, uvědomili jsme si, že rodiče nejsou nesmrtelní, a rozhodli jsme se, že si chceme moje rodiče užít, dokud to ještě jde. A v neposlední řadě si Tobiáš svoje „otcovství“ odžil. Od puberty se staral o svou sestru, přebaloval, vozil ji v kočárku. Říká, že už ví, zač je toho loket. Takhle jsme k tomu došli a už se o tom nějakých pět let vlastně vůbec nebavíme.

* Respekt k upřímnosti, s jakou o tom mluvíte. Ale nehrálo zásadní roli spíš to, že jste nepocítila „mateřský pud“? Kdybyste to puzení měla, možná by všechny důvody, o kterých mluvíte, padly, ne?

To nevím, ale máte pravdu, necítila jsem to. Říkali mi: „Když budeš mít miminko, naskočí to samo.“ Ale co kdyby ne?! Co kdybych dítě měla a ono to nenaskočilo, to by bylo strašné, ne? Nemyslím, že jsem horší člověk jen proto, že jsme se s manželem rozhodli dítě nemít. Snažím se dávat lásku, snažím se, abychom žili v lepším světě, snažím se podporovat mladé holky a kluky jiným způsobem, třeba tím, že jim můžu otevřít jiné obzory.

* A tak se dostáváme k hlavnímu tématu vaší práce, to je gender a věda. Podle statistik se někam „ztrácejí“ absolventky vysokých škol, hlavně doktorandky, jak to?

Důvodů je hodně a jsou provázané. Stereotypy, mateřství a rodinná politika, systém hodnocení a financování vědy, jesle a školky, důraz na zahraniční stáže... Pořád se držíme názoru, že věda je primárně zaměstnání mužské, zvláště u techniky a inženýrství, zčásti i u dalších exaktních oborů. Věda se také prezentuje jako životní mise, které se musíte oddat, jinak to nejde dělat kvalitně. Máme velice vyhraněnou představu o tom, kdo je excelentní vědec. Dá tomu všechno a nebude mít život mimo vědu. Jasně že když děláte něco naplno, tak nemáte „padla“ po osmi hodinách, ale skvělá práce nemusí odpovídat počtu hodin na pracovišti.

* Jak jsou na tom podle vašich výzkumů vědkyně matky?

Narážejí na tzv. zeď mateřství, jako by věda a mateřství stály proti sobě, přitom je-li vědec otcem, nikdo to jako žádné omezení nebere. V soutěžení o granty, stáže a pozice se neberou ohledy na přestávky. A tak ženy dělají už své rané profesní plány s ohledem na budoucí mateřství.

* No a?

Třeba i deset let předtím, než ty děti mají! To je brzdi. Muži to tak nedělají, řeší rodičovství až v momentu, kdy nastane.

* Biologii neošálíme. I když si holka řekne, že má ještě čas, do budoucna většinou s mateřstvím počítá. U otců to od přírody tak silné není.

To si také nejsem jistá. Termín biologické hodiny „vznikl“ jako společenský fenomén docela nedávno. Moje babička určitě nikdy nemluvila o tom, že jí během války tikaly hodiny, a věk na to měla.

* Ale já nemluvím o „termínu“, ale o pocitu, že chci mít dítě.

Jenže to je propojené. Velkou roli hraje, když neustále slyšíme, že se máme nějak cítit nebo chovat. Pak je mnohem obtížnější si představit, že je to možné dělat jinak. Kluky vychováváme k tomu, aby se prosadili, měli ostré lokty a šli tvrdě za svým. Ženy jsou hodnocené podle toho, jak jsou sympatické, příjemné, hodné a milé. Když jste v náročné profesi, což věda je, tak ale musíte balancovat mezi mlýnskými kameny schopností a profesionality na straně jedné a tím, že si udržujete svoji ženskost. Když budete příjemné, ztrácíte body jako vědkyně nebo třeba manažerka, a když se budete chovat razantně jako muž, nebudete tak oblíbená.

* Hraje roli i syndrom včelí královny?

Ano. Je známo, že ženy často nepodporují jiné, netáhnou je nahoru, protože ony musely strašně makat, aby se tam dostaly, že je jim možná dost nepříjemná představa, že by se tam někdo jiný dostal snadněji. Je to racionální, ale rovnosti to nepřidá. Ty ve vedoucích pozicích jsou taky pod velkým drobnohledem, kdyby začaly mluvit o „rovných příležitostech“, uškodí si. Navíc nejsou imunní vůči předsudkům. Existují výzkumy, které tyto stereotypy ukazují.

* Jaké?

Například dáte hodnotitelům, mužům i ženám, projekt nebo životopis, který je stejný, jen jednou je údajným autorem muž a podruhé žena. Opakovaně se ukazuje, že všichni dávají přednost mužům, nabízejí jim vyšší startovací plat a podobně. Jedna vědkyně mi kdysi řikala: „Přemyslím, co chci pro svoje děti... a přiznávám, že když si představuju svého kluka, až vyroste, tak doufám, že si najde hodnou holku, která se o něj bude starat a vytvoří mu zázemí, aby se mohl realizovat. A když přemyslím o své dceři? Tak bych chtěla, aby měla tolerantního partnera, vedle kterého bude moct v pohodě dělat vědu.“ Byla si naprosto vědoma, že jsou to nekompatibilní představy, ale stejně si nemohla pomoci.

* To zní jako had zakousnutý do svého ocasu.

Vloni na Kongresu žen jsem řekla, že všichni, muži i ženy, potřebují pocít spravedlnosti, abychom se ve světě cítili doma. Nikdo není rád, když se mu děje nespravedlnost. Štve to ženský stejně jako chlapy. Proto je důležité, aby o nerovnostech mluvili i muži.

* Není problém v tom, že spousta mužů prostě jen některé věci nevidí?

Říkáte tím, že muži nemají empatii?

* Neříkám. Ale v obecné rovině určité věci snáze přehlédnou.

Dobře, tak když si to neuvědomí u svých partnerek, často si to uvědomí u svých dcer. Nedávno jsem byla v Grenoblu na konferenci pro přírodovědce a jeden mladý vedoucí týmu mi vyprávěl o svém „prozření“. Má dcery tři a pět let. Byli na narozeninách, děti blbly na prolejškách, jeden chlapeček vylezl nahoru a zařval, že je mistr světa a bude prezident! Starší dcera tam vylezla za ním a křičela: „Já budu prezidentka!“ A kluk se na ni podíval a říká: „Ale ty nemůžeš, jseš holka!“ Holky začaly brečet, běžely za tatínkem. A jemu došlo, že ty holky tohle uslyší od tří let po zbytek svého života: Tohle nemůžeš, támhleto nedělej, protože jsi holka. Dcery uklidnil a klukovi vysvětlil, že i holky můžou být prezidentkami, že jich je na světě docela dost. Muži by měli přemýšlet o tom, jaký svět by chtěli pro svoje dcery. A do toho zahrnuju i všudypřítomný strach ze sexuálního napadení.

* Všudypřítomný strach?

Jo, je to dost všeobíjající pocit. Mnoho žen prostě zažilo násilí. O tom by se mělo mluvit, musíme se vymanit z toho vychovávat kluky, že mají nějaké přirozené právo na to si nárokovat pozornost žen a nakonec i sex.

* V žádném případě neobhajuju sexuální násilí, ale podle evoluční biologie si samičky vybírají samečky s dobrým genetickým potenciálem i podle znaků, jako je síla. Proto bývají i sexuálně úspěšnější „drsní“ muži víc než „hodní“, se kterými bývá život příjemnější.

Tím si tedy vůbec nejsem jistá. Ale hlavně, proč nemůžeme uvažovat o tom, že to jde dohromady?

* Protože k tomu musí žena dospět, ne? Holky často přitahuje rebel, žena už ví, že s „hodným“ chlapem půjde život líp.

Ale vždyť to není buď, anebo! Můžete být obojím. Copak se někdy necítíte jako dračice a druhý den byste nejradší zůstala schoulená u muže v náručí? V jednu chvíli můžete být osudovou ženou, jindy maminkou, anebo nebýt ani jedno. Proč by kluci nemohli mít tuhle pestrost v sobě taky? Ženy musí dokazovat svoji feminitu, muži svoji maskulinitu. Kdybychom víc začali mluvit o tom, že cool je být týmovým hráčem, bude nám všem líp. *

***

KLUKY VYCHOVÁVÁME K OSTRÝM LOKTŮM, ŽENY JSOU HODNOCENÉ PODLE TOHO, JAK JSOU PŘÍJEMNÉ A HODNÉ. JE ZNÁMO, ŽE ŽENY ČASTO NEPODPORUJÍ JINÉ, NETÁHNOU JE NAHORU.

Marcela Linková (42), vědkyně, socioložka, expertka na problematiku gender a věda, se narodila v Praze. * Vystudovala anglistiku a amerikanistiku na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze, doktorát má ze sociologie na **Fakultě sociálních věd** UK. * Vedoucí Národního kontaktního centra – gender a věda Sociologického ústavu Akademie věd ČR, na toto téma publikuje a přednáší v Česku i v zahraničí. * Miluje filmy a ráda tancuje. Vášeň pro jídlo sdílí se svým manželem. Baví ji móda a potrpí si na proměny střihu a délky vlasů. „Jediné, co moje účesy spojuje, je, že jsem nikdy neměla vlasy delší než po ramena, dlouhé mi nesluší a culík mi přijde šíleně fádní.“ * Je vdaná za básníka Tobiáše Jirouse.

O autorovi| text: lenka vrtišková nejzechlebová, ona@mfdnes.cz

Foto autor| foto: michaela džurná

Foto autor| FOTO A STYLING: MICHAELA DŽURNÁ, MAKE-UP: IVETA DUONG, PRODUKCE: KARIN ALEŠOVÁ

Foto popis| Marcelu Linkovou jsme fotili v modelech DUŠNÍ 3, Tatiana Kovaříková, La Gallery Novesta a Czech Labels & Friends.

Foto popis| 1. Na dovolené s bratrem a tátou ve Vysokých Tatrách 2. Svatba v roce 2007 3. S kytarou na balkoně u rodičů

A najednou naše hry bavily miliony lidí...

6.6.2016 Reportér str. 76

Kristýna Kašpárková

Jakub Dvorský, výtvarník a tvůrce počítačových her

Svou první hru vytvořil Jakub Dvorský jako diplomovou práci. Pak ji dal volně na internet. Čekal, že si ji zahraje pár desítek lidí, a ony to byly miliony. Jmenovala se Samorost a před třinácti lety se stala internetovou senzací roku. Letos v březnu vyšlo její třetí pokračování. A z Dvorského studia Amanita Design je už celosvětově uznávaná značka.

Ty hry jsou prostě krásné. Grafi -kou, hudbou, příběhem. Nekosí se v nich protivníci po desítkách samopalem, nezávodí zběsilou rychlostí ve formulích, nehledají se v temných kobkách poklady. Sci-fiadventury od Amanita Design připomínají spíš audiovizuální koláž než klasickou hru.

Recenzentka Světlana Hejsková dala jejich Samorostovi přízvisko „Příběhy z mechu a kapradí“, což je trefné ze dvou důvodů. Pro roztomilou pohádkovost dějové linky, v níž bílý juchající skřítek zachraňuje svět a ukradené hrušičky na planetě, která vypadá jako choroš. A taky kvůli vzhledu, Dvorského animace využívá právě mechu, hub, kapradin, dřeva a kamení. Je to podobně uklidňující jako koukat do zeleně na výletě: při hraní her od Amanity vám nebuší srdce adrenalinem, ale naopak vám povolí ztuhlé svaly na šiji. A pak se rozesmějete nad poťouchlostí, která na vás při hraní bafne zpoza snad každého druhého rohu.

OD KOMISE K BBC

Plné znění zpráv

Psal se rok 2003 a pětadvacetiletý Jakub Dvorský při obhajobě své diplomové práce překvapil komisi zvláštním požadavkem: student filmové a televizní grafiky Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze od nich totiž chtěl, aby si zahráli hru.

Nepřesvědčil je. „Tehdy s počítačovou hrou nikdo nediplomoval. U obhajoby se jen divili, proč jsem Samorosta prostě neudělal jako animovaný film,“ popisuje Dvorský. V ateliéru legendární postavy českého animovaného filmu, profesora Jiřího Barty, se ocitl i proto, že hry chtěl dělat vždycky a studium tohoto oboru bylo tematicky asi nejbližší. Nic jako herní grafika a animace se u nás zkrátka neučí.

Nakonec dostal Dvorský za „diplomovou práci Samorost“ dvojku.

Pár měsíců nato přišlo ještě jedno nečekané ohodnocení – nominace na The Webby Awards, tedy jakéhosi internetového Oscara. Hru, která se dala spustit jednoduše v rozšířeném flash přehrávači, dal totiž Dvorský po obhajobách volně na internet.

„Předpokládal jsem, že si to zahraje pár desítek lidí, a ono jich bylo ten první rok přes deset milionů,“ vzpomíná herní vývojář. Dnes už je to číslo několikanásobné, přesně už se Dvorský ani neodvažuje odhadovat, Samorost se šíří samovolně.

Hry mu učarovaly, když mu bylo deset a v tehdejší Československu se objevily, na dnešní dobu předpotopní, počítače. „Už nevím, která hra byla první, ale bylo to u kamaráda na jeho famózním ZX Spectru, sám jsem měl o něco později jiný osmibitový stroj, Atari 800XE.“

V patnácti už je začal sám vytvářet, spolupracoval na známých českých kusech Dračí historie nebo Asmodeus. Jak by se tehdy ten dospívající kluk cítil, kdyby mu někdo otevřel okno do budoucnosti a viděl by v něm sám sebe jako jednoho z nejúspěšnějších českých tvůrců her? „Asi bych byl spokojený, protože od chvíle, co je dělám, jsem vždy chtěl vytvářet propracované fantazijní mikrosvětů. Nic převratného se od mých patnácti vlastně nestalo.“

Díky úspěchu prvotiny mohl Dvorský po škole zůstat na volné noze. Založil studio Amanita Design. Původně byl připravený na to, že se bude živit tvorbou webů, log a animací. „Ale zjistil jsem, že mnohem zajímavější by bylo dělat malé hry na zakázku. Takové projekty vznikly mezi prvním a druhým Samorostem a oproti původním plánům mi nabízely větší tvůrčí svobodu.“

Hned po konci školy vytvořil pro globální značku Nike interaktivní reklamní hříčku Rocketman, následovala hra-videoklip pro americkou skupinu The Polyphonic Spree nazvaná The Quest For The Rest a pár let nato interaktivní výuková hra pro děti na zakázku televize BBC.

V roce 2005 pak spolu s animátorem Václavem Blínem a hudebníkem Tomášem Dvořákem, vystupujícím pod jménem Floex, vymysleli Samorostovi sourozence – Samorosta 2. „Vložili jsme do toho své úspory. I kdyby to nevyšlo, říkali jsme si, že děláme na něčem hezkém.“ Zkusili tehdy nevšední byznys model: První polovina byla zadarmo, poslední tři úrovně už se daly hrát jen za poplatek. Zafungovalo to. Samorost dvojka získal ocenění Nejlepší webová hra. Finančně to sice nebyla pecka, ale vydělával. „Dost na to, abych si mohl pohodlně žít. Příjmy mi umožnily, abych v této dráze mohl pokračovat, a financovali jsme z nich i vývoj další hry, Machinaria.“

Tato hra – trampoty robůtka, který ztroskotal a ztratil kamaráda – vyšla v roce 2009. Neodehrávala se v mechu, ale v potměšlém, šedém, rozbitém kovovém městě. Pochroumané a špinavé tu jsou i hudební pasáže od Floexe.

Na Machinarii, první plnohodnotně dlouhé hře, pracovali členové Amanity tři roky, rozpočet byl něco okolo tisíce dolarů, přesně to nikdo moc nepočítal. Ostatně prestižní ocenění začala sbírat ještě dříve, než se ocitla na trhu, například cenu za vynikající vizuální kvalitu na festivalu nezávislých her Independent Games Festival v San Francisku.

„To byl ten hit, co nás odstartoval. Zařadili jsme se k dalším úspěšným indie hrám, jako World of Goo nebo Braid, které tvořily předvoj obrovské vlny popularity nezávislých her. Právě v té době začal herní pres, vydavatelé a hráči brát indie svět vážně a tento trend pořád pokračuje,“ shrnuje Dvorský. Popsaný vývoj symbolizuje hra Minecraft, napsaná roku 2009 Švédem Markusem Perssonem. Kus vyrobený ve vlastní ložnici o pět let později prodal Microsoftu za 2,5 miliardy dolarů.

PĚT LET VÝVOJE

Zhruba od roku 2011 pracoval tým Amanity na Samorostu 3. Vyšel letos v březnu. Proč trvalo pět let ho vytvořit? „Každá lokace je propracovaná do nejmenších detailů, má až stovku animací a zvuků, vše dotažené a ve vysoké kvalitě. Pro představu, obrázků je ve hře přes jedenapadesát tisíc, zvuků přes čtyři tisíce.“ Většinu velkých her vyvíjejí týmy o stovkách lidí, některá studia mají i přes tisíc zaměstnanců. „Nás je šest, tak nám to trvá déle. Celou dobu jsme ale pracovali na plný úvazek a docela tvrdě, často i o víkendech. A dovolených jsme si za ty poslední roky moc neužili,“ počítá Dvorský.

Samorost 3, založený opět na prozkoumávání poutavého přírodního světa a řešení rébusů v něm, stojí 20 eur (zhruba 540 korun) a hrát ho lze na PC i Macu. Výhodou je, že díky 2D grafice má skromné nároky na výkon počítače. Za první týden se ho prodalo přibližně patnáct tisíc kopií, v regionálním východoevropském žebříčku herního distributora Steam takové číslo stačilo, aby raketově vylétl na první místo. Ale spíš než rychlý start si Dvorský slibuje vytrvalý let. „Neděláme hry pro každého a trvá, než si ke svému publiku najdou cestu. Ale pak se prodávají stabilně roky.“

Že se náklady zaplatí, je přesvědčený, ale také ví, že to potrvá. „Přesný rozpočet hry opět nevím. Každopádně pro návratnost potřebujeme vydělat zhruba milion dolarů, úspěch bude potom tak dvojnásobek,“ počítá vývojář.

Kritické i hráčské ohlasy má Amanita už tradičně dobré. A moc se neliší ty z Česka a ze zahraničí. „Rozdíl mezi Českem a zahraničím vnímám ale v tom, o co se zajímají novináři i hráči, když se na něco ptají. V zahraničí je větší zájem dozvědět se, co nás k tvorbě inspiruje a proč hry děláme tak, jak je děláme, zatímco doma zajímá prakticky všechny hlavně to, jak se prodávají a kolik vyděláváme.“

Fascinaci světových médií a kritiků výtvarným pojetím Dvorského her dokládá plná polička cen nazvaných například „Nejhezčí výtvarné pojetí“ či „Nejoriginálnější indie hra“. A tomu, jak hry vypadají, věnují recenzenti – třeba před pár týdny Chris Priestman z britského Guardianu – hodně prostoru. Nejčastěji vzpomínají na legendární českou animaci a jména jako Jan Švankmajer či Jiří Trnka a Dvorského tým vnímají jako logické následovníky.

Netradiční to je, většina herních studií stojí totiž spíše na návrhářích nebo programátorech. „No a my jsme vyloženě výtvarníci. Já jsem vystudovaný výtvarník, i když hry už nekreslím. Náš animátor je výtvarník. A dokonce i hudebník Floex studoval akademii výtvarných umění. A náš programátor si rád vyřezává ze dřeva. Kromě mě ale nikdo hry nehrál, k oboru přišli až v dospělosti a to taky mění pohled na věc,“ říká Dvorský.

Každá lokace ve hře od Amanity vzniká nejdřív jako hrubá skica, postupně se ladí pozadí, ale i pohyblivé části, tedy postavičky, interaktivní předměty. „Grafiku děláme kompletně na počítači jako ruční malbu s vrstvou textur a částečně i prostorovějších prvků z fotek. A fotografie používáme skoro výhradně vlastní,“ popisuje Jakub Dvorský. „Dnes se všechno dělá trojrozměrné, což vypadá umělohmotně. Nám jde o ten rukodělný pocit, přírodní věci a detaily. Třeba Machinarium je hra o robotech, je to takový mechanický svět, schválně jsme chtěli, aby vše vypadalo ještě organičtěji a ručněji, i když je to o robotech – aby to vytvořilo kontrast a nebylo to, jak říkám, studený,“ vysvětlil designér.

„V době, kdy se většina her žene buď do bezpodmínečného grafického realismu, nebo do pixelovaného retra, je vzhled her od Amanity obrovská devíza,“ doplňuje Jaroslav Švelch, vědec a pedagog na **Fakultě sociálních věd** Karlovy univerzity, který se věnuje právě počítačovým hrám. „V oblasti, kde mnozí sní o velkém finančním úspěchu, si tak budují image uměleckořemeslné dílny spíš než komerční firmy.“ A přece jsou Amanita Design jedním z globálně nejrespektovanějších nezávislých herních studií. „I díky tomu, že jsou v branži už velmi dlouho a jejich tvorba je okamžitě rozpoznatelná. Nezná je sice každý, kdo hraje Call of Duty, ale mezi novináři a fanoušky nezávislých her mají vynikající jméno,“ dodává Švelch.

Co Dvorského inspiruje? Kromě zmíněného Švankmajera třeba staré hry – a také příroda sama o sobě. Ostatně amanita je latinský název jedovaté, v nízkých dávkách halucinogenní houby muchomůrky. Je to spojení náhodné, nebo naznačuje tíhnutí k psychedelickým substancím? „Vždy jsem měl rád fantazijní světy a přírodu, už odmala. Je to trochu klišé vidět za vším barevným, trochu divným nebo nezvyklým drogy. Nepopírám, že jsem s psychedelickými drogami experimentoval, ale například můj kolega Jára Plachý vymýšlí ještě mnohem ulítější světy a jeho asi nejpsychoaktivnější substancí, kterou kdy pozřel, je pivo. Amanita muscaria je muchomůrka červená, což je prostě krásná houba, ideální na logo.“

Ještě jednou vlastností se hry od Amanita Design vymykají: vůbec se v nich nemluví. Což je vlastně velmi chytré – nemusí se nic překládat, obraz je univerzální. „Neumím psát dialogy a tady se to vyplatilo,“ usmívá se Dvorský. **DESÍTKY MILIONŮ HRÁČŮ. A PIRÁTŮ**

„Dohromady jsme prodali asi 5 milionů kopií našich her. To je včetně různých balíků a slevových akcí,“ shrnuje vývojář. Ale počet hráčů je podle Dvorského přibližně desetkrát větší, taková je totiž průměrná míra pirátství. „Třeba Machinarium si zahrálo nejspíš několik desítek milionů lidí,“ tipuje.

„Ale situace s pirátstvím se asi nezmění. Nebojujeme s tím, nepoužíváme žádné protipirátské ochrany, nemá to žádný význam. Většina lidí, kteří si hru stáhnou, aniž za ni zaplatí, by si ji stejně nekoupila. Důvody pro to mají různé, ale většinou jsou to děti, které mají čas hrát a nemají dost peněz nakupovat veškerý digitální obsah, který chtějí. Sám jsem byl také v takové situaci, takže pro to mám pochopení. Časem někteří naši fanoušci začnou vydělávat a příští věc už si třeba koupí a podpoří nás,“ soudí.

Co bude s Amanitou dál? „Pomalou se rozrůstáme, máme více týmů a více projektů, ale je to spíš souhra událostí než záměr expandovat. Budoucnost nechávám tak nějak vyplýnout, ale rád bych zatím podpořoval

výtvarné hry, které zapadají mezi naše už hotové věci a které vnímám jako pokračování tradice českého animovaného filmu," plánuje Jakub Dvorský.

Zakázky pro jiné firmy ho prý přestaly zajímat ve chvíli, kdy zjistil, že se uživí i bez nich. „Hrami se dá žít dobře, pokud má studio celosvětově úspěšné tituly. Nás prodeje uživí. Kromě toho, že svoje hry vyvíjíme, tak je taky sami vydáváme, a jsme tedy v přímém kontaktu s distribučními kanály jako Steam, App Store, Google Play či PSN. Ale trendy nesledujeme, přestože nějaká dobová poplatnost by nám zcela určitě přinesla větší zisk. Byznys a vydělávání peněz mě nezajímá, takže žádné free-to-play hry od nás nečekejte,“ směje se.

Co od nich naopak čekat? „Týmů je teď v Amanitě několik. Děláme momentálně čtyři hry a každá hra má svůj tým lidí. Jádro tvoří samorostí tým: Václav Blín jako animátor, grafik Adolf Lachman, programátor David ‚Oldes‘ Oliva, zvuky a produkci dělá Tomáš Dvořák a hudbu další Tomáš Dvořák alias Floex. Já zodpovídám za scénář a design.“ Jak vnímá Dvorský nové formy komunitního financování, jako je třeba Kickstarter, v herním světě zvlášť oblíbeného? „Líbí se mi, že je dnes taková možnost. Uspěť na Kickstarteru a vybrat dostatek peněz na vývoj hry je velmi těžké, ale to je v pořádku. Vývoj her je také těžký a dotáhnout hru ke zdárnému dokončení vyžaduje kromě peněz také spoustu energie, odhodlání a silnou motivaci. A nemyslím motivaci finanční, protože každému nováčkovi by mělo být jasné, že pravděpodobně nic nevydělá, ale má možnost vytvořit něco skvělého a hodně se toho přitom naučit.“

Na Kickstarter se neptám bez konkrétního důvodu, právě díky tomuhle projektu se sehnaly peníze na očekávaný hit dalšího slavného tuzemského vývojáře – Dana Vávry a jeho Warhorse Studios. Na připravovanou hru Kingdom Come: Deliverance nedomluvili vydavatele a potřebné peníze na vývoj se pokusili zařídit právě přes Kickstarter. Překvapivě se 300 tisíc liber sešlo za 36 hodin. Podle Švelcha přítom Vávra – s Jakubem Dvorským – patří mezi světově nejznámější a nejvlivnější české vývojáře.

Dvorskému připadá česká vývojářská scéna velmi silná. „A čím dál lepší vzhledem k velikosti naší země. Za důležité považuju to, že je celá scéna dobře propojená, známe se, pomáháme si a pořádají se tady velmi kvalitní konference a festivaly, které mají i zahraniční přesah. Zdejší firmy vydělávají stovky milionů korun a jsou to světové špičky ve svých kategoriích. U nás jsou totiž podmínky docela dobré – relativně nízké životní náklady a dostatek schopných lidí. Sice podpora státu je nulová a byrokracie nepříjemná, ale ve srovnání s jinými zeměmi to není ještě tak hrozné,“ vysvětluje Dvorský.

Hraje vlastně sám, má na to čas? „Snažím se hrát, chci být v obraze a baví mě to. Momentálně mám rozehrané The Witness, Firewatch a Witcher 3.“ A hrát dovoluje i vlastním dětem, tříletá dcera si „šudlá“ dětské hry na iPadu. „A se mnou taky ráda testuje naše věci. Samorosta už umí zkušeně ovládat i myši,“ dodává Dvorský. •

Jakub Dvorský

VÝTVARNÍK SVĚRÁKOVA KUKYHO Narodil se v Brně roku 1978. Vystudoval pražskou VŠUP v ateliéru profesora Jiřího Barty. Žije v Praze s partnerkou, tříletou dcerou a půlročním synem. Hry vytváří od svých patnácti let. Živil se jako grafik a ilustrátor, od roku 2005 už hlavně jako herní vývojář. V roce 2003 založil nezávislé studio Amanita Design, postupně vydali hry Samorost 1 až 3, Machinarium a Botanicula. Za výtvarnou stránku Svěrákova snímku Kuky se vrací z roku 2010 byl Dvorský nominován na Českého lva.

O autorovij Kristýna Kašpárková, Autorka vystudovala žurnalistiku a filmovou vědu. Žije v Brně.
Foto autorj / foto Marek Kučera

Hrozí nám levicoví teroristé?

6.6.2016 Respekt str. 36 Fokus - kontext
HANA ČÁPOVÁ

Místo Sítě revolučních buněk jde k soudu případ vojenského vlaku

Hladovku se v pankrácké vazbě rozhodl zahájit anarchista Martin Ignačák (30). Státní zástupce jej nedávno obžaloval z toho, že spolu s dalšími čtyřmi lidmi – dva byli policejní agenti – plánoval útok zápalnými lahvemi na vlak s vojenskou technikou. Ignačák jako jediný zůstává třináctý měsíc ve vazbě a soud teď zamítl jeho další žádost o propuštění. Od masivního policejního zásahu proti radikální levici, operace Fénix, uběhl víc než rok. Spustilo ho několik útoků zápalnými lahvemi, k nimž se přihlásila Síť revolučních buněk s cílem „zničit kapitalismus“. Navzdory nasazení agentů a zatčení jedenácti lidí policie žádného žháře neusvědčila, síť je stále

tajuplná. K soudu zato míří úplně nová kauza, příprava teroristického útoku na vlak, na níž se podíleli nasazení agenti.

Doly a zahrádka

Třicátník s dredy jde Ztracenou ulicí v centru Olomouce do oblíbené čajovny. Cestou se zastaví v proluce mezi domy, na kousku navezené hlíny tu kvetou macešky a sedmikrásky. Muž se na chvíli posadí do křesla v rohu a pochlubí se, že tahle „partyzánská zahrádka“ byla jeho nápad. Radikální ekolog Tomáš Zelený žije v maríngotce za městem, nedávno získal doktorát za práci o skleníkových plynech a pracuje hned pro několik neziskových organizací. Kromě toho je jedním z jedenácti lidí, které policie zatkla během operace Fénix. Zelený není jeho pravé jméno, ale pseudonym, který užívá pro veřejné rozhovory o Fénixu. „Ti, kdo mě znají, o mém zatčení samozřejmě vědí,“ vysvětluje. „Nechci ale, aby si mě s teroristickým útokem na vlak spojovali lidé, se kterými přicházím do styku třeba pracovní.“

Ve volném čase se Zelený pouští i do dobrodružnějších akcí, než je zahrádka. Nedávno strávil dva dny na rypadle v největším německém hnědouhelném dole Welzow-Süd, byl jedním z více než tři tisíc aktivistů v bílých mundúrech, kteří protestovali proti pálení hnědého uhlí a tomu, že majitel – švédská společnost Vattenfall – chce důl místo útlumu prodat Danielu Křetínskému.

Na akci Zelený vyrazil ve čtyřčlenné „afinitní skupině“. „Lidé ve skupině na sebe navzájem dávají pozor,“ přibližuje její smysl „Kdyby mi policisté čapli kamaráda, snažím se jim ho vytrhnout, nebo aspoň nahlásím jeho zatčení přítomným právníkům.“ Do akce se totiž vyrazí bez dokladů. „Loni v Porýní nás pozatýkali osm set a nevěděli, co s námi, zjistit totožnost tolika lidí nebylo v jejich silách,“ popisuje ekolog účinnou protipolicejní strategii a způsob, jak se vyhnout pokutám za neoprávněné vniknutí na pozemek. „Panovala celkem dobrá nálada, zpívali jsme, nakonec nás rozvezli v několika autobusech po okolí.“

Jeden účet – operaci Fénix – má však Zelený s policií stále otevřený. Loni na jaře jeho maríngotku obklíčily dvě desítky těžkooděnců, policisté se psy a policisté z ÚOOZ. „Sjeli se sem ze tří krajů,“ říká Zelený. „Mysleli, že ke mně naběhnou a něco protizákonného najdou. Nenašli ale opravdu nic.“ Policie mu zabavila počítač, telefon, noc strávil v cele a čekaly ho dva výsledky. Nebyl sice z ničeho obviněn, zároveň však policie jeho kauzu ani neodložila, je pořád v takzvaném prověřování.

Strach vrháme zpět

Počáteční logika operace Fénix byla jasná. Potřít nebezpečné radikály z nového spolku, který se v Česku zjevil počátkem roku 2014 a nazval se Síť revolučních buněk. Za zmíněný rok se jeho členové přihlásili k celkem šesti útokům zápalnými lahvemi na zaparkovaná policejní auta, k zapálení mytné brány na dálnici D1 a k pokusu zapálit prodejnu kamerové techniky v Praze, celková škoda je kolem čtyř milionů korun.

Komuniké, jimiž Síť revolučních buněk o jednotlivých útocích dávala vědět, jsou psaná vypjatým jazykem.

„Policie je instituce, která používá represí, aby utlumila odpor utlačovaných a stabilizovala kapitalistickou normalitu,“ píše se v prvním, zveřejněném po útoku na policejní vůz v Litvínově. „Naším záměrem není kapitalismus reformovat! Hodláme ho totálně zničit a na jeho troskách začít stavět zcela odlišný svět.“ Jde prý také o solidaritu s těmi, jichž se „dotkla policejní represe“, třeba během odporu proti neonacistickým pochodům či blokády těžby dřeva na Šumavě. Zároveň chce vzkaz sítě povzbudit další, aby od „neškodných protestů“ přešli k radikálnějším akcím, cílem je totiž vyvolat strach. „Strach, co státníci, fízlové a jejich byrokratičtí poskoci zaseli v dělnické třídě, jim vrháme zpět, abychom šířili paniku v jejich řadách,“ píše se v komuniké. „Možná se právě teď sami sebe ptají: Kdy přijde další útok? Co nebo koho zasáhne a jak silně?“

„Překvapilo mě to,“ komentuje útoky Jan Charvát, odborník na extremismus z pražské **fakulty sociálních věd**. „Povstalecký anarchismus, směr, který je významný třeba v Itálii, Řecku nebo Španělsku, se u nás do té doby neprojevoval. Pro českou anarchistickou scénu je spíš typický squatting, akce proti koncertům a shromážděním pravicových extremistů, aktivita v různých neziskových organizacích či neuposlechnutí policie.“

První komuniké Síť revolučních buněk přišlo e-mailem také serveru radikálních ekologů Green Action, se kterým spolupracuje Tomáš Zelený, a server jej zveřejnil. „S ideologií komuniké nesouhlasím a s tím útokem prokazatelně nic společného nemám, v té době jsem byl ve Skotsku,“ říká Zelený. „Ale zastávali se tam ekologických aktivistů ze Šumavy. Navíc policajty nemám rád. Útoky na jejich auta sice neschvaluji, ale po pravdě, škodolibě jim to přeji.“ Další komuniké síť už Green Action nezveřejňovala, mezi lidmi kolem webu totiž převážil názor, že s tímhle nechtějí mít nic společného.

Policisté začali Síť revolučních buněk rozplétat právě od webů, jež komuniké zveřejnily, a lidí kolem nich. Kromě Tomáše Zeleného zatkli dalších sedm lidí, mezi nimi úvodem zmíněného hladovkáře Ignačáka, mosteckého anarchistu Lukáše Borla a „anarchopacifistu“ z Berouna Petra Sovu. Všichni byli původně

prošetřování kvůli podezření z podpory a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka, poškození cizí věci a násilí proti orgánu veřejné moci. Stejně jako Zelený nebyl ani nikdo další za tyto skutky obviněn, celá kauza sítě je stále v takzvaném přípravném řízení.

Žít šťastněji a svobodněji

Zelený, Borl i Sova patří v kruzích radikální levice ke známým osobnostem. Například Borl založil před čtyřmi lety v Mostu komunitní centrum Ateneo (loni v létě kvůli nedostatku peněz na nájem skončilo), kde si zájemci jednou týdně společně vařili veganskou večeři, pořádali sousedské slavnosti a bazar – neboli „dočasnou bezpečnostní zónu“ –, kde si lidé vyměňovali nepotřebné věci, promítali se filmy. A jeden z nich – dokument o solidární síti Seattle Solidarity Network – přivedl před třemi roky Borla k další aktivitě.

„Po filmu jsme se bavili o tom, jak si mohou lidé v obtížné situaci pomoci sami a nespoléhat, že se jich zastanou soudy nebo úřady,“ vzpomíná někdejší zaměstnanec Člověka v tísní Marek Vimr na vznik Mostecké solidární sítě, svépomocné organizace, která krátce po svém vzniku dosáhla prvního úspěchu.

Tehdy si vzala za svůj případ ženy, jež pracovala pro firmu Zepter a za prodané hrnce nedostala provizi. Šlo jen o necelých deset tisíc korun, ale aktivisté se do jejich vymáhání pustili plnou parou. „Zepter seje útlak, sklízí náš hněv,“ hlásaly plakáty v rukou demonstrantů před obchody firmy Zepter a vousatý charismatický mladík Borl volal megafonem na kolemjdoucí: „Nepodporujte firmu, která neplatí provize. Jako jednotlivci jsme zranitelní, ale když se za svá práva budeme bít kolektivně, můžeme něčeho dosáhnout.“ Zepteru tahle ostuda nestála za to a peníze ženě vyplatil. Vimra to oslnilo. V Člověku v tísní měl na starost pracovní poradenství a s lidmi, kteří nedostali zaplacené podle dohody, se setkával často, pomoci jim však neuměl. „Obvykle závěr úřadů zněl: Došlo k pochybení, ale je třeba se obrátit na soud,“ říká. „Na to ti lidé neměli ani sílu, ani prostředky.“

Lukáš Borl patřil podle odborníka na extremismus Charváta k dnes už zaniklé Federaci sociálních anarchistů (FSA), jejíž členové nebrali anarchismus jen jako životní styl, ale měli politické ambice. „FSA má představu postupného vzniku malých propagandistických skupin na pracovišti nebo v bydlišti, předpokladem úspěchu je získat pro projekt samosprávné a beztřídní společnosti co nejvíce lidí,“ uvádí zpráva ministerstva vnitra o extremismu z roku 2002.

Zdá se, že Lukáš Borl argumentovat a získávat umí. Když si ho před pěti roky na besedu o squattingu pozvalo kutnohorské gymnázium, zástupce ředitele Jiří Posselt jeho vystoupení shrnul: „Zapůsobil klidem a trpělivostí při představování svých, řekněme, velmi netradičních názorů. Představil squatting jako zaměstnání, které nás chce upozornit na nešvary kolem nás stejně pobožujícím způsobem jako některá umělecká díla. Je jenom na nás, jestli posloucháme – že lze žít podstatně skromněji, než žijeme, svobodněji a šťastněji.“

Momentálně je Borl na útěku, policie po něm pátrá od loňského prosince. Na webu Asociace Alerta oznámil: „Nevím, z čeho jsem obviněn a co mi hrozí. Je mi ale jasné, že zatím se těším volnému pohybu a policie by mě raději viděla v kleci pod krycím názvem vězení. Rozhodně nejsem zalezlý v díře, na rozdíl od mých nepřátel se celkem volně pohybuji v různých zemích a městech.“ Glosoval taky policejní zprávu, podle níž je „nebezpečný a ozbrojený“. „Jsem nebezpečný, pro stabilitu kapitalismu, který menšině zajišťuje extrémní bohatství a většinu odsuzuje k chudobě a sociální nejistotě. Jsem ozbrojený, solidaritou, touhou po svobodě, odvahou i jinými zbraněmi. Neváhám je použít k obraně sebe i zájmů ostatních neprivilegovaných.“ A svým kolegům vzkázal: „Pokud jste mě kdekoli zahlédli, tvařte se, jako byste mě neviděli, a nikde o tom nemluvte. Nikde znamená opravdu nikde!“

Obviněný Lukáš Borl z ničeho není, byť mu to zřejmě hrozí. Podle mosteckého státního zástupce Václava Richtera, který jeho případ – v přípravném řízení – dozoruje, je Borl „důvodně podezřelý“ ze založení a podpory Sítě revolučních buněk. Víc žalobce Richter říct nechce. „Přípravné řízení sice není tajné, ale je neveřejné,“ sděluje. „Záleží na nás, zda chceme informovat. Rozhodli jsme se, že konkrétní informace dávat nebudeme.“

Upovídaný muzikant

Petr Sova (45), vedoucí posunu na nádraží v Berouně, byl mezi anarchisty známý hlavně jako zpěvák punk-hardcorové kapely V. A. P. (Voice of Anarchopacifism) a později zakladatel stejnojmenné webové stránky. Žádnou výraznější aktivitu s ním však znalci anarchistické scény spojenou nemají, má spíš pověst planého mluvky. „Stránky V. A. P. jsou hodně neprofesionální,“ říká Tomáš Zelený. „Není z nich cítit žádný názor, jen stylizace – do drsňáků a konspirátorů.“

Právě Sova se nakonec stal nejviditelnější tvář operace Fénix. Hned po prvních komuniké Sítě revolučních buněk totiž policie do prostředí radikální levice vyslala dva agenty VO 0101 a VO 0105 s krycími jmény Petr a Robert. Na letních sousedských slavnostech, které pořádalo Borlovo Ateneo, se skamarádili se Sovou a domluvili se, že se zase uvidí. Po krátkém oťukávání začali agenti pravidelně jednou či dvakrát týdně

za Sovou chodit do pražského bytu jeho tehdejší přítelkyně Radky (dělá sociální pracovníci v celkem renomované neziskové organizaci na pomoc rodinám v nouzi, o případu se ale nechce bavit, dokud neproběhne soud). Ženatý otec dvou dětí Sova sem za Radkou jezdil z Berouna, na podnájmu v jejím bytě žil ještě Martin Ignačák a jeho přítelkyně Alexandra.

Agenti si schůzky nahrávali, odposlechy od listopadu 2014 jsou součástí spisu. Sova na nich potvrzuje pověst mluvky, který se rád poslouchá, ale nic moc nedělá. Většinou vede monolog, co chvíli má nějaký plán, z něhož však pro jeho komplikovanost později sejde. Martin Ignačák, původem z Jesenicka, který přišel do Prahy za prací, většinou ve skladu, mu jen přizvukuje. Mladé ženy se do povídání skoro vůbec nezapojují.

Namátkou, Sova plánuje „zrušit“ koncert pravicových extremistů v brněnském klubu tak, že vyřadí z provozu trafostanici. Spolu s Ignačákem vyrazí do terénu, ale akci odpíská, protože šance na úspěch je malá. Jindy se chce připojit k mezinárodnímu anarchistickému protestu proti firmě Amazon (kvůli špatným pracovním podmínkám a krácení mezd). Jde na obhlídku, vybere nákladní auto vhodné pro útok zápalnou lahví, ale pak dospěje k závěru, že bude stačit „nějaká menší akce proti reklamním plochám“.

Největším bojovým vzrušením je tak cesta do Vídně, na demonstraci proti plesu nacionalistické Svobodné strany Rakouska. Policie zadržela Sovu, Ignačáka a oba agenty před Vídní, a protože u nich našla vystřelovací nůž a boxer, strávili noc v cele. Po propuštění Sova zářil. „To je reklama, to je piárko,“ jásal podle odposlechu v autě, když na svém mobilu sledoval česká média, jež o ozbrojené partě referovala. „Jsme za teroristy evropského formátu. To má větší dopad než zapálit policejní auto.“

To ještě Sova netušil, že se teroristou opravdu stane. Na schůzkách, nahraných agenty, se totiž opakovaně mluvilo o hození zápalných lahví na vlak, který bude převážet vojenský materiál či auta značky Hyundai. Ignačák se vydal spolu s agenty najít vhodné místo na trati Radotín–Beroun. Koncem loňského dubna pak čtveřice Sova, Ignačák a agenty vyrazila do lomu zkoušet vhodnou zápalnou směs, vyhrál benzin, stolní olej a polystyren, ve stejný den Ignačák, agenty a Alexandra zajeli k chuchelskému tunelu a dva plné pětilitrové demijony tu zakopali. O osm dní později pro Sovu, Ignačáka, Alexandru, Radku a Sovovu kamarádku Katarínu, bydlící ve squatu Cibulka, přišla policie. První tři obvinila ze zvláště závažného zločinu teroristického útoku ve stadiu přípravy, Radku a Katarínu pak z toho, že o plánu věděly a nepřekazily jej.

Fénix zatím neví

Sova od samého začátku tvrdil, že žádný vlak zapálit nechtěl. Měl prý podezření, že Petr a Robert mohou být provokatéři. Celá věc s údajným terorem se zrodila při předloňském fotbalovém mistrovství v Brazílii. Sovova parta chtěla v rámci anarchistických protestů vyvěsit nějaké plakáty, ale jeden z agentů přišel s tím, že to chce „nějakou radikální akci namířenou proti sponzorům“, třeba útok na autosalon Hyundai. „To bylo mimo rámec, který je v našem kolektivu běžný,“ řekl při výslechu Sova. Zároveň prý ale nechtěl návrh rovnou zamítnout, protože se bál, že by agenty mohli za jeho zády k neuváženosti vyprovokovat nějaké mladší a méně zkušené anarchisty. Aby záležitost odsunul na neurčito, zmínil, že vozy Hyundai se převážejí vlakem a dalo by se zaútočit na něj. A když se nápad agentům zalíbil, přišel prý s dalším úhybným manévrem – ještě lepší cíl by byl vlak s vojenskou technikou. „Pohyb těchto vlaků je minimální a neví se, kdy a kudy pojedou, proto je nereálné útok provést,“ vypověděl Sova po zatčení.

Naopak agent Petr uvedl, že Sova s Ignačákem zapálení vlaku plánovali už před tím, než se s nimi blíž poznal, a jeho a Roberta chtěli do akce vtáhnout: „Slyšel jsem, jak si mezi sebou říkají: To bychom mohli kluky přibrat na tu naši akci s vlakem.“

Tenhle rozpor je ale klíčový. Agenti totiž mohou na činnosti, kterou rozkrývají, spolupracovat. Nesmějí ji však provokovat. Pomoci rozřešit tuhle nejasnost by mohly starší nahrávky, zatím jsou ale v policejním seřfu. Agenti totiž nahrávali schůzky hned od začátku, od léta, tehdy operovali podle zákona o policii. Ve spisu jsou však až nahrávky od listopadu, kdy jejich nasazení povolil soud a stali se tím agenty podle trestního řádu. „Chceme, aby do spisu zařadili i starší nahrávky,“ říká advokát Kataríny Pavel Uhl i za advokáty dalších obžalovaných. „Policie se však tomu zuby nehty brání, argumentuje tím, že nahrávky podle zákona o policii nejsou použitelné jako důkaz.“ Advokáti se o zveřejnění starších odposlechu budou zřejmě znovu ucházet během hlavního líčení.

Rozpaky nicméně budí operace Fénix ještě z jiného důvodu. Jejím cílem a důvodem nasazení agentů bylo odhalit pachatele útoků pod vlajkou Síť revolučních buněk, ale přesto, že k původním šesti útokům přibýlo dalších deset – na policejní auta a na auta pražské „vykořisťovatelské“ restaurace Řízkárna –, policie jejich pachatele nemá. „Operace Fénix je absurdní,“ říká advokát Uhl. „Policie nerozkryla ani neobjasnila žádný útok sítě, zato se objevil skutek úplně nový, údajný plán zapálit vlak, a dva z pětičlenné skupiny, která ho měla plánovat, byli policejní agenty.“

Absurdní je také to, že Sova, o kterém obžaloba říká, že byl hlavní „organizátor a iniciátor“ plánovaného útoku na vlak a chtěl „poškodit dopravní systém a ohrozit jeho bezpečnost“, se hned po propuštění z vazby vrátil

na místo vedoucího posunu na berounském nádraží. Naopak skladník Ignačák, který byl ve vleku dominantního Sovy, zůstává ve vazbě. Jeho o devět let starší sestra, administrativní pracovnice Pavla Baďurová, nabídla, že za něj převezme záruku. Městský soud jí vyhověl, státní zástupce se ale odvolal a vrchní soud její záruku „důvěryhodné osoby“ nepřijal. Vycházel z názoru Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu: ten z Baďurové kvůli tomu, že spolu s anarchisty několikrát přišla bratra podpořit pod okna věznice, udělal „hlavní organizátorku a iniciátorku neohlášených protestů“.

Minulý pátek se ozvala neznámá buňka Black June a přihlásila se k hrozbám bombou, kvůli kterým policie vyklidila sněmovnu, vrchní soud, televizi a kriminalistický ústav. Buňka tvrdila, že hrozbami chtěla upozornit právě na případ Martina Ignačáka.

***

WWW. RESPEKT. CZ/AUDIO

Hájili ženu, co pracovala pro Zepter a nedostala provizi. Jsme za teroristy evropského formátu.

Foto autor| FOTO MILAN JAROŠ

Foto autor| FOTO ZDROJ YOUTOUBE

Foto autor| FOTO SAŠA UHLOVÁ

Foto popis| Útoky na auta neschvaluji, škodolibě jim to ale přeji. (Zelený na své zahrádce)

Foto popis| Tvařte se, že mě nevidíte. (Řečník Lukáš Borl, toho času na útěku)

Foto popis| Už o něm vědí i v parlamentu. (Protest za Ignačáka v centru Prahy)

„Právě jsme přišli o 60 % území,“ řekl Deloires po vystoupení Grónska z Evropského společenství

7.6.2016 ČRo - radiozurnal.cz str. 00 zajímavosti

Filip Nerad, Dominika Perlínová

Jedinou zemí, která má zkušenosti s opuštěním evropského bloku, je severské Grónsko. Obyvatelé této autonomní součásti Dánska o něm rozhodli v referendu v roce 1982. Z tehdejšího Evropského hospodářského společenství pak skutečně odešli o tři roky později.

„Brečel jsem, když jsme v referendu zvítězili,“ popsal BBC své tehdejší pocity grónský politik a bojovník za odchod ze společenství Kaj Kleist. Stále si vybavuje také tehdejší reakci Bruselu, kdy předseda Evropské komise Jacques Deloires po oznámení výsledku referenda prohlásil: „Právě jsme přišli o 60 procent území společenství.“ Na grónskou kampaň za vystoupení z EHS zavzpomínal i syn Kaje Kleista a dnes vedoucí grónského zastoupení při Evropské unii Minninguaq Kleist. „Hlavní otázka tenkrát zněla, proč máme být součástí společenství, které je od nás 3 nebo 4 tisíce kilometrů daleko.“ Většina Grónanů byla euroskeptická už v době vstupu Dánska do EHS v roce 1973. Trnem v oku jim byly hlavně direktivy na rybolov, který je nejdůležitějším odvětvím grónského hospodářství. Byt, či nebyt? Podle odborníka na evropskou politiku Ivo Šlosarčíka souvisela touha Grónanů vymanit se z vlivu Bruselu s jejich snahami co nejvíce si rozhodovat o svých záležitostech: „Aby ta autonomie byla realizovaná, tak se omezil vliv Kodaně. Ale Grónští voliči nechtěli ani být ovlivňováni nepřímou prostřednictvím Bruselských pravidel.“ Právě díky získání větší autonomie na Dánsku mohlo Grónsko na začátku 80. let uspořádat referendum o svém členství ve společenství. Množství unijních pravidel bylo mnohem menší, než máte dneska. Tehdy ještě ani neexistovala Evropská unie, Evropské společenství se zabývalo mnohem menším počtem záležitostí. IVO ŠLOSARČÍK „Na základě jeho výsledku začala dánská vláda s Bruselem vyjednávat nový režim, kterému se někdy říká vystoupení Grónska z Evropského společenství.“ Svou velikostí Grónsko zabírá asi polovinu rozlohy Evropské unie. Se svými 56 000 obyvateli by ale zaplnilo maximálně jedno větší české město. Podle bývalého grónského premiéra Kuupika Kleista si Grónané život mimo Unii pochvalují a o návratu do svazku s Bruselem prý neuvažují. Severský ostrov má zajištěný volný přístup na evropský trh pro svůj rybí export a to mu podle grónského expremiéra stačí. Vyjednání nových podmínek spolupráce mezi evropským blokem a Grónskem trvalo Kodani přes dva roky. Pokud Britové v referendu rozhodnou o svém odchodu z Evropské unie, budou si muset nastavení vztahů s Bruselem také nově dojednat. „Inspirace, kterou si pro vyjednávání z Grónské zkušenosti mohou vzít, je velmi omezená,“ tvrdí odborník z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Londýn je baštou těch, kteří chtějí zůstat, říká bývalý moderátor BBC Ray Furlong k

referendu o brexitu V Polsku začíná cvičení NATO. „Rusko nechce vést se Západem válečný konflikt,“ připomíná Andor Šándor V Británii končí registrace voličů před referendem o EU. Klíčová bude účast

URL| http://www.rozhlas.cz/_zprava/1621221

S LÁSKOU, VAŠI ROBOTI

7.6.2016 Hospodářské noviny str. 02 Speciál

Luboš Kreč

FIRMY A S NIMI CELÁ SPOLEČNOST STOJÍ PŘED ZÁSADNÍ VÝZVOU – JAK VYUŽÍT STÁLE VÝKONNĚJŠÍ TECHNOLOGIE, ALE NENECHAT SE JIMI POHLTIT. PRŮMYSL 4.0 JE ZA DVEŘMI A ČESKO VYMÝŠLÍ, CO S TÍM.

Dvířka pece se otevřou a rozpálené ocelové kulatiny zazáří ven. Kovář s kleštěmi jednu z nich vytáhne a s pomocí visuté kolejnice a řetězu, které mu manipulaci s půlmetrovým, těžkým válcem ulehčují, odnese žhnoucí kov na čtyři metry vzdálený ponk. Tam se zapojí stroje – nejprve slitinu povrchově očistí, pak ji na speciálním lisu vytvarují, aby z ní šel následně vykovat hák, jímž se k sobě přichycují železniční vagony. Kolem se pohybuje pět kovářů, některé z nich ale časem nahradí robot.

„Plánujeme sem instalovat zařízení, které obstará tu prvotní manipulaci. Bude to mohutné robotické rameno s nosností několika desítek kilogramů, které kulatiny dopraví z pece,“ křičí ředitel společnosti MSV Metal Studénka Ivo Lazecký a jeho hlas zaniká v hluku ran bucharů. Fabrika, kterou pátým rokem vede, přežila v roce 2012 svoji klinickou smrt, když spadla do insolvence. Nyní už ale zase vydělává a expanduje, loňské tržby překročily poprvé 800 milionů korun, pracuje zde kolem 430 lidí.

Ačkoli majitelé továrny z investičního fondu brněnské skupiny Jet Investment Management s ní mají ambiciózní plány, žádné dramatické navyšování počtu zaměstnanců v dohledu není. „Ekonomika je jasná. Robotické systémy jsou dnes už velmi dostupné, máme spočítané, že návratnost některých z nich je jeden, maximálně dva roky,“ dodává Lazecký. Na mysl má to, že pořízení výkonného, počítačem ovládaného a k internetu připojeného stroje vyjde na stejné peníze jako roční mzdové náklady pro trojici zkušených dělníků. Nikdy se s ním navíc nebude muset dohadovat o zvýšení platu, o přesčasech či mu dávat dýchnout.

„Bohužel je to trend, který je nevyhnutelný. Do budoucna někteří lidé přijdou o práci. Je to smutné, ale je to tak. I přesto zůstanou některé lidské činnosti nenahraditelné,“ říká šestačtyřicetiletý manažer, který v minulosti působil mimo jiné ve Vítkovici Engineering nebo v Kordárně Plus. Při procházce provozem podniku, který je pozůstatkem studénské vagonky, ještě připomíná: „Máme hodně klientů z Německa. Ti, když k nám přijedou, oceňují hlavně to, když je tu čisto, když jim ukážeme, že umíme něco víc než konkurence, a pak moderní technologie. Na to sází čím dál víc.“

To, co popisuje Lazecký, je symbolické pro velkou část průmyslu. Německo, klíčový odběratel českých firem, je evropským průkopníkem v nástupu takzvaného Průmyslu 4.0. A postupně nutí jak své obchodní partnery, tak své dceřiné firmy v cizině, aby ho následovali. Pro tuzemské podnikatele je to mimořádná příležitost posunout se výrazně dopředu a obstát do budoucna na globálním trhu, kde se budou čím dál víc prosazovat ti, kdo budou umět využívat prvky umělé inteligence, učící se roboty, 3D tisk, samořídící vozy, zpracování velkých dat nebo novou, na vysokorychlostním internetu postavenou komunikaci mezi korporacemi a jejich dodavateli a klienty.

Zároveň to s sebou nese velká rizika. Loni na podzim se proto zformovala skupina několika desítek akademiků, byznysmenů a ministerských úředníků, aby podobně jako v Německu dali dohromady materiál, jenž by posloužil jako základ pro vládní strategii. Studie má bezmála 200 stran a ukazuje, kterým oblastem je třeba věnovat pozornost. Nejde o málo, robotizace a digitalizace mohou zásadně proměnit pracovní trh a to, jak lidé přistupují k zaměstnání. Obojí bude žádat jiný přístup ke vzdělávání a v případě firem často radikální změnu jejich výrobních programů a jejich zaměření.

„Návrh strategie máme vládě předložit v červenci letošního roku. Materiál, který připravila iniciativa Průmysl 4.0 a z něhož vyjdeme, teď prochází připomínkovým řízením, sešly se nám desítky poznámek, postupně je zpracováváme,“ říká Eduard Muřický, náměstek ministra průmyslu Jana Mládka (ČSSD), jenž má přípravy na starost. Dopředu zároveň mírní představy, že koncepce bude v něčem radikální. „Vláda se musí zaměřit na problémy, které se dějí teď a jímž budeme čelit v příštích letech, ne ve vzdálenější budoucnosti,“ naráží Muřický na vize některých vědců či podnikatelů, které si na první pohled nezadají se sci-fi.

Z Dejvic do celého světa

Jednou z firem, které určují tempo dnešního byznysu a zároveň dávají lidem možnost nahlédnout, jak bude vypadat jejich život a práce v příští dekádě, je největší světový e-shop Amazon. V jeho distribučních skladech se zaměstnanci musí pohybovat přesně podle pokynů, jež jim vypočítá speciální algoritmus. Firma zkouší doručování zboží prostřednictvím bezpilotních dronů. Pro domácnosti vyvinula virtuálního pomocníka s názvem Alexa, který by měl jednou umět zařídit všechno od přípravy snídaně přes nastartování a parkování auta v garáži až po objednání čističe bazénů.

V Česku sice on-line obchod miliardáře Jeffa Bezose nepůsobí, dává tu ale práci tisícům lidí v zásobovacích halách a stovkám IT expertů. Ti sedí v několika patrech moderní budovy Blox na kraji Vítězného náměstí v pražských Dejvicích. Dvě poschodí nad nimi má kanceláře poradenská a vývojářská společnost CertiCon, již před lety založilo ČVUT. Předsedou představenstva je Vladimír Mařík, profesor kybernetiky, matador tuzemské spolupráce vysokých škol s komerční sférou a nejhlasitější obhájce toho, že Česko musí co nejdříve naskočit do rozjíždějícího se vlaku s nálepkou Průmysl 4.0. Jinak se octne nikoli na vedlejší koleji, ale odstavené v depu a nepotřebné. Právě on se postavil do čela skupiny, která dala dohromady podklady pro vládní strategii.

„Debata u nás se zplošťovala jen na digitalizaci, která je ale pouze předpokladem Průmyslu 4.0. Bylo třeba kolem toho udělat humbuk, aby se o kybernetické povaze Průmyslu 4.0 začalo mluvit, jako to udělali Němci. Otevírají se úplně nové otázky, témata a obory, jako třeba bezpečnost složitých systémů. Bude se také muset změnit legislativa,“ vášnivě gestikuluje rukama. Za jeho zády je z okna vidět na druhou stranu „Kulaťáku“, kde vyrůstá jeho dítě – za více než miliardu korun tam finišují práce na Českém institutu informatiky, robotiky a kybernetiky, který by se měl stát klíčovým místem pro vývoj sofistikovaných průmyslových zařízení a systémů pro firmy. Aby Češi nebyli jen ti, kdo nejnovější trendy přebírají, ale také je vymýšlejí a úspěšně prodávají.

CertiCon a Maříkovi kolegové z univerzity celkem názorně ukazují, co to vlastně Průmysl 4.0 může být. A že to je fenomén, který ovlivní podstatně víc oborů, než si řada lidí představuje.

Airbus, jeden ze dvou největších výrobců dopravních letadel na světě, řešil před čtyřmi lety problém u svého nejmodernějšího stroje. Letoun s označením A350 je, jak si žádá trend, celý z uhlíkových kompozitů a aerolinky si jej mohou objednat v mnoha úpravách. Velká míra individuálních verzí ale způsobuje komplikace, celý proces montáže snadno rozhodí jedna chyba v dodávkách. Výzkumné oddělení Airbusu se proto domluvilo s několika vědeckými týmy včetně odborníků z Prahy, aby zkusili vymyslet software, který by dokázal v reálném čase přeskupovat pracovní úkony tak, aby práce byla co nejefektivnější a nezdržovalo ji, pokud zrovna dorazí třeba vadná sada kabelů. „Loni jsme rozvrhovací systém dokončili a už pracujeme na dalším projektu,“ zdůrazňuje profesor Mařík.

V podstatě jde o to, že počítače či roboti začínají udělovat lidem práci a řídit ji. Je to prosté – dělají podstatně méně chyb, jsou výrazně rychlejší, nerozptylují je emoce. A průběžně se zdokonalují a učí. Například Facebook naprogramoval systém, který soutěžil s lidmi v rozpoznávání, zda je na dvou různých fotografiích jeden člověk. Výsledek? Shodný – 97,25 procenta u robota versus 97,53 procenta u lidského respondenta. Jak říká Martin Ford, americký podnikatel a autor jedné z nejúspěšnějších ekonomických knih loňského roku *Vzestup robotů*: „Dosud fungovali roboti jako pomocníci lidí, jako naše nástroje. Teď nás ale začínají nahrazovat.“

To s sebou nese zásadní otázky a potenciálně i nečekané problémy. Třeba v Japonsku, kde používají některé humanoidní roboty pro pomoc v péči o staré lidi, už se setkali s protesty a stížnostmi klientů seniorských domů, že chtějí být v kontaktu s někým živým. Podobnou zkušenost získal při svých jednáních s průmyslovými firmami i profesor Mařík: „Stalo se nám, že jsme vyvinuli program, který přiděloval a hodnotil práci jednotlivých dělníků. Oni měli v ruce tablet, a jakmile něco dokončili, odklikli si to a počítač jim bleskově zadal jiný úkol. Jenže dělníci si začali stěžovat, že takhle to nejde, že počítač jim nerozumí. Že třeba neví, že zrovna Karel nemá dnes moc chuť chodit do výšky, a klidně ho pošle na žebřík třikrát za sebou.“ Nakonec zaměstnanci vyhráli, a tak Maříkovi lidé museli aplikaci přeprogramovat, aby se nová zadání scházela u mistra a ten je delegoval dál.

Nemusí jít ale jen o dělníky, naopak. Vědecké týmy z nejlepších světových vysokých škol, jako je Massachusetts Institute of Technology nebo Stanfordská univerzita, rozjely mezinárodní projekt Living Heart, do něhož se zapojili i čeští vědci. Za pár let si díky němu kardiolog předtím, než zahájí pacientovu operaci, detailně vytvoří virtuální 3D model jeho srdce včetně postupu, jak zákrok co nejrychleji a s co nejmenším nebezpečím provést. Lékaři roboti jsou sice ještě hubbou hodně vzdálené budoucnosti, dobře to ovšem dokumentuje, že sfér, jež v příštích letech neprojdou zásadní proměnou, moc nebude.

Naboural robot. A kdo za to může?

Symboly robotizace a digitalizace byly dosud automobilky a společnosti z oboru telekomunikací a informačních technologií. Ty první kvůli tomu, že chrlí své výrobky ve velkých sériích, a proto jako jedny z prvních začaly používat na montážních linkách roboty. Ty druhé proto, že v jejich branži to všechno začalo – objevem počítače a internetu. Jenže i fabriky, kde se sestavují vozy nebo mobilní telefony, čeká dlouhá cesta, než se stanou takzvaně chytrými továrnami.

Roboti, kteří v nich dnes pracují, jsou většinou úzce zaměřená zařízení, uzpůsobená opakující se práci. Nekomunikují moc mezi sebou, natož s vnějším světem. Upravit jejich montážní postup znamená složité přeprogramování. To se ovšem v budoucnu změní – stroje budou propojené, budou se od sebe učit a sobě navzájem přizpůsobovat. Budou mnohem flexibilnější a plné senzorů, takže je půjde snadno kontrolovat i opravovat na dálku. Pokud strojrně dojde hliníková kulatina, robotická obsluha zásobovací haly informuje ocelárnu a z té kamionem bez řidiče dorazí materiál.

Pokračování na straně 4 Tím se otevírá prostor pro řadu problémů, na něž nemyslí nynější legislativa. Ta bude také muset projít změnou, podobně jako chování lidí. Pokud bezpilotní nákladník naložený hliníkem nabourá, kdo za to ponese odpovědnost? Výrobce? Provozovatel? Objednatel? V Kalifornii, kde už po silnicích jezdí stovky testovacích samořiditelných vozů, se touto otázkou intenzivně zabývají a dříve či později přijde na přetřes i v Česku.

Čím dál důležitější roli bude hrát kybernetická bezpečnost. Ve světě Průmyslu 4.0 jsou i ta nejběžnější robotická ramena určená pro primitivní manipulaci plnohodnotné počítače propojené nejen s výrobní infrastrukturou v továrně a jejím informačním systémem, ale i s řadou vnějších míst. Jedním z lidí, kteří o tomto problému hodně přemýšlí, mimo jiné proto, že to po něm čím dál víc chtějí jeho klienti, je majitel chrudimské společnosti Kybertec Oto Sládek. Třiačtyřicetiletý podnikatel má zákazníky po celém světě a pomáhá jim s přechodem na prvky Průmyslu 4.0.

Hodně času mu teď zabírají mimo jiné projekty v Saúdské Arábii. „Pro jednu nemocnici vyvíjíme systém, který analyzuje, kdo do ní vchází a kdo vychází ven. V poslední době tam měli několik požárů a náš program má v případě nehody přesně určit, kolik lidí a v kterém poschodí se zrovna nachází,“ vysvětluje vystudovaný kybernetik. Příklad, který dává, má podle něj širší přesah: „Vezměte si, že v továrně, která je plná autonomních robotů a v uličkách se tam prohání miniaturní samostatná auta, dojde k tragédii a musí tam vyrazit záchranáři. Jak to bude vypadat na místě? Budou moct hasiči zasáhnout třeba do řídicího systému fabriky?“

Tým, který vymýšlí českou vládní strategii přechodu na digitální a znalostní ekonomiku, se i kvůli bezpečnostním rizikům zabývá tím, že by vznikl jakýsi certifikát, který by říkal, že jeho držitel, nejčastěji nějaká firma, už funguje v režimu Průmyslu 4.0. Vydávat takové oprávnění by mohl například Národní bezpečnostní úřad nebo někdo, koho by tím pověřil.

Na rozřešení pak logicky čeká i otázka, co přesně Průmysl 4.0 znamená. Je to revoluce? Nebo evoluční skok, který byl umocněn rozvojem technologií, jako jsou zpracování velkých dat, vysokorychlostní internet, 3D tisk, bezpilotní doprava či umělá inteligence? Jisté je, že zapojení těchto věcí do organizace práce a výroby má potenciál otřást tím, nač byla západní společnost dosud zvyklá. A vlastně nejen ona – země jako Čína nebo Vietnam těží z toho, že se k nim díky jejich levné pracovní síle přestěhovaly evropské a americké továrny. Jenže s tím, jak jsou robotické systémy dostupnější, výkonnější a schopnější, začíná být pro západní koncerny výhodné asijské provozy zavírat a produkci stěhovat zpět. Zatímco v roce 2003 takhle americké společnosti z USA „vyvezly“ 150 tisíc pracovních míst, v roce 2014 to podle serveru MarketWatch.com bylo jen 50 tisíc. Za stejnou dobu se jich navíc 60 tisíc vrátilo. Neznamená to ovšem, že zavřená továrna v Číně s tisíci zaměstnanci a její přesun zpět na starý kontinent či za oceán představují automaticky tisíc nových míst tam. Většinu z nich ukousnou právě roboti.

Od akcií po jídlo

Hlavní banky z Wall Street investují stovky milionů dolarů do rozvoje umělé inteligence, která by dokázala přesněji, rychleji a s větším ziskem spravovat jejich portfolia a peníze klientů. Jeden z největších hedgeových fondů Bridgewater Associates dokonce rozjíždí investiční fond, který je plně v režii počítačového algoritmu, jenž kombinuje prognózy a historická data s vlastní schopností se učit. Projekt má na starost David Ferrucci, který v IBM vedl tým, jenž vyvinul momentálně zřejmě nejchytřejšího robota světa – Watsona, vítěze televizní vědomostní soutěže.

McDonald's zase už před lety začal zkoušet koncept plně automatizovaného fastfoodu, kde přípravu, výrobu i výdej hamburgeru má na starosti robot. Zákazník, který přijde pro oběd, si sendvič sestaví na dotykové obrazovce, zaplatí za něj, ale ani jednou nepřijde do kontaktu s člověkem. V Japonsku dokonce působí řetězec sushi restaurací Kura, který svých více než 260 podniků spravuje primárně na dálku bez lokálního managementu, číšníků či kuchařů.

Moderní technologie už pronikly do většiny částí lidského života, jejich vliv na práci ale ještě poroste a výrazně změní většinu oborů. Ekonomové se shodují, že dopady budou velké, byť se v odhadu jejich rozsahu liší. „Všechny šoky z minulosti spojené se zvyšováním produktivity se nikdy nepřelily v katastrofu. Některé profese ale zaniknou,“ říká Filip Pertold z think-tanku IDEA při CERGE-EI, který se dlouhodobě věnuje studiu českého pracovního trhu. „Už v 90. letech zanikla spousta povolání vlivem první vlny digitalizace – přepisovačky, kreslíři,“ vyjmenovává s tím, že na příště budou třeba mimo jiné psychoterapeuti, neboť lidé se budou komplikovaně vyrovnávat s měnící se společností a rostoucí rolí robotů v ní, učitelé v mateřských školách nebo sociální pracovníci: „Jak bohatneme a stárneme, více lidí utrácí za volný čas a budeme také potřebovat ty, kdo se starají o seniory.“

Eduard Muřický, náměstek ministra průmyslu, jej doplňuje: „Bude se měnit i povaha zaměstnaneckého vztahu. V budoucnu bude zřejmě běžné, že lidé budou pracovat naráz pro více zaměstnavatelů.“

Autor úspěšné knihy o robotizaci Martin Ford ale nabízí jiný pohled – nevyhnutelně stoupne nezaměstnanost. Někteří lidé nebudou moct najít místo, protože nedisponují ani mimořádnou inteligencí, ani nejsou kreativní, ani nemají žádný mimořádný manuální talent. Pak podle něj bude nutné, aby vlády přistoupily na nějakou formu subvencí, aby tato skupina mohla vyžít, mohla utrácet a tak roztáčet kola tržního hospodářství. Řešením by podle něj mohlo například být to, co v neděli v referendu odmítli Švýcaři, tedy určitá forma nepodmíněného příjmu pro každého. Zmiňuje také nutnost nových daňových konceptů, aby měl stát kde brát peníze. V úvahu pak připadají třeba nové spotřební daně na elektřinu, jak se budou rozšiřovat elektromobily, nebo daň z bohatství.

Jaké profese tedy přežijí? Oddělení strategie a trendů EU na Úřadu vlády sepsalo loni analýzu dopadů digitalizace na trh práce v Česku. Mimo jiné z ní vyplývá, že nejohroženějším zaměstnáním jsou úředníci, kteří mají za úkol zpracování číselných údajů, dále všeobecní administrativní pracovníci, řidiči, pokladníci a prodejci vstupenek, kováři a lesníci. Na opačném konci žebříčku byli vrcholoví manažeři, lékaři, zdravotní sestry a vysokoškolští učitelé. Autoři analýzy také zmiňují odhad, že automatizace bude odpovědná za zánik zhruba třetiny nynějších míst a povede ke vzniku jen osminy nových pozic. Jinými slovy – roboti mnohem víc příležitostí pro lidi ukončí, než jich vytvoří, například v souvislosti s údržbou.

„Každý produkt má několik fází vzniku. První je vývoj, pak následuje návrh výrobních procesů a výrobní technologie, třetí je návrh obchodního modelu, čtvrtá je samotná výroba, pak máte marketing, prodej a distribuci. Kromě výroby a distribuce, kde vám stačí nízkokvalifikované síly, jež nahradíte automaty, vyžadují ostatní fáze vzdělané a kreativní pracovníky, kterých bude vždy nedostatek,“ myslí si Jiří Voříšek, emeritní profesor Vysoké školy ekonomické.

Klíčové bude, aby se lidé dokázali přizpůsobit, aby byli flexibilní. Zatímco nyní většina z nich strávila celý život v jedné profesi a maximálně měnila zaměstnavatele, v budoucnu bude jejich profesní kariéra mnohem rozmanitější. „Školy chystají lidi pro jedno zaměstnání, nepřipravují je na celý život. Člověk toho ale bude postupně hodně měnit, bude se přeučovat. Musí se učit přemýšlet, vyjadřovat myšlenky, argumentovat, adaptovat se a využívat nové technologie,“ zdůrazňuje Filip Pertold z CERGE-EI.

Naráží tak na téma, které zmiňují všichni, kdo se Průmyslu 4.0 a nástupu znalostní ekonomiky věnují, že totiž bude klást velké nároky na vzdělávací soustavu. A ta není v nejlepší kondici, jednak ji trápí dlouhodobá podfinancovanost, jednak je tradičně zpomalená a má delší reakční dobu. Tuzemský pedagogický výzkum není příliš kvalitní a střední a vysoké školy se dostatečně nepropojují s firmami.

Jedním z českých humanitních vědců, který se trendům spojeným s digitalizací věnuje, je docent Arnošt Veselý z **Fakulty sociálních věd** UK. Podle něj bude třeba překopat celou filozofii tuzemského školství: „Existuje jedna věc, která je z hlediska přechodu ke znalostní společnosti a ekonomice zcela zásadní a přitom je většinou opomíjena, a to je schopnost kriticky a samostatně myslet, stát si za svým a jednat podle toho. Způsob výuky od základních po vysoké školy je založen na zkoušení studentů z toho, co neumí. Studenti jsou vedeni k tomu, že v první řadě nesmějí udělat chybu. Odvaha dívat se na problém po svém se zpravidla nevyplácí. Chyby a omyly jsou ovšem nezbytnou součástí každého skutečného učení. Posouvají člověka dál. Vzdělávací systém se ovšem stále více a více standardizuje.“

Jde o jednu z premis centra technologií a kreativity dnešního světa – kalifornského Silicon Valley. Tam platí, že zbankrotovat není žádná ostuda, naopak. Mimochodem právě v oblasti kolem San Franciska se v roce 2010 podařilo skupince vědců a talentovaných studentů z elitní Severozápadní univerzity v Chicagu najít investory pro svůj start-up s názvem Narrative Science. Ten využívá originální software StatsMonkey, který doktorandi vyvinuli, aby zpracovával statistická data ze sportovních utkání a vytvářel z nich texty. Aplikaci postupně rozšířili a přejmenovali na Quill, takže dokáže dělat totéž, ale s podstatně širším záběrem – sepiše shrnutí účetní závěrky, sestaví report o chování zákazníků, zkrátka „vypráví příběhy z vašich čísel“. Doba, kdy roboti začnou psát o robotech i v novinách, možná není tak vzdálená.

***

Německý vzor

Základní koncept Průmyslu 4.0 vychází z oficiálního dokumentu, který měl premiéru na hannoverském veletrhu v roce 2013.

Ten zmiňuje nástup chytrých továren, zapojení internetu věcí, cloudových úložišť či automatických hlášení chyb v provozech.

Česká vláda reaguje právě na tuto iniciativu, jejímiž lídry jsou firmy jako Siemens nebo ABB.

Otevírají se úplně nové otázky, nová témata, nové obory, jako je bezpečnost složitých systémů.

Vladimír Mařík
profesor ČVUT

V továrně plné autonomních robotů vypukne požár a musí tam hasiči. Jak to ale bude vypadat na místě? Budou moct zasáhnout do řídicího systému?

Oto Sládek
majitel společnosti Kybertec

Česko a průmysl

Většina expertů se shoduje, že pro Česko jsou změny, jimiž průmysl díky technologiím prochází, velkou příležitostí. Žádný jiný členský stát Evropské unie nemá takový podíl průmyslu na HDP – v celkových číslech se na výkonnosti domácí ekonomiky podílí zhruba 45 procenty.

Čtyři revoluce změnily průmysl k nepoznání

Svět prochází čtvrtou zásadní změnou v průmyslové výrobě. Uplynulá tři století přinesla řadu objevů a milníků, které umožnily vyrábět více, rychleji, kvalitněji a pohodlněji.

1708 Mechanický secí stroj Umožnil setbu do řádků v širokých pásech.

1709 Využití koksu na tavení železné rudy

1712 Parní stroj začíná pomáhat odčerpávat vodu z dolů.

1758 První mlátička obilí urychlila získávání zrní.

1765 Další automatizace tkaní látek

1769 Watt vylepšil parní stroj. Výroba mechanické energie tak byla jednodušší a spolehlivější. Záhy umožnila revoluci ve výrobě i dopravě. 1787 Mechanický stav urychlil výrobu textilií. Textilní výroba byla po staletí oborem

specializovaných domácností. Mechanické stavy umožnily masovou produkci, které šlo náklady jen těžko konkurovat.

1. průmyslová revoluce (páry) (1784–1870)

Parní stroj začal nahrazovat lidskou sílu a umožnil lidem produkovat mnohem více než v minulosti. Rostly továrny, v nichž ruční práci začala střídat mechanizace. A průmysl potřeboval obrovské množství energie. Ve velkém se začalo těžit uhlí, kvůli jeho dopravě vznikaly železnice i plavební kanály.

1801 Poprvé vyjela parní lokomotiva.

1807 Vyplul první funkční parník.

1811 První protesty dělníků proti strojům

1821 Objeven princip elektromotoru, posléze byla možná i výroba generátoru. Ve 30. letech 19. století už bylo jasné, jak z elektřiny vyrobit mechanickou energii, a naopak, jak z mechanické energie vyrábět elektřinu. Otevřela se tak cesta k elektrifikaci průmyslu.

1844 Telegraf usnadnil a urychlil komunikaci.

1846 Šicí stroj umožnil výrobu oblečení v továrnách.

1849 Vynalezen železobeton. Zlehčil výstavbu domů i dopravní infrastruktury.

1855 Nová metoda výroby oceli. Byla rychlejší a levnější. Železo už začalo narážet na své fyzikální limity. Ocel měla lepší vlastnosti. Usnadnění její výroby otevřelo dveře pro stavbu mrakodrapů, mostů, větších lodí i vlaků.

1859 Začala mechanizovaná těžba ropy.

1859 Byl představen benzinový motor. 1866 Dynamit začal pomáhat v těžbě i stavbě komunikací.

1870 První výrobní linka (jatka)

2. průmyslová revoluce (technologická) (1870–1969)

Továrny zkoušely nové výrobní postupy i materiály a stále častěji používaly nové zdroje energie. Prosazovala se elektřina, ale i spalovací motory. Pracovníci se specializovali a výroba se stávala masovější.

1876 Vynález telefonu

1879 Žárovka Zdánlivá maličkost usnadnila výrobu i za slabšího slunečního svitu. A pomohla stroje využívat během větší části dne.

1885 První skutečný automobil

1888 Odhalen princip rádiových vln To záhy umožní bezdrátovou komunikaci.

1903 První let motorového letadla, které postupně zmenšilo svět.

1908 Ford Model T Od roku 1913 se tento automobil vyráběl výhradně v pásové výrobě, kde byl každý dělník specializovaný na určitý výkon. Vysoká produktivita takového postupu umožnila snižovat cenu a zvýšit poptávku. 1945 První odpálení atomové bomby Člověk poprvé využil, byť ničivým způsobem, jadernou energii. Ta dnes pohání elektrárny, lodě či ponorky.

1946 Počítač ENIAC První elektronkový počítač na světě používala americká armáda. Na dnešní poměry byl velmi nevykonný, potřeboval stejně energie jako zhruba tisíc současných počítačů. Na jeho chlazení se používaly dva letecké motory.

1947 Objevily se první tranzistory.

1947 Založeno ISO To umožnilo standardizaci technologií.

1953 První program CAD, který umožnil počítačové plánování ve třech rozměrech.

1958 Postupně představeny laser, integrované obvody i čipy.

3. průmyslová revoluce (digitální) (1969–2014)

Stále větší roli hrály počítače. Využívaly se častěji i v průmyslu a právě jejich rozvoj umožnil programování robotů. Počítače spustily i informační revoluci v podobě internetu.

1968 Revoluci ve výpočetní technice přinesl mikroprocesor.

1969 Propojení počítačů do sítě

1973 Průmyslové roboty Naprogramované roboty začaly dělat mechanické a rutinní práce místo lidí. Postupně obsadily významnou část továren.

1976 Do obchodu se dostal první osobní počítač.

1990 www Revoluci v předávání informací odstartovala publikace první webové stránky. V následujících dekádách internet prostoupil lidskou činností a stále více se uplatňuje i v průmyslové výrobě.

1997 Zaveden wi-fi standard

1998 Svůj internetový vyhledávač spustil Google.

2013 Použití 3D tisku v průmyslu Výroba vzorků byla vždy drahou a časově náročnou součástí přípravy nových projektů v průmyslu. Nové technologie dovedly vytisknout model čehokoliv v řádu minut.

2010 Na trh byl uveden iPad.

4. průmyslová revoluce (2014–současnost)

Vývoj technologií už došel tak daleko, že nevyhnutelně povede k zásadním změnám ve způsobu výroby. Stroje už jsou schopné komunikovat mezi sebou. Lze je řídit na dálku. Mají schopnost se učit a práce robotů je stále levnější. Další automatizace výroby a rostoucí snaha využívat možnosti nejmodernějších technologií povedou k tomu, že budou na trhu práce potřeba jiní lidé než dnes. Ti, kteří budou umět pracovat s technologiemi.

ČTK, Profimedia, Shutterstock, Library of Congress, Deutsche Fotothek, Wikimedia, archiv HN

O autorovi| Luboš Kreč, lubos.krec@economia.cz
Foto popis|

Clintonová ohlásila své vítězství v boji o demokratickou nominaci do prezidentských voleb

8.6.2016 ČRo Plus str. 02 17:10 Den podle...

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Bývalá šéfka americké diplomacie Hillary Clintonová ohlásila své vítězství v boji o demokratickou nominaci do listopadových prezidentských voleb. Citují: "Poprvé v dějinách naší země se žena stane kandidátkou za velkou politickou stranu." Prohlásila osmašedesátiletá politička na shromáždění svých radujících se přívrženců v newyorském Brooklynu, kterým děkovala za dosažení tohoto milníku. Americký senátor Bernie Sanders se přesto nevzdává. A prohlásil, že bude usilovat o vítězství i v posledních primárkách, které budou příští týden ve Washingtonu DC. Citují: "Budeme bojovat, abychom zvítězili v primárním hlasování ve Washingtonu. Budeme pokračovat v našem boji za sociální, ekonomickou a rasovou spravedlnost až do Philadelphie." Sdělil Sanders s odkazem na celostátní sjezd demokratů, který se bude konat v červenci právě ve Philadelphii. A taky požádal prezidenta Baracka Obamu o osobní setkání. Oznámil to dnes Bílý dům. Schůzka se uskuteční tento čtvrtek. Kryštof Kozák z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy je mým hostem. Zdravím vás.

Kryštof KOZÁK, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Dobré odpoledne.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Dobré odpoledne. Dokážete si tipnout, o čem vlastně chce Sanders s Obamou mluvit?

Kryštof KOZÁK, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

No, rád bych měl takové ty křišťálové koule, ale něco se zřejmě vyvěstit dá. Jde o to, že vlastně Bernie Sanders tím, že bude pokračovat v, ve své kampani až do demokratického sjezdu, tak vlastně pokud bude jako postupovat nevybíravě, tak může vlastně poškozovat Hillary Clintonovou. Protože on pořád vlastně jako zdůrazňuje její například vazby na establishment, zdůrazňuje její vazby na, na Wall Street, na bohaté, na bohaté donory.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Rožu..., pardon, ale to je takovým znakem amerických prezidentských voleb, že tam i kandidáti z jedné politické strany po sobě plivou a hází nejrůznější špínu, takže tohle není úplná novinka.

Kryštof KOZÁK, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

To určitě není novinka, ale co je jako ten důležitý kontext, je, že pro Demokratickou stranu je, bude velmi důležité se sjednotit v boji proti Donaldu Trumpovi. A jakékoli osobní, osobní útoky, které teď vlastně Bernie Sanders by jako dál, dál podnikal, tak nepřímou mohou nahrávat, nahrávat Trumpovi, který vlastně se těší na to, že on bude v té volbě, volbě v listopadu tím kandidátem, který není přesně spojený s tím establishmentem ...

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Rozumím.

Kryštof KOZÁK, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

A půjde tedy o to, že prezident Obama se zřejmě pokusí s Bernie Sandersem nějakým způsobem jako dohodnout jeho další politické působení. A hlavně, hlavně to, aby Sanders svým dalším působením spíš pomáhal Demokratické straně, než jí dále škodil a štěpil.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Tak, vzhledem k tomu, že Bernie Sanders se přihlásil k Obamovi, nikoli Obama, že by si ho zval na kobereček, tak to vypadá, že spíš Bernie Sanders tam přijde s nějakým návrhem na něco. Nemáte dojem, že nejvíc je hnán tenhle socialistický kandidát, zatím kandidát na kandidaturu, abychom si rozuměli, tenhle socialistický kandidát tím, že prostě podle průzkumů on by zabodoval proti Trumpovi lépe, než Hillary?

Kryštof KOZÁK, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak, to jsou, ty průzkumy jsou jakoby trochu spekulativní. Nicméně já si nemyslím, že to, toto je ten nejdůležitější, nejdůležitější důvod. Já si myslím, že Bernie Sandersovi už je jasné, že on se tím kandidátem, on se tím kandidátem nestane. A jde spíše, jde spíše o to, nebo jemu jde spíše o to, aby svým, svým působením a svou pokračující kampaní zásadním způsobem mohl mluvit do toho, co se děje v Demokratické straně. Už teďka je jasné, že jeho příznivci budou mít velkou roli na právě, na sjezdu Demokratické strany. Hillary Clintonová se posunula ve svých postojích vlastně více doleva, aby vlastně reflektovala, reflektovala i Sandersovi voliče. Takže jsou to taková trochu delikátní, delikátní jednání o, o vlivu a o vlastně budoucí podobu Demokratické strany.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Tak. Rozumím tomu, že Bernie Sandersovi jde teď o jeho vlastní budoucnost. Jaksi více, než o budoucnost Demokratické strany. Protože kdyby mu šlo o tu partaj, tak nechá teď Hillary v klidu, nepoškozu..., nepoškozenou bojovat s Trumpem. Není to tak?

Kryštof KOZÁK, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak, ona to je zřejmě trochu, trochu složitější v tom, že jako Sanders cítí, že on má podporu vlastně milionů, milionů voličů, kteří vlastně věří té jeho jakoby více progresivní, progresivní agendě. A jde mu o to, aby nějakým způsobem ta energie, kterou všichni jeho poradci a příznivci a i ti vlastně drobní přispěvatelé, kteří financovali tu jeho kampaň a vlastně shromáždili neuvěřitelný počet, nebo obrovskou, obrovskou částku peněz, tak aby tato energie nepřišla, nepřišla vniveč. A byla nějakým způsobem reflektována. Protože ten americký politický systém je přesně mediálně zajímavé, zajímavé ho pozorovat, protože jde vždycky o toho jednoho vítěze. Ale jako je potřeba nezapomínat na to, že tam zůstávají v těch, jako v poli poražených, to jsou vlastně desítky milionů voličů, desítky milionů vlastně zájmů, které nakonec jako nejsou, nejsou reflektovány.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Dovedete si, pardon, dovedete si představit, že ta touha Bernieho Sanderse po tom, mít vliv na další chod věcí, by ho mohla dovést až k tomu, že by chtěl být viceprezidentem Hillary? V případě, že uspěje samozřejmě.

Kryštof KOZÁK, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

O tom se, o tom se tak různě spekuluje. Ale myslím si, že po tom, co se, po tom, co se stalo v tom primárním, jako v tom primárním souboji, tak Hillary Clintonová nebude takovému scénáři příliš, příliš nakloněná. A jsou pravděpodobnější zřejmě i jako jiní, jiní kandidáti na viceprezidenta. Je dost možné, že jakoby v těch listopadových volbách bude, bude potřeba, bude potřeba vlastně prezentovat tu stranu jakoby nějakým způsobem zodpovědně. A je otázka, jestli jako by to, jestli by to duo Clinton - Sanders vlastně na voliče ve výsledku jako fungovalo nejlépe.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Tak, jak by mohlo klapat, se ptám sama sebe, když Bernie Sanders ji tolik Hillary kritizoval. Taková velká kritika ...

Kryštof KOZÁK, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Přesně tak.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

... je prostě rizikem samozřejmě pro, a může ohrozit jakoukoli další spolupráci. To měl ovšem Bernie Sanders vědět. Ale pro něj bylo zjevně důležitější kritizovat. Je to tak?

Kryštof KOZÁK, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

No, tak v tom volebním, jako v tom volebním klání on jako dlouho se, jako dlouho se držel zpátky a nechtěl, jako nechtěl být příliš kritický. A je zajímavé, že se vlastně té, vlastně k té kritice v osobní, v osobní rovině uchýlil až v

té závěrečné fázi, kdy to vypadalo, kdy byl vlastně na jako vlně úspěchu. A vypadalo to, že by vlastně teoreticky mohl, mohl i vyhrát. A tak se rozhodnul vlastně hrát trochu, trochu vabank. A i prostě na radu svých, na radu svých poradců, kteří říkali, že bez těch, jako bez těch osobních útoků se to nakonec, nakonec neobejde. Tak to takto dopadlo. Je to další přesně důvod pro to, že zřejmě tím viceprezidentem, tím viceprezidentem se ...

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Nebude.

Kryštof KOZÁK, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

... se nestane.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Tak. Kryštof Kozák, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy. Moc děkuju.

Kryštof KOZÁK, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Děkuju za pozvání.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

A mým dalším hostem je Helena Skálová, ředitelka Gender Studies. Já vás zdravím, dobrý den.

Helena SKÁLOVÁ, ředitelka Gender Studies

Dobrý den.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Na co by měla Hillary už jako protikandidátka Donalda Trumpa, tenhle fakt na co všechno by měl vliv? Jak by to, co by to znamenalo pro ženy političky, pro ženy obecně?

Helena SKÁLOVÁ, ředitelka Gender Studies

Tak, já to na rozdíl od svého předřečníka nebudu hodnotit z té politologické roviny. Ale právě z té genderové.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

To po vás chci.

Helena SKÁLOVÁ, ředitelka Gender Studies

A právě z té genderové roviny to jednoznačně vnímám jako pozitivní krok. Zejména v tom, že pokud by byla Hillary Clinton zvolená jako první prezidentka USA, tak by tím bylo prolomeno velké historické tabu. Stejně tak, jako když byl vlastně poprvé zvolen Barack Obama jako nebílý Američan.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Už v tuto chvíli ale něco prolomeno bylo. Už v tuto chvíli, kdy je jasné, že to bude Hillary Clinton, která se postaví Donaldu Trumpovi v tom finálním boji, tak už v tuhle chvíli se dostala dál, než jakákoli jiná žena ve Spojených státech.

Helena SKÁLOVÁ, ředitelka Gender Studies

Ano. To je pravda. A už i v téhle té fázi je to právě z hlediska těch vlastně vzorů. A překračování těch hranic, tak je to velice, velice pozitivní signál.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Hm.

Helena SKÁLOVÁ, ředitelka Gender Studies

Pro ženy političky, ale pro ženy obecně. Kam se vůbec ženy mohou dostat. A jaká místa vlastně jim nejsou zapovězena.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Je škoda, že Hillary Clintonová zároveň nejvíce polarizuje ty lidi, kteří volí demokraty, protože spousta demokratů ji není ochotna ve Spojených státech volit proto, že je jim prostě protivná. Jak vy její vystupování hodnotíte?

Helena SKÁLOVÁ, ředitelka Gender Studies

Víte, já bych asi po téhle té osobní rovině nešla. Každopádně vnímám ty signály, tak jak jste je popsala. Ona je velmi kontroverzní osobnost. Je to silná osobnost, která rozhodně nesedí každému. Ale možná právě i tohle to k tomu, k tomu patří. Protože v zásadě i Donald Trump je takovou silnou osobností, velmi kontroverzní, který také rozděluje tu společnost. Ale možná to není tak markantní, nebo není to tak akcentováno právě v souvislosti s tím, že je muž, zatímco u té Hillary je to v souvislosti s tím žensstvím poměrně jasně akcentováno. Ona mimo jiné čelí i poměrně silné kritice z feministických kruhů, ačkoliv ona sama se právě profiluje jako feministka.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Čím si to vysvětlujete mimochodem?

Helena SKÁLOVÁ, ředitelka Gender Studies

Vysvětluju si to poměrně jednoduše tím, že feminismus není jeden, jsou různé feminismy, různé, různá pojetí feminismu. A nejsou všechny ženy stejné. Jsou tady prostě různé osobnosti, různé zájmové skupiny, různé sociální, etnické třídy a tak dále. Vstupuje tady zkrátka celá, celé spektrum dalších faktorů, které ovlivňují rozhodování vhodnoty. A to, jak kdo vlastně na lidi působí.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

A poslední dotaz. Víte, docela by mě zajímalo, jestli to funguje mezi ženami voličkami tak, že cítí nějakou soudržnost se ženou, kterou mohou nějakým způsobem podpořit, anebo přesně naopak. Prostě chtějí vlastně ženy mít ženy v čele státu?

Helena SKÁLOVÁ, ředitelka Gender Studies

Já bych si to úplně netroufala takhle zobecnit. Každopádně pokud vyjdeme tedy z tvrdých dat, tak to tak úplně nevypadá, že by, že by ženy zatím vlastně projevovaly nějakou velkou, velkou solidaritu a navzájem se podporovaly. Protože vlastně když se podíváme na volební účast žen, tak není nijak dramaticky nižší, než volební účast mužů. Ale vlastně ty výsledky těch voleb vypadají tak, jak vypadají. A to procento žen v politice je takové, jaké je. To znamená, že z těch dvou čísel se dá poměrně jednoznačně dovodit, že ženy ne tak zcela ženy do těch vysokých pozic preferují.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Tak. Helena Skálová, ředitelka Gender Studies byla mým hostem. Děkuju.

Helena SKÁLOVÁ, ředitelka Gender Studies

Děkuju. Na shledanou.

Bulhaři torpédují pravoslavný koncil

8.6.2016 ČRo Plus str. 05 18:10 Názory a argumenty

Ondřej KONRÁD, moderátor

Světové pravoslavné církve připravují historický kongres na řecké Krétě, jenomže bulharská pravoslavná církev se ho nechce účastnit, neboť má výhrady proti jeho programu. Jak jsou historické kořeny takového postoje, to vysvětluje Josef Mlejnek z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Josef MLEJNEK, politolog, **Fakulta sociálních věd**, Univerzita Karlova

-----
Informace, že se Bulharská pravoslavná církev odmítá zúčastnit světového pravoslavného synodu neboli koncilu, jenž by měl proběhnout ve druhé polovině června, může vyhlížet zcela nepoliticky. Nicméně politické důsledky chystaného shromáždění všech čtrnácti světových autokefálních čili samosprávných pravoslavných církví mohou být docela zásadní. Odráží se to již ve volbě místa konání koncilu. Původně měl zasednout v tureckém Istanbulu, dříve Konstantinopoli, hlavním městě Byzantské říše - kolébky pravoslavného křesťanství. A konstantinopolský patriarcha je dodnes formální hlavou společenství pravoslavných církví, byť nemá skoro žádné pravomoci. Avšak rusko-turecké napětí přispělo k přesunu místa konání na řeckou Krétu. Ruská pravoslavná církev totiž v pravoslavném světě zaujímá dominantní postavení a s jeho pomocí hodlá aspirovat i na pozici jednoho z hlavních duchovních lídrů celého světa. Z křesťanských církví je sice nejpočetnější církev katolická, ale na druhé místo by šlo zařadit právě Ruskou pravoslavnou církev, jakkoliv jsou údaje o počtu věřících diskutabilní. Protestanté jsou sice početnější než pravoslavní, avšak též organizačně rozdrobenější. Vrcholní představitelé pravoslavných církví se nedokázali sejít přes tisíc let, a i proto byl koncil, připravovaný přes půl století, očekávaný jako zásadní událost. Nyní ale do jeho soukolí nasypali písek Bulhaři, neboť rozhodnutí se mají přijímat všeobecným konsensem a neúčast být jediné ze čtrnácti oficiálních pravoslavných církví tedy koncil vlastně blokuje. Dle agentury Interfax Bulharská pravoslavná církev v programu postrádá řadu důležitých bodů, a žádá tudíž odložení koncilu. Některé jiné církve údajně kritizují předkládaný dokument o vztahu pravoslavných církví s ostatními křesťanskými konfesemi. Vadí jim například, že katolíci a protestanti jsou označováni za církve a nikoli za heretiky, kteří odmítají uznat pravoslaví coby jediné správné vyznání. Podobná stanoviska ovšem přímo torpédují smířlivější politiku moskevského patriarchy Kirilla, deklarovanou letos v zimě při jeho historickém setkání s papežem Františkem v Havaně. Kirill totiž patrně nehodlá katolicismus považovat za hlavního soupeře. Naopak, úhlavním nepřítelem má být především západní liberální civilizace, jejíž pokračující dechristianizaci Kirill nedávno neváhal označit za „výjev z Apokalypsy“. A v tomto zápase se katolická církev může dokonce jevit jako spojenec. Vzhledem k těsnému reálnému propojení Ruské pravoslavné církve s ruským státem, jež korunuje i velmi dobrý vztah prezidenta Putina a moskevského patriarchy Kirilla, snad ani není nutné případné politické konsekvence dopodrobna rozvádět. Samozřejmě, záleží i na tom, jak se zejména k politickým aspektům Kirillových snah postaví ve Vatikánu, další vývoj kolem pravoslavného koncilu lze však určitě zařadit mezi závažná politická témata.

Svátost akademického bláznovství. Divadla při Univerzitě Karlově

8.6.2016 ČRo - wave.cz str. 00 tyjatr
Martin Macho Macháček

Divadelní spolky vznikly taky na půdě Univerzity Karlovy. Po prvním díle věnovaném převážně souborům na brněnské Masarykově univerzitě se přesunujeme do Prahy, kde jsme v rámci ankety mezi vysokoškolskými divadelními nadšenci vyzpovídali soubory Divadelní spolek Hamba a Teritoriální tyjatr.

Anna Procházková a Pavel Pipek, Divadelní spolek Hamba při Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy Kde hrajete? Hrajeme ve velké chemické posluchárně Přírodovědecké fakulty, kam se vejde naštěstí dost lidí, asi sto padesát až dvě stě. Teď už to nebývá tak plné jako v prvním ročníku, protože lidi byli úplně nadšení z toho, že na univerzitě vůbec vzniklo nějaké divadlo. Stávalo se, že neseděli ani v lavicích, ale na oknech i na zemi.

Začali jsme na biologii, protože s nápadem dělat divadlo přišla kamarádka z botaniky. Divadelní spolek Hamba vznikl v roce 2006 z iniciativy studentky Martiny Pichrtové. Soubor funguje jako dobrovolná aktivita a v posledních sezonách se čím dál víc prosazuje autorská tvorba. Jak nabíráte členy? Na začátku byli všichni z Přírodovědecké fakulty, ale z různých kateder. Někdo byl chemik nebo studoval ochranu životního prostředí. Po posledním konkurzu jsme nabrali i „externisty“. Ale když se někdo namane ve správný okamžik na správném místě, tak ho bereme taky. Například potřebujeme nějakého hudebníka, přijde na něco zahrát a skončí jako herec. Co hrajete? Úplně na začátku přišla zakladatelka Martina Pichrtová s jasnou představou, že chce hrát Caesara od Voskovce a Wericha. Jinak jsme hry vybírali při zátahu do knihovny, kde jsme pročetli všechno, co nám přišlo pod ruku. Byla to hra náhody, co nám cvrnklo o nos. Nakonec Vojtěch Kynčl, který psal spíš do šuplíku, napsal sci-fi hru a v současnosti hrajeme jeho druhý text. Noemi Krausová a Jiří Volák, Teritoriální tyjáter při Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Kde hrajete? Teritoriální tyjáter především usiluje o „nadvládu doktríny teatrálního akademismu“, na němž všichni stavíme, protože jak jsme se sešli při **Fakultě sociálních věd**, tak všichni máme titul. Ten člověk, co nemá titul, ten je na tom bledě, dostává malé role anebo uklízí. Co nás spojuje, je věčné studium, které si prodlužujeme, a škola nás za to odměnila například letos mimořádnou cenou rektora. Podle kolektivního názoru Ústředního výboru Teritoriálního tyjátru její udělení svědčí především o tom, že nás komise nikdy neviděla. Jak nabíráte členy? Členové se vynořují mezi studenty, známými i přáteli a dalšími, kteří podobně dlouho studují. Mají silný vztah k moderním dějinám, určitému slovnímu humoru a uctivému výsměchu vůči akademismům i učitelským frázím. Začali jsme v roce 2013 jednoaktovkou ve třech „Takhle se potkají Tito, Che Guevara a papež na Makarské“. Postupně jsme se rozšiřovali a zdá se, že tato moc, kterou Teritoriální tyjáter nabývá, skutečně má svoji převážně pozitivní a jednou i poměrně negativní odezvu. My jsme se vloni dostali do celonárodního kola přehlídky amatérského divadla, přičemž jsme vyhráli v Praze, a když jsme přijeli do Volyně na národní přehlídku, tak už jsme se s takovým úspěchem nesetkali. Naopak. Sklidili jsme vlažný potlesk a ve věstníku jistá paní Lenka z Volyně napsala: „Slyšela jsem, že to jsou studenti vysoké školy. S herectvím proto asi moc zkušeností nemají. Za mě tedy palec dolů.“ Teritoriální tyjáter vznikl v roce 2013. Působí v různých divadelních prostorách a funguje jako ryze autorská platforma hrající texty Jiřího Voláka O Krakonošovi a disidentech, československé koloniální drama Togo nebo Hledá se Stalin. Co hrajete? Jsme výhradně autorští. Naše hry spojuje skutečnost, že si vezmeme existující historické skutečnosti, události, osobnosti, problémy a uděláme z nich neexistující. Metodologie našeho humoru spočívá v tom, že se vtipy postupně vrší na sebe ve vzrůstající intenzitě, až divák neví, čemu se má smát. Je to takový dort, na který vrstvíme topping vtipů, a potom to divákovi pořádně omatáme o hlavu, ať chce či ne. Svátost akademického bláznovství. Univerzitní divadla v Brně

URL | http://www.rozhlas.cz/_zprava/1621593

Politolog Josef Mlejnek: V prezidentské volbě by komunistický kandidát Zemana vyřadil

8.6.2016 reflex.cz str. 00 Rozhovory

Přední český politolog Josef Mlejnek z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v rozhovoru pro web Reflex.cz komentuje kroky prezidenta Miloše Zemana i současné působení jeho předchůdce Václava Klause. Výsledkem zavedení přímé volby byla podle něj katastrofa a vrátit pravomoc volit hlavu státu parlamentu nyní považuje za vyloučenou věc.

Bývalý premiér Mirek Topolánek i současný předseda TOP 09 Miroslav Kalousek považují zavedení přímé volby prezidenta, k němuž došlo v České republice před poslední volbou, za velkou chybu. Jak moc se na změně způsobu volby podepsal na jedné straně tlak médií a očekávání veřejnosti a na straně druhé neschopnost politických elit, která gradovala doslova v přímém přenosu při druhé volbě Václava Klause?

Zcela zásadně. Způsob konkrétního provozování nepřímé volby ji v očích veřejnosti zdiskreditoval a politici navíc shledali v přímé volbě způsob, jak dát voličům hezký dárek, jenž je neohrozí, protože voliči vyberou nějakého krotkého „nezávislého humanistu“, ale za který je budou milovat. Výsledkem byla, jak známo, víceméně katastrofa.

Je teoreticky možné, aby se Česká republika vrátila k nepřímé volbě hlavy státu? Jak moc je to reálné a jak moc proveditelné?

To je v tuto chvíli vyloučená věc. Každý, kdo se o to pokusí, bude napaden jako omezovač demokracie.

Jak hodnotíte výkon mandátu současného prezidenta Miloše Zemana? Nechová se občas jako prezident působící v poloprezidentském systému, který už má mnohem silnější kompetence a pravomoci?

Prezident může vždy jen tam, kam ho vláda a parlament pustí. Síla Miloše Zemana jen odráží slabost současné vlády, její vnitřní rozpory, kterých Zeman využívá. Například návštěvu čínského prezidenta nemůže zorganizovat sám Hrad, na tom se podílí i ministerstvo zahraničí, ministerstvo vnitra, jež má na starosti ochranu návštěvy a podobně. Jinak řečeno, kdyby vláda opravdu nechtěla, čínský prezident sem nepřijede.

Nebylo už poněkud za hranou, když po pádu vlády Petra Nečase Miloše Zeman jmenoval vládu Jiřího Rusnoka, i když věděl, že nemá jistou většinu a naopak odmítl Miroslavu Němcovou, která mu přinesla 101 podpisů?

Sice patřím ke kritikům Miloše Zemana, pokud jde o věcný obsah jeho politiky, ale zde se ho musím zastat. On se přece snažil zákulisně dojednat pro Rusnokovu vládu většinu ve sněmovně, a málem se mu to podařilo. Miroslava Němcová přinesla sice papír s podpisy, ale jak se právě při hlasování o důvěře pro Rusnokovu vládu ukázalo, byla to jen papírová stojednička. A navíc dosavadní koalice kvůli okolnostem pádu Nečasovy vlády totálně ztratila legitimitu. To myslím nešlo použít, ani kdyby ta stojednička matematicky reálně existovala. Jediným reálným řešením tehdy byly předčasné volby, které se pak, nehledě na epizodu s Rusnokem, konaly.

Jak moc velký podíl má Miloš Zeman na současném pnutí v ČSSD? Vidíte za snahou některých hejtmanů či poslanců po zdanění náhrad za církevní restituce snahu Hradu oslabit premiéra Sobotku či dokonce rozbít vládu a instalovat místo ní jiný kabinet?

Lapidárně řečeno, Miloš Zeman nemá Bohuslava Sobotku rád. Čili jistěže udělá vše, aby se ho zbavil. Jestli s tím ale souvisí opětovné vnášení otázky církevních restitucí na politickou scénu, to nevím.

Myslíte, že Andrej Babiš a ANO vyšlou proti Miloši Zemanovi (pokud bude podruhé kandidovat) svého kandidáta? Nebude pro lepší vzájemná dohoda "Zeman-prezident, Babiš-premiér"?

Možná vyšlou, možná nevyšlou, čas, kdy je nutné toto rozhodnutí učinit, je ještě poměrně daleko, čili nyní se spíše jen taktizuje. Nicméně Martin Stropnický nebo Věra Jourová podle mne nejsou silnými kandidáty pro tuto ligu.

Co říkáte výsledkům rakouských prezidentských voleb?

Svědčí o rostoucím pnutí, které do společností skoro ve všech evropských zemích vnáší migrační krize. Více to nechci rozvádět, protože jde o téma na samostatný článek nebo rozhovor.

Existuje v České republice někdo, kdo by se mohl současné hlavě státu - které věří stabilně okolo 60 procent veřejnosti - postavit a měl by alespoň trochu reálnou šanci na úspěch?

Asi určitě ano. Důvěra veřejnosti v prezidenta ještě nemusí nic moc vypovídat o skutečných volebních preferencích. Základem úspěchu je dostat se do druhého kola. Kdyby třeba při posledních volbách komunisté nasadili svého kandidáta, tak by se Miloš Zeman pravděpodobně do druhého kola ani nedostal. Takže dokud alespoň zhruba neznáme, kdo všechno bude nakonec kandidovat, jsou všechny odhady jen papírovými spekulacemi. Nicméně Miloš Zeman si je významu první kola dobře vědom, i proto si skoro od začátku buduje pevné voličské jádro, hlavně s pomocí tématu migrační krize.

Jak hodnotíte postprezidentskou činnost Václava Klause, jeho veřejné vystupování i angažmá v německých zemských volbách v uskupení Alternativa pro Německo?

Na jednu stranu lze říci, že když už není prezident, může si dělat, co chce. Na stranu druhou bych ale upozornil na dvě věci. Za prvé, do celkového historického obrazu Václava Klause jakožto politika bude patřit i tento jeho – zatím jen – flirt. A za druhé, ono uskupení se sice jmenuje Alternativa pro Německo, ale já jsem od něj zatím

žádnou reálnou, „hratelnou“ alternativu ve smyslu pozitivně formulovaného komplexního programu neslyšel. A už dlouho jsem ji neslyšel ani od Václava Klause. Vlastně jsem ji od něj naposledy slyšel někdy v devadesátých letech, když představil společnosti určitou vizi ekonomické transformace a díky tomu vyhrál s ODS volby. Dvakrát, byť v roce 1996 to už mělo jisté rysy „nevýhry“. Ale od té doby, tedy od devadesátých let minulého století, Václav Klaus žádné přímé volby nevyhrál. A troufám si tvrdit, že už ani nevyhraje.

URL| <http://www.reflex.cz/clanek/71932/politolog-josef-mlejnek-v-prezidentske-volbe-by-komunisticky-kandidat-zemana-vyradil>

Game Over

9.6.2016 Reflex str. 72 Á propos
KATEŘINA KADLECOVÁ

VÝSTAVA STARÝCH POČÍTAČŮ
VÁS VRÁTÍ DO STANICE MLADÝCH DÝCH TECHNIKŮ,
DO TUZEXU...
PROSTĚ DO DĚTSTVÍ

„TY JO, TO JE SCI-FI! Ramka jeden kilobajt,“ jása asi tak jedenáctiletý školák, který přišel na výstavu Století informace – počítačový svět s tatínkem. Ten má trochu zamžené oči a něžně hladí pětačtvrtkovou disketu. Zřejmě si v duchu promítá černobílé obrázky znázorňující, jak kdysi, před více než čtvrtstoletím, na Commodoru 64 s kamarádem vydávali školní časopis a pokoušeli se programovat na spectru. Jako soundtrack mu k tomu paměť přehrává zvukové efekty z nejlepší počítačové hry, co zná – z plošinovky Manic Miner, kterou v blaženém roce 1986 pařil na PMD 85 a jejímž hlavním hrdinou je šílený horník proskakující v nekonečném počtu levelů jeskyněmi zamořenými různými potvory a překážkami...

Ojedinelá výstava výpočetní techniky, která probíhá každé středeční odpoledne (13–17 hod.) do 17. června na fakultě elektrotechnické ČVUT v pražských Dejvicích, představuje čtyři stovky exemplářů, z nichž více než polovinu tvoří počítače vyrobené v 70. a 80. letech minulého století v USA, západní Evropě, Československu i sovětskými soudruhy. Překrásné designové kousky – od „mikropočítače“ zvící lednice přes podomácku vyrobený počítač Hejkal a joystick ze šaltpáky nebo z čeho po staré známé ondry a didaktiky – jsou příznačně naaranžované na stolech v suterénní místnosti bez oken. To roztomile evokuje pařanská doupatá, do nichž se hráči zhusta stěhovali z předrevolučních Stanic mladých techniků. Návštěvníci expozice si mohou po čtvrtstoletí opět osahat gumové klávesy milovaného ZX Spectra a srovnat britského herního průkopníka s jeho komunistickými klony, například s ukrajinskou mikrošou, pokochat se pohledem na disketové mechaniky vážící 25 kilogramů (jako u počítače vyvinutého JZD AK Slušovice) a konstatovat, že československý kancelářský počítač PP01 skutečně připomíná spíš klimatizaci než seriózního pomocníka při různých kalkulacích.

„Tehdy vývojáři domácích počítačů vlastně ani nevěděli, k čemu všemu přesně mohou být dobré – byla to technology in search of a use, už vynalezená technologie, pro niž se teprve hledá využití,“ konstatuje Jaroslav Švelch z **fakulty sociálních věd** UK, autor chystané publikace Osmibitové opojení. „V Československu si z té doby pamatujeme především ty počítače, které rodiče pořídili v tuzexu za několik měsíčních platů a na nichž se vedle experimentálního programování hrály rané počítačové hry. Větší kancelářské počítače do obchodů ani nešly, ty si i podniky vyměňovaly mezi sebou.“

Pokud jde o proklamované využití počítačů, někteří pamětníci si vybavují, že jejich milácci strávili delší dobu v servisu než v provozu.

Ale když už fungovali, sloužili třeba jako topení nebo ohříváč – když jste si na IQ 151 během práce položili hrneček s čajem, rozhodně vám nevychladl. Jisté je, že jsme k nim lnuli mnohem víc než k těm dnešním, sterilním supervýkonným strojům, co každý druhý rok posíláme do starého železa.

Foto autor| FOTO HONZA MUDRA

Foto popis| Mikroša, ukrajinská nápodoba ZX Spectra

Foto popis| Hanimex TVG 8610c, herní konzole „pong“

Foto popis| Americký osobní počítač Commodore CBM 3032

Foto popis| Školní mikropočítač vyráběný od roku 1982 v ČSSR

Foto popis| IQ 151, počítač vyráběný od roku 1985 ZPA Nový Bor

Foto popis| Ruská Organola

Foto popis| Ruská Nafanja, jeden z klonů ZX Spectra, z roku 1990

Foto popis| Apple II plus, 1979

Foto popis| Školní počítač Consul 2717, přezdívaný Zbrojováček, vyráběla v letech 1989–90 Zbrojovka Brno

Foto popis| Agrosystem, počítač vyvinutý JZD Slušovice

Foto popis| Československá stavebnice Logitronik 01

Game over

9.6.2016 reflex.cz str. 00 Hlavní články

„Ty jo, to je sci-fi! Ramka jeden kilobajt,“ jása asi tak jedenáctiletý školák, který přišel na výstavu Století informace – počítačový svět s tatínkem. Ten má trochu zamžené oči a něžně hladí pětačtvrtkovou disketu. Zřejmě si v duchu promítá černobílé obrázky znázorňující, jak kdysi, před více než čtvrtstoletím, na Commodoru 64 s kamarádem vydávali školní časopis a pokoušeli se programovat na spectru. Jako soundtrack mu k tomu paměť přehrává zvukové efekty z nejlepší počítačové hry, co zná – z plošinovky Manic Miner, kterou v blaženém roce 1986 pařil na PMD 85 a jejímž hlavním hrdinou je šílený horník proskakující v nekonečném počtu levelů jeskyněmi zamořenými různými potvory a překážkami...

Ojedinelá výstava výpočetní techniky, která probíhá každé středeční odpoledne (13–17 hod.)

do 17. června na fakultě elektrotechnické ČVUT v pražských Dejvicích, představuje čtyři stovky exemplářů, z nichž více než polovinu tvoří počítače vyrobené v 70. a 80. letech minulého století v USA, západní Evropě, Československu i sovětskými soudruhy. Přečísané designové kousky – od „mikropočítače“ zvící lednice přes podomácku vyrobený počítač Hejkal a joystick ze šaltpáky nebo z čeho po staré známé ondry a didaktiky -- jsou příznačně naaranžované na stolech v suterénní místnosti bez oken. To roztomile evokuje pařanská doupatá, do nichž se hráči zhusta stěhovali z předrevolučních Stanic mladých techniků. Návštěvníci expozice si mohou po čtvrtstoletí opět osahat gumové klávesy milovaného ZX Spectra a srovnat britského herního průkopníka s jeho komunistickými klony, například s ukrajinskou mikrošou, pokochat se pohledem na disketové mechaniky vážící 25 kilogramů (jako u počítače vyvinutého JZD AK Slušovice) a konstatovat, že československý kancelářský počítač PP01 skutečně připomíná spíš klimatizaci než seriózního pomocníka při různých kalkulacích.

„Tehdy vývojáři domácích počítačů vlastně ani nevěděli, k čemu všemu přesně mohou být dobré – byla to technology in search of a use, už vynalezená technologie, pro niž se teprve hledá využití,“ konstatuje Jaroslav Švelch z **fakulty sociálních věd** UK, autor chystané publikace Osmibitové opojení. „V Československu si z té doby pamatujeme především ty počítače, které rodiče pořídili v tuzexu za několik měsíčních platů a na nichž se vedle experimentálního programování hrály rané počítačové hry. Větší kancelářské počítače do obchodů ani nešly, ty si podniky vyměňovaly mezi sebou.“

Pokud jde o proklamované využití počítačů, někteří pamětníci si vybavují, že jejich milácci strávili delší dobu v servisu než v provozu. Ale když už fungovali, sloužili třeba jako topení nebo ohříváč – když jste si na IQ 151 během práce položili hrneček s čajem, rozhodně vám nevychladl. Jisté je, že jsme k nim Inuli mnohem víc než k těm dnešním, sterilním super-výkonným strojům, co každý druhý rok po-síláme do starého železa.

URL| <http://www.reflex.cz/clanek/71930/game-over>

Konference o konfliktech

10.6.2016 ČT 24 str. 04 08:30 Zprávy

Roman FOJTA, moderátor

Krize, katastrofy, kolapsy. Název konference, kterou dnes pořádá **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy. Odborníci i politici budou diskutovat o konfliktech v okolních zemích, bezpečnostních hrozbách a o jejich dopadech na Evropu. Vystoupí třeba ministr zahraničí Lubomír Zaorálek.

Miloš BALABÁN, vedoucí Střediska bezpečnostní politiky, IPS **FSV UK**

Evropa je v poslední době konfrontována s řetězem celé řady krizových situací. Například uprchlická vlna, eskalací konfliktů v bezprostředním okolí Evropy a samozřejmě, že je nutné se zamýšlet i nad problémem toho, jakým způsobem můžeme těmto krizím čelit v rámci českého bezpečnostního systému.

Konference o konfliktech

10.6.2016 ČT 24 str. 04 06:30 Zprávy

Roman FOJTA, moderátor

Krize, katastrofy, kolapsy. Název konference, kterou dnes pořádá **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy. Odborníci i politici budou diskutovat o konfliktech v okolních zemích, bezpečnostních hrozbách a o jejich dopadech na Evropu. Vystoupí třeba ministr zahraničí Lubomír Zaorálek.

Miloš BALABÁN, vedoucí Střediska bezpečnostní politiky, IPS **FSV UK**

Evropa je v poslední době konfrontována s řetězem celé řady krizových situací. Například uprchlická vlna, eskalací konfliktů v bezprostředním okolí Evropy a samozřejmě, že je nutné se zamýšlet i nad probléme toho, jakým způsobem můžeme těmto krizím čelit v rámci českého bezpečnostního systému.

Konference o konfliktech

10.6.2016 ČT 24 str. 04 07:00 Zprávy

Roman FOJTA, moderátor

Představitelé akademické sféry i politici dnes vystoupí na konferenci s názvem Krize, katastrofy, kolapsy. Diskutovat budou o současných konfliktech, kybernetických hrozbách i klimatických změnách a o jejich dopadu na Evropu. Akci pořádá **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Agentura Phoenix avizuje úspěchy ČSSD i Primy, odborníci průzkumy zpochybňují

10.6.2016 **Hospodářské noviny** str. 04 Události
Radek Bartoníček

Tak takové zprávy máme rádi, v krajských volbách bychom získali osm hejtmanství, radují se sociální demokraté na sociálních sítích z vítězství v podzimních krajských volbách podle výsledků průzkumu veřejného mínění agentury Phoenix research on-line.

A podobně slaví také televize Prima. Svým divákům se chlubí, že podle průzkumu stejné agentury věří její diváci zpravodajství Primy víc než konkurenčním televizím.

Tyto i další průzkumy zmiňované agentury mají ovšem jeden vážný problém. Někteří odborníci její práci zpochybňují, kromě jiného poukazují na to, že není členem Sdružení agentur pro výzkum trhu a veřejného mínění Simar. A navíc používá metodu, kterou je obtížné zkontrolovat.

„Náš Simar sdružuje řadu renomovaných agentur, které pravidelně podstupují kontroly kvality svého výzkumu pracovníky našeho sdružení i nezávislymi auditory. U nečlenů nemáme možnost žádné kontroly,“ říká tajemnice Simaru Hana Svěchtová.

Agenturu Phoenix kritizují také sociolog **fakulty sociálních věd** a společnosti Median Daniel Prokop, politolog Tomáš Lebeda či Renata Týmová z oddělení výzkumu a analýz České televize.

Co Phoenix vyčítají? Největší dohady panují kolem toho, jak přesně agentura vybírá své respondenty, kdo to je nebo například kolikrát na otázky v průzkumech odpovídá. Phoenix se totiž nejvíce ze všeho věnuje on-line průzkumům, kdy se obrací například až na devět tisíc lidí.

„Jejich vzorky nejsou ani zdaleka reprezentativní. V dospělé populaci je asi 9,5 procenta lidí ve věku 18 až 24 let. Phoenix jich má podle své zprávy ve vzorku 25 procent. Naopak má masivně podreprezentováni lidé nad 55 let. Takto by se dalo pokračovat. Díky podfiltrování otázek často staví klíčové výstupy na malých vzorcích pod 500 respondentů. To je kombinace, která může vést k drastickým odchylkám od reality,“ říká sociolog Daniel Prokop.

„V České republice ani v zahraničí se nedoporučuje na on-line panelech provádět výzkumy politických preferencí a výzkumy, které zobecňují výsledky na celou populaci,“ přidává se Renata Týmová. Mimochodem, Česká televize nedávno protestovala proti průzkumu agentury Phoenix, podle kterého diváci věří v referování o migrační krizi nejvíce Primě.

Co na to vedení agentury Phoenix research on-line? Jejím ředitelem je politolog Jan Kubáček, který chtěl vznikem své agentury podle svých slov „zvednout český on-line výzkum z popela“.

„Spolupracujeme s renomovanými zahraničními partnery z USA, Německa i Polska, jejichž odbornou a analytickou metodiku plně ctíme,“ hájí Kubáček agenturu. Na konkrétní dotazy, jak přesně například vybírá devět tisíc respondentů a jak průzkum s nimi vypadá, však neodpověděl. „Používáme výběr podle věku, pohlaví i vzdělání. Detaily o databázi respondentů však podléhají ochraně osobních údajů. Praxi opíráme o nám známá měření a sociologická šetření v sousedních zemích,“ sdělil obecně s tím, že se Phoenix drží i metod sdružení Simar. Proč tedy není jeho členem? „Plánujeme vstup,“ slibuje Kubáček.

***

Jejich průzkumy mohou vést k drastickým odchylkám od reality.

Daniel Prokop sociolog

O autorovi | Radek Bartoníček, radek.bartonicek@economia.cz

Mohlo (a nemělo by) vám uniknout: Predátorské deníky

11.6.2016 ČRo - wave.cz str. 00 kultura

Robert Candra

V aktuálním výběru z programu Radia Wave za uplynulý týden se podíváme například na kauzu tzv. predátorských časopisů, zavzpomínáme na kupónovou privatizaci a vysvětlíme si, proč je dobré psát si deník a neprodukovat zbytečný odpad.

„Moje děti žijí úplně normální život. Nikdo nemusí vědět, že jsou oblečeny celé ze second handu. Jsou to teenageři, takže se snažím poslouchat, jaké značky se jim líbí, a ty jim potom kupuji, ale z druhé ruky. Do všeho je zapojuji, když jsme šli nakupovat do obchodu, který prodává věci bez obalu, tak jsem jim dala vybrat jakékoliv sušenky nebo sladkosti. Vědí takhle, jak chutnají ‚opravdové‘ potraviny,“ říká americká propagátorka životního stylu „zero waste“ Bea Johnson. V jejím přístupu jde ale o víc než jen o neprodukování zbytečných odpadů – spotřebitelský minimalismus je podle ní taky klíčem ke štěstí a rovnováze. Podívejte se, co jsme natočili na její pražské přednášce. Svě pokroky při minimalizaci odpadů si můžete třeba zaznamenávat do deníku. K čemu všemu jsou deníkové zápisky dobré, čím vás okamžitě i zpětně obohatí a jaká dobrodružství se můžou skrývat i ve zdánlivě banálních poznámkách, zjistíte tady. Rozhodně byste ale neměli psát do tzv. predátorských časopisů. Tohle téma, které už delší dobu hýbe českou akademickou sférou, připomněla nedávná konference „Parazitické vztahy v akademickém publikování“. Predátorské časopisy za poplatek publikují texty bez recenzního řízení, a umožňují tak jejich autorům a institucím, v nichž pracují, čerpat ze státního rozpočtu prostředky na vědu za nerelevantní články. Taková praxe je živena potřebou akademických pracovníků a studentů publikovat a nedostatečnými etickými standardy. Více se dozvíte z rozhovoru s Terezou Krobovou a

Jaroslavem Švelchem z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Neméně znepokojivým trendem je rostoucí počet lidí bez domova, kterých je u nás zhruba 180 tisíc. Přestože podle odborníků se bude toto číslo do budoucna zvyšovat, pokud nedojde k systémové nápravě, zákon o sociálním bydlení, jehož zavedení vlády slibují už od roku 2007, stále vážne. Přečtěte si, proč tomu tak je, v čem by měl zákon pomoci i jak zatím některé obce a města řeší situaci po svém. Hostem Radia Wave byl tento týden mimo jiné filozof, pedagog, překladatel a publicista Jan Sokol. U příležitosti jeho nedávných osmdesátin jsme v profilovém rozhovoru mluvili například o důležitosti médií pro demokracii nebo o jeho motivaci k přispívání do internetové Wikipedie, kterému se velmi aktivně věnuje, a také jsme se ohlíželi za jeho neúspěšnou kandidaturou na prezidenta v roce 2003. Minulost byla i tématem rozhovoru s Martinem Kohoutem, režisérem dokumentárního filmu Česká cesta, mapujícím kupónovou privatizaci v polistopadovém Československu. „Najednou jsme si řekli: vždycky jsme sledovali individuální, spotřební cíle a kapitalismus nám umožní se takto chovat dál. V roce 89 byl ve skutečnosti velký deficit idejí, ačkoliv se na to období vzpomíná jako na dobu naplněnou idejemi. Když si to rozebereme, tak vidíme, že v těch hlavách to běželo po jiných kolejích, než je ten kýčovitý obrázek, kde Havel mluví o koncepci nepolitické politiky nebo se někde čte Paralelní polis,“ zpochybňuje tradovaný příběh tehdejší idealisticky naladěné společnosti Kohout, který o československé ekonomické transformaci psal i diplomovou práci. Poslechněte si, jak režisér mluví třeba právě o roli Václava Havla v procesu privatizace. Aktuální Deskou týdne bylo album Tempo ruské hudebnice Olgy Bell. Porovnejte oba verдикty našich recenzentů a rovnou si přečtěte či poslechněte hodnocení dalších novinek – debutové desky punkové Kovadliny, posmutnělých Whitney nebo kanadského producenta Kaytranady, případně čerstvých releasů Marka Pritcharda, Antwooda a Boys Noize nebo bizarní numetalové kreace Jamese Colea. Rubrika Východiska, která soustavně mapuje nejen hudební podzemí střední a východní Evropy, tentokrát představila polské sesterské duo WIDT. A určitě si poslechněte taky rozhovor s legendou české metalové scény Františkem Štormem z Master's Hammer v pořadu Echo Viktora Paláka. <https://youtu.be/Z6rW2GpQLQE>
URL| http://www.rozhlas.cz/_zprava/1622531

Mohlo (a nemělo by) vám uniknout: Predátorské deníky

11.6.2016 ČRo - wave.cz str. 00 kultura

Robert Candra

V aktuálním výběru z programu Radia Wave za uplynulý týden se podíváme například na kauzu tzv. predátorských časopisů, zavzpomínáme na kupónovou privatizaci a vysvětlíme si, proč je dobré psát si deník a neprodukovat zbytečný odpad.

„Moje děti žijí úplně normální život. Nikdo nemusí vědět, že jsou oblečeny celé ze second handu. Jsou to teenageři, takže se snažím poslouchat, jaké značky se jim líbí, a ty jim potom kupuji, ale z druhé ruky. Do všeho je zapojuji, když jsme šli nakupovat do obchodu, který prodává věci bez obalu, tak jsem jim dala vybrat jakékoliv sušenky nebo sladkosti. Vědí takhle, jak chutnají ‚opravdové‘ potraviny,“ říká americká propagátorka životního stylu „zero waste“ Bea Johnson. V jejím přístupu jde ale o víc než jen o neprodukování zbytečných odpadů – spotřebitelský minimalismus je podle ní taky klíčem ke štěstí a rovnováze. Podívejte se, co jsme natočili na její pražské přednášce. Své pokroky při minimalizaci odpadů si můžete třeba zaznamenávat do deníku. K čemu všemu jsou deníkové zápisky dobré, čím vás okamžitě i zpětně obohatí a jaká dobrodružství se můžou skrývat i ve zdánlivě banálních poznámkách, zjistíte tady. Rozhodně byste ale neměli psát do tzv. predátorských časopisů. Tohle téma, které už delší dobu hýbe českou akademickou sférou, připomněla nedávná konference „Parazitické vztahy v akademickém publikování“. Predátorské časopisy za poplatek publikují texty bez recenzního řízení, a umožňují tak jejich autorům a institucím, v nichž pracují, čerpat ze státního rozpočtu prostředky na vědu za nerelevantní články. Taková praxe je živena potřebou akademických pracovníků a studentů publikovat a nedostatečnými etickými standardy. Více se dozvíte z rozhovoru s Terezou Křobovou a Jaroslavem Švelchem z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Neméně znepokojivým trendem je rostoucí počet lidí bez domova, kterých je u nás zhruba 180 tisíc. Přestože podle odborníků se bude toto číslo do budoucna zvyšovat, pokud nedojde k systémové nápravě, zákon o sociálním bydlení, jehož zavedení vlády slibují už od roku 2007, stále vážne. Přečtěte si, proč tomu tak je, v čem by měl zákon pomoci i jak zatím některé obce a města řeší situaci po svém. Hostem Radia Wave byl tento týden mimo jiné filozof, pedagog, překladatel a publicista Jan Sokol. U příležitosti jeho nedávných osmdesátin jsme v profilovém rozhovoru mluvili například o důležitosti médií pro demokracii nebo o jeho motivaci k přispívání do internetové Wikipedie, kterému se velmi aktivně věnuje, a také jsme se ohlíželi za jeho neúspěšnou kandidaturou na prezidenta v roce 2003. Minulost byla i tématem rozhovoru s Martinem Kohoutem, režisérem dokumentárního filmu Česká cesta,

mapujícím kupónovou privatizaci v polistopadovém Československu. „Najednou jsme si řekli: vždycky jsme sledovali individuální, spotřební cíle a kapitalismus nám umožní se takto chovat dál. V roce 89 byl ve skutečnosti velký deficit idejí, ačkoliv se na to období vzpomíná jako na dobu naplněnou idejemi. Když si to rozebereme, tak vidíme, že v těch hlavách to běželo po jiných kolejích, než je ten kýčovitý obrázek, kde Havel mluví o koncepci nepolitické politiky nebo se někde čte Paralelní polis,“ zpochybňuje tradovaný příběh tehdejší idealisticky naladěné společnosti Kohout, který o československé ekonomické transformaci psal i diplomovou práci. Poslechněte si, jak režisér mluví třeba právě o roli Václava Havla v procesu privatizace. Aktuální Deskou týdne bylo album Tempo ruské hudebnice Olgy Bell. Porovnejte oba verdikty našich recenzentů a rovnou si přečtěte či poslechněte hodnocení dalších novinek – debutové desky punkové Kovačliny, posmutnělých Whitney nebo kanadského producenta Kaytranady, případně čerstvých releasů Marka Pritcharda, Antwooda a Boys Noize nebo bizarní numetalové kreace Jamese Colea. Rubrika Východiska, která soustavně mapuje nejen hudební podzemí střední a východní Evropy, tentokrát představila polské sesterské duo WIDT. A určitě si poslechněte taky rozhovor s legendou české metalové scény Františkem Štormem z Master's Hammer v pořadu Echo Viktora Paláka. <https://youtu.be/Z6rW2GpQLQE>
URL| http://www.rozhlas.cz/_zprava/1622531

Seminář o volebním zpravodajství 12.6.2016 ČT 24 str. 09 22:05 Newsroom ČT24

Luboš ROSÍ, moderátor

A aktuální událost z týdne. Institut komunikačních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy uspořádal seminář o volebním zpravodajství. Hlavní témata: předvolební průzkumy a úloha médií v době voleb. Akce se zúčastnili zástupci zahraničních televizí, České televize a Sdružení agentur pro výzkum trhu SIMAR.

Petr DVOŘÁK, generální ředitel ČT

Vždy se snažíme být transparentní, to znamená, přesně definujeme, na základě jakých výzkumů, na základě jakých dat potom zveme respondenty do pořadů. Snažíme se dávat prostor všem, kteří se do voleb hlásí.

Oliver ORTNER, vedoucí hlavní zpravodajské relace ZiB1, ORF

Nejdůležitější je jednat se všemi kandidáty stejným způsobem, ačkoli nejsou všichni stejně významní.

Brexit by byl výhrou pro Rusko, míní experti 12.6.2016 e15.cz str. 00 Zahraniční politika

Případný odchod Velké Británie z EU by potěšil Rusko, protože by oslabil postavení evropské osmadvacítky. Takzvaný brexit by rozkolísaným evropským společenstvím mohl otřást, podnítit odchody dalších států, a být tak začátkem konce evropského bloku. Shodli se na tom politoložka Lenka Rovná a bývalý diplomat Petr Kolář, které v souvislosti s blížícím se hlasováním v Británii oslovila. Britové o setrvání nebo vystoupení z EU rozhodnou 23. června.

„Je jisté, že vítězem brexitu by bylo putinovské Rusko. Oslabená EU, zmítaná vnitřními rozpory a nejistotou - co víc si mohou v Kremlu přát,“ uvedl Kolář, který v minulosti působil jako český velvyslanec v USA a Rusku. Podle Rovné by navíc oslabil i samotná Británie. „Žádná velká země v Evropě nemůže bez EU hrát důležitou roli. Právě její role v EU, a tím i působení EU jako celku, jí dává sílu,“ napsala ČTK politoložka, která je prorektorkou pro evropskou problematiku na katedře západoevropských studií **Fakulty sociálních věd** UK.

Oba oslovení experti jsou skeptičtí i k tomu, do jaké míry bude výsledek britského referenda nezvratný. „Nezvratná je akorát smrt. Slepovaný hrnec už ale nikdy nebude takový jako před rozbitím,“ konstatoval Kolář.

Podle Rovné by těsné odmítnutí členství v unii ještě nemuselo znamenat vystoupení, ale například snahu o vyjednání dalších britských výjimek. „Patrně však by znamenalo zemětřesení v Konzervativní straně a výměnu jejího předsedy, a tím i předsedy vlády,“ uvedla Rovná.

Přečtěte se: EU už není posvátná kráva. Které západní země jsou zralé na Exit?

Podle politoložky by proces vystoupení z evropského bloku pravděpodobně nastartoval „vlnu nového nacionalismu v Evropě s možnými katastrofickými následky, které Evropa tak dobře z dějin zná“. Kolář se domnívá, že brexit, který bývalý diplomat označuje jako krok do neznáma, rovněž může vyvolat vlnu obdobných referend v jiných zemích.

Mnoho otázek je podle Koláře také nad tím, jak by byly budoucí vztahy mezi unií a Spojeným královstvím nastaveny. „Bylo by to jako s Norskem? Nebo se Švýcarskem? Nebo nějak úplně jinak?“ ptá se Kolář. Z tohoto nastavení by pak podle Rovné vyplynuly důsledky pro české a unijní občany v Británii. „Není ještě jasné, zda by zde nebyly nějaké kvóty či omezení jejich vstupu a působení,“ doplnila Rovná.

I když má bývalý diplomat Kolář k dnešnímu fungování unie výhrady, byl by pro, aby Británie v evropské osmadvacítce zůstala. Také podle Rovné je lepší vylepšit něco, co už funguje, i když má unie mnoho chyb.

Čtěte také:

Cameron: Po brexitu bude méně peněz na důchody a zdravotnictví

Brexit straší i Německo, ekonomické škody by údajně dosáhly bilionu

Průzkum: Odpůrci brexitu mají desetiprocentní nárůst

URL| <http://zpravy.e15.cz/zahranicni/politika/brexit-by-byl-vyhrou-pro-rusko-mini-experti-1301361>

Odchod Británie z EU by potěšil Rusko, míní experti

12.6.2016 novinky.cz str. 00 Domácí

Případný odchod Velké Británie z EU by potěšil Rusko, protože by oslabil postavení evropské osmadvacítky. Takzvaný brexit by rozkolísaným evropským společenstvím mohl otřást, podnítit odchody dalších států, a být tak začátkem konce evropského bloku. Shodli se na tom politoložka Lenka Rovná a bývalý diplomat Petr Kolář. Britové o setrvání nebo vystoupení z EU rozhodnou 23. června.

"Je jisté, že vítězem brexitu by bylo putinovské Rusko. Oslabená EU, zmítaná vnitřními rozpory a nejistotou - co víc si mohou v Kremlu přát," uvedl Kolář, který v minulosti působil jako český velvyslanec v USA a Rusku.

Podle Rovné by navíc oslabil i samotná Británie. "Žádná velká země v Evropě nemůže bez EU hrát důležitou roli. Právě její role v EU, a tím i působení EU jako celku, jí dává sílu," napsala ČTK politoložka, která je prorektorkou pro evropskou problematiku na katedře západoevropských studií **Fakulty sociálních věd** UK.

Oba oslovení experti jsou skeptičtí i k tomu, do jaké míry bude výsledek britského referenda nezvratný. "Nezvratná je akorát smrt. Slepovaný hrnec už ale nikdy nebude takový jako před rozbitím," konstatoval Kolář.

Podle Rovné by těsné odmítnutí členství v Unii ještě nemuselo znamenat vystoupení, ale například snahu o vyjednání dalších britských výjimek. "Patrně však by znamenalo zemětřesení v Konzervativní straně a výměnu jejího předsedy, a tím i předsedy vlády," uvedla Rovná.

Vlna nacionalismu

Podle politoložky by proces vystoupení z evropského bloku pravděpodobně nastartoval "vlnu nového nacionalismu v Evropě s možnými katastrofickými následky, které Evropa tak dobře z dějin zná". Kolář se domnívá, že brexit, který bývalý diplomat označuje jako krok do neznáma, rovněž může vyvolat vlnu obdobných referend v jiných zemích.

Mnoho otázek je podle Koláře také nad tím, jak by byly budoucí vztahy mezi Unií a Spojeným královstvím nastaveny. "Bylo by to jako s Norskem? Nebo se Švýcarskem? Nebo nějak úplně jinak?" ptá se Kolář.

Z tohoto nastavení by pak podle Rovné vyplynuly důsledky pro české a unijní občany v Británii. "Není ještě jasné, zda by zde nebyly nějaké kvóty či omezení jejich vstupu a působení," doplnila Rovná.

I když má bývalý diplomat Kolář k dnešnímu fungování Unie výhrady, byl by pro, aby Británie v evropské osmadvacítce zůstala. Také podle Rovné je lepší vylepšit něco, co už funguje, i když má Unie mnoho chyb.

URL| <https://www.novinky.cz/domaci/406292-odchod-britanie-z-eu-by-potesil-rusko-mini-experti.html>

Odchod Británie z EU probudí novou vlnu nacionalismu, varuje politoložka

12.6.2016 parlamentnilisty.cz str. 00 Monitor
mp

Případný odchod Velké Británie z EU by potěšil Rusko, protože by oslabil postavení evropské osmadvacítky. Takzvaný Brexit by rozkolísaným evropským společenstvím mohl otrást, podnítit odchody dalších států, a být tak začátkem konce evropského bloku. Shodli se na tom politoložka Lenka Rovná a bývalý diplomat Petr Kolář, které ČTK v souvislosti s blížícím se hlasováním v Británii oslovila. Britové o setrvání nebo vystoupení z EU rozhodnou 23. června.

"Je jisté, že vítězem Brexitu by bylo putinovské Rusko. Oslabená EU zmítaná vnitřními rozpory a nejistotou - co víc si mohou v Kremlu přát," uvedl Kolář, který v minulosti působil jako český velvyslanec v USA a Rusku. Podle Rovné by navíc oslabil samotná Británie. "Žádná velká země v Evropě nemůže bez EU hrát důležitou roli. Právě její role v EU, a tím i působení EU jako celku, jí dává sílu," napsala ČTK politoložka, která je prorektorkou pro evropskou problematiku na katedře západoevropských studií **Fakulty sociálních věd** UK.

Oba oslovení experti jsou skeptičtí i k tomu, do jaké míry bude výsledek britského referenda nezvratný. "Nezvratná je akorát smrt. Slepovaný hrnec už ale nikdy nebude takový jako před rozbitím," konstatoval Kolář. Podle Rovné by těsné odmítnutí členství v Unii ještě nemuselo znamenat vystoupení, ale například snahu o vyjednání dalších britských výjimek. "Patrně však by znamenalo zemětřesení v Konzervativní straně a výměnu jejího předsedy, a tím i předsedy vlády," uvedla Rovná.

Bylo by to jako s Norskem?

Podle politoložky by proces vystoupení z evropského bloku pravděpodobně nastartoval "vlnu nového nacionalismu v Evropě s možnými katastrofickými následky, které Evropa tak dobře z dějin zná". Kolář se domnívá, že Brexit, který bývalý diplomat označuje jako krok do neznáma, rovněž může vyvolat vlnu obdobných referend v jiných zemích.

Mnoho otázek je podle Koláře také nad tím, jak by byly budoucí vztahy mezi Unií a Spojeným královstvím nastaveny. "Bylo by to jako s Norskem? Nebo se Švýcarskem? Nebo nějak úplně jinak?" ptá se Kolář. Z tohoto nastavení by pak podle Rovné vyplynuly důsledky pro české a unijní občany v Británii. "Není ještě jasné, zda by zde nebyly nějaké kvóty či omezení jejich vstupu a působení," doplnila Rovná.

I když má bývalý diplomat Kolář k dnešnímu fungování Unie výhrady, byl by pro, aby Británie v evropské osmadvacítce zůstala. Také podle Rovné je lepší vylepšit něco, co už funguje, i když má Unie mnoho chyb.

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1401&clanek=440061>

Fenomén Fejsbuková matka

12.6.2016 Nedělní Blesk str. 32 Rozhovor
Bohumil Křeček

Jde udělat vtipná knížka jen ze statusů na Facebooku?

Novinářka, produkční, dramaturgyně, šéfredaktorka Lucie Nachtigallová už to ví: Jde nyní majitelka prosperující firmy a hlavně matka na plný úvazek tří malých dětí

Zvládá řídit rodinu se třemi dětmi (devítiletá dvojčata a sedmiletá dcera), zážitkovou firmu a navíc o tom všem vtipně psát na Facebook. Život Lucie Nachtigallové (39) sleduje online 130 tisíc lidí.

Její postřehy, nebo spíše příběhy vměstnané do několika vět, jsou natolik zábavné, že z nich Lucie složila celou knihu Deník fejsbukové matky, z níž se už po pár týdnech stal bestseller. Rozhovor jsme si domlouvali stylově - přes Facebook.

Pak mi zavolala. „Jedu v autě, je pro mě lepší volat než psát.“ Než to dořekla, do auta začala nastupovat její dvojčata dožadující se pozornosti. Rozhovor byl pak domluven během deseti sekund. Je prostě rychlá!

* Lucie, to jste pořád v takovém shonu?

„Ano, jako každá máma.“ (směje se)

* Takže rada, jak skloubit velkou rodinu a práci je jen rychlost?

„Stačí mít základní organizační schopnosti, velký diář, samostatné děti a samostatného manžela. I když je fakt, že občas to drhne.“

* Jako například?

„Nedávno jsem seděla odpoledne na důležité schůzce s panem starostou a devítiletý syn mě vyzváněl dokola, až jsem to s omluvou, že jde asi o život, musela vzít. No a pak mi změněným chichotajícím hlasem devítiletý Fanda oznámil: »Ahoj, mami, tady Fantomas! Unesl jsem vám syna a chci výkupné!« V těchto případech mám pak pocit, že situaci úplně pod kontrolou nemám.“

* A ocenění či docení vůbec muži, co všechno jako žena zvládáte?

„Podle toho, kterého muže myslíte. Například syn nám vykládá, že jsme ho určitě museli adoptovat, protože kdyby byl fakt náš, tak by neměl dovoleno hrát na ipadu jen deset minut denně.“

* A manžel?

„Za každou úspěšnou ženou stojí podle mě nezakomplexovaný muž. Ten můj nemá žádné komplexy a navíc má obrovský smysl pro humor, takže mu nevádí, ani když si z něj dělám legraci na Facebooku a ani když je jednou z hlavních postav mé knížky.“

* Jste s manželem 12 let, to už můžete začít radit ostatním - jak si udržet vztah?

„Radit si dovolím, až společně s ním oslavím diamantovou svatbu. Protože jsme se brali ve 27 letech, tak už jsme za sebou nějaké vztahy měli a myslím, že jsme oba věděli, co chceme, a hlavně, co nechceme. Ale je pravda, že našemu manželství nikdo moc nevěřil.“

* Proč?

„Protože jsme jak jin a jang. Jsem temperamentka, ní, miluju cestování a dobrodružství, manžel si zase rád posedí s pivem na terase na chalupě. On je sova, já skřivan. Společných chvil je pramálo, ale... vždy stojí za mnou, nikdy mě nenechá ve štychu a ví, že i já bych za něj v případě nouze bojovala jako lvice Elsa.“

* Říkáte, že společných chvil je málo. Z vašich příspěvkůpříběhů jsem měl také pocit, že jste na rodinu poměrně sama.

„My to máme rozdělené - přes týden se o děti starám hlavně já a o víkendech, kdy pořádám Pohádkové lesy, tak manžel děti odváží na chalupu a stará se on.“

* A jak mu to jde?

„Jasně, musím jim navařit, nabalit je, ale úkoly zvládne a na čištění zubů také dohlédne. To, že to pak na chalupě vypadá, jako kdyby se v ní otočilo tornádo, to je jiné věc... Ale to mi nevádí. Hlavně, že jsou všichni »happy«.

* Se třemi dětmi jste začala podnikat. Proč?

„Protože jsem už potřebovala dělat něco jiného než jen učit batolata chodit na nočník. Ne že by mě to nebavilo, ale chtělo to změnu... Matky pochopí...“

* A jak vás napadlo dělat zrovna Pohádkové lesy?

„Šly jsme na víno s kamarádkou Katkou a domluvily se, že budeme společně podnikat. Během měsíce jsme založily firmu na zážitková dobrodružství a výlety s tajenkou. Jen tak mimochodem jsme uspořádaly pohádkový les... A objevily díru na trhu. Velká dobrodružství oslavila čtvrté narozeniny, naše akce za ty roky navštívilo přes 300 tisíc dětí.“

* Podnikání jako drobný odskok od dětí, to chápu. Na Facebook jste začala své příběhy psát ze stejného důvodu?

„Na Facebook jsem vstupovala před sedmi lety ze zvědavosti. Nepsala jsem denně, ale když už jsem psala, tak jsem se snažila zachytit život ženy na mateřské takový, jaký je, ale s humorem. Sledovala mě hrstka přátel. Ofi ciální veřejnou stránku Deník fejsbukové matky jsem zakládala před šesti měsíci s cílem zjistit, zda by někoho příběhy »šílené matky« vůbec zajímaly. Reakce byly obrovské. Proto jsem krátce poté napsala během vánočních svátků knížku. Mým cílem bylo, aby se čtenář smál nebo aspoň usmíval od strany 1 až do strany 160. Knížka zachycuje právě období let 2009 - 2011.“

* Od začátku jste si dala zásadu, že by to měly být vypointované minipříběhy s minimálním rozsahem?

„V podstatě ano. Nikdy jsem nechtěla psát statusy typu - jsem smutná, veselá, máme první zoubek. Vtěsnat příběh dne do pár vět a vypointovat ho, bylo pro mě velkou výzvou.“

* Ten pozitivní pohled na život je vaše přirozenost, nebo jste se k němu musela dopracovat, abyste to přežila?

„Jen popisuji stav věcí a to, jak ho vnímám. A abych se z toho všeho nezbláznila, tak se snažím brát to s humorem. Všechny příběhy jsou reálné. Právě proto, že je knížka skutečná a popisuje tak obyčejné věci, které každý dobře zná, tak je možná tak oblíbená.“

* Píšete o svém soukromí. Stalo se či stává, že občas příspěvek po uveřejnění smažete?

„Mám zásadu, že nikdy nepíšu nic, co by komukoliv mohlo ublížit. Smažu tak jednou za 14 dní příspěvek, který mně se zdál zpočátku dobrý, ale okolí na něj zareaguje nějak negativně.“

* Třívíte si už v průběhu dne, takřkajíc v průběhu děje, jednotlivé zážitky a říkáte si - tohle by šlo napsat, tohle ne?

„Je pravda, že když mě něco doma rozesměje nebo rozčílí, tak mi hlavou proběhne myšlenka, že by se to dalo dát na Facebook. Zachycuji ovšem jen asi jedno procento mého života, ten zbytek si nechávám pro sebe.“

***

Přes týden se o děti starám já, o víkendu je manžel bere na chatu a já podnikám.

Lucie Nachtigallová

Absolventka **Fakulty sociálních věd** UK

Přispívala do tištěných médií jako novinářka už od šestnácti let.

Postupně zastávala post produkční, dramaturgyně a šéfredaktorky pro řadu českých deníků, časopisů a televizí.

Mnoho let žila a pracovala ve Velké Británii, Španělsku a Itálii. Mimo jiné natáčela pro americkou televizní společnost CNBC dokumentární sérii The Players o nejbohatších podnikatelích světa.

Je spolumajitelkou firmy Velká dobrodružství.

Z manželství s Františkem Nachtigallem, který působí v médiích, má tři děti (devítiletá dvojčata a sedmiletou dcerku).

Pokud zrovna neleze s dětmi po horách, cvičí pilates a jezdí na koni.

Peripetie z jejího života sledují denně desítky tisíc lidí na FB stránce Deník fejsbukové matky.

Foto autor| Foto: H. Szmigeilová a archiv L. Nachtigallové

Foto popis| Lucie Nachtigallová má dar vidět svět z té veselejší stránky.

Foto popis| Fejsbuková matka Lucie Nachtigallová se svými dětmi. Zleva dvojčata Viktorka a František, vpravo nejmladší Alžběta.

Foto popis| Jak přežít děti? Jednou z variant je vypsát se z toho....

Foto popis| Kniha se okamžitě stala bestsellerem.

Majetek státu

12.6.2016 ČT 24 str. 03 13:05 Otázky Václava Moravce II.

redaktorka

Umí stát hospodařit s našimi daněmi? Už za okamžik s bývalým náměstkem ministra financí Lukášem Wagenknechtem.

Václav MORAVEC, moderátor

Jaký je stát hospodář? Zlepšuje se nakládání s penězi daňových poplatníků? Špatnou zprávu mám pro ty, kteří doufali, že ano. Stále se opakují tytéž systémové dlouhodobé nedostatky. Chybí morálka dodržování pravidel, stejně jako odpovědnost lidí. Svě o tom ví prezident Nejvyššího kontrolního úřadu Miloslav Kala.

Miloslav KALA, prezident, Nejvyššího kontrolního úřadu

Stále upozorňujeme na to, že stát na jedné straně neumí vybrat peníze, na druhé straně, když je má utrácet, tak neumí určit, na co je utratit a jakým způsobem potom zkontrolovat, že to, ten výdaj státu přinesl to, co přinést měl. Neustále upozorňujeme na to, že se veřejné zakázky komplikují, záměrně se do nich dávají takové podmínky, aby ti jednotliví soutěžící měli prostředí, které není rovné, neustále se objevuje netransparentnost.

Václav MORAVEC, moderátor

Jaké máte vysvětlení pro to, že ty kroky k nápravě těch chyb, na které dlouhodobě jako NKÚ upozorňujete, jsou tak pomalé?

Miloslav KALA, prezident, Nejvyššího kontrolního úřadu

Já myslím, že, že si vláda vždycky uvědomila, že ty problémy existují, ale velmi často se zaměřila jenom na dílčí řešení těch věcí a neposuzovala to komplexně. Ve skutečnosti on se ten systém jenom komplikuje. Místo toho, aby se, aby se odstranila ta příčina, ale ten systém sám o sobě by měl být stále jednoduchý a uživatelsky jednoduchý. Máme v zákoně tolik složitých podmínek a ty jednotlivé zákony stojí často proti sobě, tak potom ten, ten starosta nebo ten úředník rozhodovat správně nemůže.

Václav MORAVEC, moderátor

Kdo má v rukou řešení?

Miloslav KALA, prezident, Nejvyššího kontrolního úřadu

Řešení jednoznačně je návrat k právnímu státu, bych řekl a to začíná nějakou, nějakou inventurou jednotlivých, jednotlivých kodexů a celého toho právního řádu. Já rád používám příklad ledního hokeje. Každý rok vyhlásí pravidla, ty celý rok platí, nemůžou se v průběhu sezóny změnit, ale celý rok funguje komise, která analyzuje, co ta pravidla způsobují a na konci předloží novelu těch pravidel pro další rok.

Václav MORAVEC, moderátor

Upozorňuje v rozhovoru pro Otázky prezident Nejvyššího kontrolního úřadu Miloslav Kala. Sobotkův kabinet se zatím k inventuře právního rámce kontrol, respektive fungování všech zákonů, které se věnují nakládání s veřejnými penězi, nechystá. Dalším hostem Otázek bývalý náměstek ministra financí pro audit a auditor, Lukáš Wagenknecht. Vítejte v Otázkách, hezký dobrý den.

Lukáš WAGENKNECHT, bývalý náměstek ministra financí pro finanční řízení a audit

Dobrý den. Díky za pozvání.

Václav MORAVEC, moderátor

My jsme do tohoto pořadu zvali i někoho ze současného vedení ministerstva financí, konkrétně náměstka pro audit Tomáše Vyhnálka, který naše pozvání odmítl stejně jako někdo další z úředníků. Tady je reakce ministerstva financí.

redaktorka /citace/ /Zdroj: tiskové oddělení MF ČR, 2. 6. 2016/

"Důvody, proč se odborný náměstek Tomáš Vyhnánek ani nikdo jiný se sekce finančního řízení a audit vysílání nezúčastní, spočívají ve vámi zvoleném diskusním partnerovi. Tomáš Vyhnánek se jako odborný náměstek rád zúčastní kritické diskuse o agendě své sekce, nicméně v souladu se zákonem o státní službě odmítá vystupovat v politických diskusích, či diskusích s politiky, nebo politicky aktivními osobnostmi, za jakou může být Lukáš Wagenknecht v současnosti vnímán. Ministerstvo financí se navíc domnívá, že diskusní formát, ve kterém je záměrně konfrontován nástupce se svým předchůdcem v pozici náměstka, navíc ministerstva za funkčního období stejného ministra, může být poznamenán spíše osobními motivacemi než deklarovanou odbornou rovinou diskuse."

Václav MORAVEC, moderátor

Tolik tedy stanovisko ministerstva financí, kterému jsme nabízeli účast v debatě a snažili jsme se dopátrat toho, zda Lukáš Wagenknecht je v současnosti politikem či politicky aktivní osobností. Nic jsme nenašli. Jak si vysvětlujete to, že ministerstvo vás vnímá jako politicky aktivního nebo politika?

Lukáš WAGENKNECHT, bývalý náměstek ministra financí pro finanční řízení a audit

-----
Já tomu bohužel nerozumím a možná mě mrzí, že dneska neproběhne odborná debata, ale to na to asi jinak reagovat nedá.

Václav MORAVEC, moderátor

Ona odborná debata, která se týká hospodaření s veřejnými penězi. Dělal jsem rozhovor s Miloslavem Kalou, prezidentem Nejvyššího kontrolního úřadu, který jasně řekl, že problém v současnosti je i toho právního rámce, který umožňuje některé výklady. Je to jeden z těch problémů, který se objevuje v souvislosti s nakládáním s veřejnými penězi?

Lukáš WAGENKNECHT, bývalý náměstek ministra financí pro finanční řízení a audit

-----
Tak určitě my v České republice máme velice komplikovaný systém kontrol, auditů a dalších určovacích funkcí. Já bych to připodobnil k tomu, že jsme pořád zvyklí na ty komunistické kontroly, které vlastně nic nezjišťují a nic nepřinášejí. Ono kontrolovat něco ex post, je vlastně neefektivní. Přijdete na chybu, která pak se neodstraní a jdeme dál. My bychom se potřebovali posunout k tomu auditnímu modelu, který je třeba britský, holandský a v jiných zemích Evropské unie, který právě přináší ty dopředu a říká, tak tady je špatný systém, pojďme ho změnit.

Václav MORAVEC, moderátor

To by se ale musely měnit zákony, jestli vám rozumím?

Lukáš WAGENKNECHT, bývalý náměstek ministra financí pro finanční řízení a audit

-----
Přesně tak.

Václav MORAVEC, moderátor

Které zákony?

Lukáš WAGENKNECHT, bývalý náměstek ministra financí pro finanční řízení a audit

-----
Tak primárně je to i moje téma osobní, které dlouhodobě řeším, /nesrozumitelně/, je to zákon o finanční kontrole současný a s tím samozřejmě také souvisí zákon o NKÚ, který bohužel neprošel.

Václav MORAVEC, moderátor

Jaké pro to máte vysvětlení? Věříte senátorům protože dodám, že právě ten zákon narazil v Senátu, protože senátoři trvají na tom, že stále nebylo vyřešeno to dublování kontrol a ztransparentnění, množství kontrol, kdy tady se čeká právě na zákon z dílny ministerstva financí, který jej odkládá.

Lukáš WAGENKNECHT, bývalý náměstek ministra financí pro finanční řízení a audit

-----
Tak v tomto pravdu mají samozřejmě, protože já tady zmíním jednu věc, která proběhla, když jsme vstoupili do Evropské unie. My jsme měli zavést NKÚ a jeho působnost na obce, kraje a majetkové účasti, to znamená státní podniky. Ale to jsme neudělali. Česká republika. A zavedli jsme takzvaný přezkum hospodaření. Něco jako quasi kontrolu, já tomu říkám komunistická kontrola, která pořád probíhá a ona někomu může vyhovovat. Tady bych vám, na druhou stranu bych jakoby těm starostům řekl také něco i vůči nim. Ono vám to může vyhovovat, pokud máte neefektivní kontrolu, která vás kontroluje a nic nepřinášejí, proč bychom o tom chtěli efektivně audit od NKÚ. Takže já samozřejmě to je na obou stranách tedy jakoby nějaká pravda, ale...

Václav MORAVEC, moderátor

Myslíte, že zvítězila tedy v Senátu lobby, lobby starostů nebo místních zastupitelstev?

Lukáš WAGENKNECHT, bývalý náměstek ministra financí pro finanční řízení a audit

-----
Je to možné, ale já spíš nerozumím tomu, proč ten zákon není hotový, není na stole. Já když jsem odcházel, tak nějaká verze byla hotová a bylo i plánováno tento zákon spojit se zákonem o veřejných zakázkách. Ono to také velice souvisí.

Václav MORAVEC, moderátor

Jinými slovy, vy si to vysvětlujete tak, že když jste odešel z ministerstva financí od Andreje Babiše, tak, že právě byly práce na tom zákoně zastaveny a proto je tady zpoždění a proto mohl využít Senát, respektive jednotliví senátoři právě neexistenci této normy, aby shodili ze stolu ústavní změnu zákona o NKÚ.

Lukáš WAGENKNECHT, bývalý náměstek ministra financí pro finanční řízení a audit

-----
Tak když jsem ještě já byl na ministerstvu, tak ten zákon byl na legislativní radě vlády, tak, takzvaně popraven a tam byla velká ingerence právníků, kteří se věnovali těm odborným tématům, kterým jsem se ani moc nerozumí, ale ono se na něm pracuje dále, ale já jsem teda viděl to poslední znění toho zákona, který dneska je v nějakém stavu, ještě před vládou a on, jak, jak to říci, takzvaně vykoštěny. To znamená, že tam ty základní principy, které by měly být, vlastně nejsou a podle mého názoru je to spíš kosmetická změna, která pouze přebrala nějaké pojmy a přináší možná dvě, nebo tři dobré věci z dvaceti.

Václav MORAVEC, moderátor

Jinými slovy, ministerstvo financí přistoupilo na ten politický zájem nekontrolovat efektivně a dobře v Česku?

Lukáš WAGENKNECHT, bývalý náměstek ministra financí pro finanční řízení a audit

-----
Tak to je dopad toho jejich výstupu. Je otázka, samozřejmě ta lobby je velká, lobby je starostů, hejtmanů, opravdu všech těch subjektů. On je to vlastně zákon, který se týká úplně všech subjektů veřejné správy a ono ho prosadit, to chce opravdu velký politický tlak a zájem vlády, aby se něco změnilo. A pokud ten zájem není, tak takový zákon přijatý nově nebude.

Václav MORAVEC, moderátor

Myslíte, že není ten zájem vlády nebo ministerstva financí v čele s Andrejem Babišem?

Lukáš WAGENKNECHT, bývalý náměstek ministra financí pro finanční řízení a audit

-----
Tak teďka v tuhle chvíli nemůžu konstatovat, protože ten zákon ještě nebyl na vládě, takže uvidím, až na tu vládu doputuje. Ale v tuto chvíli je...

Václav MORAVEC, moderátor

No říkáte, že jeho verze, která putuje na vládu, tak je vykoštěná, respektive nic řeší. Chápu-li to správně.

Lukáš WAGENKNECHT, bývalý náměstek ministra financí pro finanční řízení a audit

-----
Dvě drobnosti nebo dvě věci, které jsou zajímavé, jedna z nich je, a to jsme vlastně do toho zákona dávali, je to tam zkopírováno, takzvané předběžné hodnocení projektů z hlediska jejich udržitelnosti, návratnosti, lidských zdrojů, což je dobrá věc, to dneska neprobíhá a to právě zákon o /nesrozumitelné/ vypadlo. Takže tady nemáme efektivitu, vůbec nemáme výdajích a pak tam jsou zavedené takzvané vládní výbory pro interní audit, které jsou také bezbřehé, nemají žádný smysl, jsou pouze poradními orgány. Všechno ostatní tam vlastně není a ten dopad toho textu je, že opravdu to je na nic. Takže ono tam bylo jak ty připomínková místa krajů, obcí i ministerstev, takže v této fázi si myslím, že ministerstvo podleho tomuto tlaku a nemělo ten tlak a sílu /nesrozumitelné/ něco kvalitního. Takže je to vlastně chyba primárně ministerstva, ale zodpovědni jsou všichni ostatní.

Václav MORAVEC, moderátor

Netransparentní, nehospodárné nákupy, to je jedna z připomínek a hlavních výtek, která se velmi často opakuje v nálezech Nejvyššího kontrolního úřadu. Pořádek by mohly zavést centrální nákupy. Podle vládní koncepce schválené loni v listopadu, by se nejprve měly týkat nákupu softwarových licencí a automobilů. Následně by mělo dojít na nákup počítačů, pojištění pro automobily a kancelářského papíru.

redaktorka

V Česku se centrální nákupy zatím příliš nevyužívají. Centralizovaným zadáváním se zabývá 16 organizací státní správy. Na rozdíl od zahraničí, kde často existuje jediný centrální orgán pro hromadné nákupy. Přes centrální nákupy proto v Česku běží jen 0,4 % objemu veřejných zakázek, zatímco v zahraničí jediný zadavatel obstará 1-6 %. Větším využíváním centrálních nákupů by přitom Česko ušetřilo, ročně nejméně 800 milionů korun a taky 50 sporů u antimonopolního úřadu.

Václav MORAVEC, moderátor

Když Lukáš Wagenknecht, dnešní host Otázek, nastupoval na ministerstvo financí, tak společně s Andrejem Babišem jste měli právě tu ambici výrazně nastartovat centrální nákupy, respektive objem těch zakázek, které jdou přes centrální nákupy. Stále se pohybujeme na těch 0,6 %, což je poměrně málo. Srovnáme-li to v zahraničí. Kde se to zadržlo?

Lukáš WAGENKNECHT, bývalý náměstek ministra financí pro finanční řízení a audit

Tak já teďka řeknu konkrétní věc, která vlastně celé to zbourala ten možný model do budoucna. A to podle mého názoru je nový zákon o veřejném zadávání. Ono ono de facto máte jedno, jestli nakupuje jedna agentura, nebo ministerstvo nebo kdokoliv jiný tým je pověřený, ale v tom zákoně byla jedna věc, která by tomu mohla pomoci. A když si vezmu konkrétní příklad, vy budete nakupovat pro 15, 20 úřadů dejme tomu židle, ale než se s těma úřadama dohodnete, jak ta židle má vypadat, tak budete s nima jednat třeba půl roku, než nějaký závěr z toho vypadne, ale dneska, a i v minulosti muselo být to, že jste museli dopředu podepsat smlouvu s každým z těchto úřadů a to také trvá nějakou dobu, než každý ten ředitel úřadu, ministr podepíše takovou smlouvu. Je to neefektivní. Právě například v tom Rakousku mají něco jiného. Mají agenturu, která zveřejní na Internet seznam všech úřadů, které, pro které nakupuje, vyhlásí veřejnou zakázku, ne přímo, neříká pro toho, pro toho, ale pro tento objem, pro tyto úřady a může soutěžit. Ale až nakoupí, dá normálně webovou aplikaci, jako Alza třeba, normálně tam můžete klikat si, co chcete nakoupit a ten proces běží. U nás, u jakékoliv zakázky musíte nejdřív dopředu podepsat všechny ty smlouvy, což je opravdu velice zdoluhavý proces a tím pádem se tohle to zbrzdí a je to neefektivní. Takže to je první věc, která vlastně celé to pohřbila a to je zákon o veřejném zadávání paní ministryně Šlechtové.

Václav MORAVEC, moderátor

To, to znamená, že to, že to zadávání je podmíněno ex ante uzavřením smlouvy s pověřujícím zadavatelem, jedna z brzd, proč to nikdy tady v Česku, pokud se nezmění zákony, nebude fungovat tak jako v zahraničí, když jsme slyšeli, jedno až šest procent jde skrze jediného zadavatele, skrze ty centrální nákupy.

Lukáš WAGENKNECHT, bývalý náměstek ministra financí pro finanční řízení a audit

Přesně tak. Druhá věc, která podle mě jakoby podstatná, je ten resortismus. My teďka už se nakupuje resortně, třeba ministerstvo vnitra nakupuje pro policisty a tam to docela funguje, auta, v této oblasti je právě vnitro bych řekl na špici, ale to, o ten úroveň výš, nakoupit pro celý stát všechno, to už je silové a myslím si, že žádný ministr jen tak /nesrozumitelné/ tu svoji pravomoc nakupovat co může...

Václav MORAVEC, moderátor

Ale ta vláda říkala, že, že, že i premiér i ministr financí, že půjdou ruku v ruce a že to silově prosadí.

Lukáš WAGENKNECHT, bývalý náměstek ministra financí pro finanční řízení a audit

Tak a právě ono to pak dopadne tak, že uděláte nějakou vládní komisi, kde se schází úředníci, baví se o nějakém standardu, třeba standard automobilu se vytvářel myslím asi skoro celý rok, jak má vypadat auto, vemte, že auto má 4 kola, 4 sedadla a volant. A na tom se dohadujete a na tom to potom také se může zadrhnout. Já jsem koukal na ten harmonogram, který je schválený a opravdu je v této oblasti málo ambiciózní, když to řeknu zjednodušeně, budeme každý rok dělat jeden nebo dva standardy, co se bude nakupovat až do roku 2020, takže je to taková pětiletka, na kterou budeme čekat jak doběhne a je to velice zdlouhavé a neefektivní, takže v této fázi pokud se řekne: OK, toto ministerstvo bude mít tu pravomoc, budeme moct dopředu /nesrozumitelné/ nakupujem a nakupovat, tak se nic dít nebude.

Václav MORAVEC, moderátor

A jaké pro to máte jako bývalý náměstek ministra financí vysvětlení, že se radši udělá tato pětiletka, dobře resortismus asi není dostatečný důvod, jestliže Jiří Skuhrovec akademický pracovník z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, respektive z instituce Ekonlab, která je nevládní a patří pod Univerzity Karlovu, tak říká, že potenciál k úsporám ve státním rozpočtu, pokud by se takto zadávalo a byl ten proces efektivnější, tak je zhruba miliarda korun. Nejméně miliarda korun.

Lukáš WAGENKNECHT, bývalý náměstek ministra financí pro finanční řízení a audit

Hm, já myslím, že ten důvod je v tom, že současná vláda, jak jí vnímám já, je zaměřená především na výběr přímo do státního rozpočtu, ale rezignovala právě na zefektivnění té státní správy a na ty úspory. To je můj, mohu vlastně /nesrozumitelné/ některé i jiné příklady, ale to je ten zásadní dopad toho, že stát, my jako občané platíme daně, ale ten stát s nimi nějak pracuje, ale už to není efektivní a o to ztratil zájem. A podle mě je to dopad toho, co dneska vidíme, těch jednotlivých zákonů, které nedopadají a jsou smetány ze stolu.

Václav MORAVEC, moderátor

Takže centrální nákupy podle vás a tlak od premiéra i ministra financí není takový na centrální nákupy, protože se spíš hledí na zvyšování příjmu státního rozpočtu, ale ne efektivitu vynakládání peněz?

Lukáš WAGENKNECHT, bývalý náměstek ministra financí pro finanční řízení a audit

Tak to vnímám já. Podívejte, dneska zavádíme různé kontrolní mechanismy na daňové poplatníky a to se dá uvést stovky úředníků, kteří budou kontrolovat, aby byly ty příjmy vyšší, ale tady, abychom deponovali nějakou menší skupinu 20, 30, třeba 50 úředníků, která by se tím trvale zabývala, na to už žádný tady zájem o to není. Já myslím, že by to bylo efektivnější pro celý stát, kdyby opravdu ty úředníci mohli pouze klikat na Internetu, co chtějí dodat do druhého dne. Ale je tam je potřeba nějaký konkrétní centralizovaný tým. Na ministerstvu financí jsou odborníci, ale je jich málo a je to potom v té síle toho tlaku nemohou zvládnout.

Václav MORAVEC, moderátor

Vláda by měla dostat na stůl i v souvislosti s hospodařením dlouho očekávaný zákon, který by měl skoncovat s politickými trafikami. I to bylo jedno z předsevzetí vlády premiéra Bohuslava Sobotky. Podpora návrhu z dílny ministerstva financí je ale minimální, ale v případě státních podniků má stát problémy nejen s pravidly obsazování pozic, ale i s odměňováním lidí v dozorčích radách. Tady jsou slova Miloslava Kaly.

Miloslav KALA, prezident, Nejvyššího kontrolního úřadu

Nemá žádný vliv na to, jaké jsou potom odměny těch, těch, které vyšle do dozorčích rad a podobně, nemá žádný vliv na to, zda hájí skutečně hájí zájmy státu nebo, nebo, nebo třeba veřejnosti v těch, těch ostatních, ale obecně správa státních podniků je jedna z nejcitlivějších věcí, kde tomu státu může utíkat, můžou utíkat obrovské prostředky a vliv státu prostřednictvím těch, těch zákonů, které se, které upravují vlastně činnost obchodních, obchodních korporací, je velmi malý.

Václav MORAVEC, moderátor

Říká v rozhovoru pro dnešní Otázky prezident Nejvyššího kontrolního úřadu Miloslav Kala. Pane bývalý náměstku, když opět se podíváme, zákon o státním podniku sice je v Poslanecké sněmovně, ale vláda přerušila

materiál o výběru lidí do státních firem předkládaný ministerstvem financí. To znamená obě ty normy zase mají zpoždění a je velmi pravděpodobné, vy věříte tomu, že se to podaří schválit ještě touto Poslaneckou sněmovnou?

Lukáš WAGENKNECHT, bývalý náměstek ministra financí pro finanční řízení a audit

Nevěřím /nesrozumitelné/ zase řeknu konkrétní příklad toho, jak tato vláda říká něco jiného než v reálu dělá. Já jsem prosadil na ministerstvu financí novelu zákona o auditorech, která zavedla větší nezávislost k interních mechanismů, kontrolních ve státních podnicích. Jednoduše auditoři těchto podniků podléhají manažerům. A do jaké míry potom mohou být jejich výsledky objektivní, je velice citlivé, když já někoho audituju, váš auditor budu, Václave, a vím, že mi dáváte plat, můžete mě odvolat, tak ty moje výsledky mohou být také nějakou formou ovlivněny. My jsme dali, že tyto auditoři budou funkčně podléhat takzvaným výborům pro audit. To jsou platformy odborníků, kteří jsou na tom nezávislí na tom podniku a ty auditory by měly ochránit. Byli jsme v té fázi jako jeden opět jako z lídrů z Evropy, že jsme to zavedli od 1. 1. tohoto roku, a co se nestalo, v tuto chvíli máme po druhém čtení novelu toho samého zákona, která v tuto chvíli implementuje evropské nařízení a toto z toho opět vypadává. Takže ČEZ, Lesy České republiky, Česká pošta, VZP a mnoho dalších státních podniků opět bude mít zpátky ten systém, který byl před začátkem tohoto roku a nezávislá kontrola bude omezena. Takže tato vláda, pokud říká, že má zájem o kvalitní dozor a kontrolu těchto státních podniků, tak neříká pravdu.

Václav MORAVEC, moderátor

Protože jinak by třeba ministr financí Andrej Babiš tedy tlačil, aby to z toho návrhu zákona nevypadlo?

Lukáš WAGENKNECHT, bývalý náměstek ministra financí pro finanční řízení a audit

Není důvod, aby to z toho vůbec vypadalo i to zdůvodnění je demagogické. Ono se uvádí, že aby ty výbory mohly udělat tu funkční nezávislost, tak by byly ve střetu zájmu s tím, že dohlíží nad tím samotným kontrolním systémem. To je hloupost, je to nesmysl a demagogie.

Václav MORAVEC, moderátor

A ten věcný záměr zákona, který tedy je na vládě, vláda ho zatím na 14 dnů přerušila, to znamená vrátí se k němu, nebo měla by se k němu vrátit za zhruba 10 dnů, tak ten věcný záměr má ještě další vady, které vy vidíte, v rámci, je otázkou, že ani nejde ruku v ruce se zákonem o státním podniku, protože to by asi dávalo logiku, aby, jestliže tady čekáme dlouho na zákon o státním podniku, tak aby šel ruku v ruce s tím zákonem, který má omezit korupci a klientelismus při obsazování postů v těch státních či polostátních firmách?

Lukáš WAGENKNECHT, bývalý náměstek ministra financí pro finanční řízení a audit

Já jsem viděl ten návrh zákona, on je také málo ambiciózní. Já vidím největší problém, co se týká dozorčích rad, že mají kompetenci v personálních otázkách představenstev. Kdyby se státní úředníci, politici v tuto, tuto kompetenci přebírali, tak potom ty dozorčí rady budou primárně kontrolním orgánem...

Václav MORAVEC, moderátor

Vy sám jste v dozorčí radě byl, tedy v dozorčí radě ČEZu. Tím, že jste opustil post náměstka ministra financí, tak jste byl teď vyměněn i z dozorčí rady ČEZu. Viděl jste to v tom konkrétním dozоровání ČEZu, v čem je ten dnešní právní rámec nedostatečný?

Lukáš WAGENKNECHT, bývalý náměstek ministra financí pro finanční řízení a audit

Já bych řekl, teďka byla jedna studie, myslím, že o zrušení naši politici oni krásně popsali, že v současné době čtvrtina těch nominací je politizovaných. Takže to je první velký problém toho, že toho se pořád nemůžeme zbavit...

Václav MORAVEC, moderátor

I když funguje ten vládní výbor, který je při úřadu vlády, který měl zajistit nestranníky do těch...

Lukáš WAGENKNECHT, bývalý náměstek ministra financí pro finanční řízení a audit

Já bych v té takzvané kádrovací komisi, podle mého názoru, jak bych ji nazval já, řekl, že ona sice probírá vaše nějaké věci, vaši finanční situaci, vaši odbornosti, ale třeba už pomíjí minulost některých kandidátů. Tam se dostávají kandidáti, kteří mají třeba opravdu negativní minulost třeba v oblasti veřejných zakázek a jiných věcí, takže i tam tento jak to říct, etický faktor vůbec jako je pominutý a podle mého názoru i ta kádrovací vládní komise je složená opět ze zástupců politických stran, kteří tam nominují někoho. Takže ona de facto druhé...

Václav MORAVEC, moderátor

No když je vládní, tak to oni za to nesou přece politickou odpovědnost, to se zase nedivte.

Lukáš WAGENKNECHT, bývalý náměstek ministra financí pro finanční řízení a audit

Samozřejmě. Na druhou stranu, pokud chceme ty odborníky tam mít, aby byli relativně nezávislé v té kontrole, tak si musíme říct, jestli je tam opravdu chceme mít, nebo tam chceme mít politiky. To je problém samotný. Druhá věc samozřejmě dohoda v této oblasti je velice citlivá. Já myslím, že v těch dozorčích radách mají opravdu být z nějaké části odborníci, pokud tam budou ty personální otázky, které tam jsou, tak chápu politiky, že tam chtějí mít nějaký vliv v tom rozhodování v těch personáliích. Pojďme to oddělit a potom nebude žádný problém v dozorčích radách a myslím, že nebude ani takový velký tlak o to, aby se tam nějakí lidé chtěli dostat, pokud /nesrozumitelné/ podniky, kde to je velice dobře honorováno.

Václav MORAVEC, moderátor

Je, je tady tedy výrazný posun za toho 2,5 roku, co funguje současná vládní koalice, která vzešla z toho protikorupčního tažení, které asi nejviditelněji reprezentoval ministr financí Andrej Babiš jako lídr ANO?

Lukáš WAGENKNECHT, bývalý náměstek ministra financí pro finanční řízení a audit

Já řeknu /nesrozumitelné/ já ho tam bohužel nevidím v té oblasti řízení těch výdajů státu. Tam jsem bohužel skeptický v tom, že to je de facto i horší.

Václav MORAVEC, moderátor

No počkejte, jsou tady transparentní otevřená data, právě ministerstvo financí a ministr Andrej Babiš říká, my jdeme příkladem, všechno zveřejňujeme. V rámci jedné aplikace dostali i cenu té, té otevřenosti.

Lukáš WAGENKNECHT, bývalý náměstek ministra financí pro finanční řízení a audit

Samozřejmě ten projekt byl můj, proto tak já jsem docela rád, že dopadl, ale já řeknu opět jiný příklad konkrétní. My se tady bavíme. O tom, jak čerpají dotace subjekty, které jsou neznámé, Panama Papers kauza a jiné. Opět k 1. 1. tohoto roku došlo k novele jedné účetní vyhlášky, která /nesrozumitelné/ zákon o účetnictví. A do té doby bylo v každé účetní závěrce, v její příloze zveřejňováno povinně všichni vlastníci, kteří mají více než 20 % akcií, nebo vlastnictví té firmy, to nám vypadlo. Takže pokud se tady bavíme o tom transparentnosti veřejné správy a...

Václav MORAVEC, moderátor

A to vyhlá..., vypadlo z vyhlášky?

Lukáš WAGENKNECHT, bývalý náměstek ministra financí pro finanční řízení a audit

Ano, přesně tak.

Václav MORAVEC, moderátor

Takže to nepotřebovala ani Poslanecká sněmovna, ale byla to vládní vyhláška.

Lukáš WAGENKNECHT, bývalý náměstek ministra financí pro finanční řízení a audit

Tak. Takže pokud vláda říká, že chceme transparentní příjemce dotací, transparentní dodavatele služeb, tak na druhou stranu ministerstvo financí toto udělalo a zhaslo světlo nad tou, nad touto oblastí, která byla, fungovalo to, nikomu to vlastně podle mého názoru ani nevadilo, ale my jsme étosem golpleitingu takzvaného, to znamená pokud nám to Evropa nenařídí, tak my to zrušíme, jsme tuto informaci vyhodili, která byla podle mého názoru dobrá...

Václav MORAVEC, moderátor

A to vyhodilo ministerstvo financí?

Lukáš WAGENKNECHT, bývalý náměstek ministra financí pro finanční řízení a audit

Přesně tak.

Václav MORAVEC, moderátor

Takže Andrej Babiš, když říká, že, že ty netransparentní firmy, které se účastní a čerpají peníze ze státu, tak vlastně jde proti svým vlastním slovům.

Lukáš WAGENKNECHT, bývalý náměstek ministra financí pro finanční řízení a audit

Podle mého názoru říká něco jiného než v reálu dělá.

Václav MORAVEC, moderátor

A ta, jde o účetní vyhlášku, kterou kdybychom...

Lukáš WAGENKNECHT, bývalý náměstek ministra financí pro finanční řízení a audit

Přesně tak.

Václav MORAVEC, moderátor

Změnili...

Lukáš WAGENKNECHT, bývalý náměstek ministra financí pro finanční řízení a audit

Je to vyhláška 500 z roku 92, často novelizovaná a ta to vůbec nemuselo vypadávat, nebyl žádný důvod. Ale bohužel to z toho vypadlo a potíchu, bez jakéhokoliv vědomí médií a kohokoliv. Já říkám, něco jiného tato vláda říká, ale v reálu koná úplně opačně.

Václav MORAVEC, moderátor

Říká bývalý náměstek ministra financí, dnes auditor Lukáš Wagenknecht. Děkuji za rozhovor a díky, že jste přišel do této odborné diskuse.

Lukáš WAGENKNECHT, bývalý náměstek ministra financí pro finanční řízení a audit

Děkuji za pozvání.

Václav MORAVEC, moderátor

Ještě jednou připomínám, že redakce Otázek učinila maximum pro zajištění účasti náměstka ministra financí Tomáše Vyhnálka, či jiného zástupce sekce finanční řízení a audit, ministerstvu však vadila účast bývalého náměstka Lukáše Wagenknechta a Otázky na podobné výhrady do dramaturgie pořadu v minulosti

nepřístupovaly, ani dnes nepřístupují a pokud budou, tak ani v budoucnu nebudou přístupovat. Děkuji ještě jednou.

Lukáš WAGENKNECHT, bývalý náměstek ministra financí pro finanční řízení a audit

-----
Díky, na shledanou.

Vyšetřování orlandského masakru

13.6.2016 ČT 24 str. 08 20:00 90' ČT24

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Lidé na celém světě odsoudili nedělní masakr v Orlandu. Útočník Omar Mateen tam v gay klubu zastřelil 49 lidí. A dalších 53 zranil. K incidentu se přihlásil takzvaný Islámský stát. Prezident Barack Obama ale upozornil, že stále není jasné, zda je za čin zodpovědná teroristická skupina. Podle amerického ministra zahraničí Johna Kerryho střelce k útoku inspirovali extremistické zprávy na internetu.

John KERRY, ministr zahraničí USA

Neexistují slova k vyjádření našich pocitů z toho, co se tu stalo, pocitů mých a pocitů všech, kteří tady pracují. Je to strašné v každém smyslu toho slova. Je to čin, který je zjevně hluboce naplněný nenávistí stejně jako touhou zasít v lidech hrůzu.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

A my jsme ve spojení a Kryštofem Kozákem. Vedoucím katedry severoamerických studií Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Dobrý večer, přeju.

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií Institut mezinárodních studií **FSV UK** v Praze

-----
Dobrý večer.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Útočníka z Orlanda po návštěvě Saúdské Arábie prověřovala policie. Ta přesto nezabránila tomu, aby zaútočil. Selhaly bezpečnostní složky? To je otázka číslo jedna.

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií Institut mezinárodních studií **FSV UK** v Praze

-----
No, tak já si myslím, že jako vždycky, když se něco takového stane, tak jakoby máme tendenci hledat chybu v bezpečnostních složkách. Je pravda, že FBI byla s pachatelem v kontaktu. Nicméně prostě dokud žijeme ve správním státě, tak není možné, aby policie prostě preventivně zavírali všechny trochu podezřelé lidi, jako na /nesrozumitelné/, zřejmě měl také nějaké psychické problémy, jak se vyjádřila jeho exmanželka, ale zejména v případě útoků, které nejsou koordinovány nějakou větší skupinou, je vlastně sport pro tu policii s celou její odposlouchávací technikou v podstatě nemožné, takto ojedinělé útoky efektivně zachytávat.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

To cílení toho útoku na gay klub, má to jednoznačnou souvislost s radikálním islamismem?

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií Institut mezinárodních studií **FSV UK** v Praze

-----
Tak, to jsou samozřejmě v této chvíli pořád spekulace. Je právě zajímavé, že jako jako zatím podle těch informací, co se objevily v americkém tisku, tak to vypadá, že to je opravdu dvojitý motiv a že ta nenávist k homosexuálům se v ten, se poměrně dobře propojila právě vlastně s tou islamistickou ideologií, protože ten

atentátník nebyl rozhodně nějaký radikální muslim, který by to bral až tak vážně. Byl naopak, je to příslušník druhé generace vlastně přistěhovalců narozený ve Spojených státech, to znamená, že jako je dost možné, že ta nenávisť k homosexuálům byla spouštěčem prvotní a ten Islámský stát se na tom pouze přiživil. Ale to ukáže zřejmě až podrobnější vyšetřování.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Jak moc ta událost ovlivní prezidentskou kampaň a předvolební kampaň před volbami?

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií Institut mezinárodních studií **FSV UK** v Praze

No, tak každá takovále události do té kampaně nějakým způsobem vstupuje. Je to hrozné, že jo, jako Donald Trump se dostal na přední stránky novin svojí jako relativně málo citlivou reakcí, kdy to se pokusil využít ve svůj prospěch a v podstatě mezi řádky jsem naznačoval, že samozřejmě on to říkal a bohužel měl pravdu a je potřeba se připravit na další takovéto útoky. Ale nezapomeňme na to, že i pro nás jako demokraté v tom také pokud se to všechno dneska kóduje tou optikou prezidentské volby, tak mají také své želízko v ohni ve formě omezování držení zbraní, zejména ty útočné pušky jako jsou velkým problémem a zejména lidé jako útočník v Orlando, by zřejmě jako neměli mít právo tyto zbraně chovat a demokraté říkají konzistentně už delší dobu a pořád to přes odpor nejvyššího soudu nejsou prosadit.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Poslední věc, prosím, jenom stručně. Ta událost umocněná právě faktem předvolební kampaně, může nějakým způsobem zásadně vyhrotit vztah muslimů a zbytku americké společnosti?

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií Institut mezinárodních studií **FSV UK** v Praze

Tam je právě důležité si uvědomit, že ta muslimská komunita v Americe čítá sta tisíce lidí, kteří jsou velmi jakoby ve své drtivě většině velmi umírnění. Zase Facebook, sociální sítě jsou plné vlastně stránek jako podpory muslimské americké komunity vůči obětem. To znamená, že je tam velmi nešťastné to, dělení na jakoby muslimové a ti druzí, jo. Je potřeba jako velmi pečlivě vážit slova a hrozné by bylo, kdyby tenhle ten útok prostě přispěl dál k šíření té vlastně jako falešné představy, že každý muslim je takto potenciální terorista, to v Americe takhle určitě není.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Děkuju za komentář. Hezký večer přeju.

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií Institut mezinárodních studií **FSV UK** v Praze

Děkuju za pozvání.

Inkasní agentura Cash Collectors má nového výkonného ředitele

13.6.2016 personalista.com str. 00

Martin Ralbovský studoval Matematicko-fyzikální fakultu a **Fakultu sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze a Fakultu informatiky a statistiky Vysoké školy ekonomické v Praze, kde získal v roce 2009 doktorát.

brbr

V témže roce nastoupil do GE Money Bank, kde působil nejprve jako analytik zabývající se vývojem a reportingem vymáhacích strategií a posléze jako manažer zodpovědný mj. za procesy soudního vymáhání a exekuce, outsourcing vymáhání živých i ukončených smluv pomocí externích vymáhacích agentur a field collectorů GE Money Bank a GE Money Auto, včetně insolvence, dědictví a prodeje jejich pohledávek.

Mediální gramotnost

13.6.2016 ČRo Plus str. 01 12:30 Radiofórum

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

A přeji vám ještě jednou krásné odpoledne. Mediální svět se hlavně na internetu rozrůstá a elektronická média nás zahlcují ohromným množstvím informací. Jde se v tom vůbec ještě vyznat? A zajímá nás, odkud vy, kteří nás posloucháte, berete informace? Jaká je podle vás mediální gramotnost v Česku? A víte o zdejších takzvaných proruských médiích? A říká se jim férově proruská média a nebo je to nefér nálepka? I o tom budeme mluvit v dnešním Radiofóru. Dobrý poslech. Naším hostem je Lucie Šťastná z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Vítejte, Lucie, dobrý den.

Lucie ŠŤASTNÁ, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Dobrý den.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Tak my se spolu budeme bavit teď hlavně o té mediální gramotnosti. Tak pojďme si říct, co vlastně pod tím pojmem mediální gramotnost rozumět?

Lucie ŠŤASTNÁ, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak mediální gramotnost je takový, řekněme, konstrukt, dá se to, ono je to strašně těžko definovatelné, dá se to obecně definovat jako nějaký soubor znalostí a dovedností, které člověk potřebuje k tomu, aby bezpečně a uvědoměle užíval média, ale to je taková velmi obecná definice. A teď, co si pod tím představit? Konkrétně to může znamenat, že třeba máte určité kritické myšlení, určitý kritický pohled na to, co v médiích je. Dokážete si třeba představit, jakým způsobem média fungují. Máte nějaké povědomí o historii médií, jakým způsobem třeba se podílely na nějakých společenských, historických událostech v minulosti. Zároveň je to schopnost média používat, dokážete, jednak teda je to určitá počítačová gramotnost, dokážete používat všechny typy médií. Jednak se dokážete třeba už dneska i díky těm digitálním technologiím podílet na tom obsahu na internetu. A zároveň je to teda, jak jsem říkala, i určité, určitý souhrn znalostí. Takže, když bych to shrnula, jsou to teda znalosti, dovednosti a...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Ožít média.

Lucie ŠŤASTNÁ, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

...určité, určité kritické myšlení. Ano.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

A myslíte, že jsme na tom špatně v České republice s touto schopností?

Lucie ŠŤASTNÁ, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

No, to je, to je hodně těžké posoudit, protože...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

A vy jste si na to nedělali nikdy výzkum, jaká je mediální gramotnost?

Lucie ŠTASTNÁ, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Dělali, ale ono celkově v té odborné komunitě je trošičku ostych k tomu to nějakým způsobem měřit, protože není ani v zahraničí přesně jako definováno, co vlastně tedy, jaká má být ta, jaká má být ta suma těch znalostí a dovedností, které člověk má mít, aby teda byl považován za mediálně gramotného, protože nemůžete o někom říct, že je mediálně negramotný, to je, to je víceméně nesmysl, protože každý se nějakým způsobem s médií potýká, má nějaké zkušenosti, které mu zakládají zas další jeho, že jo, zkušenosti, a používání těch médií, takže nikdo není úplně negramotný mediálně, ono je to trošku jako nešťastné pojmenování...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Samozřejmě každý si umí jít koupit noviny, každý si je umí přečíst...

Lucie ŠTASTNÁ, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Jasně.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Každý si umí najet na různé servery na internetu. A teď je otázka, tady už narážíme na to, že by měl mít člověk asi nějaký přehled o tom, že třeba tam jsou takové informace, tam pozor, tam mohou být takové informace a v tu chvíli už mluvíme o nějakém mediálním vzdělání, gramotnosti a tak dále?

Lucie ŠTASTNÁ, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Přesně tak.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

221552777, tak to je číslo sem k nám do Radiofóra. Jenom bych vám ráda připomněla naše dnešní téma, mluvíme o mediální gramotnosti. Nás hodně zajímá, jak vlastně vy, odkud berete informace, jaká je podle vás mediální gramotnost v Česku a také se vás ptáme, a to je téma, o kterém budeme hodně mluvit potom v druhé části Radiofóra, o těch takzvaných proruských médiích, jestli je fér je takhle nazývat a jestli opravdu šíří nějakou propagandu. Zajímá nás váš názor, volejte, ještě jednou vám připomenu to telefonní číslo sem k nám do Českého rozhlasu Plus, 221552777. A také vám řeknu, že je zde se mnou jedná Lucie Šťastná z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, se kterou se budeme bavit ještě až do 13. hodiny. A dalším, kdo je ve studiu, je Marián Vojtek, což editor sociálních sítí. Mariáne, vítej.

Marián VOJTEK, editor sociálních sítí Českého rozhlasu Plus

Dobré odpoledne.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Ty máš nějaké povědomí, předpokládám, o médiích, protože v nich pracuješ a jak se staví k tomuto tématu lidé na Facebooku, Twitteru?

Marián VOJTEK, editor sociálních sítí Českého rozhlasu Plus

Ještě mě tak napadá, že kovářova kobyla chodí bosa.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

To je pravda.

Marián VOJTEK, editor sociálních sítí Českého rozhlasu Plus

Posлуchači se mohou zapojit kromě telefonátu, jak jsi, Heleno, řikala, také prostřednictvím e-mailu Radioforum@rozhlas.cz. Přes náš Facebook, Twitter a naši aplikaci na webu Plus.rozhlas.cz. Ladislav Harvánek nám na Facebooku píše: "Informace o dění ve světě čerpám z mnoha zdrojů, porovnám je navzájem a vyhodnocuji. Nakonec to tak dělá úplně každý a ze svého pohledu. Na tom by nemuselo být nic špatného a každý má právo mít vlastní názor, jenže i z našich veřejnoprávních médií mám pocit, že nevím a netuším, z jakých příčin, že jsou naladěny velice protirusky. Snad jen Český rozhlas Plus se snaží odvysílat i vzájemně odlišné názory."

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Tak my budeme ještě mluvit o těch proruských a možná i protiruských informací, které se objevují na českých webech. A teď ale dostávají prostor naši posluchači. 221552777, číslo sem k nám do Radiofóra, na kterém je v tuto chvíli pan Lazák, dobrý den, pane Lazáku.

posлуhač

Dobrý den. Já bych nějakým způsobem..., já jsem teda vlastně vašeho kolegu ohledně pana Harvána na tom Facebooku. Myslím, že bych se s tím dokázal docela, řekl bych, jako ztotožnit, protože samozřejmě je to důležité si vyhodnocovat určitý vlastně zprávy z obou vlastně stran, protože samozřejmě, pokud bychom nějakým způsobem to nedělali a věřili jenom pouze de facto jenom to, co se nám nějakým způsobem tady samozřejmě jako prezentuje ve veřejnoprávních jako médiích, tak bychom samozřejmě potom se dostali do situace před rokem 89, kde se samozřejmě, dejme tomu, třeba Svobodná Evropa, Hlas Ameriky, samozřejmě u nás jako by dříve o nálepkovaných samozřejmě jakoby protisocialistickou jako propagandou.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Vy máte pocit, počkejte, teď možná jsem vás špatně pochopila, pane Lazáku, v tom případě se omlouvám.

posлуhač

Ano.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Ale vy máte, vy nedůvěřujete veřejnoprávním médiím jako je Český rozhlas?

posлуhač

Abych řekl pravdu, jako z velké části ne, protože samozřejmě určitý věci nějakým způsobem, který samozřejmě se nám tady jako prezentují, jsou poměrně už dost dlouhou dobu samozřejmě dost těžko, řekl bych, jako tendenční, to znamená...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

To já se musím zastat Českého rozhlasu, protože v tom případě musím říct, že nemáte pravdu, že neděláme tendenční zpravodajství, jinak bychom tady nepracovali, ani já, ani Marián Vojtek.

posлуhač

Rozumím tomu, ale /nesrozumitelné/, dejme tomu, dejme tomu, třeba pokud nějakým způsobem třeba se dávají určitý zprávy, tak, dejme tomu, samozřejmě čistě de facto jako /nesrozumitelné/, všechny, dejme tomu, zprávy, který, dejme tomu, třeba se týkají třeba Ruska, jsou v 90 procentech určitým třeba negativním prostě, řekl bych, jeho podtextu, což si myslím, že je samozřejmě jako špatně.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Tak já nevím, jestli jste si dělal průzkum, že můžete mluvit...

posluchač

Dělal, no.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

...o tom, že to je 90 procent...

posluchač

Zhruba.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Dobře. Pane Lazáku, ještě k mediální gramotnosti.

posluchač

Ano.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Jaká je mediální gramotnost v Česku podle vás?

posluchač

No, tak samozřejmě, tak záleží na tom, že se o to pochopitelně jako zajímám, já samozřejmě třeba u politiku se docela, řekl bych, jako zajímám, sleduju to právě a tím pádem samozřejmě se snažím si na to udělat nějaký svůj vlastní, řekl bych, jak názor, jo, protože samozřejmě právě jako je důležitý, aby prostě veřejnoprávní média byla v tomhle tom, pokud možno, nestranná, protože samozřejmě jsou placená z koncesí a tím pádem...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Já jsem vám, pane Lazáku, já jsem vám říkala, jak je to s veřejnoprávními médii, že jsou nestranná. A děkuju vám za váš názor. A budu zase ráda, když zavoláte k nám do Radiofóra.

posluchač

Určitě.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Hezký den. Na shledanou.

posluchač

Tak mějte se hezky, na shledanou.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Paní Rothová je dalším volajícím. Dobrý den.

posluchačka

Dobrý den. Já už jsem starší ročník a co se týče pána, který mluvil před mnou, ano, poslouchali jsme Svobodnou Evropu, poslouchali jsme i Hlas Ameriky, přičemž to bylo všeobecně dáno, že ta Svobodná Evropa je taková trošičku propagandistická, jo, že ten Hlas Ameriky měl ty zprávy vyváženější.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Tak já bych se nepouštěla do analýzy, protože nemám takovou analýzu teď...

posluchačka

Jo, promiňte.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

...tady u sebe k dispozici, takže, takže pojďme k věci. Jak byste vyhodnotila tu mediální gramotnost v České republice, odkud třeba vy berete informace, dáváte si pozor třeba na některé weby?

posluchačka

Já beru informace z rádia Plus.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Tak to děláte dobře.

posluchačka

A z rozhlasu. A možná, že jsem, nejsem vhodný člověk, který volá, protože...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Určitě jste.

posluchačka

Co si pod tím představit. Samozřejmě něco, to vezmu z osobního, něco někde vyslechnu, objektivní názor je ten, s kterým já souhlasím a který jsem si před tím vytvořila, musím říct sebekriticky, co slyším v médiích a tak. A potom to ještě debatuju s někým jako mimo média, tak takhle se dívám na gramotnost či negramotnost, řekla bych spíš zdravý selský rozum či ne, protože nejen zprávy, ale i určité..., informační gramotnost se může týkat i toho, koho zvolili, proti komu teď..., jsem ještě v rádiu?

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Jste. Já vás pořád poslouchám, já vás pořád poslouchám, já vás pořád poslouchám, čekám, až uděláte tečku.

posluchačka

Koho, koho zvolili, co se zdáží, že docela mě baví, když vyjde zpráva, zlevnila ropu, co budeme dělat, potom zase ropa stoupá, co budeme dělat, jo, já už jsem teda mimo proud, mimo dění, už...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Paní Rothová, rozumím, líbilo se mi, jak jste říkala, že používáte zdravý selský rozum. To jsem si zde poznačila. A dám zase prostor dalším, kteří volají po vás.

posluchačka

Ano, děkuju, děkuju.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Mockrát vám děkuji, hezký den vám přeji. Pan Harančík je dalším, kdo se dovolal do Českého rozhlasu Plus, tady je Helena Šulcová, vítejte.

posluchač

Dobrý den přeji vám. Tak víte, vyjádřil bych se třeba k tomu tématu, jak jste říkala, proruské weby, něco, měly by se dokonce zakázat informace, vymazat a podobně. Kdo, mluví o tom třeba paní Němcová z ODS, kdybychom se jí zeptali konkrétně, paní Němcová, řekněte nám nějakou informaci, jo, která třeba asi, když se řekne proruská propaganda, tak ona to může být třeba i informace, které jsou pravdivé, ale řekne se, že to je propaganda, no, a když o ní mluví /nesrozumitelné/ souvislosti, jako kdyby to byly nějaké lži, kdy nikdo neřekne jedinou informaci, řekněte nám nějakou lež, co není pravda, co je jako kdyby vyľhané, jo, to jako by vám ani neodpověděli.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Tak. A, pane Harančíku, jak se, já nechci, abychom s teď bavili o paní Němcová, protože ona nemůžeme, ona nemůže reagovat a to by bylo nefér.

posluchač

Obecně, víte, když se mluví o té propagandě, jako všichni říkají propaganda, ale nikdo neřekne konkrétní informaci. Naopak by řekl, ta nejhůšnější propaganda co dneska je, že, konkrétně o Sýrii, jak se informovalo, že je tam občanská válka, a po 4 letech je to, že už jsou tam nějakí teroristi a potom, že dokonce z té Evropy, jak se zamlčují informace, jak tento režim je napadený, kdo třeba spolupracuje, Saúdská Arábie, jak se o ní krásně píše a nikdo neřekne, že...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Dobře.

posluchač

...to podporuje ona, že podporuje...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Pane Švábe, můžu jenom udělat takový souhrn toho, o čem teď my tady spolu mluvíme. Vy tedy nevěříte tomu, že ty weby jsou proruské nebo prokremelské.

posluchač

Ne, víte, často se říká proruské a /nesrozumitelné/, jaké pak proruské, to je jako kdybych já řekl o mně teda, že asi zastupuju nějakou ruskou propagandu, to může být to stejné, ta informace, to je jenom taková záminka a mladí lidi, vysokoškoláci na to slyší, když se řekne, že to je ruský zdroj, oni to už nečtou a řeknou, aha, to už nebude pravda. Nejsou schopni samostatně uvažovat, jo, člověk ví, /nesrozumitelné/ dávno před tím, než vznikly, jak fungoval ten stát Sýrie 10 roků zpátky. Takže už ví, když čte nějakou informaci, ví, co je pravda a co není pravda. A říkal, řekněte, co je, řekněme, pravdu, co je pravda, co se zamlčuje a co není pravda.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Dobře.

posluchač

Takže proto říkám proruský web a nikdo neřekne tu informaci, ty informace jsou pravdivé nebo nejsou pravdivé.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

My se o tom budeme bavit i s naším dalším hostem, ale ještě dám prostor jednomu posluchači, který se teď k nám dovolal. Tady Helena Šulcová, koho zdravím, měl by tam být pan Šváb v tuto chvíli, je to tak?

posluchač

Dobré odpoledne vám i posluchačům. Ano, jsem to já. Já jsem zaslechl vaše dnešní téma, které je k médiím a které mě samozřejmě zajímá.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Mediální gramotnost a také údajné proruské weby, které se objevují různě v mediálním prostoru v České republice, to je naše hlavní téma.

posluchač

Tak to já nedokážu, já nedokážu úplně posoudit.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Ale vy k té mediální gramotnosti byste mluvil.

posluchač

Ano, k mediální gramotnosti. Tak, pokud jde o mě, tak já vycházím z toho, co, z čeho vychází i novináři, to znamená, jestli nějakou informaci někde slyším, tak se jí snažím ověřit, alespoň ze dvou na sobě nezávislých zdrojů. Takže já si udělám, udělám prostě takovou svodku toho všeho, co se tady u nás dá získat a co se dá i ze zahraničí, protože samozřejmě, když ovládám nějaké cizí jazyky, tak tím je to lepší. A pokud bych, pokud bych měl říct něčemu, k jakému médiu mám největší důvěru, tak aniž byste to měli nějak objednáno, tak je to Český rozhlas, je to obecně rozhlas, protože si myslím, že rozhlas, ten veřejnoprávní u nás v České republice je na takové úrovni, právě že i vychází trošku z těch tradic, z těch stanic, o kterých, o kterých jsem zaslechl na začátku.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Tak, pane Švábe, já vám mockrát...

posluchač

Spoustu věcí, spoustu věcí umí vybírat.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Děkuju, mockrát vám děkuju.

posluchač

Proto vám věřím, věřím vám, no.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Děkuji a děkuji také za ten telefonát sem do Českého rozhlasu Plus. Teď přijmu do debaty dalšího hosta, nikoliv posluchače, i když Ondřej Soukup, komentátor Hospodářských novin, nepochybně je i naším posluchačem, ale každopádně teď je zde jako host. Ondřeji, zdravím. Dobrý den. My už jsme tady otevřeli...

Ondřej SOUKUP, komentátor Hospodářských novin

Dobrý den.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

...tu debatu o těch takzvaných proruských webech. Je to fér různá média jako jsou Parlamentní listy, Sputnik, AC24, Svět kolem nás a tak dále, nálepkovat jako proruské, prokremelské, není to nefér?

Ondřej SOUKUP, komentátor Hospodářských novin

Vy jste teďka jmenovala média, která jsou opravdu hodně rozdílná. Taková, takové Parlamentní listy říct, že jsou proruské, se vlastně nedá, protože ony můžou být klidně i protiruské, v zásadě tam každý si může přát prakticky, co chce. Tam tradiční politika je velmi jakoby slabá, takže tam, zejména pokud jste politik, tak tam můžete publikovat úplně cokoliv. Sputnik je zase naopak ruská státní agentura, která je jaksi proruská definice. Stejně jako, já nevím, Hlas Ameriky je z definice proamerický. A pak jsou tam takové ty další servery, které se, které jsou sice nebo publikují sice často proruské informace, ale /nesrozumitelné/ právě AC24, které ale jim vyhovuje to, že oni jsou prostě v opozici vůči mainstreamu a stejně tak vedle informace, která, řekněme, budeme vyslovovat ruského prezidenta Vladimira Putina, tak tam stejně najdete článek o tom, že, já nevím, virus ebola lze vyvinout v laboratořích CIA, aby tak Amerika vyvraždila africkou populaci. Takže to jsou tyhle ty...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

To už jsou různé spiklenecké teorie možná také, ale jenom bych chtěla říct na svoji obranu, že to není výběr, který jsem udělala já, ale to je výběr, který udělal jak think-tank Evropské hodnoty, tak Masarykova univerzita, kteří společně zkoumali 2600 článků vydaných v průběhu března letošního roku právě na těchto 4 serverech, které označují za servery, které mohou šířit určitou proruskou propagandu, ale teď je otázka, a to je věc, Ondřeji, nevím, jestli jste měl možnost slyšet všechny posluchače, kteří se dovolali v té debatě před vámi, kdy vlastně mluvit o tom, že to je propaganda, to je věc, na kterou upozorňoval jeden z posluchačů a kdy zkrátka někdo píše jiný názor, se kterým my nemusíme souhlasit, ale nemusíme hned mluvit o propagandě, souhlasíte?

Ondřej SOUKUP, komentátor Hospodářských novin

Určitě, zejména, co se týče té státní propagandy, jako nemůžeme se, já už jsem absolvoval mnoho různých teoretických debat o tom, jestli jako v České televizi je také propaganda, když má také ve své chartě tedy napsáno, že tedy by měla hájit myšlenky demokracie, humanismu a tak dále. Já se to většinou tedy shrnuji pro sebe, jestli tedy jde o něco, co je prostě koordinované, kde státní média, vysloveně státní, teďka nemyslím soukromá, jsou propojena se státem a který vlastně dává tu agendu takto potom a je to prostě šířeno dál, tak to podle mě už potom propaganda skutečně je, jestliže si někdo na nějakém více či méně obskurním serveru napíše, prostě že si myslí, že, já nevím, všechno ovládají ilumináti a jediný, kdo s tím bojuje, je Vladimir Putin, tak to samozřejmě je jeho názor, který...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Na který má právo. A vy se mu můžete zasmát, ale ten člověk na ten názor má právo.

Ondřej SOUKUP, komentátor Hospodářských novin

Samozřejmě, samozřejmě.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Pokud by tyto weby think-tank Evropské hodnoty pravidelně neanalyzoval, tak člověk by možná o těchto webech ani nevěděl. Nedělají evropské hodnoty vlastně výbornou reklamu těmto webům?

Ondřej SOUKUP, komentátor Hospodářských novin

Když vy nikdy nevíte, jaká věc ten dosah je, a vlastně v současném světě, který je vlastně hodně fragmentován i pomocí vlastně těch sociálních sítí, kdy vlastně si, vlastně se přátelíte s lidmi, který mají třeba podobné politické názory, tak nikdy nevíte, odkud to vyplave. Mně se takhle stalo, že naše dlouholetá sousedka, která si mě pamatuje jako malého kluka, lékařka, tak mi říkala, prosím tě, jak to, že je vlastně na té Ukrajině 40 tisíc

amerických vojáků, že jo, já jsem prostě absolutně nepochopil, odkud k ní takováhle informace nemohla nebo mohla...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Dojít.

Ondřej SOUKUP, komentátor Hospodářských novin

...než jsme právě vlastně přišli na to, že to jako bylo někde sdíleno, ale proto je právě důležitá ta mediální gramotnost a myslím, že to je jako podstatně důležitější, než dělat nějaké seznamy proruských, nebo pro jakýchkoliv serverů je chápat, jak se ty informace objevují, jak si je ověřit a tak dále.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Součást možná také určitého mediálního vzdělání. Ondřej Soukup byl naším hostem, komentátor Hospodářských novin. Děkuju moc, Ondřeji. Na shledanou.

Ondřej SOUKUP, komentátor Hospodářských novin

Na shledanou.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Ještě se samozřejmě vrátím i k našemu hlavnímu hostovi Lucii Šťastné z **Fakulty sociálních věd** a také samozřejmě dáme ještě prostor jednomu posluchači, který se dovolal právě teď na číslo 221552777, je to pan Bukovský. Slyšíme se, dobrý den.

posluchač

Slyšíme se, dobrý den. Paní redaktorko, já nevím, jestli jsem gramotný či negramotný, ale hodně čtu od nezávislých historiků, pamětí politiků, události srovnávám, že jo, zprava..., propaganda, už se mi to plete, přichází z obou stran a nevěřím, že všichni můžou mít pravdu, ani od vás. Vyváženější zpravodajství měla kdysi britská BBC za bývalého režimu, to už je ale dávno. Poslouchám teď jenom rozhlas a televizi a tak to porovnávám.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Pane Bukovský, já vám mockrát, mockrát děkuji. Jenom znovu říkám, že vysíláme objektivní zpravodajství, za tím si tady stojíme. Jenom připomínám, že naším hostem je Lucie Šťastná z **Fakulty sociálních věd**. Pojďme zareagovat, Lucie, třeba na ten poslední, poslední připomínku, že ta propaganda jde zleva, zprava. Zabýváte se propagandou občas nebo spíš tou mediální gramotností?

Lucie ŠTASTNÁ, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já se tedy zabývám spíše tou mediální gramotností, ale samozřejmě jako v poslední době se to hodně prolíná, protože hodně se diskutuje o tom, že právě ta mediální gramotnost je strašně důležitá pro to, aby ty lidi si dokázali tyhle ty informace vlastně přetřídit, pochopit, která ta informace je tedy důvěryhodná, případně já jsem velmi potěšena tím, co tady volali jednotliví posluchači právě o tom, že si ověřují různé zdroje, to je skvělá zpráva. Bylo by skvělé, kdyby to takhle dělali všichni, opravdu, jak to ten jeden posluchač říkal, ale obávám se, že to tak úplně nebude. Nicméně co se týče teď toho posledního posluchače, on tam mluvil o tom, že vlastně nedůvěřuje nikomu, a to jsem chtěla říct, že právě vyšlo i z našeho posledního výzkumu, že ta nedůvěra vůči médiím je až dvoutřetinová u české populace...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

A proč, Lucie?

Lucie ŠTASTNÁ, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

No, tak na to jsme se samozřejmě neptali, že jo, jako proč.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Ale čím vy si to vysvětlujete, tak vy přece jen jste z fakulty, která se zabývá médii, tak máte pro to nějaké vysvětlení, proč lidé tak málo důvěřují médiím v České republice?

Lucie ŠTASTNÁ, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já osobně si myslím, že i třeba takovéto seznamy nebo nějaké takové analýzy a nálepkování, že to v podstatě, že to tomu jakoby prospívá, tomu, že ta média jsou potom vnímaná více jako nedůvěryhodná a že vlastně se nedá věřit vůbec nikomu, to je jedna věc. A druhá věc, jak jsem právě říkala, nikdo není úplně negramotný mediálně a ti lidé mají právě tu zkušenost i vlastně z té doby komunismu a také byste si mohla říct, nebyla tady žádná mediální výchova, lidé k tomu neměli průpravu a přesto dokázali poznat, že prostě v té nebo troufám si říct, já jsem samozřejmě tu dobu neprožila, troufám si říct, i třeba na základě vyprávění rodičů a dalších, že prostě dokázali poznat, že třeba v těch médiích ty informace nejsou ucelené, že tam třeba nejsou úplně pravdivé a naopak, že třeba právě poslouchali třeba i ty zahraniční Hlas Ameriky, Svobodnou Evropu a potřebovali si to nějakým způsobem porovnávat a to samé, to samé se podle mě děje teďka, protože tím, že se to jako rozděluje na 2 skupiny, tak lidi tím spíš budou podle mě používat ta takzvaně proruské, i když já to jako opravdu nemám ráda to...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

To nálepkování.

Lucie ŠTASTNÁ, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Přesně tak, protože já si myslím, že spousta těch webů se snaží být prostě jenom alternativou vůči tomu mainstreamu, snaží se prostě podávat informace tak, jak nejlépe umí, samozřejmě když nepočítám nějaké třeba blogy, kde jsou asi spíš názory, než informace, ale myslím si, že to zase svědčí o tom, že třeba autoři těch webů nebo těchto portálů třeba nemají takovou mediální gramotnost a občas přijmou právě třeba nějakou zprávu, která není úplně, dejme tomu, pravdivá nebo je nějakým způsobem zavádějící. A potom už může být takový server třeba označený za proruský, ale přitom...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Aniž by byl.

Lucie ŠTASTNÁ, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Přitom není třeba, že jo, no, a to je..., podle mě v tom je celý problém, že.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Marián Vojtek sleduje sociální sítě. Mariáne, stihneme ještě krátce říct, co k tomu tématu přibylo?

Marián VOJTEK, editor sociálních sítí Českého rozhlasu Plus

Třeba Mirek Tengler píše na našem Facebooku, že veřejnoprávní média s vehemencí šíří propagandu rovněž, ovšem tu americkou. Ohlas z mailu: "Asi také jde o to, na co máte peníze. Jestli je někdo nemá na noviny nebo na internet, tak ho dokáže," a teď cituji, "zblbnout každý Pepa." Anketa, odkud nejčastěji čerpáte informace? 84 procent lidí hlasovalo, že z internetu, 12 procent z rozhlasu a 4 procenta z televize. Tisk získal 0.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Marián Vojtek. Mariáne, děkuju. My se zde uslyšíme zase a uvidíme zítra. Lucie Šťastná z **Fakulty sociálních věd** byla naším hlavním hostem. Lucie, děkuju moc, že jste si udělala čas. Na shledanou.

Lucie ŠŤASTNÁ, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Nemáte zač, na shledanou.

Experti: Odchod Británie z EU by potěšil Rusko

13.6.2016 denik.cz str. 00 Z domova

Praha - Případný odchod Velké Británie z EU by potěšil Rusko, protože by oslabil postavení evropské osmadvacítky. Takzvaný brexit by rozkolísaným evropským společenstvím mohl otřást, podnítit odchody dalších států, a být tak začátkem konce evropského bloku. Shodli se na tom politoložka Lenka Rovná a bývalý diplomat Petr Kolář, které ČTK v souvislosti s blížícím se hlasováním v Británii oslovila. Britové o setrvání nebo vystoupení z EU rozhodnou 23. června.

"

"Je jisté, že vítězem brexitu by bylo putinovské Rusko. Oslabená EU, zmítaná vnitřními rozpory a nejistotou - co víc si mohou v Kremlu přát," uvedl Kolář, který v minulosti působil jako český velvyslanec v USA a Rusku. Podle Rovné by navíc oslabil i samotná Británie. "Žádná velká země v Evropě nemůže bez EU hrát důležitou roli. Právě její role v EU, a tím i působení EU jako celku, jí dává sílu," napsala politoložka, která je prorektorkou pro evropskou problematiku na katedře západoevropských studií **Fakulty sociálních věd** UK.

Oba oslovení experti jsou skeptičtí i k tomu, do jaké míry bude výsledek britského referenda nezvratný. "Nezvratná je akorát smrt. Slepovaný hrnec už ale nikdy nebude takový jako před rozbitím," konstatoval Kolář. Podle Rovné by těsné odmítnutí členství v unii ještě nemuselo znamenat vystoupení, ale například snahu o vyjednání dalších britských výjimek. "Patrně však by znamenalo zemětřesení v Konzervativní straně a výměnu jejího předsedy, a tím i předsedy vlády," uvedla Rovná.

Podle politoložky by proces vystoupení z evropského bloku pravděpodobně nastartoval "vlnu nového nacionalismu v Evropě s možnými katastrofickými následky, které Evropa tak dobře z dějin zná". Kolář se domnívá, že brexit, který bývalý diplomat označuje jako krok do neznáma, rovněž může vyvolat vlnu obdobných referend v jiných zemích.

Mnoho otázek je podle Koláře také nad tím, jak by byly budoucí vztahy mezi unií a Spojeným královstvím nastaveny. "Bylo by to jako s Norskem? Nebo se Švýcarskem? Nebo nějak úplně jinak?" ptá se Kolář. Z tohoto nastavení by pak podle Rovné vyplynuly důsledky pro české a unijní občany v Británii. "Není ještě jasné, zda by zde nebyly nějaké kvóty či omezení jejich vstupu a působení," doplnila Rovná.

I když má bývalý diplomat Kolář k dnešnímu fungování unie výhrady, byl by pro, aby Británie v evropské osmadvacítce zůstala. Také podle Rovné je lepší vylepšit něco, co už funguje, i když má unie mnoho chyb."

URL| http://www.denik.cz/z_domova/experti-odchod-britanie-z-eu-by-potesil-rusko-20160613.html

---

Experti: Odchod Británie z EU by potěšil Rusko

13.6.2016 tyden.cz str. 00 Domáci

ČTK

Případný odchod Velké Británie z EU by potěšil Rusko, protože by oslabil postavení evropské osmadvacítky. Takzvaný brexit by rozkolísaným evropským společenstvím mohl otřást, podnítit odchody dalších států, a být tak

začátkem konce evropského bloku. Shodli se na tom politoložka Lenka Rovná a bývalý diplomat Petr Kolář, které v souvislosti s blížícím se hlasováním v Británii oslovila. Britové o setrvání nebo vystoupení z EU rozhodnou 23. června.

Případný odchod Velké Británie z EU by potěšil Rusko, protože by oslabil postavení evropské osmadvacítky. Takzvaný brexit by rozkolísaným evropským společenstvím mohl otřást, podnítit odchody dalších států, a být tak začátkem konce evropského bloku. Shodli se na tom politoložka Lenka Rovná a bývalý diplomat Petr Kolář, které v souvislosti s blížícím se hlasováním v Británii oslovila. Britové o setrvání nebo vystoupení z EU rozhodnou 23. června.

"Je jisté, že vítězem brexitu by bylo putinovské Rusko. Oslabená EU, zmítaná vnitřními rozpory a nejistotou - co víc si mohou v Kremle přát," uvedl Kolář, který v minulosti působil jako český velvyslanec v USA a Rusku. Podle Rovné by navíc oslabil i samotná Británie. "Žádná velká země v Evropě nemůže bez EU hrát důležitou roli. Právě její role v EU, a tím i působení EU jako celku, jí dává sílu," napsala politoložka, která je prorektorkou pro evropskou problematiku na katedře západoevropských studií **Fakulty sociálních věd** UK.

Oba oslovení experti jsou skeptičtí i k tomu, do jaké míry bude výsledek britského referenda nezvratný. "Nezvratná je akorát smrt. Slepovaný hrnec už ale nikdy nebude takový jako před rozbitím," konstatoval Kolář. Podle Rovné by těsné odmítnutí členství v unii ještě nemuselo znamenat vystoupení, ale například snahu o vyjednání dalších britských výjimek. "Patrně však by znamenalo zemětřesení v Konzervativní straně a výměnu jejího předsedy, a tím i předsedy vlády," uvedla Rovná.

Podle politoložky by proces vystoupení z evropského bloku pravděpodobně nastartoval "vlnu nového nacionalismu v Evropě s možnými katastrofickými následky, které Evropa tak dobře z dějin zná". Kolář se domnívá, že brexit, který bývalý diplomat označuje jako krok do neznáma, rovněž může vyvolat vlnu obdobných referend v jiných zemích.

Mnoho otázek je podle Koláře také nad tím, jak by byly budoucí vztahy mezi unií a Spojeným královstvím nastaveny. "Bylo by to jako s Norskem? Nebo se Švýcarskem? Nebo nějak úplně jinak?" ptá se Kolář. Z tohoto nastavení by pak podle Rovné vyplynuly důsledky pro české a unijní občany v Británii. "Není ještě jasné, zda by zde nebyly nějaké kvóty či omezení jejich vstupu a působení," doplnila Rovná.

I když má bývalý diplomat Kolář k dnešnímu fungování unie výhrady, byl by pro, aby Británie v evropské osmadvacítce zůstala. Také podle Rovné je lepší vylepšit něco, co už funguje, i když má unie mnoho chyb.

URL| http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/experti-odchod-britanie-z-eu-by-potesil-rusko_387045.html

Kongres Evropské účetní asociace v Maastrichtu

13.6.2016 Auditor str. 35 Ze zahraničí

Libuše Müllerová a Michal Šindelář

Ve dnech 11. – 13. května se v nizozemském Maastrichtu konal již 39. kongres Evropské účetní asociace (European Accounting Association, EAA).

Jeho účastníky byli jako každoročně vysokoškolští pedagogové a výzkumní pracovníci z univerzit z celého světa v celkovém počtu více než 1 000 delegátů. Za Českou republiku se kongresu zúčastnilo šest pedagogů a tři studenti doktorského studia z Vysoké školy ekonomické v Praze a jeden zástupce z **Fakulty sociálních věd** Karlovy univerzity. Stěžejní témata byla prezentována a diskutována na 13 sympoziích. Příspěvky účastníků, kterých se sešlo celkem 701, byly prezentovány a diskutovány v následujících paralelních sekcích: AU – Auditing – 86 příspěvků ED – Accounting Education – 24 příspěvků FA – Financial Analysis – 90 příspěvků FR – Financial Reporting – 178 příspěvků GV – Governance – 53 příspěvků HI – History – 12 příspěvků IC – Interdisciplinary/Critical – 29 příspěvků IS – Information Systems – 4 příspěvky MA – Management Accounting – 114 příspěvků PSNP – Public Sector & Not-For-Profit – 29 příspěvků SEE – Social, Environmental & Ethical – 48 příspěvků TX – Taxation – 34 příspěvků

Auditingu byla věnována dvě sympozia. První s názvem „Big Data Analysis in Accounting & Auditing“ se věnovalo problematice analýzy dat získaných z účetnictví pro porozumění kontrolního prostředí klienta v rámci

auditu. Pozornost byla zaměřena na používání techniky „process mining“, která je schopná zachytit neobvyklou situaci a tím upozornit auditora na rizikové operace. Metoda porovnává běžný proces s jeho nahodilými a rizikovými odchylkami. Na závěr byly prezentovány IT programy, které jsou schopné data analyzovat a vyhodnotit tímto způsobem. Druhé sympozium mělo název „Audit Analytics – New EU Audit Requirements: Lessons from early adoptions and research opportunities for the future.“ Prezentující se věnovali novinkám v oblasti regulace auditorské profese se zaměřením na nový obsah a strukturu zprávy auditora. Pozornost byla zaměřena na obsah nové zprávy auditora, zejména na povinnost zveřejnit, popsat a vysvětlit rizika a přijatá opatření na snížení těchto rizik v rámci provádění auditu. Dále se příspěvky věnovaly nové povinnosti auditorů uvádět materialitu (významnost) v dodatečné zprávě určené výboru pro audit a způsobu jejího výpočtu. Prezentující z Velké Británie a Nizozemska, tedy ze států, které již rozšířenou zprávu auditora aplikují, uváděli příklady, jakou odezvu to vyvolalo u vlastníků, manažerů a ostatních uživatelů auditorských zpráv.

Jak je uvedeno v předcházejícím přehledu, tématicke auditu bylo věnováno 86 příspěvků. Nejvíce jich bylo zaměřeno na problematiku kvality auditu. Formou různých statistických metod, především regresní analýzy, byla zkoumána kvalita auditu v závislosti na různých vybraných veličinách, například v závislosti na tom, zda audit provádí auditori z tzv. velké čtyřky oproti auditorům z ostatních firem, v závislosti na chybách zjištěných v účetních závěrkách, na auditorských a neauditorských odměnách a dalších. V této souvislosti se autoři dále věnovali vztahu mezi kvalitou auditu a předpokladem trvání podniku v dohledné budoucnosti (going concern concept). S tím bezprostředně souvisí i další stěžejní téma týkající se rotace auditorů. I zde byla zkoumána kvalita auditu v závislosti na změně auditora. Zajímavý byl pohled z různých zemí, např. Číny a Itálie, kde je praxe rotace auditorů odlišná. Dalším tématem byl vztah mezi interním a externím auditorem. Bylo analyzováno, do jaké míry se auditor může spoléhat na práci interního auditora a zda to má vliv na náklady za auditorské služby. Zajímavá byla také prezentace, která se týkala koordinace a komunikace při auditu v rámci skupiny. Bylo zkoumáno, do jaké míry a jakým způsobem spolu komunikují auditori z různých zemí, ve kterých se nachází dceřiné společnosti auditované skupiny.

Z většiny témat a prezentací jasně vyplynulo, že auditorská činnost je službou ve veřejném zájmu, a propojení kvality auditu, rotace auditora, auditorských odměn a dalších aspektů svědčí o jejich vzájemné provázanosti při výkonu auditorské profese. Většina příspěvků vycházela z hledání závislosti mezi různými veličinami, které jsou s auditem spojeny. Je zřejmé, že dochází ke změně v pojetí auditu od konzervativního přístupu k hledání nové cesty, jak zajistit kvalitu a jak naplnit očekávání uživatelů auditovaných účetních závěrek. Ostatně o tom svědčí i poslední regulace obsahu auditorské zprávy, jak bylo na sympoziu diskutováno.

Kongres byl ukončen valnou hromadou Evropské asociace účetních, která kromě formálních bodů programu, jako jsou schvalování účetní závěrky a volby orgánů asociace, obsahovala také prezentaci a pozvánku na příští kongres. Ten se bude konat ve dnech 10. – 12. května 2017 ve Valencii. Za účastníky kongresu z VŠE v Praze

Foto popis|

Přestupy

**13.6.2016 Euro str. 61 Light - Lidé a podniky - Přestupy
RED**

Heineken ČR Nikolay Mladenov • generální ředitel

Pivovarnickou skupinu Heineken Česká republika vede od června nový generální ředitel Nikolay Mladenov. Stávající ředitelka Zuzana Železníková na funkci rezignovala ze zdravotních důvodů a soustředí se na rekonvalescenci, po které bude pokračovat v kariéře ve skupině Heineken. Mladenov přichází z Bulharska, kde dosud řídil společnost Heineken Zagorka Bulharsko. Do Heinekenu nastoupil v roce 2000 a následujících osm let pracoval v odděleních prodeje a obchodního marketingu. Po přechodném působení v pozici country manažera ve skupině Diageo se v roce 2011 do Heinekenu vrátil jako obchodní ředitel pro Bulharsko. Generálním ředitelem Heinekenu Zagorka byl jmenován v roce 2013.

Konektor Social Lukáš Bašta • head-of-content

Do Konektoru Social, agentury pro obsahový marketing, nastoupil Lukáš Bašta, který se bude v pozici head of content starat o sjednocení obsahových strategií pro jednotlivé klienty. Lukáš Bašta do Konektoru Social přešel z projektu Aplikace, kde měl na starost obsah webu, pořadu a sociálních sítí. Je spoluzakladatelem dvou

startupů (Flinq a To je masáž!), kterým se staral o grafický design, marketing i PR. Dříve působil jako editor časopisů Score a magazínu TN.cz. Studoval Fakultu elektrotechnickou ČVUT, zajímají ho moderní technologie, mobilní aplikace a sociální sítě. Ve společnosti Konektor Social bude pracovat pro klienty, jako je Sazka, Česká spořitelna, Hollandia nebo Milka.

Cash Collectors Martin Ralbovský • výkonný ředitel

Inkasní agentura Cash Collectors posílila svůj tým o Martina Ralbovského, který nastupuje do pozice výkonného ředitele. Zkušený manažer Martin Ralbovský (33)

přichází z GE Money Bank, kde byl zodpovědný zejména za vymáhací strategie a správu portfolií v mimosoudním i soudním vymáhání. Martin Ralbovský studoval Matematickofyzikální fakultu a **Fakultu sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze a Fakultu informatiky a statistiky Vysoké školy ekonomické v Praze, kde získal v roce 2009 doktorát. V téže roce nastoupil do GE Money Bank, kde působil nejprve jako analytik zabývající se vývojem a reportingem vymáhacích strategií

a posléze jako manažer zodpovědný mj. za procesy soudního vymáhání a exekuce, outsourcing vymáhání živých i ukončených smluv pomocí externích vymáhacích agentur a field collectorů GE Money Bank a GE Money Auto včetně insolvence, dědictví a prodeje jejich pohledávek.

Česká inovace Jaroslav Musil • výkonný ředitel

Pozici výkonného ředitele neziskové organizace Česká inovace nově obsadil Jaroslav Musil. Ve funkci nahradil dosavadního ředitele Libora Kašparovského. Jaroslav Musil bude mít v České inovaci na starost koordinaci činností na podporu inovátorských projektů, řízení marketingové a komunikační strategie, projektový management, organizaci festivalu Česká inovace, aktivity spojené s Příběhy České inovace, komunikaci s úřady a inovačními subjekty a zejména akvizice partnerů.

Za svou pětadvacetiletou kariéru nasbíral zkušenosti jak v domácím, tak i mezinárodním obchodu. Pracoval pro velké nadnárodní korporace i pro menší podniky. Vystudoval management a marketing, vysokoškolský titul získal na britské The Open University.

CENTR R&D working group Bedřich Košata spolupředseda

Vedoucí Laboratoří CZ. NIC Bedřich Košata byl jmenován jedním z vedoucích CENTR R&D working group. Ta se zaměřuje na vývojové a výzkumné aktivity členů mezinárodní organizace CENTR a je jejím cílem je především sdílení informací a podpora spolupráce svých členů. Úkolem Bedřicha Košaty bude hlavně zlepšit aktivní spolupráci v rámci skupiny v oblastech, v nichž existují podobné výzkumné projekty ve více registrech, jako jsou například analýza dat a měřicí nástroje. Bedřich Košata je jako vedoucí Laboratoří CZ. NIC odpovědný za tým, který se zabývá zejména vývojem a výzkumem v oblasti internetových technologií a bezpečnosti, ale také dalšími obecně prospěšnými projekty, např. v oblasti vzdělávání. Vystudoval Vysokou školu chemicko-technologickou (VŠCHT) v Praze, kde získal i titul Ph. D. Po návratu z ročního post doktorálního pobytu v Německu se pak na VŠCHT stal zakládajícím členem Laboratoře informatiky a chemie. Tam působil v letech 2004 až 2010 v pozici vyučujícího stejnojmenného oboru, který kombinoval výuku chemie s programováním a informatikou obecně. Ve sdružení CZ. NIC pracuje od roku 2009. Ve volném čase se věnuje aikidó, zajímá se o přírodní vědy a rád vaří.

Česká spořitelna Marek Blaha • ředitel distribuční sítě

Distribuční síť České spořitelny nově povede Marek Blaha (35), který přichází z Allianz - Slovenské pojišťovny. Ve funkci nahradí Danielu Peškovou, která se i nadále soustředí na práci členky představenstva zodpovědné za retailové bankovníctví. Svoji kariéru odstartoval Marek Blaha ve finančních službách v Rumunsku a na Ukrajině. Nejprve v letech 2005 až 2007 pracoval jako výkonný ředitel ve společnosti Salve Finance Ukraine, později zastával vyšší manažerské pozicce přímo v Salve Group. Od roku 2012 působil jako ředitel distribuce Allianz - Slovenské pojišťovny. Vystudoval zahraniční obchod na Ekonomické univerzitě v Bratislavě. Absolvoval řadu zahraničních kurzů, například na Stanford Graduate School of Business studoval strategii a organizaci. Mluví slovensky, česky, anglicky a německy.

Jdeme DO FINÁLE!

13.6.2016 Ona DNES str. 38 Fejeton

Rok od roku stále silněji cítím, že máme pomýlený kalendář. Mnohem líp než ten náš vystihuje svět a běh takzvaný rok školní. A v souladu s ním se právě teď cítím vánočně a chystám se na velké finále.

Abych nebyla za blázna... nezdobím fikus a nechodím ve svetru se sobem. Jen zcela intuitivně cítím, že jsme odvedli další kus práce a je čas na nějaký ten pomyslný cofeebreak, ideálně dvouměsíční. Děti vstřebaly díky svým vzdělávacím institucím další nedocenitelné životní poznatky. Starší dcera bravurně bruslí po poli kvantové fyziky a mladší si už díky bohu udělala jasno v tom, že peloponéskou válku nevyhráli slávisti, ale Spartani. Rovněž už rozpoznáme dělohu od lodyhy a v „prcovním listu“ jsme se detailně probrali všemi „slonímy druhy“. Takže máme pro letošek splněno.

Zeptat se dětí, co se ve škole právě uplynulý školní rok naučily, je mimochodem přinejmenším stejně užitečné jako na silvestra bilancovat. Malou ani velkou násobilku určitě nevypíchnou, pravděpodobně ani vyjmenovaná slova nebudou favoriti. Jedno z mých dětí například po absolvování první třídy po dlouhém dumání uvedlo velké psací G a pak rozdíl mezi havranem a vránou, „co jsme si říkali na cestě ze školní jídelny“. Tehdy mě to rozesmutnilo natolik, že jsem bleskurychle rozhodla o změně školy, aby toho zapamatováníhodného bylo ve druhé třídě aspoň o fous víc. A povedlo se.

Jindy se mi vyplatilo dát na přání samotné školačky. Když jsme vybírali po prvním stupni další školu, poctivě jsme vytipované vzdělávací ústavy obešli. Někde fakt chyběly už jen ty mříže na oknech... Nakonec nás v jedné okouzila lezecká stěna v tělocvičně a samotný pan ředitel. Ten se totiž neurazil, ani když se ho moje dcera v nestřežené chvíli zeptala, jestli studium u nich fakt znamená konec dětství, jak se to o jeho škole říká. Dneska si tam puberťačka svoje dětství dožívá ve zdraví a v pohodě. A vsadila bych se, že jenom lezeckou stěnou to nebude.

Právě teď prožíváme dny velkého finále tohoto školního roku. Děti a my pochopitelně s nimi. Písemky, které se tváří jako test univerza, zkoušení ze života a smrti, balancování nad propastí jedničky a dvojky, nebo „božechraň!“ dvojky a trojky! Tolik stresu, nervů a napětí kvůli čísílkám, která budou zapomenuta nejpozději třetí středu v červenci (bude úplněk). A vedle toho horečné plánování na další dva měsíce... kdo, kam, kdy a jak (můžeme my dospělí urvat co nejvíce volných dnů). Nervozita ne nepodobná předvánočnímu shonu, jen se u ní teď v létě trochu víc zapotíme.

Někde jsem četla, že děti nejrychleji rostou právě o prázdninách. A já tvrdím, že i nejvíc moudří. Za dva měsíce mimo vzdělávací ústavy dostanou takovou dardu životních zkušeností, že by to žádné osnovy nepobraly. A hlavně byste nesehnali učitele s tak odvážnou aprobačí... Deset měsíců startovaly svůj intelekt na povel v osm, tak teď si mohou nechat svoje mozkové závitky kroutit klidně v protisměru, dopřejme jim to.

Ač už jsme odrostly nároku na dva měsíce prázdnin, měly bychom si je i my matky ordinovat povinně. Měly bychom, stejně jako naše děti, nasávat nové zkušenosti... víte, že každý solidní bar má na léto nový drink? Měly bychom zkoušet dosud nepoznané... víte, že existují prázdninové kurzy samby? A měly bychom vystoupit aspoň na chvíli z nabitého itineráře všedních dnů... víte, že připomínky v diáři se dají vymazat??? Já už jo, mám to vyzkoušené. A vemte jed na to, že Vánoce v létě jsou ten nejlepší způsob, jak přežít další školní rok. Ježíšek to určitě pochopí...

***

MARKÉTA FIALOVÁ (45) moderuje Střepiny v televizi Nova. Vystudovala masovou komunikaci na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. S novinářinou začínala v deníku Mladá fronta Dnes. Je vdaná a má dvě dcery.

CO VÁS ČEKÁ NA

Hurá do vody! Ty nejlepší plavky pro letošní léto si prohlédněte v úterý. Nosí se například s průstřihy, extra hlubokými zády, s atypickými ramínky.

Jak na sporty Kdy je nejlepší čas na sport pro děti i jak motivovat, se ptejte psycholožky Markéty Špunarové v úterý od 12 hodin.

Čekám dítě? Vše, co potřebujete vědět o těhotenských testech: jaké existují, jak fungují i za jak dlouho vaše těhotenství odhalí. Čtete ve čtvrtek.

Grilovací omáčky Recepty na grilovací omáčky podle vyhlášeného šéfkuchaře Jana Kracíka z restaurace Pot Au Feu – čtete na onadnes.cz/gril.

O autorovi| ona@mfdnes.cz

Foto autor| ILLUSTRACE: SHUTTERSTOCK FOTO: SHUTTERSTOCK, ARCHIV REDAKCE

Cena F. L. Riegra byla udělena prvním studentům

14.6.2016 psp.cz str. 00

14. 6. 2016

Cenu Františka Ladislava Riegra, jejíž první ročník zná už své vítěze, dnes předával studentům vysokých škol předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Jan Hamáček. „Věřím, že se nám povedlo založit tradici, která bude mít dlouhého trvání. Cílem soutěže je přiblížit význam parlamentarismu mladým lidem,“ uvedl Jan Hamáček.

V prvním ročníku soutěže zvítězila Zuzana Holakovská s bakalářskou prací „Adaptace parlamentů České republiky, Polska a Slovenska na mechanismus včasného varování u evropské legislativy“, kterou obhájila na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. Druhým místem byl oceněn Jiří Mulák s diplomovou prací „Materiální ohnisko ústavnosti“ (Fakulta právnická Západočeské univerzity v Plzni), třetím Jan Lukáš Mareček s diplomovou prací „Personální stabilita obsazování funkcí v Parlamentu ČR“ (Fakulta mezinárodních vztahů Vysoké školy ekonomické). Pamětní list si z prvního ročníku soutěže odnášejí Ludmila Havlíčková („František Soukup a sociální demokracie před I. světovou válkou“, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy), Lukáš Forýtek („Tendence vývoje bikameralismu v Evropě“, Fakulta mezinárodních vztahů VŠE) a Milan Šimánek („Ústavní zvyklosti“, Právnická fakulta Masarykovy univerzity).

Cenu F. L. Riegra od letošního roku získávají studenti za nejlepší kvalifikační práce s tematikou parlamentarismu. Cílem soutěže je popularizace výzkumu parlamentarismu a jeho historie mezi studenty vysokých škol. Předseda Poslanecké sněmovny oceňuje vítěze soutěže na základě doporučení komise, v níž jsou odborníci na historii, politologii, právo a legislativu. Členové komise posuzují myšlenkovou originalitu práce, rozsah využitých pramenů a literatury i práci s nimi nebo přínos pro současný stav bádání v této oblasti společenských věd.

URL| <http://www.psp.cz/sqw/cms.sqw?z=9177>

Z MONITORU NA PLÁTNO

14.6.2016 Hospodářské noviny str. 12 Panorama

Tomáš Stejskal

HOLLYWOODSKÁ STUDIA CHTĚJÍ UDĚLAT Z POČÍTAČOVÝCH HER PODOBNÝ ZDROJ ÚSPĚCHU JAKO Z KOMIKSŮ. HRY DNES USILUJÍ O TO, ABY SE NA NĚ HLEDĚLO JAKO NA UMĚNÍ. KAŽDOPÁDNĚ JE TO BYZNYS, JEMUŽ MOHOU OSTATNÍ ODVĚTVÍ ZÁBAVNÍHO PRŮMYSLU ZÁVIDĚT.

Moje generace má příležitost napravit chyby, řekl Duncan Jones a nemluvil o politice či ekonomii, ale o krušné realitě filmových adaptací videoher. „Chtěl jsem, aby diváci pochopili, proč tolik lidí hraje hry a záleží jim na nich,“ říká režisér snímku Warcraft: První stfět, který minulý týden vstoupil do kin. A v Číně zbořil rekordy.

Není divu, že Hollywood v posledních letech hledá klíč k adaptacím her. Když koncem loňského roku všechny filmové časopisy sledovaly, jak nové Hvězdné války usedají na trůn coby film, který utržil historicky

největší sumu za první víkend v amerických kinech, videoherní byznys měl už měsíc po bitvě zcela jiných proporcí.

Hvězdné války utržily za první víkend ve Spojených státech bezmála čtvrt miliardy dolarů, celosvětově něco přes půl miliardy. Videohra Fallout 4 však získala loni v listopadu od hráčů přes 750 milionů dolarů jen během prvního dne prodeje. Od filmového Warcraftu se čekaly velké věci. Když byla tato extrémně návyková on-line hra, v jejímž světě často lidé tráví více času než ve svých skutečných domovech, na vrcholu popularity, hrálo ji přes 12 milionů hráčů. Ještě koncem loňského roku jich bylo 5,5 milionu. Tržby World of Warcraft, tedy oné zmiňované on-line hry ze světa Warcraftu, přesahují 8,5 miliardy dolarů, což je ve filmovém světě nepředstavitelné číslo.

Konečně režisér

Tento víkend však Warcraft, jehož náklady se pohybují kolem 160 milionů dolarů, v amerických kinech propadl a utržil jen necelých 25 milionů. Zato v Číně jde po prvních pěti dnech od uvedení o nejdělečnější zahraniční titul všech dob. Za tu dobu zde dosáhl na částku 156 milionů dolarů.

Filmový Warcraft vznikl v době, kdy se v Hollywoodu mění pravidla hry. Na rozdíl od superhrdinových komiksů, populárních převážně v Americe, je obliba videoher celosvětová a stále stoupá. Ale zatímco komiksově filmy vydělávají miliardy dolarů a mají úspěch i u kritiků, filmy podle her doposud sklízely převážně výsměch. Většinou svorně od hráčů, kritiků i běžných diváků. Hollywood nyní bere výzvu zúročit videoherní potenciál „zodpovědně“.

Warcraft měl konečně natočit respektovaný režisér. Sam Raimi, mimo jiné tvůrce tří filmových Spider-Manů z let 2002 až 2007, však od projektu odstoupil a nahradil ho právě Duncan Jones. Tedy osobitý autor pocházející ze sféry nezávislého filmu.

Dříve podle her točili v lepším případě lidé, kteří se o tento druh zábavy nezajímali. Počítačová hra Tomb Raider vypadala ve filmové verzi z roku 2001 jako sled celkem atraktivních, leč nesmyslně sestříhaných obrázků. Dodnes většina odvozených filmů zcela popírá kvality původních her. Vrcholem ignorace je dílo dle mnohých filmových fanoušků „nejhoršího režiséra všech dob“ Uweho Bolla, který se sobě vlastním nedostatkem soudnosti uvrhl na plátna kin hned několik oblíbených herních titulů.

Nenáviděný tvůrce s přebujelým egem natočil například legendární hru Alone in the Dark, temný horor a také jednu z prvních her, která uměla navodit filmovou atmosféru. Na napětí či děs režisér Boll rezignoval a nesmyslně se staral především o to, zda scénář obsahuje automobilové honičky.

Když se zajímal o adaptaci Warcraftu, nepřekvapivě uslyšel od majitelů firmy Blizzard, která úspěšnou franšizu vlastní: „Filmová práva neprodáme, vám ne... obzvláště vám ne.“ Herní společnosti chtějí dnes mít nad projekty větší kontrolu, podobně jako když komiksově nakladatelství Marvel po některých neúspěšných filmech začalo ty další produkovat samo.

Ale zatím přehnaná opatrnost a kontrola lidí ze společností, jako je Blizzard, vedla spíše k průtahům a k tomu, že od Warcraftu odstoupil zmiňovaný režisér Raimi kvůli nedostatku tvůrčí svobody.

Jako v komiksu

„Náhradník“ Duncan Jones se nicméně – tak jako je dnes zvykem u komiksových hitů – spolupodílel na scénáři a vnesl do něj vlastní hráčskou zkušenost a nadšení, ale i v žánru fantasy poměrně revoluční pojetí postav, kdy monstrózní zelení orkové s tlamami plnými klů nejsou jen hrozbou světu lidí, ale vystupují i jako kladní hrdinové.

Filmový Warcraft nadchnul fanoušky právě proto, že je věrný hernímu světu, vyprávění tu skáče po lokacích videoherním stylem a číší z něj láska k původnímu médiu. „Miluji videohry a mám pocit, že se doposud ve filmu prodávaly poněkud šmahem,“ prohlašuje Jones. Mezi kritiky však Warcraft propadl a na vině není nutně jen nedotaženost konceptu, v němž se autorská vize režiséra tluče s představami studií a herních firem. Kritici hrám mnohdy nerozumějí a ani nechtějí rozumět.

„Počítačové hry jsou výrazně jiné, nelineární médium, a proto přímá adaptace není možná,“ upozorňuje na některé obtíže s převedením her na plátno Jaroslav Švelch z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, kde o počítačových hrách přednáší. „Komiks je sice také odlišný, ale přinejmenším stejně jako film sleduje určitou dopředu danou strukturu vyprávění, což proces adaptace usnadňuje.“ Švelch dodává, že i režiséři komiksových filmů dlouho hledali, jak na to. „Filmoví producenti začínají brát hry vážněji,“ domnívá se. Počítačové hry se nyní možná nachází v podobné fázi jako komiks v osmdesátých letech. Také bojují o svůj status potenciálního nového uměleckého druhu, který není jen spotřební zábavou.

Komiksy tuto bitvu v osmdesátých letech definitivně vyhrály temnými společenskokritickými „grafickými romány“, jako byli Strážci či Návrat temného rytíře, kde superhrdinové už zdaleka nebyli tak jednoznačně „super“. A tehdy také první filmy jako Batman Tima Burtona z roku 1989 ukázaly, že žánr může pojednávat o

dospělých tématech a nadchnout publikum i recenzenty. Přesto to trvalo více než deset let, než se ze superhrdinské tematiky stal i respektovaný a supervýdělečný filmový byznys.

Z Warcraftu obrovský hit nebude. Ale získal si respekt u fanoušků a také to díky celosvětovým tržbám nebude propadák. Naopak už nyní patří k nejúspěšnějším titulům dle her. Podobně jako Need for Speed či Princ z Persie, které přes 70 procent tržeb získaly mimo Spojené státy, se může spolehnout na mezinárodní publikum, především na dynamicky se rozvíjející Čínu, z níž se podle odhadů stane příští rok filmový trh číslo jedna.

Možná pomalu končí doba „béčkových“ režisérů a jejich herních filmů, které spoléhají jen na krásy, efekty a marketing. Ze série Resident Evil, jejíž šestý díl se dostane do kin počátkem příštího roku, si většina diváků pamatuje pár zombií, nějaké výbuchy, ale hlavně hrdinku v podání Milly Jovovichové. A z obou filmových dílů hry Tomb Rider kromě siluety Angeliny Jolie v sexy oblečku neuvázlo takřka s jistotou v paměti vůbec nic.

Hry se zdokonalují závratným tempem, a nejen technologicky. Herní tituly jako Assassin's Creed či Heavy Rain využívají filmové postupy, ať už jde o snímání a takřka neomezené možnosti pohybu prostorem, či vyprávění fungující jako ve filmu. A hráči těchto „interaktivních dramát“ často nemusí být jen rychlí, obratní a taktičtí, ale podléhají i etickým volbám. Filmový Assassin's Creed bude mít premiéru v prosinci a režíruje ho tvůrce, jehož poslední film byl též adaptací Shakespeara.

Trocha skandinávské citlivosti

Justin Kurzel natočil vizuálně strhující verzi Macbetha s jedním z nejrespektovanějších herců své generace Michaellem Fassbenderem. Nyní spolupracují na napjatě očekávané adaptaci videohry zasazené do dvanáctého století, do období třetí křížové výpravy. Studio filmu Assassin's Creed věří natolik, že bude koncem roku soupeřit o přízeň diváků v kinech s novými Hvězdnými válkami.

A do kin se chystá i restart série Tomb Raider, který adaptuje novou verzi této hry z roku 2013. Ta byla ceněná za odvahu jít proti konvencím a ukázat samotný zrod hrdinky Lary Croft. Hrát ji má držitelka Oscara Alicia Vikanderová, režírovat norský tvůrce Roar Uthaug, který by rád vnesl do díla trochu „skandinávské citlivosti“.

Hollywoodská studia zatím točila hry hlavně podle popularity – bez ohledu na to, jaký mají filmový potenciál. Dokladem je i nesoudržná animovaná adaptace extrémně úspěšné finské mobilové hry Angry Birds, založené na katapultování ptáků proti světu prasat. Hru si stáhly miliardy hráčů a film sice už po třech týdnech promítání patří s částkou přesahující 300 milionů dolarů k nejdělečnějším snímkům tohoto druhu, ale tržby těch nejúspěšnějších animovaných či komiksových filmů sahají k miliardovým částkám.

Vidina zázračného zisku je pro Hollywood neodolatelná, vždyť například hra Minecraft, které se prodaly desítky milionů kusů, začala jako nezávislý projekt jednoho švédského herního designéra a bez jakéhokoli marketingu si ji koupil milion hráčů už ve fázi vývoje. A miliardový byznys už je dnes dokonce i ze sledování videí lidí, kteří hrají videohry.

Potenciál stát se po komiksech novým filmovým trendem a výnosným byznysem však mají spíše investice do her jako Assassin's Creed či Tomb Rider. Do her, které na svůj svět „hledí“ trochu filmovými očima.

KOMIKSY VS. VIDEOHRY (měsíc uvedení a celosvětové tržby z kin)

Nejúspěšnější komiksové filmy Avengers (květen 2012) 1,52 miliardy dolarů Avengers: Age of Ultron (duben 2015) 1,41 miliardy dolarů Iron Man 3 (květen 2013) 1,22 miliardy dolarů

Nejúspěšnější videoherní filmy Princ z Persie: Písky času (květen 2010) 336,37 milionu dolarů Angry Birds ve filmu (květen 2016) 312,07 milionu dolarů Resident Evil: Afterlife (září 2010) 296,22 milionu dolarů Warcraft: První střet (červen 2016) 286,10 milionu dolarů Lara Croft – Tomb Raider (srpen 2001) 274,70 milionu dolarů

O autorovi| Tomáš Stejskal, tomas.stejskal@economia.cz

Foto autor| Foto: Magic Box, Splendid Film

Foto autor| Foto: Falcon

Foto autor| Foto: Cinemart

Foto popis| Odpad z pixelů Režisér Uwe Boll získal anticenu Zlatá malina v kategorii „nejhorší kariéra“. A svými videoherními adaptacemi, mimo jiné Alone in the Dark (dole zcela vlevo) či Blood Rayne (dole druhá zleva), diváky přesvědčil, že ji získal právem.

Foto popis| Zombie a ptáci Série filmů dle her Resident Evil (vlevo) se brzy rozroste o šestý díl. Jako béčkový snímek nemající nic společného s hrou místy funguje, ale kasovní trhák z něj nikdy nebude. Angry Birds ve filmu (vpravo) dokazují, že film lze natočit doslova podle kdejaké ptákoviny.

Foto popis| Nové naděje Snímky dle her Warcraft (vlevo) a Assassin's Creed získaly režiséry ceněné za nezávislé či umělecké filmy. Duncan Jones s Warcraftem potěšil fanoušky, méně už kritiky, na Assassin's Creed, kde hraje Michael Fassbender či Marion Cotillardová, se s napětím čeká.

Rodinné sledování televize je pro Čechy už ztráta času, zprávám věří nejméně v rádiu

15.6.2016 aktualne.cz str. 00 Domáci
Eliška Mainclová

Vyplývá to ze studie mediální gramotnosti Centra pro mediální studia Univerzity Karlovy. Praha - Mobilní telefon už denně používá devět z deseti Čechů, skoro

Praha - Mobilní telefon už denně používá devět z deseti Čechů, skoro stejná část lidí sleduje denně televizi. Počítač, potažmo internet denně zapínají dvě třetiny Čechů - aby vyřídili e-mailovou komunikaci, navštívili sociální sítě, sledovali zprávy nebo hledali informace.

Vyplývá to z odborné studie Centra pro mediální studia (CEMES), které spadá pod **Fakultu sociálních věd** Univerzity Karlovy. Výzkumníky zajímalo, jak Češi používají média a vnímají jejich roli ve společnosti.

“Zatímco v roce 2011 byla televize vnímána jako důležitý socializační faktor a jeden z tmelících prvků rodiny, tato její funkce upadá,” prozradil Ivan Krejčí, předseda Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, která si studii u CEMES objednala.

Přesto je televize mezi lidmi stále nejoblíbenější médium. Dvě třetiny lidí si sledování televize plánují, dopředu vědí, na co se budou dívat. Televizi Češi berou především jako nástroj zábavy a odpočinku, případně jako zdroj informací. U 40 procent lidí funguje v domácnosti jako zvuková kulisa. Tři čtvrtiny lidí poslouchají hlavně hudbu

Při sledování televize nejvíce divákům vadí reklama (49 %), nudné a nezajímavé pořady (12 %) či jejich opakování (7 %). Bezmála sto procent televizních diváků sleduje pořady na televizním přijímači, internetové vysílání a sledování pořadů ze záznamu využívají lidé, většinou aby dohnali, co v televizi nestihli. “Přestože mají diváci mnohem více možností, jsou tyto zatím využívány minimálně,” překvapilo Krejčího.

U rozhlasu klesá obliba s věkem, denně jej poslouchají tři čtvrtiny lidí nad 70 let, ale jen třetina mladých mezi 15 a 17 lety. Češi zapínají rádio nejčastěji doma (81 %), v autě (66 %) nebo v práci (40 %), přičemž většinou se primárně nevěnují poslechu rozhlasu, ale používají jej jako zpříjemnění nějaké jiné činnosti. Skoro tři čtvrtiny lidí poslouchá hlavně hudbu, dále posluchače nejvíce zajímá aktuální zpravodajství.

Starší cílová skupina je typická i pro tištěná média. Denně je čtou skoro dvě třetiny lidí nad 60 let, zatímco mladých lidí do 29 let si papírové noviny přečte jen třetina.

Regulace médií Čechy nezajímá

Největší důvěru přisuzují posluchači rozhlasu, věří mu celá polovina respondentů, naopak více než polovina lidí nedůvěřuje tisku. Internet a televize se těší srovnatelné důvěře kolem 45 procent.

Autory studie zajímalo i povědomí Čechů o právní úpravě médií. Ukázalo se, že lidé se nejvíce orientují v oblasti regulace televizního zpravodajství, naopak v omezeních obsahu na internetu se příliš neorientují. Třetiny populace se ale právní rámec médií nedotýká vůbec.

Češi si také příliš neuvědomují rizika internetového prostoru. Možnosti narušení soukromí si připouští jen zhruba polovina dotazovaných, nejvíce lidí se bojí ztráty dat a počítačových virů.

U hypoték chceme zavést limity, kolik bude možné půjčit klientovi vzhledem k jeho příjmům

15.6.2016 Hospodářské noviny str. 17 Podniky a trhy

Martin Jašminský

Viceguvernér ČNB Vladimír Tomšík po prezentaci Zprávy o finanční stabilitě upozorňuje především na rizika rychlého růstu hypoték. A předkládá opatření, kterými na ně centrální banka bude, nebo by chtěla reagovat.

* hN: Jak byste shrnul hlavní závěry Zprávy o finanční stabilitě?

Došlo především k posílení odolnosti domácího finančního sektoru vůči možným nepříznivým šokům. Nesmíme ale usnout na vavřínech. Zaměřujeme se proto na možné zdroje rizik v blízké budoucnosti, neboť finanční stabilita vyžaduje dívat se dopředu. Zde vidíme nárůst cyklických rizik, zejména v oblasti zrychleného růstu úvěrů. Obzvláště se to týká hypotečních úvěrů, u kterých se standardy pro jejich poskytování v poslední době výrazně uvolňují.

* hN: Nevytváříte tím podmínky pro budoucí finanční krizi?

Je to určité dilema. Mimořádně nízké úrokové sazby společně s kurzovým závazkem na jedné straně podporují domácí poptávku a dosahování inflačního cíle. Zároveň však podněcují komerční banky i další finanční instituce k tomu, aby umísťovaly své zdroje do rizikovějších aktiv ve snaze udržet si ziskovost. Banky chtějí prodat více úvěrů a prostředkem k tomu bývají i „měkčí“ podmínky pro jejich poskytování. Ochota akceptovat vyšší riziko roste také na straně klientů. Důsledkem může být velmi rychlý růst úvěrů poskytovaných s nedostatečně obezřetnými standardy a dlouhodobě neudržitelný růst cen aktiv. Pro centrální banky v menších zemích typu Česka je jedinou smysluplnou reakcí na tuto situaci zpřísnění nástrojů v oblasti makroobezřetnostní politiky a mikroobezřetnostního dohledu, nikoliv zpřísnění měnové politiky. Troufnu si říci, že v ČNB to děláme.

* hN: Znamená to, že na trhu bytů vzniká bublina?

Snažíme se hodnotit i adekvátnost růstu cen bytů, i když je to nesmírně obtížné. Prozatím lze stěží mluvit o bublině. Ceny nemovitostí se loni zvyšovaly podobně jako v řadě jiných evropských zemí. Prodejní ceny bytů se v posledním roce zvýšily o necelých pět procent a zůstávají pod předkrizovými maximy. Nicméně tento růst rozhodně není malý, a navíc si uvědomujeme, že kombinace nízkých úrokových sazeb a snadné dostupnosti úvěrů vytváří podmínky pro další růst cen nad úroveň odpovídající vývoji fundamentálních faktorů. To platí zejména pro Prahu, kde je vidět citelně rychlejší zvyšování cen nabídkových než následně skutečně realizovaných. To je typické právě pro fázi cenového oživení. Když taková situace trvá déle, očekávání mohou získat sebenaplňující charakter. Klesající úrokové sazby přitom v takovéto situaci vůbec nemusí zvyšovat dostupnost bydlení, neboť růst cen nemovitostí se odráží v potřebě vyšších úvěrů na jejich pořízení. Kromě růstu cen bytů dochází i k rychlému zvyšování počtu poskytnutých hypotečních úvěrů.

* hN: Neroztáčí se tím nebezpečná spirála?

Hypoteční úvěry skutečně rostou velmi rychle. Díváme se na jejich celkový stav i na výši nově poskytovaných úvěrů. Nejvíce nás zajímá, jak rychle rostou nové úvěry, které nezahrnují refinancované a refinancované hypotéky. Loni došlo k meziročnímu nárůstu skutečně nových hypotečních úvěrů o 30 procent. V prvním čtvrtletí letošního roku se tempo růstu udržovalo kolem 20 procent. To jsou vysoká čísla. Vidíme také to, že některé domácnosti jdou se svými příjmy a výdaji skutečně na hranu, kdy si berou v relaci ke svým příjmům vysoké úvěry. Splátky jim pak odčerpávají značnou část příjmů. Tím se stávají značně citlivými na potenciální příjmový a úrokový šok. Na tento stav reagujeme doporučením na zpřísnění parametru LTV, což znamená, jaká část hodnoty zastavené nemovitosti odpovídá poskytnutému úvěru.

* hN: co konkrétně v tomto doporučení měníte?

Zejména snižujeme maximální hodnoty LTV. Dosavadní limit ve výši 100 procent bude snížen od letošního října na 95 procent a od dubna příštího roku dále na 90 procent. Stávající doporučený limit pro banky – poskytovat do 10 procent z objemu nových úvěrů v rozmezí hodnot LTV 90 až 100 procent – změníme nejprve na rozmezí 85 až 95 procent. Následně limit upravíme na 15procent, avšak pro rozmezí hodnot LTV 80 až 90 procent. Dohled se také více zaměří na úvěry poskytované stavebními spořitelny, neboť máme informace, že některé mění svůj obchodní model tak, že akceptují vyšší rizika. Na jejich úvěry se budeme dívat z hlediska jejich ekonomické podstaty, jakkoli některé odlišnosti v jejich obchodním modelu mohou vyplývat zprávní úpravy stavebního spoření.

* hN: dodržují banky tato vaše doporučení?

Limity pro hodnoty LTV jsou na agregátní úrovni v podstatě dodržovány. Některé instituce však poskytují část nových úvěrů s LTV nad 100 procenty a stejně tak překračují limit nově poskytnutých úvěrů s LTV mezi 90 a 100 procenty. I u těch ale pozorujeme snahu postupně se k limitům přiblížit. A budeme to u nich pravidelně kontrolovat a vyhodnocovat. Pokud uvidíme, že jednotlivé banky doporučené limity nedodržují a podstupují tím zvýšená rizika, využijeme svých pravomocí a stanovíme jim dodatečný kapitálový požadavek v rámci takzvaného Pilře 2.

* hN: Nemyslíte si, že zpřísnování limitů obejdou banky tím, že si zajistí zvýšení odhadovaných hodnot nemovitostí?

Tohoto rizika jsme si samozřejmě vědomi. Podněty pro zvyšování hodnocení zástav jsou jak na straně bank, tak i na straně žadatelů o úvěr. U stanovení hodnoty zástavy je vždy prostor pro subjektivní přístup. Tvrdá data, která by prokázala, že v návaznosti na naše doporučení došlo k nárůstu ohodnocení, však neexistují. Srovnání dynamiky cen nemovitostí, průměrné výše úvěrů a průměrné hodnoty ale možnost částečně účelového navýšení zástav naznačuje. U úvěrů s LTV mezi 80 a 100 procenty, u kterých existuje motivace zástavní hodnotu ovlivňovat, rostla průměrná zástavní hodnota meziročně zhruba o desetinu, zatímco průměrná výše úvěrů byla vyšší o 13 procent. A to přesto, že ceny nemovitostí rostly pouze polovičním tempem. Proto se budeme zabývat postupy při stanovení hodnoty zajištění u jednotlivých institucí jak z hlediska interních metodik, tak i praxe. Z hlediska řízení rizik bankéři dobře vědí, že se zvyšující se hodnotou LTV klesá pravděpodobnost, že v případě nesplácení bude zůstatková hodnota jistiny plně pokryta prodejem nemovitosti. V konkurenčním boji ale mohou převážit obchodní zájmy.

* hN: pomohlo by, kdybyste mohli stanovit parametry hypoték, jako je tomu nově například na slovensku?

Samozřejmě. Usilujeme o legislativní zakotvení pravomoci ČNB stanovovat institucím závazné limity některých rizikových parametrů, které dnes pouze doporučujeme. Umožnilo by nám to účinněji reagovat na rizika, která by pro finanční instituce i spotřebitele vznikala v případě přílišného rozvolňování úvěrových standardů. Alternativou jsou pak pouze razantní opatření v oblasti kapitálu institucí, která mohou být z národohospodářského hlediska nákladnější. Prostor pro ČNB vidím ještě v tom, jak banky posuzují schopnost klienta splácet úvěr z vlastních zdrojů ve zhoršené ekonomické situaci. Řada nových úvěrů je poskytována s poměrně vysokými hodnotami ukazatele LTI, tedy poměru výše úvěru a čistého ročního příjmu, a DSTI, což je poměr měsíční splátky úvěru a čistého měsíčního příjmu. Do budoucna proto připravíme zavedení kvantitativních doporučení pro hodnoty LTI a DSTI. Ideální by samozřejmě byla právně závazná forma. To nám doporučil i Mezinárodní měnový fond v závěrečné zprávě z letošní pravidelné mise v České republice.

Dohled se také více zaměří na úvěry poskytované stavebními spořitelny.

Vidíme to, že některé domácnosti jdou se svými příjmy a výdaji skutečně na hranu, kdy si berou v relaci k příjmům vysoké úvěry.

O autorovi| Martin Jašminský, martin.jasminsky@economia.cz

Foto autor| Foto: hN – Matej slávik

Foto popis| Vladimír Tomšík (42) Rodák z Čeladné vystudoval Fakultu národohospodářskou a Fakultu financí a účetnictví na VŠE v Praze a **Fakultu sociálních věd** na UK v Praze. Od roku 1997 pracoval jako odborný asistent na VŠE v Praze a posléze pracoval v Komerční bance a finanční skupině Newton Holding. Do bankovní

rady ČNB nastoupil v prosinci 2006 a od července 2010 je viceguvernérem. V ČNB dohlíží na oblast finanční stability a výkon dohledu nad finančním trhem. Je členem Evropské rady pro systémová rizika. O autorovi | Martin Jašminský, martin.jasminsky@economia.cz

Foto autor | Foto: hN – Matej slávik

Foto popis | Vladimír Tomšík (42) Rodák z Čeladné vystudoval Fakultu národohospodářskou a Fakultu financí a účetnictví na VŠE v Praze a **Fakultu sociálních věd** na UK v Praze. Od roku 1997 pracoval jako odborný asistent na VŠE v Praze a posléze pracoval v Komerční bance a finanční skupině Newton Holding. Do bankovní rady ČNB nastoupil v prosinci 2006 a od července 2010 je viceguvernérem. V ČNB dohlíží na oblast finanční stability a výkon dohledu nad finančním trhem. Je členem Evropské rady pro systémová rizika.

Zvyšme důchody, jinak nás to přijde draho

15.6.2016 Mladá fronta DNES str. 10 Rozhovor

Jitka Vlková

Šéf vládní důchodové komise Martin Potůček narazil: politikům se do žádné reformy důchodů nechce. Komise zatím dosáhla jen rychlejší valorizace.

MARTIN POTŮČEK

Od důchodové reformě se v Česku mluví dlouho, ta poslední ovšem nevydržela. Teď je už dlouho ticho. Jako by současná politická garnitura necítila žádnou potřebu důchodový systém smysluplně měnit. A to i přesto, že populace stárne a důchodcům hrozí, že budou chudnout. Nezájem politiků a neschopnost se na čemkoliv domluvit potvrzuje i Martin Potůček, předseda důchodové komise, kterou před dvěma lety zřídila Sobotkova vláda a v níž zasedají poslanci sedmi parlamentních stran, odborníci a úředníci. „Cítil jsem nedostatečnou účast na práci naší komise. Strany nebyly schopné konsenzu, fungovaly, jako by byly těsně před volbami,“ stěžuje si. Větší zájem u politiků se mu nepodařilo vybudit ani dopisem, jímž obeslal v březnu všechny partaje.

* Je to opravdu problém?

Ano. Země pořád stojí před otázkou, zda nebude muset připravit zásadnější reformu. Současný systém vznikl na začátku 90. let, kdy byla situace odlišná. Nemůže být nastaven neměnně. Společnost se mění, proměňují se preference a hodnotové orientace lidí. Změny nesmějí být nahodilé, nesmějí být bezprostřední reakcí na aktuální situaci – ať už je to ekonomická krize, nebo politický závazek nějaké strany. Důchodový systém je propojen s fungováním daňového systému, sociálních dávek a podporou rodin. V dnešní politicky rozhádané společnosti však pochybuji o tom, že bude dostatek vůle souběžně vše reformovat.

* Komise nicméně zkoumá, jak zvýhodnit lidi v náročných profesích. Třeba horníky, kteří nejsou schopni fárat i po šedesátce.

Uvažujeme o tom, že by zaměstnavatel povinně přispíval lidem v rizikových profesích na jejich soukromé spoření v takzvaném třetím pilíři. Aby mohli odejít do důchodu předčasně. Samozřejmě teoreticky mohou z rizikových povolání lidé přejít na jinou práci. Ale do budoucna by pracovních příležitostí mohlo být méně – diskutuje se o digitalizaci a nahrazování některých profesí stroji.

* Přišli jste také s návrhy na rychlejší zvyšování důchodů. Jakými?

Čeští důchodci jsou ve srovnání s ekonomicky aktivními lidmi diskriminováni. Průměrná čistá mzda byla loni o 55 procent vyšší než v roce 1989. Zatímco průměrný důchod o necelých 11 procent. Navrhli jsme proto, aby se důchody valorizovaly ne podle toho, jak rostou životní náklady všem domácnostem, ale jen podle toho, jak se zdražuje život důchodcům. Inflace týkající se důchodců totiž s výjimkou posledních dvou let vždy rostla rychleji. Druhá věc je, že při růstu výdělků roste blahobyt společnosti, důchodci však z toho růstu v tuto chvíli mají jen třetinu. Navrhli jsme zvýšení na polovinu, ale komise se sešla v nízkém počtu a nemohla návrhy přijmout. V Senátu už je nicméně novela zákona, která dá vládě možnost rozhodnout o valorizaci důchodů až o 2,7 procenta z roku na rok.

* Rychlejší valorizace znamená vyšší výdaje státního rozpočtu v řádu miliard. Můžeme si to dovolit?

Vedlo by to k menšímu procentu důchodců na hranici chudoby nebo pod ní. Spočítali jsme, že když se nic nezmění, během 15 let by počet chudých důchodců vyskočil ze 7 procent až na 15 procent. Rychlejší zvyšování důchodů by fungovalo jako prevence. A vláda nám dala za úkol zajistit důchodcům důstojný život.

* Budeme na to mít? Důchodový účet je každoročně v miliardových deficitech.

To je sice pravda, ale v praxi platíme důchody i z jiných příjmů než z důchodového pojištění – z DPH, ze spotřebních daní a podobně.

* Zmínil jste důstojný důchod, což zní jako volební heslo. Co si pod tím představit?

Ten pojem nám uložila vláda. Dá se například pracovat s definicí životního minima podle Evropské komise – což pro jednotlivce činí 9 901 korun měsíčně. Docela rozumně k tomu přistoupila i Rada seniorů – předseda Zdeněk Pernes uvádí, že naprosté minimum pro zajištění potřeb důchodců k přežití je 8 338 korun.

* Ministerstvo rozeslalo začátkem roku dopis živnostníkům, ve kterém varuje před nízkým důchodem a nabádá je, aby si platili vyšší důchodové pojištění. Bude to podle vás mít efekt?

Lidé moc nemyslí na zadní kolečka. Povinné důchodové pojištění je geniální vynález, který myslí za nás – zákon nás nutí si něco odkládat na budoucnost. U podnikatelů tento mechanismus selhal – předchozí vlády se rozhodly jim situaci ulehčit (nízkými odvody, pozn. red.) a nemyslely na jejich budoucnost.

* Přijde tedy důchodová komise s nějakým návrhem na zvýšení důchodového pojištění pro živnostníky?

Takové zadání jsme od politiků neobdrželi. Můžeme však srovnávat – v Rakousku, Německu platí do důchodového systému 80 procent toho, co zaměstnanci a zaměstnavatelé, u nás to v současnosti není ani 30 procent. Je pravda, že se pohybují v rizikovějším prostředí, například pokud jde o nemocnost.

* Máte představu, kolika podnikatelů se to týká?

Ministerstvo chystá analýzu.

* Podnikatelé argumentují tím, že od státu nic nepožadují, takže není důvod, aby platili tolik jako zaměstnanci.

Když jdou do důchodu podnikatelé, kteří léta platili do systému jen povinné minimum, s překvapením zjišťují, že mají nízké důchody. A žádají si o sociální dávky, aby vůbec přežili – doplatek na bydlení, jednorázovou výpomoc. To představuje další nároky na státní rozpočet. Je to Achillova pata našeho systému. Další problém v Česku je, že lidé vůbec nemají ponětí o tom, co v důchodu čekat. Jsou pak překvapeni, že nestačí dosáhnout důchodového věku, nevědí, že musí mít dostatečný počet odpracovaných let.

* Stát pořád zvyšuje počet let, která musíme mít odpracovaná, abychom získali důchod. Od roku 2019 už budeme muset mít alespoň 35 odpracovaných let. Bude to stačit, nebo budeme muset pracovat ještě déle, abychom důchodový systém uživilí?

Jsou země, kde stačí deset let – například v Austrálii a na Novém Zélandu. My budeme s 35 lety patřit k těm zemím, které jsou nejpřísnější. O dalším prodloužení však neuvažujeme. V některých životních situacích lidé mohou mít problém počet let splnit. Například rodiče, kteří vychovávají více dětí, osoby pečující o handicapované nebo nemohoucí lidi nebo vysokoškoláci, kteří před důchodem ztratí práci.

* Kromě rychlejšího zvyšování důchodů tato vláda rozhodne ještě o další podstatné změně důchodového systému. Přestane se neomezeně zvyšovat věk odchodu do důchodu, nejzazší hranicí bude 65 let. Je to podle vás správné?

Zvyšování hranice důchodového věku, uzákoněné předchozí vládou do nekonečna, je nesmysl. Světový unikát. Demografický vývoj může narazit na různé bariéry, nedokážeme odhadnout, jak se bude střední délka života v Česku dlouhodobě vyvíjet. Podle návrhu komise bude vláda hranici důchodového věku každých pět let testovat na základě nejnovějších demografických údajů tak, aby lidé odcházející do důchodu měli naději žít v

důchodu ještě čtvrtinu svého života. Je to logické – v první čtvrtině života se připravujete na práci, polovinu života pracujete a poslední čtvrtinu si užíváte zaslouženého důchodu.

* Odchodu do důchodu v 65 letech se dočkáme v roce 2030, říkáte však, že to nemusí platit navždy. Kdy se podle vás důchodový věk přes tuto hranici poprvé přehoupne?

V roce 2028 by se měly dát dohromady nejnovější údaje o demografickém vývoji. Pokud by podle demografů důchodci měli šanci dožít se více než čtvrtiny života v důchodu, tak by se hranice posunula na později, a naopak. Je rozumné, aby lidé aspoň patnáct let před dosažením důchodového věku věděli, kdy budou moci do důchodu odejít.

* Vaše komise zkoumá také možnost zavést zaměstnanecké penzijní pojištění: na penzi by lidem zčásti spořil zaměstnavatel. V Nizozemsku či Švýcarsku se to osvědčilo. Šlo by to u nás?

Velkou šanci bych tomu v Česku nedával. Původní návrh ministerstva práce z roku 1993 počítal se vznikem zaměstnaneckých penzijních fondů, ale tehdejší premiér Václav Klaus byl proti a svůj názor politicky prosadil. Soukromé spoření v Česku se dnes uzavírá na individuálním občanském principu. Přitom možnost zaměstnaneckého penzijního pojištění tu je, Česko k tomu muselo dokonce přijmout evropskou legislativu.

* Proč to tedy v Česku nemá šanci?

Mezitím se rozeběhl třetí pilíř, funguje přes 20 let a zapojilo se do něj kolem 4,5 milionu občanů. I když zde platí, že mnoho pojištěných si spoří málo. Vytvářet nějaký další prvek je dnes mnohem obtížnější.

* Jedna z otázek pro politiky je, jak penzí zohlednit neplacenou péči o děti. Vaše odpověď?

Komise vládě navrhla, aby se sociální pojištění snižovalo s tím, o kolik dětí se rodič stará. S jedním dítětem budete platit stejné důchodové pojištění jako dosud, s více dětmi dochází ke snížení pojistného a u bezdětných k jeho zvýšení.

* Jenže ne každý vychová své děti dobře, aby pracovaly a platily daně.

Vždycky najdete výjimky. Většina rodičů vychová děti, které potom vydělávají na důchody svých rodičů. Náklady na výchovu dítěte jsou u průměrné české rodiny 2 až 3 miliony. Lidé pečující o děti se musí uskromnit – například nějaký čas zůstávají s dětmi doma a nevydělávají. Ženy kvůli tomu nalézají mnohem hůře profesní uplatnění – ztrácejí na profesní kariéře, což vede k nižšímu výdělku, méně kvalifikované nemusí po rodičovské nalézt dobré zaměstnání vůbec. Zároveň tím trátí na svých budoucích důchodech.

***

Sociolog Martin Potůček (67) od roku 2014 předsedá vládní důchodové komisi. Vystudoval filozofii, matematiku, politologii a sociologii na Masarykově univerzitě, od roku 1990 učí na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Sám nestraník, dlouhodobě spolupracuje se sociální demokracií – radil jejím dvěma premiérům včetně toho současného a dvěma ministrům práce. Je ženatý, má dvě děti.

O autorovi| Jitka Víková, redaktorka MF DNES

Foto autor| Foto: Michal Růžička, MAFRA

Uprchlíci, brexit a Německo. Expert na čísla předkládá fakta, o kterých se nemluví

15.6.2016 parlamentnilisty.cz str. 00 Rozhovory
Daniela Černá

ROZHOVOR Jeden trestný čin každé tři a půl hodiny. O číslech, která se nebudou dobře poslouchat příznivcům imigrace, hovoří matematik a přispěvatel serveru Neviditelný pes Marian Kechlibar. Upozorňuje na

„demoralizovanou“ německou policii; stav německého vězeňství či soudního systému označil za „tristní“ a „spočítal to“ i celé EU: „Vyškolených zdravotních sester z Ukrajiny bychom jistě dokázali zaměstnat dost. Ale negramotných pastevců z pohoří Hindúkuš, Somálska nebo z Eritrey?“ Kechlibar hovoří o „člunovém chaosu“: „Ze Švédska nedávno přišla statistika, že z celkem 162 000 migrantů, kteří dorazili na švédské území loni, si jich zatím našlo práci 494. Proč si myslíte, že v září Švédci zavřeli hranice?“ Upozornil také na nebezpečné omyly kancléřky Angelý Merkelové.

Kriminalita přistěhovalců není častější než kriminalita Němců. To prý vyplývá z první plošné analýzy Spolkového kriminálního úřadu (Bundeskriminalamt - BKA). Z některých zemí však přichází nadprůměrné množství podezřelých. Píše o tom list Frankfurter Allgemeine Zeitung. Když se podíváte více na uvedenou analýzu, jak stěžejnímu zkoumanému závěru rozumět už s ohledem na nesrovnatelný počet uprchlíků a Němců? Jde tedy, předpokládám, o nějaký přepočítání. Zkusíte to jako matematik vysvětlit? Jaký má podle vás celá analýza přínos? O čem svědčí?

Ve zmiňované analýze jsou smícháni migranti ze všech možných koutů světa. To je pak takový průměr, jako když počítáte průměrný plat množiny milionářů a chudáků. Vychází to potom docela dobře, ale zakrývá to obrovské rozdíly mezi nimi.

Všechny mně známé analýzy, které se zabývaly situací podrobněji, ukazovaly na extrémní kriminalitu přistěhovalců ze severní Afriky - Maročanů, Alžíránů, Tunisánů. Například v lednu se dostala na veřejnost důvěrná zpráva o kriminalitě v Düsseldorfu, podle níž jenom v tomto jediném německém městě působí 2200 recidivistů ze severní Afriky, kteří spáchají jeden trestný čin každé 3,5 hodiny. Přitom Düsseldorf je jen o něco větší než Brno. Napsal o tom Der Spiegel, který přitom jinak migrantům docela fandí.

Svoji vinu na tom nese i tristní stav německého vězeňství a soudního systému. Šetří se všude, věznic je málo, jsou přeplněné, tudíž i notorický recidivista, dokud „nepostoupí“ až k vraždě, dostane za další trestný čin obvykle jen pár měsíců, ne-li přímo podmínku. Pak v pachatelích vzniká dojem, že jsou nad zákonem, a jejich drzost roste. Německá policie je naopak demoralizovaná z toho, že opakovaně chytá ty samé lidi a oni se jí za pár měsíců zase na ulici smějí do tváře.

Výzkumný pracovník Ústavu mezinárodních vztahů a člen katedry německých a rakouských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Vladimír Handl vysvětluje, že kromě morálních důvodů, které motivují miliony německých obyvatel k podpoře uprchlíků, je zásadním důvodem i zájem na zachování stabilní a funkční EU. Co si o tom myslíte a jak vnímáte aktuální jistotu pozice kancléřky Angelý Merkelové?

Co se stability a funkčnosti EU týče, aktuální migrační krize evidentně, zcela očividně vede k pravému opaku. Tak rozhádaný a nestabilní ten bruselský klub ještě nikdy ve své historii nebyl. Pokud má někdo v Německu opravdu dojem, že masovým přijímáním arabského obyvatelstva upevňuje a posiluje EU, nežije v realitě.

Ekonomičtí analytici společnosti Cyrrus tvrdí, že Česká republika by z příchodu desítek tisíc migrantů dlouhodobě profitovala. Naše ekonomika jich prý zvládne pojmout až 80 tisíc ročně s tím, že je třeba přizpůsobit trh práce. Ministr Dienstbier to podporuje, odbory návrhy považují za nátlak zaměstnavatelů, aby lidé pracovali za ještě menší plat. Jak situaci vidíte vy?

A už jsme zase u toho, že se „migranti“ vnímají jako jednodílná množina. Vyškolených zdravotních sester z Ukrajiny bychom jistě dokázali zaměstnat dost. Ale negramotných pastevců z pohoří Hindúkuš, Somálska nebo z Eritrey? Nejspíš ani jednoho. Ti mají na trhu práce mizivou šanci. Podívejte se na inzeráty - obrovská poptávka je po kvalifikovaných lidech, ale těmi arabský a africký svět opravdu nehýří, a když se tam občas nějaký najde, vyzobne si jej Austrálie nebo Kanada. Tyto země totiž mají racionální imigrační systém založený na užitečnosti daného člověka pro domácí společnost. To je pravý opak „člunového chaosu“, který dnes panuje v EU.

Ze Švédska nedávno přišla statistika, že z celkem 162 000 migrantů, kteří dorazili na švédské území loni, si jich zatím našlo práci 494. To jsou 0,3 %. Takže 99,7 % je jich stále v sociální síti a zbytek švédského obyvatelstva je musí živit. Proč si myslíte, že v září Švédci zavřeli hranice? Protože se situace stala neúnosnou. Zrovna Švédsko má zkušenosti s migrací z Blízkého východu a Afriky už 40 let, a nejsou dobré. Žádný hospodářský boom pod vedením imigrantů z těchto oblastí se nekonal, za úspěch se dá považovat, pokud si

taková rodina dokáže pořídit stánek s občerstvením a žít se aspoň takovou prací. V hi-tech oborech jsou Arabové a Afričané téměř k nenalezení. Tolik k dlouhodobé perspektivě.

Němci nyní uvažují, že pro migranty vytvoří speciální pracovní místa, tzv. 1-Euro jobs. Znamená to přesně to, co to říká: za hodinu práce mzda 1 euro čili 27 Kč. Podstatně méně, než kolik činí minimální mzda v Německu, ba i v ČR. Přitom otevřeně říkají, že i na tato jednoeurová pracovní místa bude německý stát muset doplácet, ale že je to lepší, než nechat lidi jen tak nečinně sedět v ubytovnách. Tolik k produktivitě migrantů v Německu.

Ministr Dienstbier samozřejmě podporuje všechno, co ulehčuje imigraci z rozvojového světa směrem k nám. To je jeho trvalá politika. Funguje pro mě už léta jako dobrý kompas - povšimnu si, co podporuje Dienstbier, a tomu se přesně snažím vyhnout.

Rozruch v mediálním i politickém světě způsobily výsledky prvního kola rakouských prezidentských voleb. Tamní tradiční strany zcela vypadly a ve druhém kole se utkal Norber Hofer ze Svobodné strany Rakouska a expředseda Zelených Alexander Van der Bellen. Mluví se o překvapení, šoku, nástupu populistů a extremistů, o přeorání rakouské politické mapy. Jak na tento vývoj pohlížet střízlivou optikou v rámci současné reality? Jaký vzkaz takovou volbou Rakušané vysílají? A nakolik může tyto volby brát jako varování Angela Merkelová?

Racionální člověk by bral jako varování už vývoj volebních preferencí za posledního půl roku, rovněž pak výsledky německých zemských voleb 13. března 2016, ve kterých výrazně zabodovala protiimigrační AfD. Mám ale dojem, že v Berlíně převládá jakási bunkrová mentalita. Angela Merkel ráda charakterizuje různé situace slovy, že je něco "alternativlos", tj. bez alternativy, jen jeden jediný možný kurz. To je ale nebezpečný omyl, nic totiž není bez alternativy, ani její kancléřská funkce.

Významná pozice FPÖ na rakouské veřejné scéně může překvapit jen někoho, kdo situaci dlouho nesledoval, nebo před ní zavíral oči. Dříve tradičně velké strany (SPÖ a ÖVP) jsou dnes v Rakousku extrémně neoblíbené. Hodně lidí z dělnické vrstvy přeběhlo od SPÖ ke Svobodným, protože manuálně pracující lidé jsou většinou daleko víc národně orientovaní než levicoví intelektuálové, kteří začali mít mezi sociálními demokraty až příliš dominantní roli. Když pak tradiční voliči SPÖ zjistili, že imigranti jsou pro jejich stranu důležitější než původní obyvatelstvo, začali hledat jinde.

Už delší dobu se hovoří o tom, že kvůli napjaté situaci v Evropě (migrační krize, terorismus) může náš kontinent zahájit zcela "novou éru", kdy budou v jednotlivých zemích vítězit netradiční strany, často velmi ostře zaměřené a profilované. Hovoří se o francouzské Front National, na Slovensku uspěli kotlebovci, z některých kruhů zní kritika vůči polské konzervativní vládě atd. Hrozí něco Evropě, potažmo nám a současnému systému, pokud by se moci chopily strany, které jsou některými kruhy označovány jako populistické, extremistické? Došlo by k naplnění černých scénářů o konci Evropy?

Evropa je kontinent. Ta nezanikne, nepotopí se, neodpluje pryč. Skončit může maximálně tak EU. Nezaměňujeme tyto dva pojmy.

Vývoj volebních preferencí napříč kontinentem je vcelku jasný a skutečně jde tímto směrem. Trend posilování euroskeptických a protiimigračních stran trvá minimálně pět let. Nejspíš to tak ještě nějakou dobu bude - z čehož plyne, že vítězství ve volbách se určitě v nějaké zemi EU dostaví.

Nedávno vyšel výsledek velkého dvouměsíčního průzkumu společnosti Pew Global Research, která zkoumala veřejné mínění v deseti státech EU. Vyšlo z něj, že míra nedůvěry vůči ekonomické a migrační politice EU je na rekordních hodnotách. Například 68 % Španělů, 66 % Francouzů a 59 % Švédů nesouhlasí s ekonomickou politikou EU, a co se týče migrační politiky, nesouhlasí s ní 88 % Švédů, 77 % Italů, 67 % Němců atd.

Ve všech zemích se rovněž dotazovali respondentů, zda by se měla EU dále integrovat nebo zda by naopak měla vrátit některé pravomoci členským zemím. A všude získala nejvíc hlasů možnost "vrátit pravomoci členským zemím". To je v přímém rozporu s deklarovaným cílem "stále těsnější unie", který byl vepsán už v římských smlouvách z roku 1957 a který se Brusel pořád snaží prosazovat.

Jinými slovy, rozpor mezi vedením EU a obyvatelstvem dosáhl propastných rozměrů. Bohužel Evropská komise je nevolený orgán a její jednotlivé členy nelze vyměnit ve volbách. Nemusí tedy na názory obyvatel brát ohled a mnohdy to také nedělá. Čímž je ještě více dráždí a celý cyklus pokračuje.

Objevují se katastrofické odhady, jak to dopadne, když Británie skutečně vystoupí z EU: zhroutení britské libry, chaos na evropských finančních trzích, převzetí Evropy Ruskem a Čínou, nástup fašistických stran ve všech evropských zemích. To je teze Natalie Nougayre z deníku Guardian. Vezměme to bod po bodu, co z toho se může stát, když k brexitu dojde? A dojde k němu podle vás?

O Británii ani o britskou měnu nemám strach. Mluvíme o zemi, která za posledních 1000 let přežila mnohem závažnější situace. Je to vyspělá ekonomika, má vzdělané obyvatelstvo a značné know-how, stabilní právní systém; to jim žádné vystoupení z klubu nevezme. Samozřejmě může dojít k oscilaci kurzu libry vůči euru, ale kterým směrem? To vám nikdo neřekne, to je čistá spekulace.

Nemám dojem, že by Čína měla nějakou chuť přebírat Evropu. O čínské zahraniční politice rozhoduje zejména vidina materiálního zisku, tudíž pro Peking jsou zajímavé zejména nerostné suroviny v Africe. Tam se také Číňani opravdu snaží proniknout. Ale na akvizici předluženého Řecka či stávkující Francie, kde už osm měsíců trvá výjimečný stav, se dá jediné prodělat.

O Rusech si myslím, že mají momentálně svých starostí dost. Ze Sýrie se stáhli, což není zrovna známka síly. Situace v Doněcku a okolí také nepřipomíná triumfální tažení. Připomněl bych údajný výrok kancléře Bismarcka, že Rusko není nikdy ani tak silné, ani tak slabé, jak se zdá. Za mého života už se několikrát potvrdil. V devadesátých letech jsme měli neodůvodněný pocit, že Rusko je příliš slabé, dnes panuje hrůza, že je moc silné.

Pravých fašistických stran je v Evropě málo, ovšem z hlediska britského Guardianu je "fašista" každý, kdo není nadšeným vítáčem migrantů. Určitě dochází k renesanci národního cítění a podle toho se mění politické scény jednotlivých zemí.

Myslíte si, že situace je taková, že otázky typu: "Lze zachránit Evropskou unii" nebo "Jaké jsou perspektivy po zhroutení EU" jsou na místě? Někteří odborníci poukazují na to, že Velká Británie může odstartovat rozpad... Nebo jde skutečně jen, pro jistou část veřejnosti, o černé vize?

Podívejme se ještě jednou na výsledky toho průzkumu veřejného mínění, který uspořádal Pew Global Research. Plyne z něj, že EU to se svojí integrací "přehnal" a její občané nejsou s její podobou spokojeni. Velmi silný je tento pocit právě v Británii, kde pouhých 6 % lidí by bylo pro další prohlubování integrace EU. Ale i v jiných státech panuje dojem, že čeho je moc, toho je příliš.

Dojde-li skutečně k brexitu, pak jediný způsob, jak zachránit EU, by byl ten, aby bruselské vedení začalo skutečně poslouchat názory svých občanů a místo neustálého tlaku na další a další integraci EU provedlo pravý opak a EU trochu rozvolnilo. V takovém případě by se mohl vytvořit nějaký vyrovnaný, udržitelnější stav.

Pokud ale vedení EU zvolí opačnou taktiku - snahu "potrestat" Brity za jejich odchod různými byrokratickými překážkami a zároveň prosadit další převádění kompetencí národních států do Bruselu - vyvolá tím takové odstředivé síly, že to opravdu EU jako celek nemusí přežít. Ono je už nyní v EU docela dost států, kde by si obyvatelstvo přálo svoje vlastní referendum o setrvání v Unii. Patří mezi ně například Dánsko, kde má na politiku vlády výrazný vliv euroskeptická Dánská lidová strana, ale i Nizozemsko, kde euroskeptik Wilders a jeho Strana pro svobodu výrazným způsobem vede v průzkumech veřejného mínění. A v Nizozemsku jsou parlamentní volby už za rok.

Samozřejmě, odejde-li Británie z EU, bude se snažit najít na kontinentě spojence. Je to velmi stará britská taktika: oslabovat vedoucí mocnost kontinentu tím, že proti ní uzavírá aliance s jinými státy. Uplatňuje se už několik staletí. Dá se tedy očekávat, že Britové by euroskeptická hnutí na pevnině nějakým způsobem podporovali.

Zachraňují „ošklivou“ zeleninu

16.6.2016 Pražský deník str. 03 Praha
VÁCLAVA BURDOVÁ

Tuny různých kusů zeleniny zůstávají na polích, aniž by je kdokoli sklídl. Jejich vada? Nejsou dostatečně krásné.

Zabránit zbytečnému plýtvání potravinami se rozhodli členové iniciativy Zachraň jídlo. Mezi nimi i Anna Strejcová a Adam Podhola. Se skupinou dobrovolníků začali objíždět pole a zbylé kusy zeleniny sbírat, neboli paběrkovat.

Loni takto zachránili osm tun jídla, které putovalo do potravinových bank. Jaká je situace na českých polích a proč se část vypěstované zeleniny nikdy nedostane na pulty obchodů?

* Paběrkování je stará tradice, na kterou už se téměř zapomělo. Jak jste se o ní dozvěděli?

AP: Poprvé jsem se o tom dozvěděl od naší partnerské organizace Feedback z Velké Británie. Přišlo mi to jako skvělý způsob, jak poukázat na problematiku plýtvání potravinami a zapojit lidi. AS: Zjistili jsme, že i v Česku se vyhazují tuny zeleniny, které jsou naprosto požitelné.

* Loni jste zachránili osm tun jídla. To je obrovské číslo. Kolik zeleniny běžně při výjezdu nacházíte na polích?

AP: Osm tun jsme nasbírali při 18 výjezdech asi se stovkou dobrovolníků. Je to pouze zlomek toho, co jsme tam viděli a nechali. Během prvního paběrkování jsme s osmi lidmi nasbírali za 30 minut přes 300 kg kedluben a 150 kg salátů s tím, že ten zbytek tam přece nemůžeme nechat. Chtěli jsme se vracet a sbírat další. Mohli bychom se tam vrátit desetkrát a nestačilo by to. Zjistili jsme, že to není řešení, což nás vedlo k dalším krokům v rámci našeho projektu.

* Proč vlastně na polích zůstává tolik neskližená zelenina, která se nikdy nedostane na talíř ani do obchodů?

AS: Důvodů je více. Někdy je to vlivem počasí. Minulé léto bylo velké horko a málo pršelo. Plody nedorostly do velikostí, které měly mít. To je podle mě hlavní problém, uplatňují se příliš tvrdá estetická kritéria na to, jak má to jídlo vypadat. Přesto, že jídlo roste na poli a podléhá různým vlivům počasí, přistupuje se k němu jako k produktu, který se vyrábí v továrně. Od zemědělců jsme se například dozvěděli, že mrkve sází do vyšších hromádek, aby se méně kroutily. Viděli jsme to na polích, když má mrkev dvě nožičky, sklízeci ji tam automaticky nechají.

* Jak se k tomuto problému s plýtváním staví sami zemědělci?

AP: Z počátku to nepovažují za problém. Zjistili jsme, že je velmi malé povědomí o této problematice. Nesbírají se data. Je to neprobádaná oblast. Je velmi zajímavé sledovat na poli to obrovské množství plodin k zaorání. Když je ochutnáte, zjistíte, že jsou naprosto perfektní. Jedinou jejich vadou na kráse je to, že jsou jiné než ty, co známe z obchodů. Před námi je ještě velký kus práce, je to čerstvé a málo zmapované téma.

* Co na polích zůstává, co nejčastěji sbíráte?

AS: Jsou to většinou kedlubny. Asi proto, že když hodně zaprší, tak prasknou. V nejbližší době spustíme novou kampaň, která by se měla věnovat možnostem využití této zeleniny. Když jsme natáčeli video ke kampani v jednom skladu, zrovna se jim tam vrátil kamion plný kedluben. V Olomouci v obchodě je odmítli, protože nebyly dost hezké. Dostali jsme je darem. Hned se po nich zaprášilo. Chuťově byly perfektní, jen měly prasklou slupku, která se ale ořízne. Je to až absurdní.

* Většinu zeleniny odevzdáte do potravinových bank. Dá se paběrkováním i žít?

AP: Všechno darujeme potravinovým bankám, které to přerozdělí svým klientům. Bereme si maximálně jednu tašku, ze které si pak uvaříme. Na polích každopádně leží obrovské množství peněz. Plodiny by se daly dál zpracovat. Začínáme si všimnout v zahraničí, že existuje spousta inovativních projektů, které se toto téma snaží zpracovat v něco pozitivního.

* Pro projekt jste nadchli stovky dobrovolníků. Šíří se povědomí o paběrkování mezi lidmi?

AP: Paběrkovat jezdíme vždycky po dohodě se zemědělcem, který nám řekne, jaká část pole je určena k paběrkování, kterou by zaoral. Není možné přijít na pole a začít sklízet, je nutné mít souhlas zemědělce. Snažíme se inspirovat další skupiny. Vytvořili jsme manuál pro paběrkování. Je to velmi snadné. Stačí mít partu přátel a čas. Paběrkovat může opravdu každý. Na základě manuálu už se zformovala první skupina kolem Brna. Všichni jsme z toho nadšení.

* Jak paběrkování probíhá přímo na poli?

AS: Vždycky s námi na pole jede dodávka potravinové banky. Spolupracujeme s bankou z Prahy a Litoměřic. Určíme čas výjezdu, popotáme dobrovolníky. Většinou jich máme víc, než jsme schopni zaměstnat. Dodávka se většinou zaplní za necelé dvě hodiny. Jsme limitováni kapacitou.

* Jaké máte ohlasy?

AP: Skvělé. Lidé si berou i volno, aby s námi mohli paběrkovat. Zdá se, že už jsou unaveni kancelářskou prací a berou si volno, aby mohli strávit čas hrabáním se v hlíně. Zájem je enormní. Loni jsme se ze dvou set lidí v naší databázi vyšplhali na 1200 zájemců. AS: Zjistili jsme zajímavou věc. V Čechách a na Moravě už není tolik míst, kde rostou poživatiny, nikoli obilí a řepka. Většinou jsou v Polabí, okolo Brna, Ostravy a na Plzeňsku. Česká republika ovšem není soběstačná v tom, vypěstovat si dost jídla pro vlastní obyvatele.

* Loni jste z části zeleniny uvařili Křivou polévku. Plánujete akci opakovat?

AS: Happeningy nás baví, ale letos bychom téma pojali raději více do hloubky. Chceme hledat reálné řešení. Paběrkování je skvělý způsob, jak k problému připoutat pozornost a upozornit lidi, co se děje. Není to ovšem systémové řešení. Letos budeme své síly upínat k vytvoření kulatých stolů, kde se sejdou zemědělci, obchodníci a různí inovátoři, aby hledali cesty, jak situaci využít. Má veliký ekonomický potenciál.

* Po roce stráveném na polích, vidíte vy sami nějaké řešení?

AP: Stát by měl zkusit zjistit, kolik jídla na polích zůstává. Je třeba udělat rozsáhlejší výzkum. Obchodníci by tuto nevhlednou zeleninu mohli prodávat. Zatím jsme od nich slyšeli, že na ni zákazníci nejsou připraveni. Chceme, aby jim dali volbu. Zemědělci mají také možnost po dohodě s obchodníky lépe plánovat. Je zde zapojeno hodně akterů a najít jednoduché řešení je složité. Musí se hledat napříč celým řetězcem. Najít realizovatelné řešení, které bude zajímavé pro všechny, je naší snahou pro tento rok.

Adam Podhola P narodilsevroce1987 P vystudoval Institut mezinárodních studií na **Fakultě sociálních věd** UK P v iniciativě Zachraň jídlo působí jako mluvčí

Anna Strejcová P narodilasevroce1985 P vystudovala žurnalistiku a mediální studia na **FSV UK** P v iniciativě Zachraň jídlo pracuje jako mediální strategička

Adam PODHOLA mluvčí iniciativy Zachraň jídlo „Je zajímavé sledovat na poli to obrovské množství plodin k zaorání. Když je ochutnáte, zjistíte, že jsou naprosto perfektní.“

Foto autor| Foto: Archiv Zachraň jídlo

Foto popis| PABĚRKOVÁNÍM, neboli sběrem zbylých plodin z polí, loni lidé ze Zachraň jídlo nasbírali osm tun jídla, které darovali do potravinových bank. Pro obchody nebylo dost hezké.

Region| Střední Čechy

Tisíc let se nedokázali sejít vrcholní zástupci pravoslavných církví

16.6.2016 ČRo Plus str. 06 17:10 Den podle...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tisíc let se nedokázali sejít vrcholní zástupci pravoslavných církví a půl století se připravovali na chvíli, kdy jejich koncil neboli setkání biskupů zasedne. A když už dnes ten okamžik nastal, oznámili zástupci čtyř církví včetně ruské a bulharské, že na něj nepřijedou. První mezi rovnými patriarcha konstantinopolský Bartoloměj ale prohlásil, že synod se uskuteční i bez nich. A vyjádřil naději, že si to představitelé těchto církví ještě rozmyslí. Já do vysílání zvu Josefa Mlejníka z Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd**. Dobrý den.

Josef MLEJNEK, Institut politologických studií **Fakulty sociálních věd** UK

Dobrý den.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Moskevský patriarchát, jestli jsem se dobře dočetl, zdůvodnil svoji neúčast tím, že na synod nepřijedou představitelé z Bulharska, takže ti si řekněme, proč Bulhaři ten koncil bojkotují?

Josef MLEJNEK, Institut politologických studií **Fakulty sociálních věd** UK

Tak, to zdůvodnění, proč, že tam nepřijede, protože tam nepřijedou Bulhaři, ještě je nutno zdůraznit, že ten koncil měl být všepравoslavný a že to usnesení, aby bylo platné, tak se muselo přijmout, nebo muselo by se přijmout většinou všech účastníků jednomyslným souhlasem. Takže neúčast jediné církve vlastně ten koncil jakožto celopравoslavný boří. A nejdříve odmítli Bulhaři, pak i gruzínská církev. A na to potom reagovala ruská pravoslavná církev taktéž bojkotem, poněvadž ten důvod u ruské pravoslavné církve může být ten, že ona chtěla tento koncil i použít pro to, aby posílila svou pozici v rámci celého pravoslavného společenství. Ale i v rámci celého třeba křesťanského světa. A když se začlo ukazovat, že přeci jenom některé církve budou absentovat, tak radši z toho vycouvali, asi to chtějí nějak v zákulisí ještě zařídit jinak. Pokud jde o ty Bulhary, tak oni si stěžovali na to, že některé dokumenty nebyly dostatečně předjednány. A ten koncil se připravuje přes padesát let. A zase to jednání mělo mít tu povahu, kdybych to přirovnal k českému parlamentu, že už to bude vlastně jenom třetí čtení, že už tam nebudou moct dávat žádné pozměňující návrhy. A to třeba bulharské církvi, ale i té gruzínské nevyhovovalo. Obecně lze říct, že ty výhrady, které některé z těch církví mají, jsou například ty, že některé dokumenty jim přijdou příliš vstřícné k jiným církvím.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak, na to jsem se, na to jsem se chtěl také zeptat, protože pokud vím, tak se ty církve neshodnou na tom, jestli se má označovat ostatní, mají označovat ostatní křesťanská společenství za církve, anebo za kacíře. Mohl být tohle kámen sváru?

Josef MLEJNEK, Institut politologických studií **Fakulty sociálních věd** UK

Mohl to být, mohl to být problém, když v tom oficiálním zdůvodnění bulharské pravoslavné církve se myslím toto přímo takhle nezdůrazňovalo. To zdůvodnění bylo, řekněme, obecnější, diplomatictější. Ale v médiích zaměřených na sledování toho náboženského světa se objevovaly právě komentáře, že i tento důvod v pozadí může být. Skutečně pro některé pravoslavné představitele je problém, když se ta katolická církev, nebo v těch dokumentech, že se jí přisuzuje statut církve. Oni mají to stanovisko, řekněme, konzervativní, že to prostě jsou odpadlíci, nebo kacíři, s nimiž se nelze vážně bavit.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A jediná pravá církev je právě pravoslavná.

Josef MLEJNEK, Institut politologických studií **Fakulty sociálních věd** UK

Ano. Ano, ano, ano.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, a může to podkopat nějakým způsobem i tu snahu, kterou naznačil moskevský patriarcha Kirill, že takového vstřícného gesta sblížení nějak s katolickou církví?

Josef MLEJNEK, Institut politologických studií **Fakulty sociálních věd** UK

To samozřejmě může. A tady je zajímavé, že moskevský patriarcha Kirill se právě snaží, snaží navázat nějaké lepší vztahy s katolickou církví. Čemuž odpovídalo i to jeho historické setkání s papežem Františkem v Havaně v zimě letošního roku. Samozřejmě on tím sleduje i zájmy své vlastní církve, že jaksi by rád zvýšil svoji vlastní pozici tím, že bude s papežem, který je představitelem nejpočetnější křesťanské církve, jakoby že s ním bude mít vztahy jako rovný s rovným a tak dál. A odvozovat z toho nějaké další, další záležitosti. Čili Kirill projevoval, řekněme, ekumenický postoj, vstřícnost, snahu o nějaké jako navázání lepších vztahů. Na druhou stranu třeba on víceméně si získal jakýsi předběžný souhlas, nebo souhlas katolické církve už v minulosti. Já to řeknu lidově, že mu katolíci na území jaksi Ruska a blízkých slovanských zemí nepolezou do zelí. Že prostě nebudou vyvíjet nějakou misijní činnost, přetahovat věřící třeba od pravoslavných církví ke katolické. Takže je s tím spojena jakási dohoda o dělbě sfér vlivu. Nebo něco takového.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Já vám, já vám mockrát děkuji, teď to bude možná narušeno. Tolik politolog Josef Mlejnek, děkuji. Na shledanou.

Josef MLEJNEK, Institut politologických studií **Fakulty sociálních věd** UK

Na shledanou.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Synod témat ve Dni podle ... se uzavírá. Tomáš Pavlíček děkuje za pozornost, užijte si dnešní večer a třeba s kulisou Paula McCartneyho, jehož písně dnes budou burácet nad Prahou a v přenosu zřejmě i jinde. Mějte se hezky a ani pro to nemusíte nutně nic dělat. Stačí prostě jenom být.

Transatlantická dohoda o obchodu a investicích mezi EU a USA (TTIP)

16.6.2016 businessinfo.cz str. 00 Společná obchodní politika EU, rozvojová pomoc
Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO)

V červenci 2013 zahájila Evropská unie a Spojené státy americké vícekolová jednání o budoucí komplexní obchodní dohodě mezi Evropskou unií a Spojenými státy americkými. Cílem vyjednávání je uzavření Transatlantické dohody obchodu a investicích TTIP (Transatlantic Trade and Investment Partnership).

Zajímavé odkazy k TTIP

Odkazy na Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, vyjednávací tým Evropské komise, Spojených států a na zveřejněné dokumenty.

Zkrácený odkaz na tento dokument je www.businessinfo.cz/ttip.

V tištěných publikacích uvádějte: BusinessInfo.cz/TTIP

Ministerstvo průmyslu a obchodu

businessinfo.cz/ttip

ttip@mpo.cz

Evropská komise

Generální ředitelství pro obchod k TTIP
Rozcestník Zastoupení Evropské komise v ČR k TTIP
Oficiální twitter účet vyjednávacího týmu pro TTIP
USA

Oficiální stránky amerického představitele (ministra) pro zahraniční obchod k TTIP
Stránky delegace USA při Evropské komisi k TTIP
Dokumenty zájmových organizací
Asociace BUSINESSEUROPE

Stránky asociace BUSINESSEUROPE k dohodě TTIP

Publikace z ledna 2015 TTIP – What's in it for small and medium-sized enterprises

Publikace z dubna 2014 Why TTIP matters to European business
Americká obchodní komora v EU

Americká obchodní komora v EU k TTIP

Zpráva z března 2015 The Transatlantic Economy Report 2015
Evropská odborová konfederace

Stránky Evropské odborové konfederace k Transatlantickému dialogu

Společný poziční dokument Evropské odborové konfederace a amerických odborů AFL-CIO
Evropská spotřebitelská organizace

Stránky Evropské spotřebitelské organizace k obchodu a TTIP

Factsheet k TTIP Evropské spotřebitelské organizace
Dokumenty Evropské komise

Mandát členských států EU Komisi k vyjednávání TTIP

Posiční dokumenty, textové návrhy a vysvětlující factsheety

Publikace Partnerství TTIP zblízka (2015)

Publikace 10 největších mýtů o TTIP (2015) Co je Transatlantická dohoda o obchodu a investicích mezi EU a USA (TTIP)?

Transatlantické obchodní a investiční partnerství (TTIP) je název pro novou dohodu mezi Spojenými státy americkými a Evropskou unií, která si klade za cíl plně liberalizovat vzájemný obchod a investice. Vyjednávání o dohodě byla zahájena v červenci 2013. V tuto chvíli nelze dopředu určit přesný termín dokončení, vyjednávání obchodních dohod je velmi komplexní záležitostí, která z pravidla vždy zabere řadu let. Ambicí obou stran je však vyjednávání dokončit v co nejkratším termínu, aby oba kontinenty mohly z výsledků liberalizace co nejdříve profitovat.

Realitou dnešního světa je, že USA a EU zůstávají největšími světovými obchodníky i investory obecně, sobě navzájem i pro většinu třetích zemí. Celková obchodní výměna mezi EU a USA dosáhla v roce 2013 hodnoty 790 miliard euro. Každý den mezi EU a USA probíhá obchod se zbožím a službami za 2 miliardy euro. Vzájemné přímé investice dosahují výše téměř 3 biliony euro. V současné době EU a USA společně vytváří téměř polovinu světového HDP (celkem 47 % - EU přes 25 %, USA přes 21 %) a skoro třetinu objemu celkového světového obchodu (EU 17 % a USA 13,4 %).

Očekává se, že dohoda o volném obchodu mezi EU a USA by byla bezprecedentně nejvýznamnější bilaterální obchodní dohodou vůbec, a to jak ve smyslu objemu mezinárodního obchodu, který by podléhal jejím pravidlům, tak pokud jde o formativní vliv na pravidla mezinárodního obchodu.

Kromě podstatných ekonomických aspektů je třeba zdůraznit, že dohoda má i zásadní zahraničně–politický aspekt. Ekonomická krize na obou březích Atlantiku na konci první dekády 21. století spolu s rostoucí nestabilitou v oblasti jižního a východní evropského sousedství spolu s výrazným nástupem asijských velmocí zdůraznila důležitost transatlantických ekonomických vazeb, ukázala naši propojenost a relevanci vzájemné relace pro státy EU a USA. I s ohledem na přesun těžiště světového obchodu směrem k Asii a Latinské Americe se z evropského hlediska jako nejlepší alternativa jeví další zvýšení vlastní efektivity a konkurenceschopnosti právě cestou prohloubení transatlantické vazby. Transatlantická zóna volného obchodu tak může představovat návrat globálního hospodářského těžiště zpět do euroatlantického prostoru.

Společná obchodní zóna EU a USA s intenzivní regulační spoluprací bude mít vysoké šance stát se referencí pro globální technologické standardy i pravidla. Do jisté míry sdílený regulační rámec založený na společných vyšších hodnotách jako je význam demokracie, svobody, lidských práv ale i např. respekt k životnímu prostředí, vysoký stupeň pracovně právní ochrany či ochrana zdraví napomůže k posílení těchto hodnot a ke zvýšení možnosti jejich celosvětového prosazení.

Podle předpokladů a předběžných analýz by uzavření TTIP mohlo do roku 2027 zvýšit HDP Evropské unie o 0,5 % (a o 0,4 % HDP USA). V případě EU to podle propočtů Evropské komise znamená minimálně 86 miliard euro ročních příjmů navíc. Podle nezávislé dopadové studie zpracované londýnským Studie Centre for Economic Policy Research by zisky plynoucí z dohody mohly dosáhnout v případě EU mezi 68 – 119 miliardami euro ročně, pro USA 50 – 95 miliard euro ročně. Pro lepší představu – číslo pro EU představuje tři roční rozpočty České republiky.

Vývoz EU do USA by podle odhadů Evropské komise i Studie Centre for Economic Policy Research měl díky dohodě vzrůst až o 28 %, což znamená vývoz zboží a služeb zhruba v hodnotě 187 miliard euro. V některých segmentech, perspektivních i z hlediska České republiky, by nárůst mohl být velmi významný, např. export automobilů z EU do USA by mohl vzrůst až o 149%. Z globálního pohledu by vývoz EU tím vzrostl přibližně o 6 %.

Dopad dohody TTIP na svět

Uzavření dohody by mohlo mít pozitivní dopad i na celosvětovou ekonomiku. Studie Center for Economic Studies & Ifo Institute odhaduje zvýšení celosvětového blahobytu o 1,6 % [1]. Navíc v důsledku zvýšené poptávky po surovinách, subdodávkách a dalších vstupech existují předpoklady, že by došlo ke zvýšení obchodu EU se třetími zeměmi. Jak již bylo uvedeno výše, uznávání ekvivalence či v některých případech i harmonizace vybraných technických norem EU a USA (například v sektoru automobilového průmyslu či zdravotnické techniky) by se mohly stát základem celosvětových standardů, jejichž aplikace by se vyplatila i výrobcům ze třetích států. Výroba dle jednotných specifikací by tak celosvětový obchod zjednodušila a v konečném dopadu i zlevnila.

Podle údajů Světové obchodní organizace je průměrná celní sazba USA 3,5 % a EU 5,2 %, přičemž obě strany mají maximální hodnoty cel právě v sektorech nejvyššího ekonomického zájmu druhého partnera (v případě USA existují tzv. tariff peaks pro některé segmenty s clem v úrovni desítek procent). Jakkoli je tarifní zatížení vzájemného obchodu relativně nízké, dopadové studie prokazují, že zejména s ohledem na velikost objemu vzájemného obchodu by plánovaná eliminace cel znamenala významné úspory. Pokud by byla sjednána pouze nejméně ambiciózní verze dohody spočívající jen na odstranění cel, i to by znamenalo podle EK do roku 2027 zvýšení HDP EU zhruba o 0,1 %. Značný význam má podle studií eliminace cel zejména v sektorech jako jsou zpracované zemědělské produkty, textil, oděvy, obuv, výrobky z kůže atd., kde tarifní zatížení v řádu dvouciferných čísel stále znamená značnou překážku samo o sobě.

Studie Evropské komise uvádí, že dodatečné (tzv. netarifní) náklady při vzájemném obchodu jsou pro obchodníky srovnatelné s uplatňováním celní sazby ve výši 10 % a v některých citlivých sektorech dokonce 20 %. Regulační oblast je oběma dopadovými studii identifikována jako ta, kde se nachází největší potenciální benefity z dohody. Studie Centre for Economic Policy Research říká, že až 80 % potenciálních zisků by mělo vzniknout v důsledku snížení nákladů způsobených byrokracií a regulacemi (včetně liberalizace obchodu se službami a zlepšení přístupu k veřejným zakázkám).

Uzavření komplexní dohody by rovněž mělo pozitivní dopad na situaci v důležité otázce pracovních míst. Analýzy ukazují, že nárůst obchodu by mohl vést k vytvoření dalších cca 1.3 milionu nových pracovních míst v

Evropské unii. V rámci EU by z dohody získaly nejvíce státy, které již dnes s USA intenzivně obchodují, především pak Velká Británie. Nadprůměrně by z dohody získaly i státy tzv. jižního křídla EU, které jsou dnes nejvíce postiženy ekonomickou krizí. Pozitivní očekávání od dohody má však i Česká republika
Důraz na transparentnost vyjednávání

Dohodu TTIP se Spojenými státy vyjednávání jménem Evropské unie Evropská komise, která pro negociace dostala mandát od členských států EU. Jak Evropská komise, tak i členské státy si maximálně uvědomují potřebu být při vyjednávání co nejvíce otevřené a sdílet co nejvíce informací s veřejností a občanskou společností. Význam transparentnosti procesu si uvědomuje i americká strana (viz factsheet USTR „Transparency and the Obama Trade Agenda“).

V listopadu 2014 oznámila komisařka Cecilia Malmströmová ještě další posílení transparentnosti procesu sjednávání TTIP. Byl rozšířen přístup k průběžným textům všem členům Evropského parlamentu, tedy nad rámec přístupu poslanců Výboru pro mezinárodní obchod, a publikace se dočkaly další konkrétní návrhy předložené americké straně. Tyto návrhy naleznete zde.

Nepolevuje ani úsilí o udržování pravidelné komunikace mezi EU a občany. Sledovat můžete vyjednávací tým EU na jejich Oficiálním Twitterové účtu.

I v České republice probíhá dialog se všemi dotčenými skupinami a veřejností. Hlavní gestor za ČR, Ministerstvo průmyslu a obchodu, v loňském roce pořádalo celou řadu akcí, kde seznamovali veřejnost, včetně podnikatelského sektoru, s tím, co je TTIP, a rok 2015 nebude jiný. Seznam uskutečněných a připravovaných akcí naleznete v souvisejícím článku.

Navíc pro zájemce z řad podnikatelských a obchodních kruhů je připraven i interaktivní formulář, jehož pomocí mohou kdykoliv kontaktovat Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR jakožto gestora agendy v rámci ČR, se svými prioritami a problémy spojenými s vývozem / dovozem zboží a služeb z/do USA. Ministerstvo všechny impulzy z řad veřejnosti velmi uvítá a využije je pro další komunikaci s Evropskou komisí, které podněty z členských států napomohou ve formulaci evropských priorit a ofenzivních a defenzivních zájmů ve vztahu k USA.

Poznámky:

[1] G. Felbermayr, B. Heid, M. Larch a E. Yalcin. Macroeconomic Potentials of Transatlantic Free Trade: A High Resolution Perspective for Europe and the World. Center for Economic Studies & Ifo Institute, říjen 2014. Dostupné z www.cesifo-group.de/ifoHome/publications/working-papers/CESifoWP/CESifoWPdetails?wp_id=19126564
Česká republika a její priority v TTIP

Jaká je pozice České republiky k dohodě TTIP? O co ČR v rámci TTIP usiluje? Jaká má ČR od TTIP očekávání?

ČR se svojí otevřenou, tržní ekonomikou se řadí mezi ty státy, které vždy podporovaly ideu volného obchodu jakožto prostředku pro zajištění hospodářského růstu a prosperity napříč národy a kontinenty. Z tohoto důvodu Česká republika vítá i myšlenku sjednání dohody o Transatlantickém partnerství (TTIP) mezi EU a USA. Tuto budoucí dohodu bereme jako unikátní příležitost nejenom pro naše exportně orientované hospodářství, ale i jako šanci dále prohloubit politické a mezilidské vztahy napříč Atlantikem.

V rámci vyjednávání, které jménem Evropské unie a členských států povede Evropská komise, bude ČR vždy klást důraz na to, aby byly patřičně zohledněny všechny zájmy českého hospodářství, které spočívají především v odstranění klíčových překážek vývozu našeho zboží a služeb do Spojených států. Bariérou pro obchod dnes v převážné míře nejsou vysoká cla, ale spíše komplikované administrativní a netarifní překážky v podobě odlišnosti systémů technických standardů, certifikací, homologací a regulačních systémů obecně. To všechno jsou právě oblasti, na které se evropští a američtí vyjednávači hodlají zaměřit.

V této souvislosti je třeba připomenout, že Spojené státy je pro ČR tradičním obchodním partnerem a prioritní zemí z hlediska exportu. USA pro nás představují druhý největší vývozní trh mimo země EU s hodnotou vývozu téměř 4 mld. USA (r. 2012), a to zejména s ohledem na vysokou míru přidané hodnoty dle parametrů TiVA. USA jsou jednou z nejvýznamnějších destinací pro naše nejsofistikovanější technologické produkty a meziprodukty.

Další rozvoj obchodu s USA tak může přinést prohloubení právě této klíčové specializace České republiky a posílení našeho technologického know-how s pozitivním dopadem na zaměstnanost a hrubý domácí produkt.

Od dohody má Česká republika především příznivá očekávání. Samozřejmě, že se dá předpokládat, že jednání nebudou snadná a diskutována bude řada velmi citlivých témat jako obchod se zemědělskými produkty, ale ČR věří, že i u těchto témat se podaří nalézt kompromisní řešení.

Dohoda TTIP nebude znamenat, že se z obchodního hlediska uzavřeme zbytku světa mimo EU a USA, ale právě naopak, ambicí TTIP je dát impuls i pro další pokrok ve stagnujících jednáních o další liberalizaci obchodu v rámci Světové obchodní organizace. Společný blok EU a USA s jednotnými a vzájemně uznávanými standardy bude mít mimořádně vysoké šance stát se referencí pro technologické a jiné standardy na celém světě.

Jednání nebudou probíhat v utajení za uzavřenými dveřmi, ale v maximální míře se zapojením občanské veřejnosti a zástupců nevládních a zájmových organizací. Každý bude mít příležitost být o vyjednávání informován a vyjádřit k procesu i podmínkám jednání svůj názor. Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR bude na svých webových stránkách, na serveru BusinessInfo.cz i prostřednictvím médií pravidelně informovat o aktuálním vývoji ve vyjednávání. Byl vytvořen i expertní tým složený ze představitelů obchodních asociací a českých institucí, který tvoří platformu pro výměnu názorů a informací. Pro zástupce širších podnikatelských a obchodních kruhů byl připraven interaktivní formulář, který je nástrojem pro zasílání podnětů, dotazů a názorů na priority České republiky ve vztahu s vývozem/dovozem z/do USA a vyjednávané obchodní dohodě TTIP. TTIP je pro malé a střední podniky, shodují se experti

Ministerstvo průmyslu a obchodu ve spolupráci s Evropskou komisí, vládou USA a dalšími partnery pořádalo v pondělí 6. června konferenci zaměřenou na transatlantické obchodní vztahy a problematiku malých a středních podniků. Akce s názvem „Transatlantické obchodní a investiční partnerství (TTIP) a region V4: Co přinese mojí firmě?“ se konala v rámci českého předsednictví ve Visegrádské skupině a zúčastnili se jí zástupci desítek firem, experti z řad státní správy či specializovaných agentur a hlavní vyjednávači kapitoly TTIP věnované malým a středním podnikům.

Malé a střední podniky tvoří více než 98 % všech firem v EU. Jejich významnou roli dokládá také fakt, že vytvářejí dvě třetiny pracovních míst v soukromé sféře a podílejí se na více než polovině vytvořené přidané hodnoty. Podle průzkumu Asociace malých a středních podniků tvoří exportní aktivity průměrně 45 % obrátu firem, což je klíčový podíl. Téměř polovina z nich navíc plánuje v budoucnu rozšířit své exportní portfolio i do Spojených států, které jsou pro Evropu klíčovým obchodním partnerem a pro ČR největším vývozním trhem mimo EU.

"Chceme poskytnout těmto firmám informace o vyjednávání dohody TTIP z první ruky. Proto jsme do Prahy pozvali vyjednávače kapitoly o malých a středních podnicích i účastníky evropsko—amerického programu na podporu malých a středních podniků," vysvětlil ve svém úvodním příspěvku náměstek ministra průmyslu a obchodu Vladimír Bártl.

Malé a střední firmy při pronikání na americký trh čelí mnoha obchodním překážkám, ať už se jedná o cla či zdoluhavé administrativní procedury. Tyto překážky představují vysoké dodatečné náklady, k jejichž pokrytí nemají malé a střední firmy na rozdíl od těch velkých dostatek finančního ani lidského kapitálu. Z tohoto důvodu se mnoho z nich o vstup do USA ani nepokusí.

Panely se proto zaměřily na témata, která malé a střední podniky zajímají nejvíce. Jedná se například o odstranění cel, regulatoriku, služby, veřejné zakázky či usnadnění obchodu. Představeny byly již existující nástroje pro podporu malých a středních podniků v rámci transatlantického obchodu, a to například v oblasti e-commerce, sdílení informací či prostřednictvím spolupráce obchodních komor.

V současnosti se spolupráce mezi Evropou a Spojenými státy zaměřuje mimo jiné na pomoc start-upům, na poskytování poradenství a sdílení informací o nových technologiích a normách, které musí firma při vývozu do USA dodržovat. Efektivním prostředek jsou také B2B konference, kde mohou malé a střední podniky získat cenné kontakty pro své obchodní aktivity.

"Uspořádáním této akce jsme chtěli odpovědět na časté otázky firem, které zvažují expanzi za oceán. Věřím, že díky užitečným radám a informacím, které si účastníci konference odnesli, se zvýší zájem firem o zapojení do již existujících projektů i do vyjednávání TTIP," uzavřel náměstek Bártl.

Materiály z konference ke stažení (conferencebook-ttip-v4.pdf, 992 kB)

Ministerstvo průmyslu a obchodu se dále aktivně účastní veřejné debaty na téma TTIP. Prioritou je, aby veřejnost měla o TTIP dostatek informací, a proto jeho zástupci velmi vítají pozvání na semináře či debaty, kde je prostor pro diskusi obecně nad dohodou, prioritami ČR i Evropské unie a potencionálními dopady TTIP na Českou republiku a její občany. Transparentnost vyjednávání TTIP je i nadále prioritou ČR i EU.

Archiv starších zpráv

TTIP stručně: Co přinese mně a mojí firmě?

Co je to TTIP?

Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP) je název komplexní obchodní a investiční dohody, která je v současnosti vyjednávána mezi Evropskou unií a Spojenými státy americkými s cílem prohloubit vzájemné hospodářské vztahy. Obě strany usilují o to, aby základní architektura dohody byla vypracována během roku 2015 s tím, aby se podařilo vyjednávání dokončit v horizontu nejbližších let. Obecné informace co je to TTIP.

Co je cílem TTIP?

Ambicí dohody TTIP je eliminovat přetrvávající překážky ve vzájemném obchodě (mj. cla, netarifní překážky a přebytečné regulace, omezení v rámci investic) tak, aby se oběma partnerům usnadnily vzájemné investice a výměna zboží a služeb.

Proč je tato dohoda důležitá?

TTIP je unikátní příležitostí pro zlepšení hospodářských vztahů napříč Atlantikem, zejména s ohledem na současný ekonomický vývoj na obou kontinentech. USA a EU již dnes společně vytváří téměř polovinu světového HDP a skoro třetinu objemu celkového světového obchodu. Uzavření dohody by podle předběžných odhadů do roku 2027 zvýšilo HDP Evropské unie o 0,5 % (a o 0,4 % HDP USA). V případě EU to podle propočtů Evropské komise znamená více než 86 miliard euro ročních příjmů navíc (pro USA 65 miliard euro).

Vývoz EU do USA by podle odhadů Evropské komise i Centre for Economic Policy Research měl díky dohodě vzrůst až o 28 %, což znamená vývoz zboží a služeb zhruba v hodnotě 187 miliard euro. V některých segmentech by nárůst mohl být velmi významný, např. vývoz automobilů z EU do USA by mohl vzrůst až o 149 %. Celkově by vývoz EU tím vzrostl přibližně o 6 %. Uzavření ambiciózní dohody by tak vedlo k dalšímu prohloubení vzájemných hospodářských vztahů s pozitivními dopady na všechny zúčastněné včetně ČR. Výše uvedenou studii analyzující dopady TTIP na EU naleznete na stránkách EK

Vyjednávání regionálních dohod o volném obchodě je celosvětovým trendem. USA v současnosti vyjednávají Transpacifické partnerství s 12 státy Asie a Latinské Ameriky.

Je důležité, abychom v TTIP získali stejně rovné podmínky na americkém trhu, jako získávají další státy světa. TTIP je jedinečná možnost pro EU jak si zachovat pozici významného globálního hráče, který si zachová vliv na tvorbu mezinárodních pravidel pro obchod postavených na hodnotách jako je demokracie a absolutní respekt k lidským právům.

Kdo o dohodě vyjednává? Kdo zaručí, že budou zohledněny i národní zájmy ČR?

Jménem Evropské unie a jejích členských států dohodu s USA vyjednává tým Evropské komise vedený komisařkou pro obchod Cecilii Malmströmovou. Vyjednávání za EU probíhají v souladu s mandátem odsouhlaseným všemi členskými státy včetně ČR v červnu 2013, který byl na podzim 2014 zveřejněn. Mandát naleznete zde. Cíle americké administrativy pro TTIP jsou formulovány v dopise USTR Kongresu z března 2013.

Členské státy a tedy i Česká republika plně zapojeny do přípravy jednotlivých vyjednávacích kol a o vývoji jsou pravidelně a na všech úrovních informovány. Česká republika v rámci formulace svých priorit úzce spolupracuje

s představiteli podnikatelských a obchodních asociací, odborů i nevládních organizací tak, aby byly dostatečně reflektovány jejich zájmy.

Evropská komise v rámci úsilí o maximální transparentnost zveřejnila všechny své pracovní poziční materiály i pracovní verze všech návrhů kapitol TTIP. Evropská veřejnost tak texty dostává prakticky ve stejném okamžiku jako američtí partneři. Podrobnosti o pozicích a cílech americké strany jsou k nalezení na webu zmocněnce amerického prezidenta pro obchod (USTR - United States Trade Representative)

Po dokončení vyjednávacího procesu bude kompletně celý text zveřejněn na internetu Evropské komise, stejně jako k tomu došlo v případě všech unijních obchodních dohod v minulosti. Před zahájením ratifikace bude minimálně rok na to, aby si veřejnost i zákonodárci text mohli podrobně prostudovat.

Následně bude nutné, aby dohodu schválila Rada (kde zasedají zástupci členských států na úrovni ministrů) a občany přímo volený Evropský parlament, a s největší pravděpodobností i národní parlamenty jednotlivých členských států a americký Kongres. Tyto instituce pak budou mít plné právo dojednaný text dohody schválit či odmítnout. Bez jejich souhlasu nemůže dohoda vstoupit v platnost.

Co bude TTIP znamenat pro ČR?

Česká republika podporuje vyjednávání dohody TTIP s USA a má od této dohody pozitivní očekávání. Koncept dohody, tedy liberalizace obchodu a investic je plně v souladu s dlouhodobými českými hospodářskými zájmy, mezi které se řadí i další prohloubení obchodních vazeb s USA, které již dnes patří k našim nejvýznamnějším obchodním partnerům. Liberalizace obchodu se třetími státy se ČR zatím vždy velmi vyplatila. Podobná pozitivní očekávání má ČR i od TTIP.

ČR věří, že potenciál vzájemného obchodu s USA dosud nebyl plně vyčerpán a další liberalizace pravidel by mohla přispět k jeho dalšímu nárůstu s kladnými dopady na výsledky české ekonomiky. Skutečností je, že USA jsou cílem především pro ty nejsofistikovanější české výrobky, což dokládá i hodnocení významu USA z hlediska přidané hodnoty dle parametru TiVA. Jak tomu bylo i vždy v minulosti, jakékoliv snížení bariér pro náš vývoz znamenal více práce pro domácí firmy a více pracovních míst pro české zaměstnance.

ČR a její priority

Jaký přínos bude mít TTIP pro mě jako občana?

Očekává se, že uzavření dohody a s tím související nárůst vzájemného obchodu by se mohl promítnout v rozpočtu každé evropské domácnosti ušetřením částky cca 545 EUR. Tento zisk by pramenil z nižších cen za dovážené zboží a služby a z vyššího disponibilního příjmu. Zjednodušila by se a zlevnila by celá řada procedur, nákupem zboží přes internet počínaje, přes nákup potravin, přihlášením dovezeného automobilu z USA konče.

Americké produkty prodávané na evropském trhu jsou často dražší než by musely být a to například i díky clům, které tvoří v průměru 5,2 % hodnoty zboží. U některých výrobků, například amerických aut, je cena díky clu tak vysoká, že se ani nevyplatí určité modely na evropský trh dovážet. Zrušení cel v rámci TTIP může rozšířit výběr na unijním trhu, a prakticky znamenat i to, že například Vaše nové auto americké provenience může být minimálně o 10 % levnější.

TTIP posílí i ochranu Vašich práv jako spotřebitele pokud nakupujete přes internet z USA. TTIP zpřehlední pravidla pro online obchodování a zaručí spotřebitelská práva při domáhání se kompenzace za vady při online nákupu z druhého kontinentu. Navíc dojde k posílení spolupráce při vymáhání práv spotřebitele a práv hospodářské soutěže. I tady může výšená konkurence na trhu pro evropského spotřebitele znamenat širší nabídku, lepší kvalitu a za nižší ceny.

Prohloubení obchodu s USA může pro naše firmy znamenat více zakázek, což v konečném důsledku znamená více pracovních příležitostí pro české pracovníky a podnikatele. USA jsou jako takové nejenom perspektivním trhem, ale do jisté míry i bránou pro jiné státy například Střední a Jižní Ameriky, kde naše firmy nejsou dosud plně etablovány.

Německá Bertelsmannova nadace předpokládá v Evropě vytvoření až 2 milionu nových pracovních míst. V ČR až 22 tisíc. TTIP také zjednoduší uznávání kvalifikací, což bude platit i pro naše inženýry, architekty, vědce, kteří by byli svou firmou vysláni do USA či se rozhodli v USA podnikat.
Jaký bude přínos TTIP pro moji firmu?

Byť jsou již dnes průměrná cla mezi EU a USA relativně nízká, v USA existuje řada výjimek, tzv. tariff peaks, některé dovozní cla do USA jsou proto nadprůměrně vysoká - v řádu desítek procent. Dohoda TTIP má ambici eliminovat cla a další netarifní překážky ve vzájemném obchodu což v konečném důsledku zjednoduší i vývoz zboží a služeb z ČR do USA.

Pro firmy, které již dnes vyvážejí do USA, to znamená zlevnění jejich produktů na americkém trhu a tím zvýšení jejich konkurenceschopnosti. A pro takové, které jsou subdodavateli jiných firem z EU vyvážejících finální produkty do USA, to nepřímo může znamenat další navýšení zakázek, jelikož dojde ke zlevnění finálních výrobků vyvážených do USA.

TTIP může rovněž znamenat otevření nového odbytiště. Například malé a střední podniky budou nově moci uvažovat o rozvoji za Oceánem, protože bariéry, které pro ně byly dosud z finančních i právních důvodů nepřekonatelné, mohou být díky TTIP do značné míry odstraněny. Život se zjednoduší i dovozcům z USA.

Dalším významným pozitivním dopadem může být i posílení spolupráce amerických a evropských regulačních orgánů při tvorbě technických standardů v řadě oblastí, což pro firmy může v dlouhodobém horizontu přinést odbourání povinností přizpůsobovat své výrobky různým národním standardům, které výrobu vždy prodražují. Právě odstranění netarifních překážek může tvořit až 80 % ekonomického přínosu TTIP. Spolupráce v odstraňování těchto překážek – tj. eliminace často banálních technických rozdílů a byrokracie, může ušetřit našim firmám spoustu peněz i starostí, u některých produktů mohou odpadnout náklady na dodatečné testování či certifikace. Díky tomu bude export především pro malé a střední výhodnější.

TTIP navíc pomůže odstranit jistou diskriminaci, které dnes evropské firmy na americkém trhu mohou pociťovat. Například každý půllitr evropského piva vyváženého menším pivovarem vyžaduje o 157 % větší federální daň než půllitr od amerického pivovaru. Odstranění této „nerovnosti“ by např. přispělo k růstu a rozvoji pivního průmyslu a vytvořilo nová pracovní místa.

Dalším nerovným podmínkám musí naše firmy čelit v oblasti veřejných zakázek díky tzv. „Buy America(n)“ legislativě, která upřednostňuje americké výrobce před zahraničními, a brání tak větší účasti našich firem na veřejných zakázkách v USA, které mají dnes zahraničním dodavatelem otevřeno pouze 32 % trhu. V rámci TTIP EU usiluje o zlepšení přístupu i českých firem na americký trh na úrovni federální i jednotlivých amerických států. Vaše podněty a návrhy!

Chcete o TTIPu vědět víc? Čelí Vaše firma překážkám při vývozu zboží či služeb do USA? Co by zjednodušilo Vaše obchodování napříč Atlantikem? Ozvěte se a přispějte k formulaci priorit České republiky!

Na všechny Vaše podněty budeme reagovat. Vaše návrhy budou následně posouzeny v rámci expertního týmu MPO k TTIP a dále komunikovány Evropské komisi, aby je zohlednila v procesu vyjednávání s americkou stranou. Investiční ochrana a mechanismus řešení sporů mezi investorem a státem
Co jsou to dohody o podpoře a ochraně investic?

Dohody o podpoře a ochraně investic (dále také „BITs“ nebo „investiční dohody“) jsou mezinárodní smlouvy, ve kterých se smluvní strany zavazují, že budou poskytovat zahraničním investorům investujícím na jejich území určité standardy zacházení, jako je například nediskriminační zacházení, spravedlivé a rovné zacházení, garanci volného převodu kapitálu souvisejícího s investicí a zákaz vyvlastnění bez náhrady.

Tyto dohody se sjednávají od počátku 50. let dvacátého století a v současné době existuje ve světě okolo 3 000 dohod, z čehož členské státy EU uzavřely asi 1400 se svými partnery nebo mezi sebou. Investiční kapitulu lze také nalézt v některých obchodních dohodách. Mezi nejvýznamnější dohody takového typu patří zejména Severoamerická dohoda o volném obchodu (NAFTA), která je uzavřena mezi Spojenými státy americkými, Kanadou a Mexikem.

Prvotní důvody pro uzavírání investičních dohod byly motivovány zejména zájmem zemí vyvážejících kapitál na zajištění ochrany svých investorů působících v rozvojových státech, ve kterých je často nestabilní právní prostředí, které obsahuje nižší standardy, než ty které jsou obsaženy v právních rádech rozvinutých států. Bylo tak dosaženo sjednocení standardů ochrany skrze mezinárodní právo. Toto sjednocování se projevuje i na to, a vyplývá tak i ze současných přehledů investičních dohod, že dohody o podpoře a ochraně investic jsou uzavírány i mezi vyspělými státy se stabilním právním prostředím a mezi rozvojovými zeměmi navzájem.

Ani Česká republika nezůstala stranou tohoto vývoje na poli investiční politiky a má v současné době uzavřeno 80 platných BIT, a to včetně dohody s USA, která byla sjednána v 90. letech.

Jak jsou řešeny vzniklé spory?

V případě, že se investor domnívá, že se hostitelský stát dopustil porušení závazků obsažených v investiční dohodě, může se domáhat nápravy tohoto stavu. Jednou z možností řešení sporů, které BIT obsahují, je mezinárodní arbitráž prostřednictvím mechanismu řešení sporů investor - stát (dále také „ISDS“). Konkrétně se investor může domáhat porušení zákazu diskriminace, ochrany před vyvlastněním bez nároku na kompenzaci, zaručení spravedlivého a rovného zacházení, kam spadá zákaz odmítnutí spravedlnosti (přístupu k soudům a správním orgánům) a zaručení možnosti volného převodu prostředků, které investor investoval ze země.

Jednoduše řešeno, ISDS je způsob, jak vyřešit spor nezávisle na národním soudním systémem. To zjednodušuje a zaručuje investorovi přístup ke spravedlnosti, jelikož orientace v národních soudních systémech může být komplikovaná. Navíc mezinárodní arbitráž poskytuje záruku, že proběhne v poměrně krátkém časovém horizontu. Procesní pravidla arbitráže zaručují rychlost a efektivnost rozhodování. Navíc jak investorovi, tak státu je zaručeno rovné postavení před rozhodci.

Možná některé napadá otázka, proč je v BIT vůbec způsob řešení sporů obsažen. Na rozdíl od mezinárodních obchodních transakcí, pro které je typická krátkodobost a nárazová směna zboží či služby za peníze, jsou mezinárodní investice charakterizovány svojí dlouhodobostí. Přijetím rozhodnutí postavit a provozovat např. přehradu ve státě X., vstupuje investor do dlouhodobého vztahu s konkrétní hostitelskou zemí, ve které je investice zřízena. Na začátku musí investor do projektu vložit často značné finanční či jiné prostředky s tím, že očekávaný zisk se dostaví až za další časové období.

Uvedenému dlouhodobému vztahu jsou vlastní určitá rizika (obchodní, právní, politická). Cílem investičních dohod je ochránit investory od politických rizik, kterým mohou být vystaveni, mimo jiné např. v případech změn vlád, kdy z různých důvodů může docházet k závažným jednostranným změnám podmínek, které si investor dohodl s hostitelským státem nebo na které spoléhal v době zřízení investice, a dát jim návod, jak tato svá práva vymáhat.

Před tím, než státy přistoupily k uzavírání BITs a zahrnutí ISDS, se investoři, kteří se neuspěli u národních soudů hostitelského státu, mohli obrátit na svůj domovský stát s žádostí o poskytnutí diplomatické ochrany. Investor na uvedenou ochranu ovšem neměl právní nárok a rozhodnutí o tom, zda mu bude poskytnuta, záleželo vždy na rozhodnutí jeho domovského státu, který byl od jejího výkonu často odrazen např. obavou ze zhoršení vzájemných vztahů s druhým státem.

Jako problematické se ukázali i mechanismy řešení sporů na úrovni stát – stát. Ty jsou politicky velice citlivou záležitostí a země se k nim uchylují jen výjimečně. S nárůstem objemu zahraničních investic zejména po konci druhé světové války se státy rozhodly, že je vhodné uvedené spory odpolitizovat a poskytnout zahraničním investorům možnost domáhat se porušení omezeného počtu základních standardů v rámci mezinárodních arbitrážních řízení, ve kterých je řešení sporu předloženo skupině nezávislých odborníků, které nominují strany sporu.

Vzhledem ke skutečnosti, že státy mají tendenci mezinárodní závazky dodržovat, zahrnutí ISDS do mezinárodní dohody dává investorům větší důvěru ve stabilitu investičního prostředí konkrétních států tím, že jim poskytuje garanci, že jejich případné žaloby budou řešeny nestranným způsobem a zároveň umožňuje i státům se slabším a méně předvídatelným právním systémem, například v tranzici, přitáhnout mezinárodní investice, o které by bez existence uvedené dohody mohly přijít.

Jaký je přístup EU k investiční ochraně a konkrétně k investiční ochraně v TTIP?

Společná obchodní politika EU od platnosti Lisabonské smlouvy zahrnuje přímé zahraniční investice. Tedy právě ty dlouhodobé investice, které jsou předmětem bilaterálních dohod členských států. Proto EU jako do nově vyjednávaných obchodních dohod zahrnuje i investiční kapitolu včetně mechanismu řešení sporů investor stát. Nicméně ve své snaze zahrnout do moderních obchodních a investičních dohod, jakými jsou Transatlantické obchodní a investiční partnerství (TTIP) mezi EU, jejími členskými státy a USA, nebo CETA sjednávána mezi EU a Kanadou, není EU osamocena. Investiční kapitolu včetně ISDS má obsahovat sjednávané Trans-pacifické partnerství (TPP), kterého se účastní Austrálie, Brunej, Kanada, Chile, Japonsko, Malajsie, Mexiko, Nový Zéland, Singapur, USA a Vietnam.

TTIP nastaví stejné podmínky pro všechny investory ze zemí Evropské unie v USA. V současné době má řada členských států EU, včetně ČR, uzavřenou s USA bilaterální investiční dohodu o ochraně a podpoře investic, která umožňuje investorům domáhat se jejího porušení u mezinárodní arbitráže. Uvedené dohody budou nahrazeny TTIP, která sjednotí investiční pravidla, takže z nich budou moci profitovat investoři ze všech členských států EU stejným způsobem.

USA a EU patří k největším globálním vývozcům i příjemcům přímých zahraničních investic, jednání o TTIP proto představuje nejlepší možnost pro zlepšení dosavadního systému investiční ochrany. Přesto, že stávající investiční dohody poskytují investorům vysokou míru ochrany, řada z nich byla sjednána před poměrně značnou dobou a rozhodovací praxe arbitrážních tribunálů ukazuje, že uvedený systém vyžaduje určitou reformu, která povede k zpřesnění investičních standardů a zacelí případné mezery, které mohly vést k zneužití uvedeného mechanismu a neodůvodněným žalobám vůči státům.

Vzhledem k těmto některým nedostatkům systému investičních dohod, budoucí dohoda by měla přesněji definovat, co je možné považovat za investici a koho za investora, aby nedocházelo k situacím, kdy je investiční ochrana zneužívána prostřednictvím nastrčených společností, které v domovském státě svého založení nevykonávají žádnou obchodní činnost.

Další podstatnou změnou, kterou unijní dohody, potažmo TTIP přinesou, je začlenění transparentnosti do ISDS, kdy bude samozřejmostí zveřejňování rozhodčích nálezů, zpřístupňování dokumentace k případu, veřejná slyšení (s výjimkou skutečností, jež mohou mít vliv na obchodní tajemství nebo utajovaných skutečností) či umožnění podání třetím stranám, které osvědčí veřejný zájem na případu. Začlenění transparentnosti do ISDS umožní veřejnosti získat informace o investičních sporech a jejich dopadech na veřejné rozpočty, což doposud není standardem.

Nutnosti změny systému v této oblasti si je vědomo i mezinárodní společenství, které ukončilo v roce 2013 v rámci Komise OSN pro mezinárodní obchodní právo (UNCITRAL) práci na Pravidlech transparentnosti pro investiční spory, na jejichž tvorbě se EU aktivně podílela a které budou tvořit součást nejpoužívanějších arbitrážních pravidel z dílny UNCITRAL. Základním paradigmatem, ze kterého jednání o TTIP vychází, je to, že investiční ochrana nesmí v žádném případě zasahovat do práva státu na regulaci. Cílem jednání je proto nastavení moderních pravidel, která zajistí rovnováhu mezi zájmy soukromých a veřejných subjektů.

Za příklad současného evropského přístupu lze dát sjednané investiční kapitoly dohod s Kanadou (CETA) a Singapurem. I když jsou vždy texty kompromisem odrážející také vyjednávací pozice druhé strany, EU se v obou případech podařilo ve většině případů přesvědčit své partnery o správnosti svého přístupu. Dohody tedy v substantivní části obsahují tyto progresivní prvky: detailní definice investice a investora, zabránění zneužití doložky nejvyšších výhod, detailní definice standardu spravedlivého a rovnocenného zacházení, návod pro posuzování nepřímého vyvlastňování. V procesní části (ISDS) lze nalézt ustanovení upravující: mediaci, výběr arbitrážních tribunálů a požadavky na jejich kvalifikaci, kodex chování arbitrážních tribunálů, možnost stran namítnout podjatost arbitrážních tribunálů, regulaci výloh a jiných nákladů arbitrážních tribunálů podle pravidel ICSID, vyloučení paralelních a manipulativních žalob, mechanismus proti neopodstatněným a nepodloženým žalobám, konsolidaci, lhůtu pro vznesení žaloby, plnou transparentnost, detailní úpravu formy nálezu, hrazení nákladů řízení a možnost stran provádět závazný výklad. Použití mechanismu ISDS je také v dohodách omezeno pouze na post-investiční fázi. Je tak vyloučeno řešení sporů skrze ISDS v otázkách práva přístupu na trh.

Proč je mechanismus ISDS ale často tedy kritizován?

ISDS se stal jedním z hlavních terčů kritiky TTIP obecně. Oponenti vyzdvihují hlavně několik zásadních bodů, mezi které patří:

Nezbytnost ISDS v TTIP

Zpochybňována už je sama nezbytnost ISDS v investiční kapitole TTIP. Vzhledem k vyspělosti právních systému v EU i USA se může zdát, že mechanismus je nadbytečný a investoři by se měli spolehnout na národní soudy či na mezistátní způsob řešení sporů. Jak je výše uvedeno, jedním z hlavních motivů k tvorbě BIT a ISDS byla snaha smluvních států odpolitizovat vznikající spory. Proto bylo investorovi umožněno, aby se samostatně obracel na rozhodčí soud, aniž by musel spoléhat na to, že stát převezme jeho nárok skrze diplomatickou ochranu nebo mechanismus řešení sporů stát-stát.

Jak ukazují příklady z praxe, ne vždy se investoři mohou spoléhat na to, že se jim podaří dosáhnout nápravy u národních soudů, a to ani pokud jde o vyspělé země. V řadě případů se investoři mohou odůvodněně obávat, že národní soudy se k nim nemusí chovat nestranně, popřípadě mohou být pod tlakem, a to i skrytým, výkonné moci daného státu, která vůči investorovi příslušná opatření přijala. S rostoucí vlnou protekcionismu navíc v některých zemích mohou být investoři vystaveni diskriminačnímu zacházení a odepření spravedlivého zacházení, kdy jim je znemožněn či ztížen přístup k soudům.

Navíc spoléhání se na národní soudy se nemusí vyplatit, protože uvedené soudy neaplikují mezinárodní právo, ale právo národní (dohody nejsou mnohdy přímo aplikovatelné u národních soudů), což například neumožňuje zahraničním subjektům domáhat se závazků nediskriminace u amerických soudů.

Ohrožení práva státu nezávisle regulovat

Obavy vyplývají i z toho, že ISDS by mohli zahraniční investoři využívat ISDS k tomu, aby napadali opatření, která státy přijaly ve veřejném zájmu v oblastech, jako jsou např. ochrana zdraví, spotřebitele či životního prostředí, čímž oslabují právo státu na regulaci. Zmiňovány jsou konkrétní případy jako např. spor vedený švédským investorem proti Německu ve věci odklonu od jaderné energetiky (Vattenfall) nebo případ týkající se tabákové společnosti Phillip Morris, která napadá u mezinárodní arbitráže australské opatření vztahující se k označování cigaret.

Je však třeba zdůraznit, že ve většině případů investoři napadají individuální opatření, která jsou směřována proti nim samotným a nikoliv normy obecného charakteru. I v případě, kdy investor napadá obecné opatření, musí být jeho žaloba dobře podložena a zároveň musí prokázat, že mu byla způsobena škoda. Je navíc potřebné říci, že na rozdíl od jiných systémů řešení sporů, např. probíhajících mezi státy v rámci Světové obchodní organizace, kde je v současnosti opatření Austrálie upravující označování cigaret taktéž napadáno, mezinárodní arbitráž nemůže přikázat státu, aby svou napadanou legislativu změnil.

V případě, že je stát arbitrážním tribunálem shledán vinným z porušení BIT, může mu být toliko uloženo nahradit investorovi utrpěnou škodu, ale nikoliv odvolání či změna napadeného opatření. Přes výše uvedené jsou jednání o budoucích EU dohodách vedena s cílem, aby plně zachovávaly možnost EU a jejích členských států i nadále naplňovat veřejné cíle prostřednictvím regulace v sociální oblasti, ochraně životního prostředí, bezpečnosti, veřejného zdraví atp.

Přílišná práva pro soukromé nadnárodní společnosti

Investiční dohody obsahují jen omezené množství standardů, které např. chrání investory před diskriminačním zacházením, neoprávněným vyvlastněním, za které není investorovi poskytnuta náhrada, popřípadě mu zaručují, že s ním hostitelský stát bude zacházet rovným a spravedlivým způsobem. Řada z uvedených standardů patří mezi všeobecně uznávané zásady mezinárodního práva, které stanoví, jakým způsobem by se státy měly chovat k cizím příslušníkům, tj. i zahraničním investorům.

Vzhledem k tomu, že ne ve všech státech světa jsou uvedené zásady součástí vnitrostátního práva a není tedy možné se jich domáhat u národních soudů, tkví hlavní výhoda investičních dohod v tom, že investorům dávají k dispozici fórum v rámci, kterého mohou porušení uvedených principů domáhat. Cílem EU je zlepšit uvedený mechanismus, aby byl mimo jiné lépe dostupný i pro malé a střední podniky.

Riziko, že arbitrážní rozhodnutí nebude nestranné a nezávislé

Spory jsou ve většině případů rozhodovány profesionálními právníky. Kritici se obávají, že někteří z nich mohou vystupovat v jednom řízení jako arbitři a v jiných jako obhájci, což zvyšuje pochybnosti o tom, zda nemůže docházet k neobjektivnímu rozhodování, ve kterém arbitři straní investorům, kteří představují jejich hlavní zákazníky.

Je faktem, že z důvodu úzké specializace se oblastí mezinárodního investičního práva zabývá pouze omezený okruh specialistů, což je ovšem typické i pro jiné obdobné disciplíny na národní i mezinárodní úrovni. Pravdou je i to, že někteří z těchto odborníků zastávají jak role rozhodců, tak právních poradců stran, což může vyvolávat pochybnosti o konfliktu zájmů. Cílem EU je v budoucnu uvedený střet zájmu vyloučit, a to prostřednictvím Kodexu chování, který bude tvořit součást sjednávaných dohod a podle, kterého budou arbitři povinni vystupovat. Jeho nedodržení je z uvedené funkce bude diskvalifikovat. EU chce zároveň prosadit změnu ve způsobu jmenování rozhodců.

V současné době se arbitrážní tribunál skládá ze tří rozhodců, kdy po jednom rozhodci jmenují strany sporu s tím, že předsedající je jmenován dvěma nominovanými rozhodci. I v EU dohodách bude zachováno možnost stran jmenovat jednoho rozhodce s tím, že však i předsedající bude jmenován na základě dohody stran sporu. V případě, že dohody nebude dosaženo, bude arbitr jmenován ze seznamu rozhodců, který bude pro účely dohody sestaven jejími smluvními stranami.

Veřejná konzultace k ISDS

Na základě dialogu s veřejností a vzrůstajícím obavám a výhradám vůči zahrnutí ISDS do sjednávané investiční kapitoly TTIP se Evropská komise rozhodla uskutečnit veřejnou konzultaci zaměřenou výlučně na ISDS. Tato konzultace probíhala během jara 2014 a zapojit se do ní mohla celá široká veřejnost, od zástupců akademické obce, podnikatelského sektoru, neziskových organizací nebo občanů. Výstupy konzultace byly prezentovány 13. ledna 2015.

Prozatím Komise, i vzhledem k množství odpovědí, vydala faktickou zprávu o výsledku konzultace. Další práce se získanými poznatky a další dialog bude veden během následujících měsíců roku 2015 a finální podoba návrhu mechanismus investor-stát by měla být dokončena v květnu 2015. Je však třeba vnímat, že veřejná konzultace ale není hlasováním v referendu, cílem Komise bylo získat relevantní reakce na jednotlivé prvky ISDS včetně návrhů na zlepšení.

Komise konstatovala, že o účast na veřejné konzultaci byl velký zájem. Celkový počet odpovědí byl téměř 150 tisíc. Většina (97 %) z nich byla zadána skrze on-line platformy s předdefinovanými odpověďmi. 3 000 odpovědí získala EK od individuálních respondentů pokrývající široké spektrum dotčených subjektů a zástupců občanské společnosti. Odpovědi lze rozčlenit do tří následujících kategorií:

- skupina mající výhrady k TTIP obecně,
- skupina mající výhrady nebo odmítající zahrnutí ochrany investic a ISDS do TTIP,
- skupina zabývající se konkrétními prvky ochrany investic včetně textových návrhů.

Zahrnutí ISDS do investiční kapitoly je ze strany členských států ale podmíněné a bude záležet na finální podobě, která se Komisi povede vyjednat. Nejedná se tedy o nějaký bianco šek. Ve finálních fázích vyjednávání bude možné rozhodnout o tom, zda ISDS zůstane, nebo bude vyloučena.

Výsledkem konzultace bylo definování čtyř klíčových oblastí, v nichž se Komise zavazuje hledat zlepšení. Jde o následující oblasti:

- ochrana práva státu regulovat,
- vznik a fungování rozhodčích panelů,
- vztah mezi domácím soudním systémem a ISDS, a
- přezkum rozhodnutí v odvolacím mechanismu.

Akce k TTIP i v novém roce

Dohoda TTIP byla jedním z aktuálních a často diskutovaných témat v roce 2015 a ani letošní rok nebude jiný. Vyjednávání dohody mezi EU a USA započala v roce 2013 a v týdnu od 22. února 2016 se uskuteční již 12. vyjednávací kolo.

TTIP má hospodářsky provázat oba kontinenty s více než 800 miliony obyvateli a propojit dvě ekonomiky vytvářející téměř polovinu světového bohatství. Česká republika se svojí otevřenou ekonomikou myšlenku volného obchodu podporuje. Vždyť jedno ze šesti nově vzniklých pracovních míst v ČR bylo vytvořeno právě díky exportu. USA jsou pro ČR tradičním obchodním partnerem a prioritní zemí z hlediska vývozu, daří se tam našim nejsofistikovanějším technologickým produktům a meziproduktům. Z českého pohledu se jedná o největší mimounijní vývozní trh s roční hodnotou exportu téměř 4 mld. USD, v posledních letech navíc český vývoz do USA ještě narostl.

Ministerstvo průmyslu a obchodu bude i letos komunikovat s českými firmami, aby dále zjišťovalo, jakým konkrétním překážkám ve vývozu na americký trh čelí a aby s nimi konzultovalo průběh vyjednávání. Budou představeny výsledky dopadové studie na ČR. Na programu jsou setkání se zástupci firem a dalších organizací. Malé a střední podniky se v druhém čtvrtletí mohou těšit na konferenci s praktickými workshopy, která bude šitá na míru právě jim. Zástupce MPO budete moci potkat také na seminářích a konferencích k TTIP v regionech, například v Českých Budějovicích, Liberci nebo v Hradci Králové. Nadále se bude pravidelně scházet expertní tým MPO k TTIP, který tvoří platformu pro výměnu názorů a informací a účastní se ho jak zástupci tripartity, tak představitelé firem a nevládního a akademického sektoru.

Prostřednictvím portálu BusinessInfo.cz – www.businessinfo.cz/ttip – Vás i nadále budeme o těchto akcích a aktualitách informovat. Společnými silami diskutujeme pro ČR zásadní otázky tak, aby TTIP byl skutečným impulzem pro rozvoj vztahů mezi EU, a tedy i ČR, a USA. TTIP vyjednáваме s Vámi a pro Vás!

Proběhlo 11. vyjednávací kolo Transatlantického obchodního a investičního partnerství EU-USA (TTIP)

Vyjednávání TTIP pokračovalo ve dnech 14. – 23. října jedenáctým kolem. Místem setkání byl tentokrát Washington D. C. a Miami. Rozhovory pokryly široké spektrum oblastí. Již tradičně se v rámci vyjednávacího kola konala také konzultace se stakeholdery, které se zúčastnilo téměř 120 zástupců občanské společnosti.

Dne 6. listopadu zveřejnila Komise na svých stránkách komplexní zprávu z proběhlého vyjednávacího kola. Komise tak plně svůj příslib v rámci nastavené politiky transparentnosti a otevřenosti vyjednávání.

V oblasti přístupu na trh si strany vyměnily revidované tarifní nabídky, které stanovily položky, u nichž má dojít k odstranění dovozních cel. Nabídky pokryly 97 procent celních položek. V případě zemědělských produktů představila EU svůj textový návrh k obecným pravidlům v kapitole o zemědělství. EU také vyzvala k nalezení řešení překážek v netarifní oblasti, kterým evropské zemědělské produkty čelí. Například se jedná o zákaz přímého zasilání vína koncovým zákazníkům na americkém trhu.

Diskutovalo se také o veřejných zakázkách. Evropská strana zdůraznila, že u veřejných zakázek musí být zvažována také environmentální a sociální rovina. Na technické diskuze by měla v únoru 2016 navázat výměna nabídek k veřejným zakázkám.

Strany si vyměnily pohledy na další možné kroky v oblasti dohod o vzájemném uznávání pro profesní kvalifikace. Probíraly se také telekomunikační služby a e-commerce, konkrétně návrh EU k e-commerce a návrh USA k nediskriminaci digitálních produktů, k síťové neutralitě a ochraně spotřebitele. V kapitole o pravidlech původu strany pracovaly na konsolidovaném textu. Došlo k výměně dílčích návrhů obsahující pravidla a kritéria, které výrobce musí splnit, aby byl průmyslovému výrobku přiznán původu a preferenční zacházení.

V případě regulatoriky se diskutovalo o správných regulatorních postupech, regulatorní spolupráci, ale i o technických překážkách obchodu. V poslední jmenované oblasti šlo například o posuzování shody produktů a vzájemné uznávání certifikátů jedné strany na území druhé strany. V případě sanitárních a fytosanitárních opatření byla přezkoumána část týkající se ekvivalence. Strany se dohodly na dokončení návrhu textu včetně příloh. U jednotlivých sektorů proběhly technické diskuze nad cíli a způsoby, jak jich dosáhnout.

V oblasti pravidel předložila EU návrh kapitoly o udržitelném rozvoji. Hlavním cílem EU je respektování mezinárodních principů a pravidel týkajících se práv pracovníků a správy životního prostředí. Opatření týkající se institucionálních a procedurálních aspektů budou předmětem pozdějších jednání. EU rovněž vyjádřila požadavek, aby byla v dohodě TTIP samostatná kapitola týkající se energetiky a surovin. Strany se také zabývaly kapitolou k malým a středním podnikům, například způsobem jak zlepšit informovanost těchto subjektů o podmínkách na našich trzích a sdílení informací mezi těmito subjekty. Jako klíčová priorita v TTIP byla zdůrazněna ochrana zeměpisných označení.

Obě strany se shodly na tom, že je třeba urychlit práci i mezi samotnými vyjednávacími koly. K některým tématům se proto skupiny sejdou ještě před dalším kolem. „Toto kolo bylo o převedení politické vůle do konkrétních kroků vpřed. A právě toho se dosáhlo: pokroku a zintenzivnění jednání v mnoha oblastech. Doufám, že se i nadále bude pokračovat stejným tempem, aby bylo dosaženo dobré dohody pro spotřebitele, pracovníky a podniky v EU,“ uvedl k 11. kolu hlavní vyjednávač EU Ignacio G. Bercero.

Více informací k 11. kolu:

Společná tisková konference

Zpráva EK z 11. kola

Prohlášení hlavního vyjednávače EU Ignacia G. Bercery

Expertní tým MPO k TTIP diskutoval přípravu 11. vyjednávacího kola TTIP, regulatorní otázky i kapitoly o investicích

V třetím říjnovém týdnu se po jedenácté sejdou vyjednávači EU a USA. V americkém Miami budou pokračovat vyjednávání Dohody o transatlantickém obchodním a investičním partnerství (TTIP). Jako před každým vyjednávacím kolem Ministerstvo průmyslu a obchodu uspořádalo další setkání Expertního týmu k TTIP za účasti tripartity a nevládních organizací, kde kromě nadcházejícího kola proběhla diskuse k otázkám regulatorní spolupráce a investic v TTIP.

Hlavními tématy 11. kola v Miami je nová výměna tarifních nabídek. Příprava nabídky byla v součinnosti s členskými státy dokončována do posledních chvil před zahájením kola tak, abychom udrželi vysokou míru ambicí a zároveň byly zohledněny naše defenzivní zájmy v zemědělství a energeticky náročné výrobě.

EU také přichází s návrhem kapitoly o obchodu a udržitelném rozvoji. Dosud v žádné obchodní dohodě nebyla EK natolik ambiciózní jako v návrhu pro TTIP. EU si za cíl klade s odvoláním na mnohé mezinárodní instrumenty ochrany životního prostředí a pracovních standardů zakotvit v dohodě základní principy udržitelnosti.

Dne 12. října se konalo na MPO další setkání Expertního týmu k TTIP. Na setkání byli pozváni mj. i zástupci iniciativy Vttip.cz/ Iuridicum Remedium, Hnutí Duha, Pirátská strana a řada dalších. V rozšířeném formátu tak jednali zástupci odborů, podnikatelských svazů, státní správy a také občanské společnosti o prioritách EU na 11. kole a následně o dvou velmi důležitých tématech v TTIP – horizontální regulatorní spolupráci a investiční kapitole.

Ministerstvo průmyslu a obchodu do agendy říjnového expertního týmu zařadilo téma regulatorní spolupráce zejména s ohledem na obavy vyjádřené v publikaci Hnutí Duha a Iuridicum Remedium. K původně avizované prezentaci tohoto materiálu bohužel nedošlo (zástupce NGO se nedostavil). Diskuse se zejména týkala návrhu platformy, která by regulatorní spolupráci měla zaštitit a sloužit k identifikaci perspektivních oblastí pro vzájemnou spolupráci.

V odpolední části byl detailně představen návrh Evropské komise na reformu investiční kapitoly, a to na základě výstupů z veřejné konzultace. V mnohém návrh navazuje na významné pokroky učiněné v dohodách CETA a FTA se Singapurem. Avšak jde ještě dál u mechanismu řešení sporů, které budou řešeny skrze mechanismus investičního soudu. Zástupci Pirátské strany, kteří k TTIP vznášejí řadu kritických podnětů, ocenili předmětný návrh Komise jako významný krok vpřed, zejména pokud jde o otázky transparentnosti mechanismu. V této souvislosti přednesli i podněty, které by dále měli posílit zpřístupnění materiálů veřejnosti elektronickou cestou.

Ministerstvo průmyslu a obchodu bude dále pokračovat v komunikační kampani k TTIP a zároveň uvítá pozvání na jakoukoliv akci k TTIP, kde bude prostor pro diskusi obecně nad dohodou, prioritami Evropské unie a potenciálními dopady TTIP na Českou republiku a její občany. Transparentnost vyjednávání TTIP tak bude i nadále prioritou ČR i EU.

Formulář pro podání námětu/podnětu (TTIP)

Setkání expertního týmu TTIP v Praze a panelová diskuse v Českých Budějovicích

V třetím zářijovém týdnu se v ČR konalo hned několik akcí, kde se diskutovalo téma Transatlantické dohody o obchodu a investicích mezi EU a USA. Ve středu 16. září se v Praze v prostorách Ministerstva průmyslu a obchodu konalo setkání expertního týmu TTIP k dopadové studii TTIP na ČR, k problematice zemědělství a k informačním technologiím (ICT). V pátek se dění přesunulo do jižních Čech, konkrétně do Českých Budějovic, kde Jihočeský kraj a regionální Hospodářská komora pořádaly panelovou diskusi s europoslanci a dalšími odborníky na tuto oblast.

Setkání expertního týmu se zúčastnili zástupci tripartity, ale také firem a nevládního a akademického sektoru. V úvodní části vystoupili zpracovatelé dopadové studie TTIP z Asociace pro mezinárodní otázky, kteří se věnovali jak charakteristice vzájemných obchodních vztahů ČR-USA, tak metodologii využití ve studii a například také problematice veřejných zakázek. Finální verze studie bude představena v průběhu listopadu letošního roku.

Druhá část setkání byla věnována TTIP a zemědělství. Se svými příspěvky vystoupili Karolína Bartošová z Ministerstva zemědělství, Josef Vitásek ze Státní veterinární správy ČR a Michal Slanina z Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského. Přiblížili jak oblasti, kterých se dohoda dotkne, tak konkrétní české zájmy a problémy, se kterými se čeští vývozcí v současnosti potýkají při svém exportu do USA.

V třetím bloku byla prezentována problematika informačních a komunikačních technologií. Adam Gazda a Marino Radačič přiblížili oblasti, kterých se dohoda bude týkat. V prezentaci se věnovali službám - elektronickému obchodu, ale také mobilitě pracovníků, konkrétně možnosti dočasného vstupu a pobytu poskytovatelů služeb na území druhé strany a vzájemnému uznávání kvalifikací a regulatorice.

Panelové diskuze v Českých Budějovicích se zúčastnili poslanci Evropského parlamentu Dita Charanzová a Pavel Poc, kteří přiblížili vyjednávání z pohledu členů Evropského parlamentu. Vedoucí zastoupení Evropské komise v ČR Jan Michal účastníky debaty seznámil s tím, co se v dohodě vyjednává, jaké jsou její cíle a jaké má mít přínosy. Se svým příspěvkem vystoupil také zástupce MPO z oddělení Amerik Matyáš Pelant, zástupce České podnikatelské reprezentace při EU Tomáš Hartman a ředitel Jihočeské hospodářské komory Luděk Keist.

Užitečné odkazy:

Factsheet Evropské komise – TTIP a veřejné zakázky

Factsheet Evropské komise – TTIP a zeměpisná označení (GIs) a ochrana duševního vlastnictví

Factsheet Evropské komise – TTIP a bezpečnost potravin a sanitární a fytosanitární opatření (SPS)

Factsheet Evropské komise – TTIP a informační a komunikační technologie

Nabídka EU v oblasti služeb včetně e-commerce a reading guide k nabídce

Vysvětlující factsheety, poziční dokumenty Evropské komise a unijní návrhy textu kapitol naleznete na stránkách Evropské komise

Proběhlo desáté vyjednávací kolo Transatlantického obchodního a investičního partnerství EU-USA (TTIP)

Vyjednávání TTIP má za sebou desáté kolo, které se zaměřilo zejména na výměnu nabídek v oblasti služeb. Svou nabídku po předání americké straně Evropská komise zveřejnila i na svém webu. Z nabídky jasně vyplývá, že Komise dostala svým příslibům, že bude plně zajištěna ochrana veřejných služeb v EU - a to jak v dohodě TTIP, tak TiSA i jiných dohodách vyjednávaných Evropskou komisí.

Prezentace výstupů z desátého kola – vyjednávající za EU I.G.Bercero a za USA D. Mullaney

Desáté vyjednávání kolo pokrylo většinu kapitol budoucí dohody TTIP. V oblasti přístupu na trh se kromě nabídky ve službách probírala pravidla původu, přístup na trh zboží a zemědělských komodit. V regulační oblasti pokračovala jednání o regulační koherenci a spolupráci, technických překážkách obchodu a o sanitárních a fytosanitárních předpisech. Rovněž pokračovala technická jednání o regulačních překážkách v devíti specifických sektorech, kterými jsou automobilový průmysl, strojírenství, zdravotnická technika, farmaceutika, kosmetika, ICT. V oblasti pravidel se diskuze zaměřily zejména na témata hospodářské soutěže,

státních podniků a malých a středních podniků. Evropská komise přitom avizovala, že v září připraví text k otázce udržitelného rozvoje.

Podrobnosti o výstupech z 10. kola v souhrnu

V souvislosti s úsilím o zajištění lepšího informování evropské veřejnosti Evropská komise připravila po desátém kole podrobný materiál Inside TTIP, detailně popisující obsah a cíle vyjednávání ve všech kapitolách. Všechny poziční dokumenty a návrhy kapitol připravené Evropskou komisí jsou k dispozici na stránkách Evropské komise.

Z dalších zpráv:

USA zůstávají pro Evropskou unii klíčovým trhem i pro zemědělské produkty. Dle analýzy DG AGRI zaznamenal export unijních zemědělských do USA meziroční rekordní nárůst o 15%.

Evropská komise oznámila dne dosažení shody s Vietnamem o období TTIP (dohoda o volném obchodu).

Desáté vyjednávací kolo Transatlantického obchodního a investičního partnerství EU-USA (TTIP) začíná

Vyjednávání TTIP pokračuje tento týden v Bruselu desátým kolem, které se zaměří zejména na výměnu nabídek v oblasti služeb. Evropská komise znovu potvrdila, že bude plně zajištěna ochrana veřejných služeb v EU. Kromě toho budou pokračovat vyjednávání i o všech dříve rozjednaných oblastech přičemž se naváže na hlavní výstupy devátého kola, které se uskutečnilo v týdnu od 24.4.2015 v New Yorku. Původně předpokládaná debata k udržitelnému rozvoji byla odložena na podzim.

Foto: Hlavní vyjednávač TTIP za USA (Dan Mullaney) a za EU (Ignacio Garcia Bercero)

Před vyjednávacím kolem proběhla jako obvykle řada přípravných mítinků Evropské komise a členských států zaměřených na detailní přípravy strategie a vyjednávacích cílů. Dne 22.6 organizovala Komise setkání s členskými státy k problematice udržitelného rozvoje, dne 26.6 se uskutečnilo jednání k problematice pravidel původu, dne 7. 7. pak k aktuálnímu stavu v oblasti regulační kapitoly, k udržitelnému rozvoji a veřejným zakázkám. Všechny těchto jednání se zúčastnili zástupci ČR.

V návaznosti na tyto schůzky v Bruselu se 8. 7. 2015 v prostorách Ministerstva průmyslu a obchodu ČR uskutečnilo pravidelné zasedání expertního týmu k TTIP za účasti zástupců státní správy a tripartity k diskusi nad aktuálním vývojem vyjednávání, cíli nadcházejícího kola a stavu prosazování českých priorit v TTIP.

Aktuální stav TTIP diskutovala i vláda na svém zasedání ve stejný den, kde ministr průmyslu a obchodu představil materiál k o průběhu projednávání dohody mezi Evropskou unií a Spojenými státy o

Transatlantickém obchodním a investičním partnerství, komunikaci TTIP k odborné i občanské veřejnosti a o přípravě dopadové studie na Českou republiku.

TTIP byl i jedním z klíčových témat pro plenární zasedání Evropského parlamentu, který 8.7 dvoutřetinovou většinou přijal své doporučení Evropské komisi k TTIP. Parlament jasně konstatoval, že obchodní dohoda mezi Evropskou unií a USA musí firmám z EU otevřít přístup na americké trhy, zároveň však nesmí oslabit unijní standardy.

Debata o TTIP v České republice pokračuje

Veřejná debata o TTIP v ČR pokračovala i v průběhu května a června. Úřad vlády ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu zorganizoval Národní konvent k TTIP dne 22.5.2015, kde měli zástupci tripartity i nevládního sektoru příležitost diskutovat o národních prioritách České republiky.

Národní konvent k TTIP, 22.5.2015, Praha

Výstupem ze schůzky byla série následujících doporučení vládě.

1. České priority a očekávání by měly být co nejintenzivněji prosazovány při vyjednáváních o TTIP, a to v úzké koordinaci s ostatními členskými státy a Evropskou komisí. V tomto smyslu je nutné, aby vláda ČR co možno nejaktivněji využívala příležitosti k prosazování zájmů České republiky v této vznikající dohodě.

2. Hlavní sektory, jež musí ČR v jednáních prosazovat, jsou automobilový průmysl, zdravotnická technika, farmaceutický průmysl a strojírenství. Strategickým zájmem ČR je i podpora lepšího přístupu na americký trh s veřejnými zakázkami a co nejužší zapojení do vytváření návrhu nového mechanismu řešení sporů mezi investorem a státem.

3. V sektoru energetiky je ve strategickém zájmu ČR jeho začlenění do TTIP a zároveň podpora stanoviska EU ve všech předmětných jednáních včetně bilaterálních s USA. V oblasti digitální agendy je potřeba, aby se vláda pokusila precizovat zájmy a pozici, která by mohla být prosazována (v návaznosti na doporučení č. 5).

4. Ambicí ČR by mělo být takové nastavení TTIP, které by řešilo ty bariéry v transatlantickém obchodu, jež nejvíce omezují české a v České republice působící firmy, a to zejména z řad malých a středních podniků. Je proto nutno pracovat se vstupy firem ze sektorů, které s USA přímo nebo nepřímo obchodují.

5. Vláda ČR by měla pozorně a pečlivě sledovat postoje jednotlivých aktérů (podnikatelských svazů, asociací, občanské společnosti, zástupců občanů v Evropském parlamentu, Poslanecké sněmovny a Senátu Parlamentu ČR a široké veřejnosti). Vývoj jednání o TTIP by také měl být pravidelně a aktivně komunikován se všemi zainteresovanými subjekty.

6. I navzdory faktu, že jednání o TTIP probíhají, je nutno analyzovat potenciální přínosy a rizika pro ČR. V této souvislosti je potřeba zpracovat a vyhodnotit dopadovou studii, která by mohla přiblížit a poukázat na konkrétní konsekvence TTIP pro ČR.

Na pozvání ministra průmyslu a obchodu Jana Mládky navštívila dne 5.6.2015 Českou republiku komisařka pro obchod Cecilie Malmströmová, která v rámci své návštěvy absolvovala setkání s poslanci a senátory, schůzku se zainteresovanými z řad tripartity, jednání s ministrem Mládkem a premiérem Sobotkou a projev a diskuzi s veřejností v Karolíně, kterou zaznamenala kamera ČT24.

Setkání s komisařkou Malmströem, 5.6.2015, Praha

V rámci svých aktivit zaměřených na objektivní a vyvážené informování o TTIP se zástupci Ministerstva průmyslu a obchodu zúčastnili řady debat k transatlantické dohodě – na Konferenci Mladých sociálních demokratů (Hlavalam jménem TTIP, 23.5, Praha), v prostorech **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy (TTIP Odvážné palce, 28.5, Praha), na konferenci „TTIP: Transatlantická obchodní dohoda mezi EU a USA“ (Co může přinést a proč vyvolává tolik otázek?, 17.6, Ostrava) či v na prezentaci v Eurocentru (Transatlantické obchodní a investiční partnerství (TTIP) - mýty a fakta 25.5, Jihlava).

Na tyto akce navázalo dne 29. 6. setkání expertního týmu MPO k TTIP v rozšířeném formátu, tj. i se zástupci nevládního a akademického sektoru se zpracovateli dopadové studie TTIP. Dopadová studie byla zadána formou otevřené veřejné zakázky, ve které zvítězila Asociace pro mezinárodní otázky. Na setkání byl představen koncept studie včetně metodologie, která bude aplikována a všichni členové týmu měli příležitost klást zpracovatelům dotazy a uvádět doporučení ke studii. Předpokládá se, že národní dopadová studie bude dokončena do konce října 2015.

Setkání expertního týmu k TTIP se zpracovateli dopadové studie, 29.6.2015, Praha

Ministerstvo průmyslu a obchodu bude dále pokračovat v komunikační kampani k TTIP a zároveň uvítá pozvání na jakoukoliv akci k TTIP, kde bude prostor pro diskuzi obecně nad dohodou, prioritami Evropské unie a potenciálními dopady TTIP na Českou republiku a její občany. Transparentnost vyjednávání TTIP tak bude i nadále prioritou ČR i EU.

Deváté vyjednávací kolo Transatlantického obchodního a investičního partnerství EU-USA (TTIP) začíná

Vyjednávání TTIP pokračuje tento týden v New Yorku devátým kolem, které se zaměří zejména na kapitulu o regulatorní spolupráci, sanitární a fytosanitární problematiku, veřejné zakázky a celní a obchodní facilitaci.

Před vyjednávacím kolem proběhla řada přípravných mítinků Evropské komise a členských států zaměřených na detailní přípravu strategie a vyjednávacích cílů.

Dne 19. března se uskutečnilo technické setkání členských států EU s Evropskou komisí k diskuzi o existujících ekonomických studiích o dopadech TTIP na evropské hospodářství. Na toto setkání navázalo setkání k sanitárním a fytosanitárním pravidlům a problematice zemědělského sektoru. Následné dvě schůzky (27.3 a 13.4) se zaměřily na finalizaci aktualizovaného unijního návrhu kapitoly o regulační spolupráci v TTIP.

V návaznosti na tyto schůzky v Bruselu se 14. 4. 2015 v prostorách Ministerstva průmyslu a obchodu ČR uskutečnilo pravidelné zasedání expertního týmu k TTIP za účasti zástupců státní správy a tripartity k diskuzi nad aktuálním vývojem vyjednávání a prosazováním českých priorit v TTIP. Expertní tým MPO se následně sešel se zástupci občanské společnosti a akademického sektoru (mezi pozvanými byli mj. zástupci Iuridicum Remedium / VTTiP.cz, think-tanku Glopolis, Vysoké školy ekonomické, Asociace pro mezinárodní otázky aj.).

Tripartita (Rada hospodářské a sociální dohody ČR) projednávala TTIP i na své pracovní úrovni dne 10.4.2015, kdy se zaměřila především na diskuzi o přípravě národní studie analyzující dopady TTIP na české hospodářství.

Evropská komise v mezičase od osmého kola publikovala další aktualizované materiály vysvětlující cíle EU v TTIP, mj. brožuru 10 mýtů o TTIP či sérii factsheets / poziční materiály k jednotlivým sektorovým prioritám (pesticidy; automobily – problematika světlometů; práva duševního vlastnictví / IPR; kosmetika)

Diskuze k TTIP pokračuje i v České republice – v parlamentu, v expertním týmu k TTIP za účasti nevládních organizací či v televizi

V Bruselu proběhlo minulý týden 8. vyjednávací kolo

Jolana Mungengová, členka kabinetu evropské komisařky pro obchod Cecilie Malmströmové, v pátek 6. února zavítala do Prahy na pozvání náměstka ministra průmyslu a obchodu Vladimíra Bártla. Její mise v ČR měla jeden primární cíl – v duchu nově prosazované politiky transparentnosti posílit dialog mezi Evropskou komisí, která se Spojenými státy vyjednávala dohodu o Transatlantickém a investičním partnerství (TTIP), a členskými státy, zástupci národních parlamentů a občanskou veřejností.

Na úvod své návštěvy se Jolana Mungengová v doprovodu náměstka ministra průmyslu a obchodu Vladimíra Bártla setkala se zástupci poslanců a senátorů na společné schůzi Výboru pro záležitosti EU Senátu a Výboru pro evropské záležitosti Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Nový kurz transparentnosti evropské obchodní politiky označila jako nezbytný: „Bez zásad transparentnosti reálná faktická debata nemůže začít,“ uvedla.

V reakci na dotazy poslanců a senátorů vyvracela paní Mungengová obavy, že by TTIP mohl znamenat ohrožení evropských norem, příliv geneticky modifikovaných potravin nebo měl jakýkoliv vliv např. na stanovování délky pracovní doby v EU. Stejně tak potvrdila, že Komise v žádném případě není ochotna obětovat evropské hodnoty, mezi nimi i ochranu lidských práv, na úkor byznysu. „Toto je obecně platná zásada, které se Komise drží nejen při vyjednávání s USA, ale i při jednání s Čínou, Vietnamem, Japonskem nebo zeměmi Afriky.“

Zároveň vysvětlila záměr Komise shodnout se s americkou stranou na celé architektuře dohody ještě do léta letošního roku, aby na podzim mohly započít jednání o nejcitlivějších otázkách dohody, jako třeba investiční kapitola. Nicméně zdůraznila, že „za žádnou cenu není Komise ochotna obětovat kvalitu dohody na úkor tohoto časového rámce“.

Dále se Jolana Mungengová zúčastnila zvláštního zasedání expertního týmu Ministerstva průmyslu a obchodu k TTIP za účasti zástupců nevládních organizací a akademické sféry. Pro účastníky odpoledního setkání to byla jedinečná příležitost položit přímo své dotazy zástupkyni Komise.

Náměstek ministra průmyslu a obchodu Vladimír Bártl informoval, že setkání se všemi zájemci z řad odborné veřejnosti k TTIP budou organizována i nadále. „Na jednání expertního týmu k TTIP, který již dnes tvoří kompletní tripartita, naváže v budoucnu expertní setkání se zástupci nevládního sektoru,“ uvedl Bártl.

Paní Mungengová své hlavní poselství všem zúčastněným shrnula do ujištění, že „obě strany se zavazují respektovat právo druhé strany spravovat své záležitosti a regulovat.“ Potvrdila, že toto pravidlo bude součástí finálního textu dohody. Během diskuse opakovaně zdůraznila, že TTIP nepovede ke sjednocení standardů na

minimálních společnou úroveň. TTIP znamená hledání styčných bodů pro spolupráci, které budou důležité nejen pro naše dvoustranné vztahy, ale mohou být inspirací i pro širší mezinárodní diskusi. Otevřená debata o regulaci znamená přínos zejména pro malé a střední podniky, protože větší předvídatelnost jim umožní snáze expandovat přes Atlantik.

Paní Mungengová dostala příležitost se vyjádřit i k problematice veřejných služeb. Komise navazuje na mnohaletou praxi vyjednávání a veřejné služby z působnosti obchodní dohody vylučuje, a to i s ohledem na jejich specifickou úpravu ve zřizovacích smlouvách EU a zásadu ochrany evropského sociálního modelu.

Na závěr návštěvy paní Mungengové proběhla ještě veřejná debata se studenty a dalšími zájemci na Universitě Karlově, nejen k dohodě TTIP, ale i k dalším aspektům obchodní politiky EU.

Pozvání pro členku kabinetu komisařky pro obchod je další ze série aktivit Ministerstva průmyslu a obchodu s cílem podpořit otevřenou a konstruktivní diskusi k TTIP. Již ve středu 4. února se uskutečnil televizní duel Hyde Park za účasti náměstka ministra průmyslu a obchodu Vladimíra Bártla a jednatelky nevládní organizace Iuridicum Remedium Heleny Svatošové, kteří v hodinovém programu diskutovali výhody či rizika TTIP a věnovali se zodpovídání dotazů televizních diváků. Pořad je možné shlédnout z archivu vysílání ČT 24.
8. vyjednávací kolo TTIP, 2. 2. – 6. 2. 2015 Brusel

Minulý týden hostila Evropská komise v Bruselu osmé vyjednávací kolo TTIP. Jde o první kolo pod vedením nové komisařky pro obchod Cecílie Malmströmové a tato bruselská jednání mají odstartovat novou transparentnější etapu vyjednávání.

Hlavní vyjednávač EU Ignacio Garcia Bercero v pátek spolu se svým americkým protějškem Danem Mullaneynem shrnuli týdenní jednání na tiskové konferenci. Předmětem rozhovorů byla tři témata, která, dle slov Garcia Bercery, mají v úmyslu dokončit v nejbližších měsících: přístup na trh a konkrétně cla, služby a veřejné zakázky; regulatorika a kapitola pravidel.

Poprvé se povedlo projednat všechny tři dílčí problematiky kapitoly přístupu na trh. Obě strany předložily své návrhy a zdůraznily své priority a citlivé oblasti. „Tento otevřený přístup nám umožňuje lépe pochopit naše pozice a umožní nám dosáhnout kompromisu,“ řekl evropský hlavní vyjednávač. EU chce zintenzivnit jednání o veřejných zakázkách a otevírání trhů na úrovni federálních států, oproti tomu USA prosazují větší flexibilitu v oblasti odstraňování dovozních cel a otevírání trhu služeb.

Bruselské rozhovory se detailně zabývaly i kapitolou regulatoriky, a to jak opatření horizontální povahy, tak sektorových pravidel. Je to právě tato kapitola, která významně odlišuje TTIP od jiných dohod o volném obchodu. Nosnými principy je sdílení zkušeností a posílená regulatorní spolupráce. EU předložila americké straně konkrétní písemný návrh, který v souladu s politikou transparentnosti bude v nejbližších dnech zveřejněn. Garcia Bercero označil jednání o regulatorice jako významný krok vpřed a v nejbližších kolech budou vyjednávací týmy již pracovat se společnými tzv. konsolidovanými texty návrhů.

Konečně třetí nejdůležitější část jednání se týkala kapitoly pravidel. Ignacio G. Bercera na tiskové konferenci vysvětlil, proč je tato kapitola v obchodních dohodách zvláštností: „Jak víte, považujeme za důležité, že se TTIP bude zabývat i otázkami, které jsou nad rámec našich bilaterálních obchodních vztahů. Věříme, že právě shoda nad pravidly v těchto konkrétních oblastech může přispět k lepšímu prosazování našich hodnot a k rozvoji budoucích globálních pravidel a standardů.“ Diskuse byly tak vedeny o udržitelném rozvoji nebo ochraně životního prostředí.

Kromě těchto kapitol se jednání vedla i o otázkách duševního vlastnictví, pravidel původu, obchodu s energiemi a surovinami nebo o kapitole o malých a středních podnicích. Právě téma malých a středních podniků bylo hlavním bodem dialogu s dotčenými subjekty a diskuse o přínosu TTIP právě pro MSP bude dále rozvíjena i na plánovaném workshopu během příštího vyjednávacího kola.

Jak bylo naznačeno, práce zdaleka nejsou u konce. Během tiskové konference byl odhalen i plán jednání pro příští měsíce. Počítá se s dalšími dvěma koly do léta a s dalšími jednáními některých vyjednávacích skupin mezi formálními sezeními.

Osmé vyjednávací kolo Transatlantického obchodního a investičního partnerství EU-USA (TTIP) začíná

Vyjednávání TTIPu pokračuje tento týden v Bruselu osmým kolem, které se zaměří zejména na horizontální a sektorovou regulatorní koherenci.

V letošním roce se s největší pravděpodobností uskuteční celkově pět vyjednávacích kol, které budou v pravidelném sledu navazovat na setkávání komisařky pro obchod C. Malmstroemové a zmocněnce pro obchod M. Fromana. TTIP bude předmětem i diskuzí ministrů pro obchod členských států EU a to i na nejbližší neformální radě FAC pro obchod v Rize dne 25. března 2015.

V souladu s úsilím o co největší transparentnost, které předcházela i publikace pozičních materiálů EK a unijních návrhu kapitol TTIP dne 7.1.2015, vyjednání proběhla před osmým vyjednávacím kolem řada mítinků Evropské komise s členskými státy s cílem předat detailní informace o procesu vyjednávání a prodiskutovat společné priority a strategie pro toto kolo, které se nese v duchu „nového startu“ po nástupu nové Evropské komise v listopadu 2014.

Ve dnech 14. – 15. ledna. 2015 se uskutečnilo technické setkání členských států EU s Evropskou komisí k přípravě projednávání obecné regulatorní spolupráce, dále vývoje vyjednávání v oblasti chemického průmyslu a strojírenství, v oblasti cel a zjednodušování obchodu, hospodářské soutěže a při podpoře malých a středních podniků, kterým bude v TTIP věnována speciální kapitola.

Dne 26. 1. 2015 následoval mítink k finalizaci unijního návrhu kapitoly o regulatorní spolupráci v TTIP, který bude předložen americké straně v rámci 8. kola.

Dne 23. 1. 2015 téma diskutovali přípravu osmého kola zástupci členských států v rámci setkání Výboru pro obchodní politiku (TPC) na úrovni náměstku (za Českou republiku náměstkem ministra průmyslu a obchodu ing. Vladimír Bártl), dne 30. 1. 2015 pak TPC na pracovní úrovni.

V návaznosti na tyto schůzky se 21. 1. 2015 uskutečnilo pravidelné zasedání expertního týmu k TTIP Ministerstva průmyslu a obchodu ČR za účasti zástupců státní správy a tripartity k diskuzi nad aktuálním vývojem vyjednávání a prosazováním českých priorit v TTIP.

Ministerstvo průmyslu a obchodu ve spolupráci se svými partnery bude pokračovat v pravidelném informování o všech projednávaných tématech a v komunikaci se zainteresovanou veřejností, členy tripartity i občanské společnosti, a to jak formou mediální, tak i cestou přednášek a kulatých stolů.

Dne 6. 2. 2015 Ministerstvo průmyslu a obchodu připravuje setkání expertního týmu pod vedením náměstka Vladimíra Bártla a za účasti Jolany Mungengové, členky kabinetu komisařky Malmstroemové, se zástupci občanské společnosti a akademického sektoru, k diskuzi o aktuálních otázkách vyjednávání a o tématech, které v TTIP občanský sektor vnímá citlivě.

Ministerstvo průmyslu a obchodu zároveň uvítá pozvání na jakoukoliv akci k TTIP, kde bude prostor pro diskuzi obecně nad dohodou, prioritami Evropské unie a potencionálními dopady TTIP na Českou republiku a její občany. Transparentnost vyjednávání TTIP tak bude i nadále prioritou ČR i EU.

Evropská komise zveřejnila výsledky veřejné konzultace k investiční ochraně a mechanismu ISDS v dohodě s USA

Přesně půl roku od ukončení veřejné konzultace ohledně podoby ustanovení o investiční ochraně a mechanismu řešení sporů investor - stát (ISDS), jež mají být součástí připravované dohody o Transatlantickém obchodním a investičním partnerství (TTIP), zveřejnila dnes Evropská komise (EK) na svých internetových stránkách zprávu o jejich výsledcích.

Vyhodnocení veřejné konzultace je ryze faktickým shrnutím téměř 150 tisíc zaslanych odpovědí a jeho obsah bude sloužit jako jeden z podkladů pro další diskusi, která bude o podobě investiční kapitoly vedena v následujících měsících mezi Evropskou komisí, členskými státy EU, Evropským parlamentem a dalšími zainteresovanými aktéry.

"Věřím, že dnes zveřejněné výsledky veřejné konzultace k ISDS přispějí ke správnému vymezení pravidel investiční ochrany v rámci TTIP. Chceme takovou podobu ISDS, která zpřehlední postavení investorů, posílí

práva státu a zvýší jistotu, že ISDS nebude zneužíván. Ochrana investic ale není jen o arbitrážích, ale především o vytvoření atraktivního podnikatelského prostředí, které láká potřebné zahraniční investice," řekl ministr průmyslu a obchodu Jan Mládek k dnes zveřejněným výsledkům veřejné konzultace.

Konzultace, která díky živé veřejné debatě přilákala bezprecedentní množství respondentů, probíhala od 27. března do 13. července 2014 a jejím spuštěním Evropská komise znovu potvrdila svůj závazek k transparentnímu vedení jednání o TTIP a aktivnímu zapojení veřejnosti do tvorby unijních politik. Trvání veřejné konzultace bylo z rozhodnutí EK dokonce prodlouženo, aby příležitost vyjádřit se dostali skutečně všichni zájemci, neboť v průběhu posledního týdne jejího konání způsobilo množství zasílaných odpovědí problémy internetového systému.

V rámci veřejné konzultace mohli zájemci vyjádřit svůj názor a komentáře k přístupu Evropské komise v oblasti ochrany investic, stejně jako přijít s vlastními podněty na jeho zlepšení. S největší odezvou se pak konzultace setkala v západoevropských zemích, přičemž více než 95% odpovědí pocházelo z pěti států – Velké Británie, Německo, Rakousko, Francie a Belgie. Z České republiky své příspěvky do veřejné konzultace zaslalo celkem 176 subjektů.

Kompletní text Zprávy je přístupný na webových stránkách Evropské komise

Více informací k investiční ochraně, ISDS a ČR naleznete [zde](#).
TTIP zůstává prioritou pro rok 2015

Vyjednávání o Transatlantické obchodní a investiční dohodě mezi EU a USA vstupuje do roku 2015. TTIP je prioritou pro novou Evropskou komisi i nastupující litevské předsednictví EU, které se kromě dosažení významných pokroků v rozhovorech hodlají zaměřit i na další posílení transparentnosti vyjednávacího procesu a informovanosti veřejnosti. O hlubší spolupráci s občanskou veřejností bude usilovat i Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR.

TTIP je klíčovým tématem pro Evropskou komisi i litevské předsednictví

Vyjednávání TTIP zůstává prioritou pro Evropskou komisi vedenou Jean Claude Junckerem, která dokončení TTIP zařadila mezi desítku svých hlavních cílů. Komisařka pro obchod Cecilia Malmströmová se po svém nástupu do funkce zaměřila na iniciativy směřující k posílení přístupu veřejnosti k unijním materiálům vztahujícím se k TTIP. To bylo předmětem i pracovního setkání komisařky s americkým zmocněncem pro obchod (USTR) Michalem Fromanem v prosinci 2014.

V souladu s přijatým „Sdělení Evropské komise k transparentnosti TTIP“ hodlá Komise ještě detailněji informovat o výstupech z jednotlivých vyjednávacích kol, připravovat podrobnější online materiály vysvětlující vyjednávací pozice a přístupy EU, posilovat vztahy s občanskou veřejností a dále zvyšovat intenzitu komunikace se všemi zainteresovanými.

TTIP je prioritou i pro litevské předsednictví Rady Evropské unie pro první pololetí roku 2015, které se ve svém programu zavázalo k maximálnímu úsilí k dosažení pokroku ve vyjednávání.

Komise zveřejnila nové poziční materiály EU a prvních textových návrhy kapitol TTIP

V souladu s úsilím o maximální transparentnost procesu vyjednávání TTIP Evropská komise dne 7.1.2015 na svých internetových stránkách zveřejnila soubor textových návrhů kapitol TTIP z pera EU (oblast hospodářské soutěže, sanitárních a fytosanitárních pravidla, celní záležitosti, technické překážky obchodu, malé a střední podniky, řešení sporů).

Dále Komise publikovala sérii pozičních materiálů EU v oblasti strojírenství, automobilového průmyslu a udržitelného rozvoje spolu s příslušnými vysvětlujícími materiály (factsheets).

Ministr průmyslu a obchodu Jan Mládek podpořil vyjednávání TTIP

Ministr průmyslu a obchodu Jan Mládek ve svém článku pro deník Právo ze dne 29.12.2014 vyjádřil podporu pokračování vyjednávání TTIP s cílem dosáhnout kvalitní, vyvážené a komplexní dohody. Ujistil zároveň veřejnost, že cílem TTIP není snižovat evropské standardy či omezovat právo regulovat. Vyzval ke spolupráci s občanskou společností a zavázal se k maximální komunikaci s veřejností s cílem rozptýlit obavy, které se mohou v souvislosti s TTIP objevit.

MPO spolupřádalo mezinárodní konferenci k TTIP

V Praze dne 6. listopadu proběhla mezinárodní konference na téma Transatlantické obchodní a investiční partnerství (TTIP). Tato již více než rok vyjednávaná a velmi často diskutovaná smlouva si klade za cíl odstranit obchodní bariéry mezi EU a USA. Svůj pohled na TTIP představili zástupci nejen českých ministerstev, firem, ale i představitelé Evropské komise a britské, švédské nebo americké vlády či českých a evropských odborů. Pozváni byli rovněž představitelé českých nevládních organizací, které k TTIP vznášejí kritické hlasy.

Akci společně pořádalo Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, Ministerstvo zahraničních věcí, Asociace pro mezinárodní otázky, Vysoká škola ekonomická, Britské velvyslanectví, Evropská komise a další partneři.

Záznam z celé konference je k dispozici v archivu iVysílání ČT24. Informace o konferenci přinášel i Twitter.

Konferenci otevřely krátké proslovy děkana Fakulty Mezinárodních vztahů VŠE Štěpán Müllera, náměstka ministra obchodu a průmyslu Vladimíra Bártla a náměstka ministra zahraničí Martina Tlapy, které se věnovaly možným přínosům TTIP z pohledu České republiky a potřebě komunikace o mezinárodním obchodě včetně problematiky TTIP s firmami, akademickou sférou i veřejností.

První panel za účasti Ignacia Garcia Bercera (hlavní vyjednávající TTIP za Evropskou unii) Eleny Bryan (Senior Trade Representative, Mise USA při Evropské unii), a profesora Gabriela Felbermayra, ředitele IFO (Centre for International Economics, Mnichov) diskutoval priority EU a Spojených států v rámci TTIP, potenciální dopady TTIP na hospodářství Evropské unie a aktuální globální trendy v zahraničním obchodě včetně procesů v rámci Světové obchodní organizace. Tento panel moderoval Ivan Hodač, člen správní rady Aspen, bývalý generální ředitel Evropské asociace výrobců automobilů a v současnosti člen poradního sboru Evropské komise pro TTIP.

V návaznosti na tento panel se uskutečnila krátká tisková konference pro česká i zahraniční média.

Druhý panel moderovaný Petrem Kolářem, bývalým velvyslancem ČR v USA či v Ruské federaci, za účasti Daniela Basso (poradce při Evropské konfederaci odborových svazů), Dity Charanzové (členky Evropského parlamentu), Davida Heniga (představitel britského Department for Business, Innovation and Skills) a Andersa Wahlberga ze švédského ministerstva zahraničních věcí diskutoval potenciální přínosy či rizika TTIP z pohledu jednotlivých států, institucí či organizací.

Na tento panel navázala prezentace analýzy Asociace pro mezinárodní otázky, která ve svých závěrečných doporučeních nastiňuje strategii pro ČR, jak by mohla maximalizovat potenciální přínosy TTIP:

Třetí panel za moderace Martina Tlapy, náměstka ministra zahraničních věcí, se zaměřil na předpokládané dopady TTIP na české a evropské hospodářství. Panelu se zúčastnil prezident Hospodářské komory ČR Vladimír Dlouhý, ředitelka bruselské kanceláře Trans-Atlantic Business Council Hendrike Kuehl, ředitelka odboru mezinárodních vztahů BusinessEurope Luisa Santos, předseda Českomoravské konfederace odborových svazů Josef Středula a místopředseda Svazu průmyslu a dopravy Radek Špicar.

Poslední panel moderovaný náměstkem ministra průmyslu Vladimírem Bártlem byl příležitostí debatovat o očekávání od TTIP ze strany českých či zahraničních firem či asociací. V panelu vystoupili Jiří Grund, ředitel firmy Grund, a.s., Karel Havlíček, předseda Asociace malých a středních podniků, Ivan Hodač, člen správní rady Aspen, bývalý generální ředitel Evropské asociace výrobců automobilů, Milena Jabůrková, Government Programs Executive u IBM ČR a členka expertního týmu k EU Svazu průmyslu a dopravy ČR a Peter Stračár, ředitel General Electric pro Střední a východní Evropu.

Pro podrobné informace o účastnících a programu konference klikněte na stažení „Conference Book“. Sedmé vyjednávací kolo Transatlantického obchodního a investičního partnerství EU-USA (TTIP) začíná

Vyjednávání TTIPu pokračuje tento týden v Chevy Chase (Maryland) sedmým kolem, které se zaměří zejména na horizontální a sektorovou regulatorní koherenci.

Do konce letošního roku se uskuteční ještě jedno vyjednávací kolo (prosinec), kterému bude předcházet setkání amerického pověřence pro obchod +Michala Fromana s ministry členských států EU v rámci setkání Rady ministrů ve formátu ministrů pro obchod (FAC-Trade) v Římě dne 14. října 2014.

V rámci úsilí o co největší transparentnost jednání proběhla před sedmým vyjednávacím kolem řada mítinků Evropské komise s členskými státy s cílem předat detailní informace o procesu vyjednávání a prodiskutovat společné priority a strategie.

Dne 16. 9. 2014 se uskutečnilo technické setkání členských států EU s Evropskou komisí k přípravě projednávání regulatoriky obecně, dále automobilového a chemického průmyslu, kosmetiky a zdravotnické techniky, farmaceutického průmyslu, práv k duševnímu vlastnictví a sanitárních a fytosanitárních pravidel. Dne 17. 9. 2014 následoval mítink k diskusi o posílení komunikace tématu TTIP v rámci členských států Evropské unie. Dne 19. 9. 2014 téma diskutovali zástupci členských států v rámci setkání Výboru pro obchodní politiku (TPC).

V návaznosti na tyto schůzky se 22. 9. 2014 uskutečnilo pravidelné zasedání expertního týmu k TTIP Ministerstva průmyslu a obchodu ČR za účasti zástupců státní správy a tripartity (Hospodářská komora, Svaz průmyslu a dopravy ČR, Českomoravská konfederace odborových svazů aj.) k diskusi nad aktuálním vývojem vyjednávání a prosazováním českých priorit v TTIP.

Ministerstvo průmyslu a obchodu ve spolupráci se svými partnery bude pokračovat v pravidelném informování o všech projednávaných tématech a v komunikaci se zainteresovanou veřejností a členy tripartity, a to jak formou mediální, tak i cestou přednášek a kulatých stolů. Na 1. 10. 2014 Ministerstvo připravilo odpolední blok „Dohoda o volném obchodu mezi EU a USA (TTIP) – Příležitost pro Českou republiku“ v rámci Mezinárodního strojírenského veletrhu v Brně. Dne 9. 10. 2014 se zástupce Ministerstva průmyslu a obchodu zúčastní debaty v Eurocentru Praha s názvem „Transatlantické partnerství - obnoví dohoda o investicích vzájemnou důvěru?“. Na 6. listopadu 2014 pak Ministerstvo průmyslu ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí ČR, Asociací pro mezinárodní otázky (AMO), Centrem evropských studií (CES) Fakulty mezinárodních vztahů VŠE, Zastoupením Evropské komise v ČR, Velvyslanectvím Spojených států amerických v ČR, Velvyslanectvím Spojeného království Velké Británie a Severního Irska v Praze, Velvyslanectvím Švédska v Praze a Zastoupením Konrad Adenauer Stiftung v ČR připravuje mezinárodní konferenci: „TTIP - Hlavní výzvy, přínosy a rizika pro Českou republiku a Evropskou unii.“

Ministerstvo průmyslu a obchodu zároveň uvítá pozvání na jakoukoliv akci k TTIP, kde bude prostor pro diskusi obecně nad dohodou, prioritami Evropské unie a potencionálními dopady TTIP na Českou republiku a její občany. Transparentnost vyjednávání TTIP tak bude i nadále prioritou ČR i EU.

Proběhlo šesté vyjednávací kolo Transatlantického obchodního a investičního partnerství EU-USA (TTIP)

V týdnu od 14. – 18. července 2014 proběhlo v Bruselu šesté vyjednávací kolo TTIP, které se zaměřilo na posílení horizontální regulatorní koherence, odstraňování technických překážek obchodu, posílení regulatorní spolupráce ve specifických sektorech (mj. automobily, strojírenství, farmaceutika, zdravotnická technika, kosmetika, pesticidy, textil), energetiku a suroviny, dále na zemědělská témata, zeměpisná označení, na témata související se službami (mj. proběhla první výměna nabídek mezi EU a USA), veřejnými zakázkami a agendu pravidel včetně udržitelného rozvoje, celních formalit a zjednodušování obchodu, hospodářské soutěže a problematiky malých a středních podniků.

Toto vyjednávací kolo se zabývalo především technickými diskuzemi a sladováním ambicí v jednotlivých oblastech. Do konce letošního roku se uskuteční další dvě vyjednávací kola (září, prosinec) a politické vyhodnocení pokroku na úrovni komisaře pro obchod Karla de Guchta a amerického pověřence pro obchod Michala Fromana. Předpokládá se, že nové impulzy do vyjednávání přijdou po ustavení nové Evropské komise a volbách do části amerického Kongresu (tzv. midterm elections).

V souladu s maximálním úsilím o transparentnost proběhla po vyjednávacím kole řada mítinků Evropské komise se sociálními partnery a NGOs cílem předat detailní informace o procesu vyjednávání. Členské státy měly příležitost podrobně diskutovat výsledky vyjednávacího kola na pracovní skupině TPC dne 25.7.2014. Dne 22.7.2014 diskutovali stav vyjednávání TTIP i nově zvolení europoslanci v rámci Výboru pro mezinárodní obchod, kde pozice Evropské komise představil komisař de Gucht.

V den zahájení šestého kola publikovala Evropská komise dokument podrobně mapující stávající stav vyjednávání. Evropská komise zároveň vydala informaci s cílem ujistit veřejnost, že TTIP ani další vyjednávané obchodní dohody nebudou mít dopad na poskytování veřejných služeb v členských státech EU. Zároveň

připravila přehledný dokument mapující vztah TTIP, kulturní politiky a audiovizuálních služeb. Ke dni 14. července byla rovněž ukončena veřejná konzultace k problematice řešení sporů investor – stát (tzv. ISDS). Vzhledem k velké odezvě ze strany veřejnosti bude po předběžné zprávě následovat několikaměsíční vyhodnocení došlých odpovědí, na které naváže publikování finální substantivní zprávy s doporučeními.

Ministerstvo průmyslu a obchodu ve spolupráci se svými partnery bude pokračovat v pravidelném informování o všech projednávaných tématech a v komunikaci se zainteresovanou veřejností a členy tripartity, a to jak formou mediální, tak i cestou přednášek a kulatých stolů. V tuto chvíli připravuje mj. prezentaci k TTIP na Mezinárodním strojírenském veletrhu v Brně 1.10.2014. Před sedmým vyjednávacím kolem výhledově v září Ministerstvo průmyslu a obchodu rovněž zorganizuje expertní tým TTIP, kde jsou zastoupeni představitelé tripartity, s cílem vyhodnotit dosavadní vyjednávání a zformulovat priority ČR pro další kolo.

Šesté vyjednávací kolo Transatlantického obchodního a investičního partnerství EU-USA (TTIP) začíná (14. 7. 2014)

Vyjednávání TTIPu pokračuje tento týden v Bruselu šestým kolem, které se zaměří na horizontální regulatorní koherenci, technické překážky obchodu, specifické sektory, energetiku a suroviny, dále na zemědělská témata, regulatorní otázky a zeměpisná označení původu, na témata související se službami, investicemi a veřejnými zakázkami a agendu pravidel včetně udržitelného rozvoje, celních formalit, hospodářské soutěže a problematiky malých a středních podniků.

Předpokládá se, že do konce letošního roku se uskuteční další dvě vyjednávací kola (září, prosinec) a politické vyhodnocení pokroku na úrovni komisaře pro obchod Karla de Guchta a amerického pověřence pro obchod Michala Fromana.

V souladu s maximálním úsilím o transparentnost proběhla před vyjednávacím kolem řada mítinků Evropské komise s členskými státy s cílem předat detailní informace o procesu vyjednávání a prodiskutovat společné priority a strategie.

Dne 3. 7. 2014 se uskutečnilo technické setkání členských států EU s Evropskou komisí k přípravě projednávání kapitoly k sanitárním a fytosanitárním předpisům. Ve stejný den uspořádala Evropská komise konferenci s nevládními organizacemi zaměřenou především na témata regulatoriky v oblasti životního prostředí, zejména chemikálií. Dne 8. 7. 2014 měly členské státy EU příležitost diskutovat s Evropskou komisí strategii v oblasti státních podniků, trvale udržitelného rozvoje, práv duševního vlastnictví (IPR), zeměpisných označení původu (GIs), k veřejným zakázkám, k usnadňování celních procedur a k regulatorice.

V návaznosti na tuto schůzku se 10. 7. 2014 uskutečnilo pravidelné zasedání expertního týmu k TTIP Ministerstva průmyslu a obchodu ČR za účasti zástupců státní správy a tripartity k diskusi nad aktuálním vývojem vyjednávání a prosazováním českých priorit v TTIP. Ve stejný den bylo téma TTIP i předmětem diskuze pracovního týmu Rady hospodářské a sociální dohody ČR (tripartity) pro EU pořádané na Úřadu vlády ČR.

V den zahájení šestého kola publikovala Evropská komise dokument podrobně mapující stávající stav vyjednávání. Evropská komise zároveň vydala informaci s cílem ujistit veřejnost, že TTIP ani další vyjednávané obchodní dohody nebudou mít dopad na poskytování veřejných služeb v členských státech EU.

Ministerstvo průmyslu a obchodu ve spolupráci se svými partnery bude pokračovat v pravidelném informování o všech projednávaných tématech a v komunikaci se zainteresovanou veřejností a členy tripartity, a to jak formou mediální, tak i cestou přednášek a kulatých stolů. Ministerstvo průmyslu a obchodu zároveň uvítá pozvání na jakoukoliv akci k TTIP, kde bude prostor pro diskusi obecně nad dohodou, prioritami Evropské unie a potencionálními dopady TTIP na Českou republiku a její občany. Transparentnost vyjednávání TTIP tak bude i nadále prioritou ČR i EU.

Formulář pro podání námětu/podnětu (TTIP)

Vyjednání o Transatlantickém obchodním a investičním partnerství EU-USA (TTIP) vstupují do pátého kola (15. 5. 2014)

Vyjednávací proces o dohodě TTIP pokračuje dle nastaveného harmonogramu. V týdnu od 19. do 24. května se v USA uskuteční páté jednací kolo, které se zaměří specificky na oblast regulatorních otázek a to nejenom v

rámci budoucí horizontální kapitoly, ale též v sektorech automobilového, chemického a farmaceutického průmyslu, kosmetiky a textilu. Evropská unie nastíní americké straně i své představy o prohloubení spolupráce v oblasti strojírenství, což je jedna z priorit České republiky. Pokračovat bude vyjednávání v kapitolách veřejných zakázek, technických překážek obchodu, sanitárních a fytosanitárních pravidel, podpory malých a středních podniků, zjednodušování celních formalit a závazků v rámci trvale udržitelného rozvoje zaměřujících se na ochranu vysokých standardů v oblasti pracovních předpisů a životního prostředí.

V souladu s maximálním úsilím o transparentnost proběhla před vyjednávacím kolem řada mítinků Evropské komise s členskými státy s cílem předat detailní informace o procesu vyjednávání a prodiskutovat společné priority a strategie. Dne 8.5. projednali další směřování jednání o TTIP ministři pro obchod členských států EU v rámci setkání Rady EU (FAC Trade).

Dne 12.5.2014 se uskutečnilo technické setkání členských států EU s Evropskou komisí k detailní přípravě priorit pátého kola v oblasti strojírenství, trvale udržitelného rozvoje, práv k duševního vlastnictví (IPR), zeměpisným označením původu (GIs), k veřejným zakázkám, k usnadňování celních procedur a zjednodušování obchodu a k problematice sanitárních a fytosanitárních předpisů.

V návaznosti na tuto schůzku se 14.5.2014 uskutečnilo pravidelné zasedání expertního týmu k TTIP Ministerstva průmyslu a obchodu ČR za účasti zástupců státní správy a tripartity (tj. představitelů podnikatelských svazů a odborů - ČMKOS) k diskuzi nad aktuálním vývojem vyjednávání a prosazováním českých priorit v TTIP.

Ve stejný den Evropská komise publikovala řadu nových pozičních dokumentů EU mapujících priority v oblasti chemického průmyslu, u motorových vozidel, v textilu a ve farmaceutickém a kosmetickém průmyslu. Evropská komise zprovoznila velmi podrobnou stránku otázek a odpovědí k TTIP (Q&A) v češtině.

Ministerstvo průmyslu a obchodu ve spolupráci se svými partnery bude nadále pokračovat v pravidelném informování o všech projednávaných tématech a v komunikaci se zainteresovanou veřejností a členy tripartity, a to jak formou mediální, tak i cestou přednášek a kulatých stolů. Ministerstvo průmyslu a obchodu zároveň uvítá pozvání na jakoukoliv akci k TTIP, kde bude prostor pro diskuzi obecně nad dohodou, prioritami Evropské unie a potencionálními dopady TTIP na Českou republiku a její občany. Transparentnost vyjednávání TTIP tak bude i nadále prioritou ČR i EU.

Formulář pro podání námětu/podnětu (TTIP)

Vyjednání o Transatlantickém obchodním a investičním partnerství EU – USA (TTIP) pokračují dle očekávání (11. 4. 2014)

Vyjednávací proces o dohodě TTIP pokračuje dle nastaveného harmonogramu. V týdnu od 10. do 14. března se v Bruselu uskutečnilo čtvrté jednací kolo, které se zaměřilo - kromě pokračování diskuzí nad dlouhodobými tématy v oblasti regulatorních otázek, i na problematiku veřejných zakázek, technických překážek obchodu, řešení sporů, zjednodušování celních formalit, zajištění trvale udržitelného rozvoje; hospodářské soutěže, podpory a státních podniků.

Dne 26. 3. 2014 se poté v Bruselu uskutečnil Summit EU-US za účasti nejvyšších představitelů Unie a Spojených států včetně prezidenta Baracka Obamy. V rámci jednání se obě strany přihlásily k hlavním ambicím budoucí dohody TTIP. Závěrečné prohlášení summitu tak obsahuje závazek obou stran rychle uzavřít komplexní a ambiciózní TTIP, který posílí vzájemné hospodářské partnerství. Obě strany si přitom uvědomují, že je třeba získat podporu veřejnosti, zavazují se proto k maximální míře otevřenosti.

Zároveň se oba partneři na Summitu znovu přihlásili k cílům závěrečné zprávy High Level Working Group on Jobs and Growth z roku 2013, která vyjednávání o TTIP iniciovala. Mezi cíli se řadí rozšíření přístupu na trh pro zboží, služby a investice a veřejné zakázky, posílení regulatorní kompatibility za současného zachování vysoké úrovně ochrany zdraví, bezpečnosti, práce a životního prostředí.

Stejně tak se EU a USA na Summitu zavázali k formulaci společných postojů při řešení globálních výzev, které se obou dotýkají. Závěrečná část odstavce prohlášení k TTIP uvádí, že TTIP pomůže EU i USA k posílení jejich globální konkurenceschopnosti, podpoří hospodářství a tvorbu pracovních míst a napomůže malým a středním

podnikům. Právě tyto podniky budou mít přitom potenciálně z TTIP největší přínosy, které ilustruje informační podklad připravený Evropskou komisí.

V souladu s deklarovanou transparentností proběhla po vyjednávacím kole řada mítinků Evropské komise s členskými státy s cílem zajistit jejich detailní informování o stavu procesu. Dne 20. března byl diskutován pokrok v oblasti regulatorních otázek, dne 24. března sanitární a fyto-sanitární předpisy, energetika, trvale udržitelný rozvoj a 31. března veřejné zakázky, práva duševního vlastnictví, technické překážky obchodu, pravidla původu, celní záležitosti. Zároveň byl členským státům doručen velmi podrobný zápis ze čtvrtého kola. Brifink ze čtvrtého kola proběhl také v rámci strategické debaty k TTIP dne 28. 3. na neformální setkání Výboru pro obchodní politiku na úrovni náměstků ministrů. Zároveň Evropská komise odstartovala veřejnou konzultaci k otázce investic resp. mechanismu řešení sporů investor - stát - tzv. ISDS. Přehledná informace o této otázce je k dispozici v detailním podkladu připraveném MPO pro server BusinessInfo.cz.

V roce 2014 se plánuje uskutečnit celkem pět vyjednávacích kol k TTIPu s cílem dosáhnout maximálního pokroku v dosažení shody nad podstatnou částí textu budoucí dohody. Ministerstvo průmyslu a obchodu ve spolupráci se svými partnery bude nadále pokračovat v pravidelném informování o všech projednávaných tématech a v komunikaci se zainteresovanou veřejností a členy tripartity, a to jak formou mediální, tak i cestou přednášek a kulatých stolů. Expertní práce budou probíhat i na úrovni týmu Ministerstva průmyslu a obchodu ČR k TTIPu, jehož součástí jsou kromě zástupců státní správy, i představitelé českých podnikatelských svazů (Hospodářská komora ČR, Svaz průmyslu a dopravy atd.) i zástupci odborů (Českomoravská konfederace odborových svazů).

Pokračovat budou i informační aktivity směrem k veřejnosti. Na kulatý stůl s firmami v Moravskoslezském kraji pořádaný dne 18.3.2014 v Ostravě a seminář pro akademickou obec na Vysoké škole báňské – Technické univerzitě Ostrava, navázal dne 10.4 kulatý stůl k TTIP v Americkém centru pořádaný ve spolupráci s Velvyslanectvím USA a za účasti náměstka ministra průmyslu a obchodu Vladimíra Bártla a zástupkyně Department of Commerce USA Silvie Savich. Ve stejný den se uskutečnila i přednáška ředitele odboru zahraničně-ekonomických politik II MPO Richarda Hlavatého pro absolventy Fakulty mezinárodních vztahů VŠE. Další akce budou pokračovat, mj. dne 23.4.2014 se za podpory MPO uskuteční diskuze k TTIP v rámci programu Nordic Chamber of Commerce.

Transparentnost vyjednávání TTIP tak bude i nadále prioritou ČR i EU.

Vyjednání o Transatlantickém obchodním a investičním partnerství EU - USA (TTIP) pokračují dle očekávání (7. 3. 2014)

Vyjednávací proces o dohodě TTIP pokračuje dle nastaveného harmonogramu. V týdnu od 10. do 14. března se v Bruselu uskuteční čtvrté jednací kolo, které se zaměřilo - kromě pokračování diskuzí nad dlouhodobými tématy v oblasti regulatorních otázek, i na problematiku veřejných zakázek, technických překážek obchodu, řešení sporů, zjednodušování celních formalit, zajištění trvale udržitelného rozvoje; hospodářské soutěže, podpory a státních podniků.

Dne 26. 3. 2014 se poté v Bruselu uskutečnil Summit EU-US za účasti nejvyšších představitelů Unie a Spojených států včetně prezidenta Baracka Obamy. V rámci jednání se obě strany přihlásily k hlavním ambicím budoucí dohody TTIP. Závěrečné prohlášení summitu tak obsahuje závazek obou stran rychle uzavřít komplexní a ambiciózní TTIP, který posílí vzájemné hospodářské partnerství. Obě strany si přitom uvědomují, že je třeba získat podporu veřejnosti, zavazují se proto k maximální míře otevřenosti.

Zároveň se oba partneři na Summitu znovu přihlásili k cílům závěrečné zprávy High Level Working Group on Jobs and Growth z roku 2013, která vyjednávání o TTIP iniciovala. Mezi cíli se řadí rozšíření přístupu na trh pro zboží, služby a investice a veřejné zakázky, posílení regulatorní kompatibility za současného zachování vysoké úrovně ochrany zdraví, bezpečnosti, práce a životního prostředí.

Stejně tak se EU a USA na Summitu zavázali k formulaci společných postojů při řešení globálních výzev, které se obou dotýkají. Závěrečná část odstavce prohlášení k TTIP uvádí, že TTIP pomůže EU i USA k posílení jejich globální konkurenceschopnosti, podpoří hospodářství a tvorbu pracovních míst a napomůže malým a středním podnikům. Právě tyto podniky budou mít přitom potenciálně z TTIP největší přínosy, které ilustruje informační podklad připravený Evropskou komisí Závěrečné prohlášení summitu.

V souladu s deklarovanou transparentností proběhla po vyjednávacím kole řada mítinků Evropské komise s členskými státy s cílem zajistit jejich detailní informování o stavu procesu. Dne 20. března byl diskutován pokrok v oblasti regulatorních otázek, dne 24. března sanitární a fytosanitární předpisy, energetika, trvale udržitelný rozvoj a 31. března veřejné zakázky, práva duševního vlastnictví, technické překážky obchodu, pravidla původu, celní záležitosti. Zároveň byl členským státům doručen velmi podrobný zápis ze čtvrtého kola. Brífink ze čtvrtého kola proběhl také v rámci strategické debaty k TTIP dne 28. 3. na neformální setkání Výboru pro obchodní politiku na úrovni náměstků ministrů. Zároveň Evropská komise odstartovala veřejnou konzultaci k otázce investic resp. mechanismu řešení sporů investor - stát.

V roce 2014 se plánuje uskutečnit celkem pět vyjednávacích kol k TTIPu s cílem dosáhnout maximálního pokroku v dosažení shody nad podstatnou částí textu budoucí dohody. Ministerstvo průmyslu a obchodu ve spolupráci se svými partnery bude nadále pokračovat v pravidelném informování o všech projednávaných tématech a v komunikaci se zainteresovanou veřejností a členy tripartity, a to jak formou mediální, tak i cestou přednášek a kulatých stolů. Expertní práce budou probíhat i na úrovni týmu Ministerstva průmyslu a obchodu ČR k TTIPu, jehož součástí jsou kromě zástupců státní správy, i představitelé českých podnikatelských svazů (Hospodářská komora ČR, Svaz průmyslu a dopravy atd.) i zástupci odborů (Českomoravská konfederace odborových svazů).

Pokračovat budou i informační aktivity směrem k veřejnosti. Na kulatý stůl s firmami v Moravskoslezském kraji pořádaný dne 18.3.2014 v Ostravě a seminář pro akademickou obec na Vysoké škole báňské – Technické univerzitě Ostrava, navázal dne 10.4 kulatý stůl k TTIP v Americkém centru pořádaný ve spolupráci s Velvyslanectvím USA a za účasti náměstka ministra průmyslu a obchodu Vladimíra Bártla a zástupkyně Department of Commerce USA Silvie Savich. Ve stejný den se uskutečnila i přednáška ředitele odboru zahraničně-ekonomických politik II MPO Richarda Hlavatého pro absolventy Fakulty mezinárodních vztahů VŠE. Další akce budou pokračovat, mj. dne 23.4.2014 se za podpory MPO uskuteční diskuze k TTIP v rámci programu Nordic Chamber of Commerce.

Transparentnost vyjednávání TTIP tak bude i nadále prioritou ČR i EU. S ohledem na míru dostupnosti informací, aktivitách MPO, Evropské komise a dalších aktérů tak některá medializovaná prohlášení o utajovaných jednáních o TTIP za zavřenými dveřmi v Bruselu ostře kontrastují se skutečností...

Uzavírá se první fáze vyjednávání o Transatlantickém obchodním a investičním partnerství EU- USA (TTIP) (6. 1. 2014)

V týdnu od 16. do 20. prosince 2013 se ve Washingtonu uskutečnilo třetí kolo o vyjednávání komplexní obchodní dohody TTIP mezi oběma partnery. Tímto kolem se uzavřel první roky negociací a zároveň i první fáze vyjednávání, která se především zaměřila na mapování společných zájmů.

Jednání třetího kola navázalo na předchozí diskuze, přičemž největší pozornost byla věnována regulatorice, technickým překážkám obchodu (TBT), textilu, zeměpisným označením (tzv. GIs) a veřejným zakázkám.

Jak již bylo dříve avizováno, po třetím jednání kole se začátkem února 2014 plánuje uskutečnit setkání na vyšší politické úrovni mezi unijním komisařem de Guchttem a šéfem amerického Úřadu obchodního zmocněnce Fromannem s cílem vyhodnotit pokroky ve vyjednávání.

Pokračovat nadále budou i práce na nižších, expertních úrovních. Dne 16.1.2014 se v Bruselu uskutečnil expertní schůzka k otázkám regulatorní spolupráce, což je i dle dostupných analýz právě tou oblastí, kde je potenciální přínos dohody největší. Pro tuto schůzku připravila Evropská komise velmi podrobnou anotovanou agendu s řadou detailních dotazů na členské státy a jejich podnikatelské asociace. Expertní tým Ministerstva průmyslu a obchodu ČR k TTIPu v současnosti pracuje ve spolupráci s dalšími rezorty a podnikatelskými komorami na přípravě odpovědí za Českou republiku.

Pro rok 2014 se plánuje uskutečnění pěti vyjednávacích kol, přičemž již od března 2014 mají být zahájeny práce na draftování méně komplikovaných částí budoucí dohody TTIP.

Ministerstvo průmyslu a obchodu bude s ohledem na svůj dlouhodobý závazek maximálně transparentnosti nadále pokračovat v pravidelném informování o stavu vyjednávání a v komunikaci se zainteresovanou veřejností a podnikatelskou a obchodní sférou.

Začíná třetí vyjednávací kolo o Transatlantickém obchodním a investičním partnerství EU- USA (TTIP) (16. 12. 2013)

V týdnu od 16. do 20. prosince se ve Washingtonu uskuteční třetí kolo o vyjednávání komplexní obchodní dohody TTIP mezi oběma partnery. Vyjednávání navazuje na druhé kolo, které se konalo mezi 11 až 15. listopadem se zaměřením především na témata investic, služeb, energetiky a regulatoriky.

Jednání třetího kola bude v mnoha tématech navazovat na předchozí diskuze, přičemž největší pozornost bude věnována regulatorice, technickým překážkám obchodu (TBT), textilu, zeměpisným označením (tzv. GIs) a veřejným zakázkám.

I tomuto kolu předcházela intenzivní koordinace v rámci Evropské unie, kdy Evropská komise distribuovala členským státům a zástupcům podnikatelských a obchodních kruhů sérii pozičních non-paperů, které nastiňují společnou pozici EU ke všem projednávaným kapitolám spolu s klíčovými cíli a řešeními, které EU v budoucí smlouvě navrhuje.

V rámci České republiky zorganizovalo Ministerstvo průmyslu a obchodu (gestor tématu na národní úrovni) dne 9.12.2013 přípravné setkání expertního týmu složeného ze zástupců českých institucí, rezortů a představitelů českého hospodářského života s cílem identifikovat národní priority u konkrétních témat a definovat oblasti, které je třeba s Evropskou komisí dále vyjasnit. Prostor k tomu dalo technické setkání zástupců členských států s Evropskou komisí konané následujícího dne, tj. 10.12.2013 v Bruselu, kde se na pracovní úrovni projednaly všechny zbývající otevřené otázky, tak aby EU mohla vůči USA vystupovat jednotně. Politicko-ekonomickou dimenzi přípravy třetího kola poté projednala v Bruselu dne 13.12.2013 pracovní skupina Trade Policy Committee (TPC).

Po třetím jednání kole se výhledově začátkem února 2014 uskuteční setkání na vyšší politické úrovni mezi eurokomisařem de Guchtem a šéfem amerického Úřadu obchodního zmocněnce Fromannem s cílem vyhodnotit dosavadní pokrok a identifikovat oblasti, které budou potřebovat politický impuls.

Paralelně budou probíhat i práce na nižších, expertních úrovních. Dne 16.1.2014 se plánuje expertní schůzka k otázkám regulatorní spolupráce, což je i dle dostupných analýz právě tou oblastí, kde je potenciální přínos dohody největší. Expertní práce budou probíhat i na úrovni týmu Ministerstva průmyslu a obchodu ČR k TTIPu.

Celkově se v příštím roce plánuje pět vyjednávacích kol s cílem dosáhnout maximálního pokroku v dosažení shody nad podstatnou částí textu budoucí dohody. Ministerstvo průmyslu a obchodu ve spolupráci se svými partnery bude pokračovat v pravidelném informování o všech projednávaných tématech a v komunikaci se zainteresovanou veřejností a podnikatelskou a obchodní sférou, a to jak formou mediální, tak i cestou přednášek a kulatých stolů. Transparentnost vyjednávání TTIP tak bude i nadále klíčovou prioritou ČR i EU. Vyjednávání o Transatlantickém obchodním a investičním partnerství má za sebou druhé kolo (20. 11. 2013)

Dohoda o transatlantickém obchodním a investičním partnerství (TTIP) je ambiciózní projekt plné liberalizace obchodu a investic mezi Spojenými státy americkými a Evropskou unií.

Vyjednávání o dohodě bylo zahájeno prvním vyjednávacím kolem v červenci 2013, kde týmy Evropské komise a Spojených států amerických prezentovaly své hlavní priority a dohodly se na časovém harmonogramu prací. Po sérii technických jednání, videokonferencí a zdržení způsobené rozpočtovými problémy v USA se se mezi 11. až 15. listopadem uskutečnilo druhé vyjednávací kolo, které pokrylo témata investic, služeb, energetiky a regulatoriky.

V oblasti investic jednání zaměřilo na porovnání přístupů k otázkám liberalizace a ochrany investic s tím, že v příštích kolech by se mohlo již přistoupit k pracím na formulaci příslušných kapitol dohody TTIP. V oblasti služeb se vyjednávači zaměřili na přeshraniční služby, finanční služby, telekomunikace a elektronický obchod. V otázkách regulatoriky oba partneři dosáhli shody nad důležitostí horizontálních pravidel a specifických sektorálních podkapitol, mj. v oblasti zdravotnických zařízení, kosmetiky, farmaceutických produktů, pesticidů, ICT technologií, automobilů a produktů chemického průmyslu. U otázek energetiky a surovin obě strany sdílely potřebu zajištění předvídatelného trhu, který zaručí spolehlivé dodávky těchto komodit.

Dne 27.11.2013 se dále uskuteční setkání k problematice finančních služeb. V nadcházejících týdnech se rovněž předpokládá další série videokonferencí k problematice celních tarifů a udržitelného rozvoje.

Předpokládá se, že od 16. do 20. prosinci 2013 proběhne ještě třetí vyjednávací kolo. Na začátku roku 2014 se plánuje setkání na vyšší politické úrovni s cílem vyhodnotit dosavadní pokrok a nastavit harmonogram pro další vyjednávání spolu s identifikací oblastí, kde bude třeba politického impulsu.

Evropská komise stejně tak jako členské státy včetně České republiky budou o projednávaných tématech nadále s maximální otevřeností informovat veřejnost. Proto bylo na webových stránkách www.mpo.cz a www.businessinfo.cz zřízeno speciální „okno“, kde budou zveřejňovány aktuální zprávy a na jednom místě shromážděny všechny veřejně dostupné dokumenty, případně odkazy na ně.

Vyjednávání o Transatlantickém obchodním a investičním partnerství pokračuje druhým jednáním kolem (7. 11. 2013)

Transatlantické obchodní a investiční partnerství (TTIP) je název pro novou dohodu mezi Spojenými státy americkými a Evropskou unií, která si klade za cíl plně liberalizovat vzájemný obchod a investice. Současná jednání byla iniciována na základě výsledků High-Level Working Group on Jobs and Growth (HLWG) a po osobní podpoře ze strany amerického prezidenta Obamy a předsedy Evropské komise Barrosa v únoru letošního roku.

Vyjednávání o dohodě bylo zahájeno prvním vyjednávacím kolem v červenci 2013, kde týmy Evropské komise a Spojených států amerických prezentovaly své hlavní priority a dohodly se na časovém harmonogramu prací. Obě strany shodně vyjádřily přání završit rozhovory v horizontu dvou let. Po letní pauze a sérii technických jednání, videokonferencí a výměny informací a zdržení způsobené rozpočtovými problémy v USA se v týdnu od 11 do 15. listopadu rozběhne druhé vyjednávací kolo, které se zaměří především na témata investic, služeb, energetiky a regulatoriky. Druhému kolu předcházela intenzivní koordinace v rámci Evropské unie, kdy Evropská komise distribuovala členským státům a zástupcům podnikatelských a obchodních kruhů řadu diskusních non-paperů. I v rámci České republiky zorganizovalo Ministerstvo průmyslu a obchodu (gestor tématu na národní úrovni) dvě setkání expertního týmu složeného ze zástupců českých institucí a rezortů a představitelů českého hospodářského života (mj. Hospodářské komory, Potravinářské komory, Agrární komory, Svaz průmyslu a dopravy, Sdružení automobilového průmyslu, Asociace malých a středních podniků a Konfederace zaměstnaneckých a podnikatelských svazů) s cílem identifikovat priority a nastavit komunikační strategie TTIP pro českou širší i odbornou veřejnost.

Výstupy z technických setkání organizovaných vyjednávači EK a USA budou sloužit k identifikaci prioritních cílů Evropské unie. Ve druhém kole se očekává, že se hlavní úsilí zaměří na o regulatorní oblast, resp. na hledání shody na tom, jaké oblasti bude dohoda řešit. Jednat se bude především o automobilovém a chemickém průmyslu, farmaceutickém průmyslu a zdravotnické technice. Přístup na trh nebude hlavním tématem; zde se očekává posun nejdříve až v prvním čtvrtletí 2014. Očekává se, že Spojené státy představí své hlavní okruhy zájmů, které formulují na základě neveřejných analýz United States International Trade Commission a následných slyšení v americkém Kongresu.

Předpokládá se, že od 16. do 20. prosinci 2013 proběhne ještě jedno vyjednávací kolo. Na začátku roku 2014 se plánuje setkání na vyšší politické úrovni s cílem vyhodnotit dosavadní pokrok a nastavit harmonogram pro další vyjednávání. Ve stejné době již jednání přejde od obecnějších okruhů k detailním návrhům jednotlivých kapitol a sektorů. Nejcitlivější témata, mezi které se řadí otázky přístupu na trh zemědělských produktů, přijdou na pořad jednání v pozdějším období. Ambicí obou hlavních vyjednávačů je dosáhnout nejzásadnějšího pokroků v prvních třech čtvrtletích roku 2014.

Evropská komise stejně tak jako členské státy včetně České republiky hodlají o projednávaných tématech s maximální otevřeností informovat veřejnost. Jak upozornil ministr průmyslu a obchodu Jiří Cienciala, Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO) bude usilovat o to, aby při vyjednávání transatlantické dohody byly co nejlépe reprezentovány zájmy českých podnikatelů i široké veřejnosti. Za klíčový princip vyjednávání pak ministr označil maximální transparentnost. A to pokud jde o sdílení informací, tak i o možnost vyjádřit se a přispět k vytváření pozice země. Cílem MPO proto bude zprostředkovat co největší objem informací co nejširší veřejnosti. Proto na webových stránkách www.mpo.cz a www.businessinfo.cz bude zřízeno speciální „okno“, kde budou zveřejňovány aktuální zprávy a na jednom místě shromážděny všechny veřejně dostupné dokumenty, případně

odkazy na ně (LINK*). Stránky nabídnou rovněž potřebnou interaktivitu a tak díky nim bude možné v souvislosti s TTIP také MPO přímo oslovit s podnětem a názorem (*LINK), které MPO vždy velmi uvítá.

Vyjednávání o Transatlantickém obchodním a investičním partnerství pokračuje (7. 10. 2013)

Transatlantické obchodní a investiční partnerství (TTIP) je název pro novou dohodu mezi Spojenými státy americkými a Evropskou unií, která si klade za cíl plně liberalizovat vzájemný obchod a investice. Současná jednání byla iniciována na základě výsledků High-Level Working Group on Jobs and Growth (HLWG) a po osobní podpoře ze strany amerického prezidenta Obamy a předsedy Evropské komise Barrosa v únoru letošního roku.

Vyjednávání o dohodě bylo zahájeno prvním vyjednávacím kolem v červenci 2013, kde týmy Evropské komise a Spojených států amerických prezentovaly své hlavní priority a dohodly se na časovém harmonogramu prací. Obě strany shodně vyjádřily přání završit rozhovory v horizontu dvou let. Po letní pauze a sérii technických jednání, videokonferencí a výměny informací se výhledově v říjnu, po vyřešení americké rozpočtové situace, rozběhne druhé vyjednávací kolo. Druhému kolu bude předcházet intenzivní koordinace v rámci Evropské unie, kdy Evropská komise distribuovala členským státům a zástupcům podnikatelských a obchodních kruhů řadu diskusních non-paperů. I v rámci České republiky zorganizovalo Ministerstvo průmyslu a obchodu (gestor tématu na národní úrovni) dvě setkání expertního týmu složeného ze zástupců českých institucí a rezortů a představitelů českého hospodářského života (mj. Hospodářské komory, Potravinářské komory, Agrární komory, Svaz průmyslu a dopravy, Sdružení automobilového průmyslu, Asociace malých a středních podniků a Konfederace zaměstnaneckých a podnikatelských svazů) s cílem identifikovat priority a nastavit komunikační strategie TTIP pro českou širší i odbornou veřejnost.

Výstupy z technických setkání organizovaných vyjednávači EK a USA budou sloužit k identifikaci prioritních cílů Evropské unie. Ve druhém kole se očekává, že se hlavní úsilí zaměří na o regulatorní oblast, resp. na hledání shody na tom, jaké oblasti bude dohoda řešit. Jednat se bude především o automobilovém a chemickém průmyslu, farmaceutickém průmyslu a zdravotnické technice. Přístup na trh nebude hlavním tématem; zde se očekává posun nejdříve až v prvním čtvrtletí 2014. Očekává se, že Spojené státy představí své hlavní okruhy zájmů, které formulují na základě neveřejných analýz United States International Trade Commission a následných slyšení v americkém Kongresu.

Předpokládá se, že v průběhu prosince 2013 proběhne ještě jedno vyjednávací kolo. Na začátku roku 2014 se plánuje setkání na vyšší politické úrovni s cílem vyhodnotit dosavadní pokrok a nastavit harmonogram pro další vyjednávání. Ve stejné době již jednání přejde od obecnějších okruhů k detailním návrhům jednotlivých kapitol a sektorů. Nejcitlivější témata, mezi které se řadí otázky přístupu na trh zemědělských produktů, přijdou na pořad jednání v pozdějším období. Ambicí obou hlavních vyjednávačů je dosáhnout nejzásadnějšího pokroku v prvních třech čtvrtletích roku 2014.

Evropská komise stejně tak jako členské státy včetně České republiky hodlají o projednávaných tématech s maximální otevřeností informovat veřejnost. Jak upozornil ministr průmyslu a obchodu Jiří Cihelka, Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO) bude usilovat o to, aby při vyjednávání transatlantické dohody byly co nejlépe reprezentovány zájmy českých podnikatelů i široké veřejnosti. Za klíčový princip vyjednávání pak ministr označil maximální transparentnost. A to pokud jde o sdílení informací, tak i o možnost vyjádřit se a přispět k vytváření pozice země. Cílem MPO proto bude zprostředkovat co největší objem informací co nejširší veřejnosti. Proto na webových stránkách www.mpo.cz a www.businessinfo.cz bude zřízeno speciální „okno“, kde budou zveřejňovány aktuální zprávy a na jednom místě shromážděny všechny veřejně dostupné dokumenty, případně odkazy na ně (LINK*). Stránky nabídnou rovněž potřebnou interaktivitu a tak díky nim bude možné v souvislosti s TTIP také MPO přímo oslovit s podnětem a názorem, které MPO vždy velmi uvítá.

TTIP a malé a střední podniky

Evropská unie si je vědoma toho, že malé a střední podniky jsou zdrojem růstu a pracovních míst. 99 % všech evropských firem (přes 20 milionů) jsou MSP. V Evropské unii, malé a střední podniky poskytují dvě třetiny všech pracovních míst v soukromém sektoru a 85 % nových pracovních míst v letech 2002 – 2010 bylo vytvořeno právě těmito podniky.

Malé a střední podniky dnes musí čelit obchodními překážkám, které jim často brání v expanzi na transatlantickém trhu (viz též analýza Atlantic Council – Big Opportunities for Small Business). EU chce v TTIP

zajistit, aby se evropské podniky dostaly na americký trh rychleji a levněji, a proto má v plánu do TTIP zahrnout speciální kapitulu věnovanou MSP.

Až 80 % ekonomického přínosu TTIP může přinést odstranění netarifních překážek. Omezení tohoto typu překážek a obecně byrokracie umožní firmám splňovat předpisy EU i USA bez dodatečných nákladů např. díky vzájemnému uznávání certifikace, jednotným požadavkům na značení a informacím o produktu, lepší předvídatelnosti nových regulací, společnému vývoji globálních standardů na nová průmyslová odvětví. Dále by TTIP měl pomoci malým a středním podnikům například vytvořením helpdesků a přehledných míst na internetu, kde by si na jednom místě mohli nechat poradit s podnikáním na americkém trhu, systému „one stop shop“, který by jim poradil s celními formalitami a přehledného webového portálu, který by je navedl krok za krokem.

TTIP ale přinese výhody i firmám, které do zahraničí přímo nevyvázejí. Větší poptávka u exportních firem totiž zpravidla zvyšuje také produkci jejich tuzemských či jiných evropských subdodavatelů. Nejlépe to ilustruje příklad českého automobilového průmyslu, jehož díly se dají najít prakticky ve všech vozidlech vyráběných v Evropě.

Na webových stránkách Komise věnovaných malým a středním podnikům v rámci Dohody o transatlantickém obchodním a investičním partnerství můžeme najít factsheet k MSP v TTIP, shrnující základní fakta a důvody pro vyjednávání speciální kapitoly o MSP. Komise na svých stránkách zveřejnila i první návrh této kapitoly. Dále Komise vytvořila dokument obsahující přehled výhod, které by TTIP malým a středním podnikům přinesl. Můžeme se seznámit i s příběhy devíti evropských firem, které již do USA vyvázejí a jejich konkrétními příklady toho, jak by jim uzavření Dohody obchodování usnadnilo.

V kontextu vyjednávání Dohody o transatlantickém obchodním a investičním partnerství (TTIP) uspořádala Evropská komise průzkum mezi malými a středními podniky vyváječícími do USA, s cílem získat informace o konkrétních existujících obchodních překážkách v USA. Průzkum byl ukončen k 5. 1. 2015. Výsledky zprávy ukázaly, že již v současné době podíl evropských malých a středních podniků na celkovém evropském exportu do USA dosahuje úrovně 28%, což ještě umocňuje význam tohoto sektoru pro evropskou ekonomiku. Jen v roce 2012 evropské MSP exportovaly do USA zboží a služby v hodnotě 77 mld. EUR. Průzkum však rovněž poukázal na velké množství tarifních či netarifních překážek na americké straně, které našim MSP brání v plném využití potenciálu amerického trhu.

Perspektivou rozšíření exportu do USA se intenzivně zabývají i české firmy, jak doložil průzkum provedený pro Asociaci malých a středních podniků a živnostníků, který ukázal, že z pohledu českých MSP nejčastější země pro potenciální rozšíření exportu představuje právě USA a dále Rusko. Již v dnešní době přitom do USA úspěšně vyváží 14% českých MSP. Obavy a pochybnosti spojené s TTIP

- Obava 1 - Novodobé obchodní dohody a la TTIP jsou složité a nesrozumitelné a tajemné. A z toho jde strach....
- Obava 2 - TTIP je tajná dohoda vyjednávaná za zavřenými dveřmi
- Obava 3 - Dohoda TTIP bude výhodná pouze pro USA
- Obava 4 - Volný obchod s USA poškodí české hospodářství. TTIP povede pouze ke ztrátě pracovních míst
- Obava 5 - TTIP omezí suverenitu České republiky i EU a sníží evropské standardy
- Obava 6 - TTIP s řešením arbitrážemi ohrozí právo státu demokraticky rozhodovat ve veřejném zájmu. Korporace získají moc nad státy.
- Obava 7 - TTIP prospěje pouze nadnárodním gigantům
- Obava 8 - TTIP povede k privatizaci veřejných služeb a ohrozí evropský „sociální stát“
- Obava 9 - TTIP znamená návrat ACTA a narušení ochrany osobních dat

Obava 1 – Novodobé obchodní dohody a la TTIP jsou složité a nesrozumitelné a tajemné. A z toho jde strach....

Transatlantické obchodní a investiční partnerství neboli dohoda TTIP je do značné míry standardní dohodou o volném obchodu, které EU uzavírá či vyjednává i s jinými zeměmi a integračním uskupením po celém světě. V současné době je EU smluvní stranou 37 dohod o volném obchodu (se třemi zeměmi má dohoda podobu celní unie – Turecko, Andora a San Marino), a vyjednává s dalšími 12 zeměmi nebo regionálními uskupením [1]. V případě TTIP jsou „nestandardní“ pouze velikost a význam partnera – tj. USA a vzájemné ambice.

Dohody o volném obchodu jsou nástrojem k otevírání nových trhů, k vytváření nových příležitostí pro evropské podniky a k přilákání přílivu investic. Jsou prostředkem k omezování obchodních bariér a zlevňování obchodu

jako takového, což má přínosy i pro spotřebitele v podobě nižších cen a většího výběru. Kromě toho dohody o volném obchodu činí mezinárodní obchodní prostředí více čitelné a poskytuje ochranu podnikům, jejich investicím a inovativním nápadům.

Bariéry mezinárodního obchodu 21. století, díky vlnám liberalizace v nedávné minulosti, nespočívají již tolik v celních překážkách. Hlavní omezení dnes představují tzv. netarifní opatření bránící nebo ztěžující přístup na trh, nedostatečná podpora obchodování se službami, omezení toku investic nebo legislativní překážky na trhu veřejných zakázek.

A na tyto výzvy se snaží reagovat EU skrze uzavírání komplexních dohod o volném obchodu jako je právě TTIP. Dosud EU takovou dohodu uzavřela s Jižní Koreou nebo příkladem je i právě dokončená dohoda s Kanadou, jejíž finální text byl zveřejněn v září 2014 a u které by měl během roku 2015 započít ratifikační proces. Jak je zřejmé i na příkladu finální podoby dohody s Kanadou, jde o standardní mezinárodní smlouvu, která je plně transparentní bez tajných dodatků či protokolů.

zpět na začátek

Obava 2 – TTIP je tajná dohoda vyjednává za zavřenými dveřmi

Dohoda TTIP je standardní dohodou nejen co do jejího obsahu, ale i dle procesu jejího vzniku. Vyjednávání obchodních dohod spadá do oblastí společné obchodní politiky, která patří mezi výlučné pravomoci EU. To znamená, že členské státy přenesly svou pravomoc utvářet vnější obchodní politiku na EU a nemohou ji provádět samostatně [2]. Z tohoto důvodu je vyjednáváním za všechny členské státy pověřena, podle předem daných pravidel [3], Evropská komise. Členské státy v tomto vyjednávacím procesu přesto hrají důležitou roli, protože zmocňují Komisi k zahájení takových jednání a jejich obsah je vymezen směrnicí o jednání. Tato směrnice stanovující základní požadavky a nepřekročitelné podmínky dohody byla zveřejněna na podzim 2014. Text smarnice k nahlédnutí.

Při vyjednávání obchodních, stejně jakýchkoli jiných dohod, je nezbytná určitá míra diskrétnosti. Není zcela praktické, aby jednání probíhala v přímém televizním přenosu a ani by takový postup nebyl vzhledem k taktickým důvodům vhodný. Takový postup by nezaručil, že se podaří dojednat maximum možného.

Evropská komise si je vědoma, že ostatní aktéři na její straně mohou mít někdy pocit jistého vyloučení s procesem vyjednávání. Proto zachovává maximální úroveň transparentnosti ve vztahu k členským státům v Radě, poslancům Evropského parlamentu, dotčeným subjektům, zájmovým skupinám a občanské společnosti. Komise posiluje právě prvek zapojování veřejnosti do procesu skrze veřejné konzultace a dialog s občanskou společností. Součástí přípravy a procesu vyjednávání je rovněž zpracovávána nezávislá studie shrnující ekonomické, sociální a environmentální dopady, která je následně konzultována s občanskou společností. Zapojení všech subjektů ale nekončí přípravnou fází, vzájemná spolupráce probíhá po celou dobu vyjednávacího procesu, ale i též v době monitoringu již dokončené a implementované dohody.

V listopadu 2014 oznámila komisařka Cecilia Malmströmová ještě další posílení transparentnosti procesu sjednávání TTIP [4]. Podnětem k tomuto kroku byly přetrvávající obavy ohledně údajně nadměrného stupně tajnosti spojených s vyjednáváním. Transparentnost bude ještě dále posílena dvěma způsoby:

bude rozšířen přístup k průběžným konsolidovaným textům všem členům Evropského parlamentu, tedy nad rámec přístupu poslanců Výboru pro mezinárodní obchod, a dále budou publikovány specifické unijní vyjednávací návrhy. [5]

V souladu s tímto přístupem bylo 7. ledna 2015 zveřejněno prvních 8 právních textů předložených druhé straně, které pokrývají oblast hospodářské soutěže, bezpečnosti potravin a zdraví živočichů a rostlin, celní otázky, technické obchodní bariéry, malé a střední podniky a mezivládního urovnávání sporů. Navíc Komise zveřejnila evropské pozice týkající se strojírenství, dopravních prostředků a udržitelného rozvoje. Kromě toho v zájmu přístupnosti dokumentů i neodborné veřejnosti byl zveřejněn tzv. Reader's Guide a série shrnutí evropských požadavků a cílů pro jednotlivé oblasti TTIP: Web s texty Reader's Guide. Další texty budou zveřejňovány v souvislosti s tím, jak budou Evropskou unií vnitřně vytvářeny a dokončovány.

“Jsem ráda, že začínáme nový rok potvrzením našich slibů i našimi činy a že plníme závazek posílení transparentnosti, který jsme dali před necelým měsícem. Dnešní zveřejnění konkrétních právních kroků je

dalším poprvé v evropské obchodní politice. Jsem zvláště ráda, že jsme zveřejnili i vysvětlení našich cílů i v neoborném a technickém jazyce spolu s právními texty. Je obzvláště důležité, aby si všichni mohli prohlédnout a pochopit, co navrhujeme v TTIP, a stejně tak, co v TTIP nenavrhujeme,“ prohlásila komisařka Malmströmová ve středu 7. 1. 2015.[6]

V každém případě budou po dokončení vyjednávání konečnou podobu dohody TTIP schvalovat Rada (zástupci vlád všech členských států, tj. ministři), přímo volený Evropský parlament (včetně 21 českých europoslanců) a podle praxe u smíšených dohod i národní parlamenty všech členských států EU včetně toho českého (Poslanecká sněmovna a Senát). Výsledný text bude samozřejmě v dostatečném, v praxi nejméně jednoletém, předstihu dán veřejnosti k dispozici. Například u zmiňované dohody EU-Kanada byl text zveřejněn na konci září 2014 [7] a ratifikační proces nezačne dříve než po právním čištění textu a překladech do všech oficiálních jazyků, včetně češtiny – tedy asi až ke konci roku 2015.

zpět na začátek

Obava 3 – Dohoda TTIP bude výhodná pouze pro USA

Součástí každého začínajícího vyjednávání je provedení základní studie na posouzení potenciálu a celkových předpokládaných dopadů vyčíslovaných pozitivní i negativní efekty z uzavření takové obchodní dohody, jakož i případné environmentální a sociální dopady. Obsahem posouzení dopadů je vyčíslování dopadů na různých modelových úrovních liberalizace v TTIP. Výsledkem těchto prací byly závěry, které ukázaly, že čím větší míra liberalizace v TTIP bude obsažena, tím větší ekonomický přínos bude TTIP pro EU a její členské státy mít.

Jako základ pro vypracování komplexního posouzení dopadů Komise využila jednu z nezávislých studií zpracovanou Londýnským Centrem pro výzkum hospodářské politiky (CEPR) s názvem „Reducing barriers to Transatlantic Trade“, která vypočítává ekonomické dopady na EU i USA.[8] Tato studie však není jediná, která se zabývá dopady TTIP na obě ekonomiky. Stejně tak činí i studie Centra ekonomických studií & Ifo Institutu zvaná „Macroeconomic Potentials of Transatlantic Free Trade“, která vyčísluje dopady pomocí jiné metodologie.

Obě studie dochází k odlišným výsledkům, což vyplývá zejména z odlišné metodiky výpočtu ekonomických přínosů [9]. I přes rozdíly v cifrách přínosů se obě studie shodují na tom, že, že přínosy TTIP pocítí obě budoucí smluvní strany, tedy nejenom USA, ale rovněž EU.

Studie Centra pro výzkum hospodářské politiky (CEPR, Londýn) odhaduje:

přínosy mezi 68 až 120 miliard euro ročně pro EU (odpovídající 0,5 % až 0,9 % HDPEU v roce 2013), což v přepočtu na obyvatele odpovídá pro tu vyšší částku úrovni až 545 EUR na rodinu
nárůst exportu EU do USA o 28 % a nárůst celkového exportu EU o 6 %
pro USA by přínos byl mezi 49,5 až 95 miliardami euro (odpovídající 0,4 % až 0,75 % HDPUSA v roce 2013)
nárůst exportu USA do EU o 37 % a nárůst celkového exportu EU o 8 %

Studie Centra ekonomických studií & Ifo Institutu (G. Felbermayr, B. Heid, M. Larch a E. Yalcin) předpokládá:

pro EU růst HDP průměrně o 3,9 % a
nárůst reálného příjmu v USA o 4,9 %
obecně přírůstek světového bohatství o 1,6 %.

Z výsledků druhé studie je patrné, že USA mohou procentuálně z TTIP získat větší prospěch. Jedním z faktorů je přetrvávající jistá roztříštěnost EU na jednotlivé členské státy a dosud existující vnitřní bariéry, což snižuje potenciál zisky EU z TTIPu. Pokud bychom uvažovali o EU jako o jednotném prostoru, pak se rozdíl mezi potenciálním přínosem EU a USA sníží. Studie však nepoukazuje na to, že by USA získaly „na úkor“ Evropské unie, ale jasně prokazuje, že z TTIP budou mít přínos oba kontinenty.

Navýšit potenciál přínosů pro EU zůstane „domácím úkolem“ pro Unii samotnou a její členské státy včetně České republiky. Tímto směrem míří i zásadní priority Evropské komise vedené J.C.Junckerem zaměřené na dokončení vnitřního trhu, zvyšování konkurenceschopnosti i akceschopnosti Evropy cestou jednotného digitálního trhu, energetické unie či reformy měnové unie, které by byly klíčovými úkoly pro EU i bez kontextu TTIP.

zpět na začátek

Obava 4 – Volný obchod s USA poškodí české hospodářství. TTIP povede pouze ke ztrátě pracovních míst

Česká republika je z globálního pohledu velmi malou ekonomikou, jejíž prosperita se značně odvíjí od její schopnosti účastnit se mezinárodního obchodu. Jsme příliš malý trh na to, abychom dokázali pokrýt všechny naše potřeby. Zároveň jsme natolik průmyslově výkonní, že zdaleka překonáváme míru poptávky na našem domácím trhu. Z tohoto důvodu je pro nás důležité zůstat otevření vůči světu. To se České republice vždy vyplatilo, na otevřenosti je do značné míry životně závislá. V této souvislosti je na místě i připomenout, že ČR dováží i většinu energetických surovin. Tato otevřenost však není podstatná pouze ve smyslu hospodářské výkonnosti, ale je kriticky důležitá i pro české občany, kterým přináší pracovní příležitosti. Přeneseně je význam patrný i pro občany jako spotřebitele, kterým zahraniční obchod přináší příležitosti nakupovat zboží a výrobky, které se v ČR nevyrobí, nevyplácí vyrábět, či by z geografických důvodů nebyly dostupné.

Větší integrace do světové ekonomiky, ať šlo o Středoevropskou zónu volného obchodu, naší účast na vnitřním trhu EU či participaci na obchodní politice EU, vždy přinesla pro naši zemi pozitivní impulz. Pokud se podíváme na dříve vyjednané dohody např. s Mexikem (2000) či Chile (2003), lze dle statistických údajů Komise rostoucí hodnotu vývozu EU – pro Mexiko je zde nárůst z 14,398 na 27,435 mil. EUR mezi lety 2003 až 2013 (u importů z 6,554 na 17,517 mil. EUR), pro Chile je zde nárůst z 2,963 na 9,298 mil. (pro Chile do roku 2012 EU vykazovala zápornou obchodní bilanci, v roce 2013 byla bilance obchodu mírně přebytková). Totéž platí i pro vývozy ČR do těchto zemí: vývoz z ČR do Koreje vzrostl za první dva roky provádění dohody o cca 65 % oproti nárůstu dovozu do ČR z Koreje o 27 %. U Chile pak vzrostl z 249 mil. Kč v roce 2004 na 1,2 mld. Kč v roce 2013, u Mexika dokonce z 2,4 mld. Kč na 9,4 mld. Kč.

Pozitivní přínosy jsou analogicky předpokládány u TTIP. Podle odhadů studie Bertelsmann Stiftung lze čekat celkové pozitivní dopady TTIP na ekonomiku ČR a předpokládat nárůst HDP v rozmezí o 0,17–2,58 % v souvislosti s možnými variantami. To by v praxi mohlo znamenat 6–22 tisíc nových pracovních míst, tj. celkový pokles nezaměstnanosti o 0,1 resp. 0,4 %. Studie Centra ekonomických studií & Ifo Institutu pak dopady na českou ekonomiku předvídá ještě pozitivněji s tím, že předpokládá přírůstek hrubého domácího produktu na úrovni až 3,04 % .

zpět na začátek

Obava 5 – TTIP omezí suverenitu České republiky i EU a sníží evropské standardy

Vytvoření zóny volného obchodu v rámci TTIP neznamená, že s USA budujeme vnitřní trh. Nejde tedy o harmonizaci všech pravidel, ale jednáme pouze o tom, jak náš obchod dále zjednodušit, zlevnit a zefektivnit. V EU panuje naprostá shoda v tom, že naše interní standardy v oblasti životního prostředí, pracovních předpisů, ochrany spotřebitele, nastavení sociálního státu či hygienických předpisů nejsou tématy pro vyjednávání, neboť jsou klíčové pro zachování našeho způsobu života a jsou výsledkem naší historické zkušenosti a do jisté míry i filozofie. To lze doložit i závazkem vyplývajícím ze směrnice pro jednání o TTIP , kde bod 8 stanoví:

„...V dohodě by se mělo uvádět, že strany nebudou podporovat obchod nebo přímé zahraniční investice tím, že ve svých právních předpisech a normách sníží nároky v oblasti životního prostředí a bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, nebo tím, že zmírní důležité normy nebo programové dokumenty a právní předpisy, jejichž cílem je ochrana a prosazování kulturní rozmanitosti.“

Dodržování směrnice při vyjednávání je důsledně kontrolováno a veškeré výsledky jednání jsou vůči závazkům Komise vůči Radě a Evropskému parlamentu posuzovány.

V dohodě totiž nepůjde o hledání společných technických norem a o harmonizaci. V praxi již řada norem je fakticky podobná, a tak cílem TTIP je podpora odstraňování nadbytečné byrokracie, hledání úspor nákladů obchodu a větší kooperace a předávání zkušeností.

Detaily o regulační spolupráci:

a) regulační spolupráce

Cílem regulatorní spolupráce je dosáhnout větší kompatibility obou systémů tam, kde je to možné, a tím i úspor pro podniky s důrazem na malé a střední aniž by byla snižována úroveň ochrany spotřebitelů, životního prostředí a dalších citlivých oblastí.

Záměrem EU je stanovit mechanismy pro vzájemné informování při tvorbě nové regulace a posílení vzájemné spolupráce založené na výměně informací včetně například vědeckých studií a analýz a konzultačních mechanismech, jakož i úzké kooperaci v určitých oblastech, například v automobilovém průmyslu, chemickém průmyslu, strojírenství, zdravotnické technice či farmaceutickém průmyslu.

Spolupráce však bude na bázi informativní s tím, že nikterak neomezí práva na samostatnou regulaci ve veřejném zájmu dle politických rozhodnutí i vlastních analýz či preferencí, tak jak je tomu doposud. I v budoucnu tedy bude docházet k situacím, že EU i USA se budou v přístupu k některým otázkám lišit. Cílem v této oblasti není dosažení harmonizace, ale lepší výměna informací.

b) technické bariéry pro obchod

Cílem EU je:

zlepšení spolupráce při stanovování technických požadavků pro výroby,
posílení směřování ke globální aplikaci mezinárodních standardů,
odstranění nadbytečných dvojích požadavků na kontrolu a certifikaci výrobků

c) sanitární a fytosanitární opatření

Cílem EU je zjednodušit obchod se zemědělskými produkty díky opatřením v následujících oblastech:

zrychlení a zjednodušení procedur rozhodování,
sjednocení povolovací procedury pro všechny členské státy EU,
větší přehlednost a transparentnost procedur,
posílení spolupráce v oblasti animal welfare

Naopak, cílem TTIP není změnit evropskou legislativu v oblasti geneticky modifikovaných organismů, pesticidů, použití růstových hormonů v zemědělské produkci či použití chlorovaných roztoků pro desinfekci kuřecího masa.

zpět na začátek

Obava 6 – TTIP s mechanismem řešení sporů skrze arbitráže ohrozí právo státu demokraticky rozhodovat ve veřejném zájmu. Díky TTIPu korporace získají moc nad státy. TTIP tedy ohrozí naši demokracii

Mechanismus řešení sporů investor-stát (ISDS) se stal jedním z hlavních zdrojů pochybností o TTIP – myslíme si však, že neprávem.

Z pohledu ČR je nutné nejdříve uvést, že zahrnutím mechanismu ISDS do dohody TTIP se pro Českou republiku hrozba mezinárodních arbitráží nezvýší, ba naopak. V dané oblasti můžeme mnohem spíše jenom získat, protože od 90. let máme uzavřenu s USA dohodu o ochraně a podpoře investic, která tento mechanismus již obsahuje. Další desítky obdobných smluv má ČR uzavřené s jinými členskými státy EU či třetími zeměmi.

Jak USA, tak členské státy EU mají dobře vyvinuté právní systémy, nicméně ani toto není zárukou, že se vždy evropským investorům dostane v USA přístupu k spravedlnosti a nestrannému rozhodování.

Proto chceme, aby TTIP obsahoval moderní mechanismus řešení sporů mezi investorem a státem, který bude vyvážený a nebude ohrožovat právo států na přijímání opatření pro naplňování cílů veřejných politik v oblastech jako je ochrana společnosti (bezpečnost, ochrana spotřebitele, zaručení pracovních standardů), životního prostředí, veřejného zdraví, zajištění stability finančních systémů, zachování kulturní diversity atd.

ISDS je naprosto standardní nástroj dohod o podpoře a ochraně investic. Ano, v minulosti lze identifikovat ze strany investorů příklady „zneužití“ tohoto nástroje. Komise a členské státy z tohoto důvodu dbají na to, aby kapitola ochrany investic byla moderní a reformním přístupem. Největší přínosy i dle studie Friedrich-Ebert Stiftung zabývající se pohledem odborových organizací na tento mechanismus je:

Vyloučení společností, které jsou pouze poštovními schránkami zneužívající lepší postavení investorů ze smluvních stran z působnosti dohody,

Vyloučení procedurálních otázek z aplikace doložky nejvyšších výhod, které brání rozšiřování práv investorů nad dohodnutou míru,

Vyjasnění a omezení rozsahu spravedlivého a rovného zacházení a nepřímého vyvlastnění, což opět brání zneužívání,

Povinná aplikace pravidel transparentnosti založených na UNCITRAL

Povinný soulad pravidel chování rozhodců s normami Mezinárodní asociace advokátů, které přesně definují povinnosti rozhodců,

Vyloučení zastřešující klauzule z působnosti, která může být zneužita investorem k zisku odškodnění nad rámec působnosti dohody.

Evropská komise i členské státy si jsou vědomy citlivosti tématu ISDS pro veřejnost. Proto byla k této otázce uspořádána i veřejná konzultace, jejíž výstupy byly prezentovány 13. ledna 2015. Komise konstatuje, že o účast na veřejné konzultaci byl velký zájem, celkový počet odpovědí byl téměř 150 tisíc, přičemž většina z nich byla zadána skrze on-line platformy s předdefinovanými odpověďmi. 3 000 odpovědí získala EK od individuálních respondentů pokrývající široké spektrum dotčených subjektů a zástupců občanské společnosti. Odpovědi lze rozčlenit do tří následujících kategorií:

1. skupina mající výhrady k TTIP obecně,
2. skupina mající výhrady nebo odmítající zahrnutí ochrany investic a ISDS do TTIP,
3. skupina zabývající se konkrétními prvky ochrany investic zahrnující i konkrétní návrhy, jak ustanovení zlepšit.

Komise ve své zprávě dodává, že v současné chvíli podmiňuje zmocňovací směrnice k jednání s USA zahrnutí investiční kapitoly a ISDS do finální verze dohody, jen pokud bude odpovídat evropským zájmům. Tento prvek kondicionality tedy umožňuje v koncových fázích rozhodnout o jeho zařazení do TTIP, nebo jeho vyloučení. Nicméně toto rozhodnutí musí být skutečně činěno až podle výsledku snahy Komise o významnou reformu nástrojů investiční ochrany, které staví právě na zkušenostech z bilaterálních dohod. Třetí skupina je zajímavou zejména z toho pohledu, že v jejím rámci nacházíme různé, často diametrálně odlišné postoje respondentů.

Výsledkem konzultace je definování čtyřech klíčových oblastí, v nichž se Komise zavazuje hledat zlepšení. Jde o následující oblasti:

ochrana práva státu regulovat,
vznik a fungování rozhodčích panelů,
vztah mezi domácím soudním systémem a ISDS, a
přezkum rozhodnutí v odvolacím mechanismu.

Debata tedy není uzavřená a výsledná podoba mechanismu bude během roku 2015 předmětem veřejné diskuse s dotčenými subjekty, členy Evropského parlamentu a členskými státy EU.

zpět na začátek

Obava 7 – TTIP prospěje pouze nadnárodním gigantům

Ano, TTIP jistě těmto společnostem prospěje. Ale tyto firmy již dnes mají dost zdrojů, aby různé překážky v obchodě překonaly a cla či administrativní překážky nemusí vnímat jako podstatné.

Ale je tu i řada malých a středních podniků, které se právě kvůli těmto překážkám o export na druhý kontinent ani nepokouší. Pokud ano, tak jen za cenu velkých nákladů. A právě eliminace bariér je něco, po čem tyto společnosti volají.

TTIP je primárně určen pro malé a střední podniky, protože jim prospěje nejvíce. Právě tyto firmy chceme podporovat, protože jsou motorem evropské resp. české ekonomiky a mají – zvláště v našem případě – excelentní inovační potenciál. Proto jim chceme otevřít dveře do světa, v případě tohoto vyjednávání na trh USA s více než 300 miliony potenciálních zákazníků.

A jaké konkrétní přínosy bude pro malé a střední firmy s méně než 250 zaměstnanci TTIP mít?

odstranění celních sazeb učiní jejich zboží na trzích nákladově konkurenceschopnější, zjednodušení a posílení transparentnosti celních procedur odstranění překážky rozšíření za Atlantik, větší přístup na trh získají poskytovatelé služeb, jejichž kvalifikace bude uznána, skrze TTIP se otevře malým a středním podnikům trh s veřejnými zakázkami, což může znamenat možnost poskytování dodávek nebo subdodávek
inovativnost malých a středních podniků bude zaručena pravidly na ochranu duševního vlastnictví
významný rozvoj skrze TTIP nastane na trhu elektronického obchodu, který umožňuje využívat tohoto nástroje ke komunikaci a poskytování služeb zákazníkům i na druhé straně oceánu

Důležitou součástí TTIP, která ukazuje význam SMEs pro obě vyjednávací strany je zvláštní kapitola zaměřena právě na jejich podporu. Skrze konzultační a podpůrné mechanismy poskytované na základě TTIP bude takovým podnikům, tvořící páteř obou ekonomik, poskytována asistence, aby se mohly rozšiřovat a získávat z TTIP. Bude zřízena informační služba, specificky zaměřený právě na SME, kde budou dostupná všechna ustanovení a pravidla, které se jich týkají, jakož i informace o podmínkách přístupu na trh. Navíc EU předpokládá, že zástupce malých a středních podniků budou vtaženy do procesu implementace a na SMEs bude zaměřena zvláštní informační kampaň.

zpět na začátek

Obava 8 – TTIP povede k privatizaci veřejných služeb a ohrozí evropský „sociální stát“

Veřejné služby nebudou dohodou TTIP nijak ovlivněny, jak jasně deklarovali vyjednávači za EU i USA. Na současné fungování a kvalitu veřejných služeb v EU nebude mít TTIP žádný dopad.

TTIP, shodně jako u jiných obchodních dohod EU, zahrnuje tři garance ve vztahu k veřejným službám :

Tyto služby mohou být podle dohody i nadále předmětem veřejných monopolů, tedy poskytovány jedním poskytovatelem, kterým bude státní nebo soukromá firma s právem výhradního poskytování, a to jak na státní, tak i lokální úrovni.

V sektorech veřejného zdravotnictví, sociálních služeb, školství nebo vodohospodářství nemusí státy poskytnout přístup na svůj trh a zaručovat národní zacházení. To znamená, že mohou zvýhodňovat evropské podniky před zahraničními, zabránit zahraničním podnikům v poskytování takových služeb a investování do nich, nebo změnit svou politiku a přístup na trh odebrat.

Poslední garancí je právo regulovat veřejné služby. Tedy státy mohou poskytovat licence, stanovovat standardy kvality a to na jakékoli úrovni státu nebo samosprávy.

Jediným omezením je, pokud již došlo k povolení přístupu na trh pro zahraniční podniky. V tom případě stát musí garantovat stejné zacházení dotčeným subjektům jako by poskytoval těm evropským.

Dohoda také jasně stanoví, že v její působnosti nejsou služby prováděné ve výkonu vládní moci.

zpět na začátek

Obava 9 – TTIP znamená návrat ACTA a narušení ochrany osobních dat

Dohoda TTIP neznamená skrytý a nenápadný návrat dohody ACTA, tedy Obchodní dohody proti padělatelství, jejíž přijetí bylo odmítnuto Evropským parlamentem. TTIP představuje komplexnější obchodní dohodu pokrývající vícero oblastí včetně ustanovení týkající se ochrany práv duševního vlastnictví.

Obě vyjednávací strany mají vysokou míru ochrany těchto práv, i když v některých případech volí odlišné metody jejího poskytování. Cílem TTIP není harmonizace pravidel, ale hledání sdílených principů ochrany, které budou založeny na existujících úpravách. Cílem je najít správnou rovnováhu mezi držiteli práv duševního vlastnictví a mezi uživateli zboží a služeb, které takové ochraně podléhá.

Cílem EU i USA je zvýšit povědomí ochraně autorských práv a tím podpořit rozvoj inovativnosti a kreativity obou ekonomik a podpořit i sdílení a výměnu těchto nápadů. Současně TTIP cílí konkrétně i na některé oblasti IPR jako je zeměpisné označování.

Otázky vymáhání ochrany těchto práv jsou však ponechány domácím právním řádům, proto TTIP na rozdíl od ACTA neobsahuje pravidla trestněprávního postihu a odpovědnosti poskytovatele internetových služeb.

Současně TTIP, na základě rozhodnutí EU i USA není tím správným místem pro řešení rozdílů ochrany dat, k níž obě strany přistupují odlišně. Proto tato vyjednávání probíhají paralelně pod vedení komisařky Věry Jourové.

zpět na začátek

Poznámky:

[1] Přesný seznam dohod je dostupný zde: <http://rtais.wto.org/UI/PublicSearchByMemberResult.aspx?MemberCode=918&lang=1&redirect=1>.

[2] Výlučná pravomoc v oblasti společné obchodní politiky je zakotvena v čl. 3 odst. 1 Smlouvy o fungování EU (SFEU). Pro více informací viz zde: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:12012E/TXT>

[3] Proces vyjednávání je zakotven v čl. 218 SFEU Pro více informací viz zde: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:12012E/TXT>

[4] Tisková zpráva zde: <http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=1201&title=Commission-to-further-boost-TTIP-transparency>.

[5] Viz webová stránka Evropské komise k TTIP – složka „Resources“; http://ec.europa.eu/trade/policy/in-focus/ttip/resources/index_en.htm*_documents

[6] Tisková zpráva zde: <http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=1231&title=European-Commission-publishes-TTIP-legal-texts-as-part-of-transparency-initiative>.

[7] Konsolidovaný text CETA; http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2014/september/tradoc_152806.pdf

[8] Dostupná zde: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2013/march/tradoc_150737.pdf.

[9] Studie Centra ekonomických studií (G. Felbermayr, B. Heid, M. Larch a E. Yalcin) využívá strukturálně odhadovaný všeobecný rovnovážný model, který se snaží být doplňkovým přístupem k CGE modelu studie CEPR.

Dostupné zde: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/september/tradoc_113418.pdf a http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/september/tradoc_113364.pdf.

; Bertelsmann Stiftung, Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP) Who benefits from a free trade deal? <http://www.bfna.org/sites/default/files/TTIP-GED%20study%2017June%202013.pdf>

Autory studie jsou G. Felbermayr, B. Heid, M. Larch a E. Yalcin.

Tento přírůstek je o 0,9 % nižší než Unijní průměr, což je ale způsobeno tím, že ČR je zemí nacházející se v jádru EU, nikoliv na její periferii, proto její náklady obchodu jsou nižší a navíc ČR je otevřenou ekonomikou s podílem otevřenosti na úrovni 0,72 % v roce 2012, což rovněž snižuje přínosy TTIP pro bohatství ekonomiky.

Směrnice pro jednání o Transatlantickém partnerství v oblasti obchodu a investic mezi Evropskou unií a Spojenými státy americkými <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11103-2013-DCL-1/cs/pdf> .

Technické požadavky jsou pravidla definující, jak má výrobek vypadat – jeho velikost, tvar, design, označení a balení, funkce a výkon.

Studie je dostupná zde: <http://library.fes.de/pdf-files/bueros/bruessel/11044.pdf>.

Celá zpráva Evropské komise je k dispozici zde:
http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153044.pdf.

Viz též zpráva „The Transatlantic Trade and Investment Partnership: Big Opportunities for Small Business“ Atlantic Council, 14.11.2014, http://www.atlanticcouncil.org/images/publications/TTIP_SME_Report.pdf.

Pro více informací, viz zde: <http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=1115>.

[zpět na začátek](#)

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR ve spolupráci s dalšími partnery usiluje o maximální informování veřejnosti o procesu vyjednávání TTIP. Kromě využívání tištěných i nových médií je prioritou i osobní setkání. Na této stránce naleznete informace o proběhlých či připravovaných akcích.

Příležitost k diskuzím bude nejenom v Praze ale určitě i ve Vašem městě, ve Vašem Eurocentru či na Vaší universitě. Pokud máte zájem uspořádat setkání k debatě o TTIP, využijte náš kontaktní formulář, maximálně se Vám pokusíme vyjít vstříc a zajistit naši účast. Těšíme se na viděnou na některé z našich akcí.
Plánované pro 1. pol. 2016

6.6.

Konference s workshopy „Transatlantické obchodní a investiční partnerství (TTIP) a region V4: Co přinese mojí firmě?“, Praha

Uskutečněné v roce 2016

25.4.

Představení národní dopadové studie TTIP na ČR, Praha

11.4.

Seminář „TTIP - Transatlantické obchodní a investiční partnerství“, Brno

6.4.

Setkání expertního týmu TTIP - dopadová studie, Praha

31.3.

Seminář „Transatlantické obchodní a investiční partnerství (TTIP)“, Liberec

22. – 23.3.

Strojírenské fórum, Praha („Co přinese TTIP strojařům?“ 22.3.)

17.2.

Beseda "TTIP - naděje, nebo hrozba pro celou společnost?", České Budějovice

16.2.

Setkání expertního týmu TTIP - příprava 12. kola, výsledky dopadové studie

3.2.

Seminář „TTIP – zájmy, moc a demokracie“, Poslanecká sněmovna, Praha

Uskutečněné v roce 2015

18.11.

Seminář „Transatlantické obchodní a investiční partnerství (TTIP) - aktuální stav vyjednávání“, Senát PČR, Praha

23.10.

Seminář „Jak podnikat v USA?“, Praha

22.10.

Seminář „Jak podnikat v USA?“, Brno

12.10.

Setkání expertního týmu TTIP k regulatorní spolupráci a investicím

18.9.

Kulatý stůl k TTIP, Eurocentrum / Krajský úřad Jihočeského kraje, České Budějovice

17.9.

Transatlantický obchod: TTIP (EU-USA) a dohoda EU-Kanada (CETA) - Expertní den na stánku Ministerstva průmyslu a obchodu na 57. ročníku Mezinárodního strojírenského veletrhu v Brně

16.9.

Setkání expertního týmu TTIP k dopadové studii TTIP, k problematice zemědělství a k informačním technologiím (ICT)

23.6.

Panel k TTIP na Masarykově demokratické akademii, Praha

22. 6.

Panel k TTIP na Ústavu mezinárodních vztahů, Praha

17.6

TTIP: Transatlantická obchodní dohoda mezi EU a USA Co může přinést a proč vyvolává tolik otázek? Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Ostrava

8.-9.6.

Návštěva Shermane Katze – host US vlády k TTIP (spolupráce s US velvyslanectvím)

5.6

Veřejné vystoupení komisařky C. Malmström na Univerzitě Karlově, Praha

28.5.

TTIP: odvážné palce – debata **Fakulta sociálních věd**, Univerzita Karlova, 17:30

25.5

Transatlantické obchodní a investiční partnerství (TTIP) – mýty a fakta, Eurocentrum Jihlava

23.5.

Hlavlom jménem TTIP, 13:00, Praha

22.5

Národní konvent k TTIP , Praha

11.5.

Mají se čeští spotřebitelé bát dohody mezi EU a USA? Eurocentrum Praha

28.4.

Prezentace k TTIP, Západočeská universita, Plzeň

28.4.

Kulatý stůl k obchodu s USA a k prezentaci TTIP, Plzeň

21.4.

Prezentace k TTIP, Universita Palackého v Olomouci

4.2.

Náměstek MPO V. Bártl v Hyde parku, ČT 24

6.2.

Setkání J. Mungengové s poslanci a senátory Parlamentu ČR u kulatého stolu, Praha

6.2.

Expertní tým TTIP s J. Mungengovou, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Praha

12.2.

Debata k TTIP pořádaná Radou pro mezinárodní vztahy, Evropský dům, Praha

20.2.

Debata k TTIP se zástupci politických stran, Ústav mezinárodních vztahů, Praha

Uskutečněné v roce 2014

18. 3.

Kulatý stůl k TTIP s firmami Moravskoslezského kraje za účasti Hospodářské komory a Svazu průmyslu a dopravy, Ostrava

18. 3.

Přednáška k TTIP na Vysoké škole báňské – Technické univerzitě Ostrava

10. 4.

Přednáška pro absolventy Fakulty mezinárodních vztahů VŠE, Praha

10. 4.

Kulatý stůl k TTIP v Americkém centru, Praha

15. 4.

Prezentace k TTIP pro představitele chemického průmyslu ČR, Praha

23. 4.

Přednáška k TTIP pro členy Nordic Chamber, Praha

24. 4.

Přednáška pro studenty cyklu International Business na VŠE, Praha

19. 5.

Prezentace TTIP a oblasti textilního průmyslu na valné hromadě ATOK, Strážnice

25. 9.

Prezentace TTIP a bilaterálních vztahů ČR–USA pro studenty Lipscomb University Nashville, Praha

29. 9.

Prezentace TTIP pro studenty ENA, Praha

1. 10.

Prezentace TTIP a oblasti strojírenství v rámci odpoledního bloku 10 let v EU, MSV Brno

9. 10.

Prezentace TTIP na přednášce pro veřejnost v Eurocentru, Praha

29. 10.

Prezentace TTIP pro setkání s novináři, Zastoupení Evropské komise v ČR, Praha

6. 11.

Mezinárodní konference k TTIP, VŠE, Praha

21. 11.

Prezentace TTIP pro společné setkání členů Parlamentu ČR a europoslanců, Poslanecká sněmovna, Praha

Vybrané akce ve větším detailu

Hyde park s náměstkem MPO Vladimírem Bártlem – Diskuse o podobě TTIP

Rozhovor s náměstkem MPO Vladimírem Bártlem na rádiu Leonardo – Může připravovaná dohoda TTIP přispět k inovacím?

TTIP Konference: Přínosy a výzvy pro Českou republiku a Evropskou unii

Studie dopadů uzavření Transatlantické dohody o obchodu a investicích mezi EU a USA (TTIP) na ČR a její hospodářství byla na základě rozhodnutí expertního týmu zveřejněna v pondělí 25. dubna 2016. Její text je k dispozici na odkazu níže.

Studie dopadů TTIP na ČR a její hospodářství (5 MB)

URL| <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/transatlanticka-dohoda-o-obchodu-a-investicich-mezi-eu-a-usa-ttip-41079.html>

Šokovaná Británie přerušila kampaň

17.6.2016 ČT 24 str. 12 20:00 90' ČT24

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Ano, politický život v Británii zcela ochromila včerejší vražda labouristické poslankyně Jo Coxové na ulici jejího volebního okrsku. Kampaň před referendem o vystoupení země z Evropské unie, je do neděle pozastavená, k v pondělí se pak mimořádně sejde parlament. Premiér Cameron vyzývá k semknutí země kolem hodnot demokracie.

Milada MCGRATHOVÁ, redaktorka

Vlajky nad parlamentem na půl žerdi, lídři obou hlavních stran ve vzácné shodě. Na severu Anglie blízko místa, kde byla nesmyslně zavražděna poslankyně Jo Coxová.

Jeremy CORBYN, lídr Labouristické strany

V pondělí se sejde parlament, abychom jí mohli řádně projevit úctu jménem každého v této zemi, kdo si váží demokracie.

David CAMERON, britský premiér, lídr konzervativců

Kde vidíme nenávist, kde nacházíme rozkol, kde vidíme netoleranci, musíme je vyhnat z naší politiky, z veřejného života a našich komunit.

Milada MCGRATHOVÁ, redaktorka

Britští politici i mnoho obyčejných občanů truchlí hluboce zpytují svědomí. Kampaň před referendem o možném odchodu z Evropské unie byla čím dál osobnější a vyhrocenější.

Joanna CHIDGEYOVÁ, obyvatelka Londýna

Tihle lidé, co podněcují fanatismus, rasismus, nenávist a intoleranci ... Měli by se stydět! Měli by se stydět, protože taková přece nejsme.

Milada MCGRATHOVÁ, redaktorka

Kampaň je zastavená, vyšetřování se soustředí na zadrženého, psychicky léčeného samotáře, který si předplácel krajně pravicovou literaturu. Při vraždě prý křičel název nacionalistické strany, ta se ale od činu distancuje.

Paul GOLDING, lídr strany Británie především

Nemáme s tím nic společného. A rozhodně to neschvalujeme.

Milada MCGRATHOVÁ, redaktorka

Znovu se mluví o bezpečnosti politiků hlavně mimo parlament. Poslance Stephena Timmse smrt jeho kolegyně vrátila o 6 let zpět, kdy sám přežil útok nožem. Jako většina kolegů ale trvá na zachování pravidelných konzultací, kdy každý volič může za poslancem přijít se svým problémem.

osoba

O to jde, to je skutečně ten cenný rys naší politické kultury tady v Británii, o který nikdo nechce přijít.

Milada MCGRATHOVÁ, redaktorka

Policie přitom v posledních dnech zvažovala, že ochranu zavražděné poslankyně posílí. Jo Coxové chodily už 3 měsíce stále horší nenávislné vzkazy. S útokem zřejmě nesouvisely, ale ochranka možná mohla tragédii zabránit. Milada McGrathová, Česká televize.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

A co vlastně vedlo k vraždě labouristické poslankyně, to se pokusíme dekódovat společně se sociologem médií z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Václavem Štětškou. Pane doktore, dobrý večer.

Václav ŠTĚTKA, sociolog médií, **Fakulta sociálních věd**, UK

Dobrý večer.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Prosím, pojďme nejprve ale na následky. Jak vlastně britská média se teď vyrovnávají s vraždou nebo asi už to vraždou nazývat můžeme, byť tedy soud samozřejmě ještě nerozhodl, která byla podněcena nenávistí? Je to stále, ty vášně, tak, řekněme, rozpoutané, tak vyhrocené jako před tím?

Václav ŠTĚTKA, sociolog médií, **Fakulta sociálních věd**, UK

Tak určitě zprávy související s vraždou Jo Coxové dominují stále titulním stranám a headlinům britských médií. Většina zpravodajství se přitom soustředí jak na popis samotné tragické události, tak na podrobnosti ohledně osoby vraha nebo podezřelého tedy v následném policejním vyšetřování. Současně ale informují také o těch smutečních obřadech, které se dnes konají po celé zemi a které, kterých se účastní osobnosti veřejného a politického života v čele tedy s premiérem Cameronem a předákem opozičních labouristů Corbynem. Mimochodem média si v této souvislosti všímají faktu, že je to právě tato událost, tedy uctění památky zavražděné poslankyně, která postavila tyto dva politiky vlastně nejenom symbolicky, ale doslova fyzicky vedle sebe, bok po boku, čemuž se v průběhu dosavadní kampaně /nesrozumitelné/ oba dva důsledně vyhýbali.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Co se píše vlastně o samotné poslankyni Coxové?

Václav ŠTĚTKA, sociolog médií, **Fakulta sociálních věd**, UK

Tak prakticky všechna média vyzdvihují především morální a osobnostní kvality Jo Coxové. Popisují ji jako velmi vřelou, usměvavou a současně mimořádně energickou ženu, která byla velmi aktivní ve svém volebním okrsku, ale také daleko za jeho hranicemi. Například v rámci svého zapojení do činnosti britské humanitární organizace Oxfam. Deník Guardian píše v této souvislosti o vycházející hvězdě labouristů, jejíž život byl předčasně ukončen. Timesy zase v narážce na drobnou postavu a současně takovou energičnost Coxové uvádí, že byla přírodním živlem pět stop vysokým uzlíčkem yorkshirské kuráže. Takže dominují projevy úcty a současně zármutku nad ztrátou talentované mladé političky.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

My už jsme tedy slyšeli, že svědkové přímo onoho činu říkají, že útočník zvolal v okamžiku útoku Britain First, tedy jméno jedné z těch organizací, které prosazují odstoupení nebo vystoupení Británie ze struktur Evropské unie. To nějakým způsobem už mění diskurs, vůbec referování o brexitu?

Václav ŠTĚTKA, sociolog médií, **Fakulta sociálních věd**, UK

Tak jednak tato otázka, do jaké míry jsou pravdivé ty informace, zda ten muž křičel, či nekřičel Britain First, není přímo v centru zájmu britských médií, deníky samozřejmě citují několik svědectví, podle kterých tato slova při útoku zazněla, dokonce opakovaně, zase další svědek údajně vzal toto svědectví zpět. Každopádně toto je předmětem policejního vyšetřování a média se celkově mnohem více zaměřují na spojení předpokládaného vraha s tou neonacistickou scénou, zejména tedy v souvislosti s tou čerstvou policejní razíí v jeho domě, která přinesla odhalení, že dotyčný člověk vlastnil nacistické symboly a extremistickou literaturu a že si také kupoval manuály na výrobu zbraní, včetně výbušnin. Takže i pokud jde o takové ty spekulace o vlivu této události na samotné referendum, dá se říci, že v současné chvíli jsou ta britská média spíše zdrženlivá, pokud jde o nějaké spekulace na toto téma, mediálnímu pokrytí skutečně spíše dominuje ta pieta, vyjadřování soustrasti, případně tedy úvahy nad tím, jak zvýšit bezpečnost politiků ve světle této tragédie. Nicméně je zřejmé, že nějaký efekt tato událost zcela jistě mít bude a lze se domnívat, že pokud se tedy potvrdí, to podezření z napojení pachatele na ty krajně pravicové skupiny, tak to může odradit některé umírněnější příznivce brexitu a vychýlit ten pomyslný jazýček vah na stranu sympatizantů setrvání Velké Británie v Evropské unii.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Dá se už třeba v tuto chvíli vyzozorovat změna jazyka kupříkladu médií, ne tak vyostřená rétorika, která by rozdmýčovala rozdělení společnosti, zkrátka jakási, řekněme, sebereflexe, že třeba k tomuto násilnému činu mohla přispět právě nenávisť a její rozdmýčávání, třeba i ze strany médií?

Václav ŠTĚTKA, sociolog médií, **Fakulta sociálních věd**, UK

Určitě. Toto téma se velmi intenzivně probírá v médiích v souvislosti tedy s otázkou bezpečnosti poslanců a politiků obecně. Komentáře připomínají, že narůstá verbální agresivita vůči politikům, kteří jsou především skrze

internet a sociální sítě terčem rostoucího množství výhrůžek, to včetně výhrůžek smrtí, přičemž tedy tyto a další výhrůžky míří velmi často proti ženám a ostatně, jak již zaznělo v předchozí reportáži, samotná Jo Coxová byla letos podle médií po dobu několika měsíců terčem intenzivní internetové šikany, tak v této souvislosti se řada komentátorů ptá potom, jak hledat nebo zda bychom měli hledat efektivnější způsoby, jak tomuto pronásledování a nenávistným projevům zamezit, protože vytvářejí jakousi intenzivní toxickou atmosféru, která může některé psychicky méně odolné a labilnější jedince motivovat k realizaci takových činů.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Tolik komentář Václava Štětky. Pane doktore, děkujeme. Hezký večer.

Václav ŠTĚTKA, sociolog médií, **Fakulta sociálních věd**, UK

Také děkuji. Na shledanou.

Snažím se přemýšlet jako host a předvídat jeho odpovědi

17.6.2016 Českokrumlovský deník str. 02 jižní čechy

KLÁRA SKÁLOVÁ

MODERÁTOR HYDE PARK CIVILIZACE DANIEL STACH SE SNAŽÍ HOSTY ROZPOVÍDAT TEORIÍ MLČENÍ.
NA PROFESIONÁLNÍHO VYJEDNÁVAČE ALE NEVYZRÁL

Host Deníku

České Budějovice – Před šesti lety přišel coby fanoušek na exkurzi do České televize. A už tam v podstatě zůstal. Dnes je z něj jedna z nejznámějších tváří publicistiky. Aby ne. Stal se nejmladším laureátem Medaile Vojtěcha Náprstka za popularizaci vědy a je také držitelem Novinářské křepelky. Řeč je o Danielu Stachovi, osmadvacetiletém rodáku z Českých Budějovic.

*

Každý týden vás diváci mohou vidět v České televizi, kde moderujete pořad Hyde Park Civilizace, už léta ale komentujete s kolegou Miroslavem Lencem mimo jiné také půlmaratony.

Se seriálem RunCzech jsem sedmý rok. V Budějovicích jsem moderoval hned první ročník, potom mi to nějaké roky nevyšlo, protože jsem v daný termín vysílal Civilizaci. Loni jsem tu byl, to bylo to ukrutné vedro, letos bylo počasí výrazně lepší. A diváci skvělí.

* Tak vy jste hlavně slyšet.

(Smích) Mě to baví. Mám z toho radost, protože tyto závody dávají člověku to, co mu zpravodajství dát nemůže, a to jsou emoce. Ve zpravodajství jsme přesní, jdeme po objektivních informacích, dodáváme komentáře jednotlivých stran, názory jednotlivých lidí, vysvětlujeme informace, ale chybí emoce, která je na povrchu. Když člověk doběhne půlmaraton nebo maraton, tak ty emoce jsou silné, strašně silné, proto mě nejvíce baví doběhy těch posledních. Ty jsou úplně nejlepší.

* Vy jste v jednom z rozhovorů řekl, že příprava na jeden takový půlmaraton vám zabere klidně osm hodin.

Někdy i víc.

* Podklady si připravujete sám?

Společně s Mírou Lencem, se kterým půlmaratony komentuji. Na něj se mohu stoprocentně spolehnout, on je úžasný.

* Hodně lidí vás chválí za to, jak pečlivě se připravujete na jednotlivá vydání Hyde Park Civilizace. Vy jste někde říkal, že na jedno vysílání načtete 400 stran textu. Máte na to nějakou rešeršistku?

Přípravu máme rozdělenou. Tři a půl roku jsme ji s Gábi (Gabriela Cihlářová – dramaturgyně pořadu) dělali sami, teď s námi jako rešeršistka pracuje Pavlína Chudárková a je to skvělé. Já čtu něco, ona čte něco jiného a díky tomu toho já nepřečtu méně, ale dohromady přečteme víc, takže máme více informací, než když jsem to dělal jen já. Veškeré informace mám v tabletu poskládané ve stylu, který mi vyhovuje. Zatím jsem v televizi nepotkal nikoho dalšího, komu by také vyhovoval, ale mně sedí. Když moderuji díly v angličtině, tak mám veškeré podklady v angličtině. Vždy mám rozepsaná jednotlivá témata a vybrané citace hosta, které rád využívám. Mně nevadí citovat jiný zdroj, pokud je to zdroj relevantní. U citace mám napsáno, kdy a kde to host řekl a snažím se téma posunout dál. Úplně tolik nestojím o to, aby nám host řekl to, co si diváci můžou přečíst někde jinde, chci, aby řekl něco navíc.

* Vy máte každý týden jiného hosta. Jak dlouho trvá, než hosta dostanete do vysílání?

Jak toho. Jednoho nositele Nobelovy ceny máme dojednaného už od března a do studia přijde v prosinci. Někdy domlouvání trvá ještě déle, někdy je to rychlejší. Témata ale nechceme mít naplánovaná moc dlouho dopředu, protože bychom nemohli reagovat na aktuální dění.

* Nemáte někdy, vzhledem k vaší profesi, pocit, že jste zahlcen informacemi?

Já hodně sportuji, ono se to vyčistí. (Smích)

* Máte fotografickou paměť?

Nemám, kéž bych měl. Mám docela sluchovou paměť, takže si například dokážu zpětně vybavit slova hosta.

* Z kterého rozhovoru jste měl největší pocit spokojenosti?

Na mě nejvíc zapůsobila Natália Gorbaněvská. To je jedna z osmi statečných, která šla v roce 1968 na Rudé náměstí v Moskvě protestovat proti okupaci Československa. Ta na mě hodně zapůsobila.

* Prozradíte čím?

Tím, že byla úžasná osobnost. Ona byla maličká, byla mi do půlky hrudníku. Přišla do studia, sedla si za stůl, opřela se rukama a míhala nohama ve fialových ponožkách, protože nedosáhla na zem. Bylo z ní ale cítit, jak obrovskou má vnitřní sílu. Četl jsem její knihu Poledne, ve které popisuje, co se tehdy dělo. Jednak tu samotnou demonstraci, jednak zatčení a následně i to, co se dělo potom. Oni ji zavřeli do psychušky, což je brutální. Díky knize jsem věděl, že přijde okamžik, kdy už nebude chtít říct víc, protože to pro ni bude moc bolestné. Když jsme se v průběhu rozhovoru k tomuto okamžiku přiblížili, viděl jsem, že jí jdou slzy do očí. Moje výhoda a zároveň i nevýhoda je v tom, že měřím metr osmdesát devět, takže se většinou nad hosty trochu tyčím. Tentokrát to bylo opravdu hodně, a tak jsem udělal něco, na co tehdy studio nebylo připraveno. Vzal jsem židli a sedl jsem si naproti ní, abychom se mohli dívat z očí do očí, aby pro ni byla situace příjemnější. A ona tehdy popsala věci, které ještě nikdy neřekla. Navíc to byl rozhovor, ve kterém jsem dvakrát sedm minut mlčel. To je opravdu obrovský unikát, protože ve zpravodajství je třicet sekund dlouhá doba. Myslím ale, že to bylo správné a udělal bych to znovu. Když pak zemřela, psali nám její synové, že by nám chtěli poděkovat, že si jejich matka vážila možnosti odvyprávět svůj příběh těm, pro které bojovala. Ona vždycky zdůrazňovala, že na tom prostěradle na demonstraci v roce 68 napsala „za vaši a za naši svobodu“, ne „za naši“ a pak „za vaši“. Bojovala totiž primárně za nás, a ne za lidi v Sovětském svazu. A to pro ni bylo důležité. Tu zprávu od synů jsme v jednom z dalších dílů na konci rozhovoru citovali.

* Vy musíte být tak trochu i psycholog, pracovat s energiemi, které ve studiu v průběhu rozhovoru jsou, a nějak na ně reagovat.

Moje dramaturgyně říká, že mám velkou empatii, že to dokážu vycítit. Já tomu říkám pocit a podle něj se zařídím. Vždycky se snažím odhadnout, kam host v rozhovoru půjde dál, jak bude reagovat, kam by bylo dobré rozhovor posunout a kdy naopak cítím, že už se nic nedozvím.

Daniel Stach

Narodil se 2. dubna 1988 v Českých Budějovicích. Odmaturoval na českobudějovickém gymnáziu Jírovcova. Vystudované má dvě vysoké školy – **Fakultu sociálních věd** Univerzity Karlovy a Fakultu mezinárodních vztahů Vysoké školy ekonomické. Závodně se věnoval vodnímu slalomu. Svou kariéru začal na rádiu Wave, kde s kolegou Miroslavem Lencem moderoval pořad Sports Take. Na České televizi pracuje od roku 2010, kde od roku 2012 moderuje každou sobotu Hyde Park Civilizace. Každý rok jej můžeme rovněž potkat při běžecké sérii RunCzech. Mluví plynule anglicky, umí také francouzsky a německy.

V tomhle byla třeba obrovská výzva dělat rozhovor s Adamem Dolníkem. To je Čech, expert na vyjednávání, který školí FBI, Scotland Yard a celou řadu dalších bezpečnostních složek. A teď si představte, že vy v tom rozhovoru „vyjednáváte“ s ním, vidíte, jak myslí. Já se snažím myslet tak, jako myslí host, snažím se předpovědět jeho odpovědi a proti mně stojí člověk, který se předpovídáním otázek a odpovědí živí. A je v tom dokonce jedním z nejlepších na světě. V tom rozhovoru byla mimo jiné zajímavá jedna věc a Adam Dolník ji také zmiňoval: síla mlčení. Když v rozhovoru zůstane jeden mlčet, druhý nastalé ticho vyplní. To se využívá i při vyjednávání s teroristy. Když je barikádová situace, tak vyjednávač zůstává někdy mlčet, aby druhá strana začala mluvit a on se tak dozvěděl něco, co původně terorista říci nechtěl. Já mlčení v rozhovorech samozřejmě také využívám, zůstanu mlčet a čekám, co ještě přijde. Na něj to ale třeba absolutně nefungovalo. On přesně věděl, aniž by to musel zdůrazňovat, co dělám. Já jsem věděl, že on to ví a on věděl, že já vím, že to ví. (Smích) Ale byl to pro mě ohromně zajímavý rozhovor, dozvěděli jsme se spoustu nových věcí, které se člověk normálně nedozví. Přitom si myslím, že on řekl jen malý zlomek toho, co ví.

* Kterého člověka byste do pořadu rád pozval?

Jednoho Číňana, který má strašně zajímavý příběh. Byl totiž nejprve úspěšný gymnasta, pak se zranil a vypadl ze sportovního systému. Dokonce skončil ve vězení, protože kradl, aby měl jídlo, a když se dostal ven, živil se jako kejklíř. Na ulici ho poznal jeden turista a začala šťastnější část příběhu. Napsali o něm článek, dostalo se to ven a ten muž je dnes, pokud dobře vím, trenérem gymnastiky a má docela dobrý život. To je člověk, který se dostal na vrchol, na dno a pak zase zpátky. Tahle cesta by mě hodně zajímala. Na tomto případě je pěkně vidět přístup mé dramaturgyně Gábi. Když přijela do Prahy čínská gymnastická skupina, hned jim volala, jestli mezi nimi náhodou není tento čínský gymnasta.

* Říkal jste, že spolu s dramaturgyní máte takovou úmluvu, že vy do pořadu nepozvete člověka, kterého nechce a obráceně. Už jste někdy nějakého hosta odmítli?

Neudělal jsem to. Nebylo potřeba.

* Byl už v pořadu host, který vám lidsky nebyl úplně sympatický?

Za tu dobu vysílání, kdy jsme měli přes dvě stě hostů, byli dva, kteří mi nebyli lidsky úplně příjemní. Diváci to ale nepoznali, což je klíčové, protože já to nesmím pustit ven.

* Už se vám stalo, že pro vás bylo při rozhovoru těžké dostat z hosta to, co jste potřeboval?

Ono je to hodně závislé na tématu, protože některá témata jsou na popularizaci složitější než jiná. Vždycky se rozhovor snažím stavět tak, abych se dostával tam, kam chci, k tomu nejzajímavějšímu. S konfrontací hosta ale nemám problém. Lawrence Krausovi jsem položil otázku, co bylo před Velkým třeskem? My v tuto chvíli dokážeme popsat, co se dělo v těch prvních zlomcích sekundy, ale nevíme, co bylo před ním. A Lawrence Kraus mi povídá: „To je první hloupá otázka, kterou jste mi dal.“ Já odpověděl: „Není tohle od vás arogantní?“ A on: „Ne, není, protože...“ Na první pohled by se mohlo zdát, že jsem byl vůči němu ofenzivní, ale když se na to člověk podívá v kontextu, tak si myslím, že to byla správná reakce na správném místě. Je to v podstatě konfrontace, ale mně konfrontace nevadí, pokud je věcná. Jde o to, abychom se nedostali k tomu, co občas vidíme v politických diskusích. Jeden křičí, druhý křičí, ale informaci z toho nemáme žádnou.

* Koukáte se na sebe v televizi?

Není mi to příjemné, ale musím. Navíc zvlášť ze začátku, když se rozbíhala Civilizace, mi Gábi psala hodnocení každého vysílání. Ale opravdové hodnocení. Standardně to bylo šest až osm stránek textu. Vždy vypsaný čas a u něj přesně co, kde, jak a proč. Řešili jsme všechno podrobně.

* Z televize vás známe jako inteligentního člověka, se skvělou znalostí angličtiny. Jaký jste ale v soukromí?

Jsem optimista. Věci, které nemůžu změnit, neřeším. Rád se dívám na život pozitivně, ale že bych neviděl ty negativní věci, to vůbec ne. Pracuji ve zpravodajství, tam se potřebuji na dění dívat objektivně. Zároveň platí, že když se něco nevede, nenechám si zkazit radost ze života. Někdy jsem vymluvený, a tak mi nedělá problém třeba tři dny nemluvit. To se mi ale málokdy poštěstí. Nestává se mi, že bych byl na někoho zlý, protože bych vstal špatnou nohou.

Foto autor| Foto: Deník/ Jaroslav Sýbek

Foto popis| MLADÝ A ÚSPĚŠNÝ. Sportovec, redaktor a moderátor Daniel Stach. Dvanáctého května spatřila světlo světa kniha Hyde Park Civilizace, na níž se podílel s dramaturgyní pořadu Gabrielou Cihlářovou. Kniha obsahuje 15 rozhovorů s hosty pořadu, fotky, citace a zajímavosti ze zákulisí. Fotka vznikla v budově Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity.

Region| Jižní Čechy

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech.

Snažím se přemýšlet jako host a předvídat jeho odpovědi

17.6.2016 Tábořský deník str. 02 jižní čechy

KLÁRA SKÁLOVÁ

MODERÁTOR HYDE PARK CIVILIZACE DANIEL STACH SE SNAŽÍ HOSTY ROZPOVÍDAT TEORIÍ MLČENÍ.
NA PROFESIONÁLNÍHO VYJEDNÁVAČE ALE NEVYZRÁL

Host Deníku

České Budějovice – Před šesti lety přišel coby fanoušek na exkurzi do České televize. A už tam v podstatě zůstal. Dnes je z něj jedna z nejnámějších tváří publicistiky. Aby ne. Stal se nejmladším laureátem Medaile Vojtěcha Náprstka za popularizaci vědy a je také držitelem Novinářské křepelky. Řeč je o Danielu Stachovi, osmadvacetiletém rodáku z Českých Budějovic.

* Každý týden vás diváci mohou vidět v České televizi, kde moderujete pořad Hyde Park Civilizace, už léta ale komentujete s kolegou Miroslavem Lencem mimo jiné také půlmaratony.

Se seriálem RunCzech jsem sedmý rok. V Budějovicích jsem moderoval hned první ročník, potom mi to nějaké roky nevyšlo, protože jsem v daný termín vysílal Civilizaci. Loni jsem tu byl, to bylo to ukrutné vedro, letos bylo počasí výrazně lepší. A diváci skvělí.

* Tak vy jste hlavně slyšet.

(Smích) Mě to baví. Mám z toho radost, protože tyto závody dávají člověku to, co mu zpravodajství dát nemůže, a to jsou emoce. Ve zpravodajství jsme přesní, jdeme po objektivních informacích, dodáváme komentáře jednotlivých stran, názory jednotlivých lidí, vysvětlujeme informace, ale chybí emoce, která je na povrchu. Když člověk doběhne půlmaraton nebo maraton, tak ty emoce jsou silné, strašně silné, proto mě nejvíc baví doběhy těch posledních. Ty jsou úplně nejlepší.

* Vy jste v jednom z rozhovorů řekl, že příprava na jeden takový půlmaraton vám zabere klidně osm hodin.

Někdy i víc.

* Podklady si připravujete sám?

Společně s Mírou Lencem, se kterým půlmaratony komentuji. Na něj se mohu stoprocentně spolehnout, on je úžasný.

* Hodně lidí vás chválí za to, jak pečlivě se připravujete na jednotlivá vydání Hyde Park Civilizace. Vy jste někde říkal, že na jedno vysílání načtete 400 stran textu. Máte na to nějakou rešeršistku?

Přípravu máme rozdělenou. Tři a půl roku jsme ji s Gábi (Gabriela Cihlářová – dramaturgyně pořadu) dělali sami, teď s námi jako rešeršistka pracuje Pavlína Chudárková a je to skvělé. Já čtu něco, ona čte něco jiného a díky tomu toho já nepřečtu méně, ale dohromady přečteme víc, takže máme více informací, než když jsem to dělal jen já. Veškeré informace mám v tabletu poskládané ve stylu, který mi vyhovuje. Zatím jsem v televizi nepotkal nikoho dalšího, komu by také vyhovoval, ale mně sedí. Když moderuji díly v angličtině, tak mám veškeré podklady v angličtině. Vždy mám rozepsaná jednotlivá témata a vybrané citace hosta, které rád využívám. Mně nevadí citovat jiný zdroj, pokud je to zdroj relevantní. U citace mám napsáno, kdy a kde to host řekl a snažím se téma posunout dál. Úplně tolik nestojím o to, aby nám host řekl to, co si diváci můžou přečíst někde jinde, chci, aby řekl něco navíc.

* Vy máte každý týden jiného hosta. Jak dlouho trvá, než hosta dostanete do vysílání?

Jak koho. Jednoho nositele Nobelovy ceny máme dojednaného už od března a do studia přijde v prosinci. Někdy domlouvání trvá ještě déle, někdy je to rychlejší. Témata ale nechceme mít naplánovaná moc dlouho dopředu, protože bychom nemohli reagovat na aktuální dění.

* Nemáte někdy, vzhledem k vaší profesi, pocit, že jste zahlcen informacemi?

Já hodně sportuji, ono se to vyčistí. (Smích)

* Máte fotografickou paměť?

Nemám, kéž bych měl. Mám docela sluchovou paměť, takže si například dokážu zpětně vybavit slova hosta.

* Z kterého rozhovoru jste měl největší pocit spokojenosti?

Na mě nejvíc zapůsobila Natália Gorbaněvská. To je jedna z osmi statečných, která šla v roce 1968 na Rudé náměstí v Moskvě protestovat proti okupaci Československa. Ta na mě hodně zapůsobila.

* Prozradíte čím?

Tím, že byla úžasná osobnost. Ona byla maličká, byla mi do půlky hrudníku. Přišla do studia, sedla si za stůl, opřela se rukama a míhala nohama ve fialových ponožkách, protože nedosáhla na zem. Bylo z ní ale cítit, jak obrovskou má vnitřní sílu. Četl jsem její knihu Poledne, ve které popisuje, co se tehdy dělo. Jednak tu samotnou demonstraci, jednak zatčení a následně i to, co se dělo potom. Oni ji zavřeli do psychušky, což je brutální. Díky knize jsem věděl, že přijde okamžik, kdy už nebude chtít říct víc, protože to pro ni bude moc bolestné. Když jsme se v průběhu rozhovoru k tomuto okamžiku přiblížili, viděl jsem, že jí jdou slzy do očí. Moje výhoda a zároveň i nevýhoda je v tom, že měřím metr osmdesát devět, takže se většinou nad hosty trochu tyčím. Tentokrát to bylo opravdu hodně, a tak jsem udělal něco, na co tehdy studio nebylo připraveno. Vzal jsem židli a sedl jsem si naproti ní, abychom se mohli dívat z očí do očí, aby pro ni byla situace příjemnější. A ona tehdy popsala věci, které ještě nikdy neřekla. Navíc to byl rozhovor, ve kterém jsem dvakrát sedm minut mlčel. To je opravdu obrovský unikát, protože ve zpravodajství je třicet sekund dlouhá doba. Myslím ale, že to bylo správné a udělal bych to znovu. Když pak zemřela, psali nám její synové, že by nám chtěli poděkovat, že si jejich matka vážila možnosti odvyprávět svůj příběh těm, pro které bojovala. Ona vždycky zdůrazňovala, že na tom prostěradle na demonstraci v roce 68 napsala „za vaši a za naši svobodu“, ne „za naši“ a pak „za vaši“. Bojovala totiž primárně za nás, a ne za lidi v Sovětském svazu. A to pro ni bylo důležité. Tu zprávu od synů jsme v jednom z dalších dílů na konci rozhovoru citovali.

* Vy musíte být tak trochu i psycholog, pracovat s energiemi, které ve studiu v průběhu rozhovoru jsou, a nějak na ně reagovat.

Moje dramaturgyně říká, že mám velkou empatii, že to dokážu vycítit. Já tomu říkám pocit a podle něj se zařídím. Vždycky se snažím odhadnout, kam host v rozhovoru půjde dál, jak bude reagovat, kam by bylo dobré rozhovor posunout a kdy naopak cítím, že už se nic nedozvím. V tomhle byla třeba obrovská výzva dělat rozhovor s Adamem Dolníkem. To je Čech, expert na vyjednávání, který školí FBI, Scotland Yard a celou řadu dalších bezpečnostních složek. A teď si představte, že vy v tom rozhovoru „vyjednáváte“ s ním, vidíte, jak myslí.

Já se snažím myslet tak, jako myslí host, snažím se předpovědět jeho odpovědi a proti mně stojí člověk, který se předpovídáním otázek a odpovědí živí. A je v tom dokonce jedním z nejlepších na světě. V tom rozhovoru byla mimo jiné zajímavá jedna věc a Adam Dolník ji také zmiňoval: síla mlčení. Když v rozhovoru zůstane jeden mlčet, druhý nastalé ticho vyplní. To se využívá i při vyjednávání s teroristy. Když je barikádová situace, tak vyjednávač zůstává někdy mlčet, aby druhá strana začala mluvit a on se tak dozvěděl něco, co původně terorista říci nechtěl. Já mlčení v rozhovorech samozřejmě také využívám, zůstanu mlčet a čekám, co ještě přijde. Na něj to ale třeba absolutně nefungovalo. On přesně věděl, aniž by to musel zdůrazňovat, co dělám. Já jsem věděl, že on to ví a on věděl, že já vím, že to ví. (Smích) Ale byl to pro mě ohromně zajímavý rozhovor, dozvěděli jsme se spoustu nových věcí, které se člověk normálně nedozví. Přitom si myslím, že on řekl jen malý zlomek toho, co ví.

* Kterého člověka byste do pořadu rád pozval?

Jednoho Číňana, který má strašně zajímavý příběh. Byl totiž nejprve úspěšný gymnasta, pak se zranil a vypadl ze sportovního systému. Dokonce skončil ve vězení, protože kradl, aby měl jídlo, a když se dostal ven, živil se jako kejklíř. Na ulici ho poznal jeden turista a začala šťastnější část příběhu. Napsali o něm článek, dostalo se to ven a ten muž je dnes, pokud dobře vím, trenérem gymnastiky a má docela dobrý život. To je člověk, který se dostal na vrchol, na dno a pak zase zpátky. Tahle cesta by mě hodně zajímala. Na tomto případu je pěkně vidět přístup mé dramaturgyně Gábi. Když přijela do Prahy čínská gymnastická skupina, hned jim volala, jestli mezi nimi náhodou není tento čínský gymnasta.

* Říkal jste, že spolu s dramaturgyní máte takovou úmluvu, že vy do pořadu nepozvete člověka, kterého nechce a obráceně. Už jste někdy nějakého hosta odmítli?

Neudělal jsem to. Nebylo potřeba.

* Byl už v pořadu host, který vám lidsky nebyl úplně sympatický?

Za tu dobu vysílání, kdy jsme měli přes dvě stě hostů, byli dva, kteří mi nebyli lidsky úplně příjemní. Diváci to ale nepoznali, což je klíčové, protože já to nesmím pustit ven.

* Už se vám stalo, že pro vás bylo při rozhovoru těžké dostat z hosta to, co jste potřeboval?

Ono je to hodně závislé na tématu, protože některá témata jsou na popularizaci složitější než jiná. Vždycky se rozhovor snažím stavět tak, abych se dostával tam, kam chci, k tomu nejzajímavějšímu. S konfrontací hosta ale nemám problém. Lawrence Krausovi jsem položil otázku, co bylo před Velkým třeskem? My v tuto chvíli dokážeme popsat, co se dělo v těch prvních zlomcích sekundy, ale nevíme, co bylo před ním. A Lawrence Kraus mi povídá: „To je první hloupá otázka, kterou jste mi dal.“ Já odpověděl: „Není tohle od vás arogantní?“ A on: „Ne, není, protože...“ Na první pohled by se mohlo zdát, že jsem byl vůči němu ofenzivní, ale když se na to člověk podívá v kontextu, tak si myslím, že to byla správná reakce na správném místě. Je to v podstatě konfrontace, ale mně konfrontace nevadí, pokud je věcná. Jde o to, abychom se nedostali k tomu, co občas vidíme v politických diskusích. Jeden křičí, druhý křičí, ale informaci z toho nemáme žádnou.

* Koukáte se na sebe v televizi?

Není mi to příjemné, ale musím. Navíc zvláště ze začátku, když se rozbíhala Civilizace, mi Gábi psala hodnocení každého vysílání. Ale opravdové hodnocení. Standardně to bylo šest až osm stránek textu. Vždy vypsaný čas a u něj přesně co, kde, jak a proč. Řešili jsme všechno podrobně.

* Z televize vás známe jako inteligentního člověka, se skvělou znalostí angličtiny. Jaký jste ale v soukromí?

Jsem optimista. Věci, které nemůžu změnit, neřeším. Rád se dívám na život pozitivně, ale že bych neviděl ty negativní věci, to vůbec ne. Pracuji ve zpravodajství, tam se potřebuji na dění dívat objektivně. Zároveň platí, že když se něco nevede, nenechám si zkazit radost ze života. Někdy jsem vymluvený, a tak mi nedělá problém třeba tři dny nemluvit. To se mi ale málokdy poštěstí. Nestává se mi, že bych byl na někoho zlý, protože bych vstal špatnou nohou.

Daniel Stach Narodil se 2. dubna 1988 v Českých Budějovicích. Odmaturoval na českobudějovickém gymnáziu Jírovcova. Vystudované má dvě vysoké školy – **Fakultu sociálních věd** Univerzity Karlovy a Fakultu mezinárodních vztahů Vysoké školy ekonomické. Závodně se věnoval vodnímu slalomu. Svou kariéru začal na rádiu Wave, kde s kolegou Miroslavem Lencem moderoval pořad Sports Take. Na České televizi pracuje od roku 2010, kde od roku 2012 moderuje každou sobotu Hyde Park Civilizace. Každý rok jej můžeme rovněž potkat při běžecké sérii RunCzech. Mluví plyně anglicky, umí také francouzsky a německy.

Foto autor| Foto: Deník/ Jaroslav Sýbek

Foto popis| MLADÝ A ÚSPĚŠNÝ. Sportovec, redaktor a moderátor Daniel Stach. Dvanáctého května spatřila světlo světa kniha Hyde Park Civilizace, na niž se podílel s dramaturgyní pořadu Gabrielou Cihlářovou. Kniha obsahuje 15 rozhovorů s hosty pořadu, fotky, citace a zajímavosti ze zákulisí. Fotka vznikla v budově Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity.

Region| Jižní Čechy

Stejná zpráva vyšla také v jednom dalším titulu.

Ester Janečková: Neumím být jen sama se sebou

17.6.2016 novinky.cz str. 00 Žena - Styl

Klára Říhová

Je citlivá, vnímavá a empatická, snad proto ji milují diváci všech generací. Moderátorka oblíbeného pořadu Pošta pro tebe Ester Janečková prožívá silné příběhy i v soukromí. Narodila se jako nemanželské dítě, jejím strýcem byl básník Jiří Orten, potkala ji ztráta vlastního dítěte a synovce. S manželem oslavila dvacet společných let, která ale taky nebyla bez mráčku... Dnes však prožívá nejlepší období života.

Právě jste se vrátila z dovolené v Chorvatsku. Co jste tam na jaře dělala? To není typická doba na koupání v moři...

Byla jsem na Velikonoční regatě, což jsou největší české offshorové – dálkové – jachtařské závody, dlouhé 300 mil. Vyjelo třiatřicet lodí, já s dámskou posádkou. Bylo to krásné, ale náročné. Protože žen, co dělají jachting, není moc, nedaly jsme dohromady správný osmičlenný tým a musely jsme závod zvládnout jen v šesti.

Skoro jsme nespaly, ale daly jsme to – a neskončily ani poslední! Ještě teď trochu doplouvám na vlnách a nejradši bych se okamžitě vrátila. Ten pocit svobody s větrem v zádech je nepopsatelný...

Netušila jsem, že jste propadla jachtingu...

Začala jsem vloni, naše stabilní posádka se jmenuje Surikata Sail – když totiž člověk vyleze z podpalubí, vypadá jako zvířátko surikata. Máme úžasnou kapitánku Pavlínu Bernáthovou a na to, že konkurenti jezdí už třeba patnáct let a jsou sehraní, si vedeme celkem slušně...

Závodil i můj muž Zdeněk, pro změnu s pánskou posádkou, takže jsme jeli proti sobě. Teď nás čekají další tréninky na Orlíku a na Lipně.

Adrenalin mě přitahoval. Když jsem začala chodit s mým mužem, dělal paragliding a skákal padákem, takže i já lítala a zvládla tandemový seskok.

Manžel závodil už dřív?

Ne. Byli jsme spolu na jachtě před víc než dvaceti lety. Pak se narodily děti, neměli jsme peníze ani čas, tak jsme nejezdili. Vloni jsem s tím přišla já, po Velikonoční regatě následovala v listopadu Jabuka. A protože nás bylo málo, stáhly jsme Zdeňka, aby nám dělal kuchaře. Byl super!

Chytlo ho to taky a letos se přirozeně přidal ke zkušenějším kamarádům. Říkáme si, že je fajn nejen závodit, ale jednou třeba budeme trávit na jachtě i důchod, nabereme vnučata...

Občas je to ale pořádný adrenalin. Nebojíte se?

Chvilkami ano. Na posledním závodě hodně foukalo, byly velké vlny a při rychlosti čtyřicet uzlů se loď pořádně kymácela. Mým úkolem je piano čili ovládání plachet. Byly okamžiky, kdy jsme se dostaly do spinoutu, což znamená, že plachty sahají až na hladinu a člověk musí být hodně pozorný. Ale ve chvíli, kdy se to děje, mi to většinou nedochází, adrenalin funguje úžasně. Ani únavu necítím, a když mám pauzu, nejsem schopná usnout, chci být u všeho.

„Ten pocit svobody s větrem v zádech je nepopsatelný...“ říká Ester.

FOTO: archiv Ester Janečkové

Adrenalin mě přitahoval vždycky, ale obvykle jsem se k němu dostala přes svého muže. Když jsem s ním začala v sedmnácti chodit, dělal paragliding a skákal svahovým padákem, takže i já jsem chvíli lítala.

Pak jsem zvládla tandemový seskok padákem, ovšem třeba bungee jumpingu jsem se bála. Není to tak, že bych vyloženě tíhla jen k nebezpečným sportům.

Válecí dovolená na pláži vás asi nebere, že?

Prázdniny s dětmi bývají kombinací obojího. V moři se koupeme rádi, ale vždycky s sebou bereme třeba nafukovací raft a podnikáme výlety. A pak si odpočineme pod slunečníkem...

Jenže kluci už jsou velcí, Krištof, kterému bude dvacet, nám loni poprvé dal košem, připravoval v Srbsku s kamarády filmový festival. Bylo mi to líto a prožívala jsem to, odstříhávání pupeční šňůry je bolestné.

Ale najednou mi došlo, že je nejvyšší čas – a možná jednou nastane okamžik, kdy zase bude chtít jet s námi. Cyrilovi je sedmnáct a má taky dost aktivit, takže letošní léto necháváme otevřené. Jedinou jistotou je pětiletá Sára.

Syn byl odhodlaný jít studovat do Izraele a absolvovat jejich vojenskou službu. Měl pocit, že v naší zemi nemá být na co pyšný.

Kam vaši potomci směřují? Jsou múzičtí po vás, nebo jsou spíš po manželovi, který je lékař?

Kluci studují na židovském gymnáziu, kde oceňují hezký přístup, individuální studium a hodně projektů. Krištofa čeká maturita a chystá se na **fakultu sociálních věd** nebo na balkanistiku a historii, protože ho odmala zajímal dějepis a politologie, tedy ne úplně praktické věci. Cyril zatím zvažuje medicínu.

Takže puberta proběhla hladce, bez zádrhelů?

Zažili jsme i divoké období. Kolem šestnácti byl Krištof odhodlaný jít studovat do Izraele a absolvovat i jejich vojenskou službu. Měl pocit, že v naší zemi nemá být na co pyšný, a záviděl Izraelcům jejich hrdost a ochotu bojovat za svoji zemi. Chtěl to s nimi spoluprožívat.

FOTO: Jan Handrejch, Právo

Nedovedla jsem si ho představit jako izraelského vojáka, určitě by mě to hodně trápilo a měla bych o něj velký strach. Ale tvářili jsme se, že mu nebudeme bránit. A on najednou obrátil. Potřeboval si to asi vůči nám vybojovat, a když zjistil, že nemá proti komu být v opozici, vycouval. V Izraeli už byl opakovaně se školou, moc se mu tam líbí a je ve fázi, že mu to stačí.

Vy máte půlku židovské krve, neviděl zájem o tuto problematiku u vás?

To ne, já dokonce ani nenavštívila Izrael, i když o to stojím. Nedodržovali jsme žádné židovské tradice a svátky, ani kluky jsme k tomu nevedli. Ale v genech to určitě mám, odmala cítím jistou pýchu na své předky... Přestup na židovskou školu a studium hebrejštiny si prosadil Krištof úplně sám – a nás to tehdy překvapilo.

Cyril po dvou letech udělal totéž, což nás překvapilo ještě víc. Ovšem ta škola rozhodně není jen pro Židy, je otevřená lidem různých náboženství a vyznání, tím pádem tam neexistuje xenofobie nebo rasismus. Bohužel obecně jsou dnes mezi dospívajícími různé fobie velmi aktivní...

Výchova je tvrdý oříšek. Jedete podle modelu z vaší rodiny?

My to měli s manželem pestré. Já měla velmi demokratickou a volnou výchovu, protože mě vychovávala sama máma s podílem sester. Manžel měl naopak přísnou, patriarchální moravskou výchovu. Takže jsme se dost přeli a diskutovali, ale mně se nakonec podařilo prosadit volnější přístup, který Zdeněk přijal za vlastní.

Oba jsme se vždy shodli, že nechceme, aby se nás děti v čemkoliv bály, ale aby nám naopak říkaly, co řeší i co provedly. Jsem ráda, že náš vztah je otevřený a blízký. Ovšem Sára je samostatná kapitola – ta si tatínka otočila kolem prstu. Jen se sladce zatváří, obejmě ho – a on zapomene na všechno, co po ní chtěl.

Jaký vztah jste měla vy se svým otcem, dramatikem Otou Orneštem?

Do mé výchovy nezasahoval vůbec, byli jsme lehce v kontaktu do mých čtyř let, ale jen formou návštěv. Nikdy jsem k němu neměla vztah jako k otci a myslím, že ani on ke mně jako k dceři. Hodně mi to scházelo a dlouho trvalo, než jsem to přijala. Nejintenzivnější kontakt jsme měli v době, kdy jsem dělala au pair v Anglii, kterou miloval. Tehdy jsme si vyměnili spoustu dopisů, možná i proto, že vedle mě neseděla máma...

Nicméně vaše směřování k divadlu asi ovlivnil.

Nemyslím. Spíš jsem mu chtěla něco dokázat nebo jsem v sobě sama objevila touhu se tomu věnovat. Odmala jsem se ráda předváděla, návštěvy jsem nutila sednout, pustila jsem muziku, začala tančit – a čekala na potlesk. Logicky jsem chodila do Dismanova rozhlasového dětského souboru a šilhala po konzervatoři, ale nakonec jsem šla na zdravku a až potom na DAMU.

Vaše přání mít velkou rodinu byla reakce na nevydařený vztah rodičů?

Asi ano. Možná i proto, že jsem měla o dost starší sestry a jako dítě jsem hodně času trávila jen s mámou nebo úplně sama, protože máma byla aktivní chartistka. Přitom jsem strašně toužila mít kolem sebe co nejvíc lidí. Bývalo mi smutno...

Původně jsem chtěla ještě víc dětí, ale jsem vděčná za tři. Inspiraci jsem čerpala hlavně u sestry Svatavy, která jich měla osm. První, Kristýnka, se narodila, když mi bylo sedm, a přestože bydlela na Vysočině, jezdila jsem za ní, pomáhala, hlídala... A cokoliv jsem později řešila, konzultovala jsem právě s ní. Pořád je tam živo, pořádáme společné oslavy, děti si rozumějí.

S manželem Zdeňkem mají tři děti a nedávno ještě adoptovali na dálku v Keni holčičku Leilu. Rádi by se na ni jednou jeli podívat.

FOTO: archiv Ester Janečkové

O čtvrtého potomka jste bohužel přišla, je toto téma ještě na programu dne?

Kdyby se to přihodilo, určitě bych ho přijala s otevřenou náručí. Ale vzhledem k věku už jsem to uzavřela, nerada bych byla stará matka. Čtvrté miminko s námi bylo dlouho, až do šestého měsíce. Už jsem se těšila, že Sára bude mít parťáka a nezůstane sama jako kdysi já. Naštěstí má kolem sebe dost dětí podobného věku a nestrádá. Ale řadu měsíců jsem to v sobě řešila.

Jste taky neteř básníka Ortena. Psala jste i vy básně nebo deník?

Tuhle linii ve mně povzbuzovala hlavně máma – a mně to lezlo na nervy. Takže když jsem ve dvanácti objevila Ortenovy deníky, které mě fascinovaly, četla jsem je tajně, aby to nevěděla a nebyla šťastná, k čemu tíhnu. Básničky jsem psala odmala, a dokonce jsem vyplodila sbírku Vůně, s níž jsem vyhrála pražskou soutěž Děti, mír a umění. Jenže do celostátního kola postoupily básně Když poslouchám sovětský rozhlas a Pod Picassovou holubicí.

Psala jsem si chvíli i deníček...V pubertě píše kdekdo, a jestli jde opravdu o talent, se ukáže až později. Dnes občas psávám sloupky do novin a někdy bych ráda pokračovala, zatím nemám tu koncentraci. S Ortenem se vůbec netroufám srovnávat!

Po škole jste hrála v Divadle Na zábradlí a v Divadle Miriam. Proč jste skončila?

Po narození Sáry se mi zdálo, že mám hodně aktivit, a chtěla jsem být co nejvíc s ní. V Miriam jsme sice mívali málo repríz, ale já se vždycky znovu bála, jako herečka jsem si moc nevěřila. I to byl důvod skončit. Ráda vzpomínám na Kabaret Na zábradlí, hlavně kvůli osobnosti Petra Lébla, kterého jsem obdivovala.

Jednou mě pozval na večeři a nabídl mi práci dramaturga, jenže já zrovna na DAMU přestupovala na herectví – a tak mi dal roli v Kabaretu. V Miriam jsme dělali zase krásné pohádky s muzikou Petra Traxlera, který už taky zemřel...

Dnes jste hlavně moderátorka, co vás na téhle profesi přitahuje a baví?

Vždycky jsem byla hrozně upovídaná – a najednou je povídání s lidmi moje práce! Prostě super! Jednoznačně si v tom víc věřím než v herectví. Vyhovuje mi i to, že člověk musí být za sebe a nehraje. Navíc poznám spoustu zajímavých lidí, v Sama doma zrovna představujeme lékařské capacity. Jindy jsme tam měli holku, která dělá strašně dobrou zmrzlinu, tak jsme se natláskli...

Je pravda, že váš nejsledovanější pořad, Pošta pro tebe, končí?

Bohužel, v červnu doběhne dvaadvacet natočených dílů – a další by měly jít až od ledna. Už minulá pauza nebyla šťastná, protože diváci přestávali posílat náměty. Usilovali jsme o to, aby se v mezičase točily aspoň Návraty, kde zjišťujeme další osudy zpovídáných, ale ani ty nebudou.

Ten pořad je pro mě nejvíc, vždycky mě fascinovaly osudy a lidé měli tendenci se mi svěřovat. Příběhy, které nám přicházejí, bývají velmi dramatické a otvírají křehká zákoutí duše. Je úžasné být svědkem nečekaných setkání a silných emocí. Většina účastníků nedovede moc kalkulovat a je upřímná. Při natáčení se nic neopakuje a nenahrává, jde o nefalšovanou realitu a překvapení.

Jaký příběh vás v poslední době nejvíc dojal?

Nejsilnější pro mě je to, co se týká něčeho z mého života: dcera toužící se setkat s otcem, dítě z dětského domova... My si kdysi brali jednu takovou holčičku domů, ale od chvíle, kdy se vrátila její matka z vězení, jsme ji neviděli. Vůbec příběhy kolem dětí jsou síla.

S přibývajícím věkem a zkušenostmi se víc dojmám a chápu bolest druhých. V osobním životě pro mě bylo nejtěžší, když před dvěma lety zemřel můj synovec Filip, který kvůli homofobii ve společnosti spáchal sebevraždu. Najednou se mi zastavil svět...

„Pošta pro tebe je pro mě nejvíc. Je úžasné být svědkem nečekaných setkání a silných emocí.“

FOTO: archiv Ester Janečkové

Proto jste založila internetovou poradnu S barvou ven. Jak funguje?

Po Filipově smrti mi začaly psát spousty lidí, že jsou v podobné situaci a potřebují poradit, jak to říct doma, že mají strach. Věděla jsem, že jim těžko můžu radit sama, ale konzultovala jsem to s ředitelem Prague Pride Czeslawem Walkem – a vznikla poradna S barvou ven.

Funguje myslím úžasně, máme čtyřicet mentorů, což jsou gayové, lesby, transsexuálové, často i jejich rodiče nebo sourozenci, kteří prošli coming outem nebo šikanou – a dnes mají svoji situaci pevně v rukou. Všichni včetně tří výborných psychologů mají na stránkách svůj profil, takže každý si může vybrat, na koho se obrátí.

Filip se asi neměl komu svěřit...

Tohle mu chybělo. Víím, že hledal kontakt na internetu a narazil na člověka, který fungoval jako gay psycholog, ale tím, že šlo spíš o stránky na seznamování, nenašel správnou odezvu. Svěřil se postupně jen dvěma sestrám a plánoval, že to řekne mně. Bohužel k tomu už nedošlo. Pár dnů před smrtí přijel na narozeniny Sára, kde ale bylo moc lidí a neměl šanci se ke mně dostat.

Ani nevím, zda bych mu dokázala pomoci. O jeho orientaci jsem věděla zhruba od jeho tří let, byl zkrátka jiný, úžasný, víc holčička než kluk. Ale nechávala jsem čas tomu, až s tím přijde sám. Máme v rodině skvělý lesbický pár, který je spolu fůru let, takže věděl, že by našel pochopení...

Koho byste si do Pošty pro tebe pozvala vy? Máte s někým nedorušené vazby?

Ztratila se mi zmíněná holčička Míša, kterou jsme si brali od jejích dvou do tří let. Je z ní už dospělá ženská a netuším, zda bych měla odvalu se do toho pouštět. Našla bych toho víc, možná bych se snadněji pustila do hledání kamarádů než přímo do rodinných věcí.

Z Pošty mám zkušenost, že některé případy dopadly špatně, lidi se nechtěli setkat, nebo se pozdravili před kamerou, aby se neztrapnili – a víc ne. Ale i tak to může být důležité, třeba když se adoptované dítě upíná na setkání s rodičem – a u nás se zbaví falešných iluzí.

Vraťme se k vám – co byste na sobě nebo svém životě změnila?

Mám velký problém, že stále neumím být sama. Takže když náhodou nejsou děti ani manžel doma, místo abych si odpočinula a užila si samotu, vyrážím do společnosti. Vjede do mě neklid, mám pocit, že jsem opuštěná, a za každou cenu potřebuju kontakt. Snažím se to odbourávat, ale moc to nejde. Zůstat na pustém ostrově by pro mě byl nejhorší trest!

Nemám vlastně žádný koníček, který by se dobře provozoval o samotě, nedokážu něco vyrábět nebo malovat. Relax sama se sebou zkrátka neprojektuju. Akorát doma cvičím, protože chození na tréninky bralo čas.

Prý jste si vycvičila dokonce kýlu? Často to s někým přeháníte?

To je fakt, našťastí kýla je malá, manžel jí má pod kontrolou, a až bude nutná operace, řekne mi. On by mě asi neřezal, i když na kýlu je dobrý, menší umí v lokální anestezii... Já se vždycky pro něco bezmezně nadchnu a občas to přeženu. Jenže jsem i trochu líná, takže mi nic nevydrží dlouho. Mám takové extrémy, momentálně necvičím vůbec.

S mužem jste právě oslavili dvacet let od svatby, gratuluju!

Poznali jsme se na horách v partě. Pozval mě na běžky, já mu nestačila a potácela se za ním jako kachna. Tak zpomalil a hezky jsme si povídali, tím mě okouzli. Po dvou letech jsem odjela do Anglie a on začal chodit se spolužačkou, po třech letech jsme se zase sešli a od té doby jsme spolu. Oslavu jsme ještě nestihli. Vzpomínám, jak jsme na desáté výročí chtěli poprvé vyrazit někam bez dětí, hledala jsem na internetu, v tom přišel malý Krištof a ptal se: Jé, kam letíme? Samozřejmě jsme letěli všichni – do Egypta.

Máte recept na fungující vztah?

Nechci se stavět do pozice rádce, náš vztah nebyl vždy optimální, prožili jsme i krize. Je důležité nesbalit hned kufry a nevzdat to, což je dnes obvyklé. Jako když se rozbije pračka a lidi si okamžitě pořizují novou. Pociť, že jinde to bude snadnější a lepší, je iluze. Časem se stejně dostanete do podobných problémů. Nedovedu si představit, že by děti měly náhradního tátu s dalšími dětmi a přibýly společně...

Vyřešení krizí nás se Zdeňkem naopak posunulo a je nám dnes nejlíp, jak nám kdy bylo, jsme spolu rádi a opečováváme se. Důležité je neskouznout jen k provozním otázkám. Otevřeme si víno, pustíme film, povídáme si...

URL | <https://www.novinky.cz/zena/styl/405770-ester-janeckova-neumim-byt-jen-sama-se-sebou.html>

Pyšný Pavel Soukup: Dcera se potatila!

18.6.2016 ahaonline.cz str. 00 Žhavé drby

Herec Pavel Soukup (67) má další důvod k radosti. Dcera Patricie (21), která hrála s tátou v seriálu Cesty domů, právě ukončila studia na hudebně-dramatickém oboru Pražské konzervatoře a přijali ji na **Fakultu sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Na stejné škole, jen s jiným názvem, vystudoval novinařinu její tatínek. „Děti se nám povedly,“ je spokojený herec. Před týdnem se Pavel radoval, když mladší dcera Pamela oslavila 15 let a byla na pražském gymnáziu v Přípotočnici mezi nejlepšími studenty. A to ještě účinkuje v Městském divadle v Brně ve dvou muzikálech.

URL| <http://www.ahaonline.cz/clanek/121001/pysny-pavel-soukup-dcera-se-potatila>

Dcera se potatila!

18.6.2016 Aha! str. 10 Aktuálně

(höh)

Pyšný Pavel Soukup

PRAHA - Herec Pavel Soukup (67) má další důvod k radosti. Dcera Patricie (21), která hrála s tátou v seriálu Cesty domů, právě ukončila studia na hudebně-dramatickém oboru Pražské konzervatoře a přijali ji na **Fakultu sociálních věd** Univerzity Karlovy. Na stejné škole, jen s jiným názvem, vystudoval novinařinu její tatínek.

„Děti se nám povedly,“ je spokojený herec. Před týdnem se Pavel radoval, když mladší dcera Pamela oslavila 15 let a byla na pražském gymnáziu v Přípotočnici mezi nejlepšími studenty. A to ještě účinkuje v Městském divadle v Brně ve dvou muzikálech.

Foto autor| Foto ara

Foto popis| Pavel Soukup se starší dcerou Patricií.

Hamáček (ČSSD): Cílem nové soutěže je přiblížit význam parlamentarismu mladým lidem

18.6.2016 parlamentnilisty.cz str. 00 Politici voličům

PV

Cena F. L. Riegra byla tento týden udělena prvním studentům, a to z rukou předsedy sněmovny J. Hamáčka.

Cenu Františka Ladislava Riegra, jejíž první ročník zná už své vítěze, dnes předával studentům vysokých škol předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Jan Hamáček. „Věřím, že se nám povedlo založit tradici, která bude mít dlouhého trvání. Cílem soutěže je přiblížit význam parlamentarismu mladým lidem,“ uvedl Jan Hamáček.

V prvním ročníku soutěže zvítězila Zuzana Holakovská s bakalářskou prací „Adaptace parlamentů České republiky, Polska a Slovenska na mechanismus včasného varování u evropské legislativy“, kterou obhájila na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. Druhým místem byl oceněn Jiří Mulák s diplomovou prací „Materiální ohnisko ústavnosti“ (Fakulta právnická Západočeské univerzity v Plzni), třetím Jan Lukáš Mareček s diplomovou prací „Personální stabilita obsazování funkcí v Parlamentu ČR“ (Fakulta mezinárodních vztahů Vysoké školy ekonomické). Pamětní list si z prvního ročníku soutěže odnášejí Ludmila Havlíčková („František Soukup a sociální demokracie před I. světovou válkou“, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy), Lukáš

Forýtek ("Tendence vývoje bikameralismu v Evropě", Fakulta mezinárodních vztahů VŠE) a Milan Šimánek ("Ústavní zvyklosti", Právnická fakulta Masarykovy univerzity).

Cenu F. L. Riegra od letošního roku získávají studenti za nejlepší kvalifikační práce s tematikou parlamentarismu. Cílem soutěže je popularizace výzkumu parlamentarismu a jeho historie mezi studenty vysokých škol. Předseda Poslanecké sněmovny oceňuje vítěze soutěže na základě doporučení komise, v níž jsou odborníci na historii, politologii, právo a legislativu. Členové komise posuzují myšlenkovou originalitu práce, rozsah využitých pramenů a literatury i práci s nimi nebo přínos pro současný stav bádání v této oblasti společenských věd.

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1410&clanek=440926>

Zaorálkův strateg zvažuje konec 18.6.2016 Lidové noviny str. 03 Domov BLAHOSLAV HRUŠKA

Šéf think-tanku ministra zahraničí Petr Drulák je na pochybách, zda má v úřadu politického tajemníka setrvat.

PRAHA Loni na konci června se Petr Drulák, tehdejší muž číslo dvě na ministerstvu zahraničních věcí (MZV), musel stěhovat ze své kanceláře politického náměstka. O křeslo ho připravil interní boj o moc v souvislosti s nástupem služebního zákona, který nově definoval politické posty náměstků člena vlády.

Drulák ale tehdy dostal jako jistou formu útěchy nově vytvořenou pozici politického tajemníka, který zároveň z funkce ředitele vede kabinet ministra Lubomíra Zaorálka (ČSSD).

Přesně po roce Drulák coby šéf Zaorálkova think-tanku prý zvažuje, že v Černínském paláci na svém postu skončí. Informaci LN získaly ze dvou na sobě nezávislých zdrojů blízkých MZV, oficiálně ale tiskové oddělení úřadu na přímý dotaz Drulákův konec nepotvrdilo.

Sám Drulák svůj možný odchod z pozice jednoho z nejbližších spolupracovníků šéfa české diplomacie komentovat nechtěl, nicméně ho ani výslovně nepopřel. „Nezlobte se, k personálním otázkám se nebudu vyjadřovat. Ani k těm, které se týkají mě,“ řekl LN.

Podle redakčních zdrojů stojí za zvažovaným odchodem vrchního teoretika a strůjce Zaorálkovy zahraniční politiky především kompetenční spory s některými vedoucími zaměstnanci Černínského paláce a také slábnoucí vliv na ministra.

Konkurence v Černínu

Ten vzal zasvě již loni v létě, kdy se oficiální dvojkou v Černínském paláci stal Lukáš Kaucký, někdejší předseda Mladých sociálních demokratů, který na MZV pracoval necelý rok.

Před třemi týdny pak Drulákovi vyrostla další, byť nepřímá konkurence. Vedle Kauckého se druhým politickým náměstkem stal na základě koaliční dohody lidovec Václav Kolaja.

„Zpočátku byl Drulák opravdu Zaorálkovou pravou rukou a jako řediteli kabinetu mu procházely rukama všechny důležité dokumenty. Za ten rok se ale vůči němu mnozí stali rezistentní a myslím, že on sám začal mít pocit, že ho s ministrovým vědomím někteří lidé cíleně obcházejí,“ řekl LN zdroj obeznámený s chodem MZV.

Faktem je, že Drulák partajní politiku nepěstoval. Možná proto, že dával vždy přednost teoretickým úvahám o zahraniční politice. Je profesorem politologie na **Fakultě sociálních věd UK**, téměř deset let šéfoval Ústavu mezinárodních vztahů, odkud si ho v únoru 2014 do Černínského paláce jako svého klíčového stratega vytáhl Zaorálek.

Neznamená to ale, že by akademicky založený Drulák své někdy provokativní názory nedával veřejně najevo. Třeba v roce 2009 v tomto listě navrhoval vznik širokého politického hnutí inspirovaného Občanským fórem. „Smysl jeho dočasné existence by spočíval v usměrnění společenské frustrace do mohutné vlny sametové destrukce, která by bez použití násilí smetla současný zkorumpovaný systém i s jeho představiteli,“ burcoval tehdy Drulák.

Kritik havlovské linie

Před dvěma roky způsobil Drulák rozruch svým rozhovorem pro LN, kde kritizoval pokračování havlovské linie pojetí lidských práv. „Vidím tam souvislost mezi, řekněme, pozdními havlovci či epigony Václava Havla a americkými neokonzervativci a myslím, že ta politika byla skutečně chybná a škodlivá,“ řekl tehdy Drulák.

Do ložské koncepce zahraniční politiky, na níž se Drulák podílel, se přesto havlovská linie malou oklikou vrátila. Na lidská práva totiž podle strategického dokumentu MZV „nelze rezignovat ani v podmínkách méně příznivých“. Myšlena tím byla zejména Čína, vůči níž zastával Zaorálkův stratég smířlivější tón.

Pokud by Drulák svou funkci opravdu složil, byl by za poslední rok druhým blízkým spolupracovníkem ministra Zaorálka, který by svůj post v Černínském paláci opustil.

Loni v květnu na ministerstvu skončil kariérní diplomat Rudolf Jindrák, který byl Zaorálkovým náměstkem pro právní a konzulární záležitosti. Bývalý dlouholetý ambasador v Berlíně poté zakotvil na Úřadu vlády jako poradce premiéra Bohuslava Sobotky.

Politolog ve vládních službách

* Petr Drulák (43) vystudoval mezinárodní politiku a filozofii na VŠE. Od roku 2005 působí na **Fakultě sociálních věd** UK, kde se habilitoval jako profesor. * V letech 2004 až 2013 byl šéfem Ústavu mezinárodních vztahů. * Na ministerstvu zahraničí působí od února 2014, nejprve jako první náměstek ministra, dnes je politickým tajemníkem.

Foto popis|

Banky čtou vaše myšlenky

20.6.2016 Euro str. 14 Fokus - Facebook
Daniel Deyl Markéta Žižková

Vzájemné elektronické propojení miliard obyvatel země nepozorovaně útočí na základy západní civilizace

Tenhle článek vznikl převážně v pozdních večerních hodinách. Vágně jsme tušili, že o našich nočních pracovních seancích vědí naši blízcí, kteří si významně klepou na čelo, telekomunikační operátor, jenž poskytuje internetové připojení, Google coby provozovatel prohlížeče Google Chrome a Rupert Murdoch coby vlastník magazínu Wall Street Journal, jehož stránky jsme navštívili.

Celkem logicky jsme předpokládali, že všem ostatním OE s výjimkou těch blízkých, což sem nepatří OE je to docela jedno.

Nesmysl. Zhruba ve stejnou chvíli totéž udělaly miliony dalších lidí (server Wsj.com jich měsíčně navštíví 20 milionů a Google Chrome aktivně používá miliarda lidí).

A právě ona masovost z jinak zcela běžného počínu dělá součást nejdražší obchodní komodity dneška OE komerčně využitelných osobních údajů.

Utajené „třetí strany“

Podle toho to taky vypadalo. Jenom přístupem na titulní stranu Wsj.com naši elektronickou aktivitu zaznamenalo 40 dalších stránek (viz barevné štítky).

Některé z nich zjevně patří Wall Street Journalu (WSJ), což je pochopitelné; některé patří Googlu, což je sporné; a některé dalším třetím stranám", tedy subjektům, se kterými jsme nechtěli mít nic do činění a o nichž nám nikdo neřekl, že s nimi co do činění mít budeme jen proto, že se podíváme na stránky WSJ. Tyhle třetí strany o nás vědí leccos, od velikosti displeje našeho počítače přes druh a verzi operačního systému až po to, kde zrovna jsme. Jak záhy zjistíme, že se oněm třetím stranám řečené informace donesly, je důležité nejen pro ně, nýbrž i pro nás OE aniž bychom o tom měli sebemenší ponětí.

Zmíněnými čtyřiceti stránkami to pro lidi nekončí OE nebo aspoň pro ty, kteří jsou na Facebooku", tedy mají založený profil na sociální síti, jež sdružuje 1,6 miliardy lidí. Někde na stránce Wsj.com je nevině vyhlížející tlačítko Like, jímž můžete ostatním facebookerům sdělit, jestli se vám článek o klesajícím thajském bahtu líbil, jste-li ten typ. Ve skutečnosti je ovšem účel onoho tlačítka jiný. Především to není tlačítko v technickém smyslu slova, jak se běžně v digitálním světě používá, nýbrž prvek zvaný iframe. To má následující výhodu: pokud máte profil na Facebooku (a nejspíš máte, že?), slouží jako kamera, jež snímá, co na Wsj.com děláte OE a to i ve chvílích, kdy nejste na FB přihlášení. Čtete si o bahtu, o indexu Nasdaq, o obchodu s bílým masem a o čem všem ještě Wall Street Journal píše? Mark Zuckerberg, zakladatel, majitel a šéf Facebooku, to o vás ví.

Like znamená „sleduj“

Jeho tlačítko Like se totiž spojilo s kusem softwaru, jemuž jste si zvykli říkat cookie a jež vám do vašeho zařízení Facebook nainstaloval (na to se vás zeptal, protože musí). A tenhle kus kódu informuje Zuckerberga o veškerém vašem pohybu na každé stránce, která tlačítkem disponuje. A víte sami, že lajkovat" můžete skoro všechno, protože kdo nemá na FB lajky, prakticky neexistuje.

Zuckerberg sám ovšem není tolik lačný vědět, co 1,6 miliardy jeho oveček na netu dělá; těmi lačnými jsou jeho klienti-inzerenti. Ti jsou ochotni platit tím více, čím přesněji na vás reklamu zacílí. Pokud hledáte pro známé ubytování ve Vyškově, můžete se spolehnout, že na vás za pár minut vyskočí reklama na vyškovské hotely; a znovu; a ještě jednou. S největší pravděpodobností za tu otravu (Vyškov promine) můžete poděkovat Zuckerbergovi. Nejde v tom však sám OE používáte-li například e-mail od Googlu, stačí, aby se vaši známí zmínili, že kdysi přespali ve Vyškově, a výsledek je tentýž. Jak masivní stopu asi člověk po sobě na takovém Facebooku zanechá? Tu otázku si v roce 2012 položil Rakušan Max Schrems, tehdy šestadvacitiletý student práv. Požádal Facebook, aby mu poslal, co o něm ví. Dostal 1200 stran textu OE byl tam každý jeho kontakt na síti, každý chat, všechny IP adresy zařízení, z nichž se na FB přihlásil, sledování všech mobilních aplikací, zeměpisná poloha v každém okamžiku OE na co si vzpomenete. A to bylo v roce 2012, tedy předtím, než Facebook zavedl sledování pomocí tlačítka Like.

Legislativní chaos

Tady už to začíná být záležitost pro právníky. Sběr osobních údajů je předmětem pěkně globalizovaného legislativního chaosu. Jen v USA se jím od roku 2011 zabývá pět různých federálních zákonů. Jejich výsledkem je, zjednodušeně řečeno, následující: pokud jste dostatečně paranoidní, právnicky vzdělaní a zběhlí v IT, můžete si najít cestičku, jak požádat inzerenty, aby vás nesledovali. Jestli to udělají, je na nich. Ale i kdyby vám vyhověli, je to jedno, protože pak stejně jdete na Facebook a povíte na sebe, i co nevíte OE a dali jste Zuckerbergovi doslova plnou moc zacházet s tím, jak se mu zachce. (Kdyby ne, neotevře vám účet, což by bylo pro leckoho nepředstavitelnou tragédií.) Samotným sběrem dat však jízda teprve začíná. Důležité je, co se se sebranými daty stane.

Takové prohledávání e-mailu OE ačkoli třeba Google se legračně hájí, že nečte obsah e-mailů, jen filtruje klíčová slova OE a následné cílení inzerce je otravné, ale samo o sobě víceméně neškodné. Inzerent zadá požadavek na demografickou skupinu, Google či Facebook požadavek proženou databází uživatelů OE údajně anonymně OE a vy uvidíte zacílenou reklamu; většinou je vám však ukradené, jaký inzerát ignorujete. Ale může být hůř. Například Facebook filtruje soukromé chatové rozhovory podle několika kritérií (třeba terorismus, pedofilie). Když se dlouho bavíte s někým, kdo je o mnoho mladší než vy, nebo používáte slova, o kterých si tvůrci filtrovacího softwaru myslí, že je používají pedofilové či teroristé, spustí se alarm a na konverzaci se jde podívat expert, lidská bytost (do té míry, do jaké to u zaměstnance Facebooku jde). Ta vyhodnotí, jestli je třeba uvědomit policii, nebo ne.

Sofistikovaný systém

Pojmy ochrany soukromí a snahy o eliminaci životních rizik se zde ocitají v přímém protikladu; to však je pořád vzorec, na nějž si již od 11. září 2001 lépe či hůře zvykáme.

Skutečný mazec začíná až ve chvíli, kdy z dat, aš už je shromáždí kterýkoli z velkých hráčů (kromě Googlu a Facebooku jsou to především Apple a Amazon), nebo někdo jiný, lze nejen sledovat, co jste dělali, ale i to, co dělat teprve budete. Rád bych, abychom věděli dříve než vy, co chcete vyhledávat," říkal šéf Googlu Eric Schmidt v roce 2004. Tehdy to znělo jako něco v úzkém koridoru mezi reklamní nadsázkou a nesmyslem. Dnešní realita je tomu blízko OE a následky jsou ošemetné.

Jak to funguje? Systém Facebooku je poměrně sofistikovaný a nesleduje uživatele jen v té primární rovině, co si kupují, co lajkují nebo s kým si povídají," říká Matouš Hrdina, expert na internetovou komunikaci z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy (**FSV UK**). Protože má obrovské množství metadat, tak z nich dokáže vyvozovat vzorce. FB zná obrovské množství věcí o lidech, které o sobě lidé nikdy a priori neuvádějí, ale síš to dokáže poznat z jejich chování. Takže třeba pozná, kdo jsou early adopters (lidé, kteří vždy musejí co nejdřív mít poslední technologickou hračku OE pozn. red.). Nebo dokonale vyselektuje osobní a rodinné situace těch lidí: třeba to, že se čerstvě přestěhovali do nového města nebo se budou stěhovat, zda jsou čerstvě rozvedeni nebo jak mají staré děti. Ví, kdy mají lidé narozeniny, takže podle toho dokážou cílit inzerce," říká Hrdina.

Facebook i Google se samozřejmě dušují, že přímo data uživatelů neprodávají. V principu je to jistě pravda, protože jejich komerční síla je právě v tom, že data drží pod pokličkou. Jak tomu však je v konkrétních

případech, může být jiná věc. Varovně v tom smyslu znějí slova Petra Václava z české pobočky KPMG: Firmy poptávají i napřímo, kdy již záleží na vyjednávacích schopnostech zapojených stran."

Přátelé rozhodují

Tak či onak mezi klienty Googlu, Facebooku a spol. nejsou jen inzerenti, ale také instituce, které na základě dat rozhodují o vaší finanční situaci.

Aš už jsou to pojišťovny, banky nebo firmy, které zjišťují bonitu klientů. Metody jsou různé: například Facebook si nechal v roce 2014 patentovat schopnost predikovat vaši bonitu podle toho, jaké máte na jeho síti přátele.

Když osoba požádá o půjčku, věřitel zkontroluje bonitu členů sociální sítě spojených s žadatelem," říká se v textu patentu, pokud bude jejich průměr dosahovat stanoveného minima, bude věřitel pokračovat ve zpracování žádosti. V opačném případě bude žádost zamítnuta." Čtete správně OE zamítnuta kvůli tomu, že máte přátele, kteří jsou švorc.

To je velká rána uštědřená tradičním hranicím toho, kam firmy při zjišťování bonity zacházejí. Abychom byli fér, tyto nové ostré lokty se neomezují jen na Spojené státy OE a Facebook či Google ani nemusejí být ve hře. I vaši bonitu v Česku mohou podle kritérií velice podobných hodnotit firmy, kterým jste o sobě dohromady nic neřekli. Například firma Twisto. Ta nechává klienty nakupovat ve vybraných obchodech na dluh splatný jednou měsíčně (až do výše 20 tisíc korun) a používá scoringový systém Nikita, jenž dá na informace ze sociální sítě jen minimálně. Pro vyhodnocení bonity klienta využíváme data zadaná přímo zákazníkem při nákupu v košíku e-shopu, jako jsou jméno, e-mail, adresa a telefon. Dále pak využíváme technické parametry zařízení, ze kterého zákazník přistupuje. Ty jsou součástí standardní komunikace serveru e-shopu se zařízením zákazníka. Tento datový základ si rozšiřujeme o stovky údajů z veřejně dostupných zdrojů a bereme v potaz i naše dřívější zkušenosti s rizikovými zákazníky," řekl týdeníku Euro CRO (šéf risku") firmy Michal Kročil.

Skutečně brutální Nikita

Oproti bankám, které využívají při scoringu OE či zjišťování bonity OE deseti až patnácti kritérií, jich systém Nikita zpracuje kolem stovky. Najdete mezi nimi třeba místo, z něhož žadatel komunikuje, a typ přístroje (a jeho operační systém), jímž žádost o službu podává. Není to tak, že když budete mít starý počítač, tak půjčku nedostanete, protože těch kritérií je opravdu hodně," vysvětluje Jan Husták, který za Twisto komunikuje s médii, ale svou roli to hraje OE když budete komunikovat z výrobku Applu, je větší předpoklad, že vaše bonita bude dobrá. Stejně tak hraje svou roli, když třeba bydlíte v ulici, o které víme, že tam je vyšší koncentrace rizikových zákazníků, což zase vaši bonitu zhoršuje." Twisto a mnoho dalších firem nejen v Česku nedělají nic nelegálního, jen se jistí". Ostatně v různých právních prostředích je takové lustrování potenciálních klientů přijímáno různě. Jedním z důvodů, proč zmiňovaný patent Facebooku není v USA využíván, je skutečnost, že tomu brání tamní zákon o disproporčním dopadu". Kdyby se zjistilo, že nějaké opatření zasahuje příliš často například příslušníky jedné rasy, je takový postup nezákonný. Protože špatná" adresa, o které mluví Twisto, by v USA byla pravděpodobně také nadprůměrně početně obydlena příslušníky rasových menšin, zákon o disproporčním dopadu by prakticky znemožnil ji ke zjišťování bonity používat. V Česku však pochopitelně žádná taková ochrana neexistuje. Ještě drtivější dopad na současnou praxi by mělo takové prediktivní využití dat v pojišťovnictví. Ani to není tak docela hubbou budoucnosti. Americká pojišťovna Allstate si letos nechala patentovat technologii, jež umožňuje sledovat údaje o zdravotním stavu a momentálním rozpoložení (krevní tlak, rychlost srdečního tepu) řidiče pomocí čidel umístěných ve volantu. Kromě toho dokáže taková technologie detekovat například příliš rychlou nebo agresivní jízdu. Pojišťovna z takto sebraných údajů může vycházet při rozhodování, za kolik OE a jestli vůbec OE vás pojistí. Allstate dosud tento způsob pouze testuje na dobrovolnících.

Pokud vám přijde divné, že by výrobci automobilů na takový stupeň špiclování přistoupili, nebuďte naivní. Už v lednu roku 2014 se v tom smyslu viceprezident Fordu Jim Farley nepěkně podřekl na jakési konferenci: Víme o každém, kdo poruší zákon, a víme, kdy ho porušuje. Máme ve vašich autech GPS, takže víme, co děláte." Za dva dny dupl na brzdu: jeho firma toho prý nezneužívá.

Všichni mu rádi věříme.

Kdo je čistý...

Jiným aspektem uvedeného patentu Allstate je možnost přímo prodávat klientská data. Spousta firem monetizuje data," řekl šéf pojišťovny Tom Wilson listu New York Times. Proč bychom neměli sdílet informace o tom, jak kdo jezdí, když bychom tak mohli udělat lepší cenovou nabídku zákazníkům, kteří by si to zasloužili, ale dosud ji dostat nemohou?" Stejným tónem mluví i Michal Krčil z české pobočky Twista. Ve chvíli, kdy se na

základě dat může společnost vyhnout rizikovým transakcím, dokáže o to lepší cenu za své služby nabídnout všem ostatním, poctivým klientům." To je tenký led. Argument kdo má čisté svědomí, nemá se čeho bát" zní povědomě pamětníkům všech represivních režimů světa.

Navíc co vyhovuje jedné branži, může mít problematické následky mimo ni.

Hodně se v tom smyslu řeší zdravotní pojištění, protože čím více je informací, tím více to rozbíjí systém náhody, na kterém je pojištění založené," říká Matouš Hrdina z **FSV UK**, čím víc toho o lidech vím, tím víc dokážu vyhodnotit rizikové chování a tím víc budu zdražovat pojistky rizikovějším a zlevňovat méně rizikovým. A kvůli tomu se může ten systém úplně zhroutit." Konečně třetí stupeň využití dat OE po sledování minulosti a odhadování budoucnosti OE spočívá ve schopnosti umožnit jedněm lidem budoucí jednání jiných lidí přímo ovlivňovat, samozřejmě opět bez vědomí těch manipulovaných. Mistry tohoto oboru jsou maloobchodní řetězce. První vlaštovku vypustil již v roce 2011 americký řetězec Target, když pomocí záznamů na věrnostní kartě správně tipoval, že jedna z jeho zákaznic, patnáctiletá dívka z Minneapolisu ve státu Minnesota, otěhotněla. Začal jí posílat slevové kupony na zboží, které si kupují těhotné ženy, od zvláštní kosmetiky až po dětské oblečení. Otec dívky, jemuž dcera radostnou zvěst zatajila, si přišel stěžovat: To ji snad přesvědčujete, aby otěhotněla?!" Manažer se omluvil a za týden otci telefonoval, aby se omluvil ještě jednou. Omluvy se však naopak dočkal on sám, když otec musel přiznat, že jeho informovanost ve věci vnoučat nebyla dostatečně aktualizovaná.

Marketingový triumf

Historika OE mimochodem popisovaná v

publikacích jako marketingový triumf OE nevznikla samo sebou. Target krátce předtím najal statistika jménem Andrew Pole. Jak bys našel ženu, která je těhotná, i když nám to nechce říct?" znělo zadání, jak je později Pole popsal pro list New York Times. Šlo o to, že podle údajů získaných z věrnostních karet je narození potomka chvílí, kdy jsou ženy ochotnější než kdy jindy změnit své návyky (a tedy existuje větší možnost je přetáhnout od konkurence).

Jenže když už se dítě narodí, je to veřejně dostupná informace a čerství rodiče jsou reklamou zasypáni až běda. Pole proto sestrojil model, jímž si vytipoval, jak relativně spolehlivě rozpoznat těhotnou ženu už ve čtvrtém či pátém měsíci. Slevové kupony na patřičné zboží rozeslané v takovou chvíli mají daleko větší šanci na úspěch, soukromí vzal čert.

Oba posledně popisované jevy, riziko rozpadu pojišťovnictví a ovlivňování nákupních rozhodnutí jednotlivců, mají obrovský ničivý potenciál. První z nich důsledně napadá princip solidarity, jenž do značné míry určuje chod veškeré západní civilizace. Druhý z nich stejně nevybíravě útočí na koncept svobodné vůle jednotlivce a jaksi mimochodem dává zabrat i tak dost vachrlaté představě o vzájemné rovnosti lidí. To zní jako vysoká cena za propojení celého světa", jak o něm mluví Mark Zuckerberg.

Kampak na jeho koncept OE popsatelný třeba jako člověk 2.0" OE s francouzskou revolucí.

Mark Zuckerberg sám ovšem není tolik lačný vědět, co 1,6 miliardy jeho oveček na netu dělá; těmi lačnými jsou jeho klienti-inzerenti.

O autorovij Daniel Deyl Markéta Žížková, deyl@mf.cz zizkova@mf.cz

Foto popis|

Jen tak si přivydělat

20.6.2016 Euro str. 44 Report - Predátoři

Jan Novotný

V Česku vznikají nové univerzity, které nepotřebují akreditaci, profesory ani posluchárny

Jeffrey Beall vypadá jako pistolník z amerického westernu. Jeho ostré severské rysy ale zjemňuje chování gentlemana a především ušlechtilá profese.

Jeffrey je patrně nejznámějším knihovníkem na světě. Ze své denverské knihovny v University of Colorado přicestoval na začátku června přes půl světa do Prahy.

Mimo jiné proto, že Česko je jedním ze světových rájů falešné vědy a pochybného vzdělávání. Proti tomu coloradský kovboj bojuje.

Před několika lety vytvořil první respektovaný seznam periodik, která za peníze otisknou téměř jakoukoli vědeckou práci, i když je její úroveň velmi nízká. Tito predátoři, jak je sám nazval, hrají roli mezičlánku mezi vládami financujícími vědu na základě vědeckých článků a akademiky, kteří psaním pseudovědeckých textů živí sebe i své školy. Byznys to je legální, po celém světě ale umožňuje financování pochybné vědy.

V Česku tento dosud nevyřešený problém vysává ze státního rozpočtu odhadem nejméně miliony korun ročně. Tyto peníze pak chybějí při financování skutečného vědeckého pokroku. Týdeník Euro o tom informoval už na konci loňského roku v rámci kauzy s honbou za co největším počtem publikací na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Z Colorada do Ládví

Je první červnové odpoledne a kritik falešné vědy Jeffrey Beall stojí před budovou Ústavu teorie informace a automatizace Akademie věd v pražském Ládví. Ještě je unavený z dlouhého letu, ale první, co ho zajímá, je Central Bohemia University. Neznámá univerzita, kterou nenajdete v seznamu akreditovaných vysokých škol českého ministerstva školství, má sídlit právě zde na okraji Prahy. Od Akademie věd si pronajímá několik kanceláří. Beall ji zařadil na svůj seznam pochybných institucí, které podle něj vydělávají na pseudovědeckých výsledcích produkovaných továrním způsobem. Na Beallův list se dostaly všechny tři údajně vědecké časopisy této instituce.

Rozesílají vědcům žádosti o publikace, mají velmi pochybný systém hodnocení vědeckých článků, za jejichž otištění je nutné zaplatit. Tyto časopisy jsou navíc k dostání zdarma na webu," vypočítává Beall před vchodem do univerzity nejčastější znaky takzvaných predátorských vydavatelů. Může se jím stát kdokoli. Vláda toto podnikání nemůže nijak regulovat, jelikož každý

má v demokratické společnosti právo svobody tisku. Právě z toho těží i tajemná Central Bohemia University, vydávající tři vědecké časopisy navzdory tomu, že nevyučuje žádný akademický studijní program.

Jeffrey Beall by rád hovořil s někým z vedení školy, ale nikdo není přítomen. V jedné místnosti sedí jen syn spoludávatele, Čecha uzbeckého původu Kholnazara Amonova. Mladý Amonov nakonec domlouvá schůzku s druhým z partnerů, českým vysokoškolským učitelem Petrem Hájkem.

Zhruba za hodinu přichází Hájek do nedaleké restaurace, kde už na něj Beall čeká. Chtěl bych vám položit jen pár otázek," přivítá Američan překvapeného spoludávatele středoevropské univerzity. Ten nedůvěřivě usedne hned vedle coloradského lovce predátorů, jehož jméno OE jak se svěřil OE nikdy v životě neslyšel. Přitom Beall je v současnosti akademickou celebritou.

Jak probíhá hodnocení vědeckých článků, které publikujete ve vašich časopisech?" začíná zostra knihovník Beall. Hájek odpovídá, že univerzita má k dispozici několik lidí, s nimiž hodnotu vědeckých textů konzultuje". Máme také australskou spolupracovnici, která nám kontroluje angličtinu, v níž jsou texty psány," snaží se zaujmout Hájek. Jak jste přišli na název Central Bohemia University?" pokračuje Beall.

V Česku funguje Západočeská univerzita, Jihočeská univerzita, tak odtud jsme čerpali inspiraci," odpoví po chvíli přemýšlení zjevně nervózní Hájek. Patrně ví, proč si není příliš jistý. Na své časopisy zatím nemůže být hrdý.

Jeho firma vydává tři periodika z nejrůznějších oborů od sociálních a přírodních věd přes ekonomii až po medicínu. Zatím v nich publikují své vědecké poznatky hlavně lidé ze zemí bývalého Sovětského svazu. Za otištění jednoho článku se platí poplatek od 100 eur výše. Jeffrey Beall má jasno: tato univerzita má jediný cíl a to je vydělávání peněz na úkor kvality vědy a vzdělávání. Sám Petr Hájek připouští, že vydávání textů, které akademici potřebují publikovat kvůli svým příjmům, je pro něj čistý byznys. Snažím se něco si přivydělat. Nedělám nic nezákonného," ujišťuje.

Zaplatil, tak jsme to otiskli

Jedním z autorů, kteří u Hájka otiskli své vědecké poznatky, je i Wadim Strielkowski, akademik z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, jehož touha publikovat co nejvíce textů způsobila loni problémy celé univerzitě. Strielkowského závod o vědecké peníze skončil aférou, kvůli níž nakonec musel z nejstarší české vysoké školy odejít. Strielkowski normálně zaplatil, tak jsme mu to otiskli," vysvětluje lakonicky Hájek, jako by si vůbec neuvědomoval, že i on se může svým byznysem podílet na vyvádění peněz ze státního rozpočtu. Strielkowského článek v Hájkově periodiku European Journal of Business and Economics se shodou okolností zabýval soukromým vysokým školstvím v České republice a možnostmi jeho rozvoje.

V redakční radě časopisu, která by měla úroveň vědeckých textů kontrolovat, působí například Mansoor Maitah z České zemědělské univerzity. Tento vysokoškolský pedagog sám publikuje v dalších predátorských časopisech a polovinu z jeho osmi českých knih tvoří knihy vydané právě v Central Bohemia University. V radě zasedá také právnička Eva Vašková, která se na webových stránkách časopisu prezentuje jako akademička z pražské právnické fakulty.

V akademickém sboru ale nikdo s takovým jménem nepracuje.

Petr Hájek, který redakční radu vede, slibuje, že nesrovnalosti ve svých časopisech prověří a bude se snažit jejich obsah zkvalitnit. Zvažujeme dokonce ukončení jejich vydávání," připustil v rozhovoru s týdeníkem Euro.

Jeho univerzita vedle publikace časopisů na svých internetových stránkách nabízí také pestrou škálu studijních programů. Nepotřebuje na ně přitom žádnou akreditaci a může je vyučovat bez jasně stanovené kvalifikace lektorů. Kromě obligátního udělování titulů MBA, které v Česku dnes nabízí za poplatek kdekdo, je Central Bohemia University v Česku průkopníkem ve zcela nových hodnotech. Ty by mohly Čechům imponovat. Především jejich touze po jakémkoliv zkratce předčí za jménem, kterou je možné umístit s dostatečnou hrdosť na domovní zvonek či poštovní schránku.

Stačí si vybrat: klasické MBA (Master of Business Administration) v jedenácti oborech nebo vědecky znějící MSc. (Master of Science) ve třech oborech, pro méně náročné je tu BBA (Bachelor of Business Administration), dále exoticky působící MHA (Master of Health Administration) a pro nejnáročnější DBA (Doctor of Business Administration).

Cena? Od pěti do deseti tisíc eur. Pokud se děsíte pravidelné docházky do školy, s Central Bohemia University si odpočínáte.

Studium totiž probíhá především online formou.

Soud čeká na podnět

Může taková škola skutečně být v Česku univerzitou? Sám Petr Hájek připouští, že právě anglické označení "university" tvoří značnou část marketingu, kterým oslovuje své zákazníky. Zároveň ale tvrdí, že usiluje o akreditaci akademického studia z Velké Británie či Spojených států, a proto se prý jeho škola může nazývat univerzitou. S tím zásadně nesouhlasí tajemník akreditační komise ministerstva školství Jiří Smrčka. Je to protiprávní. Označení univerzita je podle českého vysokoškolského zákona chráněné pro vysoké školy univerzitního typu," uvádí Smrčka.

Český vysokoškolský zákon univerzitní vysoké školy definuje jako školy, které vzdělávají studenty ve všech typech akreditovaných studijních programů, tedy v bakalářském, magisterském a doktorském. Central Bohemia University nevyučuje ani v jednom z těchto programů. Žádný rejstřík by neměl zaregistrovat právní subjekt, který má v názvu slovo univerzita nebo slovo od ní odvozené, a nesplňuje tyto požadavky," doplňuje Smrčka.

Rejstříkovým soudem Central Bohemia University je Městský soud v Praze. Když ho týdeník Euro na problematice označení školy z Ládví upozornil, soud uznal, že název je zřejmě protiprávní. Z pohledu dozorčí úřednice je to klamavé.

Nevíme, z jakého důvodu tedy navrhovatel nebyl vyzván k upřesnění či opravě, protože podle názoru příslušné dozorčí úřednice by v názvu nemělo být zapsáno slovo university. Podle převažující praxe může název univerzita používat pouze vysoká škola zařazená do rejstříku škol v souladu se školským zákonem," sdělila mluvčí městského soudu Markéta Puci. Soud může název vymazat jen za předpokladu, že k tomu někdo podá podnět.

Podobných příkladů je ale víc. Slovo univerzita používají například pochybné instituce, které nabízejí v Česku ukrajinské právníké vzdělání na základě tamní akreditace. Slovo univerzita pravděpodobně neoprávněně používá také havajská škola LIGS University, nabízející kurzy MBA či DBA.

Jedná se o podnikání na hraně zákona.

České ministerstvo školství ty zahraniční studijní programy často neuznává. A druhá věc je, že to mate veřejnost. Pro laika je obtížné rozlišit mezi akreditovanými školami, natož když na trh vstupují školy, které nejsou vysokými školami či univerzitami, a přitom se tak tváří," říká Jiří Smrčka z akreditační komise.

V září vejde v účinnost novela vysokoškolského zákona, která by měla ztížit fungování škol nabízejících zahraniční vzdělání. V případě, že půjde o školy s akreditací ze země mimo Evropskou unii, budou muset získat povolení k podnikání od ministerstva školství. Pokud půjde o akreditace z osmadvacítky, neobejdou se školy alespoň bez registrace. Není ale jisté, jak se nastaví správní praxe a zda povolení a registrace přinesou nějaký regulační efekt na rozbujelý a nepřehledný trh vysokoškolského vzdělávání.

Jeffrey Beall má jasno: tato „univerzita“ má jediný cíl a to je vydělávání peněz na úkor kvality vědy a vzdělávání. Slovo univerzita používají pochybné instituce, které nabízejí v Česku ukrajinské právníké vzdělání na základě tamní akreditace

O autorovi| Jan Novotný, novotnyj@mf.cz

Foto popis| Kovboj z Colorada. Knihovník Jeffrey Beall po celém světě odhaluje byznysový kolotoč s nekvalitní vědou a vzděláváním. Na začátku června zavítal i do Prahy.

Foto popis| Takhle ne. Beall zařadil Hájkovy „vědecké“ časopisy na seznam svých predátorských odpadních žurnálů, které vysávají státní peníze na vědu.

Foto popis| „Byznysmen“. Spolumajitel Central Bohemia University a český vysokoškolský pedagog Petr Hájek si podle svých slov snaží provozem své školy něco přivydělat.

Ďábel se skrývá ve Photoshopu

20.6.2016 Respekt str. 40 Fokus - kontext
PETR TŘEŠŇÁK

Aféra slavného člena agentury Magnum Photos oživila pochyby, jestli se dá věřit novinovým fotografům

Blageři a milovníci fotografie mají v posledních týdnech novou zábavu. Pátrají v hlubinách internetu a hledají na první pohled téměř totožné snímky z hledáčku jednoho autora. Jde o momentky ze zemí třetího světa a důvod vášnivého hledání spočívá v tom, že objevené dvojice fotografií tak úplně stejné nejsou. Na jedné třeba sedí v rikše čtyři usměvaví Indové – na druhé verzi téhož snímku dva muži chybějí. Jiný záběr zachycuje sedm snědých dětí vbíhajících do řeky, jeho takřka identické dvojče se pak liší v tom, že dětí je jen šest. A tak podobně. To, že někdo digitálně upravuje své fotografie, by nebylo až tak překvapivé, kdyby oním autorem nebyl Američan Steve McCurry. Legenda světové fotožurnalistiky, člen slavné agentury Magnum Photos a autor ikonického snímku afghánské dívky z obálky National Geographic z roku 1985 (mimočodem, i ten existuje v mírně vylepšené verzi). McCurry patří ke generaci fotografů, která vždycky přísahala na věrohodnost svých dokumentárních snímků. Zjištění, že slavný reportér nemá v digitální době zábrany z nich mazat lidi, oživilo debatu o tom, jak moc je vlastně práce fotožurnalistů v éře Photoshopu důvěryhodná.

Příběhy se zmizíkem

Steve McCurry se proslavil v době rusko-afghánské války. Těsně před ruskou invazí v přestrojení za domorodce proklouzl na území kontrolované mudžahedíny a jeho působivý záznam každodenního života v Afghánistánu mu přesně před třiceti lety vynesl pozvánku mezi světovou špičku do agentury Magnum.

Coby reportér pak dokumentoval řadu ozbrojených konfliktů, kvůli svým záběrům riskoval život, dvakrát byl dokonce prohlášen za mrtvého. S přibývajícím věkem trochu zvolnil, dnes fotí hlavně v klidnějších částech světa, prodává zvětšeniny na aukcích, vydává knihy a pořádá výstavy.

A právě návštěvník jeho italské retrospektivy si před pár týdny všiml podivného detailu na jednom McCurryho snímku z Kuby. Jako by v pozadí snímku zůstal kousek nedbale vyretušovaného sloupu dopravní značky. Svůj postřeh zveřejnil na blogu a rozjela se výše zmíněná pátrací akce, jejíž výsledek je docela výmluvný. Slavný fotograf v poslední dekádě v řadě případů „gumoval“ to, co se mu v celkovém vyznění nelíbilo. Pozoruhodné přitom je, že si nedával moc pozor a klidně pouštěl do světa různé verze stejných fotek, které ho teď usvědčují – pátrači někdy dvě varianty našli dokonce přímo na McCurryho stránkách.

Nutno přiznat, že fotograf úpravami nijak nezkresloval obsahové vyznění snímků, jako když v minulosti cenzoři mazali z fotek politicky nepohodlné figury. A je fakt, že Steve McCurry dnes nefotí události, spíše vytváří cosi jako barvotiskové dokumentární pohlednice ze třetího světa. Jeho zásahy dělané ve Photoshopu jsou čistě estetické, mají vylepšit kompozici a čistotu obrazu.

I tak ale jeho přikrášlování reality vyvolalo mezi některými kolegy a teoretiky fotografie vlnu nevole. Jakoukoli manipulaci s „objekty“ na novinářských fotografiích zapovídají snad všechny etické kodexy médií, fotografických asociací nebo soutěží. McCurry nejdřív mlžil a sváděl problém na své laboranty, jak ovšem aféra bobtnala, slíbil v rozhovoru pro časopis Time, že bude příště s Photoshopem opatrnější. Zjevný etický problém potom vyřešil šalamounsky: prohlásil, že se nevnímá jako „novinář“, ale jako „vypravěč vizuálních příběhů“. „Až teď mi dochází, jak zmatení museli být lidé, kteří mě považují za fotožurnalistu,“ vysvětlil fotograf.

Je to samozřejmě trochu legrační vykrucování. Zároveň však vyvolává řadu zajímavých otázek. Nestalo se digitální zkreslování reality v dokumentární fotografii praxí, kterou tak trochu dělají všichni, jen to lépe skrývají? A pokud fotograf neohýbá vyznění snímku, má nám nějaké retušování rušivých postav vůbec vadit?

Příliš dlouhý kouř

Manipulovat fotografickým obrazem se dalo vždycky a dějiny média jsou plné výmluvných příkladů. Digitalizace a software pro upravování obrazů ovšem tyhle možnosti oproti černé komoře zásadně rozšířily a zjednodušily.

Pokušení vylepšit snímek pořízený v terénu Photoshopem tak narůstá a od přelomu století bylo znát, že řada reportérů mu špatně odolává.

V roce 2003 například podlehl válečný fotograf Brian Walski, jehož snímek z Iráku otiskl na titulní straně deník Los Angeles Times. Britský voják na něj dává povel rukou iráckému muži s dítětem v náručí. Ukázalo se, že snímek byl „smontován“ ze dvou záběrů, aby byl působivější. O tři roky později publikovala agentura Reuters snímek z libanonského Bejrútu po čerstvém bombardování izraelským letectvem od svého stálého spolupracovníka Adnana Hadždže. Jeden z diváků si všiml, že v dýmu po útoku se opakuje stejný vzor, a záhy se ukázalo, že fotograf se snažil následky útoku zveličit. Při kontrole všech Hadždžových snímků v archivu pak vyšlo najevo, že reportér takhle manipuloval víckrát – vždy se záměrem ukázat Izrael jako agresora.

Podobných případů se stalo víc, naposledy vyvolal rozruch před dvěma lety spolupracovník agentury AP (a mimo jiné laureát Pulitzerovy ceny) Narciso Contreras, který ze své fotografie ze syrského bojiště „vymizíkoval“ videokameru, jež kazila syrové vyznění.

Motivace měli manipulující reportéři různé, ale konec byl vždycky podobný – okamžité rozvázání spolupráce a exemplární vyřazení fotografií hříšníka z archivu. V případě posledně zmiňovaného Contrerase například agentura AP přestala nabízet všech pět set fotografií, které od něj měla, přestože důkladná kontrola ukázala, že žádná další nebyla digitálně manipulována. Řada médií zpřísnila etické kodexy nebo technická opatření, jak podvodům zabránit – fotografové Reuters například fasují fotoaparáty, které odesílají do centrály syrová data, aniž by do nich reportéři mohli zasáhnout.

„Nekompromisní tresty vedly k tomu, že takovéhle případy jsou dnes výjimečné,“ vysvětluje teoretik fotografie Filip Láb z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, který je spoluautorem knihy o manipulaci ve fotografii *Soumrak fotožurnalistiky ?*. „Média dala jasně najevo, že zasáhnout do integrity obrazu znamená konec kariéry. Právě proto mi připadá McCurryho chování docela nepochopitelné.“

Svět v teplých barvách

Média se dnes potýkají se ztrátou důvěry a ta velká a seriózní zkratka usoudila, že nesmějí slevovat z etických standardů své práce, jinak přijdou o čtenáře či diváky. Pravidla hry se tedy oproti časům kinofilmu nezměnila. Zatímco mazat ve Photoshopu postavy nebo přidělovat kouř zůstává sdílené tabu, rozporuplné diskuse s nejasnými závěry nyní vyvolává jiné lákadlo digitální éry fotografie – totiž výtvarná stylizace obrazu.

„Vím, jak vypadá svět, když vyjdu ze dveří, a vím, že nevypadá tak jako některé dnešní zpravodajské fotografie,“ posteskl si před třemi lety Allen Murabayashi, šéf agentury PhotoShelter, která vytváří profesionálním fotografům weby. Reagoval tak na aktuálně vyhlášené výsledky soutěže World Press Photo, v níž zvítězil snímek Paula Hansena z pohřbu dětí zabitých v Gaze při izraelském útoku.

Fotografie krácejícího procesí zoufalých mužů s těly v náručí je emocionálně drásající a její obsah autentický, ale celkově výtvarné vyznění působí značně nerealisticky. „Připomíná filmový plakát,“ stěžoval si Murabayashi a nebyl sám.

A Hansenův snímek také nebyl jediný, který v poslední době vzbuzuje podobné pochybnosti. Pastelové barvy, ztlumené, nebo naopak vyšponované kontrasty či celkově posunutá tonalita jsou typickým efektem řady dnešních novinářských snímků. Velké hvězdy dokumentární fotografie mívají typickou výtvarnou úpravu coby součást svého rukopisu. I obyčejné výjevy tak působí výtvarněji a emocionálněji a tím se profesionálové trefují do vkusu publika čím dál víc odchovaného efektními filtry na sociálních sítích.

U portrétů nebo lehčích novinářských témat to nevedí, výtvarně kaširované snímky z ozbrojených konfliktů ale sklízí kritiku, že nepřijatelně estetizují utrpení. „Když lidská krev kvůli tonálním posunům vypadá na barevné fotografii jako tmavý flek, leckomu to samozřejmě připadá sporné,“ vysvětluje teoretik fotografie Filip Láb. „Jaká míra stylizace je ještě přijatelná, se nyní ve fotožurnalistice řeší asi nejvíc.“

Na rozdíl od zákazu montáží se přitom tohle téma jen těžko nějak kodifikuje do pravidel a etických kodexů. Každopádně platí, že dnešní fotožurnalisté výtvarné možnosti Photoshopu napínají k prasknutí – globální soutěž World Press Photo například každoročně vyřadí celou pětinu soutěžících kvůli tomu, že postprodukce jejich snímků je příliš masivní.

V roli hodného fotografa

Manipulace fotografií v médiích nemusí mít nutně odér debaty o překračování etických tabu. Její výrazně odlehčenější rozměr přinesl svého času například lotyšský rodák žijící v Česku a absolvent pražské FAMU Ivars Gravlejs. V roce 2009 po škole nastoupil do týmu fotografů Pražského deníku. „Kdysi jsem už v novinách dělal v Lotyšsku a moc se mi nechtělo, ale potřeboval jsem stálý příjem,“ vysvětluje a dodává, že mu bylo hned jasné, že z téhle zkušenosti bude muset „něco vytěžit“. Denní rutinu se proto rozhodl zpestřit drobnými úpravami fotografií, které posílal z terénu editorům. Šlo o detaily – na košili Zdeňka Mahlera přidělal pár knoflíků navíc, na

zídka altánu, kde se scházejí problémové děti, přidal nasprejovaný nápis „Píča“, modelu Karlštejna přidělal na fotografii jedno patro navíc. „Jednou mě poslali vyfotit na Chodov dopravní zácpu, ale žádná tam nebyla,“ vzpomíná fotograf. „Rozhodl jsem se hrát hodného fotografa, který vždycky splní zadání, a přidal na silnici auta v počítači.“ O svých drobných diverzních akcích prý nikomu neřekl – a každopádně se nikdy neprozradil. „Asi největší strach jsem měl, když vyšel na titulní straně portrét Josého Carrerese, který měl na jedné ruce jen čtyři prsty,“ směje se Gravlejs, „ale nikdo si toho nevšiml.“ Problémy nenastaly ani poté, kdy v pražské galerii NoD uspořádal výstavu Moje noviny, kde všechny své manipulace ukázal. Pražský deník vstřícně otiskl pozvánku na výstavu „svého“ fotografa doprovobenou snímkem, na němž má imigrant kontrolovaný policií na tričku přimalovaný nápis SMRT. „Tématem výstavy jsou paradoxy a frustrace z fungování současného umělce v tržním systému,“ píše se v pozvánce. Krátce poté Gravlejsovi skončila smlouva a z novin odešel. Tehdejší fotoeditor je na něj prý dodnes naštvaný, list však upravené snímky nevyřadil z archivu a dál je používá. „Loni jsem si dělal rešerši a zjistil jsem, že tu zácpu na Chodově už otiskli osmáctkrát,“ uzavírá Gravlejs, dnes relativně známý konceptuální umělec (loni mu vyšla kniha v Británii a účastnil se kolektivní výstavy v londýnské Tate Modern).

WWW. RESPEKT. CZ/AUDIO

Foto autor| REPRO PETAPIXEL. COM

Foto autor| REPRO PINTEREST. COM

Foto autor| REPRO AP. ORG

Foto autor| REPRO PINTEREST. COM

Foto autor| FOTO IVARS GRAVLEJS

Foto autor| REPRO PETAPIXEL. COM

Foto popis| O chlapce a ruku méně. (Upravená fotografie S. McCurryho vlevo)

Foto popis| ...a syrovější. (Fotografie Narcisa Contrerese)

Foto popis| Příliš mnoho jezdců. (Další z upravených snímků S. McCurryho)

Foto popis| Za válku působivější... (Snímek Briana Walského)

Humanitní vzdělání se hodí i v byznysu

21.6.2016 Lidové noviny str. 15 Akademie

IVA VOKURKOVÁ

Životopisy významných byznysmenů a podnikatelů ukazují, že vystudovat filozofii nebo třeba anglistiku se může vyplatit

Jsou nepraktické, nic pořádného nenaučí a jejich absolventi budou těžko hledat práci, tvrdí škarohlídi o humanitních oborech. Jak ale ukazují příběhy úspěšných byznysmenů, podnikatelů a manažerů, humanitní vědy naučí člověka to nejdůležitější – myslet. A to se cení i v Silicon Valley.

Co mají společného bývalý kandidát na amerického prezidenta, americký exministr financí, spoluzakladatel Pay-Palu, ředitelka YouTube, nositel Nobelovy ceny za medicínu a světově úspěšná autorka kuchařek? Humanitní vzdělání. Mitt Romney a Henry Paulson vystudovali anglickou literaturu, Peter Thiel, mimo jiné první externí investor ve Facebooku, filozofii 20. století, Susan Wojcická zase historii a literaturu. Harald Varmus si před studiem medicíny udělal magistra z anglické literatury a Nigela Lawsonová ze středověkých a moderních jazyků.

Většina z nich si později doplnila vzdělání v dalším oboru (typicky v programu MBA), ale na své humanitní studium nedají dopustit. „Naučila jsem se zestručnit množství informací až na jejich podstatu. A tento intelektuální postup se mi hodí neustále. Patřím mezi ty, kdo věří, že bychom měli studenty učit hudbu, filozofii, dějiny, umění,“ říká na adresu humanitního vzdělání bývalá šéfka společnosti Hewlett-Packard Carly Fiorinová, která vystudovala dějiny středověku a filozofii.

Od filozofie k byznysu

Humanitní obory přitom bývají neustále pranýřovány. Protože co asi tak může dělat vystudovaný filozof? Pokud tedy zrovna neinvestuje do nějaké nové sociální sítě nebo nevyvíjí mezinárodní internetový platební systém jako v případě zmiňovaného Thiela, může třeba řídit maloobchodní divizi firmy s 250 zaměstnanci a obratem 300 milionů korun ročně. To je případ Romana Kouřila, absolventa filozofie a sociologie na Univerzitě Palackého v

Olomouci. „Do mých kompetencí spadá jak strategické řízení ostatních, tak i personální záležitosti, marketing, obchodní strategie, expanze firmy a tak dál,“ vyjmenovává top manažer, který se před nástupem do rodinné firmy na výrobu papíru a hraček zabýval v rámci doktorského studia filozofií Friedricha Nietzscheho.

Přestože se ekonomické a obchodní dovednosti musel naučit samostudiem a praxí, kdyby měl Kouřil volit znovu, rozhodl by se opět pro „královnu věd“. „To, co je pro většinu lidí samozřejmé, o tom filozofové pochybují. To, co je pro ostatní nezajímavé, je pro filozofa zdrojem nejhlubšího zájmu. A právě myšlení a intelektuální kreativita jsou v rostoucí konkurenci na globálních i lokálních trzích jednou ze základních podmínek ekonomického přežití,“ odmítá Kouřil zažitou představu, že studium filozofie je v dnešní době přežitek. „Neříkám, že člověk, který nevystudoval filozofii, nemůže promýšlet věci do hloubky, ale studium humanitních oborů tomu výrazně pomáhá.“ Tento otevřený přístup k humanitnímu studiu potvrzuje i Terry H. Anderson, profesor historie na Texas University a hostující profesor na Univerzitě Palackého v Olomouci. „Absolventi historie na mé domovské univerzitě po studiu učí na středních školách, pracují ve státní správě nebo v byznysu, mnozí pokračují studiem práv nebo medicíny,“ všimá si. Ostatně jeho žena Rose Ederová je dalším příkladem člověka, který přístup ke své profesi rozšířil o humanitní náhled. „Studium anglické a americké literatury můj život nesmírně obohatilo,“ pochvaluje si vedoucí zdravotních sester v texaské nemocnici.

Originální způsob přemýšlení však může být někdy i překážkou v komunikaci s ostatními. „Začneteli mluvit v obecných souvislostech nebo jinak, než je zvykem, jste za blázna. I když je takový pohled z dlouhodobého hlediska často užitečný a přínosný, ostatní ho nechápou, chybí jim představivost a rozhled,“ stýská si Kouřil. V každodenní praxi ředitele maloobchodu i při strategickém plánování se mu hodí i znalosti z psychologie, personalistiky a demografie, získané studiem sociologie. „Moje práce je nakonec vždy o lidech a odhadu jejich chování. A právě sociologie dává nejširší přehled o jejich povaze, motivaci a jednání,“ míní Kouřil.

Film, káva a recyklace

„Práce s lidmi“ je podstatou podnikání a obchodování obecně a o zábavním průmyslu to platí dvojnásob. Proto se humanitní vzdělání, rozvíjející takzvané měkké dovednosti, hodí i majiteli a generálnímu řediteli distribuční společnosti Bontonfilm Martinu Palánovi, absolventovi německých a rakouských studií. „Největší objem naší práce je komunikace se zahraničními společnostmi a tam je nezbytností jazyková vybavenost a široký společenskovědní přehled. Vpodstatě jsem diplomat, jen místo státu reprezentuji svoji společnost,“ říká s nadsázkou Palán, který kdysi snil o práci v diplomatických službách. I dnes, kdy řídí firmu s 57 zaměstnanci v šesti zemích světa a s obratem 300 milionů korun, je za studium na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy vděčný. „Je to hodnota, která se nedá ničím nahradit,“ tvrdí.

Pětileté studium anglistiky a amerikanistiky na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy by „rozhodně neměnil“ ani spolumajitel tří pražských kaváren, cukrárny, pražírny a kávového e-shopu Jaroslav Tuček, přední český expert v oblasti kávy. „Dalo mi to hrozně moc. Vedle všeobecného přehledu i schopnost přemýšlet, vyjadřovat se, psát,“ hodnotí zpětně. Velkou výhodou v začátcích podnikání mu byla profesionální znalost angličtiny, díky níž mohl čerpat informace ze zahraničních zdrojů, účastnit se konferencí a baristických soutěží a komunikovat se zahraničními odborníky. „Stejně když chcete podnikat, učíte se věci kolem marketingu, managementu, obchodu a podobně metodou-pokus omyl,“ tvrdí anglista. A tak si před šesti lety koupil příručku o programování a vytvořil si vlastní e-shop.

Jeho spolužačka Markéta Borecká, která vedle anglistiky a amerikanistiky vystudovala na pražské filozofické fakultě i andragogiku a personální řízení, založila sociálně prospěšný projekt Forewear. Lidé v chráněných dílnách vytvářejí ze starého oblečení designové zápisníky, obaly na knihy, mobily a tablety. S projektem vyhrála ocenění Živnostník roku 2015 pro Prahu. „Humanitní vzdělání mi určitě pomohlo v oblasti práce s koncepty a myšlenkami. Vytříbila jsem si cit pro jazyk a vyjadřování, což se mi hodí při tvorbě inzerátů, blogových článků a PR textů,“ pochvaluje si personalistka. A stejně jako ostatní oceňuje náhled do nejrůznějších vědních oborů, jako je psychologie, sociologie, lingvistika, který jí pomáhá při jednání s klienty i tvorbě nabídek a prezentací.

Myslet jinak

Profesní příběhy zmiňovaných osobností ukazují, že hodnota humanitního vzdělání spočívá mimo jiné v jeho univerzálnosti a že kritické myšlení, schopnost precizního vyjadřování a vhled do lidské povahy a fungování společnosti jsou přínosem v nejrůznějších profesích. A zatímco v České republice bývají absolventi humanitních a společenskovědních fakult, kteří pracují mimo obor, považováni za „odpadlíky“ a za důkaz nepraktičnosti jejich studia, v zahraničí si jich zaměstnavatelé cení.

„Obzvláště v zemích, jako je Británie, Kanada, USA nebo ve Skandinávii, považují absolventy s humanitním vzděláním za kreativnější a schopné myslet outside the box, tedy nekonvenčně, inovativně,“

potvrzuje česká podnikatelka Rostya Gordon-Smith, kterou světová federace personalistů zařadila mezi 50 nejdůležitějších osobností v HR na světě. Jako příklad uvádí firmu, která požádala studenty katedry umění, aby vyřešili problém zmetkovosti výrobků a špatnou komunikaci mezi týmy ve směnách. „Výsledky byly fenomenální,“ tvrdí personalistka a podotýká, že mnoho finančních firem ve světě nabírá přednostně absolventy doktorandských studií v psychologii, literatuře, historii a dalších humanitních oborech. „Je to především z důvodu jejich schopnosti analytického myšlení a dovednosti dělat průzkumy,“ dodává na vysvětlenou. Děkanka pražské filozofické fakulty Mirjam Friedová loni v rozhovoru pro Akademii Lidových novin zmínila, že ve Spojených státech studenti humanitních oborů běžně počítají s tím, že budou pracovat v jiném oboru, než který vystudovali. Humanitní vědy si volí s vědomím, že díky nim budou mít široký rozhled, schopnost kritického myšlení, budou se umět rychle rozhodovat, pracovat se složitým materiálem, vyhodnocovat fakta a analyticky s nimi pracovat. „Právě tyto schopnosti a dovednosti jim pak poskytují široké možnosti uplatnění (...) a nezáleží na tom, v jaké oblasti nakonec pracují,“ řekla Friedová, která sedm let vyučovala na univerzitě v americkém Princetonu.

Měkké dovednosti ve světě tvrdých technologií

Titul z „neužitečných“ humanitních oborů se stal vstupenkou do světa technologií, hlásá titulek loňského webového článku amerického Forbesu. Autor si všímá toho, že programátorské firmy v Silicon Valley a dalších amerických technologických centrech zjišťují, že k úspěchu potřebují mozky z humanitních a společenskovedních fakult. „Válka o talenty se přesunula na netechnické profese. A čím více sní tito smělí programátoři (z Uberu, Facebooku a dalších) o tom, že změni svět, tím více potřebují zaplnit své firmy sociálními alchymisty, kteří umějí navázat vztah se zákazníky a přívětivě jim ty změny vysvětlit,“ píše se v článku.

Bakalářský titul z anglistiky má i Daniel Marek, programátor a site reliability engineer (inženýr zodpovědný za chod softwaru – pozn. r e d .) ve společnosti Google. Základy programování ho naučil otec, když bylo Markovi šest let. Od té doby plánoval, že se stane programátorem, ale když dokončil matematickofyzikální gymnázium, řekl si, proč by nezkusil i něco jiného než IT. A tak začal studovat současně matematicko-fyzikální fakultu a anglistiku. „Nakonec jsem v průběhu prvního semestru zůstal pouze u anglistiky, protože mi humanitní vědy jako do té doby jednostranně zaměřenému člověku ukázaly spoustu nových zajímavých věcí,“ vzpomíná programátor žijící v USA. Pokud by se dnes Marek znovu rozhodoval, vyhrála by opět pražská filozofická. A kromě anglistiky by tentokrát zvažoval i psychologii.

O autorovi| IVA VOKURKOVÁ, Autorka je publicistka a absolventka FF UK

Foto autor| FOTO MAFRA – YAN RENELT

Foto popis| Kavárník a barista Jaroslav Tuček se prý na filozofické fakultě naučil myslet v kontextu

---

Sociolog k brexitu: Obě strany cítí důležitost každého hlasu

22.6.2016 roklen24.cz str. 00 Ekonomika, Homepage, Zprávy Top

Jaroslav Průcha

Odpůrci i zastánci brexitu nyní cítí velkou důležitost každého hlasu. Výzkumy v Británii jsou 50:50, což může vliv směrem k jedné či druhé straně redukovat. To by mohlo mít vliv na účast v referendu. V rozhovoru pro server Roklen24 to říká sociolog společnosti Median Daniel Prokop. Trend ve výzkumech je ovšem posilování „remain“, což by mohlo určovat nějaké momentum britské kampaně, dodal.

Jak velkou roli mají výzkumy veřejného mínění k brexitu těsně před hlasováním na nerozhodnuté voliče?

Vliv výzkumů je málo ověřený a může mít různé podoby. Dopředu a často ani zpětně nevíte, zda nastal „bandwagon effect“ (přidávání se k vítězi), „underdog effect“ (hlasování proti výzkumům), či jaký měly výzkumy vliv na účast (snížení účasti u „jasných výherců“). Není jasné, zda jak jsou ty vlivy silné, zda jsou dlouhodobé či krátkodobé, na kolik lidí vlastně působí. Myslím, že více než výzkumy samotné působí mediální příběhy kolem výzkumů. Média mají ráda příběhy a často je dělají i z výzkumné reality, která je dost nudná a statická. Vypadalo to třeba, že Bernie Sanders tak střídavě stahoval a hrozil Hillary Clintonové a ztrácel šanci, ačkoli jeho šance na výhru primárek se například podle PredictWise od 1. března pohybovaly mezi jedním až deseti procenty a byly docela statické.

Výzkumy v Británii jsou nyní vlastně 50:50, což může vliv směrem k jedné či druhé straně asi redukovat. Předpokládám, že by to mohlo mít vliv na účast. Obě strany cítí velkou důležitost každého hlasu. V USA, které vedou registry voličů, je mimochodem vyzkoumáno, že i samotná účast respondenta ve výzkumu veřejného

mínění může posilovat šanci, že se pak zúčastní voleb. Je o tématu nucen přemýšlet. Tenhle vliv nastolení agendy důležitosti voleb zřejmě funguje a není na něm asi moc špatného.

Jak velkou relevanci mají podle Vás aktuální průzkumy veřejného mínění k brexitu? Které průzkumy jsou podle Vás nejpřesnější?

Minulé předvolební výzkumy v Británii se od voleb dost silně odchýlily, protože se rozpadlo stranické spektrum a hodně lidí bylo nerozhodnutých. V britském většinovém systému navíc mohou i drobné odchylky voleb od výzkumů resultovat ve velké změny v počtech mandátů.

Ale výzkumy, které odhadují dva jevy (referendum, druhé kolo volby prezidenta) ve velmi rozdělené společnosti, kde jsou názory většiny jasné, bývají přesnější. Problém je, že dnes to vychází zhruba 50:50, takže s jistotou se nic predikovat nedá. Trend ve výzkumech je ovšem posilování „remain“, což by mohlo určovat nějaké momentum britské kampaně. Někteří analytici říkají, že nerozhodní se v referendech často přiklánějí k jistější alternativě, což je dnes setrvání v EU. Ale jist bych si tím nebyl. Referendum v Řecku například dopadlo ještě více pro odmítnutí požadavků věřitelů, než očekávaly výzkumy. Oni také nerozhodnutí tendující k jistější alternativě mohou někdy zůstat doma.

Co se týče důvěryhodnosti jednotlivých výzkumů, zajímavý je rozdíl mezi telefonními a online výzkumy. Telefonní výzkumy dopadají dnes s nárůstem tří až čtyř procent pro setrvání v EU. Online výzkumy zhruba vyrovnané či mírně pro odchod.

Otázka je čemu věřit více. V Česku jsou rozhodně přesnější telefonní výzkumy, kde voláte náhodně vybraná čísla a z nich konstruujete reprezentativní vzorek. Online výzkumy probíhají na panelech respondentů, kteří silně užívají internet a nebývají to socioekonomicky nejsilnější třídy. Díky tomu mohou mít například více protiimigrační postoje než populace. V Česku toto také platí. Pokud bychom tedy více věřili telefonním výzkumům, mohli bychom místo poměru 50:50 dnes mírně favorizovat setrvání v EU.

*Britové odcházejí z *EU. Jak to dopadá na českou *ekonomiku? - Roklen24.cz <https://t.co/QcoUR1FBdb>
@roklen24 pic.twitter.com/Bcyzi33kiw — Roklen24.cz (@roklen24)
22. června 2016

Lze srovnat výsledky průzkumů veřejného mínění s odhady sázkových kancelářů?

Sázkové kanceláře přes vyrovnanost modelů sázejí dnes docela jasně na setrvání v unii. V USA existují predikční modely, které kurzy i modely kombinují, aby odhadovaly výsledek voleb. Porovnávat volební model a kurzy sázkovek samozřejmě jde, ale je třeba si uvědomit několik základních rozdílů:

Volební modely nejsou predikce – říkají, jak by zhruba dopadly volby v době dotazování. Kurz je v jistém smyslu predikce, která může zahrnovat řadu dalších předpokladů o vývoje kampaně, vlivu emočních faktorů (strach z nejistoty) na konečné rozhodnutí, změnu volební účasti, apod.

Kurzy nemusí reflektovat jen pravděpodobnost vítězství, ale také to, jak lidé sázejí. Stejně jako akcie nereflktují jen reálnou hodnotu, ale jak lidé kupují a prodávají. Kurzy sázkovek tedy mohou být dost vychýlené tím, jak lidé sázejí. Díky tomu mimochodem oscilují výrazně více než je průměr výzkumů, kde se v posledních třech týdnech hýbe rozdíl mezi „leave“ a „remain“ asi o pět procentní bodů.

Je třeba rozlišovat výsledek ve výzkumech a pravděpodobnost výhry. Když třeba kandidát na amerického prezidenta v průměru výzkumů z posledního týdne vede 60:40, tak má drtivou pravděpodobnost vítězství, ne 60 procent.

Jakou roli hrají v brexitu britská média? Jak může voliče ovlivnit třeba bulvární The Sun, který patří miliardáři Rupertu Murdochovi, jenž se vyslovil pro odchod Británie z EU?

Když jsme se na to ptali v Česku, tak měly mediální endorsements relativně malý vliv. V Británii může být vliv The Sun ale vyšší. Já jejich kampaň detailně neznám, ale obecně nejde jen o to, že se noviny přiklonily k „leave“, ale nakolik burcují voliče, aby skutečně šli volit. To je totiž u čtenářů bulváru, kteří ne vždy volí a jakožto lidé z nižších socioekonomických skupin budou spíše pro „leave“, možná zásadnější než samotný endorsement.

Je zajímavé, že další Murdochovy noviny The Times naopak podpořily setrvání v Británii. Mohou mít vliv na voliče konzervativců, kteří jsou dnes rozděleni zhruba 50/50 pro vystoupení a odchod. Setrvání v Británii taky podpořily některé další bulváry. Obecně mi přijdou mediální endorsements zhruba vyrovnané.

Lze předpovídat, jaký vliv na rozhodování Britů bude mít vražda labouristické poslankyně Jo Coxové?

Vliv tam asi je, ale nepřisuzoval bych mu všech posun v průměru výzkumů směrem k „remain“. Ten je totiž dán i tím, že po vraždě Jo Coxové vzniklo trochu více telefonních výzkumů, které dopadají lépe pro setrvání Británie. Když to rozdělíme, tak se ukazuje, že procenta „leave“ po vraždě Jo Coxové klesla asi o čtyři procenta. A tato podpora se rozdělila mezi „remain“ a neví“.

Remain

Leave

Neví

Telefonní výzkumy po zabití Jo Cox

48%

44%

8%

Telefonní výzkumy před zabitím Jo Cox

46%

48%

7%

Online výzkumy po zabití Jo Cox

43%

44%

13%

Online výzkumy před zabitím Jo Cox

42%

48%

10%

Nějaký vliv tady určitě byl. Ale je otázka, nakolik se tento vliv projeví do skutečného referenda. Umím si i představit, že po tom zabití klesne ochota zastánců brexitu odpovídat ve výzkumech a přiznat s k něčemu „sociálně nežádoucímu“. Lze si i představit, že ta tragická událost výrazně přerámcuje debatu posledního týdne a určí pozice nerozhodnutých a volební účast a tahle nová debata bude jedním z faktorů za vítězstvím „remain“. Lidé jsou někdy k průzkumům veřejného mínění skeptičtí. Zadavatelé je prý mohou různě ovlivňovat. Jaká je situace v Británii?

To nepředpokládám. Už proto, že to dělají většinou seriózní firmy, jejichž posledním zájmem je něco ovlivňovat a jsou kontrolovány. A i kdyby zadavatelé něco ovlivňovat chtěli, tak díky věcem, které jsem zmínil v první odpovědi, není jasné co a kam by pro ně bylo výhodné. Ale diváci by rozhodně měli studovat metodiky výzkumů, protože i v Česku se objevuje pár novopečených a ne zcela důvěryhodných agentur.

Daniel Prokop

Ředitel sociálního a politického výzkumu ve společnosti Median, působí na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy a zabývá se metodikou volebních výzkumů a kvantitativního výzkumu obecně.

*Tomský k zákulisí brexitu: Každá moc potřebuje pohádku <https://t.co/r0r4QJbdwG> @roklen24 *Brexit *UK
pic.twitter.com/CCUvRj2VQ2 — Roklen24.cz (@roklen24)
21. června 2016

URL| <http://roklen24.cz/a/ix9Yw>

Nejúspěšnější uchazeči o studium: chodí pozdě spát i do školy a netuší, čím se budou živit

23.6.2016 aktualne.cz str. 00 Domácí
Kristýna Svrčinová

Z průzkumu vyplynulo, že nejlepší předpoklady pro studium mají studenti, kteří ponocují a do postele ulehají až po druhé hodině ráno. Praha - Chodí spát nad

Praha - Chodí spát nad ránem, pozdní příchody do školy jsou pro ně běžné a nemají jasnou představu o své budoucí práci. Uchazeči o vysokoškolské studium s nejlepšími studijními předpoklady nevypadají zrovna jako vzor pro ostatní studenty.

"Zjišťovali jsme nejen to, jaké jsou představy uchazečů o vysoké škole a jejich budoucnosti, ale i jaký je jejich životní styl a stravovací návyky," přiblížil Štěpán Pudlák ze společnosti Scio, jejíž národní srovnávací zkoušky (NSZ) letos absolvovalo přes 21 tisíc uchazečů.

Z průzkumu mezi nimi vyplynulo, že nejlepší předpoklady pro studium mají právě studenti, kteří ponocují a do postele ulehají až po druhé hodině ráno.

To však není případ třeba devatenáctileté Terezy Tížkové, která letos patří mezi nejúspěšnější účastníky srovnávacích zkoušek, jejichž percentil sahá ke stovce. "Musím říct, že zrovna já chodím spát brzo a radši si přivstanu," říká. "Stejně tak nechodím pozdě do školy," dodává v narážce na další poznatek průzkumu, podle kterého si u zkoušek lépe vedou ti, kteří několikrát týdně přijdou do školy pozdě. Zkoušku skládají několikrát

Zkoušky probíhaly od prosince do května a uchazeči měli na výběr ze šesti termínů. Většina využila možnosti zkoušku skládat vícekrát. Studenti se jdou často na první termín seznámit s podobou testu, a až při dalších termínech se soustředí na dobrý výsledek.

"Napoprvé jsem tak vysoký percentil neměla, lepší výsledky se objevily, až když jsem zkoušku opakovala," potvrzuje Tížková, která se nakonec se svým výsledkem zařadila mezi desítku nejlepších uchazečů.

Srovnávací zkoušky tento rok využilo jako přijímací zkoušku přes sedmdesát fakult v Česku i na Slovensku. Scio testů využívá třeba několik fakult Univerzity Karlovy, Masarykovy univerzity i Českého vysokého učení technického. Na **Fakultu sociálních věd** UK v září nastoupí i Tížková. "Hlásila jsem se tam na více oborů a nakonec jsem si vybrala obor marketing a PR," vysvětluje.

Obor si účastníci NSZ nejčastěji vybírají podle toho, jaké má uplatnění v praxi a jestli budou mít šanci najít dobrou práci. Ohlížejí se přitom i na kvalitu výuky. Ti nejúspěšnější z nich ale obvykle nemají jasnou představu o tom, co budou po studiu dělat.

"Zatím nemám žádnou konkrétní představu o tom, jak budu po škole pokračovat," potvrzuje Tížková. Není však sama, napevno rozhodnutá o své budoucnosti je pouze čtvrtina uchazečů.

URL| <http://zpravy.aktualne.cz/domaci/nejuspesnejsi-uchazeci-o-studium-na-vs-nemaji-o-sve-budoucno/r~6cf1de74394b11e6851c002590604f2e/>

Británie je rozdělená na dvě země, které na sebe zírají přes politickou propast

23.6.2016 ČRo Plus str. 01 17:10 Den podle...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Moc vás zdravím. Vybíráme z dnešního menu a bude to hlavně anglická nebo britská kuchyně. Británie je rozdělená na dvě země, které na sebe zírají přes politickou propast. Píše Guardian. Zkusíme si tipnout, na kterou stranu se váhy vychýlí. Co o tom rozhodne a jestli bude i do budoucna tohle království spojené. Pak nás zajímá reakce Francouzů. Nebyli by rádi, kdyby si nakonec Angličané, lidově řečeno, sbalili kufry a přestali v Evropě obtěžovat? A jak se může brexit dotknout českého hospodářství? A pak už to budou jiná témata. Andrej Babiš považuje sněmovnu za žvanírnou. Proč je to nejlepší podle jeho hnutí nejlepší místo, kde se dá řešit krize policie? A na závěr si budete moci poslechnout asi nejlepšího houslistu na světě. Jicchak Perلمان dnes dostává takzvanou Židovskou Nobelovu cenu. Dobrý poslech.

Den B je tu. Čeká Velkou Británii ta pravá svoboda a nezávislost, jak to vykreslují příznivci brexitu?

/ Ukázka /

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Anebo to ještě s Evropskou unií zkusí?

/ Ukázka /

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Dlouho připravované referendum v ostrovním království sleduje se zatajeným dechem nejenom zbytek Evropy. Možná, že jsou to přehnaná slova, ale podle některých komentátorů je právě tohle nejzásadnější okamžik v dějinách evropské integrace, ale i v celých poválečných dějinách Evropy. Aktuální informace z místa, konkrétně z Birminghamu má zvláštní zpravodaj Lidových novin Robert Schuster. Dobrý den.

Robert SCHUSTER, zvláštní zpravodaj Lidových novin

Dobrý den.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak, asi bychom nebyli v Británii, kdyby se nemluvalo o počasí. Tentokrát tady opravdu může hrát důležitou roli. Bylo viditelné, jestli ten typický déšť odradil část voličů od cesty k těm hlasovacím urnám?

Robert SCHUSTER, zvláštní zpravodaj Lidových novin

Tak, musím teda nejprve upozornit, že tady v Birminghamu vůbec neprší. Tady je akorát zataženo, to znamená ...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak, v Londýně byly průtrže mračen, tak všude je to jinak.

Robert SCHUSTER, zvláštní zpravodaj Lidových novin

Ano, já jsem, já jsem to viděl na internetu, že tam byly průtrže mračen skutečně. Nicméně měl jsem možnost jít okolo několika těch volebních místností a zdá se, že i během dopoledních hodin byl ten zájem lidí hlasovat

relativně velký. Aspoň teda na ten, na ten první pohled. A faktem je, že se pro tyto volby, nebo pro toto referendum registrovalo asi zhruba čtyřicet šest milionů Britů, což je rekordní počet v porovnání třeba s minulými volbami do parlamentu. To znamená, že ten zájem veřejnosti je obrovský. A, a skutečně ten výsledek, který nakonec z toho vzejde, bude v tomto ohledu reprezentativní.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Hm. Máme už nějaká oficiální čísla, která by potvrzovala, že skutečně se čeká vysoká volební účast? Teď nemyslím jenom tu registraci. Ale skutečně lidí, kteří přišli k volbám. Protože se tvrdí, že by to mohlo být nějakých šedesát šest, šedesát sedm procent jako u minulých parlamentních voleb.

Robert SCHUSTER, zvláštní zpravodaj Lidových novin

Hm. Tak, zatím je to předběžné, nebo spíš asi nemá cenu z toho vyvozovat žádné konkrétní závěry z těch čísel, která jsou teď k dispozici. Protože většina Britů s největší pravděpodobností půjde hlasovat až na cestě z práce. To znamená, proto také mají ty volební místnosti otevřeny až do třinácté hodiny. Nebo teda do jedenácté hodiny večerní českého času. Takže asi spíš potom počítám, že bude, že bude nějaký teda větší nával, nebo respektive pak asi většina lidí půjde hlasovat.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A co říkají poslední průzkumy, jak by to mohlo dopadnout? Protože jsem se díval, že průzkumy jedou prakticky okamžitě, nepřetržitě, takže sice nejsou, pokud vím, nějaké exit poly, ale průzkumů je pořád jaksi habaděj.

Robert SCHUSTER, zvláštní zpravodaj Lidových novin

Tak, já si hlavně myslím, že ty průzkumy jsou relativně, no, nechci říct, že by byly nepřesné, ale asi bych na ně úplně nespolehal, protože dnes v poledne vyšel teda nějaký průzkum, kde teda padesát dva procent veřejnosti teda se má podle toho průzkumu vyslovit pro setrvání Británie v Evropské unii. To okamžitě vyvolalo obrovskou vlnu, řekněme, mobilizace v rámci té kampaně Vote Leave, což je kampaň oficiální, která chce opustit Evropskou unii, mobilizovat prostě přes sociální sítě voliče, aby, nebo jejich příznivce, aby šli volit. Pak se zase objevila vlastně taková ta strategie, že je třeba především zabránit tomu, aby nakonec Skotové a Londýn, to znamená Londýn a City vlastně rozhodly o setrvání Británie v Evropské unii. Takže to jsou všechno takové prostě vlny, které se teďka šíří samozřejmě tím veřejným prostorem. Faktem je, že skutečně ten, to rozhodnutí, nebo ten konečný výsledek nebude jasný, nebo nějak výrazně jasný v tom smyslu, že by to třeba bylo šedesát procent ku čtyřiceti, ale bude to skutečně kolem té padesátky, kolem té padesátiprocentní hranice. To znamená, že se dá říct, že to bude hodně těsné.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak, Birmingham, kde jste vy momentálně, tak je známý vysokým podílem přistěhovalců. Jak to ovlivňuje nálady obyvatel, jak se stavějí k té základní otázce referenda?

Robert SCHUSTER, zvláštní zpravodaj Lidových novin

Tak, zajímavé je, že tedy v Birminghamu skutečně se relativně silně snažili ti stoupenci odchodu z Evropské unie, Británie z Evropské unie propagovat tu myšlenku právě mezi těmi jednotlivými komunitami, dokonce vlastně jedna z takových těch dílčích suborganizací té kampaně Vote Leave Muslimové pro Británii má vlastně tady své hlavní sídlo, hlavní představitele. Ještě včera večer vlastně chodili od domu k domu, aby přesvědčovali lidi. A nejenom teda příslušníky muslimské komunity, ale třeba i, i to většinové bělošské obyvatelstvo, aby teda hlasovali pro odchod z Evropské unie. Faktem je, že oni sami možná nevědí, nebo netuší, jak se rozhodnout. Protože lidi, ono vlastně jim je slibováno to, z hlediska, nebo z pozice těch odpůrců Unie, že odchod z Unie bude znamenat posílení těch tradičních vazeb Británie se zeměmi Commonwealthu, to znamená, v podstatě i se zeměmi, odkud títo migranti kdysi, ať už sami nebo jejich předci, do Británie přišli. Což samozřejmě zní velmi atraktivně, velmi lákavě, ale na straně druhé zase to samozřejmě bude znamenat i to, že potom z dlouhodobého hlediska přestanou například ve Velké Británii platit různé ty směrnice, různá ta opatření týkající se třeba sociální politiky, to, co de facto nějakým způsobem Evropská unie reguluje pro celek, pro celé to společenství.

To znamená, že je to skutečně takové zvažování, co je pro koho konkrétně lepší variantou. A je to hlavně otevřené.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tolik z Birminghamu zvláštní zpravodaj Lidových novin Robert Schuster. Díky, na shledanou.

Robert SCHUSTER, zvláštní zpravodaj Lidových novin

Děkuji, na shledanou.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A do hrabství Kent na jihu Anglie zdravím publicistu, rodilého Angličana Davida Winstona Vaughana. Dobrý den, Davide.

David Winston VAUGHAN, publicista

Dobrý den.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Už jsi hlasoval, Davide?

David Winston VAUGHAN, publicista

Už jsem hlasoval brzy ráno. A byl jsem tam jediný. Tak jsem nemusel čekat. Ale to bylo ve vesnici, v obecní škole vlastně, kde jsem tam šel hlasovat a, no, pak přišla jedna paní. A bylo to po silné bouři, takže všude ležela voda. Ale tak podařilo se mi hlasovat.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A je tajné, jak ses rozhodl?

David Winston VAUGHAN, publicista

Není tajné. Já jsem se rozhodl pro Evropskou unii, pro to, aby Velká Británie zůstala v Evropské unii.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A tvoje důvody?

David Winston VAUGHAN, publicista

Já si myslím, že je to, nebo já bych se podíval takhle do, do, do historie. Jako vy jste tam na začátku tohoto spotu, vy jste zahrál ty dvě hymny britskou a evropskou. A jako bychom měli rozhodnout mezi Evropou a Británií. A já si myslím, že to je přesně, přesně ta chyba, kterou v roce 1938 udělal Neville Chamberlain. Že prostě si myslel, že buď Evropa, nebo zbytek světa. A že Československo bylo malá vzdálená země. A to je podle mě úplně falešný výběr. Že, že člověk jako včera, nebo předevírem v debatě Boris Johnson, bývalý londýnský starosta a zastánce, zastánce brexitu řekl, že kdo není pro brexit, není vlastenec. A to si myslím, že řadu lidí hodně naštvál tím. Protože ...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Hm. A možná donutil jít ...

David Winston VAUGHAN, publicista

... výběr není, nebo nemusí být mezi Británií anebo Commonwealthem, jak o tom mluvil pan Schuster, a Evropou. Jako ty dvě věci jsou kompatibilní, se taky se Evropská unie stále mění.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Já bych se chtěl zeptat, Davide, na to, jakým způsobem vůbec ta kampaň zasáhla tvoje okolí. Protože se píše o tom, že rozdělila přátele, spojila nepřátele. Stává se, že dokonce se kvůli tomu štěpí celé rodiny?

David Winston VAUGHAN, publicista

Je to, je to asi pravda, že, že neexistuje klíč, podle kterého někdo je pro nebo proti, aby Británie zůstala v Evropské unii. A to je strašně zajímavé, že opravdu i moje rodina, ne přímo rodina, ale širší britská rodina je rozdělená. A když mluvím se, s lidmi, já jsem teď zrovna na dva měsíce v kraji, kde jsem se narodil a vyrostl, a je strašně zajímavé jako mluvit s lidmi a bavit se, s, například v neděli jsem byl v kostele a farář je vášnivý, vášnivým zastáncem Evropské unie. A kostelník je opak. Takže opravdu tam byla docela po bohoslužbě byla docela živá debata.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A byla to ale taková, dejme tomu, typicky britsky zdvořilá debata? Je to tak, že i za těchto okolností poměrně vyhocených jsou tvoji krajané schopni mezi sebou o těch věcech debatovat s chladnou hlavou? Že to nesklouzává k nějakému nepřátelství?

David Winston VAUGHAN, publicista

V debatách opravdu poměrně často klouzalo k nějakému nepřátelství. Ale já mám takové podezření, že někdy jde o takovou hru. Například už jsem zmínil o, o Borisovi Johnsonovi, který, který je vlastně, je, strašně rád hraje. Jako on je, jako hraje takovou, teď zrovna velice demagogicky, ale možná, že je to jenom taková jeho hra. Protože nezapomeňme, že před třema, třemi měsíci ani nebyl, ještě se ani nerozhodl pro, pro brexit. A teď najednou mluví, jako by šlo o, o konec světa, kdyby Británie zůstala v Evropské unii. A ...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Čili myslíš si, promiň, že tě přerušuji ...

David Winston VAUGHAN, publicista

Možná, že se to pak uklidní. Ale, ale vášně tam byly. A, a mnohem víc, si myslím, než při normálních všeobecných volbách.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak, to byl z Kentu David Winston Vaughan. Já moc děkuji za rozhovor. Přeji hezký den.

David Winston VAUGHAN, publicista

Taky děkuji.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A další linka nás propojí s Janem Váškou z katedry západoevropských studií **Fakulty sociálních věd**. Dobrý den.

Jan VÁŠKA, katedra západoevropských studií **Fakulty sociálních věd**

Hezké odpoledne.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Jestli si dobře vzpomínám, tak v lednu vedly podle průzkumů zastánci setrvání v Unii o deset procent. Čím si vysvětlit, že se ty síly relativně vyrovnaly?

Jan VÁŠKA, katedra západoevropských studií **Fakulty sociálních věd**

Ty, ty rozdíly se střídaly poměrně dramaticky. Ono to bylo často v návaznosti na bezprostřední události. Respektive reflexy dění na samotném kontinentě. Velmi ruku v ruce s eskalací migrační krize, která vlastně ten dlouhodobý trend oslabování, oslabování zastánců vystoupení potom úplně zvrátila a poměrně dlouho si zastánci brexitu udržovali, udržovali vedení. A v podstatě okolo naprosto vyrovnané, vyrovnaného postavení to oscillovalo až do, až do druhé poloviny minulého týdne, kdy potom ta vražda poslankyně Jo Coxové mírně posílila poměr sil ve prospěch zastánců setrvání. Nicméně ty, ty průzkumy jsou nadále absolutně, absolutně těsné.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak, to si můžeme říct, že v téhle chvíli není jisté vůbec nic. Ale přece jenom, pokud by ta účast byla, jak se odhaduje, nějakých šedesát šest, šedesát sedm procent, nahrávalo by to některému z táborů?

Jan VÁŠKA, katedra západoevropských studií **Fakulty sociálních věd**

Pokud by ta účast se pohybovala na hranici účasti do běžných sněmovních voleb, tak by to nahrávalo spíš zastáncům vystoupení. Protože se obecně má za to, že ty jsou motivovanější a disciplinovanější. Právě proto strana podporující setrvání doufala v co nejvyšší volební účast. Především jako v dobrou mobilizaci těch skupin, které nejsou příliš, nejsou příliš zvyklé k volbám chodit, nebo nejmladších generací. Kde koneckonců to setrvání má úplně největší podporu. A proto taky věřili v příznivé počasí.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak, uvidíme, protože jsme slyšeli, že na některých místech přšlo hodně, na jiných prostě svítilo sluníčko, krásně, mnohé lidi to neodradilo. Budeme to vědět až po té jedenácté hodině večerní. Ale já bych se podíval kousek dopředu. Ono to referendum o setrvání v Evropské unii de facto spustily spory uvnitř konzervativní strany. Jak se ten výsledek ...

Jan VÁŠKA, katedra západoevropských studií **Fakulty sociálních věd**

Je to přesně tak.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

... odrazí právě u Toryů? Může projít bez nějakých širších dopadů, že proti vlastnímu předsedovi vedli kampaň ministři, poslanci, anebo jak bylo řečeno, bývalý konzervativní starosta Londýna Boris Johnson?

Jan VÁŠKA, katedra západoevropských studií **Fakulty sociálních věd**

Ta situace v konzervativní straně vypadá tak, že zhruba polovina poslaneckého klubu vedla kampaň za setrvání, druhá polovina kampaň za vystoupení. V samotné vládě šestnáct ministrů včetně premiéra vede kampaň za setrvání, pět vede kampaň proti. Čili ta strana je velmi hluboce rozdělena. Především na úrovni aktivistů stranických v jednotlivých volebních obvodech převažují, převažují zastánci vystoupení. A podle pozorovatelů se má za to, že pouze velmi výrazné vítězství Davida Camerona a té strany za setrvání by zabránilo potom nějakému zpochybnění jeho, jeho následujícího mandátu. Naopak pokud prohraje, tak je otázka, zda jeho setrvání dlouhodobé na postu ministerského předsedy je vůbec, vůbec myslitelné vzhledem k tomu, že řada těch konzervativních poslanců, zastánců brexitu proti němu zahořkla vzhledem k tomu, jak, s jakým, s jakým zápalem a nasazením vedou, vedou tu kampaň za setrvání. V každém případě ta jeho premiéřská perspektiva zřejmě není příliš dlouhá, protože on opakovaně potvrdil, že hodlá odstoupit z postu premiéra před koncem tohoto období, čili, volebního. Čili před rokem 2020. Takže je spíš otázka ne jestli, ale kdy potom ten souboj o jeho následnictví bude a kdo do něho půjde jako favorit. V případě zastánců, zastánců setrvání to bude určitě stávající ministr financí George Osborne, v případě vítězství odpůrců to je velmi

otevřené. Zdali by byl, zdali by to byl Michael Gove, vůdčí figura té kampaně za vystoupení, to je zatím předčasné říci.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Ono se hodně mluví o tom, co se bude dít ráno v pátek, zítra ráno. Ale pokud samozřejmě bude brexit, těch scénářů je spousta. Ale kdyby dopadlo referendum proti odchodu a že třeba sázkaři mají jasno, ti si myslí z devadesáti dvou procent, že to dopadne pro remain. Ale tak jaké by i to setrvání mělo po té veškeré kampani důsledky na mezinárodní scéně?

Jan VÁŠKA, katedra západoevropských studií **Fakulty sociálních věd**

Především jakmile by Británie oficiálně oznámila Evropské radě, že se rozhodla setrvat, tak by vstoupily v platnost ty dohody, které na začátku roku vyjednal Cameron, Cameron v Evropské radě. A které svým způsobem potvrzují ten trochu specifický status Británie v rámci Evropské integrace. A které zároveň otevírají dveře k poměrně rychlému dílčímu omezení těch sociálních dávek a výhod, které mohou v Británii čerpat pracovníci z ostatních zemí Evropské unie. Což je jeden z těch hlavních argumentů, se kterými operovali, operovali kritici toho současného stavu. A jinak samozřejmě v celém západním společenství by nastala obrovská, obrovská úleva, jakkoliv ta otázka evropské integrace v Británii v případě těsného výsledku referenda samozřejmě nebude, nebude uzavřená.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tolik Jan Váška z katedry západoevropských studií **Fakulty sociálních věd**. Děkuji vám, hezký den.

Jan VÁŠKA, katedra západoevropských studií **Fakulty sociálních věd**

Hm, děkuji, vám také.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A teď voláme do Francie Lukáši Mackovi, řediteli dijonské pobočky Pařížského institutu politických studií. Dobrý den.

Lukáš MACEK, ředitel dijonské pobočky Pařížského institutu politických studií

Dobrý den.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Já jsem se díval na takové zajímavé průzkumy. Jeden z nich byl obzvlášť přitažlivý. A to průzkum Bertelsmannovy nadace. Podle toho průzkumu se pro setrvání Britů v Unii vyslovilo jednačtyřicet procent Francouzů, odchod si přeje dvacet pět procent, nerozhodnutých bylo třicet čtyři procent. Čili to pochopení pro Británii tak vyslovilo sice dost lidí, ale daleko méně, než třeba v Německu nebo v Polsku. Čím to je?

Lukáš MACEK, ředitel dijonské pobočky Pařížského institutu politických studií

Tak, ono obecně tyhle průzkumy dělané v ostatních zemích je složité interpretovat. Protože není úplně jasné, jestli lidé se na to dívají z pohledu, co si myslí, že je v zájmu Britů, nebo v zájmu Francie. V tomto případě. Navíc byly jiné průzkumy, které ukazovaly poměrně jednoznačně, že tedy Francouzi odpovídali spíše, že by preferovali, aby Británie zůstala. Ale na druhou stranu vztahy mezi Francií a Velkou Británií jsou tradičně komplikované, zatížené celou řadou historických vzájemných obviňování. A, a rivalit. Takže to, že určitě v rámci Evropské unie francouzské veřejné mínění patří k těm vlažnějším, co se týče snahy udržet Británii v Evropské unii, určitě není překvapivé.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A sílí podle vás ty hlasy, které říkají, že Británie je věčný potíživista, a když chce tedy jít, tak ať si jde?

Lukáš MACEK, ředitel dijonské pobočky Pařížského institutu politických studií

Tak, já bych řekl, že hlavní, hlavní část těch Francouzů, kteří si myslí, že by Británie měla odejít, tak nejsou lidé, kteří uvažují tak, jak jste to teďka shrnul. Ale spíše ti, kteří by v tom viděli šanci, jak vzápětí požadovat podobné referendum ve Francii. To znamená, především voliči Národní fronty Marine Le Penové, která je jediná v, viditelných důležitých politiků na francouzské politické scéně, která jednoznačně se vyslovuje pro to, že doufá, že brexit nastane. Právě proto, že to bude začátek konce Evropské unie. A že to spustí dominový efekt. A chtěla by, aby další zemí byla Francie. To, co jste řekl ...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak to jsou, tak to jsou samozřejmě, ano, dopovězte, prosím.

Lukáš MACEK, ředitel dijonské pobočky Pařížského institutu politických studií

To, co jste řekl, určitě existuje také. Ale myslím si, že to je okrajovější záležitost.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak, to, co vy jste řekl o Marine Le Penové, to je samozřejmě její přání. Ale nakolik skutečně může případný britský odchod z Unie ovlivnit prezidentské volby ve Francii?

Lukáš MACEK, ředitel dijonské pobočky Pařížského institutu politických studií

Prezidentské volby konkrétně si myslím, že by ovlivnil relativně málo. Myslím si, že ta prezidentská volba se bude hrát na rovině domácích témat, ekonomické situace, bilance Francoise Hollanda a tak podobně. Takže myslím si, že samozřejmě to, že by na evropské úrovni svým způsobem teze Marine Le Penové dostaly jakési požehnání tím, že by k brexitu došlo, tak by to nepochybně situaci usnadnilo. Zejména by to oslabilo právě to, co je vnímáno často jako její hlavní handicap, to znamená to, že je mimo, řekl bych, jakýkoliv evropský hlavní proud, že na evropské úrovni je zkrátka úplně někde v ofsajdu. Ale nemyslím si, že by to byl klíčové téma, které by zamíchalo kartami pro nadcházející prezidentskou volbu ve Francii.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Já děkuji do Francie Lukáši Mackovi, řediteli dijonské pobočky Pařížského institutu politických studií. Díky a hezký den.

Lukáš MACEK, ředitel dijonské pobočky Pařížského institutu politických studií

Já děkuji vám, hezký den.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

V případě, že Británie opustí Evropskou unii, přijde o nejvyšší rating na stupni AAA. Německému listu Bild to řekl zástupce mezinárodní ratingové agentury Standard & Poor's Moritz Kraemer. Většina ekonomů se shoduje, že brexit by měl nepříznivý dopad na britskou i evropskou ekonomiku. Zdejší ministr financí Andrej Babiš z hnutí ANO ovšem zásadní vliv na naše hospodářství neočekává. Na lince je Jan Bureš, hlavní ekonom ERA Poštovní spořitelny. Dobrý den.

Jan BUREŠ, hlavní ekonom, ERA Poštovní spořitelna

Pěkný den.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Shodujete se s ministrem Babišem, že dopad případného brexitu na naši ekonomiku nebude nijak zásadní?

Jan BUREŠ, hlavní ekonom, ERA Poštovní spořitelna

To se, myslím, v tuto chvíli nedá říct. Ono samo o sobě není jisté, co by brexit vyvolal v evropském hospodářství. Do velké míry je to podmíněné tím, jak by eventuálně odchod Velké Británie z Evropské unie nahlodal důvěru v Evropskou unii. A možná především v euro jako takové. A v tom případě, kdy by ten nárůst toho napětí byl větší, tak bychom mohli vidět napříč eurozónou, napříč Evropskou unií pokles investic, který by se nakonec asi nevyhnul ani Česku, které je malou otevřenou ekonomikou. Já bych tedy úplně tak klidný z hlediska efektů odchodu Velké Británie na českou ekonomiku nebyl.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, a na které zdejší podniky by měl podle vás případný brexit největší negativní dopad?

Jan BUREŠ, hlavní ekonom, ERA Poštovní spořitelna

No, je to třeba brát z dvou úhlů pohledu. Ten první úhel pohledu je čistě skrze zahraniční obchod. Tam samozřejmě poměrně hodně jsou exponované automobilky, nebo výrobci počítačů a elektroniky. Ale ta expozice sama o sobě není, řekl bych, kriticky důležitá pro ně. Poškodilo by to řadu firem. Ale neohrozilo by je to na životě, to určitě ne. Co by bylo nepříjemnější pro českou ekonomiku jako celek, je skutečně nějaký výraznější nárůst napětí v Evropě jako takové, který by vedl podniky k tomu, že by začaly odkládat své investice a pak by mohla být zasažena česká ekonomika jako celek. Řekněme, minimálně v průmyslu bychom viděli ne pokles ve vybraných firmách, vybraných odvětvích, ale mohlo by to mít za následek zvolnění dynamiky napříč celým hospodářstvím.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Když se podržíme ještě toho zúženého pohledu, myslíte si, že by se Británie nějak zvlášť bránila exportům z Evropské unie? Já nevím, zavedla by na ně vysoká cla?

Jan BUREŠ, hlavní ekonom, ERA Poštovní spořitelna

To si nemyslím, že je pravděpodobné v té první fázi. Minimálně dlouhou dobu by probíhala vyjednávání určitě o tom, jak by ten nový status Velké Británie vypadal. Nicméně co je pravděpodobné, že v tom období vzniklé nejistoty by relativně tvrdě bylo zasaženo britské hospodářství. A ty vývozy do Británie spíš než kvůli tarifům by šly dolů kvůli slabé tamní poptávce.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, a co obrácený pohyb, tedy britských výrobků do Unie. Mohla by mu Unie zabraňovat? Zkrátka proto, že třeba ten status Británie by v té chvíli byl třeba na úrovni nižší, než předkandidátské, a ty podmínky by bylo třeba vyjednat znovu?

Jan BUREŠ, hlavní ekonom, ERA Poštovní spořitelna

Těžko v tuto chvíli spekulovat, jak by ta finální dohoda vypadala. Já si myslím, že do velké míry by byla ta hra ze strany kontinentální Evropy relativně tvrdá. Že by nechtěly členské země, především Francie a Německo dát velké Británii bílanku šek ve volném přístupu na vnitřní trh. A pravděpodobně by výměnou za to požadovali striktní přijetí naprosté většiny evropské legislativy, možná i nějaké příspěvky do evropského rozpočtu. Je zase otázka, jestli to je něco, co by se těm dnešním zastáncům brexitu líbilo. Do velké míry pro mě to, jaký status bude Británie, je tedy hodně otevřenou hrou a hodně nejistou v tuto chvíli.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Centrální banky, jestli jsem se dobře dočetl, tak uvedly, že jsou připraveny intervenovat, pokud by se Británie rozhodla opustit Unii. Čili jaké turbulence by ten případný odchod mohl vyvolat? A jak by banky mohly reagovat?

Jan BUREŠ, hlavní ekonom, ERA Poštovní spořitelna

To jsou ty okamžité, to okamžité napětí. Na to si myslím, že centrální banky připravené jsou, že v případě, že by někde, ať už v Británii, nebo v kontinentální Evropě byl nedostatek likvidity teď. Může to být likvidita eurová nebo librová, tak jsou připraveni ji dodat, připraveny ji dodat. Tady bych neviděl nějaký zásadnější problém z hlediska dopadu brexitu eventuálního. Nicméně není to něco, co by samozřejmě řešilo nějaký širší přenos napětí, který bysme mohli cítit. Není to něco, co by dokázalo vyřešit tu nejistotu v podnikatelském sektoru, eventuální odkládání investic, ať už v Británii nebo v Evropské unii jako celku.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Poslouchali jsme ekonomu Jana Bureše. Děkuji vám, na shledanou.

Jan BUREŠ, hlavní ekonom, ERA Poštovní spořitelna

Pěkný den. Na slyšenou.

Za pět dní práce tři sta tisíc

23.6.2016 Mladá fronta DNES str. 13 Praha
Martin Bajtler

Opozici vadí analýzy zadané Prahou 3 bez výběrového řízení. Jsou kvalitní, brání je radnice

ŽIŽKOV Podivné zakázky. Tak označuje opozice v Praze 3 několik analýz, které si vedení radnice za uplynulý rok objednalo. Jedná se o materiály z různých oblastí od kultury přes dopravu až po zahraniční politiku.

Podle opozičních politiků mají zakázky společné znaky. Jsou předražené, zbytečné a některé analýzy se Prahy 3 dotýkají jen okrajově. „Navíc byly bez výběrového řízení zadány firmám bez zkušeností s danou oblastí a s vazbami na ODS, která sedí v radě,“ uvádí předseda zastupitelského klubu Žižkov (nejen) sobě (ŽnS) Ondřej Rut.

Opozici zaráží například zakázka, kterou odbor kultury městské části zadal společnosti Vertical Sound. Ta se sice zabývá především pronájmem zvukové aparatury, ale pro Prahu 3 měla zpracovat analýzu kulturního života na území městské části. Za podklad radnice zaplatila více než tři sta tisíc korun. Podle Růta nehospodárně. „V tom materiálu, který je mimochodem vypracován v podobě powerpointové prezentace, není nic, co by vedení městské části už nevědělo,“ tvrdí Rut.

Většina zprávy se totiž skládá z prostého popisu kulturních institucí v Praze 3. Konkrétní doporučení tvoří návrh sloučit kulturní příspěvkové organizace do jedné a součástí materiálu je i návrh loga této nové organizace.

Podle opozice to není práce, za kterou by měla Praha 3 platit tři sta tisíc korun.

„Firmy, kterým důvěřujeme“

Stejně drahou analýzu zpracovala pro městskou část společnost Markku Tuomo. Ta byla založena v září 2015 pod názvem Fugot Spedition. Hned v prosinci téhož roku dostala od radní Lucie Vítkovské (ODS) za úkol provést sociologický průzkum o preferencích obyvatel Prahy 3 v dopravě. Materiál byl vyfakturován a odevzdán už pět dní po zadání zakázky. „Jeho úroveň je katastrofální a výsledky jsou pro městskou část nepoužitelné,“ myslí si Rut.

Jednatelkou firmy, která průzkum zpracovala, je navíc Marek Matějka, který byl donedávna oblastním manažerem žižkovské organizace ODS. Podle ŽnS je to známkou toho, že před odborností firmy zvítězila její spřízněnost s občanskými demokraty.

Vedení městské části jakékoliv pochybení odmítá. Podle místostarosty Alexandra Bellu (ODS) proběhlo vypsání všech kritizovaných zakázek transparentně a v souladu se zákonem. Důležitější než portfolio oslovených firem je podle něj výsledný produkt. „Za kvalitou těch analýz si stojím. Analýzu kulturního života Prahy 3 navíc schválili i zelení v rámci komise pro kulturu, kde k ní žádné připomínky neměli, a po půl roce si vzpomenu, že je špatná,“ tvrdí Bellu a zároveň obhajuje výběr zhotovitelů. „Ty podklady jsou určeny pro naši další politickou práci. To, že se obracíme na firmy, kterým důvěřujeme, považují za správné,“ říká.

Podle politologa Petra Jüptnera z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy není tento přístup nijak výjimečný. „Pokud existuje schválená položka v rozpočtu, která se týká třeba právě odborných analýz, tak s ní rada může operovat podle sebe. A zakázku zadat firmě podle vlastních pravidel,“ vysvětluje. Za chybu ale

pokládá opozice už samotná pravidla zadávání veřejných zakázek městskou částí. Zakázky malého rozsahu totiž může objednat přímo vedoucí příslušného odboru, pokud nepřesáhnou pět set tisíc korun bez daně.

Zastupitelé ŽnS proto na úterním jednání zastupitelstva Prahy 3 navrhli zařadit do programu bod, který měl postup při zadávání veřejných zakázek upravit a snížit zmiňovanou hranici. „Veškeré zakázky nad dvě stě tisíc korun by podle nás měla schvalovat rada, a to po oslovení alespoň tří uchazečů,“ zdůvodnil návrh předseda klubu Rut. Bod však nakonec nebyl vůbec zařazen na program jednání. „Body zařazené opozicí nepodporujeme z principu, nicméně jako koalice o tom ještě budeme jednat. Nevím, jestli to bude přesně tato částka, ale nějakou normu připravit chceme,“ zdůvodňuje starostka Vladislava Hujová (TOP 09), proč koaliční zastupitelé návrh nepodpořili.

milionu korun vynaložila Praha 3 na analýzy, které jsou podle opozice zbytečné. 1,5

O autorovi| Martin Bajtler, redaktor MF DNES
Regionální mutace| Mladá fronta DNES - Praha

Opozice v Praze 3: Radnice si objednala podivné zakázky za stovky tisíc

23.6.2016 praha.iDNES.cz str. 00 Praha / Praha - zprávy

MF DNES, Martin Bajtler

Opozice vytýká vedení Prahy 3, že si za uplynulý rok objednalo několik analýz bez výběrového řízení. Vedení městské části pochybení odmítá. „Za kvalitou analýz si stojím,“ říká místostarosta Alexander Bellu (ODS).

Jedná se o materiály z různých oblastí od kultury přes dopravu až po zahraniční politiku. Podle opozičních politiků mají zakázky společné znaky. Jsou předražené, zbytečné a některé analýzy se Prahy 3 dotýkají jen okrajově. Zajímá vás dění v krajích?

Za cenu jednoho vydání získáte všechny regionální přílohy.

„Navíc byly bez výběrového řízení zadány firmám bez zkušeností s danou oblastí a s vazbami na ODS, která sedí v radě,“ uvádí předseda zastupitelského klubu Žižkov (nejen) sobě (ŽnS) Ondřej Rut.

Opozici zaráží například zakázka, kterou odbor kultury městské části zadal společnosti Vertical Sound. Ta se sice zabývá především pronájmem zvukové aparatury, ale pro Prahu 3 měla zpracovat analýzu kulturního života na území městské části.

Za podklad radnice zaplatila více než tři sta tisíc korun. Podle Ruta nevhodně. „V tom materiálu, který je mimochodem vypracován v podobě powerpointové prezentace, není nic, co by vedení městské části už nevědělo,“ tvrdí Rut.

Většina zprávy se totiž skládá z prostého popisu kulturních institucí v Praze 3. Konkrétní doporučení tvoří návrh sloučit kulturní příspěvkové organizace do jedné a součástí materiálu je i návrh loga této nové organizace. Podle opozice to není práce, za kterou by měla Praha 3 platit tři sta tisíc korun. „Firmy, kterým důvěřujeme“

Stejně drahou analýzu zpracovala pro městskou část společnost Markku Tuomo. Ta byla založena v září 2015 pod názvem Fugət Spedition. Hned v prosinci téhož roku dostala od radní Lucie Vítkovské (ODS) za úkol provést sociologický průzkum o preferencích obyvatel Prahy 3 v dopravě.

Materiál byl vyfakturován a odevzdán už pět dní po zadání zakázky. „Jeho úroveň je katastrofální a výsledky jsou pro městskou část nepoužitelné,“ myslí si Rut.

Jednatel firmou, která průzkum zpracovala, je navíc Marek Matějka, který byl donedávna oblastním manažerem žižkovské organizace ODS. Podle ŽnS je to známkou toho, že před odborností firmy zvítězila její spřízněnost s občanskými demokraty.

Vedení městské části jakékoliv pochybení odmítá. Podle místostarosty Alexandera Bellu (ODS) proběhlo vypsání všech kritizovaných zakázek transparentně a v souladu se zákonem. Důležitější než portfolio oslovených firem je podle něj výsledný produkt.

„Za kvalitou těch analýz si stojím. Analýzu kulturního života Prahy 3 navíc schválili i zelení v rámci komise pro kulturu, kde k ní žádné připomínky neměli, a po půl roce si vzpomenu, že je špatná,“ tvrdí Bellu a zároveň obhajuje výběr zhotovitelů. „Ty podklady jsou určeny pro naši další politickou práci. To, že se obracíme na firmy, kterým důvěřujeme, považuji za správné,“ říká.

Podle politologa Petra Jüptnera z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy není tento přístup nijak výjimečný. „Pokud existuje schválená položka v rozpočtu, která se týká třeba právě odborných analýz, tak s ní rada může operovat podle sebe. A zakázku zadat firmě podle vlastních pravidel,“ vysvětluje.

Za chybu ale pokládá opozice už samotná pravidla zadávání veřejných zakázek městskou částí. Zakázky malého rozsahu totiž může objednat přímo vedoucí příslušného odboru, pokud nepřesáhnou pět set tisíc korun bez daně.

Zastupitelé ŽnS proto na úterním jednání zastupitelstva Prahy 3 navrhli zařadit do programu bod, který měl postup při zadávání veřejných zakázek upravit a snížit zmiňovanou hranici.

„Veškeré zakázky nad dvě stě tisíc korun by podle nás měla schvalovat rada, a to po oslovení alespoň tří uchazečů,“ zdůvodnil návrh předseda klubu Rut.

Bod však nakonec nebyl vůbec zařazen na program jednání. „Body zařazené opozicí nepodporujeme z principu, nicméně jako koalice o tom ještě budeme jednat. Nevím, jestli to bude přesně tato částka, ale nějakou normu připravit chceme,“ zdůvodňuje starostka Vladislava Hujová (TOP 09), proč koaliční zastupitelé návrh nepodpořili.

URL| http://praha.idnes.cz/podivne-zakazky-praha-3-07o-/praha-zpravy.aspx?c=A160623_2255341_praha-zpravy_nub

---

Zvyšují se po brexitu bezpečnostní rizika na starém kontinentě, hlavně ze strany Ruska?

24.6.2016 ČRo Radiožurnál str. 02 18:10 Ozvěny dne - publicistika

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Ruský prezident Vladimir Putin dnes uvedl na adresu brexitu, že bude mít globální následky. Jak pozitivní, tak i negativní. Sankční politiku Západu vůči Rusku podle něj ovšem odchod Velké Británie z Evropské unie neovlivní. Šéf Kremlu taky dodal, že na výsledku referenda se odráží nespokojenost Evropanů s řešením migračních a bezpečnostních problémů. Já zvu do vysílání Tomáše Karáska z Katedry bezpečnostních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Dobrý den.

Tomáš KARÁSEK, Katedra bezpečnostních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

-----

Dobrý večer.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Pane doktore, ještě před referendem o vystoupení varoval britský premiér David Cameron před zvýšením bezpečnostních rizik, pokud by se Britové rozhodli vystoupit z Evropské unie, což nakonec udělali. Tedy se ptám logicky, jestli čelíme nějakým větším bezpečnostním rizikům?

Tomáš KARÁSEK, Katedra bezpečnostních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já myslím, že v krátkodobém výhledu ne, rozhodně nehrozí žádné akutní hrozby. Nicméně v dlouhodobé, v dlouhodobější perspektivě se samozřejmě může stát, že vystoupení, vystoupení Británie z Evropské unie bude mít, řekněme, strukturální dopady. V neposlední řadě na vztahy mezi Evropou a Ruskem, protože ať to bude, jak to bude, tak Evropská unie bez Británie jednoznačně bude, bude slabším aktérem. A i ve vztahu k Rusku se to nepochybně projeví, to za prvé. A za druhé, Evropská unie už několik let vlastně se primárně zabývá vnitřními záležitostmi, problémy typu dluhové krize. Teď k tomu vlastně přibudou velice intenzivní, velice problematická a nepochybně zdlouhavá jednání o brexitu. A tahle ta energie vlastně, která bude věnována vnitřním otázkám, nebude moci být nasměrována do zahraniční bezpečnosti, případně obranné politiky, což nepochybně z hlediska akceschopnosti Evropskou unii také oslabí.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Z toho všeho se dá vyvodit, že brexit jednoznačně vyhovuje Kremlu a jeho zájmům?

Tomáš KARÁSEK, Katedra bezpečnostních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já bych to, já bych to tak interpretoval, respektive si nedovedu, nedovedu odpovědět obráceně. To znamená, že by, že by na brexitu Rusko nějakým způsobem trátilo. Myslím si, že prostě jednoznačně ruskou pozici to, to zvýhodňuje, už proto, že se nabízí prostor prostě rozehrávat, rozehrávat do budoucna, řekněme, jednotlivé státy, součásti Evropské unie proti, proti sobě. Nesmíme také zapomínat na to, že podle všech indicií Rusko nějakým způsobem financuje, respektive podporuje, řekněme, krajně pravicové strany z různých evropských zemí. To znamená, i tady může vycítit příležitost do budoucna, řekněme, hrát aktivnější hry.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Každopádně se asi dá čekat, že by se měly znovu definovat vztahy mezi Evropskou unií a Ruskem po tom, co Velká Británie opouští společný politický svazek.

Tomáš KARÁSEK, Katedra bezpečnostních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Takto bych to asi nedefinoval. Já si myslím, že Evropská unie ze své pozice nepochybně bude trvat na tom, že ve vztahu k dalším aktérům se nic nemění. Evropská unie tady prostě jako právní entita zůstává. Zůstávají její politiky "jenom" už součástí těch politik, respektive některých politik a úplně nevíme kterých do budoucna nebude Velká Británie. Ale tady se potýkáme s velkou mírou nejistoty, protože je těžké předvídat, do jaké míry Británie bude, nebude zapojena, respektive bude nebo nebude spolupracovat, spolupracovat se společnou zahraniční a bezpečnostní, respektive bezpečnostní a obrannou politikou Evropské unie, protože to prostě nevíme, to se dozvíme až v průběhu, respektive na konci jednání o vystoupení, o vystoupení Británie.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Pokud jde možná o tu ruskou hrozbu, tak do jaké míry se můžeme spolehnout na to, že jsme součástí Severoatlantické aliance, jestli i tady se něco výrazně změní ve vztazích členských zemí NATA v okamžiku, kdy Velká Británie opouští Evropskou unii?

Tomáš KARÁSEK, Katedra bezpečnostních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Formálně by samozřejmě nemělo, protože členy NATO jsou jednotlivé země, státy, nikoliv, nikoliv Evropská unie nebo Evropa jako taková. To znamená, pro NATO se jakoby nic nemění. To znamená, NATO by nadále mělo fungovat tak, jak funguje. Na druhou stranu ty, řekněme, pošramocené vztahy nebo pochroumaná důvěra ve vzájemných vztazích mezi evropskými kontinentálními tedy zeměmi a Británií se v nějaké míře pravděpodobně, pravděpodobně promítnou. Ale pochopitelně stále platí, že prostě NATO jako organizace brexitem dotčená není. Všechny její závazky včetně závazku ke kolektivní obraně platí. Takže striktně vzato bychom, bychom měli předpokládat, že politiky NATO, včetně politik NATO vůči, vůči Rusku se, se měnit nebudou. Ostatně blížící se varšavský summit na toto asi dá nějakou indikativní odpověď.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Předpokládá Tomáš Karásek z Katedry bezpečnostních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Díky, na shledanou.

Tomáš KARÁSEK, Katedra bezpečnostních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

-----
Děkuji za pozvání, hezký večer.

Ideální adept pro VŠ? Nemá vizi, ponocuje

24.6.2016 Lidové noviny str. 05 Domov

MICHAELA KABÁTOVÁ

Tři pětiny uchazečů o studium na vysoké škole

pravidelně snídají.

Minimum ze studentů pije energetické nápoje nebo se pravidelně stravuje v rychlém občerstvení.

Ti nejlepší ale zase chodí pozdě do školy, ponocují a nemají jasnou představu, kam po vysoké škole.

PRAHA Je dochvilný, chodí včas spát a přesně ví, co chce v budoucnu dělat. Kdo si takto představuje profil maturanta, který má nejlepší předpoklady pro studium na vysoké škole, je na omylu.

Z aktuálního průzkumu společnosti Scio, která provádí národní srovnávací zkoušky jako součást přijímacích testů na 72 českých i slovenských fakult vysokých škol, vyplývá přesný opak.

Ti, kteří dosáhli v testu obecných studijních předpokladů nejlepších výsledků, totiž chodí spát až nad ránem, nejčastěji po druhé hodině.

Obdobně se maturanti „vznamenali“ i při další otázce.

„Statisticky platí, že čím častěji chodili studenti pozdě na hodinu, tím lepší mají studijní předpoklady,“ uvádí Štěpán Pudlák ze společnosti Scio. Nejlepší mezi testovanými usedali do školní lavice až po zvonění i několikrát týdně.

Neholdují alkoholu, zato kávě ano

Několikrát týdně si zajdou koupit jídlo do rychlého občerstvení čtyři procenta uchazečů o studium na vysoké škole. Alkoholu se za tu stejnou dobu několikrát napije pět procent z nich. A 61 procent pravidelně snídá.

Dost často sahají po kávě. „Více než polovina uchazečů pije kávu jednou či vícekrát týdně, přičemž 12 procent respondentů uvedlo, že kávu pijí několikrát týdně,“ sdělil Štěpán Pudlák ze společnosti Scio. Její dotazník vyplnilo zhruba 70 procent maturantů a zbytek těch, kteří se hlásí na vysokou školu ze zaměstnání nebo jiné vysoké školy. V průběhu letošního školního roku prozradili, jaký mají životní styl.

Z průzkumu vyšly překvapivé závěry hned u několika otázek. Každý pátý uchazeč v posledním ročníku střední školy spal denně méně než šest hodin. Většina šla spát mezi desátou a dvanáctou hodinou večer. Nicméně ti, kteří dosáhli nejlepšího průměrného výsledku v testu obecných studijních předpokladů, chodí obvykle spát nejpozději – až po druhé hodině ráno.

Lépe si při testu vedli také ti, kteří několikrát týdně v maturitním ročníku přicházeli pozdě do školy. „Čtvrtina uchazečů uvedla, že v posledním ročníku střední školy chodili pozdě na první vyučovací hodinu i několikrát měsíčně, nebo dokonce několikrát týdně,“ řekl také Pudlák.

Jasno mají podprůměrní, nejlepší se rozhodnou později

Na otázku, jestli mají jasnou představu o budoucí profesi po absolvování vysoké školy, odpověděli „určitě ano“ uchazeči s podprůměrným výsledkem v testu studijních předpokladů. Naopak ti, kteří určitě nevědí, dopadli v testu nejlépe.

Mezi těmi, kteří národní srovnávací zkoušky zvládli z celého Česka nejlépe, byla většina právě v této situaci. „Po prázdninách nastupuji na Institut ekonomických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Co bych po škole chtěla dělat, na jaké pozici, to zatím nevím,“ řekla Veronika Martínková, která letos maturovala na gymnáziu. Jasno má ale v tom, že chce na nějakou dobu odjet studovat do zahraničí.

Vybírají podle výdělku či přátel

Respondenti průzkumu s nejlepším výsledkem si vybírali vysokou školu podle kvality výuky a učitelů. Na druhém místě volili podle toho, jak se s dosaženým vzděláním uplatní v praxi – jestli si najdou dobré pracovní místo a kolik si vydělají. Naopak po ty s nejhörším výsledkem bylo hlavní, aby se na školu dostali a udrželi se na ní. Třetí nejčastější výběr padl podle toho, kde má uchazeč přátele a jaká je možnost si v daném městě při škole přivydělat. Národní srovnávací zkoušky letos podstoupilo 21 390 jednotlivců.

Graf

V rámci národních srovnávacích zkoušek Scio probíhalo ve školním roce 2015/2016 dotazníkové šetření mezi maturanty.

Máte jasnou představu o tom, jakou práci chcete po VŠ dělat?
(průměrný percentil, 2878 respondentů)

určitě ano 41,5 %
spíše ano 44,2 %
spíše ne 45,3 %
určitě ne 54,3 %

Údaje v percentilech

porovnávají odpovědi s úspěšností v testu obecných studijních předpokladů. Percentil zjednodušeně vyjadřuje, kolik procent z dalších řešitelů testu uchazeč svým výsledkem předstihl. Hodnota percentilu 0 tedy znamená, že uchazeč ve srovnání s ostatními dosáhl nejhöršího výsledku, percentil 100 znamená, že byl nejlepší.

Snídáte pravidelně? (5030 respondentů)

61 % ANO
39 % NE

Jak často konzumujete... (5863 respondentů)

kávu alkohol jídlo z rychlého občerstvení energetické nápoje čokoládu

několikrát denně 12 % 1 % 0 % 0 % 2 %
denně 16 % 1 % 0 % 1 % 7 %
několikrát týdně 15 % 5 % 4 % 3 % 26 %
jednou až dvakrát týdně 12 % 15 % 10 % 4 % 21 %
několikrát měsíčně 13 % 44 % 43 % 18 % 33 %
několikrát za rok nebo vůbec 29 % 32 % 40 % 72 % 10 %

Kolik hodin denně v průměru spíte?
(5866 respondentů)

méně než 5 2 %
5 až 6 16 %
6 až 7 33 %
7 až 8 34 %
8 až 9 12 %
více než 9 1 %

V kolik hodin obvykle chodíte spát ve všední dny?
(průměrný percentil, 5867 respondentů)

před 22.00 39,9 %
mezi 22.00 a 23.00 45,0 %
mezi 23.00 a půlnocí 49,7 %

mezi půlnocí a 1.00 51,6 %
mezi 1.00 a 2.00 50,5 %
po 2.00 56,1 %

Jak často jste v posledním ročníku přišli pozdě na první hodinu?
(průměrný percentil, 2257 respondentů)

několikrát týdně 56,8 %
několikrát měsíčně 53,5 %
několikrát do roka 49,3 %
vůbec 43,5 %

Zdroj: Scio

Foto autor| FOTO: MAFRA-ARCHIV // KOLÁŽ ŠIMON / LN

„Fotbal jsem s kluky hrával u Nové radnice“ 25.6.2016 Mladá fronta DNES str. 18 Moravskoslezský kraj Martin Jiroušek

V dnešním díle seriálu MF DNES Ostravské stopy, v němž se známé osobnosti vyznávají ze svého vztahu k Ostravě, vám přinášíme povídání s režisérem a divadelním ředitelem Iljou Rackem mladším. Jak vidí své rodiště?

Televize, rozhlas a divadlo, to byly sudičky u kolébky Ilji Racka mladšího. Syn známého filmového, televizního a divadelního herce Ilji Racka se narodil v Ostravě, která se mu stala osudnou. S rodinou v ní žije dodnes a také kulturní oblasti zůstává věrný.

„Ostrava má pro mne rozhodující význam tím, že je to mé rodiště, v paměti mi dodnes živě zůstává dřívější sad Dzeržinského s letadlem (dnes sad Čs. letců – pozn. red.) na ulici 30. dubna, kam jsme jako děti lezli. Fotbal jsem hrával zásadně na letní zahradě u Nové radnice. Když tam teď chodím do práce, tak se vždy vidím, jak si tam čtáme se spolužáky,“ prozradil Ilja Racek, který nedávno nastoupil na své nové pracoviště jako ředitel Slezského divadla v Opavě.

V roce 1968 maturoval Ilja Racek ml. na známém Matičním gymnáziu. „Na základní školu jsem chodil na haldu, ta se nacházela u Dolu Jindřich, v roce 1964 ji ale zbourali. Bydleli jsme vedle skladatele a dirigenta Vladimíra Brázdy. Potkával jsem jej jako kluk, pak jsem byl jeho ředitelem v Národním divadle moravskoslezském,“ vypráví Racek.

A slavný tatínek, představitel mimo jiné jediného upíra Dráculy s plnovousem? „Jezdil za námi do Ostravy na Vánoce. Měl tady svou tehdejší přítelkyni, známou herečku pocházející z Ostravy, oba tehdy pracovali v olomouckém divadle. Pamatuji si, že v 50. letech mířil ke mně do Ostravy, kde se odehrávala jedna vánoční večeře u nás doma, a pak na tu druhou chodil k ní,“ vzpomíná syn.

Na přelomu šedesátých a sedmdesátých let Ostravan Ilja Racek vystudoval obor Televizní publicistika na **Fakultě sociálních věd** a publicistiky Univerzity Karlovy, posléze režii na Divadelní fakultě Akademie múzických umění. „Po studiích v Praze jsem v roce 1975 nastoupil jako pomocný režisér a asistent do Československé televize v Ostravě. V televizi jsem dělal například dabing cizojazyčných večerníčků, ve spolupráci s kolegy Volkmerem a Čvančarou jsem se podílel na adaptaci seriálu Laurel a Hardy a posléze na polském hraném seriálu Čtyřicátník. Mými váženými kolegy byli například známí režiséři Alois Müller nebo František Mudra. Ten druhý byl spíše publicista a proslavil se například výrokem: K..va, jsi herec, tak hraj, vole,“ směje se Ilja Racek. V televizi se seznámil také s Lubošem Zaorálkem (nynějším ministrem zahraničních věcí – pozn. red.), napsali spolu scénář o životě regionálního divadla s hrdinou mladým hercem. „Šéf programu major Blažek to ale nepovolil, Luboš chtěl dokonce točit nějakou dramatizaci z díla Franze Kafky: to byla tehdy velká odvaha. Taky mu to neprošlo a musel televizi opustit.“

Tehdy společně s herci navštěvovali bar v Poštovní ulici nebo hospodu U Radů. „Tady si pamatuji na příhodu s hercem Miloslavem Holubem, kterému odmítli přidat přílohu k jím donesené tlačence. Narazil na číšníka, který netušil, že Holub je VIP. Ten se pak odebral do jiné hospody a přestal k Radům chodit až do doby, než za ním přišla omluvná delegace. Pro restauraci jeho odchod znamenal citelnou ztrátu, měl kolem sebe řadu příznivců, co odešli s ním,“ vzpomíná Ilja Racek.

Od roku 1983 režíroval Ilja Racek soubor Těšínského divadla, odkud přešel do libereckého Divadla F. X. Šaldy. Režie v Těšínském divadle měla svá úskalí, ne vše se hodilo tehdejšímu komunistickému režimu. „Dělali jsme k nějakému výročí Karla Steigerwalda, s tím byly největší problémy, také nám zakázali Stonišovo Jezulátko. Pamatuji se, jak se tady v divadle tehdy jako statista vyskytoval mladý Jarek Nohavica. Hezké je, že ho to od divadla úplně neodradilo, o čemž svědčí jeho současná spolupráce s ostravskou operou...“

Jak vidí Ilja Racek Slezské divadlo a jeho budoucnost? Přestože na dramaturgii příští sezony nechce nic měnit, tak vnímá tuto oblast jako jedinečné místo se svým geniem loci, kterého by chtěl v budoucnu využít. „Slezsko je široký pojem, který má svou bohatou historii vlastně čtyř kultur: české, německé, polské i židovské. Tady bych chtěl pro budoucnost hledat zajímavá témata, která by na tu bohatou a taky komplikovanou historii navázala. Ta historie, to je drama samo!“

***

Profil Ilja Racek ml. Syn známého herce a dlouholetého člena pražského souboru Divadla na Vinohradech Ilji Racka se narodil 10. dubna 1950 v Ostravě. Po studiích v Praze a později v Olomouci začínal jako pomocný režisér a asistent v ostravských studiích rozhlasu i televize, od roku 1983 režíroval soubor Těšínského divadla, odkud přešel do libereckého Divadla F. X. Šaldy. Po roce 1991 šéfoval Státnímu divadlu Ostrava (dnes Národní divadlo moravskoslezské) i Janáčkově filharmonii. Od podzimu 1998 do začátku roku 2001 působil jako náměstek ministra kultury ČR a následně vedl odbor kultury a památkové péče ostravského krajského úřadu. Od roku 2002 byl ředitelem ostravského televizního studia a v letech 2013 až 2014 řídil plzeňské Divadlo J. K. Tyla. 1. června nastoupil jako ředitel Slezského divadla v Opavě. Ilja Racek ml. bydlí v Ostravě, je ženatý a má tři děti.

O autorovi| Martin Jiroušek, spolupracovník MF DNES

Foto autor| Foto: Alexandr Satinský, MAFRA

Foto popis| Ilja Racek Nedávno Ilja Racek nastoupil do funkce ředitele Slezského divadla v Opavě.

Regionalni mutace| Mladá fronta DNES - Moravskoslezský kraj

Bud' chytrý na FB, pozvou tě do televize

25.6.2016 Lidové noviny str. 22 Orientace - rozhovor
ZUZANA VÁLKOVÁ

S mediálním teoretikem Tomášem Trampotou o změnách v porozumění zpravodajským informacím, tyranii okamžiku a různých pojetích objektivitu

Ke vzájemnému ovlivňování světa tradičních médií, jejich online verzí a sociálních sítí dochází několik let. Některé mechanismy novinářské práce se pod jejich vlivem vyvíjejí, stejně jako se posiluje zdání zpravodajské legitimacy informací, které mají v sociálních sítích původ.

* LN Jaký vliv mají sociální sítě na zpravodajskou práci seriálních médií, konkrétně jejich internetových vydání? Jak interakce sítí a médií ovlivňuje naše porozumění okolnímu dění?

Naše porozumění formují radikálně, a to zejména ve dvou rovinách: média se pouštějí do soutěže o pozornost, přičemž ve vyhocených situacích, jakou byly například nedávné atentáty v Bruselu, často navozují iluzi „příímého přenosu“, během něž se musí neustále něco dít. To vede k produkci balastních informací bez zpravodajské hodnoty a ke zjednodušování narativních vzorců, tedy způsobů vyprávění, uspořádání částí příběhu a jejich vztahu k zaznamenávané realitě. V příbězích se posiluje konflikt, zjednodušují se kategorie a posilují stereotypy. K tomu můžeme přičíst ještě jiné, na první pohled méně zřetelné bulvarizační procesy, například snižování objemu zahraničněpolitické agendy, a vyjde nám, že naše možnost porozumět souvislostem toho, co se kolem nás děje, se zmenšuje. Všechno řečené přispívá k upevnění heslovitého hodnocení situace, k radikalizaci politik a k dělení publika na my a oni. Rychlost informačního proudu nás také staví před bezprecedentní emotivnost sdělení. Sociální sítě pak samostatně – anebo v reakci na mediální obsah, který už jednou ovlivnily – pomáhají k utváření společenských skupin, které kromě vyhoceného názoru na věc nemají žádné jiné společné znaky. Dochází k prohlubování konvergence, tedy sblížování žánrů; tradiční média se přizpůsobují úspěšnému modelu zvnějšku, a tím se vzdávají svých charakteristických znaků, čímž si pod sebou podřezávají větev.

* LN Názory „osobností sociálních sítí“, které nejsou ani novináři, ani odborníky na diskutované téma, však do médií pronikají i mimo vyhocené situace – zavedený komentátor se v online verzi respektovaného média ocitá vedle marketéra z Twitteru, o jehož schopnosti kriticky zpracovat informace nemám žádnou představu. Jde v rámci tradičního média o funkční strategii, nebo o chybu?

Podle mě je to pragmatická strategie, která však vede ke zmatku. Pro média ovšem má mnoho výhod díky lepšímu inzertnímu zhodnocení obsahu – u čtenářů vede k „proklikávání“, které se stává měrou pro hodnocení závažnosti článků. Vmnoha redakcích jsou autoři online obsahu hodnoceni podle pozornosti, kterou dovedou svému textu zajistit, což ovlivňuje výběr témat a koneckonců i práci s titulky, jejichž obsah je často úplně jiný než tělo článku. Redakce tím také signalizují, že jsou otevřeným komunikačním kanálem. Je otázkou, jak se vypořádávají s nutností odlišit, které stanovisko odráží jejich názorové naladění – čtenář si obvykle musí poradit sám.

* LN Dává tato inzertně podpořená iluze rovnosti zdrojů smysl, když se médium zároveň prezentuje například tím, že cílí na informační potřeby elit?

Vnitřně to smysl nedává, ale bulvarizace médií se netýká jen bulváru. Kdybychom se podívali, jak se proměnila elitní média, a přeložili bychom je do jiného historického kontextu, třeba jen dvacet let nazpět, dost pravděpodobně bychom zjistili, že by je lidé nepřijali. Způsoby předvádění reality se od té doby silně proměnily. Zkratkovitost prostupuje všemi komunikačními formami a lidé si je přenášejí jako očekávání a zvyklost i k dalším typům médií, stejně jako přijímají okamžitost sdělování, která je v nich zakódovaná. Neexistuje publikum, které by dnes sledovalo jen jeden informační kanál. Zrychlení komunikace s sebou nese potenciální smršťování kolektivní paměti, což je hypotéza, která se sice těžko zkoumá, ale naše schopnost vnímat společenský kontext, světové nebo domácí dění, je podrobena tyranii okamžiku.

* LN Jakou imunitu tedy podle vás mají tradiční média vůči kauzám nebo selfmademanům ze sociálních sítí? Zdá se, že v Česku stačí založit na Facebooku zájmovou skupinu, například o čtení knih, a její správce je pak novinářem ekonomického titulu dotazován na stav knižního trhu.

Řekl bych, že často zbytečně malou. Jejich obranyschopnost oslabují i tradiční principy: když máte angažovaného příjemce, snažíte se o něj pečovat. Dopisy čtenářů otiskované v novinách odjakživa představovaly jistý typ loterie s cílem posílit loajalitu publika. Princip využívání „hlasů z lidu“ tedy není nový, jeho dnešní intenzita však ano. Serióznější média by si mohla posilovat pozici podle hesla: podívejte se, zprostředkováváme vám hluboce vyzdrojované názory. Mohla by pojmát svoji roli tak, jak to dělá třeba Le Monde Diplomatique, a nenechat se vtáhnout do hry, kterou nelze vyhrát. Logika za tímto jednáním je ovšem jasná: když se dneska budete dost dlouho věnovat nějaké otázce na Facebooku, můžete dostat pozvánku do televizní diskuse.

* LN Je tato praxe běžná i v zahraničí?

Kvůli technologické proměně mediální komunikace je to typický jev napříč západní kulturou. Vstupenka do exkluzivního mediálního ráje často nepřichází s tím, že se stanu odborníkem na nějaké téma; zdroje se legitimizují tím, kolik dovedou přitáhnout sledujících. Dostupnost informací v podstatě popírá prizma vzdělanostní společnosti a dělbu práce artikulovanou v 19. století. Na média má tento stav rozkladný efekt v tom, že ruší základní institucionalizaci mediální komunikace a narušuje základní normy zpracování informací. Boj o pozornost lidí je čím dál těžší, protože internet je mnohem levnější i ekologičtější médium. Televize, které přece jen kladou na „dobytní zvenku“ specifické nároky, se zase potýkají s ekonomickými problémy souvisejícími s nárůstem množství kanálů. Kvůli digitalizaci a poklesu ratingové sledovanosti mají často menší inzertní výtěžnost, přičemž náklady na produkci televizní hodiny zůstávají stejné nebo vyšší, protože je rvačka o kvalitní profesionály.

* LN Před nástupem nových médií se teoretici i novináři zaobírali mechanismy konstrukce mediální reality, z dnešního pohledu však v řádově jednodušších podmínkách. Teď vedle sebe fungují tradiční způsoby vytváření tematické skladby média, do ní vstupují události, které generují sociální sítě, a nakonec i „sociální bubliny“ jednotlivých novinářů. Když to trochu přeženu: má dnes čtenář, čerpá-li informace o dění hlavně z internetu, šanci zjistit, co se „tam venku“ doopravdy děje?

To nevím. Já už taky nic nezjišťuji (smích). Klasickým vzorcem pro orientaci v informačním balastu je jít po jménech. Vnímat určité autory jako médium, což ovšem někdy narušuje to, jak se změnil jejich ekonomické a politické postavení, které může ovlivnit jejich důvěryhodnost nebo nestrannost. Čtenář také může sledovat víc platform, které se mu osvědčily, a vybírat si z nich jen něco, přičemž tím individualizuje editorskou činnost – tvoří sadu komentátorů, které vnímá jako erudované.

* LN Tato činnost ale předpokládá, že čtenář je ochoten někoho hledat a něco vybírat, navíc jsme si řekli, že média mu v této selekci někdy příliš nepomáhají.

Pak je šance něčeho se dobrat opravdu malá. Do součtu nepříznivých vlivů na důvěryhodnost obsahu je třeba připočítat ekonomické zájmy vlastníků, inzerentů nebo třeba skryté PR, protože někteří lidé se při určité míře stálého „fandícího“ publika stávají hodnotným reklamním nosičem.

* LN V poslední době se také zdá, že v mediální interpretaci některých událostí už nemůže být větší rozpor – například „historický vzestup“ a souběžný „pád“ Angely Merkelové, případně „nekontrolovaný příval“ nebo „totální absence“ uprchlíků v českém prostředí. O jaký jev se jedná?

O typický syndrom silně ideologizovaných témat. Podobně polarizovaný výklad situace jsme už zažili v minulosti, například když šlo o radar v Brdech. Když se názory natolik vyhrátí, že lze tvrdit pouze A, případně Z, racionální diskuse se vytrácí, protože v „šedé zóně“ nelze setrvat. Diskurz se uzavírá, příklon k jedné nebo druhé straně je považován za ďáblovu znamení. V kauze informování o uprchlících pro mě byl přelomový moment, když Jan Šibík natočil video ukazující negativní stránku migrace. Tehdy si ho pozvali do diskuse na Rádiu Plus, během níž se moderátorka připojila na stranu jeho kritiků, ačkoliv měla „protihosta“. Šibík málem ve vysílání lynčovali – dogmatickosti moderátorky byla šokující. Po dlouhé době jsem měl chuť psát podnět Radě Českého rozhlasu.

* LN Když se zastavíme u veřejnoprávních institucí, jak si podle vás limity interpretační škály – ani A, ale ani Z – hlídá například Česká televize, jejíž zpravodajství má na veřejnost zásadní vliv?

To je složitá otázka, protože se týká míry, do jaké je možné být v některých případech objektivní. Jedná-li se o vyhraněnou, v něčem i krizovou situaci, například o migraci, musíme si položit otázku, jak má objektivita vypadat, když se téma dotýká základních hodnot naší společnosti. Objektivita funguje jinak při referování o zločinu a jiné nároky má tehdy, když jde třeba o politické zpravodajství. V některých situacích je navíc stranění základním hodnotám společnosti přirozené. V takové chvíli nelze objektivitu instrumentalizovat, tedy mechanicky přiřazovat 15 vteřin jedné a 15 vteřin druhé straně. Objektivitou se v této situaci myslí schopnost ukázat, že problém je možné nahlížet z mnoha úhlů – například politického, kulturního, bezpečnostního, antropologického, ale i náboženského nebo psychologického. Nejdůležitější je však podle mě snaha ukázat, že spor dvou nesmiřitelných táborů, tedy příznivců a odpůrců, je konstrukt, smyšlenka. Že polarizace veřejnosti, stereotypizace této otázky je nesmyslná. Samozřejmě teoreticky je to jednodušší než v praxi...

* LN Daří se podle vás žurnalistům tento konstrukt konfliktu, který mimochodem výborně vyživuje debaty na sociálních sítích a skrze média zpětně formuje veřejný diskurz, nepřijímat?

Mám pocit, že často sahají k instrumentální objektivizaci, o které jsem mluvil, hlavně kvůli doзору regulačních orgánů. Vede to k novinařině s odstupem. Ale i BBC má nárok být subjektivní k některým hodnotám domácí společnosti. My ji přiznáváme třeba ve sportu, kdy fandíme „naším“, v zahraničním zpravodajství se vztahujeme k naší „normalitě“. V současném diskurzu postrádám otevřenost vůči jiným perspektivám. Televizní žurnalistika často vede k paradoxu, kdy se obsah vytváří zvaním si lidí „z baráku“, což je specialita posledních pěti, sedmi let – vezmu si do pořadu reportéra, který se tématem zabývá, aniž bych jeho výpovědi jakkoliv obohatil pohled na diskutovanou otázku. Je to organizačně příhodné, dosáhnou tím zvýšení symbolické i marketingové moci svojí instituce. Za tímto mechanismem stojí důležitý makronarativní princip: odhalování zákulisí. Ten se prolíná celou mediální kulturou. Každý film už má dnes film o filmu. Ovšem u žurnalistiky, která si tímto způsobem hraje s metajazykem, je to ještě bizarnější.

TOMÁŠ TRAMPOTA (42) Bývalý ředitel Institutu komunikačních studií a žurnalistiky **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, dnes působí na katedře mediálních studií tamtéž, přednáší také na New York University of Prague. Je autorem či spoluautorem vědeckých publikací, odborně se zaměřuje na sociologii médií s důrazem

na produkci zpravodajství a dynamiku českého mediálního systému. Je členem kolegia generálního ředitele České televize.

Foto autor| FOTO LN –JOSEF CHUCHMA

Proces vystoupení Velké Británie z EU

26.6.2016 ČT 24 str. 10 21:05 Horizont

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

Dobrovolné vystoupení z Evropské unie je zakotvené v článku 50 Lisabonské smlouvy. Proces musí odstartovat oznámení takového záměru Evropské radě. Tento krok chce premiér Cameron přenechat už svému nástupci, který vzejde z říjnového sjezdu konzervativní strany. Nový premiér ale bude mít následně dva roky na to, aby dojednal podmínky vystoupení i budoucí vztahy Velké Británie s Evropskou unií. Lhůtu lze případně prodloužit. Dohodu pak musí schválit jak Evropský parlament, tak šéfové států a vlád Unie, a to kvalifikovanou většinou, tedy hlasy nejméně 20 členských států. Potřebný je také souhlas britského parlamentu. A s námi už je Ivo Šlosarčík, právník z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Ivo ŠLOSARČÍK, právník, **Fakulta sociálních věd** UK v Praze

Hezký večer.

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

Víc než 3 miliony Britů žádají nové referendum. Kalkuluje podle vás Brusel i s možností zrušení brexitu nebo je ten proces nezvratný?

Ivo ŠLOSARČÍK, právník, **Fakulta sociálních věd** UK v Praze

Brusel či Evropská unie tuhle věc neřeší. Samozřejmě nějaké politické úvahy tam budou, ale až do okamžiku, než britský premiér, ať to bude kdokoliv, přijede do Bruselu a řekne ostatním hlavám států - Británie zamýšlí vystoupit z Evropské unie. Formálně tohoto okamžiku je to čistě britská vnitřní ústavní záležitost, do které Brusel formálně nemůže mluvit.

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

Musí vůbec Británie respektovat to rozhodnutí v referendu? Je to, jsou politici vázáni?

Ivo ŠLOSARČÍK, právník, **Fakulta sociálních věd** UK v Praze

Právně nikoliv. To referendum od samého počátku bylo zadáno jako nezávazné referendum, ale něco jiného je právní závaznost a politická závaznost. Pokud by dneska velká část britského parlamentu řekla - děkujeme za váš názor, ale i při tak vysokém, vysoké účasti a pořád rozdílu, byť o několik procent, ale ne o setin procent, nás to nezajímá, my vystupovat nebudeme, mohou to formálně udělat, ale potom bude velice zajímavé vidět úspěchy či neúspěchy v příštích parlamentních volbách.

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

A co možnost veta skotským nebo Evropským parlamentem?

Ivo ŠLOSARČÍK, právník, **Fakulta sociálních věd** UK v Praze

To je krásná, krásný případ spíš vnitropolitické hry ve Spojeném království či Velké Británii v tomto případě. Já si myslím, že ty poznámky, které šéfka skotské vlády poslala do Londýna a nepřímo do Bruselu, tak jsou hlavně tlakem na londýnskou vládu, aby Skotkům nekomplikovala případné vyhlášení dalšího referenda o nezávislosti

nebo zvláštním režimu a podobně. Skotský parlament má právo, jeho souhlas je vyžadován u některých zákonů přijímaných britských nebo londýnským parlamentem, které se vztahují na Skotsko a týkají se věcí, v kterých Skotové mají autonomii, jako například správu justice a třeba školství, část daní a podobně. Na druhé straně ale, kdyby britské, šéfka skotské vlády hrála příliš tvrdou hru vůči Londýnu, vůči londýnské vládě, tak asi nezapomínat na to, že minimálně teoreticky britský parlament může přijmout zákon, kterým prostě skotský parlament zruší a kterým se zruší skotská autonomie. Byla by to strašlivá ústavně-politická krize, ale pokud by prostě skotská první ministryně hrála hodně vysokou hru, může očekávat, že i nový britský premiér ji může hrát.

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

Co teď bude s Brity v Bruselu? Eurokomisař už odstoupil, ale je tam taky řada europoslanců a úředníků.

Ivo ŠLOSARČÍK, právník, **Fakulta sociálních věd** UK v Praze

Ta klíčová otázka je, co znamená teď. Do okamžiku, než bude, než Británie opustí Evropskou unii, tak se pro ně formálně nemění nic. Politicky se samozřejmě mění všechno. Takže formálně, jak britské podniky, občané, pracovníci nebo úředníci v komisi nebo poslanci v europarlamentu mají pořád stejné pravomoce od platů po hlasování jako teď. Ale samozřejmě politicky jejich vliv radikálně upadl tím rozhodnutím.

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

Tolik Ivo Šlosarčík, děkujeme. Na shledanou.

Ivo ŠLOSARČÍK, právník, **Fakulta sociálních věd** UK v Praze

Na shledanou.

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

Británie tedy říká Good bye a Horizont na shledanou zítra. Mějte se hezky.

Ťukněte si s celebritou! Ondřej Neff dnes slaví 71!

26.6.2016 ahaonline.cz str. 00 Žhavé drby

71. narozeniny dnes slaví spisovatel a novinář Ondřej Neff! Přejeme všechno nejlepší, hodně štěstí, lásky a samozřejmě to zdravíčko!

PhDr.

Ondřej Neff je český spisovatel science-fiction povídek a románů, prozaik, novinář.

Ondřej Neff se narodil v Praze, je synem spisovatele Vladimíra Neffa. Jejich společným dílem je kniha vzpomínek Večery u krbu z roku 1986.

Ondřej Neff vystudoval **fakultu sociálních věd** a publicistiky UK v Praze. Potom pracoval v nakladatelství Albatros a v obchodním domě Kotva jako propagátor.

V letech 1975 - 79 pracoval v ÚLUV jako fotograf, v letech 1979 - 85 byl redaktorem v deníku Mladá fronta, v letech 1987 - 89 byl redaktorem Kmenu, v letech 1990 - 93 šéfredaktorem časopisu Ikarie a v letech 1990 - 94 redaktorem deníku Mladá fronta Dnes. Od roku 1999 se věnuje digitální fotografii, v roce 2002 se podílel na založení Institutu digitální fotografie, kde přednáší i fotografické technice a tvorbě.

V roce 1995 na Bohemiaconu navázal kontakt s komunitou internetu a stal se členem okruhu spolupracovníků sci-fi webzínu Amber-Zine.

23.4.1996 založil Ondřej Neff první český internetový deník Neviditelný pes, Od června téhož roku převzal internetovou verzi Softwarových novin a do června 1997 ji vedl jako týdeník.

V roce 1999 založil Ondřej Neff specializovaný webzine věnovaný digitální fotografii DigiNeff. V současné době se profesně věnuje internetu, avšak vrátil se i k literární práci.

Ondřej Neff je vdovcem a má již dospělé děti - dceru Irenu, která byla v roce 2008 zavražděna svým manželem a syna Davida, který je fotografem deníku Mladá fronta Dnes. Manželka Michaela, s níž se oženil v roce 1969, zemřela 7. srpna 2002 na rakovinu. Žije s herečkou

Ljubou Krbovou ve vesnici Zvole.

URL| <http://www.ahaonline.cz/clanek/121210/tuknete-si-s-celebritou-ondrej-neff-dnes-slavi-71>

Hrozí, že odejdou z nemocnic do Německa za kasu

27.6.2016 Mladá fronta DNES str. 12 Rozhovor

Pavel P. Novotný

Nám se daří zaměstnance stabilizovat a získáváme nové, tvrdí David Soukup, hlava skupiny Nemos Group, jež provozuje a vlastní nemocnice.

Ve zdravotnictví podniká přes deset let. Dnes David Soukup vede a spoluvlastní skupinu Nemos Group, jež se brzy utká o české nemocnice s většími rybami. Jako ekonom začínal pracovat v nemocnici v Ostrově nad Ohří, kde pracovala taktéž jeho maminka. V roce 2006 ji se společníky koupil. Postupně převzal také provoz nemocnice v Sokolově a polikliniky v Karlových Varech. Obtížný region loni doplnil ještě o západočeskou Sušici. Je to pro nás silný partner, který nás finančně štedře podporuje.

Kdo dnes tedy Nemos Group vlastně vlastní?

Od roku 2006 jsme ve firmě byli s bratrem, angažoval se také profesor Pavel Kolář, se kterým jsme hodně věcí konzultovali a v začátcích nám hrozně moc pomohl. Oba později vlastnickou strukturu opustili, byť s Pavlem stále spolupracujeme. Tak jsme hledali silného partnera, se kterým bychom si rozuměli a který by se s námi podílel na investicích. Proto jsme se spojili s Miroslavem Lekešem, který už ve zdravotnictví aktivity má. To je můj společník, struktura skupiny je nyní stabilní. Já mám na starosti provoz a řízení.

* Loni jste poprvé vystoupili mimo region a získali do nájmu nemocnici v Sušici. Kam dál můžete vlastními silami růst?

Nešlo jenom o Sušici. Byli jsme se podívat okolo Mělníka, v Plzni, v Mariánských Lázních. Když se nějaká možnost objeví, jsme schopni připravit nabídku. Nechceme však nakupovat za každou cenu a mimo ekonomickou logiku. Máme zkušenosti a víme, na jakou výkonnost dokážeme jednotlivé provozy posunout. Myslím, že další růst je možný v Karlovarském, Ústeckém, Plzeňském a Jihočeském kraji. V takovém rozsahu jsme schopni provozy řídit a uhlídat kvalitu, klíčová je atmosféra na pracovišti, spokojení zaměstnanci i pacienti. Dosažitelnost

* Kdy jste se rozhodl, že budete budovat nemocniční síť?

V roce 2006 se nám podařilo nemocnici v Ostrově opravit, zavedli jsme nový systém řízení, zejména se zaměřením na kvalitu poskytované péče. Začali jsme generovat i finanční zdroje, takže jako projekt by mi to stačilo. Jenže v té době vznikl známý Rathův seznam (seznam zařízení, která měla být páteří českého zdravotnictví, pozn. red.), kde byl Ostrov označen za zbytečný. Pochopil jsem, jak moc jsme slabí a zranitelní. Když se pak začalo diskutovat o nemocnici v Sokolově, se kterou si kraj nevěděl příliš rady, viděl jsem v tom jasnou příležitost, jak si postavení upevnit. Získali jsme ji do dlouhodobého nájmu a objevili jsme další vazby, které se daly využít. To byl počátek myšlenky holdingové struktury. Vstoupili jsme do ambulantní sféry a také

koupili polikliniku v Karlových Varech. Začali jsme jednotlivá zařízení více propojovat, v praxi to není úplně snadné, ale to je budoucnost.

* Podle informací z trhu vás chtěla koupit Penta, která své ambice ve zdravotnictví neskrývá. Vy jste však tyto spekulace odmítl. Jak situace vypadá nyní?

Hodně lidí se nás na to ptá, podobné informace slyšeli také. Třeba na radnicích, kde jsme se bavili o možnostech spolupráce, lidé kvůli tomu často znejistili. Netuším, jak to vzniklo. Bavili jsme se s Pentou asi před třemi lety, pak jsme se potkali až na výběrovém řízení na provoz nemocnice v Sušici, ale to je všechno.

* Proč to o vás tedy někdo vypráví?

Spíše je to nedorozumění. Ale jsme na to zvyklí. Už dříve měla třeba nemocnice v Ostrově skončit a místo ní se tam měly prodávat televize. Dlouho byla populární informace, že skupinu prodáváme Rusům nebo že za námi vlastnicky stojí Sokolovská uhelná. Nutno však říci, že se Sokolovskou skutečně spolupracujeme, mezi zařízeními musí být co nejlepší, pak si můžete pacienta v rámci sítě organizovat, specializace se mohou doplňovat. A funguje to i po ekonomické stránce. Na druhou stranu vyloženě akviziční mapu nemáme, ale chodíme po trhu a ptáme se. My umíme dělat provoz, na rozdíl od některých majitelů, kteří se k nemocnicím dostali třeba i náhodou. Zajímá nás kvalita péče, úhel pohledu pacienta i zdravotníků, nejen finanční ukazatele.

* Myslíte, že u radních to má Penta či Agel těžší než vy? Že se politici finančních investorů více bojí?

Myslím, že my jsme pro ně čitelnější. Znájí mě osobně, vědí, že nemocnice sám řídím, jsem denně u toho. Máme pro ně jasné vysvětlení, co a proč chceme dělat. Věříme, že i regionální nemocnice mohou mít specializovanou péči, že se dají nastavit synergie, od nákupu přes lékárny až po praní prádla.

* Ale můžete jako regionální oborová skupina odolat tlakům větších a bohatších investorů?

Jsem přesvědčen, že ano. Je to otázka našeho nastavení. Chceme to dělat dlouhodobě, vytvářet pozitivní vztahy směrem ke klientům. Nám už nejde jen o čistou ekonomiku. Na druhou stranu pokud bych měl pocit, že velký investor může garantovat to samé co my, že uvažuje stejně a bude skupině prospěšný, tak bychom skupinu třeba i prodali. Osobně však pochybuji, že moje představy o kvalitě péče dokážou investiční skupiny naplnit.

* Kritické hlasy, třeba z řad politiků, říkají, že úspěch soukromého provozovatele nemocnice spočívá v tom, že si účelově vybírá lukrativní obory, tedy úkony, kde jsou vyšší úhrady, vyšší marže, zato dostupnost méně výnosných oborů se tím zhorší. Co na to říkáte?

Jde o regulované prostředí. Zároveň v tomto podnikání nikdy nevíte, jak to bude s úhradami za rok, za dva. Je to nepřehledné a těžko předvídatelné. Někdy se určitě může stát, že obory jsou špatně nastavené z pohledu potřeb pacientů, vyloučit to nelze. Ale my to tak neděláme. Chápu však, že jako argument to nestačí.

* Podle čeho tedy sestavujete obory a úkony v jednotlivých zařízeních?

Když nebudu mít kvalitní služby a jejich jasnou strukturu, lidé se ke mně nebudou vracet. To je hlavní předpoklad. Teď hodně řešíme nastavení v Sušici. Já však vážně netuším, kolik tam vydělám na vyndávání znamínek a kolik třeba na rehabilitaci. Naopak musím zvažovat, jakou mám spádovou oblast, co nabízí okolní zařízení, a tedy jakou škálu služeb od nás klienti očekávají. Pak jde o to, jestli ty koncepty provozně zvládáme, či ne. Přidanou hodnotu umíme najít třeba v psychiatrických službách, ale s pojišťovnami pak probíráme, jestli to dává smysl v kontextu okolí, abychom se zbytečně nepřebíjeli. Až následně řešíme úhrady. A nezapomínejte, že silným regulátorem jsou především pojišťovny, které se – logicky – brání smlouvat péči, jež už je v regionu pokryta.

* Ale asi tušíte, na kterých oborech se dá vydělat více?

Nebudete mi to věřit, ale netuším. Pokud někdo tvrdí, že to ví, tak ať řekne, jestli máme lukrativních oborů víc, nebo málo. My takhle neuvažujeme, snažíme se poskytovat komplexní síť služeb. Neděláme třeba

infekci, protože jedna už v kraji je. Opačně to máme s psychiatrií či rehabilitacemi, které se svého času považovaly za méně výhodné. Jak se hodnotí dnes, to netuším.

* Jak se vám daří jednat s pojišťovny? I to musí být náročný lobbying, ve kterém jsou asi úspěšnější velká veřejná zařízení, nemyslíte?

Věřím, že jsem se to již naučil. Velkým testem byl zmiňovaný seznam z roku 2006. Tehdy jsme si před nimi dokázali obhájit naše místo na mapě. Zároveň chápu, že pojišťovny musí být takovým regulátorem. Prostředí je u nás velmi nepřehledné, provozovatelů jsou tisíce, jejich tlak je obrovský. Obezřetný, až odtažitý přístup pojišťoven je asi namístě. Ale určitě by bylo dobré zpřehlednit systém úhrad, což není vůbec snadné a nikomu se do toho nechce.

* Jakým způsobem se tedy financujete a jaký máte třeba roční obrat, případně zisk?

Máme řádově miliardový obrat, který tvoří zejména příjmy od pojišťoven. Úhrady jdou mírně nahoru, ale veškeré navýšení si připíše růst mezd a investice. Příjmy od pojišťoven jsou nejvýznamnější zdroj, i když i my jsme příjemci dotací, to nezastírám. Například na fungování lékařské služby první pomoci. V tomto ohledu musím uznat, že spolupráce s představiteli Karlovarského kraje je velmi korektní a zodpovědná. Rovněž nám velmi pomáhá i podpora Sokolovské uhelné.

* Jak moc jste zadlužení? Půjčují banky soukromým nemocnicím?

Ano a docela rády, v tom není problém. V úvěrech máme 150 milionů, což je při naší velikosti podle mě spíše konzervativní přístup. Struktura úvěrů je různá. Jsou v tom leasingy, úvěry, kterými si předfinancováváme dotace z Evropských fondů, a také úvěry akviziční, které tvoří asi polovinu ze všech. V nových projektech jsme vždy napůl s bankou. Půl platíme z vlastních zdrojů, polovinu z úvěru. Navíc nerosteme jen akvizicemi, ale z velké části jde o nájmy, kde není potřeba velké vstupní investice.

* A hospodaříte se ziskem? V roce 2014 tomu tak bylo, co loni?

Ano, provozně žijeme, většinou končíme kolem nuly. Peníze vracíme zpět do firmy, do modernizace a rozvoje, aktiva nám díky tomu rostou. Marže je asi sedm procent z obrátu, asi by se dalo i víc, kdybychom přiškrtili třeba odměny, ale to dělat nechceme.

* Působíte v regionu, kde musí být asi hodně cítit i odliv zdravotníků za hranice, o kterém se mluví v celém Česku. Mzdy jsou pro vás asi velké téma, že?

Ano, na začátku roku jsme je opět zvyšovali. S ohledem na umístění regionu odchody opravdu hrozí, byť to není tak hrozné, jak se někdy prezentuje. Odhadl bych, že tak u desetin lidí hrozí odchod do Německa. Paradoxně lidé odcházející do Německa často ani nekončí ve zdravotnictví, ale raději jdou vypnout na kasu do Kauflandu, kde jsou ve dvě doma a mají vyděláno. Přesto se nám daří naše zaměstnance stabilizovat a získávat nové.

* Kolik jste přidávali?

Loni mzdy zdravotního a ošetrovatelského personálu narostly meziročně v průměru o 8 až 10 procent. Letos plánujeme růst o pět až osm procent. Tyto relativně vysoké nárůsty musíme pokrýt zvýšením efektivity.

Podnikatel David Soukup (40) je absolvent Institutu ekonomických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Ve zdravotnictví pracuje od konce studií. Podnikat v oboru začal v roce 2006, kdy se společně koupil Nemocnici Ostrov. Má dvě dcery a syna. Volný čas tak tráví se svými dětmi a také se sportem. V mládí závodně běhal na lyžích, dnes vyhledává orientační běhy, rád jezdí na kole, hraje tenis a hokej.

O autorovi | Pavel P. Novotný, ekonomický redaktor MF DNES
Foto autor | Foto: Michal Růžička, MAFRA

Za servis přímým klientům skupiny Nova zodpovídá Lukáš Polák z Burdy

28.6.2016 MaM.cz str. 00

Martin Štěrba

Od pondělí 20. června, je za prodej komerčního prostoru přímým klientům skupiny Nova zodpovědný Lukáš Polák. Ten do TV Nova nastoupil na pozici Head of Direct Client Services.

Polákovým hlavním úkolem je zajistit špičkový servis přímým klientům, budovat jejich portfolio a pomoci tak maximalizovat úroveň služeb skupiny Nova.

"Jsem velmi rád, že mohu přivítat Lukáše Poláka v našem týmu, a věřím, že klienti skupiny Nova ocení jeho flexibilní přístup a vysokou míru profesionality. Dlouhodobě se snažíme klientům nabídnout co nejvyšší možnou úroveň našich služeb, kterou jsme přesvědčeni, Lukáš pomůže ještě posílit," říká Jan Vlček, obchodní ředitel skupiny Nova.

Lukáš Polák je absolventem **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a od roku 2001 zastával různé manažerské pozice v oblasti obchodu vydavatelských domů, naposledy od 2012 až do letošního roku působil jako obchodní ředitel společnosti Burda Praha.

URL| <http://mam.ihned.cz/lide/c1-65349920-za-servis-primym-klientum-skupiny-nova-zodpovida-lukas-polak-z-burdy>

Lukáš Polák nově řídí přímý obchod televizní skupiny Nova

28.6.2016 marketingsales.cz str. 00 Rubriky

luc

Bývalý obchodní ředitel vydavatelství Buda Praha Lukáš Polák nově zodpovídá za prodej komerčního prostoru přímým klientům televizní skupiny Nova.

Bývalý obchodní ředitel vydavatelství Buda Praha Lukáš Polák nově zodpovídá za prodej komerčního prostoru přímým klientům televizní skupiny Nova.

Lukáš Polák nastoupil do televize Nova 20. června na pozici head of direct client services. Jeho hlavním úkolem je zajistit servis přímým klientům, budovat jejich portfolio a pomoci maximalizovat úroveň služeb skupiny Nova.

"Jsem velmi rád, že mohu přivítat Lukáše Poláka v našem týmu, a věřím, že klienti skupiny Nova ocení jeho flexibilní přístup a vysokou míru profesionality. Dlouhodobě se snažíme klientům nabídnout co nejvyšší možnou úroveň našich služeb, kterou jsme přesvědčeni, Lukáš pomůže ještě posílit," říká Jan Vlček, obchodní ředitel skupiny Nova.

Lukáš Polák je absolventem **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a od roku 2001 zastával různé manažerské pozice v oblasti obchodu vydavatelských domů, naposledy od 2012 až do letošního roku působil jako obchodní ředitel společnosti Burda Praha. Po jeho odchodu jej v čele obchodu vydavatelství nahradil Karel Polcar.

URL| http://marketingsales.tyden.cz/rubriky/lide/lukas-polak-nove-ridi-primy-obchod-televizni-skupiny-nova_389000.html

---

Lukáš Polák nastoupil do obchodu skupiny Nova

28.6.2016 mediaguru.cz str. 00 Personálie

Mediaguru

Bývalý obchodní ředitel vydavatelství Burda Praha se bude na Nově starat o přímé klienty.

Za prodej komerčního prostoru přímým klientům skupiny Nova je nově zodpovědný Lukáš Polák, bývalý obchodní ředitel vydavatelství Burda Praha. Ten do TV Nova nastoupil na pozici head of direct client services. Jeho hlavním úkolem je zajistit servis přímým klientům, budovat jejich portfolio a pomoci tak maximalizovat úroveň služeb skupiny Nova.

„Dlouhodobě se snažíme klientům nabídnout co nejvyšší možnou úroveň našich služeb, kterou jsme přesvědčeni, že Lukáš pomůže ještě posílit,“ uvedl k jeho nástupu Jan Vlček, obchodní ředitel skupiny Nova.

Lukáš Polák je absolventem **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a od roku 2001 zastával různé manažerské pozice v oblasti obchodu vydavatelských domů, naposledy od 2012 až do letošního roku působil jako obchodní ředitel společnosti Burda Praha. Zde ho letos na jaře nahradil Karel Polcar.

-mav-

URL| <http://www.mediaguru.cz/2016/06/lukas-polak-nastoupil-do-obchodu-skupiny-nova/>

Lukáš Polák nastoupil do obchodu skupiny Nova

28.6.2016 mediaguru.cz str. 00 TV

Mediaguru

Bývalý obchodní ředitel vydavatelství Burda Praha se bude na Nově starat o přímé klienty.

Za prodej komerčního prostoru přímým klientům skupiny Nova je nově zodpovědný Lukáš Polák, bývalý obchodní ředitel vydavatelství Burda Praha. Ten do TV Nova nastoupil na pozici head of direct client services. Jeho hlavním úkolem je zajistit servis přímým klientům, budovat jejich portfolio a pomoci tak maximalizovat úroveň služeb skupiny Nova.

„Dlouhodobě se snažíme klientům nabídnout co nejvyšší možnou úroveň našich služeb, kterou jsme přesvědčeni, že Lukáš pomůže ještě posílit,“ uvedl k jeho nástupu Jan Vlček, obchodní ředitel skupiny Nova.

Lukáš Polák je absolventem **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a od roku 2001 zastával různé manažerské pozice v oblasti obchodu vydavatelských domů, naposledy od 2012 až do letošního roku působil jako obchodní ředitel společnosti Burda Praha. Zde ho letos na jaře nahradil Karel Polcar.

-mav-

URL| <http://www.mediaguru.cz/2016/06/lukas-polak-nastoupil-do-obchodu-skupiny-nova/>

Za prodej komerčního prostoru TV Nova nově zodpovídá Lukáš Polák

28.6.2016 mediahub.cz str. 00 Mediahub, Média

"Od pondělí 20. června, je za prodej komerčního prostoru přímým klientům skupiny Nova zodpovědný Lukáš Polák. Ten do TV Nova nastoupil na pozici Head of Direct Client Services. Jeho hlavním úkolem je zajistit špičkový servis přímým klientům, budovat jejich portfolio a pomoci tak maximalizovat úroveň služeb skupiny Nova," uvedla v dnešní tiskové zprávě Anna Suchá, vedoucí oddělení PR a komunikace TV Nova.

“Já jsem velmi rád, že mohu přivítat Lukáše Poláka v našem týmu, a věřím, že klienti skupiny Nova ocení jeho flexibilní přístup a vysokou míru profesionality. Dlouhodobě se snažíme klientům nabídnout co nejvyšší možnou

úroveň našich služeb, kterou jsme přesvědčeni, Lukáš pomůže ještě posílit," říká Jan Vlček, obchodní ředitel skupiny Nova.

Lukáš Polák (Foto: TV Nova)

Lukáš Polák je absolventem **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a od roku 2001 zastával různé manažerské pozice v oblasti obchodu vydavatelských domů, naposledy od 2012 až do letošního roku působil jako obchodní ředitel společnosti Burda Praha.

URL| <http://mediahub.cz/media-35808/za-prodej-komerčního-prostoru-tv-nova-nove-zodpovida-lukas-polak-1057767>

Lukáš Polák nově řídí přímý obchod televizní skupiny Nova

28.6.2016 mediamania.cz str. 00 Rubriky
luc

Bývalý obchodní ředitel vydavatelství Buda Praha Lukáš Polák nově zodpovídá za prodej komerčního prostoru přímým klientům televizní skupiny Nova.

Bývalý obchodní ředitel vydavatelství Buda Praha Lukáš Polák nově zodpovídá za prodej komerčního prostoru přímým klientům televizní skupiny Nova.

Lukáš Polák nastoupil do televize Nova 20. června na pozici head of direct client services. Jeho hlavním úkolem je zajistit servis přímým klientům, budovat jejich portfolio a pomoci maximalizovat úroveň služeb skupiny Nova.

"Jsem velmi rád, že mohu přivítat Lukáše Poláka v našem týmu, a věřím, že klienti skupiny Nova ocení jeho flexibilní přístup a vysokou míru profesionality. Dlouhodobě se snažíme klientům nabídnout co nejvyšší možnou úroveň našich služeb, kterou jsme přesvědčeni, Lukáš pomůže ještě posílit," říká Jan Vlček, obchodní ředitel skupiny Nova.

Lukáš Polák je absolventem **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a od roku 2001 zastával různé manažerské pozice v oblasti obchodu vydavatelských domů, naposledy od 2012 až do letošního roku působil jako obchodní ředitel společnosti Burda Praha. Po jeho odchodu jej v čele obchodu vydavatelství nahradil Karel Polcar.

URL| http://marketingsales.tyden.cz/rubriky/lide/lukas-polak-nove-ridi-primy-obchod-televizni-skupiny-nova_389000.html

---

Co nám způsobí BREXIT? Ptejte se ekonomů Michla a Kovandy

28.6.2016 tnbiz.cz str. 00

Hosty pořadu Vaše téma budou tentokrát dva přední čeští ekonomové Aleš Michl a Lukáš Kovanda. S moderátorkou Michaelou Šmídovou proberou odchod Velké Británie z Evropské unie a jeho dopady na Česko i na světovou ekonomiku.

Jaké bude mít brexit ekonomické dopady na Evropu a Českou republiku? Proč teď Evropská unie tlačí na co nejrychlejší odchod Britů z Unie a naopak proč Britové váhají a vymýšlejí náhradní scénáře? Na tyto otázky budou odpovídat ekonomové Aleš Michl a Lukáš Kovanda.

Řeč přijde také na euro a úspěšnost celého projektu evropské společné měny. Bude teď Česká republika oddalovat přijetí eura, když z Unie odešel největší stát, který společnou měnou neplatil, nebo naopak přijetí eura urychlíme?

Způsobí brexit lavinový efekt, který vyvolá další světovou ekonomickou krizi? Nebo se podaří ekonomické propady zastavit, libra znovu posílí a akcie zase začnou stoupat? Nejen na tyto otázky se můžete už nyní ptát obou ekonomů.

On-line rozhovor

Vaše téma s Alešem Michlem a Lukášem Kovandou

Přejít na rozhovor

Jak se k odchodu Británie z Unie postaví ministerstvo financí v čele s Alexem Michlem, který je externím poradcem ministra financí Andreje Babiše. Krom toho působí v představenstvu investičního fondu Y Soft Ventures. S dalším známým ekonomem Pavlem Kohoutem založil investiční fond, který řídí robot. Do loňského roku pracoval Michl jako investiční stratég Raiffeisenbank. Vystudoval Vysokou školu ekonomickou v Praze, studoval také na London School of Economics a na prestižní Wharton School.

Sobotka pro EU: Přidejte Čechům a nebudou jezdit za prací k vám

Lukáš Kovanda je absolventem Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy a Institutu ekonomických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Doktorát získal na Národohospodářské fakultě VŠE. Pracoval jako ekonomický analytik v médiích, vedl think tank Prague Twenty a poslední dva roky působí coby hlavní ekonom společnosti Roklen.

Pořad Vaše téma začíná v úterý v 17:30 na webu TN.cz

URL| <http://tnbiz.cz/ekonomika/563810>

Ekonomové: Brexit je problémem pro Evropu. Británie to ustojí

28.6.2016 tn.cz str. 00 TN.CZ/TV archiv/Vaše téma

Hosty pořadu Vaše téma na TN.cz byli tentokrát ekonomové Aleš Michl a Lukáš Kovanda. Hlavním tématem byl odchod Británie z Evropské unie, budoucnost Unie a také přijetí eura. Michl a Kovanda se shodli na tom, že brexit je větší rána pro kontinentální Evropu než pro Británii. Jaká bude budoucnost sjednocené Evropy, rozhodne postoj evropských politiků.

Aleš Michl, externí poradce ministra financí Andreje Babiše, hned v úvodu kritizoval přístup Evropské komise. "To nejhorší, co se může stát, je, aby představitelé Evropské komise řekli 'chtěli pryč, tak ať jdou hned'. To si myslím, že je strašná chyba. Představitelé Evropské komise by měli být více státotvorní. Nabídnout plán B," řekl v pořadu Vaše téma Aleš Michl.

Souhlasí s ním také Lukáš Kovanda, hlavní ekonom skupiny Roklen. "Neměl by se vytvářet tlak. Politici by se měli v klidu dohodnout. Nevím, proč teď tlačí na Camerona, aby Británie rychle opustila EU. V Bruselu jsou našťvaní, že jim někdo boří bábovičky. O víkendu nedokázali udržet emoce na uzdě," dodal Kovanda.

Podle něj se jedná o významnou chvíli už jen proto, že z Unie vystupuje první země a to hned jedna z nejsilnějších ekonomik světa. Pokud ale politici včas vyšlou signál, že to nepovede k přerušování obchodování, tak to nebude mít tak zásadní dopady. Británie si podle něj, a Aleš Michl s ním souhlasí, může mít podobný vztah s Unií jako Švýcarsko.

Podle Michla je brexit negativní zprávou pro Británii, ale ještě více utrpí kontinentální Evropa. Británie představovala silné vazby na USA, byla tahounem obchodních dohod. Kovanda připomíná, že Británie byla tahounem třeba při vyjednávání s Čínou, proto je také Čína z brexitu roztrpčena a uvědomuje si, že ztrácí zemi, která za ní lobbowała.

Řeč přišla také na téma společné evropské měny a její přijetí Českou republikou. Podle Michla si nejdříve eurozóna musí vyřešit domácí úkoly, především fungování zemí jižního křídla EU v eurozóně. Takový je prý i postoj českého ministerstva financí - vyčkávat až si eurozóna vyřeší domácí úkoly.

Podle Kovandy bylo euro předčasným projektem, který má čím dál více problémů. "Nemůžeme ani říct, že euro pomáhá k vzájemnému obchodu členských zemí. Ono snižuje produktivitu jižních zemí. Ty jsou prokazatelně chudší, než kdyby euro nepřijaly," varoval Michl.

Pro Česko ale euro nemusí být škodlivé. "Patříme mezi tzv. severní křídlo. Německu euro vyloženě prospívá. Jako subdodavatelská ekonomika Německa bychom z eura také mohli profitovat, ale ztratili bychom nezávislost měnové politiky. Oslabování koruny teď nakopává ekonomiku," myslí si Kovanda. Podle Michla by před vstupem do eurozóny měla Česká národní banka ukončit intervence, aby koruna posílila a Česko vstupovalo do eurozóny za lepšího kurzu.

Oba se shodli na tom, že problémem Evropské unie je rozšíření záběru z obchodního projektu na politický. Tím Kovanda také vysvětluje, proč pro brexit teď hlasovali lidé, kteří před lety hlasovali pro vstup do Unie. V době, kdy pro vstup hlasovali, byla totiž EU hlavně ekonomickým projektem. "Celá řada lidí, kteří ten projekt předtím podporovali, ho už nechce. Brusel by si měl vzít poučení a vrátit se k ekonomickým idejím," řekl v pořadu Vaše téma ekonom Lukáš Kovanda.

Aleš Michl je externím poradcem ministra financí Andreje Babiše. Krom toho působí v představenstvu investičního fondu Y Soft Ventures. S dalším známým ekonomem Pavlem Kohoutem založil investiční fond, který řídí robot. Do loňského roku pracoval Michl jako investiční stratég Raiffeisenbank. Vystudoval Vysokou školu ekonomickou v Praze, studoval také na London School of Economics a na prestižní Wharton School.

Lukáš Kovanda je absolventem Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy a Institutu ekonomických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Doktorát získal na Národohospodářské fakultě VŠE. Pracoval jako ekonomický analytik v médiích, vedl think tank Prague Twenty a poslední dva roky působí coby hlavní ekonom společnosti Roklen.

Foto příloha: <http://img.cz.prg.cmestatic.com/media/images/440x248/Jun2016/1884097.jpg?780e>

URL| <http://tn.nova.cz/clanek/co-nam-zpusobi-brexit-ptejte-se-ekonomu-michla-a-kovandy.html>

AUTOŘI

29.6.2016 Xantypa str. 03

Jan Kolář založil Divadelní noviny a dlouhá léta byl jejich šéfredaktorem. Je autorem několika divadelních a rozhlasových her a dramatisací. V současnosti spolupracuje jako kritik s Divadelními novinami a intenzivně s Českým rozhlasem. Pro Xantypu zpovídal herečku Lenku Krobotovou.

Zdeněk Raboch je hudební publicista. Spolupracuje s Českým rozhlasem Plzeň a učí dějiny moderní hudby na Západočeské univerzitě. V Xantypě přibližuje osobnost zpěváka Roberta Planta a těší se na jeho červený koncert na Lochotíně.

Damjan Prelovšek (historik umění, fotograf, spisovatel, bývalý slovinský velvyslanec v ČR) a Jana Chaloupková (diplomatka, spisovatelka, cestovatelka, v současné době zástupkyně velvyslance na českém velvyslanectví v Soulu) připravili reportáž o amerických národních parcích. Na snímku jsou s krasavcem „Stříbrným mečem“ na ostrově Maui (Havaj, USA).

Jiří P. Kříž je divadelní publicista a dlouholetý spolupracovník Xantypy. Kromě svých pravidelných rubrik o divadle nám tentokrát napsal i reportáž z návštěvy jihozápadu USA.

Anna Šerých je muzikoložka a publicistka. Recenzuje vážnou hudbu, píše pro odborné časopisy a spolupracuje s Xantypou od jejího založení. Kromě pravidelných Tipů klasické hudby pro nás připravuje i další články a rozhovory. Tentokrát si povídala s harfistkou Janou Bouškovou a přibližuje kontratenoristu Filippa Minecciu.

Jana Flašková vystudovala oděvní návrhářství, ale věnuje se publicistice a fotografování. Pracovala jako redaktorka a reportérka v různých časopisech. Má za sebou i několik výstav fotografií. V tomto čísle najdete její rozhovor s plavkyní Simonou Baumrtovou, která se chystá na olympiádu do Ria, a portrét překladatele a japanologa Tomáše Jurkoviče.

Jindřich Rosendorf je publicista, absolvent **Fakulty sociálních věd** UK. S Xantypou spolupracuje na různých tématech už řádku let, tentokrát ho upoutal genius loci kláštera v Plaších a tamní nově vybudované Centrum stavitelského dědictví.

Foto popis|